Kovboy Kızlar da Hüzünlenir

TOM ROBBINS

İngilizce'den Çeviren: Sona Ertekin

AYRINTI

THOMAS EUGENE ROBBINS

Amerikalı roman ve hikâye yazarı (d. 1936). Robbins, "Oyunculluk, uçarılık değil bilgeliktir" görüşünü ön plana çıkarıp çılgınlık derecesinde oyuncul romanlar yazmaktadır. Romanları, hayatın daha ciddi yanlarını inkâr etmez; "her şeye rağmen mutluluk" ilkesinin savunuculuğunu yapar. Bu ilkenin içerdiği mesajı, romanlarındaki karakterlerin felsefeleri ve aynı zamanda da incelikli yazı biçemiyle iletir. Edepsiz kelime oyunları, alakasız sonuçlar, zıtlık içeren ifadeler, ara sözler Robbins'in anlatımının belli başlı özellikleridir. Romanları yalnızca edebi uzlaşımları değil, insanoğlunu tatmin etmenin en iyi yolu hakkında toplumda yer alan varsayımları da sorgular. Robbins, panteizm, mistik Doğu dinleri ve Yeni Fizik gibi çeşitli kaynaklardan alternatif düşünceleri bir araya getirir. Robbins genellikle Thomas Pynchon, John Barth ve Kurt Vonnegut gibi postmodern yazarların edebi takipçisi olarak değerlendirilmektedir. O da bu yazarlar gibi modern hayatın saçmalığını teslim ederken, uyum göstermek adına bireysel anlatımından fedakârlık etmez ve eserlerinde üstkurmaca öğeler kullanır. Çoğunlukla okura doğrudan hitap eder, eserin akışıyla ilgili yorumlarda bulunur ve romanlarında bir karakter olarak varlık gösterir. Ancak çoğunlukla kara komedi türünde yazan ve modern dünya hakkında kasvetli öngörülerde bulunan yakın tarihteki öncellerinin aksine, eserlerinde iyimser bir tona ve genellikle uçarı bir mizaha yer verir. Robbins, *Another Roadside Attraction* (1971) [*Dur Bir Mola Ver*, Çev. Fatma Taşkent, Ayrıntı Yay., 1997] ile çoğu eleştirmenin övgüsünü kazanmıştır. Ancak bu roman, 1973'e kadar popüler bir başarı elde edememiş, bu tarihten sonraysa kült haline gelmiştir. Robbins'in eserlerinde genelde insanların hayatına bir zenginlik, bir güzellik katmayan toplumsal uzlaşımları pervasızca sorgulayıp alaya alması belki de daha sonra gelen büyük başarının sırrıdır. İkinci romanı, yani bu kitap *Even Cowgirls Get the Blues*'un (1976) çevirisidir. *Still Life with Woodpecker*'da (1980) [*Ağaçkakan*, Çev. Fatma Taşkent, Ayrıntı Yay., 1999] Robbins'in daha önceki eserlerinin karmaşık konularının aksine basit bir hikâye vardır; bazı eleştirmenlere göre de kitap yavaş ilerler ve fabl benzeridir. Kitapta, çevreci modern bir prenses ile onun "metafizik bir kanun kaçağı" olan âşığının öyküsü anlatılır. Robbins kitabında, bireysel romantizmin ve kişisel tekamülün, toplumsal eylemcilikten daha önemli olduğunu savunur; "iyi de kötü kadar adi olabilir" düşüncesine inanarak dogmayı reddeder. *Jitterbug Perfume* (1984) [*Parfümün Dansı*, Çev. Belkıs Çorakçı Dişbudak, Ayrıntı Yay., 1995] adlı romanında çeşitli karakterler mükemmel parfümün ve ölümsüzlüğün sırrının arayışı içinde, zamanın ve mekânın ötesine geçer. Bu roman da hem okurlar hem de Publishers Weekly, Kirkus Review, San Francisco Chronicle, Washington Post gibi ciddi yayın organları tarafından çok beğenilmiştir. The San Diego Union'da Robbins için şöyle denmiştir: "Bazı yazarlar bir sürü para kazanır, bazılarıysa edebiyat kurumu tarafından klasikleştirilir; ama okurları tarafından, Tom Robbins kadar sevilen yazar pek azdır. Hayranları onun kitaplarını bugünlerde pek az kitabın yaratabildiği bir coşku ve adanmışlıkla kucaklar... Robbins'in sözcüklerle oynama, metaforik uçuşlar yapma hevesi yapıtlarına taşkın bir hava getirse de, o oyunlarını çok ciddiye alan bir yazardır."

Skinny Legs and All (1990) [*Sıska Bacaklar*, Çev. Süha Sertabiboğlu, Ayrıntı Yay., 2004]; *Half Asleep in Frog Pajamas* (1994) [*Sirius'tan Gelen Kurbağa*, Çev. Süha Sertabiboğlu, Ayrıntı Yay., 2001]; *Fierce Invalids Home From Hot Climates* (2000) [*Sıcak Ülkelerden Dönen Vahşi Sakatlar*, Çev. Nuray Yılmaz, Ayrıntı Yay., 2007]; *Villa Incognita* (2003) [*Villa Meçhul*, Çev. Şebnem Kaptan Göktaş, Ayrıntı Yay., 2009] ve *Wild Ducks Flying Backward* (2003) [*Geriye Uçan Yaban Ördekleri*, Çev. Aysun Babacan, Ayrıntı Yay., 2009] yazarın diğer kitaplarıdır.

Ayrıntı: 631
Edebiyat Dizisi: 182

Kovboy Kızlar da Hüzünlenir
Tom Robbins

Kitabın Özgün Adı
Even Cowgirls Get The Blues

İngilizce'den Çeviren
Sona Ertekin

Yayıma Hazırlayan
Berna Akkoyal

Son Okuma
Tayfun Koç

© Tom Robbins, 1976

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Kapak Resmi
Scott Stulberg / Photographer's Choice / Getty Images Turkey

Dizgi
Hediye Gümen

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 244 Topkapı/İst.
Tel.: (0212) 612 31 85
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım 2012
Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-655-2
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Tom Robbins

Kovboy Kızlar da Hüzünlenir

EDEBİYAT DİZİSİ

GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◄ MURPHY/*Samuel Beckett* ◄ MASAL MASAL İÇİNDE/*Kbimaira/John Barth* ◄ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◄ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◄ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◄ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◄ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◄ MYRA/*Gore Vidal* ◄ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◄ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◄ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◄ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◄ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◄ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◄ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◄ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◄ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◄ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◄ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Søren Kierkegaard* ◄ KONFİDENZ/*Ariel Dorfman* ◄ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◄ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL P./*Brian O'Doberty* ◄ NİETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◄ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◄ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◄ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◄ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◄ 62-MAKET SETİ/*Julio Cortázar* ◄ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◄ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◄ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◄ HİRSİZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◄ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◄ LİLA/*Robert M. Pirsig* ◄ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◄ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◄ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◄ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◄ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◄ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◄ MERCİER İLE CAMİER/*Samuel Beckett* ◄ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◄ BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◄ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◄ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◄ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◄ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◄ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◄ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◄ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◄ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◄ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◄ $10^{1/2}$ BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◄ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◄ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◄ ADA/*Aldous Huxley* ◄ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◄ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◄ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◄ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◄ YARATIK/*John Fowles* ◄ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◄ ZENCİLER/*Jean Genet* ◄ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◄ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◄ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◄ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◄ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◄ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ◄ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◄ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◄ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ◄ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◄ ALDATMA/*Philip Roth* ◄ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◄ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◄ MANTİSSA/*John Fowles* ◄ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◄ BENJAMİN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◄ METEORLAR/*Michel Tournier* ◄ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◄ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◄ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◄ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◄ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◄ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◄ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◄ İYİ İŞ/*David Lodge* ◄ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◄ TERAPİ/*David Lodge* ◄ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◄ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◄ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◄ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◄ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◄ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◄ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ◄ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◄ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ◄ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ◄ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ◄ METROLAND/*Julian Barnes* ◄ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigouroux* ◄ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ◄ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ◄ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ◄ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ◄ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ◄ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ◄ LİMON MASASI/*J. Barnes* ◄ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ◄ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ◄ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ◄ FISKADORO/*D. Johnson* ◄ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ◄ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ◄ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ◄ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ◄ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ◄ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ◄ VAHŞET SERGİSİ/*J. G. Ballard* ◄ VİLLA MEÇHUL/*Tom Robbins* ◄ ASKER GRAMAFONU NASIL TAMİR EDER?/*Saša Stanišić* ◄ FARMAKON/*Dirk Wittenborn* ◄ NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN/*D. Lodge* ◄ GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/*T. Robbins* ◄ BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM/*P. Carey* ◄ İNTERNETTE BALIK AVLAMAK/*Nasreen AKHTAR* ◄ LANCELOT/*Walker Percy* ◄ ÖLÜ BİR DİLDE AŞK/*Lee Siegel* ◄ VAHŞİ İNSANLAR/*Dirk Wittenborn* ◄ GÜNEŞİ DURDURACAĞIZ/*F. Bouillot* ◄ SHYLOCK OPERASYONU/*Philip Roth* ◄ KAYBEDENLERİN BELLEĞİ/*Michel Ragon* ◄ SAVAŞ ARTIĞI/*Ha Jin* ◄ YAZAR, YAZAR/*D. Lodge* ◄ B, BİRA/*Tom Robbins* ◄ EVE YÜZMEK/*Rolf Lappert* ◄ HAFIZ DİVANI/*Hafız-ı Şirazi* ◄ KUZEYE GÖÇ MEVSİMİ/*Tayeb Salih* ◄ OEGSTGEEST'E DÖNÜŞ/*Jan Wolkers* ◄ TURİNGİN HEZEYANI/*Edmunda Paz Soldán*

Gözümün bebeği, elması, ananası, mangosu, meyve bahçesi
Fleetwood Star Robbins'e.

Ve elbette dünyanın dört bir yanındaki tüm kovboy kızlara.

Keçinin şehveti Tanrı'nın armağanıdır
Kadının çıplaklığı Tanrı'nın eseridir.
Kederin fazlası güldürür. Neşenin fazlası ağlatır.
William Blake

"Ben ölünce derimi yüzüp Trigger'ın sırtına ser" dedim Dale'e.*
O da dedi ki "Benim için böyle bir şeyi aklından bile geçirme".
Roy Rogers

* Amerikalı kovboy şarkıcı/oyuncu Dale Evans ve Roy Rogers çiftinin pek çok filmde rol alan meşhur atı.

Yazarın Notu

Bu kitaptaki üçüncü tekil şahıs zamirlerini ve topluluk adlarını eril sıfatta kullandım. Bundan dolayı incinen okurlardan içtenlikle özür dilerim. Maalesef, karışıklığa yol açmayacak veya dilin akışını bozmayacak bir alternatif bulunmamaktadır, yani şu anda kabul edilebilir alternatifler yoktur. Ümit ederim ki, bu kitabın yeni baskısı yapıldığı zaman, uygun alternatifler bulmak mümkün olur.

Hiçbir roman sadece bir kişi tarafından yazılmamıştır. Bu romanın yazımına şu veya bu şekilde katkısı olan kişiler: Paul Dorpat, Lorenzo Milam, Darrell Bob Houston (*kendisi* büyük Amerikan romanıdır), Michael St. John Smith, Tiny Terrie, Leonore Fleischer, Phoebe Larmore, Holly Henderson, Libby Burke, Aurora Jellybean (Bonanza ile bir akrabalığı yok), Keith Wyman, Gigi Carroll, Thomas G. Gregg, Roland Kirk (burun flütte), James Lee Stanley (gitarda ve vokalde), Paul Winter Consort (her şeyde). Evet, dizgici arkadaşımız Wendy'yi de unutmayalım, kendisi bütün bir yıl boyunca Mount Vernon High School öğrencilerinin önünde küfürlü bir şey söylemeden Biz Ed'e öğretim vermeyi başardı.

Tek Hücreli Önsöz

Amipler arkalarında fosil bırakmazlar. Kemikleri yoktur (Ne dişleri ne kemer tokaları ne de alyansları vardır). Dolayısıyla ne zamandır Yeryüzü'nde yaşadıklarını belirlemek imkânsızdır.

Fakat amipler muhtemelen perde açıldığından beri ortalıktaydılar. Birinci perdenin başlarında sahnenin hâkimi onlardı büyük ihtimalle. Gelgelelim 1674'te Anton van Leeuwenhoek tarafından keşfedilmeden üç yıl ya da üç gün veya üç dakika kadar önce türemiş de olabilirler. Ama öyle ama böyle, kanıtlaması imkânsızdır.

Fakat kesin olan bir şey var ki amipler durmaksızın bölünerek çoğaldıkları, sahip oldukları tüm özellikleri aktardıkları ve kendilerinden hiçbir şey kaybetmediklerine göre dünyaya gelen ilk amip bugün hâlâ hayatta. İster dört milyar ister sadece üç yüz yaşında olsun, bugün hâlâ bizlerle beraber.

Peki nerede?

Doğrusu ilk amip California'da, Hollywood'da lüks bir havuzda sırtüstü süzülüyor olabilir. İlk amip Siwash Gölü'nün çamurlu sığlıklarında sukamışı kökleri ve kurbağalar arasında saklanıyor olabilir. İlk amip az önce paçanızdan akmış olabilir. Kafa yormak boşuna.

İlk amip, tıpkı sonuncusu ve ondan bir sonraki gibi burada, şurada ve her yerdedir; çünkü onun aracı, mecrası, özü sudur.

Elementlerin yıldızı su. Su kanatları ya da güvenlik ağı olmadan bulutlardan aşağı paraşütsüz dalış yapar. Su en dik uçurumları aşar, gözünü bile kırpmaz. Su toprağa gömülür sonra yeniden doğar; su ateşte yürür, ateşin orası burası su toplar. Katı, sıvı ya da gaz, her halinde zarifçe bileşen; hayvan, bitki ya da mineral tüm varlıkların içine işleyen lehçelerde konuşan su, dört boyutta cesaretle dolaşır. *Can verir* (tarlada bir marulu tekmeleyin "Su!" diye bağırır), *yok eder* (Hollandalı çocuğun parmağı Ağrı Dağı'ndan ders almıştır*) ve *yara-*

* Efsaneye göre Hollandalı küçük bir çocuk su kanalındaki deliği parmağıyla tıkayarak büyük bir sel felaketine engel olmuştur.

tır (hatta derler ki insanoğlu bile kendini bir yerden diğerine aktarabilmek için su tarafından icat edilmiştir ama o ayrı bir hikâye). Daima hareket halinde (ister buhar gücünde ister buzul hızında), hep akıcı, ritmik, dinamik, her zaman her yerde, değişen ve değişimlerini sürdüren, tersyüz olmuş bir matematik, tersten bir felsefe içindeki suyun süregiden destansı yolculuğu adeta karşı konulmazdır. Ve su nereye giderse gitsin amipler de ona eşlik ederler.

Sissy Hankshaw bir defasında bir muhabbetkuşuna otostop çekmeyi öğretmişti. Bu konuda bir amibe öğretebileceği fazla bir şey yoktu.

Gerek yolcu olma konusundaki uzmanlığı gerek cinsel gerilimler konusundaki neredeyse mükemmel kararlılığı ile amip, bu vesileyle, turnanın yerine *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* resmi maskotu ilan edilmiştir.

Ve *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* her nerede olursa olsun amiplerin ilkine iyi ki doğdun demek istiyor. İyi ki doğdun!

RUBBER ROSE ÇİFTLİĞİNE HOŞ GELDİNİZ

Dakota bölgesinin en güzel müştemilatı bu. Öyle olmalı.

Örümcekler, fareler, soğuk hava dalgaları, kıymıklar, mısır koçanları, bildik pis kokular burada yaşayanların yanında barınamaz. Sığırtmaçlar yazlık evi kendileri onarıp dekore ettiler. Plastik sünger, asılı çiçek saksıları, Georgia O'Keeffe'in inek kafatası döneminden birkaç baskı, yumuşacık halı kaplama, alçı yalıtım, kül tablaları, bir tütsülük, bir rulo sinek kâğıdı, Dale Evans'ın biraz tartışmalı bir fotoğrafı. Hatta evde bir radyo bile var, çevredeki tek radyo istasyonu Polka'dan başka bir şey çalmasa da...

Elbette çiftliğin kapalı mekânları, düzgün tuvaletlerinde sifonları vardı ama devrim sırasında birileri tıkamış, bir daha da açan olmamıştı. Tesisat, kızların zayıf oldukları konulardan biriydi. En yakın lağımcı 30 mil uzaktaydı. Bildikleri kadarıyla çevrede hiç *kadın* lağımcı yoktu.

Jelly müştemilatta oturuyordu. Gereğinden uzunca bir süredir orada oturmaktaydı. Kapı, sonuna kadar açıktı ve gökyüzünü içeri

alıyordu. Daha doğrusu gökyüzünün bir parçasını; çünkü Dakota'da yaz günü gökyüzü muazzam büyüklüktedir. Muazzam büyük ve muazzam mavi ve bugün tek bir bulut bile yok. Bir bulut öbeği gibi görünen şey aslında ay, bir kardan adamın ayak tırnağından kırpılmış bir parça gibi ince uzun ve soluk. Radyoda *"Gümüş Dolar Polkası"* çalıyor.

Genç Jelly böyle dalgın dalgın ne düşünüyor? Söylemesi güç. Muhtemelen kuşları düşünüyor. Yok, demin *haiku*layarak geçen kargaları değil de sığırtmaçlarıyla birlikte aşağıda, gölün orada kafaya aldıkları kuşları. Bu kuşlar gerçekten de düşündürür adamı. Ama belki de Chink'i düşünüyordur, o çatlak yaşlı keltoşun şimdi ne âlemde olduğunu, tepedeki bayırında neler yaptığını merak ediyordur. Belki de çiftliğin mali vaziyetini düşünüyor, iki yakayı nasıl bir araya getireceğine kafa yoruyordur. Hatta kozmik balkabağının rastlantısallığı gibi metafiziksel bir şeyler hakkında düşünüyor olması bile mümkün; ne de olsa Chink onu defalarca felsefi kavramlara maruz bırakmıştı. Ama bu uzak bir ihtimalse bile, uluslararası vaziyet hakkında kafa patlatıyor olması daha da uzak bir ihtimal olur; zaten durum yine her zamanki gibi içler acısı. Anlaşılan aklı aşkta ya da romantik bir varlıkta da değil; çünkü külotu ve kot pantolonu aşağıda ama parmakları duygusuzca dizkapaklarının kubbelerini dövüyor. Belki de Jelly öğlen yemekte ne var onu düşünüyor.

Öte yandan, çiftliğin başı Bonanza Jellybean sadece gidişatı gözden geçiriyor da olabilir. Tuvaletin rahatlığına kapılmış etrafı inceliyordur. Ağıllara, ahırlara, yatakhaneye, tulumbaya, saunadan geriye kalanlara, zayıflama salonunun kalıntılarına, söğütlüğe, kavaklara, Delores'in pazartesi günü bir çıngıraklı yılana musallat olduğu bahçeye, hâlâ ayçiçeklerinin arasında paslanmakta olan saç kurutma makinesi yığınına, tavuk kümesine, rüzgârda yuvarlanan çalı yığınına, peyote arabasına, uzaktaki şahit tepelere ve kanyonlara, gökyüzü dolusu maviye göz atıyordur. Hava sıcak ama bugün bir esinti var ve çıplak baldırlarından yukarı tatlı tatlı süzülüyor. Adaçayı kokusu ve gül rayihası var. Sinek vızıltısı ve polka viyaklaması var. Ötede bir yerde at dudakları pırpır ediyor; otlaktaki keçileri ve sürüye bakan kızların uzak, belli belirsiz seslerini duyuyor. Ve de kuş sürüsünü.

Bir horoz sinüslerini temizliyor. Gürültülü ama sığırtmaçlar susturmasa o kuşların yapabilecekleri yanında hiç sayılır. En iyisi susturSUNLAR!

Öylece oturan Jelly hülyalı bakışlarını horozun üzerine dikiyor. "Eğer bir gün" diyor yanındaki boş koltuğa, "o Sissy Hankshaw tekrar buraya gelecek olursa, ona bir tavuk nasıl hipnotize edilir öğreteceğim. Dünya üzerinde hipnotize etmesi en kolay yaratıklar tavuklardır. Eğer on saniye boyunca bir tavuğun gözlerine bakabilirseniz, sonsuza dek sizin olur."

Pantolonunu çekiyor, tüfeğini omzuna atıyor ve sallana sallana, girişteki muhafızdan nöbeti devralmaya gidiyor.

Batı'nın yalnızca kızlar tarafından idare edilen en büyük çiftliğine, Rubber Rose'a hoş geldiniz.

Birinci Bölüm

Doğa her zaman deneyler peşindedir.
Trader Horn

1

Bu bir kalp değil; ne kaygısız ne kederli ne şefkatli ne de kırık. Ne sevgi dolu ne taştan ne kanayan ne de nakledilmiş; bu bir kalp değil.

Bu bir beyin değil. O bir buçuk kiloluk tavuk renkli yapışkan şey –beynin kendisi tarafından– fazlasıyla ciddiye alınıyor; onca karmaşık ve mistik güçler atfedilen (ki atıfta bulunan da beynin ta kendisi) o sümüksü organ öyle zayıf ki koruyucu kasasının desteği olmasa resmen kendi ağırlığından çöker. O yüzden bu bir beyin de olamaz.

Bir diz ya da gövde de değil. Ne bir bıyık ne de bir gözyuvarı. Dil de değil.

Bir göbek deliği değil. (Umbilikus görevini yapar, sonra çekilir, geride, durduğu yerde bir izi bırakır sadece: buruşuk ve çukur, sarmal ve kubbeli, kör ve göz kırpan, kel ve düğmeli, terli ve pudralanmış, öpülmüş ve ısırılmış, ağdayla alınmış ve incecik tüylü, mücevherlerle süslü ve unutulmuş; Doğa'nın çamurlu ayağını içinde salladığı o her şeye kadir bereketli memeler, tohumlar ya da fetişler kadar görsel bir biçimde yansıtan göbek deliği, varlığımızın merkezinde tıpalı bir anahtar deliği gibi görünür. Doğrusu bu; ama Ey göbek deliği, senin hareketsiz analığını ve göbek pamuğunda kördüğüm olan rüyaları selamlasak da nihayetinde sen bir yarasın, sen o değilsin.)

Kaburga değil. Sırt değil. İçini doldurmak için tercih edilen bedensel deliklerden biri ya da akla gelecek her yerdeki her deliğin içini bir ara doldurmuş o dik kafalı uzuv da değil. Etrafında hiç tüy yok. Ne ayıp!

Bir ayak bileği değil çünkü onun ayak bilekleri kemikli de olsa, nazikçe söylemek gerekirse, sıradandı.

Bu bir burun, çene ya da alın da değil. Bir biseps, triseps ya da Henle Kulbu hiç değil.

Başka bir şey bu.

2

Bu bir başparmak. Evet başparmak. Başparmaklar, her ikisi de. Aklımızda kalan, onu farklı kılan şey, başparmakları.

Onu saat mekanizmasına getiren, derken alıp götüren, sonra geri getiren başparmaklarıydı. Saat mekanizmasını vurgulamak elbette hem ona hem de Rubber Rose Çiftliği'ne ihanet sayılabilir; ama saat mekanizması şu anda yazarın zihninde taptaze ve kocaman. Saat mekanizması imgesi daha ilk cümlelerden beri yazarın peşinde; onu çekiştirip duruyor, reddedilmeyi kabullenmiyor. Saat mekanizması imgesi yazarın kolunu usul usul çekiştiriyor, tıpkı Duncan Hines'ın* hayaletinin bazı lokantalarda keten masa örtülerini çekiştirdiği gibi, artık pek bir şey yiyecek hali de kalmamış: *Epeydir peynirli omlet yiyemedik canım.*

Fakat gayet iyi bilindiği gibi kahramanımızın başparmakları onu saat mekanizmasının yanı sıra saymakla bitmeyecek kadar çok yere ve Chink'in yanı sıra pek çok başka insana ulaştırdı. Örneğin New York'a götürüp nazik beyefendi Julian'ın karşısına çıkardı. Ve ona sık sık bakan, uzun uzadıya bakan, ona bir erkeğin bir kadına bakabileceği iç ve dış her açıdan bakan Julian bile başparmaklarından çok etkilenmişti.

Uykudan ve banyodan önce soyunurken onu seyreden kimdi? Julian. Zarif yüzünün ve selvi boylu bedeninin her çizgisinin izini süren ve her defasında gelip başparmaklarına dikilen kimin gözleriydi? Julian'ın. Düşünceli, anlayışlı, her türlü sakatlık önyargısından uzaktı ama yine de son tahlilde, kendi hayal gücünün sığınağında bu parmakları diğer her şeyiyle son derece endamlı bir bedenin zarif hatlarına bir tecavüz olarak görüyordu işte; Leonardo'nun, Mona Lisa'nın ağzının kenarında yanlışlıkla bıraktığı, sallanan bir spagetti parçasıydı sanki.

* Restoranlar hakkında yorumlar yazan Amerikalı bir lezzet yazarı (1880-1959).

3

Sinekkuşunun ortalama rektal ısısı 40,3 derece.

Bugüne değin hiç kimse ölçmeyi başaramamışsa da yabanarısının ortalama rektal ısısı 43,7 olarak hesaplanmış. Ama bu, ölçülemediği ya da ölçülemeyeceği anlamına gelmiyor. Bilimsel araştırmalar devam ediyor: belki de Du Pont'taki arı proktologları tam da şu sırada...

İstiridyenin rektal ısısı konusunda ise bugüne değin hiç tahmin yürütülmemiş ama bu yerleşik yumuşakçanın doku ısısı da yukarıda sözü geçen yabanarısına bakılırsa 37'nin bir hayli altında olmalı. Ama istiridyenin düşünme gücü varsa dışkılama teçhizatını her halükârda müthiş havalı bir parça olarak görmeli; Evren'in sıçıp duran yaratıkları içinde başka hangisi bedensel atıklarını mücevhere çevirebiliyor ki?

Biraz zorlama da olsa burada bir metafor söz konusu. Yazar pislik ve hastalıkla karşılaştığında rahatsızlık veren maddeyi kendi salgılarıyla kaplayan ve böylece bir inci yaratan istiridyenin sorun giderme becerisiyle, çoğu insanın dehşet verici bulacağı başparmaklarla donatılmış Sissy Hankshaw'un rahatsızlık veren parmaklarını zaferle kaplaması arasında zayıf bir paralellik kurmaya yelteniyor ve böylelikle pürüzsüz ve ışıltılı bulduğu bir tasavvuru ebedileştiriyor.

Yazar, Sissy Hankshaw'u yalnızca başparmakları için değil de daha çok onları kullanma biçimi için seçti. Tıpkı herkese yetecek kadar tik ve takla dolu saat mekanizmasının kitabın kozmik bağlantılarını kurması, Rubber Rose'un kitaba o sıcacık rektal ısısını vermesi gibi, Sissy de inci gibi yaklaşımlarıyla donattı bu kitabı.

4

Sissy Hankshaw önce Rubber Rose'a, ardından da saat mekanizmasına, her zaman her yere nasıl ulaşıyorsa öyle ulaştı, yani yol kenarı talepkârlığıyla. Rubber Rose'a otostop çekti, çünkü otostop onun geleneksel seyahat yöntemiydi; aslına bakılırsa otostop onun yaşam biçimi, dünyaya yerine getirmek için geldiği bir çağrıydı. Diğer sekiz parmağı hangi şansı yakalamış olursa olsun, başparmakları onu pek çok muhteşem zaman ve mekâna götürmüş ve işte sonunda saat mekanizmasına kadar da getirmişti.

Sıradan başparmakları olsaydı, yine de Rubber Rose'a giden bir araca atlaması muhtemeldi; çünkü özel aracı yoktu ve hiçbir tren, otobüs ya da uçak, bırakın saat mekanizmasını, çiftliğin yakınından bile geçmiyordu.

Bir kadın Dakota'nın uzak mı uzak bir köşesine bir kadın otostopla geldi. Çember yılanı yutmuş bir şeftali sepeti gibi yuvarlanarak daldı içeri. Öyle mühim bir şey değildi. O yapınca kolaymış gibi görünüyordu hatta. Başparmakları bir yana, yaradılışı buna müsaitti.

Kalmak için gelmemişti kadın. Dakota'nın tepelerinde, bir suböceğinin bir duble martini üzerinde bırakacağından daha fazla iz bırakmak niyetinde değildi. Başparmaklarını cennetin hulahupları gibi sallaya sallaya zahmetsizce dalmıştı içeri. Ve aynı şekilde gitmeyi planlıyordu.

Ama planlar başka şeydir, kader başka. Denk geldiklerinde sonuç başarılı olur. Yine de başarıyı mükemmellik gibi görmemek gerekir. Zira başarının hayatta yeterli bir cevap olup olmadığı tartışılır. Başarı da başarısızlık gibi, pek çok seçeneği yok edebilir.

Her neyse... Bayan Evans'ın kovboy kızlık süreci denen uzun yolculukta bir revizyonist, kendi deyimleriyle bir eğer ağrısı olduğu gerekçesiyle Rubber Rose müştemilatındaki 8x10'luk kuşe kâğıt Dale Evans fotoğrafına karşı çıkan politik eğilimli sığırtmaçlar olduğu gibi, Sissy'nin gerçek bir kovboy kız olmadığı, Bonanza Jellybean'le arka-

daşlığına vesairesine ve başkaldırı sırasında hazır bulunmasına rağmen o altmış dört hektarlık ruj kırmızısı ay ışığında olup bitenlere yalnızca geçici olarak ve ucundan kenarından katıldığı gerekçesiyle Sissy Hankshaw'un Rubber Rose'un parçası sayılmasına karşı çıkan taraflar da vardı. Mücadeleleri haksız da değildi. Neticede başkalarının yaşamlarına dair fikirlerimizi nasıl şekillendirdiğimizi belirleyen, onlarla ilgili hatırlamaya değer bulduğumuz şeylerdir. Bu da karşımızdakinin kişiliğine dair isabetli bir değerlendirmeyle değil, gündelik ilişkilerimizdeki gerilim ve dengeyle belirlenir. Sissy'nin gündelik ilişkilerinin etrafında döndüğü eksenin, fiziksel yapısının bir sonucu olduğu ortada. Ve bu olağandışı kadın bizde her ne kadar unutulmaz ya da çarpıcı etki bıraktıysa da bunun en azından kovboy kızların gördüğü şekliyle Rubber Rose'dan oldukça ayrı bir bağlamda gerçekleştiği de aynı ölçüde doğru. Ne var ki Sissy Hankshaw'un hem çiftliğe hem de zamanın hesaplandığı ve farklı bir bakışla değerlendirildiği bir yer olarak ister istemez "saat mekanizması" diye andığımız mekâna yalnızca bir değil, iki defa gelmiş olduğu da bir gerçek. Farklı mevsimlerde, farklı koşullarda geldi. Ama her iki defasında da otostop çekti.

5

Sissy'nin en eski hatırası üç dört yaşlarındayken yaşadığı bir güne aitti. Bir pazar günü öğleden sonraydı. Oturma odasında, at kılından dokunmuş kumaşla kaplı bir koltukta çizgi roman sayfaları altında şekerleme yapıyordu. Babası ve o sıralarda misafir ettikleri bir amcası, mahsus kabalık olsun diye değil de hâlâ uyuyor zannettiklerinden, başında durmuş onun körpe başparmaklarını inceliyorlardı.

"Neyse" dedi amcası bir süre sonra, "şansın var ki emmiyor şunları."

"Emmesi mümkün değil zaten" dedi Sissy'nin babası abartarak. "Yoksa akvaryum kadar ağzı olması lazımdı."

Amcası da aynı fikirdeydi. "Zavallı yavrucak, koca bulması biraz zor olabilir. Ama geçim derdi dersen, kız olması büyük şans. Bu keratadan hayatta tamirci olmaz herhalde."

"Yok, ayrıca beyin cerrahı da olmaz" dedi Sissy'nin babası. "Ama iyi bir kasap olur orası kesin. Sırf sigorta parasıyla iki yılda emekli olur zaten."

İkisi gülerek içkilerini yenilemeye mutfağa geçtiler.

"Ama bişey diyeyim mi?" amcasının alay ettiğini uzaktan duyuyordu Sissy. "Bu keratadan felaket otosopçu olur var yaa..."

Otostopçu? Bu kelime Sissy'yi yerinden sıçratmıştı. Gerçeküstü bir yankıyla kafasının içinde çınladı. Meraktan dona kalınca çizgi roman sayfalarını öyle bir karıştırıp hışırdattı ki, amcasının cümlesinin sonunu duyamadı:

" ...eğer erkek olsaydı tabii."

6

Sissy Hankshaw'un sürprizi, büyüdükçe nevrotik bir felakete dönüşmemesi oldu. Eğer Sissy gibi Richmond Virginia'nın dar gelirli varoşlarında yaşayan küçük bir kızsan, diğer çocuklar ellerinle alay edip duruyorsa, kendi ağabeylerin sana mahallelinin taktığı isimle "Parmak Çocuk" diye sesleniyorsa, kendi baban bile arada sırada "geliyor başparmak" diye dalga geçiyorsa ya kabuk bağlarsın ya da dağılırsın. Güzelim tenini gergedan derisiyle kaplayamazsın çünkü bu, acı kadar zevki de uzak tutar senden. Benliğinin bir kabuğun içinde kokuşmasına da müsaade edemezsin, ama ne yaparsın, rüyaların kabuğu içinde bir girdapta döner dururusun.

Tek umursadığın şey budur. Diğer çocuklar seksek ya da kukalı saklambaç oynarken sen tek başına evinin yakınlarındaki bir ormana gidersin. Ormanda araba yoktur elbette; ama fark etmez. Rüyalarında arabalar vardır.

Otostop çekersin. Başta ürkekçe, adeta belli belirsiz, eğilen yumruğunu hayali istikametinin yönünde azıcık göstererek. Bir sincap, ağacın dalı boyunca yol alır. Sincaba otostop çekersin. Bir mavi alakarga uçar gider. Elini sallayıp durdurursun. Henüz o nam salmış Sissy değilsindir, küçük bir ormanın kıyısında başparmaklarının cesur hareketlerini gözleyen, farklı hız ve kavis açılarında nasıl davrandıklarını inceleyen, utangaç Güneyli bir çocuksundur sadece. Arılara, yılanlara, bulutlara, karahindiba polenlerine otostop çekersin.

Okulda insanoğlunu daha alt primatlardan ayıran şeyin başparmak olduğunu öğrenirsin. Başparmak evrimin bir mucizesidir. Çünkü başparmak sayesinde insan alet kullanabilir; alet kullanabildiği için algılarını genişletebilir, çevresine egemen olabilir, bilgi ve gücünü arttırabilir. Medeniyetin mihenk taşıdır başparmak! Cahil bir okul kızısındır. Medeniyeti iyi bir şey sanırsın.

İnsanoğlu başparmakları sayesinde alet kullanabilir vs., vs. Ama sen alet *kullanamazsın*. Yani adamakıllı. Başparmakların kocamandır.

İnsanı diğer primatlardan başparmakları ayırır. Başparmaklarınsa seni diğer insanlardan. Başparmaklarında bir şeyin varlığını hissetmeye başlarsın. İşin içinde sihir var mı diye merak edersin.

İlk seferin... Bunu asla unutmayacaksın. Buz gibi bir sabah ve rüzgârda kar, yarıkları dolduruyor. Beş sokak aşağıya, okula yürümek istemiyor canın. Omzunun üzerinden baktığında görüyorsun, şimdi düşüncesi bile heyecanlandırıyor seni. Bir Pontiac steyşın makul bir hızda yaklaşıyor! Elin o ilk hamleyi yapana kadarki hatalı çıkışlar sırasında nasıl da acı çekiyorsun. İdrar kesen seni tehdit ediyor, neredeyse taşacak. Cılız kolunun kavisli hareketi sanki dakikalar sürüyor. Yine de araba seni geçip gidiyor. Ama hayır, fren lambaları yanıyor! Pontiac lapa lapa karlar üzerinde belli belirsiz, hafifçe patinaj yapıyor. Yanına koşuyorsun, resmen ter içindesin. Pencereden içeri bakıyorsun. Berenin altında yüzün bir Aziz Vitus* domatesi gibi kıpkırmızı. Ama şoför bin diye işaret ediyor...

O günden sonra bir daha okula yürümüyorsun. Güzel havalarda bile. Cumartesi öğleden sonraları sinemaya gitmek için bir arabaya atlayıveriyorsun, kovboy kızlarla ilk karşılaşman bu. Sırf antrenman olsun diye Richmond'a, çarşıya otostop çekiyorsun. Parmaklarının havada hareket ederkenki doğuştan, adeta içgüdüsel hassasiyeti karşısında şaşırıyorsun. Bu yumuşak uzantıların zarafeti seni hayrete düşürüyor. Vaktiyle başparmak mengenesi gibi bir aletin var olduğunu bilmek bile gözlerini yaşla dolduruyor. Farklı dönüşler, ihtişamlı hareketler icat ediyorsun. On üçüncü yaz mevsimin boyunca neredeyse 160 kilometre otostop çekiyorsun: Virginia Plajı'na, okyanusu görmeye.

Şu ya da bu sebeple sözlükte "başparmak" sözcüğünü arıyorsun. *"İnsan elinin kısa ve kalın, ilk ya da en preaksiyel parmağı, iki falanksa ve daha çok hareket özgürlüğüne sahip oluşuyla diğerlerinden ayrılır"* diye yazıyor.

Hoşuna gidiyor bu. Daha çok hareket özgürlüğü.

---

* 14. yüzyılda İtalya ve civarında yaşamış olan Aziz Vitus dansçıların, gençlerin ve köpeklerin koruyucusuydu. Dans çılgınlığına sebebiyet verebilen bir tür kora hastalığı St. Vitus Dansı adıyla da anılır.

7

Onlar, yani Sissy'nin ellerinin ilk ya da en preaksiyel parmakları büyümeye devam ettiler. Yulaf lapasını ve salamını yerken büyüdüler, buğday gevreği ve sütünü höpürdetirken büyüdüler. Tarih çalışırken büyüdüler ("Yerleşimciler batı yönünde ilerlerken daima vahşi Kızılderili topluluklarının tehdidi altındalardı"), aritmetik çalışırken büyüdüler (Bir buçuk tavuk günde bir buçuk yumurta yumurtlayabiliyorsa, tahta bacaklı bir maymun, dereotlu hıyar turşusunun tohumlarını ne kadar zamanda ayırır?). İki ağabeyiyle uyuduğu ekşi kokulu odada büyüdüler, tek başına oynadığı küçük ormanda büyüdüler. Diğer şeylerin de büyüdüğü yaz mevsiminde büyüdüler, büyümenin büyük ölçüde durduğu kış mevsiminde büyüdüler. Güldüğünde büyüdüler ve ağladığında büyüdüler. O nefes alıp verdikçe büyüyorlardı.

(Evet, milyonlarca Amerikalı genç, toplumsal baskı ve büyüklerinin yönlendirmesiyle gelişmeyi bırakmaya, yani "yetişmeye" çalışırken onlar büyüdüler. Zaten yetişmek dedikleri, doğanın en temel kanunlarına, yani değişim ve yenilenme kanunlarına ters düştüğü için son derece eziyetli ve zor bir hedeftir; ama yine de birkaç başıbozuk haricinde kültürümüzde yaşayan herkes tarafından mucizevi bir şekilde gerçekleştirilir.)

Sissy'nin ellerinin ilk ya da en preaksiyel parmakları büyümeye devam ettiler ama büyüyen genç kız benliğinin geri kalanıyla pek de orantılı değildiler.

Sissy, başparmaklarının sonsuza dek büyümesinden, kontrolünden çıkacak boya gelmelerinden, boncuklu kertenkelę kafesinin tam karşısında, soldan üçüncü eblek olarak yol kenarında bir hayvanat bahçesini boylamasına neden olmalarından korkuyorsa bile bunu belli etmiyordu.

Memelerini hiçbir zihinsel çaba harcamadan küçücük şişe tıpalarından, kontrol altına alınmayı gerektiren tümseklere dönüştürüyor-

du. Bacak arasında bugüne dek yavru bir kuş gibi kel ve çirkin görünen kısımda, beyninden hiç yardım almadan, yumuşacık tüyler filizlendiriyordu. Akıl ve mantığın rehberliğinden mahrum olsa da bedensel ritmini ayınkiyle mükemmel bir şekilde senkronize ediyor, başta külotlarını azıcık lekelerken sonraları yalnızca birkaç aylık tecrübeyle düzenli bir aybaşı akışı gerçekleştiriyordu. Aynı serinkanlı ve becerikli masumiyetle başarmaklarını şişirdikçe, ödevlerinin ve yemek tabaklarının üzerine düşen gölgeleri de gitgide uzadılar.

Ağabeyleri onunla aynı odayı paylaştıkları için mecburen en ince ayrıntısına kadar şahit oldukları bu verimli ve zahmetsiz büyüme gösterisi karşısında gözleri korkmuş gibi kendi fiziksel gelişimlerini neredeyse durdurdular. Bebek suratları ve kadınların gerçekten de dert etmeyeceği ama diğer erkeklerin çoğunlukla dalga geçmek zorunda hissedecekleri cinsel organlarıyla hayatları boyunca bodur ve yerfıstığı gibi kaldılar. Başparmak ve penis boyu ilişkisine dair efsanelere inanan soyunma odası anatomistleri zaman zaman onlara, kız kardeşlerinin parmak büyüklüğünü paylaşmamalarının büyük talihsizlik olduğunu söylüyorlardı.

Eğer Jerry ve Junior Hankshaw'un başparmakları kız kardeşlerininkinin boyutuna gelseydi ve dolayısıyla pipileri de o kadar büyüseydi ödleri kopardı. Ama *hafif* bir artış, *makul ölçüde* bir büyüme gayet memnuniyetle karşılanırdı elbette. Ve Sissy'nin ağabeyleri, onun yeteneklerini geliştirdiği çelimsiz ormanda yaptıkları muhtelif gizli görüşmelerin ardından bilfiil bu işin peşine düşme kararı aldılar.

Tamirat becerilerini babasının kirli ayak izlerinde sürükleyecek Junior gizli bir aygıt üzerinde çalışmaya başladı. (Güney Richmond'ın tütün depolarında her zaman tamir edilecek bir kurutucu, bir nemlendirici ya da bir egzoz fanı vardır.) Elden düşme üç adet iç lastik boş yere yırtılıp soyulduktan ve Bayan Hankshaw'un botlarının ham deri bağcıklarının ikisi de çalındıktan sonra, Junior nihayet mengene, sapan ve tuvalet kâğıdının ortasındaki silindirin karışımını andıran bir cihaz üretti. Parmak gerdirici, ihtiyatlı olmak adına sadece geceleri geç saatlerde kullanılıyordu ve iki kardeş akçaağaçtan yapılma, taklit *Sears and Roebuck* karyolalarına tutturdukları cihazın verdiği ıstıraptan sırayla paylarını alarak karanlıkta nice uykusuz saatler geçirdi.

Bu çabalarının tarihte de emsali yok değildi. 1830'larda besteci Robert Schumann henüz yirmi yaşındayken sağ elinin parmakları için gerdirme cihazı kullanmıştı. Schumann'ın amacı piyano virtüözlüğüne giden yolda ilerlemesini hızlandırmaktı; zira piyanist sevgilisi Clara da onun erişebildiği mesafeden duyduğu hayal kırıklığını ifade etmişti. O güdük parmakları bir bülbül koşumunu, kâfir elflerin gerdirildiği bir işkence aletini andıran mekanizmanın pençesinde büyüme sancıları çekerken, Schumann, on dokuzuncu yüzyılın şekerleme kaplı zarafeti içinde, Leipzig'deki misafir odasında dimdik oturur, *kaffee*'sini yudumlardı. Neticede elini sakatladı, sahne kariyeri sona erdi.

Jerry ve Junior Hankshaw'un başına gelenlerse yalnızca başparmaklarının saklanamayacak kadar kızarıp soyulması, çok geçmeden aileleri tarafından sorgulanmaları ve yaşıtlarınca alaya alınmalarıyla kaldı. Kardeşi Jerry'yle birlikte parmaksal vasıtalar kullandıkları ve pipilerini doğrudan icadına teslim etmedikleri için İsa'ya şükreden Junior, cihazı James Nehri'ne attı. Zavallı Schumann ise kendini Ren Nehri'ne atmıştı.

Hankshawların köhne evinde yalnızca iki başparmağın kaderinde serpilmek ve parlamak vardı. Göklerde süzülüp ok gibi fırlamak yalnızca iki başparmağın kaderiydi. O iki başparmak, Robert Schumann'ın şimdi Amerikan otoyollarının beton sahnelerinde, Ren Nehri'nde ıslanmış bir redingotla yoluna devam eden, vakitsizce yarıda kalmış sahne kariyeriydi sanki. Ey Fantazya, Ey Noveletten, Ey Humoreskes, Benzin Yemek Yatak Çıkış 46.

8

Güney Richmond, fare deliklerinin, dantel perdelerin, Sears kataloglarının, kızamık salgınlarının, salamlı sandviçlerin muhitiydi; bir de karbüratör hakkında klitoristen daha çok şey bilen erkeklerin.

Love Is a Many Splendored Thing şarkısı Güney Richmond'da bestelenmemiştir.

Güney Richmond'dan çok daha muhteşem köpek maması konserveleri, daha müşfik kara mayınları olmuştur.

Sıska ve kara kuru psikopatlardan oluşan bir ırk yaşıyordu Güney Richmond'da. Sahip oldukları ne varsa satarlardı ama hiçbir şeyleri yoktu. Anlamadıkları herhangi bir şey yüzünden adam öldürebilirlerdi ama bir şey anladıkları da yoktu.

Çoğu, tütün depolarında ve sigara fabrikalarında çalışmak için Kuzey Carolina'dan Ford'larla gelmişti. Güney Richmond'da fare delikleri, dantel perdeler ve Sears katalogları, hatta salamlı sandviçler ve kızamık salgınları bile her zaman belli belirsiz kurutulmuş tütün kokardı. Kültürümüz *tütün* kelimesini, Güney Richmondlıların bilgisi ya da onayı alınmaksızın, Karayipli bir Kızılderili kabilesinden, yani bize *hamak*, *kano* ve *barbekü* kelimelerini de bahşeden kabileden almıştı. Vaktini hamakta uzanıp tütün içerek, barbeküden barbeküye kanoyla kürek çekerek geçiren barışçıl bir kabileydi bu; dolayısıyla da on altıncı yüzyılda Avrupa'dan arazi ıslah ekipleri geldiğinde pek az direnç gösterdiler. Kabile, hamakları, barbeküleri, kanoları ve elbette altın renkli parçacıklarıyla yazın Güney Richmond'ın bulutlarına, kışın da ayazına kokusunu vermeye devam eden tütün haricinde iz bırakmadan hızla yok edildi.

Tütün, pavyon tutkusu ve paslanmış egzoz susturucusu kokan Güney Richmond'da toplumsal hassasiyetler de kimi zaman akşam altı haberlerine çıkmayı başaramazdı. Ama Güney Richmondlı vatandaşların mutabık olduğu bir şey varsa, o da küçük bir kızın otos-

top çekerek ortalıkta dolaşmasının doğru, uygun ya da güvenli olmadığıydı.

Sissy Hankshaw kısa mesafelerle otostop çekiyordu ama inatla çekmeye devam ediyordu. Henüz ellili yılların ortalarıydı, İke başbakandı, gri takım elbiseler modaydı, kanasta hâlâ popüler bir oyun sayılıyordu ve "ruh"tan söz etmek haddini aşmak olarak görülüyordu. Yine de otostopun başparmaklarına, moraline ve teorik olarak ruhuna da iyi geldiği ortadaydı.

Aile büyükleri, öğretmenler, komşular, ailenin rahibi, kendinden büyük çocuklar ve devriye gezen polisler onu ikna etmeye çalışıyordu. Uzun boylu, çelimsiz ve yalnız çocuk onların rica ve uyarılarını kibarca dinliyorsa da zihninin kendine has bir mantığı vardı: Eğer arabaların lastikleri dönecek, koltuklar yolcuları taşıyacaksa bu soylu nesneleri yolundan döndürmek Sissy Hankshaw'un üstüne vazife değildi.

"Arabayla gezen sapıklar var" diyorlardı ona. "Er ya da geç sana ayıp şeyler yapmak isteyen bir adam arabasına alacak seni."

İşin doğrusu, haftada bir iki defa böyle adamlar arabalarına alıyordu Sissy'yi; sekiz dokuz yaşlarında otostop çekmeye başladığından beri de bu böyleydi. Bu adamların sayısı insanların sandığından çok daha fazlaydı. Bu tiplerin çoğunun böyle bir... sakatlığı olan bir kızı çekici bulmayacağını varsayabiliriz ama aslında bundan hoşlanan pek çok adam vardı. Daha doğrusu, Sissy buna izin veriyordu.

Tek bir kuralı vardı: Sürmeye devam et. Şoförler araçlarının ileri hareketini sürdürmeleri şartıyla ona ne isterlerse yapabilirlerdi. Kimileri Houdini'nin bile ustalaşmayı başaramadığı yuvarlanan çörekleri vurma numarasından farkı yok diye şikâyet ediyor ama gene de şanslarını deniyorlardı. Birkaç kazaya sebep oldu, erkek yaratıcılığının temellerini sarstı; ama bekâretini yirmi yaşını bir hayli geçtiği düğün gecesine dek sakladı. Bir defasında yanık tenli atletik bir tip, Triumph TR3'ünü sakin trafikte doğru rotada tutarken bir yandan da ondan bir Fransız yalaması koparmayı başarmıştı. Ama taşıtların hareketliliğine duyduğu sarsılmaz bağlılığın getirdiği sınırlamalar çoğunlukla daha zayıf bir hünerle karşılanıyordu.

Sissy ne kışkırtıyor ne de cesaretlerini kırıyordu; denk gelen şoförlerin ilgisini serinkanlı bir memnuniyetle kabulleniyor ve aracı sürmeye devam etmelerinde diretiyordu. Adamlar, erkeklerin o ilkel boşlukta avladığı her neyse onun peşinde külotunda ava çıkarken, o da ona aldıkları çizburgerleri ve *Dairy Queen* dondurmalarını yiyordu. Şahsen yumuşak ve ritmik trol avlarını tercih ediyordu. Bir de otomatik vitesli arabaları. Sonuçta hiçbir kız sürekli vites değiştiren biri tarafından taciz edilmek istemez. Taciz edilmek bir bakıma zanaatının ek ücreti, otostopun verdiği muhteşem hazzın ardından çekilen bir römork gibi ikinci bir zevk sayılırdı. İtiraf etmesi gerekirse bu, mesleki bir riskti aynı zamanda.

Beyin yanıp tutuşmaya son derece yatkın olduğundan arada kuralına uymayan ya da uymayı başaramayan kızışmış tipler de çıkıyordu. Zamanla büzülmüş dudaklar, kurnaz gözler, boğucu odalarda *Playboy* ve İncil okuyup durmaktan sararmış bir ten gibi, ufak tefek göstergelere bakarak onları tanımayı öğrendi ve arabalarına binmeyi reddetti.

Oysa ilk zamanlarda tecavüzcü özentileriyle başka bir yolla baş ediyordu Sissy. Baskı altında kaldığında başparmaklarını bacaklarının arasına yerleştiriyordu. Adamlar çoğunlukla onları yerinden ayırmaya uğraşacağına hepten pes esiyordu. Başparmaklarının orada kaleyi korurkenki görüntüsü bile arabadan atlamaya yetecek kadar uzun bir süre kafalarını karıştırmaya yetiyordu zaten.

Sissy, tatlım. Başparmakların. HOLLYWOOD MANZARASI. LAS VEGAS. ROSE BOWL STADYUMU. Bir erkeğin arzularından çok daha büyük.

(Sissy'nin annesi, kızının yaşadığı maceraların olfaktöryel* izlerini tesadüf eseri hiçbir zaman fark etmedi. Belki de bunun sebebi Güney Richmond'da genç bir kızın nemli heyecanına bile çabucak tütün kokusu sinmesiydi.)

* Olfaktöryel: (Tıp) Koku duyusu ile ilgili.

9

Bir defasında onu bir uzmana götürmüşlerdi. Ailesinin gücü ancak bir defaya yetmişti.

Dr. Dreyfus kırklı yılların tatsızlıklarının ardından Richmond'a yerleşmiş bir Fransız Yahudisiydi. Muayenehanesinin kapısında plastik cerrah olduğu ve el sakatlıkları konusunda uzmanlaştığı yazıyordu. Sissy'nin plastikten oyuncak arabaları vardı, bunları otostop konusundaki teorik problemleri canlandırmakta kullanıyordu. Bazı çocukların aksine, oyuncaklarına çok iyi bakardı. *Plastik* bir cerrah kavramı ona saçma geliyordu. Sakatlıktan söz edilmesi kafasını daha da karıştırmıştı.

"Arada ağrıyorlar mı?" diye sordu Dr. Dreyfus.

"Hayır" diye cevap verdi Sissy. "Gayet iyileeer." Başparmaklarında hissetmeye başladığı gücün verdiği o belli belirsiz gıdıklanmayı nasıl tarif edebilirdi ki?

"Öyleyse bastırdığımda neden irkiliyorsun?" diye sordu uzman.

"Çünkü öyle işte" dedi Sissy. Küçük kız yine gerçek duygularını açığa vuramadı; ama Toscanini'nin batonu, hareketin daha geleneksel bir alanında ne ise, otostop için de o anlama gelecek bu parmaklara zarar verme korkusuyla hayatı boyunca el sıkışmaktan çekinecekti.

Dr. Dreyfus başparmakları ölçtü. Çevre genişliğini. Uzunluğunu. Cildi yeterince parlıyordu ama bir de gözleriyle parlatma tedavisi uyguladı. Küçük çekiçlerle hafif hafif vurdu, renklerindeki çeşitli nüans ve gölgeleri hiçbir estetik yorum katmadan kaydetti, şıringalarla sağdı, iğneler batırdı. Sanki İspanyol bir haznedarmış da Kristof Kolomb'a Amerika'dan müzik çalan sosisler getirtmişler gibi tek tek, özenle terazilere yerleştirdi. Sakin bir sesle kızın toplam beden ağırlığının yüzde dördünü, yani beynin iki katı kadarını oluşturduklarını açıkladı.

X ışınları da şansını denedi.

"Kemik yapısı, kas sisteminin görünür oluşumu, yerleşimi ve eklemlenmesi, yani boyutu haricinde her bakımdan orantılı ve normal" diye belirtti doktor başını sallayarak. Röntgen filmindeki hayalet başparmak da onaylayarak karşılık verdi.

Norman Rockwell'in hisli düşüncelerinin boş bir tuvalin saflığını gölgelemesi gibi, Bay ve Bayan Hankshaw da içgüdüsel ailevi kaygılarının, *Saturday Evening Post* düşleriyle gölgelendiği bekleme odasından çağırıldılar.

"Sağlıklılar" dedi Dr. Dreyfus. "Sizin için yapabileceğim hiçbir şey, bir yıllık maaşınızdan daha az tutmaz."

Hankshawların mali durumunu gözettiği için doktora teşekkür edildi. (Sissy'nin babası tekrar çalışabilecek kadar ayıldığında mesai arkadaşına "Gene de Yahudi Yahudidir" diyecekti, "O para bizde var sansaydı suyumuzu sıkmaya kalkardı zaten".) Anne baba ve çocuk gitmek üzere ayaklandı. Dr. Dreyfus oturduğu yerde kaldı. Ağır, siyah dolmakalemi masanın üzerinde kaldı. Sorbonne'dan aldığı diploması da duvarda. Vesaire vesaire.

"Bin dokuz yüz otuz dokuzda Fransız hükümeti maksimum görünmezlik sağlamak için paraşütçülerin üniformalarını nasıl tasarlamalı diye sorduğunda ressam Pablo Picasso 'Soytarı gibi giydirin' diye cevap vermişti."

Doktor bir an durakladı. "Ama bu sizin için pek bir şey ifade etmiyordur herhalde."

Bay Hankshaw bakışlarını doktordan karısının çalınan bağcıkları yakın zamanda yenilenen uzun konçlu Red Wing marka iş botlarına ve sonra tekrar doktordan yana çevirdi. Yarı utanç yarı öfkeyle güldü. "Aynen ööle doktor, hakkaten de etmiyo."

"Ziyanı yok" dedi Dr. Dreyfus. Sonra ayağa kalktı. "Görüldüğü üzere kızın doğuştan bir anormalliği var. Üzgünüm ama sebebini bilmiyorum. Ekstremitelerde aşırı büyüme çoğunlukla kavernöz hemanjiyom, yani hastalanan ekstremiteye aşırı miktarlarda kan çeken bir damar tümörü sonucunda ortaya çıkar. Ekstremite ne kadar çok besin alırsa o kadar büyür tabii, mesela bir gül fidesinin etrafına tavuk şeyi, nasıl diyorsunuz, tavuk gübresi koyarsanız, gübresiz fideden daha çok büyür. Anlıyor musunuz? Ama kızda tümör yok. Üste-

lik aynı anda *iki* parmakta birden hemanjiyom olması ihtimali milyarda bir falan. Doğrusunu söylemem gerekirse kendisi tıbbi bir istisna sayılır. El becerilerindeki bozukluk nedeniyle yaşamsal aktiviteleri ve kariyer seçenekleri sınırlı kalacak. Ama daha da kötü olabilirdi. Eğer ağrı olursa tekrar getirin. Bu arada da onlarla yaşamayı öğrenmek durumunda kalacak."

Moore's Field Billy Graham Rallisi'nde "yırttığından" beri biricik kızının ellerine demir atan cüce zeplinleri üzülerek de olsa kabullenmeye başlayan Bay Hankshaw "Öğrenecek tabii" diye onayladı. "Tabii öğrenecek. Tanrı o şeyleri bir amaç uğruna öyle büyük yaptı. Tanrı *bizim* gibileri sınamaktan hiçbir zaman bıkmayacak. Bu bir tür ceza, neden olduğunu hakikaten de bilmiyorum ama bir ceza ve o da biz de bu cezaya katlanmak zorundayız."

Bunun üzerine Bayan Hankshaw mırıldanmaya başladı; "Aman doktor, eğer buraya bir oğlan getirirlerse, hani şöyle *çirkin parmaklı* bir genç adam, onunki gibi, benzeri bir vaka falan gelirse, haber verirsiniz değil mi doktor?.."

Bunun üzerine plastik cerrah "Ressam Paul Gauguin'in sözlerini hatırlayın hanımefendiciğim" dedi. " 'Çirkin olan güzel olabilir, sevimli olan asla.' Ama bu sizin için pek bir şey ifade etmiyordur herhalde."

Bunun üzerine Bay Hankshaw "Takdir böyleymiş, bu cezaya katlanmak zorunda kalacak" diye açıklamada bulundu.

Bunun üzerine Sissy'nin gözleri, evde televizyonun üstünde asılı duran ürkütücü resimdeki İsa gibi huşu içinde "Cezanın ödülü kendisidir" dercesine parladı.

10

Doğru ya. Başka bir disiplinden bir uzmana da götürdüler onu.

Richmond şehrinde ticari amaçlarla el falı bakılması yasal yönetmelikle yasaklanmıştı ama Chesterfield ve Henrico gibi çevre ilçelerde tamamen yasaldı. Şehrin sevimsiz kenar mahallelerinde, çamlık ve bostanların yol kenarındaki batakhaneler ve ucuza kapatılmış tesislerle çakıştığı bölgede her gün ellerin ifade verdiği altı yedi karavan ve üç dört bildik ev vardı.

Bir el falcısının barınağını tanımak kolaydı. Karavanının ya da kulübesinin yanında üzerinde el silueti çizili bir tabela olurdu: bilekten parmak ucuna kadar, avuç dışarı bakacak şekilde kırmızı boyalı. Daima kırmızı. Nedendir bilinmez ama yazarın bildiği kadarıyla Richmond civarında bir el falı tabelasında ten rengi bir ele rastlamanın, General Putton'ın kirli torbasında ten rengi uzun don bulmaktan daha az hayret vereceği, kökleri Chaldea Çingenelerine kadar uzanan bir gelenek olabilirdi bu. Bütün eller kırmızıydı ve tabela ressamı kırmızı bilek ekleminin hemen altında, gerçek bir elde saat ya da bileziğin saracağı yere arkasından bir isim gelecek "Madam" unvanını nakşetmiş olurdu: Madam Yvonne, Madam Christina, Madam Divine ve diğerleri.

Mesela Madam Zoe. Sissy'nin annesinin neredeyse her hafta, muslukçunun karısı olan arkadaşı Mabel Coffee'yi ziyaret etmek için, otobüsle Hull Sokağı Yolu'nun sonuna giderken önünden geçtiği kırmızı avucun altında yazan isimdi "Madam Zoe". Bayan Hankshaw o tabelanın önünden herhalde iki yüz kere geçmişti. Tabelaya sanki çayırda gördüğü bir geyikmiş gibi bakardı hep; onun için bir o kadar gerçek ve bir o kadar uzaktı. Ama Başkan Eisenhower'ın kalbinin gümlediği hafta, Mabel Coffee yumurtalığından bir kist aldırıp neredeyse tahtalıköyü boyladığı sırada, Bayan Hankshaw da düğmeye basıp Madam Zoe'nin orada otobüsten indi. Bir dahaki cumartesiye randevu alındı.

El falcısıyla randevuyu haber verdiklerinde Bay Hankshaw burnundan soludu, küfretti ve karısına zar zor kazandığı parasının beş dolarını kahrolası bir falcıya harcarsa kendini, muslukçusu ve tek sağlam yumurtalığıyla beraber Mabel'la aynı evde yaşarken bulacağı uyarısında bulundu. Gelgelelim Sissy'nin annesi o hafta boyunca vajina anahtarı kullanarak kocasının itirazlarını azar azar damlayacak hale gelene kadar yavaş yavaş, tatlılıkla gevşetti. Mabel'ın muslukçusu bütün alet takımıyla bundan iyisini yapamazdı.

El Falı Cumartesisi gelip çattığında Sissy'yi kiliseye gider gibi giydirdiler. Her pilisi eski sahibinin romantik hayalleri kadar tüylü, yünlü ekoseden bir etek giymeye ikna edildi; bir zamanlar takma dişler kadar beyazken şimdilerde günde üç paket sigara içen kuzeninin uzun kollu, elden düşme kazağı üstüne geçirildi; kendinden dalgalı sarı saçları musluk suyu ve bir parça White Shoulders kolonyasıyla tarandı; geri kalan keskin hatlarına nispetle fasülye sırığında bir erik tanesi gibi duran hayli dolgun ve yuvarlak ağzına hafifçe kırmızı ruj sürüldü. Sonra ana kız Midlothian otobüsüne binip Madam Zoe'nin yolunu tuttular; otostop çekmesine izin verilmediği için Sissy yol boyunca somurttu.

Gelgelelim aşınmış topuklarını falcının bahçe girişinde takırdatıncaya kadar kızın huysuzluğu yerini meraka bırakmıştı. Amma da etkileyici bir laf ebesi olabiliyor şu merak!

Doğrudan karavandan bozma evin kapısına yürüdüler ve utana sıkıla tıklattılar. Bir zaman sonra kapı tütsü ve haşlanmış karnabahar kokuları salarak önlerinde açıldı.

Madam Zoe rekabet halindeki kokular girdabının içinden kimonosu ve peruğuyla onları içeri davet etti. Tütün bölgesinin dışında kalıyordu burası. Sigarasını o aydınlanmış, lazımlık biçiminde ve üzerinde POPOLAR yazan küçük seramik kül tablalarından* birinde söndürürken "Bendeniz aydınlanmış Madam Zoe" diye başladı söze. Karavan karman çormandı ama ne süs eşyaları ne basmadan perdeler ne de püsküllü kadife kaplı koltuk Öbür Dünya'dan gelmiş gibi görü-

* Yazar, İngilizce'de hem popo ve hem de izmarit anlamlarını karşılayan "butt" sözcüğüne dayalı bir kelime oyunu içeren dönemin popüler kül tablalarından söz ediyor.

nüyordu. Ayaklı abajur *prana*yla* değil elektrikle çalışıyordu; telefon rehberi Atlantis değil Richmond içindi. Küçük kız için daha da heves kırıcı bir şey varsa o da İran, Tibet ya da Mısır gibi Sissy'nin bir gün otostop çekmekte kararlı olduğu o gizemli bilgi odaklarına herhangi bir fiziksel gönderme bulunmayışıydı. Şunu da hemen belirtmek gerekiyor ki Sissy aslında hiçbir zaman *bir yere* otostop çekmeyi düşlemezdi; onun düşleminin özünü oluşturan şeyin kendisiydi otostop çekme *eylemi*. Sonunçta bu karavandan bozma evde, için için yanan tütsüden başka egzotik hiçbir şeycik olmadığı ortaya çıktı. Richmond, Virginia'da, Eisenhower yıllarının o kasvetli havasında tütsü yeterince egzotik görünebilir ama o bir tanecik yasemin çubuğu da bir tencere karnabahar tarafından tekme tokat dövülmekteydi.

Tekdüze ve ilgisiz bir ses tonuyla "Bendeniz aydınlanmış Madam Zoe" diye başladı kadın. "Geçmişin, bugünün ya da geleceğin hakkında ellerinin bilmediği hiçbir şey yoktur. Madam Zoe'nin de senin ellerin hakkında bilmediği hiçbir şey yoktur. Bu işte hokus pokusçuluk yok. Ben bir sihirbaz değilim, bilim insanıyım. El bugüne dek yaratılmış en muhteşem araçtır ama kendi arzusuyla hareket edemez, beynin kölesidir. (Yazarın notu: Beynin olayı da budur zaten.) Hizmetlerini yerine getirirkenki tavrı ve zekâsıyla, ardında nasıl bir beyin yattığını yansıtır. En keskin duyuların harici deposudur eller. Duyular sıklıkla tekrarlandıklarında şekil verme ve iz bırakma gücüne sahiptirler. Ben el falcısı Madam Zoe, insan elinin iz ve alametlerinin ömür boyu öğrencisi; ben kişiliğinin ya da kaderinin hiçbir yüzünün kendini göstermeye direnmediği Madam Zoe, şimdi hazırım seniii..." Derken başparmakları fark etti.

"Aman Tanrım, hassiktir!" diye bağırdı soluk soluğa (üstelik de sikmek fiilinin şimdilerde olduğu gibi ülkedeki her bakirenin dudaklarında bir kümes orkidesi, bir osuruk baloncuğu, bir tuzlu lolipop misali çiçek açmadığı bir çağda).

Bayan Hankshaw bu niteleme karşısında, falcının kızın parmakları yüzünden irkildiği kadar dehşete kapılmıştı. Sissy belli belirsiz bir gülümsemeyle kontrolün kendinde olduğunu fark ederken iki kadının da şaşkınlıktan beti benzi atmıştı. Parmaklarını iyi yürekli mada-

* Prana: Yoga ve meditasyonla nefes kontrolü yaparak enerji akışı sağlama yöntemi.

ma uzattı. Hasta bir yerli, şişen yerlerini misyoner bir doktora nasıl uzatırsa öyle uzattı onları; madam hiçbir merhamet belirtisi göstermedi. Beyefendi bir örümcek, ölümcül çekicilikte bir karadula hediye sineğini nasıl uzatırsa öyle uzattı ama iştahtan eser yoktu madamda. Küstah, genç bir kahraman, bir vampire nasıl haç uzatırsa öyle uzattı; madam kibarca geri çekildi. Nihayet Sissy'nin annesi bozuk para çantasından özenle katlanmış bir beş dolar çıkardı ve gülümseyen kızının ekstremitelerinin yanına uzattı. Falcı anında kendine geldi. Sissy'yi dirseğinden tutup alelade desenli, formika kaplı bir masaya oturması için yönlendirdi.

Madam Zoe, Sissy'nin ellerini kaygıyla tutarken kapalı gözleriyle transa girer gibi görünüyordu. Aslında hocalarından ve kitaplardan başparmaklar hakkında öğrendiği ne varsa hatırlamaya çalışıyordu çaresizce. Bir zamanlar Brooklyn'de yaşayan genç bir kadın olarak ciddi bir el falı öğrencisiydi. Ama yıllar içinde çok fazla kitap okumaya zorlandıkları için sonunda hızlı hızlı, yüzeysel ve içten içe küskünlükle okumaya başlayan kitap editörleri gibi nicedir uzak kalmıştı sanatından. Ve tıpkı o körelmiş kitap eleştirmenleri gibi *onun* değerlerini ciddiye almayan, kendini zar zor gösteren ya da önceden tahmin edebileceği şekilde göstermeyen bir nesneye küskünlük duyuyordu. Sabırsızdı ama Richmond'ın taşralıları tarafından uzatılan elleri okuması kolaydı neyse ki: Sahipleri en üstünkörü açıklamalarla bile tatmin oluyorlardı ve elde ettikleri de buydu. Şimdi on beş yaşında sıska bir kız kalkmış "Güçlü bir iraden var" gibi bir yorumu kabul etmeyecek bir çift başparmağı gözüne sokuyordu.

"Güçlü bir iraden var" diye mırıldandı Madam Zoe. Sonra tekrar "transa" girdi.

Devasa uzuvları önce çekinerek, sonra hatıralar geçidi boyunca geri geri sürebileceği etten bir motosikletin gidonuymuş gibi sıkıca kavradı. Şişkin kaslarını iyice incelemek için ışığa doğru tuttu. Titreşimlerini hissetmek için birini kalbine yasladı. İşte o anda, bugüne dek bir kadının göğsüne hiç dokunmamış olan Sissy kontrolü kaybetti. Madam Zoe'nin kırk yaşındaki memeleri de gayet biçimli ve sıkıydı doğrusu. Sissy kızarıp bozardı, ergen utangaçlığına geri döndü.

Gizli bir eğilimi kesik bir yaşam çizgisi kadar kolayca sezebilen aydınlanmış Madam Zoe'nin, bayağı öykülerini anlatmak için can atan zavallı proleter avuçları küçümser bir edayla dinlemeye alışkın olduğu soğukkanlılığının bir kısmını geri kazanmasına izin verdi böylece.

Yine de Madam Zoe avucundaki kör bebekler karşısında dehşet içindeydi, Sissy ise annesi fark edecek korkusuyla ikiye katlanan telaşına rağmen karavanı bir nevi zaferle terk edecekti.

Falcı kem küm ederek başladı. "d'Arpentigny'nin yazmış olduğu gibi 'üstün hayvan kendini ellerde belli eder ama insanoğlunun özü başparmaktadır.' Başparmağa parmak diyemeyiz çünkü bunun çok çok ötesindedir. Tüm diğer parmaklar bu dayanak noktası etrafında hareket etmek durumundadır; gücü ve zayıflığıyla orantılı olarak sahibinin karakterini rezil de eder vezir de."

Hafızasının kuvvet çorbası pişiyordu nihayet. Karnabaharla tütsünün üzerinden kokusu geliyordu neredeyse.

"İrade ve azim ilk falanksta kendini belli eder" diye devam etti. "İkinci falanks akıl ve mantığı gösterir. Belli ki sende ikisinden de bolca var. Adın ne tatlım?"

"Sissy."

"Hmmm. Evet Sissy, bir çocuk dünyaya geldiğinde kendi iradesi yoktur; bütünüyle başkalarının kontrolü altındadır. Yaşamının ilk birkaç haftası boyunca günün yüzde doksanını uyuyarak geçirir. Bu dönemde başparmak avucun içindedir, diğer parmaklar tarafından gizlenir. Diğer bir deyişle irade pasif haldedir, kendini göstermeye başlamamıştır. Bebek olgunlaştıkça daha az uyumaya, kendine ait birtakım fikirler edinmeye, hatta huysuzluk etmeye başlar. Bunlar olduğunda Sissy, başparmak avucun içinde saklandığı yerden çıkar, diğer parmaklar onun üzerinde kapalı değildir artık. Çünkü irade harekete geçmeye başlamıştır ve harekete geçtiğinde, göstergesi olan başparmak ortaya çıkar. Gelgelelim geri zekâlılar ve paranoyaklar bu başparmak kıvırma safhasından ya hiç çıkamazlar ya da baskı altında kaldıklarında ona geri dönerler. Sara hastaları krizler sırasında başparmaklarını kapatırlar. Nerede başparmaklarını parmaklarının altına kıvırmayı alışkanlık edinmiş birini görsen ya çok rahatsız ya da hasta olduklarını fark edersin; hastalık ya da zayıflık iradeyi yerinden

etmiştir. Sana gelince Sissy, sen en azından sağlıklısın. Eminim bebekken bile..."

Bu kısacık sahne boyunca yaşanan çalkantıları yansıtan şey ise, masayı falcı ve müşterisinin dirsekleri ve elleriyle paylaşan bir tost makinesi; parlak krom gövdesi sonsuzluğun güvercinlerinden kalan kırıntılarla kaplanmış katedraller gibi sabahki ekmek dilimlerinin kırıntılarıyla tozlanmış, o günlerde Japonya hâlâ *tatamin*in* üzerinde yayıldığı için Indiana'da üretilmiş bir tost makinesi; toplumsal kurumların insan ruhuna yapması amaçlanan şeyi ekmeğe yapma amacına hizmet eden; Sissy'nin orada olacağını umup da rastlayamadığı kristal kürenin alaycı bir temsili gibi duran bir tost makinesiydi.

"Şimdi, başparmağının şekline gelince, bunu söylemek istemezdim ama biraz ilkel. Her iki falanks da geniş, büyük bir kararlılığın göstergesi ki bu da iyi sayılır. Cildi pürüzsüz, bu da zarafetin göstergesi. Ucu konik ve tırnak da parlak ve pembe olduğuna göre zeki, iyiliksever, az çok sanatkâr bir yapın olduğunu söyleyebilirim. Gel gör ki Sissy, *gel gör ki* ikinci falanks yani mantık falanksı, saçma sapan hareketlere ya da soytarılığa yatkınlık, sorumluluk almayı ya da olayları ciddiye almayı reddetme ve bunları yapanlara saygısızlık eğilimine işaret eden baskın bir niteliğe sahip. Annen oldukça terbiyeli ve utangaç olduğunu söylüyor ama ben olsam mantıksızlık belirtilerine dikkat ederdim. Anlaşıldı mı?"

Gayet mantıklı bir şekilde "Mantıksızlık belirtileri *neler*?" diye sordu Sissy.

Madam Zoe kendine has nedenlerle ayrıntıya girmemeyi tercih etti. Genç kızın parmağını bir kez daha göğsüne doğru çekti, sorgulamasına devam edemeyen Sissy terleyip yutkunurken rahat bir nefes aldı. El falcısının karavandan bozma evi ne geniş ne de yüksekti, ah ama o gün kokulardan yana zengindi.

"Başparmakların şaşırtıcı derecede kıvrak, esnek..."

"Çok çalıştırıyorum onları."

"Hmm, evet. Esnek başparmak ölçüsüzlük ve aşırılığı temsil eder. Böyle tipler asla gayretkeş değillerdir ama hedeflerine zekice atılımlarla ulaşırlar. Parayı umursamazlar ve her zaman risk almaya heves-

* Tatami: Japonya'da kullanılan hasırdan bir tür kilim.

lidirler. Sana gelince, oldukça dolgun bir Venüs Tepeciğin var. İşte şurada, dur akıl çizgine de bir bakayım. Hmm, evet fena değil. Uzun, keskin bir akıl çizgisi ve gelişmiş bir Satürn Tepeciği, yani ortaparmağın dibindeki şu küçük etli kısım. Esnek bir başparmak üzerinde insanın aklını başına getiren bir etkisi vardır genelde. Ama senin durumunda bundan çok da emin değilim.

"Sanırım *senin* başparmaklarının en önemli yanı aslında şey, mmm, boyutu. Eee, buna sebep neydi peki, biliyor musun?.."

"Bilmiyoruz, doktorlar da bilmiyor" diye seslendi Bayan Hankshaw dinlediği koltuktan.

"Şanslıyım herhalde" diye gülümsedi küçük kız.

"Yok daha neler Sissy, Madam Zoe'nin 'mantıksızlık' dediği şey bu işte."

Madam Zoe devam etmek için can atıyordu. "Büyük başparmaklar güçlü bir karakteri ifade eder, büyük bir kararlılık ve kendine güvenle hareket eden insanlarda bulunur. Doğuştan liderdir bunlar. Okulda fen ve tarih okuyor musunuz? Galileo, Descartes, Newton, Leibnitz... Hepsinin de çok büyük başparmakları vardı. Voltaire'inkiler dev gibiydi ama seninkilerin yanında turşucuk sayılır. Hi hi hi..."

"Peki ya Crazy Horse?"

"Crazy Horse mu? Kızılderiliyi mi diyorsun? Vahşilerin pençelerini araştırma zahmetine giren, benim bildiğim kimse yok. Ama şunu söylemeliyim. Toplum içinde gerçekten de etkili bir güç haline gelmeni sağlayacak özelliklere sahipsin. Aman Tanrım, hele bir de erkek olsaydın! Ama bu özellikler sende öyle fazla ki... Nasıl desem, korkutucu bile olabilir bu. Özellikle de şu ilkel mantık falanksın. Ayaklı bir felakete, tarihi boyutlarda bir insanlık arızasına dönüşebilirsin."

Neler söylemişti öyle? Sissy'nin başparmaklarını zar zor bıraktı Madam Zoe; onlar da kendisini tutuyor gibiydi sanki. Kimonosuna sildiği elleri tabeladaki gibi kırmızıydı şimdi. Böyle derin bir okuma yapmayalı yıllar olmuştu. Bir hayli sarsılmıştı. Tostane sebeplerle her daim kambur duran tost makinesinin yan yüzeyi, hafif eğrilmiş peruğunu yansıtıyordu şimdi.

"Başparmak kişiliği öyle keskin bir şekilde açığa çıkarır ki" derken Bayan Hankshaw'la konuşuyordu artık: "Hindu el falcıları tüm çalış-

malarını başparmak üzerine kurarlar, Çinlilerin de yalnızca birinci falanksın kılcal damarlarını temel alan titiz ve karmaşık bir sistemi vardır. Yani kızınıza yaptığım, eksiksiz bir okuma oluyor. Eğer avuçlara ayrı ayrı bakmamı isterseniz o da ekstradan otuz beşe patlar."

Bayan Hankshaw şaşkınlığına yenilmişti. Açığa çıkanlar çok mu az, yoksa çok mu fazlaydı emin olamadı. Gözleri bir Meksika gece kulübünde yanan ateşler gibiydi. Öfkelenmesi gerekiyormuş gibi hissediyordu ama daha fazla bilgi istiyordu.

"Bir soru ne kadar?"

"Yani avuçtan cevaplanacak bir soru mu diyorsun?"

"Evet."

"Eh, kolay bir şeyse yalnızca bir dolar"

"Koca" dedi Bayan Hankshaw, sıçan derisi çantasından bir banknot çıkarırken. (Kâğıt çiçeklerle dolu bir saksıda tutuşan alevler hızla dansçıların kostümlerine kadar yayıldı.)

"Efendim?"

"Koca. Koca bulacak mı?" (Şef, onca panik arasında evcil şivavası ayaklar altında ezilirken bile *El Rancho Grande* parçasında cesurca orkestrayı yönetmeye devam ediyordu.)

"Ha anladım." Madam Zoe, Sissy'nin elini kavradı ve uzun boylu-esmer-yabancı bakışıyla süzdü onu. Ama kandırmacaya kaçamayacak kadar işin içindeydi artık. "Hayatında erkekler görüyorum tatlım" dedi samimiyetle. "Ayrıca kadınlar da görüyorum, bir sürü kadın." Sissy'ninkilerle buluşmak üzere gözlerini kaldırdı, "eğilimini" itiraf edecek diye umuyordu ama eser bile yoktu.

"Bir evlilik var, orası gayet açık. Koca da var şüphesiz ama bildiğin kocalardan değil." Gönlü geniş hissediyordu, ekstra para istemeden ekledi, "Çocuklar da var. Beş, belki altı. Ama babaları kocan değil. Sana çekecekler." Bu son ikisini ellerin yapısından anlamak mümkün olmadığına göre Madam Zoe ne zamandır uykuda olan psişik güçlerini kullanıyordu belli ki. Daha fazlasını da söyleyebilirdi ama Bayan Hankshaw yeterince dinlemişti.

Annesi karavandan çıkarken sanki El Lizard Gece Kulübü'nden çıkıyorlarmış gibi eşlik etti kızına. (*Cehennemin doruğunda, kızgın tekila şişelerinden borda topları alevlerin içinde patlamaya başladı.*)

İhtiyar Hankshaw dişisi konuşmakta güçlük çekiyordu. "Ben otobüse binip Mabel'a gideceğim tatlım" dedi ender bir kucaklamayla. "Sen istersen eve otostopla gidebilirsin ama bana söz ver, şeref sözü, hiçbir adamla tek başına arabaya binmeyeceksin."

Sonra düşünüp ekledi, "Ayrıca hiçbir kadınla da. Sadece evli çiftler. Söz mü? Ve o salak kadının söylediği hiçbir şeyi de dert etme. Eve gidince konuşuruz."

Sissy'nin hiçbir şeyi dert ettiği yoktu. Kafası karışmıştı belki ama dertli değildi. Bir şekilde; anlaşılmaz, merkezini kaybetmiş bir biçimde *önemli* hissediyordu kendini. O zamanlar böyle şeylerden haberi yoksa da, saat mekanizmasının önemli olduğu gibi, önemli hissediyordu kendini. Saat mekanizması Beyaz Saray'dan, Fort Knox'tan ve Vatikan'dan her anlamda çok uzaktaydı. Ama saat mekanizması boyunca esen rüzgârların her zaman delice bir gülüşü vardı.

Karavandan bozma evde, kırmızı elin ardında, yasemin tütsüsü ve karnabaharın bir kez daha olfaktöryel egemenlik için savaştığı yerde, Madam Zoe pencerenin kenarına sinmiş, genç müşterisinin otostop çekmesini izliyordu.

(Konik uç kılavuzluk etti; hafifçe eğik mantık falanksını, adeta süzülen irade falanksını ve geçit töreninin sonunda titreyip yuvarlanan her daim şehvetli Venüs tepeciğini ardında sürükleyerek bir geminin cıvadrası gibi atmosferi yarıp geçti.) Madam Zoe birden yıllardır duymadığı nükteli bir sözü, iğneleyici bir deyişi hatırladı. Bu söz anlamlı ve pek de eğlenceli sayılmayacak biçimde güldürdü onu; rujunu ısırdı ve peruğunu salladı. El falıyla alakalı değilse de insan elinin ilk ya da en preaksiyel parmağıyla ilgiliydi. Şöyle diyordu:

"Bir başparmağın olsaydı, dünyaya hükmedebilirdin.."

KOVBOY KIZ ARA FASLI (BONANZA JELLYBEAN)

Pazen pijamasıyla kanepede uzanıyor. Henüz hakiki gübre tatmamış çizmelerinin burnunda ve topuğunda Kansas City çamuru var. On dört yaşında, çizmelerini çıkarması gerektiğini biliyor ama

reddediyor. TV'de *Maverick*'in tekrarı oynuyor; kurutulmuş et yiyor, arada ağzını şapırdatarak. Karnının üzerinde, pijamasının sıyrıldığı yerde küçük, derin bir yara izi var. Okul hemşiresi dahil herkese gümüş bir kurşun yüzünden olduğunu söylüyor.

Vücudundaki bu ekstra deliğin kaynağı ne olursa olsun, dolap kapısı civarındaki ahşap doğramalar üzerinde besbelli kurşun izleri var. Vaktiyle eski bir çift spor ayakkabının tekine ateş ettiği yer burasıydı. Ailesi onu suçladığında "nefsi müdafaa" diye savunmuştu kendini. "Kanunsuz bir tenis pabucuydu.

Billy the Ked."*

* Ked's: Amerika'nın ünlü bir spor ayakkabı markası.

11

Evet, Eisenhower yıllarında Richmond, Virginia'da yaşıyordu Sissy; sanki geçip giden mevsimler çatlayan yumurtaları, taşan nehirleri, pişen kekleri ve parlayan yıldızları, dans eden bacakları ve eriyen kalpleri, havalanan lamaları ve aynı şeyi yapan şairleri, açık hava sinemalarında mercimeği fırına veren ponpon kızları, mobilya mağazalarının üzerindeki odalarda ölen yaşlı adamları; sanki onlar, geçip giden o mevsimler yalnızca bir Başkan'la damgalanabilirmiş gibi; sanki zaman Kansas ve West Point'ten basıp gidebilir, bir asker ceketiyle caka satıp Cumhuriyetçi parti aday listesinden Sonsuzluğa aday olabilirmiş gibi.

Eisenhower yıllarının mortlamış havasında Sissy, Richmond, Virginia'da herkesin alıştığı bir manzaraydı muhtemelen. Kendine ya çok büyük ya çok küçük gelen kıyafetler, etekleri asfaltı süpüren sarkık paltolar, çorapları hakkında bilmek isteyeceğiniz her şeyi ifşa eden yazlık pantolonlar içinde, "Şehir değil de dünyanın en büyük Konfederasyon tarihi müzesi" diye anılan kentte dolaşıyordu.

Her saat ve her hava koşulunda, gıpta edilmiyorsa da ortalıkta görülüyordu bu kız.

Yakında pek-de-güzelleşecek yüz hatları açık denize yeni yeni alışıyordu ve gelişiminin o kararsız döneminde, fevkalade çıkık elmacık kemiklerinden dolayı dalgalı sularda yana yatmış gibi duran yüzünün akça pakça güvertesine beceriksizce tutunmuş gibi bir halleri vardı.

Uzun ve zarif bedeni kendini ne kadar net bir şekilde ifade etse de giydiği kıyafetlerin küflü şamatası arasında duyulmuyordu sesi.

Aklı pek para etmiyordu elbette. Güney Richmond'ın tütün banliyölerinde hiçbir akıl para etmezdi. Gözlerindeki farların parıltısını fark edip de içindeki arabayı süren kim diye merak eden sınıf arkadaşlarının sayısı pek azdı.

" 'İşte geliyor' (ya da 'bak gidiyor') Sissy Hankshaw dedikleri zaman 'ne bir başparmak eksik ne de fazla' anlamına geliyordu."

Çünkü nereye giderse gitsin o et yığınları da onunla beraber geliyordu; o muzlar, o sosisler, o polis copları, o pembemsi fasulyeler, o etten boklar. Eisenhower yıllarında Richmond'ın banka kasası kokulu havasında kimsenin işemediği yaralı bir parmak gibi duruyorsa da bol ve sarkık kıyafetleriyle şehirde gizlice dolaştırıyordu onları. Uygun bir köşe bulduğunda harekete geçiriyor, yalnızca kendisinin anladığı bir sırrın alametleri olarak görüyordu daima...

(Sonraki yıllarda Richmond'ı ancak hayal meyal hatırlaması şaşırtıcıydı. Yazar, merhum Dr. Dreyfus'a sorduğunda şöyle cevap vermişti: "Sanatkâr Michelangelo'ya göre 'Nişler için en uygun süs insan bedenidir.' Ama bu sizin için pek bir şey ifade etmiyordur herhalde.")

Dünyaya fare renkli gözlüklerle bakan bir kedi gibi, biraz içine kapanık olduğu doğruydu. Ama tetik delisi beyinlerimizin limbik sistemiyle tetiklenen trilyonlarca iç organsal/beyinsel reaksiyon arasından seçip "gerçek insani duygular" diye paye verdiğimiz o coşkun hormonal akışın ve renkli düşüncelerin arzularından muaf olduğu da sanılmasın.

Sissy sömestrin sonuna doğru, bahar vakti bir perşembe günü, Dr. Dreyfus tarafından muayene edildikten üç yıl ve Madam Zoe'nin eşsiz bilgileriyle karşılaştıktan birkaç ay sonra bir partiye davet edildi. Hamamböceklerinin kemirdiği, orta sınıf süprüntülerinin gittiği okuldaki nispeten varlıklı çocuklardan biri olan, eczacının kızı Betty Clanton'ın düzenlediği bir maskeli baloydu bu.

Perşembe günü bütün gün Betty'nin partisine gitmeyeceğini düşündü Sissy. Cuma günü bütün gün ve cuma gecesi boyunca (saat üçte hâlâ uyanık bir şekilde ve evet üç yastıkla yatarken) Betty'nin partisine gitmeyeceğini düşündü. Ama cumartesi öğleden sonra ilerleyen saatlerde, her şeye burnunu sokan fazla mesai meraklısı bir güneş, ciyaklayan kurbağacıklar, tütün depolarının üstünde perde gibi asılı duran altın rengi kesif dumana belli belirsiz tatlı bir püskül takan hanımeli, kızılcık filizleri içinde soneler şakıyan kuşlardan bir daktilo (*Beni hoşbeş etmeye ikna edebilecek misin ey sevgili** Çingg! Bir satır

* Elizabeth Barret Browning'in *43. Sonesinden.*

boşluk. Satır başı. *Sana olan sevdamsa sözlerin en güzeli* Çıngg! diye kesiveriyordu kuşlar) ve genel anlamda eşçarpanlı bir dizi gibi üstüne gelen baharın etkisiyle aklına bazı fikirler gelmeye başladı. Pazar okulu zaman zaman onu duygulandırmışsa da Madam Zoe'nin göğsü ve artık geleneksel hale gelen mobil tacizler onu kesinlikle heyecanlandırıyorsa da, belki de hayatında ilk defa başparmaklarından başka güçler tarafından yönlendirildiğini hissediyordu. Yol müziği olmayan müzikler duyuyordu, otostopunkinden daha yumuşak ve hafif ritimlerle sallanıyordu başı. İlkbaharla ilgili bir şey, limbik sisteminde bir şeye telefon etmişti, hem de karşı ödemeli. Bir şey dokunmuştu Sissy'ye ve ne olduğunun önemi yoktu.

Sissy arka bahçeye çıktı ve annesinin geçenlerde tavuk yolduğu yerdeki tüyleri topladı. Kablo bandıyla ağır ağır uyduruk bir tür taç yaptı. Jerry'nin eski suluboya takımıyla kendini elinden geldiğince güzel boyadı ve son dakikada ellerini boyamayı da ihmal etmedi.

Betty'nin maskeli balosuna gitti. Hem de Kızılderili Şefi Crazy Horse olarak. İki şişe kola içti, bir paket bisküvi atıştırıp yeni Fats Domino plaklarını dinledi, bir iki şakaya gülümseyip erken ayrıldı. Betty'nin erkek arkadaşı ve okuldaki en popüler çocuk olan Billy Seward kapıdan içeri kahkaha dolu çığlıklar arasında, kâğıt hamurundan yapılma iki dev başparmakla daldığında nasıl hissettiğini belli eden yalnızca savaş boyalarından süzülen iki derecikti. Ah! Billy, Sissy Hankshaw kılığında gelmişti.

12

Kızlık soyadı Clanton olan Betty Seward "Biriyle beraber büyüdüğünüzde, tuhaf da olsa onu bir şekilde kabulleniyorsunuz" diyordu. Kahve makinesini kontrol etti. Hâlâ süzülüyordu. Kahve taneleri makinenin içinde tekrar tekrar dönüyordu. Dönerken de muhabirin burun deliklerinde şarkı söylüyorlardı. Eski bir şarkıydı söyledikleri.

"Yani öyle tam bir ucube ya da çatlak sayılmazdı. Hakikaten de akıllı, hakikaten de nazik ve iyi bir kızdı; ama biliyorsunuz işte, öyle acayip bir büyüme olayı vardı yani. Aslında yıllar geçtikçe bayağı alışmıştık, arada tek tük olaylar hariç tabii...

"Ortaokuldan mezun olduğumuz geceyi hatırlıyorum. Adın okununca ayağa kalkıp sahne boyunca yürümen ve diplomanı müdürden sol elinle alıp sağla da elini sıkman gerekiyordu. Ama Sissy kimseyle el sıkışmazdı. Müdürle bile. *Yapamayacağından* değil de yapmazdı işte. Bay Perkins bayağı sinirlenmişti. Çocukların çoğu da Sissy mezuniyetimizle dalga geçiyor diye şikâyet ediyorlardı.

"Güney Richmond'da terk edilmiş, eski bir taşocağı vardı. Ağzına kadar suyla doluydu, biz de fırsat buldukça yüzerdik orada yani. Mezuniyetin ertesi günü bizim sınıfla orada piknik yapacaktık, hem de yanımızda kimse olmadan, gizli gizli. Bizi gidi şeytanlar, değil mi? Araba kullanan yaşça büyük çocuklar bizi toplayıp oraya götürecekti. Sissy'yi de alacaktık ama sırf gıcıklık olsun diye almamaya karar verdik. Bıraktık onu. Öğlene doğru biri onu yolda otostop çekerken gördü. Her zamanki gibi sapasağlam, korkmadan, utanmadan önünde duran her arabaya atlayarak otostop çekiyordu ama pikniğe gelmedi. Bütün gün taşocağının oradaki yolda bir aşağı bir yukarı, bir ileri bir geri gidip geldi. Ama hiç durmadı, yanından geçip gidiyordu sadece.

"Piknikte çoğumuz güneşten yandık yani, üçte birimiz ısırgan otuna değdi, bir kısmımız büyük çocukların aldığı biralarla sarhoş

olup fenalaştı ve ailelerimizden azar işittik. Bir oğlanı su yılanı ısırdı, biri de kırık cama oturdu. Ben de dedim ki kendime, o günden sağlam çıkan yalnızca Sissy'di; ona hiçbir şey olmadı çünkü sürekli hareket halindeydi. Hani yani?"

Bayan Seward kahve makinesini fişten çekmek için sandalyesinden kalktı.

"Kısmen Kızılderili olduğunu öğrendiğinde kaç yaşındaydı şimdi tam hatırlamıyorum. Anne tarafının büyük bir kısmı Batı'da, Dakota'da yaşamış ve aralarından biri yerli bir kadınla evlenmiş, hangi kabile olduğunu hatırlamıyorum..."

"Siwash mıydı? Evet o. Ona benziyor. İşte bir defasında Sissy'nin teyzesi, yani annesinin kız kardeşi Fargo'dan buraya onları ziyarete gelmişti ve o zamanlar toplumsal bütünleşme konusunda bayağı bir tartışma vardı. Yargıtay'ın siyahlarla aynı okula gideceğimizi söylemesine herkes fena halde bozulmuştu ve teyzesi ailedeki Kızılderili kanıyla ilgili baklayı ağzından çıkardığında herhalde Hankshawlar da herkes gibi bunu tartışıyorlardı. Off! Sissy'nin babası küplere bindi. Neden bilmem, sonuçta Kızılderiliyle zenci bir değil. Ama zavallı karısını boşuyordu neredeyse. Gelgelelim Sissy acayip memnun olmuştu. On altıda bir, neydi o, Siwash olduğunu öğrenmişti. Okulda anlatıyordu. Onu hiç böyle heyecanlı görmemiştik. Bundan sonra, otostop çekme merakı kadar değilse bile, Kızılderililere büyük ilgi duymaya başladı. Kızılderiliye benzediği falan yoktu tabii. Bir kayısı kadar sarışındı. Ama bir ara zavallı başparmaklarının üstüne desenler çizmeye başlamıştı. Yüce Tanrım! Kendi ağabeyleri bu desenleri, onu tutup yıkayarak çıkarmak zorunda kaldı."

Yeterince süzülen kahve, makineden fincana kısa bir yolculuk yaptı. Ekspres seyahat ediyordu. Yol üstünde başka durak yoktu. Betty Clanton Steward bir kutu tuzlu kraker ve kahverengi-sarı bir sprey çıkardı.

"Yeni çıktı bu" dedi tenekeyi sallayarak. "Bildiğin tuzlu krakere sıkıyorsun... 'fissss fissss'. Tadını çikolata parçacıklı kurabiye gibi yapıyor. İşte."

Muhabir ikramı geri çevirdi. Bayan Seward'ın eski bir sınıf arkadaşıyla ilgili kısa ve öz sorular sormak istiyordu. Çikolata parçacıklı

kurabiye tadında olsa bile ağzını tuzlu krakerle doldurmak istemiyordu. (Bu Japonlar daha neler icat edecek bakalım?)

"İtiraf edeyim ki zaman zaman onu okulda öyle dimdik oturmuş, gizemli gizemli gülümserken gördüğümde, onda özel bir şey var diye düşünürdüm. Fiziksel durumunun dışında yani, olumlu bir şey. Sekreterlik programına giremezdi çünkü daktilo kullanamıyordu, resim dersi için güzel fikirleri vardı ama onları gerçekleştirmeyi beceremiyordu, herkes ev ekonomisinden A ya da B alırken o dikiş dikemediği için yalnızca C alabilmişti maalesef. Her şeye rağmen, geleceği ümitsiz görünse bile onun diğerlerine, yani bize bir şeyler öğretebileceğine dair bir his vardı içimde. Fakat bunun ne olduğunu hiçbir zaman tam olarak çözemedim. Sanırım ben de ona karşı herkes kadar, mmm, duyarsızdım. Bir akşam hava kararduktan sonra kimsenin onu görmeyeceğini düşünerek yol kenarından topladığı, daha doğrusu köklerinden tekmelediği bir kucak dolusu fulyayı getirip bizim verandaya bırakmıştı. Beni seviyor gibiydi sanki." Betty Clanton Steward süt sağan dalgın kızların şafak vakti memeye asıldığı gibi çekiştirdi saçının bir telini. "Çok sessiz hareket ederdi ama gene de onu duyardım. Üst katta saçıma bigudi takarken camdan dışarı baktım ve onu gördüm. Kim olduğunu çıkarabiliyordum, çünkü onun... anormalliği üzerinde parlıyordu ay.

"Tabii koca çenemi tutamadım. Okuldaki çocuklara anlattım, onlar da çok fena dalga geçtiler.

"Ama en kötüsü bu değildi. En kötüsü bir maskeli balo düzenleyip Sissy'yi davet ettiğim zamandı. Biraz acıdığımdan, biraz da, nasıl desem bilemiyorum, bir şekilde etkiliyordu beni. Her neyse, Bill... Kendisi şimdi benim kocam, Philip Morris fabrikasında kimyager, onunla da konuşsanız iyi olur... Evet, Bill kâğıttan ve kümes telinden kocaman bir çift başparmak yapmıştı kendisine, onun kostümü de buydu. Niyeti zalimlik etmek değildi ama gençler nasıl olur bilirsiniz. Düşüncesiz."

İçini çekti. Saçından bir çeyrek litre daha sağdı. Sonra da tıpkı önünde duran kahve gibi süzüldü.

"Aman saat neredeyse iki olmuş. Kendime bir çeki düzen vermeliyim. Müsaade eder misiniz? Küçük Willie'nin saat üçte doktorda olması lazım. Bugün bir siğilini yaktıracak da."

Bunun üzerine muhabirle annesinin etrafında dolanıp tuzlu krakerleri onar onar araklayan on yaşındaki çocuk, çıplak ama neyse ki yakın zamanda yıkanmış ayağını çıkarıp gösterdi. Üzerinde palamut kadar bir siğil vardı gerçekten de. "Neden tadı çikolata parçacıklı kurabiye gibi olana kadar üzerine sprey sıkıp Willie'ye yedirmiyor ki" diye düşündü muhabir.

Ama bunu Bayan Seward'a söylemedi.

Muhabirin Bayan Seward'a söylemediği bir şey daha vardı.

İnsanlar bir daha Sissy Hankshaw'u taklit edip kendilerini takma başparmaklarla donattıklarında bunun bir saygı gösterisi olacağını söylememişti ona.

Bayan Seward yirminci yüzyılın huzurunda, tarih öncesi diplomalardan bir orman gibi küstahça sallanan ve karşılığında el sıkışmayı beklemeyen kütük kadar başparmaklara saygı gösterisi fikrini saçma bulurdu herhalde. İşin doğrusu biraz da saçmaydı. Ama saçma olduğuna göre tabii ki doğru olmalı.

KOVBOY KIZ ARA FASLI (VENÜS USULÜ)

Venüs'te atmosfer öyle yoğundur ki ışık demetleri köpük süngerden yapılmış gibi bükülürler. Işığın bükülmesi öyle inanılmazdır ki ufkun yukarı doğru eğilmesine neden olur. Dolayısıyla insan Venüs'te ayakta durunca dimdik yukarıya bakarak gezegenin karşı tarafını görebilir.

Ama Dünya üzerindeki bizlerin, atmosferimizi yoğunlaştırma arzusuna karşı koymamız en hayırlısı olsa gerek. Belki de fabrika dumanlarını dost gibi görmemiz konusunda ısrar eden liderlerin sözlerini tekrar düşünmeliyiz.

Dakota'nın yeşil tepelerinde midillisiyle tırıs giden bir kovboy kız olduğunu farz et. Birdenbire vahşi, borazan gibi bir çığlık geliyor kulağına. Eğerinde gerileyip kendi gürültülü müziğiyle havada dans eden bir turna sürüsü görmeyi umarak, yukarı bakıyorsun. Onun yerine kalk borusu çalan bir borazancıyla karşılaşıyorsun. Çin Ordusu göğün dört bir yanına kamp kurmuş.

13

Richmond, Virginia bir haziran günü frene asılmış halde uyandı ve bütün yazı da öyle geçirdi. Çok da sorun değildi, zaten Eisenhower yıllarıydı ve kimsenin bir yere gittiği yoktu. Sissy'nin bile. Yani pek uzaklaşmıyordu. Dizi dizi kutsal savaş topları ve kahramanlık heykelleriyle dolup taştığından, ölülerin coğrafyasında kurnaz generallerin sayfiye kasabası olarak bilinen Monument Bulvarı'nda bir ileri bir geri gidip geliyordu en fazla. Konfederasyon'un eski başkenti, o sıcakta hazırolda bekliyordu. Çizmeleri biraz tütün tozu, biraz da morsalkım poleni kaldırıyordu, hepsi o kadar. Güneş, pazarları da dahil olmak üzere her sabah, ağzında bir golf topu tutacağıyla uyanıyordu. Işıkları Batı yakasının kuş banyolarına, Güney yakasının bira kutularına, getto usturalarına ayrı ayrı ama eşit yansıyordu. (O günlerde Richmond, beynin kıvrımları gibi dolambaçlıydı, tıpkı beyin gibi kendini bilmesine bizzat engel olmaya çalışıyordu sanki.)

Akşamüstleri, sayısı gitgide artan televizyonlardan gelen ışık yanıltıcı bir serinlik verirdi havaya. Derler ki gerçek albinolar da bağırsaklarını boşaltırken buna benzer bir ışık yayarmış.

Öğlenleri şehir napalm bombası atılmış bir karpuzun içine benzerdi.

Erkekler, kadınlar, çocuklar ve hayvanlar her fırsatta gölgede durur, az konuşur, daha da az hareket eder ve vantilatörlüğün tabiatı gereği dönüp duran vantilatör kanatlarını izlerlerdi. Ziftin eriyip yapıştığı, kızgın çakılların parladığı, tekerleklerin mecalsiz kaldığı, asfaltın Şeytan'ın düğün pastasının artıkları gibi parça parça dağıldığı, aşınmış betonun organik ve inorganik yaşam düzeyleri arasındaki uzun ve acılı tartışmaları Braille* alfabesine tercüme ettiği yerlere kendi arzusuyla giden bir Sissy vardı. (Bozuk para yalamışlığınız ya da çelik öpmüşlüğünüz varsa bu tartışmaları siz de bilirsiniz.)

* Görme engelliler için kabartma harflerle yazılan alfabe.

Derler ki aşırı güneş zaten iğrenç bir yumuşaklıktaki beyni iyice yumuşatırmış. Belki ona bunları yaptıran da buydu zaten. Belki kulaklarını yumruklayan şey, hidrojenin sarı eldivenleriydi; belki güneşin radyasyonlu ışınları, atomlarının hafiften deli deli dönmesine neden oluyordu. Diğer yandan bu hareketleri ne kadar acayip de olsa, Mozart'ın dokuz yaşında senfoni besteleme dürtüsünden daha fazla garipsememek gereken tutkusunun ne denli güçlü olduğuna dair bir göstergeydi belki de.

Her halükârda, öyle ya da böyle, 1960'ın Ağustos ayının başlarında, terli ama onun haricinde alelade bir öğleden sonra, Miki'nin fare burnundan fırlamış bir öğleden sonra, patates püresi ve çamaşır sodasından yapılmış bir öğleden sonra, meteorolojinin köpek maması kabından kazınmış bir öğleden sonra, bir canavara ninni söyleyip uyutacak bir öğleden sonra, en fazla pişik yapacak bir öğleden sonra Sissy Hankshaw, Güney Richmond'da, Hull Sokağı'nda çenesi kırık bir kaldırım taşından adımını attı ve bir ambulansa otostop çekmeye kalktı. İşin doğrusu onu iki kere durdurmayı denedi, bir giderken, bir de dönüşte.

Yaz mevsiminin ağırbaşlı profesyonel güneşinin telaşlı ve amatör bir taklitçisi gibi ötüp duran ve kırmızı ışıkları yanıp sönen ambulans bir yardım görevindeydi. Doğal olarak durmadı. Durmasını bekliyor muydu ki? Dursa biner miydi? Kanayan, zar zor nefes alan yüküne eşlik eder miydi? Eğer bir ambulansa otostop çekmeyi başarsaydı, bir dahakine bir cenaze arabasını mı denerdi?

Varsayım. Et arabası yoluna devam etti, genç Mozart'ın aksine, Sissy bu denemesi için bir parça şekerle bile ödüllendirilmiyordu. Gel gör ki yaptığı el işaretleri ambulans ekibinin gözünden kaçmamıştı. Sissy henüz fazla uzaklaşmamıştı ki meslek yaşamında ilk kez tutuklandı.

Polis merkezinde belirivermesi ufak çapta bir hareketlenmeye neden oldu. Kızcağız bir yandan zavallı görünüyordu ama aynı zamanda Buda'nın göbeği kadar sakindi ve polis zihniyetine göre sükûnet, saygısızlıkla birdi. Reşit değildi, işlediği suçu kategorize etmek güçtü ve prosedür belirsizdi. Onunla ilgilenen ilk gazeteci *News Leader* gazetesinden bir muhabir oldu; bölge editörünü aradı ve

bir fotoğrafçı göndermesini istedi. Evrak memurları onu bir an olsun görebilmek için köşe kapmaca oynuyor, diğer tutuklular laf atıyordu. Sonunda komiser ona acil durum müdahale araçlarına engel olmak konulu bir nutuk çekti ve bir kadın polisle apar topar evine gönderdi.

Fotoğrafçı çok geç geldiği için fotoğrafı çekemedi, gazeteci de buna gıcık oldu. Ama olaya karışan diğer insanlar açısından, apar topar salıverilmesi en iyisiydi: Polisler onu asker tıraşlı başlarından atmış oldu, Sissy de işinin başına döndü. O rutubetli akşamın erken saatlerinde tütün deposunun kükreyen alevleri, bir milyar Pall Mall sigarasından çıkan vakitsiz dumanı üflerken Sissy yine tutuklandı, bu kez bir itfaiye arabasını durdurmaya kalkmıştı.

Bu defa siciline işlendi ve yirmi dört saat çocuk ıslahevinde tutuldu; ama yetkililer bir kez daha onu serbest bırakmayı uygun gördüler. Parmak izi alan memura yaşattığı hüsran, salıverilme sebeplerinden yalnızca biriydi.

14

Richmond, Virginia'nın "depresyon geçirmez" bir şehir olduğunu söylerler. Çünkü ekonomisi hayat sigortasına ve tütüne dayalıdır.

Ekonomik karın ağrısı dönemlerinde diğer tüm satışlar düşse de tütün satışları tırmanır. İnsanları asabi yapan, mali belirsizliklerdir belki de; bu asabiyet yüzünden daha da çok sigara içerler. Sigara işsiz bir adamın elini oyalıyordur belki. Belki insan ağzında pipo varken ne zamandır biftek yemediğini daha kolay unutuyordur.

Poliçe sahipleri buhran dönemlerinde de hayat sigortası primlerini ödemeyi her nasılsa başarıyorlar. Sürdürebildikleri tek yatırım, hayat sigortası oluyor muhtemelen. Yaşamda bulamadıkları haysiyeti ölümde bulmakta ısrar ediyorlar belki de. Yoksa bir ailenin köşeyi dönmek için tek şansı sigortalı üyelerinden birinin vefat etmesi olduğu için mi böyle? Richmond yıllar boyunca her sonbahar depresyon geçirmez ekonomisini kutladı. Bu kutlamanın adı Tütün Festivali'ydi. "Hayat Sigortası Festivali" nedense kimsenin tabanını gıdıklamıyordu.

Sissy Hankshaw, Tütün Festivali geçit törenlerini izlemeyi seviyordu. Broad Caddesi'nde erkenden yer kaptığı bir kaldırım kenarında cesaretini topladığında, çeşitli Tütün Prenseslerinin bindiği üstü açılabilen tören arabalarına otostop çekmeyi denemek âdetiydi. Hepsinin de adı Jaycee olan sürücüler onu hiçbir zaman fark etmezdi; böylesi daha güvenli geldiğinden, bakışlarını hep dosdoğru ileri dikerlerdi. Bir Jaycee, Marlboro Filters arabasının arka kısmına binecek olsa, tütün Tanrıları şimşekler öksürürdü. Ama kitlelere göz kamaşması ve diş pırıltısı saçan; akrabalar, erkek arkadaşlar, fotoğrafçılar ve yıldız avcıları için her an tetikte, sürekli el sallayan Prensesler kimi zaman talepkâr bir fasulyeyle göz göze gelir ve itinayla prova edilmiş dinginliklerini, kalabalığı şaşkınlığa sevk eden

bir an için kaybederlerdi. Nikotin uğrunda harcanan masumiyetin bedeli, heyhat! O yılki festival, izmaritine kadar yanıp kül olduğunda, bu güzellerin Danville, Petersburg, South Hill ya da Winston-Salem'deki evlerine hangi başparmak dedikodularıyla, başparmak gerçeklerinden başparmak efsanelerine dönüşen hangi hikâyelerle döndükleri ise merak konusu.

1960 yılının Tütün Festivali geçit töreni 23 Eylül gecesi gerçekleşmişti. *Times-Dispatch* gazetesi önceki yıla göre daha az tören arabası bulunduğunu fakat eskisinden daha şık ve iki metre daha geniş olduklarını ve buna rağmen tören alayının belli bir noktadan geçişinin doksan dakika aldığını bildirdi. Tören alayında bulunan toplam yirmi yedi Prenses bulunuyordu ve arasından Lynne Marie Fuss, yani Miss Pennysylvania, ertesi gün Tütün Diyarı Kraliçesi unvanını aldı. Geçit töreninin büyük şefi *The Rebel** adlı bir TV dizisinin yıldızı Nick Adams'tı. "İsyancı"nın konusu İç Savaş zamanında geçiyordu ve sponsoru da önemli sigara markalarından biriydi. Ünlü aktör birdenbire atının sağrısının tüftüflerle silahlanmış bir grup oğlan çocuğuna hedef olduğunu fark ettiğinde darılmıştı doğrusu. Bandolar, palyaçolar, askeri kıtalar, bastonunu havada çeviren trampetçi kızlar, kodamanlar, hayvanlar, "Kızılderililer", hatta işlemeler ve inek memeleriyle dolu yılan desenli parlak gömlekleriyle birkaç geçici kovboy kız bile vardı. Bir de hatıralık satan işportacılar ve az önce bahsi geçen acımasız tüftüf çetesi. Belediye Başkanı Edwards, yaklaşık iki yüz kişinin katılımıyla bu "patırtılı eğlence ziyafetinin" bugüne kadarki en büyük festival kalabalığını bir araya getirdiğini açıkladı. Sissy Hankshaw bu kalabalıkta yer almıyordu.

Sissy, gazetenin deyimiyle "gülüp eğlenerek alkış tutan" binlerce insandan kilometrelerce uzakta, Güney Richmond, James Nehri'nin karşı yakasında, ekonomik teorilerin aksine buhranın her daim yaşandığı o yerde, kurum desenleri ve termit rölyefleriyle süslenmiş dökük bir evde, loş bir odada, başparmaklarını acımasızca yansıtan bir boy aynasının karşısında çıplak vaziyetteydi. (Asla "çırılçıplak" demeyin. "Çıplak" hoş bir kelimedir ama aklı başında kimse "çırılçıplak"tan hazzetmez.)

* İsyancı: 1951-1961 yılları arasında Amerika'da yayınlanan bir kovboy dizisi.

Sissy bir karar vermekteydi. Hayatının şu noktasında doksan dakika boyunca bir *Bright Leaf** şakşakçılığı uğruna hareketsiz durması söz konusu değildi.

Tutuklandığından bu yana geçen yedi haftada kızın başına çok şey gelmişti. Bir kere Sissy'yi eve götüren polis memuresinin gaza getirdiği eyalet savcısı onu ıslahevine göndermek için işler çeviriyordu. Savunma memuru "iflah olmaz", "dik başlı", "yasakları delen", "ana baba sözü dinlemeyen" gibi terimler kullanıyordu ki genç bir kız için kullanıldığında hepsi aynı kapıya çıkıyordu: "Düzüşüyor". 1960'a kadar, parmaklıkların ardındaki on sekiz yaşını doldurmamış dişilerin çoğunun orada bulunma sebebi, cinsel münasebetin zevkine erken yaşta varmış olmalarıydı; yani uygar toplumun gözünde, yoksa doğanın takvimine göre on iki ya da on üç yaşlar gayet uygundu.

Ayaklı sigaraların simli adımlarla Broad Caddesi'nden aşağı paytak paytak yürüdüğü o eylül akşamı Sissy'nin serbest kalması, kısmen de olsa, onun davasına bakan bir sosyal hizmet görevlisinin çabaları sayesinde gerçekleşmişti. Bayan Leonard kızın otostop çekmesinin toplumu hiçbir şekilde tehdit etmeyen, namuslu bir tuhaflık olduğunda ısrar ederek, Sissy'yi ıslahevinden kurtarmıştı kurtarmasına ama bu defa da kendisi can sıkıcı bir etken haline gelmişti. Birkaç hafta önce bir dans partisine gelmesi için Sissy'nin başının etini yemişti, kızın "rahat hissedeceği" "özel" bir dans partisiydi bu. Sonunda limbik telefon bir kez daha çaldı. "Aşka çağrınız bağlanmak üzere. Lütfen altmış beş mikrogram östrojeni ilk üç dakika içerisinde yuvaya atınız." Derken Sissy kendini, kuzenlerinden birinin eski bir mezuniyet balosuna giydiği ve son zamanlarda güvelerle yanak yanağa dans etmiş bir tuvaleti üstüne geçirirken buldu. Sissy ve Bayan Leonard elbiseye yapılan tadilatlar yüzünden partinin devam etmekte olduğu belediye lokaline geç vardılar. Sissy üzerinde "HAYIRSEVERLER DERNEĞİ BALOSU" yazan afişi görünce, keşke hiç gelmese miydik diye düşünmeye başladı. İçeri girer girmez de bundan emin oldu. Bir sürü yengeç ayağı ve tavuk topuğunun ya da daha ta-

* *Işıldayan Yapraklar*: 1949 yılında Foster Fitzsimmons tarafından yazılan ve 1950'de filme alınan kitap, kendi halinde bir tütün işçisinin zamanla tütün kralına dönüşmesinin öyküsünü anlatır.

raklı, cılız ve sarsak birtakım organizmaların üzerinde topalladığı, sendelediği, kaydığı ve sürüklendiği dans pisti salyalar içinde ışıldarken, bir Guy Lombardo şarkısından ve dans partnerlerinin kinetik örneğinden ilham alarak farklı tempolarda salınan yarık damaklar, tavşan dudaklar, bir karış açık ağızlar, tikler, seğirmeler, ağızdan saçılan köpükler, patlak gözler, damlayan burunlar ve kafatası çıkıntıları da ev yapımı kâğıt fenerlerin kırmızı ışığında parlıyordu. Sissy dehşetten donup kalınca Bayan Leonard tarafından paylandı: "Bak tatlım, senin gibilerin halinden anlarım." "Cennetin bu yakasındaki en tatlı müzik" eşliğinde her eklemi ayrı oynayan ya da dalgın dalgın ayaklarını sürüyüp duran o fevkalade yaratıklara bakıp anlayışla gülümsedi. "Buradaki durumun da farkındayım. Çocuk felçliler beyin felçlilere sinir oluyor, beyin felçliler doğuştan engellileri hor görüyorlar ve hepsi de geri zekâlılardan nefret ediyorlar. Anlıyorum ama bunu aşmak zorundasınız, engellilerin birbirlerine sahip çıkması gerekiyor." Bir yandan da Sissy'yi yavaş yavaş tekerlekli sandalye pilotlarının tekerlerini fırıl fırıl döndürdüğü sapların safına doğru itekliyordu ki kızcağız hayatında ilk defa kendi sesinin hafiften fosforlu bir şekilde yükseldiğini işitti. Sissy haykırıverdi. "BEN ENGELLİ DEĞİLİM Kİ KAHROLASI!!" Bu çığlık Guy Lombardo'nun tatlısını kesmeşekere çevirdi. Dans edenler durdu, bazılarının yavaşlayıp durması diğerlerinden daha uzun sürdü. Gözlerini ona diktiler. Bazıları kikirdeyip aralarında konuştular. Sonra, birer birer onu alkışlamaya başladılar. Bazıları bir yerlere vurarak tek elle alkışlıyor, istemeyerek de olsa Zen Budizmin meşhur deyişini örneklerle açıklamış oluyorlardı. Endişelenen, hatta korkuya kapılan refakatçiler, sessiz olun diye müdahale ettiler ve Bayan Leonard sahneyi sağduyunun ışığıyla aydınlatmak niyetiyle kırmızı kâğıtları yırtıp çıplak ampullerden ayırmaya başladı. Ama alkışlar ancak Sissy koşarak salondan çıktığında kararsız bir düşüşle son buldu. Sissy hayatında ilk kez üzerinde tuvaletle eve doğru otostop çeker, arabaların valsiyle dans ederken bu tuhaf alkışları bataklık çiçeklerinden yapılmış bir korse gibi giydi üstüne.

Aynanın karşısında duruyordu şimdi. Konuşan bir sigara paketi gümüş terlikleriyle Broad Caddesi'nin ortasında şehrin tozunu attı-

rırken bangır bangır "Dixie"yi çalan orkestraları duyamıyordu; ama Hayırseverler Derneği Balosu'nun gürültüsü, üzerinden haftalar geçmiş olmasına rağmen hâlâ kulağındaydı. Belki de ses, zamanda, uzayda olduğundan daha da ileri taşınıyordur. Neyse, önemi yok. Daha baskın bir gürültü vardı ortada: babasının bitişik odadan gelen sesi. Sissy'nin babası Carolinalı sesiyle, âlemci sesiyle, kulağa Daniel Boon'un* donundan süzülmüş gibi gelen sesiyle konuşuyordu. Albay'dan, yani yıllardır Sissy'nin gösteri dünyası kariyerini idare etmek için bastıran, sarı spor ceketli yaşlı adamdan bahsediyordu. "Evvela bir şenlikle başlayacağız elbette" diye mırıldanır, sonra en tepede Ed Sullivan'a kadar giden altın merdivenleri gösteren bir tablo çizerdi. Albayın teklifleri Hankshawlara sıkıntı veriyordu. Onu hevesinden yıldırmışlardı. Gelgelelim son zamanlarda Bay Hankshaw'un fikri değişmişti. Bunun iki sebebi vardı: Sissy başına dert olmaya başlamış ve Albay da teklifini iki katına çıkarmıştı. Neticede Bay Hankshaw bir emekçiydi ve dünyanın her yerindeki tüm emekçiler gibi, onun göğsünde de besili bir fırsatçının kalbi çarpıyordu. Kâinattaki Marksist steteskopların hepsi de mi arızalıydı? Sosyalist kalp uzmanlarının hepsinin de kulağında tıkaç mı vardı? Sissy'nin babası ve annesi o sırada Albay'ın çoktan imzalamış olduğu, yeni ütülenmiş bir yastık kılıfı gibi televizyonun üzerinde duran kontrat üzerinde tartışıyorlardı.

Ağabeyleri evde değillerdi ki onu savunsunlar. Junior, yakında evleneceği kızla geçit törenini seyrediyordu. Jerry, Virginia Tıp Fakültesi'nde alçı ve askılar içinde hasta yatağındaydı. Hankshawların Albay'ın parasına muhtaç olmasına şaşmamalı. Boyunun kısalığı yüzünden paraşütçülüğe alınmayan Jerry ille bir halt karıştırmadan duramadığı için Atlantik Tarım Fuarı'nda dönme dolapta ayağa kalkmış ve yerçekimi, hep rol çalan o eski aktör, bir kez daha sahneye dalmıştı.

Sissy'nin canını sıkan şeyler başkaydı: okul için ödev hazırlamayı düşündüğü Siwash Kızılderilileri hakkındaki bilgilere ulaşmayı başaramaması gibi ufak tefek şeyler; mahallenin, ne zaman otostop çekmeye kalksa peşine düşen, yanı başında dikilen hem şehvetten hem

* 18. yüzyılda yaşamış maceraperest Amerikan kâşifi.

de sırf fesatlık olsun diye pespaye Fordlarına binmesi için dil döken ergen oğlanları kadar sinir bozucu şeyler.

Fiziksel görüntüsü de dahil olmak üzere, Sissy'nin dünyasında pek çok şey değişmişti. Neler olup bittiğinin anca farkına varan bir doktor ve soluğu kesilen bir hemşireyle başlayan yaşamının on yedinci yılında birdenbire güzelleşmişti. Çıkık elmacık kemikleri, mükemmel zariflikte bir burun, narin bir çene ve dingin mavi gözlerden oluşan hayli kemikli yüz hatları, oldukça biçimli yuvarlak ağzıyla, sonraları Kontes'in, kızışma döneminin zirvesindeki bir vizonun vajinasına benzeteceği o dolgun, kalkık dudaklarıyla nihayet mükemmel bir uzlaşmaya varmıştı. Bedeni birinci sınıf bir mankenin ortalama ölçülerine uygun hale gelmişti: Boyu çoraplarıyla 1.79'du, 56 kilo geliyordu ve ölçüleri 84-61-87 idi; "bir deri bir kemik" dedikleri sıska güzellerdendi.

Kendini tamamen otostopa vermişti; çünkü bugüne kadar elinde ne başka bir şeyi olmuştu ne de olacağına dair bir umudu. Amma ay ça ça ça, şimdi bir seçeneği vardı işte. Ya da bir seçenek olasılığı. Güzeldi. Ve güzel bir kız, uygar bir toplumda her zaman yolunu bulur. Belki de bir şekilde bir işe girmeliydi; çalışıp çalışıp yıllar boyu sürse bile kazandıklarını biriktirmeliydi; böylece o karmaşık ameliyat için yeniden Dr. Dreyfus'a gidebilir, böylece normal insanlar gibi bir yaşam sürebilirdi.

Ne zaman kendi kendine "Dr. Dreyfus" ya da "normal" dese ya da şimdi aynanın karşısında olduğu gibi aklından geçirse, başparmakları ona başparmak dilinde karıncalanmalar, zonklamalar ve kaşınmalarla cevap verirdi, ta ki onları anlayıp daima hissettiği o şeyi kabullenene dek. Baloda çığlığı bastığında doğru yoldaydı. Sakatlık değildi bu. Tehlike ve sürpriz kokan, ona daha fazla hareket özgürlüğü sunan, *hayatı "başka" bir seviyede yaşamaya çağıran*, biraz küstahça ve kabaca bahşedilmiş bir davet, bir ayrıcalıktı. Tabii cesaret edebilirse.

Buharlı *calliope** Tütün Diyarı'nın akciğerlerinde amfizem gibi hırıldayıp dururken, Sissy bu cesareti göstermeye karar verdi. Ve cüret etmeye karar verdiği anda gülmeye başladı. Öyle bir coşkuyla, öyle

* Calliope: 19. yüzyılda kullanılan buharlı bir piyano türü.

gizli bir keyifle gülüyordu ki babası salon tarafından sessizce yaklaşıp uzun, granit bir bakış attığı halde, külotunu anca giyebildi.

Ailesi onu dışarı çıkmaması için uyarmıştı; ama buzdolabının karşısında durup bir paket *Velvetta* peynirini kandırıp paltosunun cebine indirdiği sırada tüm dikkatleri TV ekranındaydı. Birkaç zeytin de beraberinde geldi. Bir elma onlara katıldı. Yarım somun beyaz ekmek ucunda ölüm mü var, dedi, o da geliyordu, kaybedecek ne vardı? "Hiçbir şey" dedi Sissy. *Gunsmoke*'taki* bir çatışma sahnesi sırasında arka kapıdan sıvıştı. Kendisini koruduğu için Marshall Dillon'a içinden teşekkür etti; ama daima bar işletmecisi olarak kalıp asla kovboy kız olamayan Bayan Kitty'nin yasını tutmak o anda aklına gelmedi.

Ceketinden zeytinler saçarak ölümüne koştu ve Hull Sokağı'nın, 1960 yılı itibariyle kuzey güney hattındaki başlıca eyaletlerarası otoban olan U.S. Route 1 ile kesiştiği köşeye vardı.

Tam kolunu havaya kaldırdığı anda yeşil ışık da yanmıştı ve ilk araba, Jersey plakalı, gemi kılıklı mavi bir Lincoln önünden geçiyordu. Bir an için geç kalmıştı; şoför el hareketini görmemişti sanki. Yok hayır, bir şey, belki de Sissy'nin tırnağındaki fosforlu ojenin bir anlık parıltısı gözüne takılmıştı adamın. Tam zamanında geriye dönüp baktı ve arka camda göz hizasında süzülen, kocaman, ovalanmış, yağlanmış, zeplini andıran, yumurta gibi taze ve yeni doğmuş, neşeyle uğursuzluk arasında tuhaf bir duygu uyandıran uzvun geri kalanını gördü.

Fren yaptı.

Başka ne yapabilirdi ki?

Kapı, şekerden yapılma bir dilim gökyüzü gibi kendisine doğru sallandığında ilk olarak "Kuzeye mi?" diye sordu Sissy. Hangi yöne gittiği umrunda değildi.

"Şapşal beyaz kıçına bahse girerim ki evet" dedi şoför alaycı bir gülümsemeyle. Kara derili, kafası bereliydi. Arka koltuğundaki saksafonlar mı, ağzındaki altın dişler mi daha çoktu, söylemesi zordu. Sissy bir an tereddüt etti. Ucunda ölüm mü var canım? Beyaz ekmeği taklit ederek "İşte budur, kaybedecek ne var ki?" dedi kendine. Biniverdi.

* Silah Kanunu: Amerikan televizyonunda 1955-1975 yılları arasında yayınlanan kovboy dizisi.

Aslında şoförün kıyak bir tarzı vardı. Gülümsemesindeki mücevher çınlamasıyla, içinde oturduğu esrar dumanının dalgalarıyla (Richmond'ın o meşhur dumanından ne de farklıydı!), yakasındaki gardenya ve yanı başındaki içki matarasıyla, ince hatlı parmaklarının radyonun sesini getirdiği seviyeyle, o koca Lincoln'le tütün varoşlarından roket gibi basıp giderkenki hızıyla Sissy'yi sürekli daha da yükseklere çıkarıyordu.

Heyecan ve korkudan dizleri takırdayan Sissy, başka ne yapacağını bilemediğinden, dökümtü paltosuna elini daldırıp siyah adama bir dilim peynir ikram etti.

KOVBOY KIZ ARA FASLI (CHUCK WAGON)

Ateş, maddenin oksijenle yeniden bir araya gelmesidir. Bunu akılda tuttuğun sürece her alev bir buluşma, kimyevi bir haz gibi görülebilir. Puro içmek uzun süren bir ayrılığı sonlandırmak gibidir, bir polis karakolunu yakıp kül etmek milyarlarca mutlu molekül için şenlik düzenlemek sayılır.

Dakota'nın kuytu köşelerinden birinde, bataklık bir gölün kenarında, bir kamp ateşi çılgınlar gibi gülümsüyordu. Gelgelelim, etrafındaki bir grup kovboy kız öfkeyle parlıyordu. Yahninin tadı tuzu yok diye şikâyet ediyordu bazıları.

"Bu yahni bir şeye benzemiyor" dedi bir kız.

"Hasta inekten sağılmış süt gibi" dedi bir diğeri.

O gün aşçılık yapan Debbie savunmaya geçti. "Ama baharatlar zararlı" dedi. Ateşten yersizce ilham alan iki metaforu kullanarak "Baharatlar mideyi yakar ve duyuları alevlendirir" diye devam etti.

Yemek yiyenler durumdan hoşnut değillerdi ve onunla dalga geçtiler. Debbie neredeyse ağlayacaktı ki Bonanza Jellybean onun adına söz aldı. "Şurası bilinen bir gerçek ki" dedi Jelly, "Hindistan'daki aşırı nüfusun sebebi köri tozunun afrodizyak olması."

Delores Del Ruby kırbacının sert bir darbesiyle bir köz parçasını şenlikten koparıp attı. "Palavra" dedi Delores. "Dünyada yalnızca bir afrodizyak vardır.

"O da acayip bir şeydir."

15

"Otostop bir spor dalı değildir. Bir sanat dalı değildir. Kesinlikle bir iş değildir; çünkü belli bir beceri gerektirmez ve herhangi bir değeri olan bir şey de üretmez. Bir maceradır sanırım ama sığ, bayağı bir macera. Otostop asalakça bir şeydir, gözünü karartıp milletten para dilenmekten farkı yoktur bana kalırsa."

Bunlar, Julian Gitche'in Sissy Hankshaw'a sinirlenip söylediği sözlerdi. Sissy, Julian'ın suçlamalarına cevap verme gereği duymadı. Otostop konusunda karışık hisler içindeki yazar da onun yerine cevap verecek değil elbette.

Whitman'dan Steinbeck'e, Kerouac'tan 70'lerin çılgın gençlerine ve diğerlerine, Amerikan otoyolu, her zaman seçeneği, kaçışı, fırsatı ve başka bir yere giden bir yolu simgelemiştir. Ne kadar aldatıcı olsa da yol özgürlüktü ve yolda olmanın en özgür yolu da otostop çekmekti. 70'li yıllarda, yollarda otostop çeken o kadar çok Amerikalı genç vardı ki Julian'ın söylediklerinin aksine, otostop gitgide bir spora dönüşmeye başladı. *Rolling Stone* gibi popüler kültür dergilerinin okuyucu mektupları kısmında otostopçular hız ve mesafe rekorlarıyla caka satıyor, "oyuna" yeni başlayanlara tavsiyeler veren el kitapları basılıyordu.

İşin tuhaf yanı, Sissy bu kültürel fenomeni neredeyse hiç umursamıyordu. Otostop konusunda tavsiye almak için ona danışmak boş bir çaba olurdu. Mesela Ben Lobo ve Sara Links'in *Yol Kenarı: Otostopçunun Amerika Rehberi* adlı kitapçıkta bahsettikleri gibi, Montana'da akıl hastanelerinin çevresinde otostop çekmenin kanunen yasak olduğunu söylemezdi. Tom Grimm'in yazdığı *Otostopçunun Elkitabı*'nda yer alan şu küçük tavsiyeye nasıl tepki vereceğini kestirmek güç: "Otostop çekmek için başparmağınızı kullanmayın. Onun yerine elinizde yazılı bir levha tutun."

Grimm'in "Çoğu genç kızın uzun mesafelerde güvenli bir şekilde otostop çekebileceğinden şüpheliyim" şeklindeki tespitine ise ancak gülebilirdi Sissy.

Çünkü siyah müzisyenin Lincoln arabasının onu yuvasından ve ailesinden uzaklara götürmesinden uzun yıllar sonra, Dr. Goldman New York'taki kliniğinde kendisine "gerçeklik serumu" verdiğinde, Sissy şöyle diyebilirdi:

"Lütfen küstahlık ettiğimi düşünmeyin ama ben gerçekten de en iyisiyim. Ellerim iyi durumdaysa ve zamanlamam da doğruysa, bugüne kadar olan, olmuş ve olacakların en iyisi benim.

"Şimdikinden daha gençken, mecburen verdiğim ara, beni neredeyse mahvetmeden hemen önce, yüz yirmi yedi saat aralıksız otostop çekmiştim. Yemek yemeden, uyumadan kıtayı altı günde iki kere geçtim, başparmaklarımı iki okyanusta serinlettim, gece yarısından sonra ışıksız otoyollarda arabalara atladım; öyle bir yeteneğim, ikna gücüm, ahengim vardı. Rekorlara imza attım ve anında kırdım onları, o güne kadarki ve o günden sonraki tüm otostopçulardan daha öteye, daha hızlı gittim. Ne var ki geliştikçe üslubun incelik ve nüanslarıyla daha çok ilgilenir oldum. Km/saat anlamında zaman artık beni ilgilendirmiyordu. Jeolojik zaman diyebileceğimiz bir şeyle otostop çekmeye başladım: ağır, kadim ve uçsuz bucaksız. Gündüzleri hendeklerde ve çalıların kuytusunda uyur, öğleden sonra denizden çıkan ilk balık gibi dışarı sürünürdüm kaldığım yerden. Ardı ardına arabaları durdurur, çoğunlukla tekliflerini reddetmeyip biner ya da bir iki kilometre gidip sonra yeniden başlardım. Otoyolu zamansal bağlamından ayırmıştım. Üstgeçitler, yoncalar, çıkış rampaları benim için Maya kalıntıları gibiydi. Hedefsiz, aralıksız seyrim çoğunlukla sessiz ve amaçsızdı ne bir kazanım ne de zamanı işlevsel birimlere indirgeyen keyfekeder ölçeklendirmeler vardı. Soyutluyor ve saflaştırıyordum. Sonra yavaş, uzatmalı rotalarla, kısa ve çok hızlı rotaları birbiri ardına dizmeye başladım. Ta ki melodiler, konserler, baştan sona otostop senfonileri besteleyebilecek hale gelene kadar. Zavallı Jack Kerouac bunu duyduğunda bir hafta sarhoş gezdi. Otostopa, başkalarının anlamasına imkân olmayan boyutlar kattım. Otomobil çağında –ki hiçbir şey kültürümüzü arabalar gibi şekillendirmemiştir– pek

çok muhteşem şoför olmuştur ama gelmiş geçmiş muhteşem tek bir yolcu vardır. Bütün eyaletleri ve dünyanın yarısını otostopla dolaştım, kar fırtınalarının içinden, gökkuşaklarının altından geçtim, çölleri ve şehirleri aştım, dere tepe düz gittim. Beni beklemeyen hiçbir yol yoktu. Yanlarından geçerken papatya tarlaları eğilip selam veriyor, gaz pompaları lıkırdıyordu. Ne kadar möölеyen inek varsa dolu memeleriyle benden yana eğiliyordu. Benimle birlikte otostop eylemine farklı ve derin, açık seçik, yolu işaret eden bir şey de geldi. Otostopun kalbi ve ruhu benim, korteksi ve medullasıyım, temeli ve zirvesiyim, nilüferinin kalbindeki mücevher benim. Ve hakikaten de hareket halindeyken, arabaları ardı ardına durdururken, öylesine özgür, öylesine dikkat çekici ve zarif hareket ediyorum ki seks manyakları ve polisler bakakalıp geçip gitmeme izin veriyorlar. İşte o zaman evrenin ahengi içime doluyor, evren *olmanın* nasıl bir şey olduğunu hissediyorum, bir vecd hali içinde var oluyorum.

"Adaletsiz bir üstünlüğe sahip olduğumu söyleyebilirsiniz ama anormal ayaklara, kuş ayağına benzer bir kemik yapısına sahip olması gerçeğinin tarihin en emsalsiz dansçısı lakabına leke sürmediği Nijinsky'den daha fazla değil aslında. Doğa Nijinsky'yi dans etmesi için yaratmıştı, beni ise trafiği yönlendirmem için. Ve kuşlardan söz açılmışken, kuşlar için aptal derler ama bir defasında bir muhabbetkuşuna otostop çekmeyi öğretmiştim. Tek kelime konuşamıyordu ama otostop delisiydi. Batı'yı boydan boya geçerken ikimiz için arabaları durdurmasına müsaade ettim; sonra kendi başına devam etmek istediğini söyledi. Bıraktım, gitsin. Ve durdurduğu ilk arabada iki Siyam kedisi vardı. Cık cık cık... Kuşlar gerçekten de biraz salaklar belki de."

16

Konuşturan serumu dedikleri şey, aslında içine bir tutam sodyum pentotal katılmış rasemik metamfetamindir. Üzerinde pek tartışılan ve tamamen sodyum pentotalden oluşan "gerçeklik serumu" ile karıştırılmamalıdır. Hatta Dr. Goldman'a göre, konuşturan serum insanın gerçekleri abartmasına sebep olabilirdi. Sissy Hankshaw'u da iğne etkisi altında abartmaktan suçlu buluyordu şüphesiz.

İşin doğrusu, yazar da bir şey bilmiyor. Yazar abartma diye bir şeyin söz konusu olduğundan bile emin değil zaten. Beyinlerimiz kaynaklarının öyle küçük bir parçasını kullanmamıza izin veriyor ki, bir bakıma yaşadığımız her şey bir indirgeme aslında.

Sırf her şey yeniden normale dönsün diye uyuşturucular, yoga teknikleri ve şiirleri kullanıyoruz ve daha bir sürü abuk subuk yönteme başvuruyoruz.

Artık bu kadarı yeter. İster çarpıtılmış, ister doğru olsun, Sissy Hankshaw'un otostop konusundaki beyanatı da yetti. Burada başka bir şeye geliyoruz. Dinleyin.

Diyelim ki bir sabah, siz uyurken dünya sanki yerinden azıcık kaymış gibi tedirginlik duyarak uyanıyorsunuz. Çekmecelerinizi esrarengiz bir şekilde bir santimden daha az aralık halde buluyorsunuz ve yatma saatinden beri ne siz ne de evdeki başka biri aspirin, prezervatif ya da mide ilacı almaya kalkmadığı halde ilaç kutusundaki şişeler devrilmiş. Duvardaki resimler, lambalardaki gölgeler ve kütüphanedeki kitaplar eğik duruyor. Dışarıda yüksek binalar Pisa Kulesi gibi poz vermişler ya da şehir dışında yaşıyorsanız hepsi de aynı ölçüde eğilmiş ağaçların meyveleri, *gargoyle*'ların* lenf bezleri gibi dökülürken dereler de yataklarından azıcık uzakta akıyor. Böyle bir olay karşısında tepkiniz ne olurdu? Hakikaten yani, ciddi ciddi? Nasıl hissederdiniz?

* Gotik mimaride yaygın bir unsur olan *gargoyle* gündüzleri taşlaşıp geceleri canlanan bir tür fantastik canavardır.

Korkar mıydınız? Kafanız mı karışırdı? Afallayıp kaygılanır mıydınız? Polisi mi ararsınız? Dua mı ederdiniz? Yoksa gazeteleri okuyup haberleri açıp üniversitelerden uzmanların eğimi nasıl açıkladıklarını ve Pentagon'un bununla nasıl baş etmeyi düşündüğünü öğrenip Başkan'ın, her Başkan'ın yapacağı gibi, her şeyin yolunda olduğunda ısrar etmesiyle rahatlayana kadar olayı çözümlemeye girişmeyi ve hatta olan biteni tüm duygularınızla deneyimlemeyi reddederek öylece durup bir açıklama mı beklerdiniz? Ya da korku yerine şaşkınlık ve endişe veya korkuya ek olarak şaşkınlık ve endişe veya olan biteni savuşturup her zamanki işe güce geri dönme yolunda kuvvetli bir güdü yerine veya olan biteni savuşturup her zamanki işe güce geri dönme yolunda kuvvetli bir güdüye ek olarak, sözle ifade edilmesi ya da savunulması mümkün olmayan ışıltılı bir haz zerresinin belki de omurganızı gıdıkladığını hayal edebiliyor musunuz? Tuhaf bir şekilde mutlu olduğunuzu? Mutlusunuzdur çünkü felaketlerin bile alışıldık hale geldiği ve neredeyse boktan bir rutine bağlandığı mantığın dünyasında neredeyse peri masalı tadında bir olay gerçekleşmiştir belki de.

Bir deneme daha. Farz edelim bir gece geç saatte evinizde susamış misafirleriniz var ve bira stoğunuz tükenmiş. Hemen sıvışıp arabanızı bölgede gece yarısından sonra açık olan tek dükkâna sürüyorsunuz, hedefiniz yarım kasa Budweiser. Sonra evinizden birkaç sokak uzakta, dükkân henüz görüş alanında değilken birdenbire birilerinin sizi gözetlediğine dair güçlü bir hisse kapılıyorsunuz. Ekip arabası var mı diye bakıyorsunuz ama öyle bir şey yok. Sonra onu görüyorsunuz; gökyüzünde, ortasında hızla yanıp sönen bir sürü mor ışıklı noktayla, ana hatları aynı eksende dönen yeşil beyaz halkalardan oluşan bir disk bu; referans noktası olmadığı için yüksekliği ve büyüklüğü anlaşılmıyor. Arabanın kaputunun ilerisinde havada salınıyor, *sizinle* alakadar olduğundan eminsiniz, sürekli dönüp duruyor ve arada muazzam bir hızla sağa sola atılıyor. Daha frene ya da gaza basacak kadar aklınız başınıza gelmeden beyaz ve yeşil dış halkalar sönüyor ve küçük mor ışıklar yıldızsız gökyüzünde belirgin bir şekil, bir ördek ayağı oluşturarak hareket etmeye başlıyorlar. Saniyeler içinde gemi tamamen kayboluyor. Dükkâna doğru devam ediyorsunuz elbette; çünkü *yapabileceğiniz* hiçbir şey yok o anda. Bir süre

sonra afallamış ve heyecanlı bir şekilde biralarla eve varıyorsunuz (Rick'in sigarasını unuttunuz) ve insanlara ne diyeceğiniz ya da bir şey deyip demeyeceğiniz sorunuyla karşı karşıya geliyorsunuz. Belki size inanmayacaklar; sarhoşsun, yalan söylüyorsun, hatta daha da beter bir şey yaptın diye ısrar edecekler. Belki çenelerini tutamayacaklar, basın olayı duyacak, şüpheciler ve çatlaklar peşinize düşecek. Sizin gördüğünüzü gören başkası olmuş mu diye radyo istasyonunu mu aramalı? En yakın askeri üsse haber vermek gibi ahlaki bir sorumluluğunuz var mı? Nihayetinde bu soruları nasıl ele aldığınızı ya da UFO'nun görsel mesajına ne kadar anlam yüklediğinizi belirleyen, temelde sizin kişiliğiniz olacaktır. Meraktasınızdır tabii, neden bir ördek ayağı? Ve hakikaten kusura bakmayın ama bütün bunlar yazarın umurunda bile değil. Burada asıl önemli soru şu: Kim olursanız olun, er ya da geç, bu karşılaşmanın sonucunda ruhunuzda bir yükselme, beklenmedik bir coşku hisseder misiniz, hissetmez misiniz? Ve eğer bu yükselme, bu coşku kısmen de olsa sizin... Gizem'le... karşılaşmanıza yorulabilirse, bütün tehdit potansiyeline ve kuvvetine rağmen "uzaklarda bir yerde" üstün güçler olduğunu ve insanlığın gidişatına müdahale etmeyi seçtikleri takdirde yok olmakta direnen bir gezegen için kurtuluş anlamına gelebileceklerini bir anda fark etmenize de yorulamaz mı?

Saat mekanizmasını düşünün. Her ikisini de hem asıl mekanizmayı hem de Chink'in mekanizmasını. Saat mekanizması gerçek olduğundan ve pek de bir şeye benzemediğinden, dünyanın eğilmesi ya da uçandaire kadar büyük bir heyecan yaratmaz, insanlığın elli yedi çeşit karın ağrısına anında şifa bulacakmış gibi bir hali de yoktur. Farz edelim ki kendini tutsak hisseden o insanlardan birisiniz. Ama az ama çok; evlilik açısından, mesleki, eğitimsel veya coğrafi açıdan ya da bunların hepsinden daha da büyük bir şeyin içinde, bir sistemde, "gitgide körelen bir teknokrasi" ya da bir "paranoya ve ümitsizlik tiyatrosu" falan gibi tarif edebileceğiniz bir şeyin içinde tutsak hissediyorsunuz. Şimdi, eğer bu insanlardan biriyseniz (ki yazar da öyle olduğunuzu ima etmek niyetinde değil), medeniyetin duvar kâğıtlarının ardında, Başkan da dahil olmak üzere, liderlerin, idarecilerin ve yöneticilerin de bilmediği bir saat mekanizmasının tik

tak edip durduğu bilgisi, yani akıl almaz alternatifler olabileceğini ortaya koyan böyle bir bilgi yüreğinize köpük banyosu yaptırmaz mıydı?

Yoksa yazar burada sizi çaktırmadan bir yerlere mi çekiyor, adam gibi bir yazarın yapması gerektiği gibi dosdoğru hikâyesini anlatmak yerine sizi birazcık manipüle etmeye mi çalışıyor? Belki de durum budur. Şimdilik bu konuyu kapatalım.

Ama bir bakın şimdi. Buraya. İşte bir kız. Tatlı bir kız. Ve güzel bir kız. Prenses Grace'in gençliğini andırıyor biraz, bir sene boyunca yağmurun altında kalmış Prenses Grace'i yani.

Ne dediniz? Başparmakları mı? Evet, muhteşemler değil mi? Onun başparmakları için söylenecek söz rokoko olmalı – rokokokototo tutti! Vay canına.

Bayanlar. Baylar. Şşşşt. İşte hakikat bu. Bu acayip ellerin size dokunmasına izin vermelisiniz.

İkinci Bölüm

...Eskimoların karla ilgili elli iki kelimesi vardı, çünkü kar onlar için önemliydi; aşk için de bir o kadar olmalı.
Margaret Atwood

17

Gazeteler ünlü kişilerin fotoğraflarını dosyalarında tutarlar. Meşhur biri öldüğü zaman ofiste çalışan sanatçılardan biri, yani kaçan futbol toplarının etrafına halka çizen eleman, ölü şöhretin fotoğraf dosyasını alır ve *air brush* kullanarak gözlerindeki ışıltıyı karartır.

Çoğu Amerikan gazetesinde bu, standart bir uygulamadır. Bizlerle artık aramızda bulunmayanları görsel olarak birbirinden ayıran gazete, ölüme duyduğu saygıyı ya da ondan duyduğu korkuyu böylece ifade etmiş olur. Gazetelerde ne zaman merhum bir şöhretin fotoğrafını görseniz, gözleri büyük ihtimalle mat ve donuktur. Yaşamının ışıltısı birinci dereceden akrabaları arasında paylaştırılmış gibi sanki.

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nın resmi Posta İdaresi fotoğrafında ise bu süreç tam tersine çevrilmiştir adeta. Gerçekte atıl ve sığ gözler rötuşçunun fırçasıyla samimi bir pırıltı kazanmıştır, babacanlık ve sağlık fışkırır.

Sissy Hankshaw, Washington, LaConner postanesinin salonunda Başkan'ın bu tablosunun altında duruyordu. Mektuplarını almak için gişede beklerken Başkan'ın portresine, Yehova Şahitleri'nden bir karikatüristin zararsız bir fantezisiymiş gibi baktı öylece.

Washington, LaConner, Sissy'nin mektuplarını aldığı yerlerden biriydi. Diğerleri de Taos, New Mexico, Pine Ridge, Güney Dakota, Cherokee, Kuzey Carolina, Pleasant Point, Maine ve bir başka kentti. Bu postanelerin ortak yanı, hepsinin Kızılderililere ayrılmış bölgelerde veya bunlarla bitişik olmalarıydı.

O sabah Washington, LaConner postanesinin duvarında asılı bu resimdeki Başkan Ike değildi. Hayır, Ike, Sissy'nin çocukluğu boyunca liderlik yapmıştı ve bir golf sopasını nasıl kavrayacakları haricinde başparmaklar konusunda hiç düşünmemişti. Sissy, Richmond'dan tüydüğü sırada Eisenhower Yılları da hakkın rahmetine kavuşmak-

taydı. Sıkıntıdan çatlayarak ölmekteydi de diyebiliriz; ama Eisenhower Yılları ve elliler birbirine çok yakışıyordu, *Hi ve Lois** gibiydiler. Solungaçları çoktan yeşermiş bir medeniyetin hakikaten çırpınmaya başlaması ise Eisenhower Yılları'nın 1968'de ve daha da fenası 1972'de *geri döndüğü*, cehalete böyle geniş bir düzeyde katlanmak için ruhsal açıdan fazlasıyla karmaşık, teknolojik açıdan fazlasıyla gelişmiş ve toplumsal olarak fazlasıyla istikrarsız günlerde oldu.

Sissy'nin kaçmasından bu yana on yıldan fazla bir süre geçmişti; takıntılı bir şekilde, sürekli, tek başına, muhteşem bir şekilde otostop çektiği tam on yıl. Bu gibi şeylerle ilgilenen insanlar arasında bir efsaneydi artık.

Efsane olmak mali açıdan her zaman kazanç getirmeyebilir. Üyelerin efsanevi çalışmalarından dolayı saatte asgari 5,6 dolarlık bir maaş bağlanmasını sağlayacak bir Birleşmiş Efsaneler Federasyonu yok. Efsanelerin Washington D.C.'de bir lobileri de yok. Bir Efsaneyi Yemeğe Götür Haftası** bile yok. Dolayısıyla Sissy, yemek, tampon, diş macunu ve ayakkabı tamir masraflarını karşılamak için efsanevi otostopçuluğundan başka bir şeye bel bağlamak zorunda kaldı. Arada sırada Kontes için çalışmasının sebebi buydu. Ve Kontes'in de Sissy'yle bir şekilde iletişim kurabilmesi gerektiği için, Sissy ne zaman Taos, New Mexico, Pine Ridge, Güney Dakota, Cherokee, Kuzey Carolina, Pleasant Point, Maine ya da o öteki yerden geçse postaneye gidip bir göz atıyordu. Kontes'ten başka ona yazan kimse yoktu elbette. Sissy günbatımma doğru otostop çektiği o günden beri ailesinden ne bir haber almış ne de onlarla bağlantı kurmuştu. (Aslında Sissy kaçışını gerçekleştirdiğinde geceydi; ama Richmond'ı hatırlarken eski tuğlaların anısıyla eski günbatımlarının anısını birbirine karıştırmak da insanın tabaklanan tütün kokusuna dair hatıralarıyla, kan kokusuyla ilgili olanları karıştırması kadar kolay: beynin eşek şakalarından biri işte.)

Sissy o gün Kontes'ten bir mesaj gelmesini yürekten diliyordu; çünkü cebinde bir dolardan az para kalmıştı. Dileği gerçekleşti. Baş-

* Ellili yıllarda Amerika'da yayımlanmış bir çizgi roman olan *Hi ve Lois* tipik orta sınıf bir Amerikan ailesinin yaşantısını anlatır.

** Yazar Amerika'da her yıl Gaziler Günü'nde yapılan "Bir Gaziyi Yemeğe Götür" etkinliğine gönderme yapıyor.

kan, tepesinde ışıklar saçıp dururken, postane müdürü gişeye elinde adresi koyu mor mürekkeple yazılmış ve posta müdürünün ellerini okşarken bile *boudoir** kokuları yayan, leylak rengi, şık bir zarfla döndü. "Teşekkür ederim" dedi Sissy ve mektubu alıp yol kenarına geçti.

Washington, LaConner'a otostopla gelmek yosun tutmuş bir kuyudan aşağı otostop çekmek gibiydi. Karanlık, nemli ve yemyeşil. Sokaklarda çamur birikintileri ve her yerde mantar kokusu vardı. Kaymak tutmuş bir tas buluttu gökyüzü. Yaban ördekleri köy postanesine vaklama mesafesinde yüzüyorlardı ve on bin otostopçu su kamışı, tombul parmaklarını hoş geldin der gibi havada sallıyordu.

Orada öylece dururken temellerin çürüdüğünü duyabiliyordu. Ve gözünü diktiği her ufuk, Totem'in dilinin ucuyla yalanmış gibi gizemli bir şekilde bulanıklaşıyordu. Salyangozlar odun yığınları üzerinde ilerliyordu. Köknar ağaçları mevzilerini koruyordu.

Köydeki bataklığın hemen diğer yanında Swinomish Kızılderili rezervasyonu vardı. Sahiden de birtakım Kızılderililer postanede Sissy'nin yanından geçip dikkatini bir an için Kontes'in mektubundan alıkoydular.

Ama sonunda mektubu yırtıp açtı ve şu satırları okuyunca şaşırdı:

> Sissy, Kıymetli Varlık,
> Olağanüstü şeyim benim, nasılsın? Öyle merak ediyorum ki. Bir daha Manhattan civarına geldiğinde beni mutlaka ara. Seninle kesinlikle tanıştırmam gereken bir adam var. Heyecan dorukta!!
>
> Kontes

Sissy pahalı mektup kâğıdını tekrar katlarken, Kız İzci kurabiyesinin üstüne oturup yumurtadan çikolatalı pasta çıkacağını uman kart zamparalar gibi kâğıdı bir süre avuçlarının arasında ısıttı, bir iş teklifine dönüşürdü belki de. Sonra tekrar okudu ama heyhat, aynı anlamsız mesajdı işte.

"Kontesin beni daha iyi tanıdığını sanırdım" diye geçirdi içinden. "Yılın yarısı boyunca tek bir maaş çeki bile almadım ve şimdi de kalkıp beni bir adamla tanıştırmaktan söz ediyor. Rezalet!"

* Kadınların özel giyinme ve süslenme odası.

Tam da o sırada bataklıkta birtakım Kızılderililer uzun, kesik burunlu antik bir savaş kanosuyla, Skagit dilinde kuduruk bir şekilde şarkı söyleyerek hızla yaklaşıyorlardı. Swinomish kabilesinden delikanlılardı bunlar, çoğu liseli beyzbolcular ya da genç ve işsiz eski askerlerdi. Lummiler, Muckleshootlar ve diğer Puget Sound kabilelerine karşı Dört Temmuz kürek yarışlarına hazırlanıyorlardı. Sissy parfümlü mektubu çöp tenekesine fırlatıp attı.

Bir defasında televizyonda *İntikam** diye dandik bir kovboy filmi izlemişti. Guy Madison, yarı Kızılderili olduğunu çaktırmayan bir melezi oynuyordu. Ama sonunda Sistem'den soğuyup eski vahşi günlerine geri dönüyordu. "Beyaz olan yanımı reddediyorum!" diye bağırıyordu.

Sissy'nin bazen Guy Madison'ın yolundan mı gitsem diye düşündüğü olmuştu. LaConner'ın köknar ağaçlarıyla gölgelenen sokaklarında coşmak ve benliğinin o medeni ve soluk benizli yanını reddetmek, hey be!

Ama benliğinin on altıda on beşini reddetmek olurdu bu.

Hayatı on altıda bir yaşamak nasıl olurdu ki?

(a) Gece kelebeğinin mumun son yaktığı kısmı gibi.

(b) "Savaş meydanında dans"** gibi.

(c) O kadar da kötü değildir belki: Çürük üzümler ülkesinde kuru üzüme kraliçe derler.

(d) Beyni, kalbi, kukusu olmayan bir çift başparmak gibi.

---

* *Reprisal*, 1956. Yönetmeni: George Sherman.

** William Hanley'nin yazdığı 1964 tarihli *Slow Dance On the Killing Ground* adlı tiyatro eserine bir gönderme.

18

Kızılderililikten aldığı zevkle, arabayla seyahat konusundaki tutkusunun, tamamen aykırı düşmese de aslında uyuşmadığı, Sissy'nin hiç aklına gelmemişti; oysa Julian da Dr. Goldman da düşünmüşlerdi bunu. Ama onun için duran ilk araba, adını Ottawa'nın büyük Kızılderili şefinden almıştı: Pontiac.

Sissy de doğa ve sanayinin aynı çiçekli çarşaflarda uyuyabileceğine inanan insanlardan biriydi belki. Gelecekte bizonlarla Buicklerin ahenk içinde birlikte yaşayadığı bozkırların, midillilerle Pintoların* yan yana özgürce koştuğu çayırların hayalini kuruyordu belki de.

Kim bilir. Hareket halinde bir kadının hayallerini tartmak kolay değildir.

Sissy, Three Musketeers gofretleriyle kumanyasını hazırlayıp otostopla kentten uzaklaşırkenki üslubuyla LaConner Belediyesinin su kamışlarını hayrete düşürürken, o düşsel inançlar ne ifade ne de ima edildi. Daha önce de belirtildiği gibi Sissy asla plan yapmamayı ya da belli bir hedef belirlememeyi alışkanlık haline getirmişti. Ama Washington, LaConner'dan uzanan tek yol dosdoğru New York'a çıkıyorsa elinden ne gelirdi ki?

Kızılderili şefi Pontiac'ın "Neden beyaz adamın aranızda yaşamasına katlanıyorsunuz?" yakarışı halkının yüreğine nasıl ok gibi saplandıysa, LaConner'dan çıkan tek yolun hedefi de dosdoğru Park Caddesi'ni ve Kontes'i vuruyordu.

"Buraya nasıl bu kadar çabuk geldim ben de anlamadım" dedi Sissy, Kontes'e. "Şeker almak için LaConner Yemek Merkezi'ne girdiğimde bira dolabının orada Kızılderililer ellerime bakıp pis pis gülüyorlardı. Ben de korktum, sonra bir baktım Holland Tüneli'ne geliyorum. Üstü açılır bir arabanın ön koltuğunda uyandım. Tavan inikti ve kafa derimizi yüzdüler diye düşündüm ilk anda."

* İngilizce benekli küçük at anlamına gelen Pinto aynı zamanda Ford'un 1970 yılında piyasaya sürdüğü bir araba modelinin de adıdır.

19

Kontes'in yeni bir arabadaki ilk çizik misali bir gülümsemesi vardı. İçten içe hüzünlüydü. Tadını kaçırıyordu adamın. Çürümenin kaçınılmazlığını hatırlatan, can yakıcı küçük bir uyarıydı.

Fildişi bir sigara ağızlığı, bozulmuş bir yüzeye daha da zarar verircesine Kontes'in huysuz çene kemiklerini düzenli bir şekilde ayırıyordu. Fransız sigaralarından düşen küller, mevsimine bakmaksızın her gün giydiği beyaz keten takımın, bir aydır yakasında duran çiçeğin üzerine saçılıyordu. Tek camlı gözlüğünün üzerinde sinek pisliği, kravatında biftek sosu vardı. Takma dişleri kendilerini kastanyet, dünyayı da fandango sanıyorlardı.

Kontesin umurunda bile değildi. Zengindi, hiçbir eksiği yoktu. Dünyanın en popüler kadın hijyeni ürünlerini icat edip üretseydiniz siz de zengin olurdunuz.

Kontes kadın anatomisine has kokular sayesinde servet yapmıştı. Beden kozmetiğinin General Motors'u, derinlemesine ferahlatıcıların U.S. Steel'iydi o. Her dâhi gibi o da araştırmadan pazarlamaya, reklam kampanyaları da dahil olmak üzere şirketinin tüm faaliyetlerinin her aşamasını takıntılı bir şekilde doğrudan yönetiyordu. Sissy'nin devreye girdiği nokta da burasıydı. En sevdiği fotomodeliydi onun.

Kontes onu yıllar önce, Times Meydanı'nda, etrafında toplanmış kalabalıkla kırmızı ışıkta 42. Cadde'den geçişini izlerken keşfetmişti. Pek sık tekrarlamadığı bir istisna yaparak tek camlı gözlüğünü sildi. Fotomodel olmak için son derece uygun bir bedeni vardı kızın. Sarışın ve kaymak gibiydi, hali tavrı asildi. Tabii ağzı hariç: "Bir şairin gözlerine, bir aristokratın burnuna, bir asilzadenin çenesine ve bir Tijuana midilli şovu emme sanatçısının ağzına sahip" diye açıkladı Kontes. "Mükemmel."

Az evvel beraber öğle yemeği yediği Chase Manhattan Bankası başkan yardımcısı "Aman Tanrım" diye karşı çıktı. "İyi güzel de elleri ne olacak?"

Muhasebecilerin dâhilerle tartışmaya girilmeyeceğini bilmeleri gerekir.

Kontes'in, iyi bir fotoğrafçısı vardı. Çiğ Damlası Spreyi ve Yoni Yum* sprey pudrasının potansiyel müşterilerine hitap eden o hülyalı, romantik ama bir nebze de müstehcen tablo için arka plan son derece önemliydi. Bu nedenle, kameramanını sık sık Venedik ya da Tac Mahal gibi uzak yerlere gönderiyordu. İstediği görüntüyü elde etmek için hiçbir masraftan kaçınmıyordu ve Sissy'nin, görev yerlerine otostop çekmesini sabırla beklemeyi öğrenmişti.

Ve elleri asla fotoğraflanmıyordu.

Lucky Strike sigaralarının televizyonda "En Sevdiğiniz Şarkılar Geçidi" programına sponsor olduğu günlerde programa Dorothy Collins adında bir şarkıcı çıkıyordu. Bayan Collins her zaman yüksek yakalı bluzlar ya da elbiselerle görülüyordu. Sonunda bu yüksek yakalar Bayan Collins'in bir şeyler sakladığına dair söylentilere yol açtı. Bir yara izi ya da guatrı ya da çok fena bir beni var diyorlardı. Belki de vampirin biri Dorothy Collins'e kalıcı bir aşk ısırığı armağan etmişti. Çeşit çeşit hikâyeler dolanıyordu. Gerçi birkaç yıl sonra "En Sevdiğiniz Şarkılar Geçidi"nde ansızın dekolte bir elbiseyle *Shrimp Boats Are A Coming* şarkısını ya da onun gibi bir şeyi söylerken belirdi ve boğazı da senin benim gibi gayet normaldi. Dr. Dreyfus'un meslektaşlarından biri küçük bir plastik cerrahi büyüsü yapmıştı belki de. Ama bunu asla bilemeyiz.

Öyle ya da böyle, Sissy Hankshaw'un bir sürü manzaralı Yoni Yum ve Çiğ Damlası reklamında poz vermesinin üzerine, keskin gözlerin kızın ellerinin asla fotoğraflarda görünmediğini fark etmesi bir yıldan fazla sürmedi. Ya arkasında duruyor ya fotoğraftan kesilip çıkarılıyor ya da birtakım tropik bitkiler veya bir gondol pruvasıyla kapatılıyordu elleri. Nihayet Dorothy Collins tarzı söylentiler Madison Bulvarı'nda yayılmaya başladı. Bildik hikâyeler dönüp dolaşıyordu; siğilleri ya da doğum izleri ya da dövmeleri ya da beş yerine altı parmağı varmış da... Ama bunların en çok tutulanı, vaktiyle kıs-

* Yoni sözcüğü Sanskritçe'de kadın cinsel organı anlamına gelir ve yaşamın kaynağını ifade eder.

kanç âşıklarından birinden bir nişan yüzüğü kabul ettiği ve kıskanç âşığın ellerini balık bıçağıyla budadığı hikâyesiydi. Kontes elbette bir şey söylemiyordu. Sissy'nin kimliğini gizli tutuyor ve ağzını sıkı tutsun diye fotoğrafçısına fazladan para veriyordu. Kontes'in sevdiği türden bir oyundu bu. Gizemli fotomodeli hakkındaki rivayetleri dinlerken edepsiz gülümsemesini sigara ağızlığıyla dürter, takma dişleri kaz yiyen domino taşları gibi takırdardı.

Bir yıl sonra artık sadece Sissy'yi kullanmadığı sıralarda, bir Çiğ Damlası reklamında onun taklidini yapan bir kadına poz verdirdi Kontes. Böyle numaralardan kaçınacak değildi. Ama Sissy'den çok etkilenmişti. Her şey bir yana, 60'lı yılların sonunda Batılı kadınları ele geçiren tulum giyme merakından onun sorumlu olduğunu düşünüyor, modanın öncüleri arasında görüyordu onu. Aslında bu doğruydu; Sissy *Vogue* dergisindeki editörler tulum modasını başlatmadan çok daha önce tulum giyiyordu ve modası geçtikten sonra da giymeye devam etmişti. Aslına bakılırsa fermuarlı tulum Sissy'nin giyebildiği tek kıyafetti çünkü giysilerini düğmeleme becerisine sahip değildi.

Sissy bir gurur meselesi olarak açıkça ortada görünmelerini tercih etse de ellerinin sansürlenmesi konusunda hiç şikâyet etmedi. Kontes'in hakkını vermek gerek o da Sissy'nin ellerini fotoğrafta kullanma arzusunu sık sık dile getiriyordu. Özellikle de fallik bir kontrpuan olarak; ama Amerikan halkının henüz buna hazır olmadığını düşünüyordu.

Belki Japonya'da başparmaklı bir deneme çekimi yaparım, diyordu. Ne de olsa şirketi on sekizinci yüzyıl şairi Buson'un haikusunu yorumlayan bir reklamla Japonlardan milyonlarca hasılat koparmıştı bile:

Kısacıktı gece, sona erdi:
tüylü tırtılın üzerinde duruyor şimdi
o küçük Çiğ Damlaları.

Bala batırılmış bir palyaço kafası gibi görünüyordu ay.

Top gibi sallanıyordu gökte, Dakota tepelerine palyaço beyazıyla arı sütü karışımı damlatıyordu. Çakal ulumaları (yoksa turna çığlıkları mıydı?) göğün makyajında sesli kırışıklar gibi zikzaklar çiziyordu.

Ayın şavkı, atların yalağına eğilmiş, hâlâ külotunu çitileyen Bonanza Jellybean'in üzerine vurdu. (Zıplayıp duran bir eğer üzerinde geçen sıcak bir gün, bir kızın külotunu gerçekten de lekeleyebilir.)

Barakanın pencerelerinden içeri dökülen ay ışığı, Mary'nin okuduğu İncil'i, Big Red'in *Çiftlik Aşkları*'nı ve Debbie'nin *Zen Yolu*'nu aydınlatan lambanın ışığıyla aşık atıyordu.

Ay ışığının gölgesi uyuyan ve uyur numarası yapan kızların yanaklarında dolaşıyordu.

Tek başına bir ay ışığı, Delores Del Ruby'nin karayılan kamçısının sapında, her gece yastık yaptığı peyote düğmeleriyle dolu çuvalın altında, tam sapın göründüğü yerde ürkekçe titreşiyordu.

Ay ışığı, Kym ve Linda'yı sessizce mest olup gecelikleriyle ağılın çitlerine yaslansınlar diye dışarı çağırıyordu.

Bizim ay, belli ki o tatlı cazibesinin zerresini bile teknolojiye kaptırmamıştı. Küçük astronot çizmelerinin patırtısı gizemini hiçbir şekilde eksiltmemişti.

Apollo teknisyenlerinin keşifleri de tarot destesinin Ay kartında anlatılanlardan daha önemli bir şey ortaya koymamıştı zaten.

Neredeyse hiçbir şey. Ama ilginç bir keşif vardı: Ay üzerindeki kayalardan bazıları enerji dalgaları yayıyordu. Önce radyoaktif olabileceklerinden endişe edildi. Ölçüm cihazları emisyonun temiz olduğunu çabucak kanıtladı; ama NASA titreşimlerin yapısı ve kaynağı konusunda hâlâ şaşkınlık içindeydi. Kaya örnekleri geniş çaplı laboratuvar testleri için astronotlar tarafından Dünya'ya getirildi.

Ay taşlarının kusursuz elektromanyetik özellikleri araştırmacıların kafasını karıştırmaya devam ederken, bir bilim adamı sırf denemek için dalgaları sese dönüştürmeye karar verdi. Basit bir işlemdi bu.

Ay titreşimleri bir amfiye verildiğinde hoparlörden çıkan sesler tam olarak şöyleydi: "Peynir, peynir, peynir."

20

"Otur tatlım, hadi otur. O güzel ayacıklarını şöyle bir dinlendir. Otur şuraya. Biraz şeri alır mıydın?" Kontes'in uzattığı içki sürahisinin dışı toz içinde, içiyse yapış yapış ve boştu; ağız kısmında kaskatı bir sinek tepe taklak yatıyordu. "Hay cızırtını, hiç şerim kalmamış; kırmızı Ripple* var ister misin?" Masasının yanındaki minik buzdolabına uzanıp bir şişe ucuz tatlı şarap çıkardı. Yüz kızartıcı bir çabadan sonra kapağını açıp iki şeri bardağına doldurdu.

"Ripple nedir bilirsin değil mi? Kool-Aid'in** kuşu kalkmışı. Hi hih."

"Sissy nazikçe gülümsemeyi başardı. Utanarak gözlerini bardağına dikti. Üstünde o kadar çok parmak izi vardı ki J. Edgar Hoover'la*** beraber gömülmüş olmalıydı. (Washington'daki FBI merkezinde, ne kadar parmak izi dosyası varsa tarayıp aralarındaki bütün trompetçileri teşhis edebilen bir ajan vardı. Neden başparmak izi olmadığını öğrenmek için Sissy'nin dosyasını Richmond bölge bürosuna geri gönderip duran da aynı ajandı belki de. Adam aslında işinde çok iyiydi ama farkında değildi. Bir zamanlar Philadelphia'da dört nesil boyunca hiç parmak izi olmamış bir aile vardı: Parmak izsiz doğmuşlardı, tarihte bilinen tek vakaydı bu. "Yasaların uygulanması açısından epey sorun olabilir" dedi bir memur. "Hiç de bile" diye cevap verdi bir diğeri. "Eğer polis bir gün Philly'de üzerinde parmak izi olmayan bir cinayet silahı bulursa, hemen anlayacağız ki *onlardan* biri yapmış.")

Kontes kadehini şerefe kaldırdı. "Olağanüstü Sissy'ciğime" diyerek içti. "Şerefe! Ve hoş geldin. Demek mektubumu alınca uçarak geldin, öyle mi? Aslında senin için ufak bir sürprizim olabilir. Ama

---

* Ucuz, şekerli ve meyve aromalı şarap.

** Suyla karıştırılan, meyve aromalı toz içecek.

*** 1924-1972 yılları arasında FBI Başkanı olarak görev yapan J. Edgar Hoover dünyanın en büyük parmak izi kataloğunu oluşturmuştur.

önce bana kendinden bahset. Altı ay oldu değil mi? Kimilerine göre yarım yıl eder. Nasılsın?"

"Yorgun" dedi Sissy.

Kontes anlayışla süzdü onu. "Asırlardır tanırım seni, ilk kez şikâyet ettiğini duyuyorum. *Gerçekten de* yorgun olmalısın. En büyük güçlüklere bile sızlanmadan göğüs gerdin. Her zaman söylerim, 'Sissy Hankshaw'un şansı asla kötü gitmez, çünkü o hiçbir şeyi kötü şans olarak görmez. Asla rezil olmamıştır çünkü rezillik olarak gördüğü hiçbir şey yoktur.' Ama yoruldun tabii, canım benim."

"Diyorlar ki ben asıl talihsizliği doğarken yaşamışım, onu atlattıktan sonra gerisi kolaymış. İnsan doğuştan ucubeyse ancak yokuş yukarı gidermiş."

"Ucube mucube. Çoğumuz öyle ya da böyle ucube sayılırız. Bir Rus kontesi olup da Missisippi'de orta sınıf Baptist bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelmeyi dene, ne demek istediğimi anlarsın."

"Anlıyorum zaten. Makara yapıyordum. Doğanın beni farklı kılmasından her zaman gurur duymuşumdur, bilirsin. Ben asıl toplumun sakatladığı insanlara acıyorum. Doğanın deneylerine katlanabiliriz ve eğer çok çirkin değillerse onları avantaja çevirebiliriz. Ama toplumsal sakatlık sinsi ve görünmezdir, insanları canavara çevirir. Ya da fareye. Neyse, ben iyiyim. Ama senin de fark ettiğin gibi on bir yıl ve birkaç aydır aralıksız hareket halindeyim ve sanırım bir parça yoruldum. Azıcık dinlenmeliyim belki de. Eskisi gibi genç değilim."

"Hay cızırtını, otuzuna girmene daha bir yıl var. Ve her zamankinden daha güzelsin."

Tulumunun üzerinde bülbül ve elma çiçeği desenleri vardı. Yakın zamanda yıkanmış olduğunu tatlı tatlı belli ediyordu ama sırt çantasında katlı durduğu yerlerde kırışıklar vardı. Uzun sarı saçları dümdüz iniyordu. Seyahat ederken örgülü saçlar daha kullanışlı olurdu elbette; ama, heyhat, o parmaklar o saçı nasıl örecekti ki? Hiçbir benzincinin kadınlar tuvaletinin tamamen silemeyeceği, kirden ve yol pisliğinden bir maske, yüzüne yapışıp kalmıştı. Körpe burnunda ve geniş alnındaki gözeneklerde çeşitli fosil yakıt kalıntılarının yanı sıra Idaho, Minnesota ve batı New Jersey pirelerinin göz parçacıkları; kil, kum, balçık, çamur, polen, çimento, maden mineralleri ve humus da

vardı. Fotomodel kimliğini saklamayı bir hayli kolaylaştıran nedenlerden biri de otostopun yüzünü örten kirli peçesiydi. Kontes onun poz vermesini istediğinde, kendi özel hamamında bir iki gün buhara tutması gerekirdi. Gelgelelim Central Park'ın yeşil filtresinden geçip ofis pencerelerinden içeri yansıyan ışık, Kontes'in sinsi bir dalkavuk olmadığını kanıtlıyordu. Sissy hakikaten de güzeldi.

"Bu bana vereceğin yeni bir iş var anlamına mı geliyor?"

Arada Kontes'in tek camlı gözlüğünü sigara ağızlığıyla tıkırdattığı, bir sincabın Park Caddesi'nden başarıyla karşıdan karşıya geçtiği, yirminci yüzyılın bul karayı al parayı derken gene bir üçkâğıt yapıp birkaç milyon enayiyi daha yanlış yere bahse girmiş yakaladığı uzun bir duraksama oldu.

"Bir bakalım; bin dokuz yüz altmış ikiden, bin dokuz yüz altmış altıya kadar Yoni Yum/Çiğ Damlası kızı senmişsin. Bu meslek için oldukça uzun bir süre. Bana sorarsan harikulade bir kampanyaydı ve iyi bir ortaklıktı. Ama tekrarı mümkün değil. İnsan kendini tekrar edemez. Etmemeli de; dibini kazırsan hayatın tadı kalmaz. Şimdi bakalım, o zamandan beri seni yılda iki üç defa yalnızca ticaret dergilerinde kullanıyorum. Ve tekrar kullanabilirim. Muhtemelen de yaparım bunu. Sen benim ezeli ve ebedi favorimsin. Prenses Grace gelse daha iyisi olamaz, hatta senin kişiliğine sahip olsa bile ki öyle de değil. Monako Sarayı'nın resmi kadın hijyenisti ilan edildiğim için bunu biliyorum; ama kol kırılır yen içinde kalır. Neyse tatlım, artık fotoğrafı bıraktım ve suluboyaya merak sardım. Akıl almaz şiirsellikte suluboya tablolar üzerine yepyeni bir kampanya başlamak üzere. Bak laf nasıl dönüp dolaşıyor! Yine başa döndük. Tanışmanı istediğim adam benim sanatçım, suluboya ressamı."

Sissy, Ripple'dan bir yudum almaya yeltendi. "Eğer poz vermeyeceksem, neden onunla tanışmamı istiyorsun?"

"Tamamen kişisel. Birbirinizden hoşlanacağınızı düşünüyorum."

"Ama Kontes..."

"Dur dur, hemen kızma. İlkel münasebetler haricinde erkeklerden her zaman kaçınmış olmanı anlıyorum, hatta bu gayet akıllıcaydı da diyebilirim. Heteroseksüel ilişkiler ancak evlilikle sonuçlanıyor ve beyni yıkanmış zavallı kadınların çoğu için bu bir

doruk noktası. Erkekler içinse elverişli bir lojistik meselesi. Erkek –yemek, yatak, çamaşır, TV, kuku, çoluk çocuk– rahatı için ne lazımsa hepsini tek bir çatı altında elde ediyor, bunlara fazla kafa yorup ruhsal enerjisini tüketmesine de gerek kalmıyor. Sonra çıkıp hayat mücadelesine katılıyor ki varoluş da bu demek. Ama kadın için evlilik teslimiyet anlamına geliyor. Evlenmek bir kızın mücadeleden vazgeçtiği, savaş alanını terk ettiği, asıl ilginç ve anlamlı eylemi, bundan böyle 'ona bakmayı' üstlenen kocasına bıraktığı andır. Ne acıklı bir aylaklık anlaşması. Kadınlar erkeklerden uzun yaşarlar; çünkü aslında yaşamamışlardır. Elli yaşında kalp krizinden morarıp ölmek, genç kızlığından beri hayatın aksiyonundan bir gıdım tatmamış, sağlıklı, yetmiş yaşında bir dul olmaktan iyidir. Hay cızırtını, daha ne diyeyim."

Kontes bardağını tekrar doldurdu. Sincap, Park Caddesi'ni tekrar geçmeye yeltendi ama başaramadı. Üniformalı bir şoför bir limuzinden indi ve ezilen hayvanı alıp yaşlı kadın yolcunun göreceği şekilde kaldırdı, kadın bir hafta sonra Hayvanları Koruma Derneği'ne yirmi beş dolar bağışta bulunacaktı.

"Gelgelelim sen, bir bakire olarak, hâlâ *bakiresin* değil mi?"

"Yani evet, teknik olarak öyle. Gerçi Jack Kerouac'la acayip yaklaşmıştık ama galiba korktu benden..."

"Evet, ama demek istediğim, öyle bir zaman gelir ki bir kadının bekâretini kaybetmesi artık psikolojik olarak imkânsız hale gelir. O kadar uzun bekleyemez yani. Sen de bekaretini *kaybetmelisin* diye bir kural yok tabii. Çoğu kadından çok daha iyi durumdasın. Savaş alanında kaldın, hayatı ana sahnede tecrübe etmeye devam ediyorsun ve daha da önemlisi onu deneyimlerken de kendini deneyimliyorsun. Başka birinin yaşam mücadelesi için lojistik bir stratejiye indirgenmedin. Sana teslim olmanı önermiyorum. Ama belki, bir ara vermelisin. Şimdi hazır yorulmuşken de bu, mükemmel bir fırsat. Bir düşün, acaba büyük bir şeyi mi kaçırıyorsun. Çok geç olmadan önce romantik bir ilişki yaşamak istemez miydin gerçekten de? Demek istediğim, sadece azıcık düşün, hepsi bu."

"Sana şu suluboya ressamıyla romantik bir ilişki yaşayacağımı düşündüren nedir?" Sissy'nin kaşı spagetti gibi kıvrılmıştı.

"Kesin yaşayacaksın diyemem. Hatta neden yaşamanı isteyeyim, onu bile bilmiyorum. Yani her zaman güzel *kokardın*. Bir kız kardeş gibi. Bu ironi şu anda bitirdi beni." Kontes'in dişleri daha bir hızlı takırdamaya başladı. "Sen, Çiğ Damlası Kızı, Çiğ Damlası'na ihtiyacı *olmayan* nadir kızlardan biri... Kadınların kokusundan tiksiniyorum!" Takırdama gitgide yükseldi. "Tanrı'nın onları yarattıkları halleriyle ne tatlılar; sonra erkeklerle düşüp kalkmaya başlıyorlar, o zaman da leş gibi kokuyorlar. Çürümüş mantar gibi, aşırı klorlanmış yüzme havuzu gibi, ton balığının emekliliğe ayrılma kutlaması gibi. *Hepsi* de leş gibi kokuyor. İngiltere Kraliçesi'nden tut da Bonanza Jellybean'e, hepsi kokuyor işte." Diş flamenkosu çılgın bir tempo tutturdu; bir buleria, onca notanın paldır küldür koşturduğu bir Çingene sağanağıydı bu.

"Bonanza Jellybean mi?"

"Ne? Ha evet. Hi hih. Jellybean." Kontes'in çene kasları yatışırken takma dişleri sambaya yumuşak geçiş yaptı. "Benim çiftlikte çalışan genç bir parça. Asıl adı Sally Jones mu ne, öyle odunsu bir şey. Sıcak çikolatalı taco kadar tatlı bir kız. İnsanın kendine bu kadar şeker bir isim vermesi de cesaret ister tabii. Ama o da tam bir kevaşe gibi kokuyor işte."

"Senin çiftlik mi dedin?"

"Aa evet tatlım, Batı taraflarında küçük bir çiftlik aldım. Amerika'nın, kokularını yok etmekte benle iş birliği yapan kadınlarına bir saygı gösterisi mahiyetinde. Aslında vergi indirimi için. Bir ara görmen lazım. Neyse, işimize dönelim. Şu benim sanatçıyla tanışmayı bir düşün. Dinlenmeye ihtiyacın olduğunu sen itiraf ettin. Ben Truman'la dedikodu yapmaya birkaç günlüğüne East Hampton'a gidiyorum. Benim evde yayılıp dinlenebilirsin. Ben de Julian'ı oraya gönderirim. Belki birlikte dışarı çıkarsınız, biraz eğlenirsiniz. Sissy, tatlım, haydi bir dene. Kaybedecek neyin var ki?"

Kontes kesinlikle bir dâhiydi. Sissy'nin asla cevap veremeyeceği tek soruyu sormuştu: Kaybedecek neyin var?

"İyi tamam. Deneyeceğim. Ne gereği var anlamıyorum ama deneyeceğim. Sırf senin için. Benim New York'ta bir sanatçıyla çıkmam aslında gayet saçma. Yine de..." (O bildik limbik telefon

durduğu yerde yine mırıldanıyor muydu ne? Rehberde olmayan bir numarayı *arıyordu* ne de olsa.)

"Güzel, güzel, güzel" diye cıvıldadı Kontes. "Hoşuna gidecek, göreceksin. Julian bir beyefendidir."

Kontes bir anda masasında fır döndü ve öne eğildi. Şarap kadehini indirip dosdoğru ve derinlemesine Sissy'nin mavi gözlerine odaklandı. Küçük gülümsemesi kaportacıya toplatılacak kadar genişledi. İşte bu anı beklemişti.

"Ha bu arada Sissy" dedi yavaşça. Her heceyi vurguluyor, her vurguda bir kez takırdıyordu. "Bu arada. Kendisi safkan Kızılderilidir."

21

Mack, kamyonları şaftı üstünde ayağa kaldırmış, Mercedes Benzlere Wagner'i unutturmuş, bir kardan adamın kalp krizi kadar donuk Cadillacları durdurmuştu. Torpidolar onun için seyrini değiştirmiş, uçaklar dalışa geçmiş, denizaltılar su yüzüne çıkmış, Lincoln Continentaller kravatını düzeltmişti. Trafiğin aktığı neresi varsa denizlerinde balığa çıkmış, Barracudalar, Stingrayler* yakalamış, tuttuğu Honda mobiletleri ve bahçe traktörlerini suya geri atmıştı. Elini kaldırdığında Jeepler ve Chryslerler birbiri üstüne devrilir, Mercuryler ve Ramblerlar transa girer, Volkswagenler Prusyalı askerler gibi kesin duruşa geçer, Chevyler sallayıp çalkalamaya başlar, yeni yürümeye başlamış bebekler küçük kırmızı çekçekleriyle onu San Fransisco'ya çekerlerdi. Bir defasında bir Rolls-Royce'a öyle ani bir fren yaptırmıştı ki lastikleri kazısın diye fabrikadan adam getirtmek zorunda kalmışlardı. Çıkartmalar çamurluklardan sıyrılırken Konfederasyon bayrakları radyo antenlerine sarılıyor, egzoz boruları yellenirken *My Fair Lady* uvertürünü söylüyorlardı. Stutz Bearcat'ten Katz Pajama'ya, insanoğlunun beygirgücü manyaklığıyla ürettiği her aracı mecburi hizmete koşmuştu. Ama görünen o ki bir asansörün ilgisini çekmeyi başaramıyordu.

"Belki asansör teras katına gelsin diye telefon etmek gerekiyordur. Belki zili bozuktur. Belki bir şeyi yanlış yapıyorumdur."

Sissy on dakikadır bekliyordu. Kendini kapana kısılmış hissetti. Asansör nerede kalmıştı? Neden cevap vermiyordu? Gözyaşları kel kafalarını göz pınarlarından uzatıyorlardı.

Mesele yalnızca asansör değildi. Üç gün önce Kontes bir elbise bulup ona giydirmiş, düğmelemişti. Gayet güzel göründüğü konusunda o da aynı fikirdeydi. Sonra tek camlı gözlüğünü, sigara ağızlı-

* Adını iskarmoz balığından alan Barracuda marka araba 1964-1974 yılları arasında Plymouth tarafından üretilmişti. Chevrolet'nin Corvette model arabaları ise 1963-1976 yılları arasında Sting Ray, yani vatoz adıyla anılıyordu.

ğını, her şeyini alıp Long Island'a gitti ve onu yalnız bıraktı. Suluboya ressamı ilk gece aramamıştı. Sissy elbisenin düğmelerini açamadı; eğer üstünde onunla uyusa geriatrik ölçüde buruşacaktı. O yüzden de bütün gece oturması gerekti. TV seyretti, ev sahibinin bulundurduğu tek içecek olan kırmızı Ripple'ını yudumladı, *New York Times* okudu ve aynada memnun bakışlar denedi. Bir haziran gecesi yedi odalı bir terasta tek başınaydı. Biraz tuhaftı bu.

Sabah on sularında telefon çaldı. Bir Yunan vazosuna* ait olabilecek denli yumuşak, yuvarlak ve görgülü gelen bir ses, vazoya değil de Julian Gitche'e ait olduğunu belirtti. Sissy Hankshaw lütfedip önümüzdeki cuma, Julian Gitche ve dostlarıyla yemek yer miydi? Evet, Sissy Hankshaw bunu yapardı. Kontes'in ve muhtemelen Julian Gitche'in de telefonları tekrar yuvalarına bırakıldı. Kontes'inki prenses** modeli bir telefondu, kraliyet ailesi birbirinden ayrı durmaz ne de olsa. Yemek cuma gecesiydi. Oysa daha günlerden çarşambaydı.

Televizyon o uğultulu ikinci gece boyunca *elbise koruyucu asana* diye de bilinen yoga duruşunda dimdik oturdu. Betty Clanton'a ve South Richmond Lisesindeki diğer kızlara benzetiyordu kendini. Saçlarını şekillendirir, sonra fırçalar, dudaklarını boyar, eteklerini ütüler, bir oğlanın dikkatini futboldan alıkoyacakları o yüz kızartıcı ana dair, dişi bir tavuskuşunun umuduyla, gençlik günlerini ve saatlerini süslenip püslenerek geçirirlerdi. Doğa bir genç kız olarak Sissy'yi bunlardan esirgemişti; ama anacığım, bir de şu haline bakın! Aşağı yukarı saat başı kızıyordu kendine. Ayağa sıçrayıp karşısındaki televizyon şahsiyeti kimse, ona artık gidip yatacağını söylüyordu. Ama bunu yapmadı.

Perşembe gecesi de aşağı yukarı aynıydı; yalnızca daha uykulu, daha öfkeli, daha gergindi. Gazeteler tuhaf siyaset ve ekonomi izahatlarıyla, televizyon kahraman polisleriyle onu eğlendiremiyordu artık. Elinde kırmızı Ripple dolu kadehiyle balkona kaçtı. Temiz havanın onu canlandırmaya yaradığı noktayı çoktan geçmişti; ama

* Yazar John Keats'in 1819 yılında yazdığı "Bir Yunan Vazosuna Övgü" adlı şiire gönderme yapıyor.

** Bell System'ın 1959 yılında piyasaya sürdüğü, oda tipi bir telefon modeli.

New York gökyüzünde bir terasta dolaşmak onu daha az tutsak hissettiriyordu.

"Bu gerzekçe, sahiden de aptalca" dedi kendine. "Ama madem yapacağım, en azından düzgün yapayım. Nezih bir New York lokantasına üzerimde buruşuk bir çuvalla gidemem. Yolda uykusuz kalmaya alışığım. Başarabilirim." Ağzının köşeleri bir kez daha huzurla aydınlandı ama polis göbeği gibi sarkan gözkapaklarının altındaki gözleri bunu pek fark etmedi.

Birazcık sisli, bulutsuz bir geceydi. Coney Island ve Brooklyn üzerinden kürklü bir poyraz esiyor, yukarı Doğu Yakası'na cezbedici bir deniz kokusu getiriyordu. Kuvvetinden titreyen, kabına sığamayan Manhattan biraz aşağıda tekerlekleri üzerinde şaha kalkıyordu. Sissy'nin yorgun gözleri her yanda parlayan ışıklar görüyordu; ufuklara çarpıp geri gelen ve gökyüzündeki yıldızlara katılan ışıklar. Şehir benzedrin soluyup ışık üflüyordu sanki. Neon akciğerli bir Buda, pislik tapınağında ilahiler söyleyerek titriyordu.

Oralarda bir yerlerde kendini evde hisseden bir Kızılderili'nin varlığını hayal etmek ona güç geliyordu. Tam olarak nerede yaşıyor, merak ediyordu. Pencerelerinde hangi ışıklar parlıyor? Şu anda ne yapıyor? Uyuyor mu? (Aklı hâlâ uykudaydı.) LaConner'da, Taos'ta, Pine Ridge'de vesairedeki Kızılderililer gibi içiyor mu yoksa? Gizli gizli hayalet dansı mı yapıyor? Ya da düşleyenlerin dininde emredildiği gibi kendi totemine ilahiler mi söylüyor? Televizyonda *Custer*'ı* mı izliyor? Suluboya mı yapıyor?

Ertesi gün sıkıntıyla perişanlık arasında bulanık geçti, uyanıktan ziyade uyur gibiydi. Bir somun beyaz ekmek buldu ve yumuşak dilimleri çocukken yaptığı gibi yuvarlayıp top haline getirdi. Balkonda trafiği izlerken ekmek toplarını yedi. Günün çoğunu öylece oturarak geçirdi. (Kifayetsiz kalacağını bilmesek sıkıntıdan parmaklarını yedi de diyebilirdik.) Ama akşam saat 07:45'te Julian Gitche arayıp aşağıda olduğunu söylediğinde merkezi sinir sistemi kendine bir duble buzlu sek adrenalin ısmarladı. Bilinci bir anda yerine geldi, aynada kendini teftiş etti (buruşuksuzdu!) çişini yaptı ve asansöre yöneldi.

* 1967 yapımı Amerikan televizyon dizisi, General Custer'm yaşamından ve İç Savaş yıllarından yola çıkan askeri bir westerndi.

Onunla lobide buluşacak şekilde plan yapmıştı. Bay Gitche'i abartılı, dağınık ve Kızılderililikten uzak dekoruyla Kontes'in terasında ağırlamak ona biraz uygunsuz gelmişti.

Sissy asansör bekliyordu. İnsanlar hayatlarını değiştirecek o Büyük Olay'ı metanetle kaygı karışımı bir duyguyla beklerler ama başlarına geldiğinde de hep ıskalarlar; zira metanet de kaygı da at gözlüğüdür aslında. İşte Sissy de bu duygunun yorgunluktan kaynaklanan bir benzeri içinde bekliyordu asansörü.

Sonunda tam ağlayacakken bir ding sesi duydu ve göz kırpan yeşil bir ışık gördü. Mekanik bir şeyler geveleyen kapı yana doğru kayıp açılarak ezik ve biraz ürkek görünen, üniformalı bir asansör görevlisini gözler önüne serdi. Daha önceki karşılaşmalarında Kontes'in hiddetine maruz kaldığından, kafatasını mesire yeri sanacak bir bastona hazır, tetikteydi. Sissy'yi tek başına görünce rahatlayarak onu maksimum hızla lobiye yetiştirdi.

Yerdeki halı sanrılar içindeki ayaklarına bir çayır gibi geliyordu. Bronz çeşmenin sesi dağlarda akan bir dere gibiydi. Kızılderili erkeği, bir ağacın ardından süzüldü (ne yapalım canım saksı palmiyesiyse!). Ekose desenli bir takım giymişti, kuşağı sarıydı. Orta boyluydu, omuzları dardı, yüzüyse bebeksi ve muhallebi kıvamındaydı. Ona yaklaşırken çekinerek gülümsedi. Elini sıkmak için uzandı... Ve tam o anda bir astım kriziyle dizüstü yığılıverdi.

KOVBOY KIZ ARA FASLI (AŞK HİKÂYESİ)

Çiftlikteki genç kovboyların bazıları; Donna, Kym, Heather ve aynı zamanda Debbie de *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir*'in neden basit bir aşk hikâyesi olamayacağını yüksek sesle merak etmiş bulundular.

Maalesef ki yavrucaklarım, basit aşk hikâyesi diye bir şey yoktur. En gelip geçici gençlik sevdası bile beynin anlayış menzilinin dışında kalacak denli karmaşıktır. (Beynin, idrak edemeyeceği ya da *etmeyeceği* şeylerle uğraşmak gibi de tehlikeli bir alışkanlığı vardır.)

Yazarınıza göre aşk baştan sona bir yolculuktur; duygusal anlamda büyük seyahatin kendisidir: Âşık ol, hem cenneti hem cehennemi

ziyaret et, aynı fiyata ikisi bir arada. Kelimeler kifayetsiz kalıyor. Eğer gerçekçilik, süsleme sanatının elli yedi çeşidinden biri olarak tanımlanabiliyorsa, aşka dair gerçekçi bir değerlendirme yapılmasını nasıl umabiliriz ki?

Hayır, yazarın elinde konuyu aydınlatacak yeni bir ışık yok. Sonuçta insanlar en azından bin yıldır aşk şarkıları besteliyorlar, 1960'ların sonuna kadar da ortaya yeni bir fikir koyan romantik bir balad çıkmadı. David Crosby, *Triad** ("Neden üç kişi olarak devam edemiyoruz?") adlı şarkısında, her kovboy kızın anlayabileceği bir benzetme kullanacak olursak, sığırlar için şap hastalığı neyse aşk için de aynı şey gibi görünen üçgenleşme için muhtemel sevindirici bir tedavi olarak üçlü ilişkiyi önermişti. Cesur David (Şarkıyı Jefferson Airplane'den Grace Slick kaydetti) aşkı düalistik sınırlarının ötesine taşımak, üç taraflı yapılaşmayı kaçınılmaz bir unsur olarak kabullenmek, onu olumlu algılamak, geliştirmek, genişletmek, farklı yönlerde esnetmek arayışındaydı (*"...ve zamanla başkaları da olabilir"*). Ama Crosby'nin Öklidvari yaklaşımı aşkı basitleştirmekten çok, karmaşıklaştırır. Ve âşıkların birçoğunun karmaşanın artmasına dayanabileceği de şüphelidir. Saat mekanizmasını ziyaret eden birinin Chink'ten duyduğu gibi, "akıyorsa lavabonun üstünde ye."

Öyleyse binin midillilerinize, tırıs gidin ve karmaşık gerçekleri kabullenin; bilin ki mümkün olsaydı yazarınız da basit bir aşk hikâyesi yazmayı yeğlerdi. Hayali, sezgisel ve hepsinden güzeli mistik bir şeyle uğraşmak nasıl da ferahlatır insanı! Ama ciddi yazar, bilim adamı ağabeyi gibi, salt gerçeklikle uğraşacak kadar alçalmış durumda.

* The Byrds grubundan David Crosby'nin yazdığı parça, grubun diğer üyeleri tarafından fazla cesur bulunduğu için 1968 tarihli *The Notorious Byrds Brothers* albümüne dahil edilmedi. David Crosby daha sonra parçayı Jefferson Airplane grubuna verdi. Şarkı aynı yıl içinde Jefferson Airplane'in *Crown of Creation* albümünde yayınlandı.

22

Bir kabuk parçası, yumurta salatalı bir sandviçin bütün keyfini nasıl bozarsa, buzul çağının gelişi milyonlarca bahçe partisini nasıl berbat ederse, zavallı bir insancık sihre inanmadığı için nasıl hükümete ve ticarete inanırsa, bir astım krizi de aynı şekilde genç bir kadınla bir Kızılderilinin ilk randevusunu berbat edebilir.

Sissy ne yapacağını bilmiyordu. Kontes, suluboya sanatçısının Sissy'nin anatomisindeki abartılı süslemelerden tamamen haberdar olduğuna yemin etmişse de Julian'ın, başparmaklarının görüntüsü karşısında tepki verdiğini düşündü önce. Zaman zaman insanların ona bakıp kıs kıs güldüğü, parmakla gösterdiği, göz kırptığı, gıdakladığı, şak diye fotoğrafını çektiği, dilini ısırdığı ve bar taburesinden devrildiği olmuştu ama bu tepki balığı kavağa çıkarmıştı. *O kadar da* büyük değillerdi canım.

Ona yardımcı olmaya mı çalışmalı, yoksa kaçmalı mıydı?

Neyse ki lobinin diğer tarafından Julian'ın arkadaşları onu kurtarmaya geldi. Beyaz, otuzlarında ve orta sınıftan iyi giyimli iki çiftti bu. Adamlardan genç olanı duruma el koydu. Epinefrin dolu bir astım spreyini Julian'ın ağzına dayadı. Epinefrin hormonu kurbanın akciğerlerindeki küçük bronşları gevşetip yumuşatarak havanın rahatça içeri ve dışarı akmasını sağladı. Nefes alışı hemen iyileşmişti. Fakat kriz ağırdı; Julian ıslık çalar gibi solumaya ve hırıldamaya devam ediyordu. Göğüs kafesinden çıkan sesler eski Stan Kenton Orkestrası'nın trombon takımını andırıyordu. *Stars Fell On Alabama* şarkısını çalıyordu ciğerleri. Ama kimse dans etmiyordu.

"Seni eve götürsek iyi olacak" dedi duruma el koyan adam. Anlaşılan o ve Julian geçmişte aynı evi paylaşmışlardı, krizin üstesinden nasıl gelineceğini bilmesi de bu yüzdendi demek ki.

Utançtan kızarınca daha da Kızılderili görünen Julian, Sissy'den özür diledi. Hırıltıyla havalandırılıp öksürükle raydan çıkan bir konuşmayla ona şunları söylemeyi başardı:

"Yıllar boyu senin fotoğraflarınla büyülendim. Kontes benimle tanışmak isteyebileceğini çıtlattığı için öyle sevindim ki karşılıksız resim yapmaya hazırdım. Nedenini bana hiçbir zaman açıklamadı. Ama ben gelip her şeyi batırdım."

Kızarıp bozarma sırası şimdi Sissy'ye gelmişti. On altıda biri su yüzüne doğru süzülüp Julian'ın katıksız ve boyun eğmemiş kanıyla buluştu. Hâlâ rahatsızsa da onun bu matemi karşısında duygulanmıştı. Hisleri, bu yetenekli Kızılderilinin onda uyandıracağını düşündüklerinin neredeyse tam tersiydi. Madam Zoe'nin karavanındaki gibi, bir kez daha hüküm altına gireceği bir duruma hükmederken bulmuştu kendini. Yüzündeki kızarıklığın derinlerinde o gizemli, dingin gülümsemesi kıpırdanıp usulca kanat çırpmaya başladı; püsküren bir domates çorbasının içinden yükselen bir deniz kuşuydu sanki.

Duruma el koyan adamın adı Rupert'tı, bir yayınevinin satış görevlisiydi. Karısı Carla, derler ya, bir ev hanımıydı. Diğer çiftse Howard ve Marie Barth olarak ikiye ayrılıyordu, her ikisi de bir reklam ajansında metin yazarıydı. Howard taksi çağırdı ve Carla ile Marie, Sissy'nin etrafında telaşla dolanıp durdular. "Çok fena" dedi Marie. Sesini alçaltıp gizemli bir havaya büründü. "Bilirsin, astım krizleri duygusal baskıdan kaynaklanır. Julian öyle gerildi ki. Seninle tanışmanın heyecanıyla tabii... Hayatım öyle muhteşem görünüyorsun ki! Onun kimyasal dengesini bozdun tabii." Carla başıyla onayladı. "Düzelecek tatlım. Kulağa geldiği kadar ciddi değil." Sissy'nin elini sıvazlamaya başladı, sonra vazgeçti.

Altısı birden bir taksiye sığıştılar. Etten ve el işaretinden yapılma tuzağına düşürmediği bir araca düşüncesizce bindirilmenin bizim Sissy için ne kadar aşağılayıcı olduğunu tahmin edebiliyor musunuz? Yayalığın balonlu sakızına yapışmış bir sinekkuşu gibi hissettiğini anlayabiliyor musunuz? Thelonious Monk'u evinize davet edip piyanoyu çalmasına izin vermemek olur muydu? Artiritli bir dişi keçiyi El Cordobes'le güreş sahasına salar mıydınız? Tanrım! Buz tutmuş bir tiksintiyle, yere kazılmış bir helaya çömelmeye zorlanan bir kraliçe gibi oturdu taksinin koltuğunda, zaten başka ne yapacaktı ki? Çoğu insanın yaptığı gibi başka birinin kanından, canından oymak yerine,

kişisel tuhaflıkların engin âleminde kendi eliyle bir şahsiyet yaratan Sissy Hankshaw'du o. Doğanın teklifini kabul edip kendini yaratan, sonra da eserine bizim sıradan yaşantımızın göklerinde dolanan Tanrılar ve gezegenler huzurunda geçit töreni yaptıran Sissy Hankshaw'du. Görkemli bir tutkunun Faustvari olması gerekmediğini kanıtlayan Sissy Hankshaw'du o; en azından hareket halinde bir kadın için. Einstein hareketi incelemiş, zaman ve mekânın göreli olduğunu fark etmişti. Sissy ise kendini harekete adadı ve insanın kendi algısı ile gerçekliği değiştirebileceğini fark etti. Belki de Einstein'ınkinden aşağı kalır yanı olmayan bu keşif, az önce yorgunluğunu bir gülümsemeyle savuşturduğu gibi bu defa da hissettiği aşağılanmayı kovmasını sağladı neyse ki.

Özgür iradesi olmayan Taksi, şehir merkezine doğru ilerledi.

23

New York. 21 Haziran 1972. Keyfi bir kadranın üzerindeki mekanik yelkovan ve akrebe göre, saat akşamüstü sekiz buçuğu gösteriyor. Mars, Başak Evi'nde. Jüpiter, Değerler Evi'nde ve Venüs de Turtalar Evi'nde. Hava: Hokey Pokey dansı yapan bir köpeğin sıcak kakasıyla, 180 metrede endüstriyel paranoya karışımı. Manhattan, Dünya Kedi Güzeli'nin kum kabı gibi kokuyor. Vücudunu eğip bükerek *köpek boku asanasına* geçmiş. Yakın ama uzak, kokuların ötesinde bir dünyada, asıl sakinlerinin hayaletleri bu lanetli araziyi fevkalade şık boncuklar ve bir kutu Dutch Masters puro karşılığında beyaz iblislere nasıl iteliediklerini hatırladıkça tüyleriyle gülüyorlar. Rockefeller'ın tükürüğüyle parlatılıp çok sayıda Porto Rikolunun dar pantolonlarıyla silinen Büyük Elma, oradan buradan gelen cuma gecesi insanlarının ısırıklarına ve kemirmelerine hazır. Cankiler yuvalarında kıpırdanıyorlar, pizzalar fırınlarında süslenip püsleniyor, Wall Street kanlı kıç deliğini dinlendiriyor ve Özgürlük Heykeli inatçı, somurtkan bir yüz ifadesi takınmış. City College Üniversitesi profesörleri martinilerini yudumlarken hüzünlüler, okulu bırakıp Oregon'da ravent yetiştirmekten bahsediyorlar. Şehrin her yanında neon ışıkları bayram ediyor; çünkü yılın en kısa gecesi bu. *New York Daily News* gazetesinin baş sayfasındaki manşet şöyle: CHINK KONUYU ÖZETLİYOR: EĞER ZOR OLDUĞUNU DÜŞÜNÜRSEN HAYAT ZORDUR. New York. Yapım aşamasında. Ortalıkta tek bir kovboy kız bile yok.

Taksiler lokanta ve tiyatroların önünde duruyorlar. Bir tanesi de 3. ve 2. Cadde arasında, genç Latinoların, Tompkins Meydanı Parkı hariç her yerini kartoloz Ukraynalılarla ne yaşı ne memleketi belli olmayan şarapçılardan devraldığı yerden üç blok ötede, 10. Doğu Sokağı'ndaki restore edilmiş harap binanın önüne çekiyor. 10. Doğu Sokağı'nın bu bloğu yeni boyanmış, kaliteli bir havası var. Parmaklık-

lı pencereleri ve şık zincirlerle üst üste üç kez kilitlenmiş kapılarının ardında kimileri yaratıcı eğilimli profesyoneller, isin, karafatmaların ve hırsızların sürekli saldırısına karşı başlarının çaresine bakıyorlar. Hubert Selby Jr.'ın *Last Exit to Brooklyn*'i yazdığı bu blokta meşhur bir sanat eleştirmeni içsel resimselliğin süre giden modernizm akımını temsil edip etmediği meselesi üzerinde saat başı kafa patlatıyor. Taksi, hırıldayan Julian Gitche'in ikamet ettiği binanın önünde duruyor. Yolcularını indiriyor. İçinde bulunduğu halsizlik ve sarsıntıyı ancak Büyük Sırrın yardımıyla savuşturan Sissy Hankshaw'a göre her şey fazlasıyla yavaş. (Bu sır da belirlediğimiz şekliyle şöyle: İnsan sadece dünyayı algılama değil aynı zamanda ona dair algısını değiştirme becerisine de sahiptir ya da daha basitçe ifade edersek, kişi olaylara bakma biçimini değiştirerek olayların kendisini de değiştirebilir.)

Sissy ne kadar yorgunsa da yanıp tutuşan tek bir özlem var içinde; yola çıkmak ve başparmaklarını rüzgârda dalgalandırmak. Ne var ki pahalı keten bir elbisenin içine düğmelenmiş, dört ısrarcı insan tarafından etrafı çevrilmiş, *Gentleman's Quarterly** kılıklı ve onunla konuşmaya her kalkıştığında lor peyniri gibi sümük saçan bu Kızılderiliye karşı duyduğu merak ve şefkatin ince iplikleriyle bağlanmış halde. O yüzden de bahtsızlığını, eğlenceli olmasa bile en azından eğitici bir deneyime çevirmek için Büyük Sırrı uyguluyor.

Julian'ın dairesi ön tarafta, ikinci kat. Derli toplu ve temiz, cilalanmış ahşap zemin, sıvasız tuğla bir duvar, beyaz bir piyano, her yerde kitaplar ve tablolar. Julian'ı mavi kadife kaplı bir koltuğa yatırıyorlar. Howard viski soda hazırlarken Rupert buzdolabında, meyveli jöle kalıbının arkasındaki yerinden çıkardığı küçük aminofilin şişesindeki sıvıyı şırıngaya dolduruyor. Julian'a bir iğne yapıyor.

"Tamamdır, o bronş düşmanlarını pataklayıp hizaya getirir bu" diyor Julian'a. Sonra Sissy'ye dönüyor: "Askerdeyken sıhhiyeciydim. Gerçekten de doktor olmalıymışım. Gerçi kitap dağıtmak ilaç dağıtmaktan çok da farklı değil gibi geliyor bazen. Kitapları hap gibi düşün. Cehaleti tedavi eden haplarım var, sıkıntıya iyi gelen haplarım var. Haleti ruhiyeye iyi gelen haplarım ve korkunç gerçek karşısında insanların gözlerini açan haplarım var. Uyarıcılar ve

* GQ, Amerika'da 1931 yılından bu yana yayımlanan aylık erkek dergisi.

yatıştırıcılar gibi. İnsanların kendilerini bulmalarına yardımcı olan haplar satıyorum. Ve de karmaşık bir toplumda yaşamanın gerilim ve baskılarından kaçmaya ihtiyaç duyduklarında kendilerini unutmalarına yarayan haplar..."

"Zırvalığa iyi gelen bir hapın olmaması çok yazık." Carla şaka yapar gibi gülümsüyor ama iğneli bir şekilde söylüyor bunları. Rupert ters ters bakıp viskisinden koca bir ısırık alıyor.

Belki de konuyu değiştirme gayretiyle "Nerede yaşıyorsunuz Bayan Hankshaw?" diye soruyor Howard.

"Kontes'le kalıyorum."

"Biliyorum" diyor Howard, "ama New York'u ziyaret etmediğiniz zamanlarda nerede ikamet ediyorsunuz?"

"Etmiyorum."

"*Etmiyor musunuz?*"

"Aslında hayır, belli bir yerde ikamet etmiyorum. Sadece sürekli hareket ediyorum."

Sırtüstü uzanan Julian dahil, herkes biraz afallamış görünüyor.

"Bir gezgin ha?" diyor Howard.

"Öyle de diyebilirsiniz" diyor Sissy "gerçi ben bunu gezmek olarak görmüyorum."

"Nasıl *görüyorsunuz* peki?" diye soruyor Carla.

"Hareket etmek şeklinde."

"Aaa" diyor Carla.

"Çok... enteresan" diyor Marie.

"Mmmmm" diye mırıldanıyor Howard.

Rupert viskisinden bir ısırık daha alıyor. Julian sulu bir hırıltı çıkarıyor.

Devam eden sessizlik çok geçmeden Carla tarafından bölünüyor. "Rupert, yaşlanma etkilerine karşı viski tedavisi konulu araştırmana iyice kaptırmadan önce Elaine's'i arayıp yemek rezervasyonumuzu iptal etsen iyi olmaz mı sence de? Eğer gitmeyeceğimizi haber vermezsek bir daha asla içeri giremeyiz."

"Sensiz ne yaparız biz Carla? Küçük verimlilik uzmanımız Carla olmasa her şey boka sarardı. Carla seneye belediye başkanlığına aday olmayı düşünüyor, öyle değil mi Carla?"

"Siktir git Herr Doktor Kitapçı. Tıbbi muayenenin gereklilikleri Elaine's'i aramana müsaade edecek mi yoksa ben mi arayayım?"

"Aman bırak ben yaparım" diye cırlıyor Marie. Ufak boylu, civelek esmer güzeli, topuklu platformlarından inip çoraplı ayaklarıyla telefona doğru süzülüyor.

"Belediye seçimleri dedik de" diyor Howard tatlı tatlı, "McGovern'ın şansı olduğunu düşünen var mı?"

"Aziz ilan edilmek konusunda mı yoksa suikaste uğramak anlamında mı?" diye soruyor Rupert.

"Eğer Rupert'a zırva hapı lazımsa Humphrey'ye iki tane gerekiyor" diyor Carla. "McGovern'ın vazifesi de bu olabilir. McGovern eğer Humphrey'nin zevzeklik çeşmesini kapatabilirse, Amerikan halkının hassasiyetine büyük hayrı dokunur. Hatta partisini Miami Beach'teki Scoop Jackson gibi milliyetçi bir sürüngeni aday göstermeye zorlasa bile."

Liberal akranlarının çoğu gibi, Julian Gitche'in dostları da siyaset konusunda düş kırıklığı içindeler ve tıpkı akranları gibi, onlar da inanacakları, insancıllıklarını kanalize edecekleri ya da çatışma ve spekülasyon eğilimlerini doyuracakları alternatif bir siyaset ortaya koymayı başaramamışlar. Dolayısıyla mavi koltuktaki kırmızı hasta etrafında geçen konuşmalar, yaklaşan ulusal siyasi kararlara uzanıyor. Lokantayı arayıp döndüğünde Marie de onlara katılıyor.

Sissy sandalyesinden kalkıp evi dolaşıyor. Ona uyukladığı halk kütüphanelerini anımsatan kitap raflarıyla dolu her yer. Bir antikayı deviririm, bir sanat eserini sallarım, bir çerçeveyi lekelerim ya da evin finosunu ayağa kaldırırım korkusuyla dolaşırken başparmaklarını yanlarına yakın tutuyor. Merak ediyor ama yanılsamalara da kapılmıyor, yabancı bir ortamda olduğunun farkında.

Sonunda araştırmaları, onu üzeri kaplı, Florantin tasarımlı bir kuş kafesinin bulunduğu yatak odasına kadar götürüyor. Keşke sakinleri uykuda olmasaydı diye düşünüyor, ne de olsa kuşlarla "arası iyi". Bir ara yalnız yolculuk etme prensibinin yegâne istisnası olan kaçak muhabbetkuşu Boy'u hatırlıyor. Sahipleri kanatlarını kesmişlerdi, ama Sissy ona öğrettiğinden beri pek çok kuşun uçtuğundan daha güzel otostop çekiyordu Boy. Muhabbetkuşları Onur Listesi üyeliği çantada keklikti.

Sissy kafeste uykusuzluk belirtisi olabilecek bir cıvıltı duymak ümidiyle çift kişilik yatağın üzerine oturuyor. Gitgide uzanıyor. "Hiç Kızılderili battaniyesi yok" diyor. "Hiç Kızılderili battaniyesi yok." Gözleri kararmadan önceki son düşüncesi bu oluyor.

Cıvıltıdan da yumuşak bir sesle uyanana kadar iki saat geçiyor. İliklerden geçen düğmelerin sesi bu. Üç gündür rahat nefes alamayan düğmeler derin bir oh çekiyor, boyunduruktan kurtulmuşlar, ilmikleri gevşetilmiş. Düğmelerin boyunları yakalandıkları tuzaktan bir bir kurtuluyor, çoğu insanın kaderine yazılmış tavizler gibi düğmelerin kaderi de bu. Bir süre sonra Sissy artık düğme kurtuluş hareketinin yalnızca sesini duymuyor, onu hissedebiliyor.

Biri onu soyuyor.

Ve bu Julian Gitche değil.

24

"Diğerleri nerede?" diye sordu Sissy, uykulu boğuk bir sesle.

"Ee, Rupert ve Carla biraz atıştılar ve eve gittiler" dedi Howard.

"Julian koltukta uyudu, biz de üzerini örttük" dedi Marie.

"E seni de rahat ettirmemiz lazım diye düşündük" dedi Howard.

"Evet tatlım" dedi Marie. "Seni buracıkta uyurken izledik. Çok tatlı görünüyordun. Gece rahat edesin diye sana yardımcı olalım dedik."

Sissy, Barthlar ne kadar da nazik diye düşündü. Hem yardımsever hem de dost canlısı bir çiftti bu. Yine de neden ikisi de iç çamaşırıyla duruyor diye merak etmekten alamadı kendini.

İkisi birlikte kaşla göz arasında elbisesini çıkardılar.

"İşte, böyle daha iyi, değil mi?" diye sordu Marie.

"Evet, teşekkürler" dedi Sissy. Daha rahat hissediyordu ama aynı zamanda sutyen takmadığı için özür dilemesi gerekiyormuş gibi de geliyordu. Sonuçta, hüsrana uğramış pek çok delikanlının da teyit edeceği üzere, sutyen kopçaları en becerikli başparmakları bile zorlayabilir ve Sissy Fransızca'da gizemli bir şekilde "kol koruyucu" anlamına gelen bu giysiyi annesinden ayrıldığından beri giyebilmiş değildi. Banyo kapısındaki aralıktan süzülen ışık, şekerleme biçimli meme uçlarına bir çilek parıltısı veriyordu. Bu iyi insanları mahcup etmiyorumdur umarım diye düşündü.

Aman Tanrım, galiba ediyordu çünkü Marie saniyesinde kendi sutyenini çıkarıvermişti; belli ki Sissy göze batmasın diye çabalıyordu.

Marie çıplak göğsünü Sissy'ye yaklaştırdı. İki takım meme ucu resmi bir karşılamayla küçük devletlerden diplomatlar gibi sertleşti. "Benimkiler daha dolgun ama seninkilerin biçimi çok daha mükemmel" diye gözlemde bulundu Marie. Biraz daha yakınlaştı. Delegeler devlet sırlarını paylaştılar.

"Tartışmaya oldukça açık" dedi Howard. "Bahse girerim aynı boydalar." Mesleğine yakışır bir fair play ruhuyla sol eliyle Marie'nin bir memesini ve sağ eliyle de Sissy'ninkilerden birini dikkatle avuçladı.

Avuçlarıyla tarttı onları, dürüst bir manavın fazla suyu maruldan süzdüğü gibi sıktı, ayrık parmaklarıyla genişliklerini ölçtü. "Hmmm. Seninkiler *daha* büyük Marie, ama Bayan Hankshaw'un, Sissy'ninkiler daha sıkı. Sarkmaya başlamışlardır sanırsın halbuki; sutyen takmamaktan yani."

"Howard! Kendine gel. Utandırdın onu. Gel Sissy, bir de *ben* karşılaştırayım." Marie, Sissy'nin serbest memesini meyve toplayan bir maymun gibi hızla kavradı, küçük aç parmakları arasında yuvarladı, çenesine ve yanaklarına yaslayıp ovaladı.

Sissy şimdi uykuyu biraz daha üzerinden atmıştı. Bilinci geri geldi ve bavullarını açtığında içlerinde şüphe buldu. Neredeyse hiç konuşmadığı hasta bir adamın yatak odasında davetsiz bir şekilde kalmamalıydı. Kontes'in evine geri dönmeliydi. Acaba Bay ve Bayan Barth ona karşı gerçekten de iyi niyetli miydi? Şu elbiseden kurtulunca öyle rahatlamıştı ki aşna fişne aklına gelmemişti. Bu sıcakkanlı çiftin niyeti başka olabilir miydi?

Külotundan içeri uzanan bir el sorusuna cevap verdi; kimin eliydi bilemedi. Bu sondaj çalışmalarından kurtulmaya çalıştı ama kukusu ona haber vermeden ya da izin almadan bir hayli kayganlaşmıştı ve adeta kazayla, içine bir parmak dalıverdi.

Günbatımında bir bayrak gibi boyuna aşağı çekilen külotu çok geçmeden dizlerinin altındaydı. İkinci bir parmak kukusuna dalıyor gibi geldi, ama daha o onaylanmadan başka bir parmak kıç deliğine dayandı... ve... ohhh. Otostopçuluktaki ilk günleri gibiydi. Nostaljikti, tiksindiriciydi ve... ohhh.

Filozoflar, şairler, ressamlar ve akademisyenler; doğanın güzellikleri üzerine istediğiniz kadar tartışın!

Tropik erikler. Sandalda şarap. Hepsi de birbirini andıran bulutlar, bebekler ve Budalar. Bisiklet zilleri. Hanımeli. Paraşütler. Dantel perdeler ardında kayan yıldızlar. Kelebekleri cezbeden gümüş bir radyo; *vu*'lemekten vazgeçmeyen bir *déjà*. Han-shan, bir zevk anının ardından şöyle yazmıştı: "Burası benim yaşadığım yerden daha güzel!"

Önce Marie'nin dili Sissy'nin dudakları üzerinden geçti, sonra Howard'ın dili. Sonra Marie'nin meme ucu, sonra Howard'ın... sonra Howard'ın... Howard'ın!.. Delikler yeni bir apartmandaki daireler gibi birer birer doluyordu.

Animus'la karışık anima. Üstüne çıkan, etrafında kayan, vahşi bir hamleyle kendi külotunu sıyıran Marie oldu. Burnunu Sissy'nin baldırlarında, sonra da kalçalarında dolaştırdı Marie. Marie'nin ağzı, ağzından sızan sıcak salyaları açıkça bir hedefe yönelmişti. Ama daha hedefine ulaşamadan Howard karısına arkadan girdi.

Ah bay penis, seni kart oyunbozan! Tek gözlü matine yıldızının hanesine çalınmış bir rol daha yazın! Marie inlemekten yalayamıyordu.

Howard, Paradise* diskcokeyleri gibi Marie'yi ters çevirdi ve B tarafını çalmaya başladı. Arada bir Sissy'ye uzanıp onu da dahil etmeye çalışıyordu; ama bazı fizik kuralları kendilerini dayatmakta ısrarlıydı. Marie tekrar tekrar Sissy'nin adını söylüyordu ama gözleri yarı kapalı, okşayışları kör ve dağınıktı.

Barthlar basbayağı malı götürüyorlardı. Odaya yayılan kokuyu bastırmak için Kontes'in fabrikasının bir günlük üretimi anca yeterdi. Marie miyavlıyordu sanki. Sesi öyle kediyi andırıyordu ki mutfaktaki fino hırlamaya başladı. Kim bilir kafesteki kuşlar ne düşünüyorlardı.

"Demek böyle oluyormuş" diye düşündü Sissy. Büyülenmiş bir şekilde izlemek için dirseklerine dayandı. Hayalinde sık sık canlandırmıştı bu olayı ama doğru canlandırdığından hiçbir zaman emin olamamıştı. Kerouac'la Colorado'da bir mısır tarlasında sarmaş dolaş oldukları o geceden sonra bile. "Demek *aslında* böyleymiş." Büyük Sır artık şişesine geri dönebilirdi. Algısal değişimlere gerek yoktu artık. Bu *gerçekten de* eğiticiydi.

Doğrusu Sissy bunu Washington, LaConner'daki kano yarışlarından, San Andreas Fay Hattı'ndan veya Niagara Şelalesi'nden ya da Bonnie and Clyde Milli Parkı'ndan ya da Ulusal Tapyokalı Puding Güreşlerinden daha ilginç bulmuştu. Turistik yerlere hiçbir zaman

* Paradise Garage 1977-1987 yılları arasında New York'un önemli diskoteklerinden biriydi.

meraklı olmamıştı zaten. Hatta başparmak numaralarını daha kolay bulmasına rağmen, Tütün Festivali'nden bile ilginç buldu.

Fakat Howard ve Marie'nin de korktuğu gibi, daha gösteri bitmeden belirgin bir yüksek atlamayla yatağı terk etti. Salondaki koltuğa koştu ve Julian'la beraber örtünün altına kıvrıldı. Orada üç gün kaldı.

25

Konuşacak çok şeyleri vardı.

Julian'ın üzerinde hâlâ takım elbisesinin kuşaklı pantolonu vardı. Sissy ise hiç olmadığı kadar çıplak ve ayrıca da hem kendine hem de Marie'ye ait, Kontes'in burnunu deli eden o kadınsı özsularla kaplıydı. Ama döşek yoldaşları bu farklılıkların aralarına girmesine izin vermediler; konuşacak şeyleri çoktu ve bunlar, bir elbiseden daha önemli şeylerdi.

Anlaşılan Julian'ın dünyayla baş etme yöntemi, toz boyayı farklı kıvamlarda suyla karıştırıp dağıtarak, akıtarak, sıçratarak, sökerek, püskürterek, ıslatarak ya da katlayarak belli ton, nüans, hacim, biçim ve çizgilerle bir kâğıt formatına aktarmaktı. Sissy Hankshaw ise bağlılıkla, perspektifle ve dünyanın bugüne dek görmediği bir üslupla otostop çekerek baş etmişti dünyayla. Bir Kızılderilinin hayatını burjuva bir çevrede kibar suluboya resimler yaparak geçirmesi Sissy için ne kadar hayret vericiyse; akıllı, hafif bir sakatlığı olsa da güzel ve fotomodellik kariyeri gelecek vaat eden bir kadının günlerini durmaksızın otostop çekerek geçirmesi de Julian için o kadar inanılmazdı.

"Kızılderililere dair romantik bir yaklaşımın var" dedi Julian. "Onlar da diğerleri gibi bir halk, zamanı çoktan geçmiş bir halk. Geçmişte debelenmenin erdemli bir yanı yok bence, hele de perişanlıklarla dolu bir geçmişte. Spiro Agnew ne kadar Yunanlıysa ben de o kadar Mohawk Kızılderilisiyim: kökenim bu sadece. Ve inan bana, Mohawklar Yunan görkeminin yanından bile geçmediler. Benim dedem New York'ta çelik işçiliği yapan ilk Mohawklardan biriydi. Bilirsin Mohawklar daha çok gökdelen inşaatlarında kullanılır çünkü yüksekten korkmazlar. Babam Empire State binasının inşaatında çalışmıştı. Sonra kendi kule işini kurdu ve mağrur bir Kızılderili olarak sendikaların vesairelerin bütün önyargılarına rağmen epey de para kazandı. Beni Yale'e gönderecek kadar. Güzel sanatlardan master dip-

lomam ve Manhattan sanat çevrelerinde gayet iyi bağlantılarım var. Kızılderili olsun olmasın ilkel kültürler çok az ilgimi çekiyor. Kusurlu bir dünyada Batı medeniyetini, heterojen ve rastlantısal toplumlardan ayıran simetrinin değişmez düzeni benim için daha değerli."

Sissy koltuğun daracık alanında Howard ve Marie tarafından vurgulanan meme uçlarından birini Julan'ın gömlek düğmelerinden birinde çınlatarak döndü. "Bu düzen ve simetri olayı hakkında hiçbir şey bilmiyorum. On yüzyıl boyunca taş toplamış, ot çapalamış, fabrikalarda ter dökmüş ve her emredildiğinde uygun adım savaşa koşmuş bir ırktan; Fakir Cahil Beyaz ırkından geliyorum ben, liseden terk. Ve her neslin patates tarlası öncekinden daha küçüktü. Ama kütüphanelerde çok vakit geçirdim, üstelik hep uyuyarak da değil ve şunu öğrendim: tarihteki uygar kültürlerin hepsi olağandışı üyelerine karşı ayrımcılık yapmıştır. 'Şizofreni' uygar, Batılı bir terimdir. 'Cadı' ya da 'anormal' de öyle; olağanüstü insanlara reva görülen acımasız ve tuhaf cezaları rasyonalize etmek için kullanılan terimler bunlar. Ama Kızılderili kabileleri, senin de bilmen gerektiği üzere, ucubelerini özel varlıklar olarak görüyordu. *Onların* şizoidleri, özel bir yeteneğe, hayallerin gücüne sahip insanlar olarak görülüyor ve bu yüzden saygı görüyorlardı. Fiziksel bozuklukları olanlara da Yüce Ruh'un gözdeleri, anatomik sıradanlığın bir telafisi gözüyle bakılıyor, herkes onları seviyor, onlarla vakit geçirmekten keyif alıyor, onlara iyilik ediyordu. Senin o pek görkemli bulduğun antik Yunan'da benim gibi birini doğar doğmaz öldürürlerdi."

"Fazlasıyla hassas ve savunmacı yaklaşıyorsun ama Sissy. Son derece uygar dostlarımın dün gece sana nasıl davrandığını gördün. Yani, birimiz bile bakmadık senin... senin... başparmaklarına."

"İşte ben de bundan bahsediyorum" dedi Sissy.

Bu tartışma böyle devam etti. Bir diğeriyse şöyleydi.

"Hepsi bir yana senin nasıl hayatta kaldığını bile aklım almıyor Sissy. Tanrım! Tek başına bir kız, yollarda, yıllarca. Ne ölüyor ne yaralanıyor ne tecavüze uğruyor ne de hastalanıyor."

"Kadınlar daha dayanıklı ve dirençliler. Çocuk doğurmak gibi ham ve zorlu bir iş için yaratılmışlar. O bebek yumurtlama enerjisini başka bir işe yönlendirdiklerinde neler yapabileceklerine hayret edersin."

"Tamam, bu doğru olabilir. Ama ne işi Otostopçuluk. Serseri gibi gezmek. Otostop deyince aklıma üniversite öğrencileri, araba tamircileri, beş parasız hippiler geliyor. Yağ içinde blucinler giymiş serseriler, buruşuk eşya yığınlarının altında kasap bıçağı saklayan manyaklar..."

"Otoyolun kıyısında bir melek gibi göründüğümü söyleyenler oldu"

"Ah, kaideye güzel bir istisna olduğundan eminim. Ama neden? Uğraşmak niye? Hayatın boyunca bir hedefin olmadan seyahat ettin. Hareket halindesin ama istikametin yok."

"Dünyanın seyahat 'istikameti' nedir? Atomlar dönüp dururken nereye 'giderler'?"

"Doğanın hareketlerinde düzenli bir yapı, nihai bir amaç vardır. Neredeyse yirmi yıldır durmadan hareket halindesin. Bana, ispatladığın bir şey söyle."

"İnsanların ağaç olmadıklarını ispatladım, bu yüzden de kökler hakkında konuşmaları doğru değil."

"Amaçsız..."

"Amaçsız değil. Hem de hiç. Yalnızca benim amaçlarım çoğu insandan farklı. Yolda bir sürü amaçsız adam var, evet. Bir hevesten diğerine otostopla gezen, huzursuzca bir şeyler arayıp duran: Jack Kerouac'ın dediği gibi Amerika'yı, kendilerini ya da Amerika'yla kendileri arasında bir çeşit bağlantıyı arayan insanlar. Ama ben hiçbir şey aramıyorum. Ben bir şey *buldum*."

"Nedir bulduğun?"

"Otostop."

Bu Julian'ı bir süre durdurdu; ama ikinci gün, Howard ve Marie sessizce evden çıktıktan çok sonra bu konuya geri döndü. Sissy'nin başardıklarını kavrayamıyordu. Bir defasında hiç ıskalamadan peş peşe otuz dört araba durdurduysa ne olmuş yani? Teksas'ı kasırga mevsiminde gözleri bağlı, parmağında bir muhabbetkuşuyla boydan boya geçmek marifet mi? Böyle işler ona göre zavallılıktı, gösterişçilikti, serkeşlikti. Serserilikten, yasadışı otostoptan ve ne saçma ki fahişelik şüphesiyle tutuklanmalar... Bu son derece saygıdeğer hanımefendinin sabıka kaydını düşündükçe boyasız, tüysüz başını üzgün üzgün sallıyordu.

Onu öyle bir ayıpladı ki sonunda inceden suçlu bir karanlık geldi Sissy'nin gözlerine, buz gibi ayaklarını oradaki ıslaklığın içinde çırpmaya başladı. Burnunu çekmeye başlayana kadar onu sıkıştırıyor ve yeterince mutsuz olduğunda teselli ediyordu. Koruyucu kollarıyla sıkıca sardı onu, etrafında bir kale inşa etti, bir hendek kazdı, asma köprüyü kaldırdı. Daha önce bir tek annesi ona böyle sarılmış, kulağına tatlı tatlı fısıldamıştı. Çin çubuklarıyla yemek yese kıymık batacak denli yumuşak, fino seven elleriyle okşadı onu. Bir bebekmiş gibi kucakladı. Çıplak kablolarının yalıtımını yaptı. Ve o, koruyup gözeteni de derdi tasası da olmadan her mevsimin zorlu şartlarında uyuyan Sissy, Julian'm babacan şefkatinin derinliklerinde kıvrılıp uzanmış, üstüne titremesine izin veriyordu şimdi.

Gençliğinde toplumun bize dayattığı gibi sığ, güvenli ve sıradan olmayan bir yaşama kendini adadığı ilk andan beri, başparmaklarında yaşayan sihir, işte tam bu noktada (Julian kumrular gibi ötüp Sissy kedi gibi mırlarken) müsaade istedi, Howard ve Marie gibi evi sessizce terk etti ve B Bulvarı'na, Stanley's Bar'a bira içmeye gitti.

Ama sihri bira kesmez. O yüzden de herkese bir Harvey Wallbanger* ısmarladı sihir. Ama sihri ateşlemek için votka da yetmez. Risk gerekir. AŞIRILIK gerekir.

KOVBOY KIZ ARA FASLI (DELORES DEL RUBY)

Kimilerinin dediğine göre San Antonio'da bir manastırın duvarına tırmanarak Meksika sirkiyle kaçmış. Başka birilerine göre de New Orleans'ın önde gelen Creole ailelerinden birinin biricik kızıymış; ta ki peyotizmle uğraşan bir timsah tarikatıyla haşır neşir olana dek. Daha da başkaları onun için sapına kadar Çingenedir diyormuş ve başka bir kaynağın iddiasına göreyse çoğu "İspanyol" dansçı gibi o da aslında İtalyan ya da Yahudi'ymiş ve dans figürlerini Bronx'ta televizyonda Zorro'yu izlerken kapmış.

Ama kovboy kızların hemfikir olduğu bir şey varsa, o da liderlerinin birinci sınıf kamçı şaklattığıydı. O yüzden de ilk kamçısını

* 4,5 cl Votka, 12 cl portakal suyu, 1,5 cl Galliano.

beş yaşında edindiği, amcasının kamçıyı hediye ederken "kızını dövmeyen dizini döver" dediği yolundaki hikâyeye kimsenin itirazı yoktu.

Delores del Ruby'nin Rubber Rose'a geldiği gün, çiftliğe uzanan tozlu yoldan bir yılan kıvrıldı, çatal dilinin altında bir iskambil kâğıdı taşıyordu. Maça kızıydı bu.

26

Julian banyoya gitmek ya da evcil hayvanlarını beslemek için ne zaman ayağa kalksa, üzerinden bir parça kıyafet çıkarıyordu, öyle ki koltuklamalarının üçüncü gününde artık o da en az Sissy kadar çıplaktı.

Odadaki öpücük şapırtıları gitgide artan bir frekansla duyuluyordu, konuşmalar ve uykular daha kısa süreliydi. Sissy pes edip onun koruyucu bakımına teslim olduktan sonra, Julian'ın astımının son izleri de altmış vatlık bir ampul üzerindeki güve sidiği gibi buharlaştı ve kendini bir ereksiyona daha merhaba derken buldu.

Sissy onu nasıl eğlendireceğini iyi biliyordu. Yakın zamanda eğitim almıştı. Okşadı onu. Kukuletasını arkaya itti. Onunla saklambaç oynadı. Uylukları boyunca, hatta daha da iyisi başparmakları boyunca titremesine izin verdi. Altına doğru kıvrılıp yaban elması biçimindeki kafasını, varlığındaki yaranın içine yönlendirdi. Sımsıkı balık etinden bir kurşun gibi buldu hedefini.

Maalesef ki Julian'ın çanları vaktinden önce çaldı. Ani bir erkencilik krizine yakalanmıştı. Sissy de bekâreti bozulmamış, yapışkan bir kapakçığı sıkıştırır halde kalakaldı. Gitche Goomee![*]

Suluboya ressamı, başı önünde özür diledi. Rahatlatma sırası Sissy'ye gelmişti. Öyle bir inandırıcılıkla moral verdi ki Julian'ın neşesi hemen yerine geldi ve tekrar Shakespeare, Edward Albee, Michelangelo, Marc Chagall gibi mucizelerden bahsetmeye başladı. "Batı medeniyeti öyle bir mertebededir ki" dedi, *"Bir Yaz Gecesi Rüyası*'yla *Amerikan Rüyası*, Sistine Şapeli'nin kubbesiyle Paris Operası'nın tavanı gibi tamamen farklı mucizeleri aynı anda uyum içinde barındırabilir, hatta birbiriyle dengeleyebilir"

Sissy doğruldu. Gözleri evi dolaştı ama gördükleri makrame duvar süsleri değil Robert Frost ciltleriydi.

---

* Ojibva Kızılderililerinin Kanada ile Amerika arasındaki Superior Gölü'ne verdiği isim olan Gitche Gumee "büyük su" anlamına geliyordu.

"Canını sıkan ne?" diye sordu Julian.

Sissy bir süre sonra cevap verdi. "Üşüdüm" dedi.

"Dur klimayı kısayım."

"Beni üşüten klima değil."

"Aa, öyle mi? Ne peki? Yoksa... ben miyim?" Başı yine önündeydi.

"Piyano."

"Piyano mu? Beyaz piyanomu beğenmiyorsun, öyle mi? Eğer istersen, yani buraya sık sık geleceksen ki umarım gelirsin, onu ortadan kaldırtabiliriz sanırım. Neden olmasın. Zaten kötü çalıyorum. Yıllarca çalıştım ama berbatım. Kontes diyor ki tarihte Beethoven tarafından kafa derisi yüzülecek ilk Kızılderili benmişim. Ha ha."

"Piyano değil."

"Öyle mi? Ne peki? Ben miyim?"

"Kitaplar."

"Kitaplar?"

"Yok yok, resimler."

"Resimler? Suluboyalarım mı? Ama bir sürü maviler ve yeşiller yapıyorum."

"Hayır, resimlerin de değil."

"Resimlerim değil mi?"

"Bu *durağanlık*."

"Evim senin için fazla mı sessiz?" diye sordu Julian şüpheyle; çünkü yandaki blokta çöp tenekelerini tekmeleyen Porto Rikoluların seslerini gayet net bir şekilde duyabiliyordu.

"Sessiz değil. *Durağan*. Hiçbir şey hareket etmiyor burada. Kuşlar bile."

Sissy ayağa kalktı. Kontes'in bir uşakla gönderdiği sırt çantasına doğru yürüdü.

"Ne yapıyorsun?"

"Giyiniyorum. Gitmem lazım."

"Ama gitmeni istemiyorum. Lütfen kal. Yemeğe gideriz. Sana bir yemek borcum var. Ve bu gece... gerçekten... sevişebiliriz."

"Gitmeliyim Julian."

"Neden? Neden gitmen gerekiyor?"

"Başparmaklarım sızlıyor."

"Ah çok üzgünüm. Anormal bir durum mu bu? Ne yapabiliriz?"

"Bir hata yaptım. İhmalkâr davrandım. Antrenman yapmadım. Ne olursa olsun her gün biraz otostop çekmem lazım. Bir müzisyenin gam çalışması gibi. Çalışmadığımda zamanlamam bozuluyor, başparmaklarım sertleşip ağrıyor."

Julian buna cevap veremedi. Sissy Hankshaw dünyaya davetsizce, belki de hak edilmediği halde düşen gizemlerden biriydi. Tanrı'nın bir lütfu gibi, saat mekanizması gibi. Ataları olsa, ona nasıl davranacaklarını bilirlerdi; ama Julian Gitche bilmiyordu. Sissy'nin varlığı, Julian'a referans sisteminin tamamen dışında göründü birden bire. Upuzun boylu, üzerinde tulumu, yörüngesinde müzikli güllerden gezegenler gibi salman hava balonlarıyla içinde dolaşırken evi hareketsiz değildi artık. Heykelleri kaidelerinde sallıyordu. Yatak odası kuşları canlanıp kafeslerinde uçuşuyorlardı. Daha birkaç saat öncesine kadar kendini onun teselli kaynağı, babacığı yerine koyduğunu aklı almıyordu Julian'ın.

Julian'ın Butterfinger adında bir finosu vardı, F. Scott Fitzgerald'ın yerken kalp sürprizinden düşüp öldüğü şekerden almıştı adını. Julian, kısaca Butty diye çağırıyordu onu.

Butty bir köpekte olabilecek tüm kusurlara sahipti. Surat yalayıcı ve apış koklayıcı, tüy dökücü ve köşe bucak sıçıcı, ayakkabı yiyici ve misafir ısırıcı, bahçe kazıcı ve kedi korkutucu, torba parçalayıcı ve kucağa kıvrılıcı, araba kovalayıcı ve çalılık dağıtıcı, banyo düşmanı ve hava kirletici, çöp yağmalayıcı ve bacak düdükleyici ve hepsinden öte yalnızca finoların sahip olabileceği o cırlak, şımarık, tiksinç havlama biçimiyle bir havlayıcıydı.

Sissy, yürüyerek seyahat eden, köpeklerin ısırık ve havlamalarına maruz kalan çoğu insanın aksine, köpek düşmanı değildi. Avustralya'nın vahşi dingosuna ise yürekten saygı duyuyordu.

Sissy, Julian'ın evini terk ederken Butty havlıyordu. Havlama yüzünden Julian, onun acele ettiğini, merdivenlerden aşağı neredeyse son hız koşturduğunu; Sissy ise ikisinin dünyaları arasından esen kifayetsiz bir rüzgâr misali Julian'ın akciğerlerinden kopan hırıltıyı duymadı.

Sihir onu, George Washington Köprüsü'ne doğru yollanırken, 14. Sokak'ta yakaladı.

27

Kontes diş karatesi yapıyordu. Çat çat çat. Prenses telefonu, dişlerin bir darbesiyle sakat kalma tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

"Demek şehri terk etti" dedi; çat çat çat. "Yani buna şaşırmaman lazım. Sissy'nin olayı şehri terk etmek zaten. Peki, nasıl buldun onu?"

"Olağanüstü!"

"Kesinlikle öyle. Tanrım! Hangisini tercih ederdin, bir milyon dolar mı yoksa Sissy'nin başparmakları dolusu bozuk parayı mı?"

"Aman canım! Ellerinden bahsetmiyorum ki. Onları görmezden gelmek kolay değil, ne yalan söyleyeyim. Ama onun tüm varlığından bahsediyorum ben. Bütün varlığı olağanüstü. Konuşma tarzı mesela. Kendini öyle *güçlü* ifade ediyor ki."

"Şekerim tatlım, bir kadının İngiliz dilini konuşabilmesi için hayatının en güzel yıllarını Radcliffe'te ya da Smith'te harcaması gerekmediğini anlamanın vakti geldi de geçti. Hem o entelektüel kolej kızları da diğerleri kadar kötü kokuyorlar. Belki daha da kötü. Sağlıklı bir garson kız bir haftada bütün Wellesley iftihar listesinden daha fazla Yoni Yum kullanıyordur herhalde." Çat!

Julian içini çekti. "Orasını bilemem" dedi. "Ama o olağanüstü. Kendisini şu kadarcık anlamıyorum ama ona ümitsizce tutuldum. Resmen elim ayağım dolaştı Kontes. Başımı döndürdü."

"90 derece sola çevirmiştir umarım" Çat çat çıt. "O seninle ilgili neler hissediyor?"

Hırıltılı bir iç çekiş daha. "Sanırım daha... mmm... nasıl desem... daha atavik olmadığım için hayal kırıklığına uğradı. Kızılderililere dair naif, duygusal bir anlayışı var. Benden hoşlandığından eminim gerçi, benden hoşlandığına dair pek çok ipucu verdi. Ama sonra... şehri terk etti."

"O her zaman şehri terk eder şapşal. Bu bir şey demek değil. Peki, yatakta nasıl? Yatakta memnun mu?"

Knievel'ın* motorsikleti bile bu sözün ardından gelen sessizliği aşamazdı. Sonunda sordu Julian, "Yatakta neden memnun mu?"

"*Neden* mi?" Çat!! Çatank!! "Sence neden olabilir?"

"Yani... mmm ..."

"Hay cızırtını, Julian. Yani üç günü beraber geçirdiniz ve işi pişirmediniz onu mu demek istiyorsun?"

"Pişirdik canım. Ama *sonuna* kadar gitmedik diyebiliriz."

"Peki kimin suçuydu bu?"

"Galiba benim. Evet, kesinlikle benim hatamdı bu."

"Bir bakıma onun olmamasına sevindim. Psikolojik bekâreti konusunda endişeleniyordum. Ama şimdi de senin için kaygılanıyorum. O Ivy League okullarında oğlanlara neler yapıyorlar yahu? Kayışla bağlayıp içinizdeki Doğa'yı boşaltıyorlar mı ne? Kesin öyle yapıyorlardır. Bir Mohawk geyiğinin** içindeki son Doğa damlasını bile sıkıp çıkarabilirler. Bir şaman ya da yamyamı al, dört yıllığına Yale'e gönder, anca askeri-endüstriyel bir tesiste masa başına ya da bir Neil Simon komedisinde üçüncü sıraya koyarsın, başka da bir işe yaramaz. İsa H.M.S.*** Mesih aşkına! Harvard ya da Princeton, Chink'i birkaç sömestrliğine yakalasa, Muhallebi Çocukları Onur Listesi'nin Papyonlular Takımına aday olacak hale getirir. Pis canavarlar."

"Memlekette seni alacak tek üniversite Mississippi'ydi diye, snobluğu tersine çevirmek için alçalmana gerek yok. Biz Ivy League'ciler sizin gibi köylülere göre yeterince toprak kokmuyorsak da en azından ortalıkta Chink mink gibi ırkçı laflar ederek dolaşmıyoruz. Sen yakında bana da şef falan dersin."

"Tanrı aşkına, adamın adı Chink."

"Hangi adam?"

"Eee, Batı'nın uzak tepelerinde yaşayan moruğun teki. Çiftliğimdeki insanlara korku salıyor ve de pipi sallıyor. Ne kadar yaşlı ve rezil de olsa, tepeden tırnağa hayat dolu olduğundan eminim. Onun suyunu New Haven'daki kavanozlarda falan bulamazsın. Senin o iffetli öğrencinse bir kurtadamın sırtından kıl koparabilir. Sissy

* Evel Knievel (1938-2007), Amerikalı, gözüpek bir gösteri motosikletçisiydi.

** Türkçe geyik anlamına gelen "Buck" sözcüğü Amerikan argosunda Kızılderili erkekleri için kullanılır.

*** H.M.S.: Harold Marshall Sylvester Richards, Amerika'nın meşhur dini vaizlerinden biri.

bekâretini, Whiffenpoof Şarkısı'nın* nağmeleri eşliğinde kaybedeceğine, saklasa daha iyi."

"Sırf iş olsun diye yapılan seks her şey demek değildir. Ayrıca iş demişken, sen de biraz endişelensen *iyi edersin*. Çünkü senin o gizemli fotomodelin resim yapamayacak kadar alt üst etti beni."

"Gayet güzel yaparsın şekerim, bokum. Yaparsın çünkü resim yapmak için sözleşmen var. Hem de eskisinden de güzel yaparsın. Sanatı güçlendirmek için biraz acı çekmek gibisi yoktur. Seni içkiye sigaraya başlattı mı? Güzel! Yaratıcılık zehirle beslenir. Bütün büyük sanatçılar yoldan çıkmıştır. Bana bak! Raoul Dufy nasıl Sonsuzluğun yelkenlisinin kenarından işiyorsa, bu küçük hikâye de senin kariyerindeki en güzel suluboya tablolara ilham verecek. Şimdi o kahrolası finona söyle de inlemeyi kessin, sen de git ve boyamaya başla!"

"O ses finodan gelmiyor."

"Aman" dedi Kontes. "Hay cızırtını. Dayan dedim, duyuyor musun beni? Astım mastım çıkarma şimdi. İstersen ona bir mektup yazarız. Taos'a, LaConner'a, Pine Ridge'e, Pleasant Point'e, Cherokee'ye ve o öteki yere birer kopya göndeririz. Ben bir iki şişe Ripple kapıp hemen geliyorum."

Gökyüzündeki patatesin gözleri o geceki hummalı mektup işbirliği gibisini gördüyse bile, sayısı çok değildir.

* Yale Üniversitesi'nin, adını Whiffenpoof diye anılan ejderimsi fantastik yaratıktan alan *a capella* korosunun meşhur kapanış şarkısı.

28

Chink haklı: Hayat, özünde oyuncu.

Kimi zaman biraz sert oynadığı oluyor elbette.

Belki de hayat yavru bir goril gibidir. Kendi gücünün farkında değildir.

Julian Gitche ve Sissy Hankshaw'u koca koca parçalar halinde eziyordu hayat. Midelerinde sincaplar festival yapıyor, dişlerindeki dolgular duygusal bir radyonun sinyallerini çekiyordu. Erkeklere ve kadınlara bu numarayı çeker çeker durur, sonra da şaşırmış ve masummuş, kimseyi *incittiğinin* farkında değilmiş gibi davranır hayat.

Görünüşte, bilmeyen biri için her zamanki gibi güzel otostop çekiyordu Sissy. Hatta bir iki yeni marifet de edinmişti. Mesela iki başparmağını aynı anda kullanıp bir uzantısıyla trafiğin uzaktaki şeritlerine hitap ederken diğeriyle de yol kenarına en yakın giden arabalara esprili bir şekilde el etmek gibi. Teniste "Amerikan burgusu" dedikleri servis atışına benzeyen, yüksek atlamalı yuvarlamayı da mükemmel bir seviyeye getirmişti. Havalıydı ama aslında ne zevk ne yürek ne de doğaçlama vardı içinde. Hüner gösterisi dedikleri buydu. Ruhu yoktu. Bilirsiniz. Gösteri dünyası böyle sanatçılarla dolup taşıyor, hepsinin de yüzme havuzunda senden benden çok karo var.

Üslubuna bir aciliyet duygusu gelmişti. Eskiden sırf eşsiz ve özgür olmanın getirdiği neşeyle hayret verici bir hız tuttururken, şimdi sürekli gidiyordu; çünkü durmaktan korkuyordu. Biyolojik ihtiyaçlar onu durmaya zorladığında bugüne dek ertelediği zaman ve mekân, kendisi de bir saat mekanizmasıymış gibi, yerçekimsel bir hücumla üzerine çöküyordu. Bir misyonerin rafından pigmenin kafasına düşen ansiklopedi ciltleri gibi çöküyordu üzerine zaman ve mekân. Zaman kendi sekreteriyle hafızasını, mekân da şımarık piçi, yalnızlığı getiriyordu yanında.

Geçmişte alaydan, acımadan, dehşetten ve şehvetten çekmişti. Şimdiyse şefkatten ve ihtiyaçtan mustaripti. Hem daha iyi hem daha kötüydü bu. Çoğu güçlü insan gibi o da güçsüzün zorbalığına kurban gitmişti.

Julian'a gelince, o da fazlasıyla Scotch içmeye başlamıştı. Sabahları. Hatta Mother of God buğday ezmesini yemeden önce (yoksa Joyce Carol Oates'unu* muydu?). Bir gece Max's Kansas City'ye** gitti ve hırıltılı bir sesle "Jackson Pollock bir sahtekârdı" diye bağırarak küçük bir kıyamet kopardı. Bir heykeltıraş fazla zorlanmadan burnunu kanattı, sapık bir biyoloji öğrencisi de onu evine kadar takip etti; çünkü Julian'ın "Pollock bir *kurbağaydı*" dediğini sanmıştı. (New York'ta her çeşit bulunur canlarım.) Çaykovski dinlemeye başladı ve saçlarını taramayı bıraktı.

Bazen hayat hâlâ otuzlarda Paris'te yaşadığını sanıyor gibi bir hisse kapılıyor insan.

* Yazar adını dini bir topluluktan alan Quaker's Oats adlı yulaf ezmesi ile yazar Joyce Carol Oates'un soyadı arasındaki benzerlik üzerinden bir söz oyunu yapıyor.

** 60'lı ve 70'li yıllarda New Yorklu sanatçılar arasında en gözde gece kulüplerinden biri.

29

Julian Gitche'in mektubu Sissy Hankshaw'u Noel arifesinde, Cherokee, Kuzey Carolina'da yakaladı. Tam postane tatil için kapanmak üzereyken, saat 11:00'de aldı mektubu.

İki kez okuduktan sonra, dehşete kapılan sarhoşların, başparmaklarına bir anti-Noel Baba'nın küçük, şeytani rengeyikleriymiş gibi baktıkları bir batakhaneye gitti ve tekrar okudu.

Kontes 400 dolarını yazın New York'a vardığında peşin olarak vermişti; bir şişe şarap alacak parası vardı hâlâ. Eski günlerin hatırına kırmızı Ripple istedi ve hemen mektubun üzerine biraz döktü. Müzik kutusuna kapatılmış bir Bing Crosby *I'm Dreaming of a White Christmas*'ı mırıldanırken, posta pulundan bir Ike* zirveye-ulaştım-ama-hâlâ-birşey-anlamadım gülümsemesiyle sırıtıyordu şarap gölcüğünün içinden. Plastik ökseotunun altında bilardo topları öpüşüyordu. Mavi ışıklar metalik gümüş bir ağacın üzerinden göz kırpıyordu. Zevksizliğin çağrısına birileri cevap vermişti.

Sissy, Ripple'ı yarıladığında tuvalete gitmek için ayaklandı ve onun yerine telefon kabinine gitti.

Hırıltılarını Herkülvari bir çabayla zapt eden Julian, Sissy'ye onu sevdiğini söyledi. Sissy beni tanımıyorsun bile, diye itiraz etti. Julian, Yale'de öğrendiği ne varsa bir kenara bırakıp hissetmek bilmekten daha yücedir, diye cevap verdi.

"Seni seviyorum" dedi Julian.

"Sen bir gerzeksin" dedi Sissy.

"Ben sana aşkı sunuyorum sen geri çeviriyorsun. Belki de gerzek olan *sensin*."

Çok hoş!

Yılbaşından bir hafta sonra Manhattan'a otostop çekti. Sissy ve Julian erkeklerin davranışlarından, kadınların da kokularından tiksi-

* Ike, ABD'nin otuzdördüncü başkanı Dwight D. Eisenhower'ın takma adı.

nen Kontes'in müstehzi şahitliği huzurunda Pozitif Düşünce Kilisesi'ne gittiler ve Dr. Norman Vincent Peale'in bir öğrencisi onları evlendirdi.

Yazara göre, insanlık tarihinin her açıdan en çarpıcı ve en az anlaşılan mesleklerinden biri de böylece sona erdi.

Gelgelelim bir meslek, ne kadar acayip olsa da, bir hikâye değildir. Ve Sissy'nin hikâyesi, Rubber Rose kovboy kızlarının ve saat mekanizmasındaki Chink'in hikâyeleriyle iç içe geçse de; hayatın kaygan tereyağının ve ağır şerbetinin altında yattığı sanılan o gözlemeyi gözler önüne serse de kesinlikle sona ermiş değildir.

KOVBOY KIZ ARA FASLI (BİNG)

Kovboy kızlar kirazla dolup sarkmış bir meyve ağacının altında, gölgede uzanıyorlardı. Birbirlerine meyve yedirdiler. Koyu renkli meyve suları gamzelere damladı. Gülümsemeleri ve burun delikleri kiraz etiyle lekelendi.

Heather'ın iş gömleğinin sırtına bir gökkuşağı işliyordu Kathy. Bundan esinlenen Linda, Debbie'nin çıplak beline kıpkırmızı bir gökkuşağı yaptı ve Kym, kemerin azıcık altına inerek altın küpünü de ekledi. Kiraz boyası.

Meyvenin yapışkan sıvısı sinekleri çekmeye başladı, kovboy kızlar da aksak atlarına öykünüp saçlarını savurarak kovaladılar onları. Pata pata diye bir bulut geçti. Güneş batana kadar uzaklaşmasa, o da boyanacaktı.

Liderleri Delores del Ruby peyote seferine gittiğinden çiftlik dışındaydı. Liderliği devralan Big Red, kovboyların oldukça uzun bir mola vermelerine müsaade etmişti. Sorumlu oldukları keçiler dört bir yanda başıboş dolaşıyordu ve kuşları soracak olursanız, kiraz ağacının oradan görünmüyorlardı.

İncil'ini eyer çantasına geri koyan Mary sordu: "Arkadaşlar, böyle işten kaytarmak doğru mu sizce?"

"Eğlenceli olduğu sürece doğru olup olmaması umurumda değil" dedi Big Red.

"Gerçek olduğu sürece eğlenceli olup olmaması umurumda değil" dedi Kym.

"Gerçek olup olmadığı umurumda bile değil" dedi Debbie. Ne demek istediğini herkes anlamadı.

30

Bugs Bunny'li kol saatinizi bir ışık ışınına takabilseydiniz saatiniz tik tak etmeye devam ederdi ama kolları hareket etmezdi. Çünkü ışık hızında zaman yoktur. Zaman hıza göre değişir. Yüksek hızlarda zaman, kelimenin tam anlamıyla esner. Ama ışık hızı, hızda son nokta olduğu için, bu hıza erişildiğinde zaman son noktasına kadar esner ve statik bir hale gelir. Einstein bunu çözdü. Saat mekanizmasının etrafında dolanıp Chink'i rahatsız etmenin âlemi yok.

Beyinlerimiz koca kıçlarını kaldırıp bir defa da bize kozmik bir el uzatsalar, *zamansızlığı* tam anlamıyla kavramamıza müsaade etseler, belki o zaman Einstein'ın, "uzay"ı "aşk" diye tarif ederken ne demek istediğini zihnimizde, tabir yerindeyse, canlandırmaya çalışabilirdik.

Einstein uzay hakkında çok şey biliyordu, örneğin evrenin genişleyen hacminin ötesinde uzayın varlığının sona erdiğini, uğraşacak ne *uzay* ne de *zaman* kaldığını saptamıştı ve aşka dair de farklı bir şeyler keşfetmiş olabilir. Fakat iki evliliğinden birincisi felaketti. Einstein fiziksel engelli bir kızla evlenmişti. Mileva Marić garip bir topallıktan, ayağıyla ilgili bir tuhaflıktan mustaripti. Zürih'teki resmi nikâhtan sonra genç Einstein'ın arkadaşlarından biri "Bütünüyle sağlıklı olmayan bir kadınla evlenme cesaretini ben asla gösteremezdim" itirafında bulundu. Adam ne derse desin, Einstein'ın Doğa'nın olağanüstü hareketlerini o güne kadar hiçbir bilim adamının yapamadığı bir şekilde algılayabilmesinin sebebi, her gün Mileva'nın o çılgın ayak parmaklarını düşünmesiydi belki de...

Ama ziyanı yok. Suluboya ressamı Julian Gitche'in "sakat" Sissy Hankshaw'la evlenmesinin az buz cesaret istemediğini biliyoruz. Bu evlilik onun hayatını da Sissy'ninki kadar çarpıcı biçimde değiştirdi.

Bir kere, yemek davetlerine elveda. Sissy gümüş çatal bıçakları kullanamıyordu ve daha önce de değindiğimiz gibi şarapları devirmeye meyilliydi. Davetleri sürekli geri çeviriyor, kimseyi davet etmi-

yorlardı. Julia Child toz tutmuştu.* Evlerinde bir başlarına oturup kızarmış Albay Sanders** tavuk budu ve Big Mac burger kemiriyorlardı. Julian midesinden şikâyet etmeye başladı. Yağ yüzünden ülsere yakalandığını söylüyordu. Mutfak masasında, kâğıttan yapılma taklit Tiffany abajurun altında acılı bir takonun içine bakarken bir yandan da o gece kimler Elaine's'de yiyor acaba diye düşünüyordu.

Kocası resim yaparken Sissy de pencereden trafiği izliyordu. Ya da gazete bayilerinden sürekli aldığı otomobil dergilerine göz gezdiriyordu. Oysa ehliyeti olmayan Julian asla araba almamaya yeminliydi. Ağrıyan başparmaklarını rahatlatmak için hayali otostopa başlamıştı Sissy, küçükken oynadığı bir oyundu bu. Pencere eşiklerinde sürünen perde eteklerine otostop çekerdi. Beyaz piyanonun yanına düşen siyah gölgeye otostop çekerdi. Banyonun ışığı yanınca karafatmalar koşuşturmaya başlar, onları durdurmaya çalışırdı. Çocukluğuna dönmek onu eğlendiriyordu, huzur veriyordu. Julian, bunun ilişkileri açısından önemli olduğunu fark edebilecek kadar hassastı; ama bir yandan da öyle tuhaftı ki akciğer torbalarının gergin öksürüklerle yumruklanmasına neden oluyordu.

Sissy ev işlerinden anlamıyordu. Ne tecrübesi vardı ne de yatkındı. Dolayısıyla Julian resim yapmanın, sanat simsarları, koleksiyoncular ve reklamcılarla görüşmenin yanı sıra, bir de ev işleriyle ilgilenmek durumundaydı. O bulaşık yıkarken Sissy biraz da utanarak yatak odasına çekilip kuşlarla sohbet ediyordu. Kuşlarla Sissy'nin arasında ciddi bir samimiyet vardı. Ortak noktaları "hareket özgürlüğü" tutkusu olabilir miydi?

Pazar günü, yeni evliler birlikte 155. Sokak'taki Kızılderili Müzesi'ne gittiler. Sissy'nin fikriydi bu. Siwashlara ait hiçbir şey yoktu sergide, tek bir boncuk bile. Eve dönerken yolda kavga ettiler.

Howard ve Marie, Boticelli oynamak ve memleketin her zamanki gibi içler acısı halini konuşmak için haftada en az bir kere uğruyorlardı; Rupert ve Carla ayrılmışlardı. Arada sırada ikisinden biri ya Howard ya da Marie, gruptan uzaklaşma eğilimindeki Sissy'yi yalnız

* 60'lı yıllarda Fransız mutfağını Amerika'ya tanıtan Julia Child sevilen bir yemek kitabı yazarı ve televizyon programcısıydı.

** Kentucky Fried Chicken tavuk restoran zincirinin kurucusu.

yakalayıp öpmeye ve orasını burasını ellemeye çalışıyordu. Bu doğru bir şey değildi; ama politikadan ya da Boticelli'den daha anlamlı geliyordu ona.

Çiftle ilgili birtakım kötü dedikodular yayılmaya başlamıştı: kibar ve yetenekli Mohawk, güzel ve sakat Yoni Yum/Çiğ Damlası kızı; sonunda ortaya çıkmıştı! Sissy'nin bağışıklığı vardı ama Julian'ı kıvrandırıyordu bu hikâyeler. Karısının geçmişiyle ilgili bir şeyler sorduklarında yalan atıyor; azıcık otostop çektiğini, onun da Kontes'in icat ettiği reklam kampanyasının bir parçası olduğunu söylüyordu. Sonradan, inkâr ettiği için suçlu hissedecekti; Sissy, onun suçluluğunu memnuniyetsizliğine yordu.

İlişkilerinin tuhaf gerilimleri, yatakta geçen geceler ve sabahlar boyunca Kızılderili eli değmemiş battaniyeler altında, tutku ve şefkatle çözülüyordu. Derileri parlayana kadar okşuyorlardı birbirlerini. 206 kemikleri de fare gibi ciyaklayana kadar sarılıyorlardı. Tuhaf bir denizin ortasındaki bir gemiydi yatakları.

Eğer uzay aşksa Profesör, o zaman aşk uzay mıdır? Yoksa aşk uzayı *doldurmak* için kullandığımız bir şey midir? Eğer zaman, simidi yerse, aşk da ortasındaki boşluğu mu yer?

31

Kapıda biri vardı. Cırcırböceğine âşık bir marakas gibi ötüyordu kapı zili. Kontes olmalıydı.

Gitchelerin maruz kaldığı baskılar yetmezmiş gibi, şimdi bir de Kontes'in dırdırı çıkmıştı.

Sissy'nin normal bir kadın gibi yaşama girişimindeki kahramanlığı, kimse Kontes kadar açıkça göremezdi; Julian'ın, evliliği için yaptığı fedakârlıkları kimse Kontes kadar eksiksiz sıralayamazdı. Ressam, finosunu sepetleyecek kadar ileri gitmişti. Gene de Kontes onları taşlamaktan, gerekçeleriyle alay etmekten alıkoyamıyordu kendini. Nehirlere baraj kuran, atları dizginleyen o adamlarla aynı gizli utancı paylaşıyordu belki de. Ne de olsa Sissy Hankshaw'u "evcilleştiren" bu evliliğe o ön ayak olmuştu. Özgürlüklerine müdahale etmesinin tek karşılığı, evlilik denen içi boş bir ödül ve başarılı yeni bir reklam kampanyasıydı: Julian'ın suluboyaları en az Sissy'nin eski günlerdeki pozları kadar revaçtaydı.

Eylül ortasıydı. Evlilikleri dokuzuncu ayına girmişti. Önceki akşam öyle bir kavga etmişlerdi ki olayları toparlamak bütün geceyi almıştı. O sabah hassas ve kırılgan bir mutluluğun tadını çıkarıyorlardı. Kontes'in çomak sokup ortalığı karıştırmasına hiç gerek yoktu.

Ama daha eşikten girer girmez, Kontes'in kendi keyfi için gelmediği anlaşıldı. Sigara ağızlığını gardırenin feneri gibi sallıyordu, takma dişleri, kelimeleri, Tom'un Jerry'yi kovaladığı gibi kovalıyordu.

"Sissy, Sissy, seni nazlı gelin, şu meşe döşemeleri aşındırmayı bırak artık. Kontes senin için bir işle geldi, hem de ne iş..."

"*Benim* için bir işin mi?"

"Büyüklerinin sözünü kesme, özellikle de asil olanların. Evet, senin için bir iş. Bir kez daha reklamcılık tarihine geçmek üzereyim. Ve sanırım sen, hakiki Yoni Yum/Çiğ Damlası kızı, bana yardımcı olabilirsin. Julian, sen de kes şunu! Şu yaralı tavşan bakışını suratın-

dan sil. Ufacık bir hırıltı bile koyvermeye kalkarsan seni totem direğimden koparır atarım. Bu iş kesinlikle senin suluboya kampanyanı aksatmayacak. Bildiğin gibi daha on sekiz ay devam edecek ve eğer uslu bir Kızılderili olursan, belki sözleşmeni yenilerim. Hayır, bu proje kesinlikle dergiler için değil. Bugüne kadar televizyonda eşi görülmemiş bir reklam filmi çekeceğim."

"Ama yıllardır hiç TV spotu kullanmadın" diye itiraz etti Julian. "Televizyon meselesini kapattığını sanıyordum."

"Bir kontesin fikrini değiştirmeye hakkı vardır. Hay cızırtını, TV'ye dönmem *şart*. Artık başka seçeneğim yok. Gazetede okumadın mı? Hükümetteki yüreği kan ağlayan o iyilik kumkumaları beni mahvedecekler! Şunu dinle."

Kontes buruşuk keten takımındaki onca kıvrımdan birinden bir gazete kupürü çıkardı ve okumaya başladı:

WASHINGTON (BHA) – Gıda ve İlaç Dairesi (GİD) bu çarşamba, kadınlara özel sprey deodoranların tıbbi ve hijyenik değer taşımadığını, su toplaması, yanık, kızarıklık gibi istenmeyen tepkilere yol açabileceğini açıkladı.

GİD her sprey kutusunun üzerinde tüketiciye şu açıklamada bulunan bir uyarı etiketi bulunması teklifiyle geldi:

"Dikkat: Yalnızca harici kullanım içindir. Cilde en az 20 cm uzaktan sıkın. Tahrişi önlemek için eser miktarda ve günde bir defayı aşmayacak şekilde kullanın. Bu ürünü hijyenik kadın bağı ile birlikte kullanmayın. Yaralı, kaşıntılı ya da tahriş olmuş ciltlere uygulamayın. Kalıcı ya da alışılmadık kokular, doktora danışılması gereken bir durumun göstergesi olabilir. Kızarıklık, tahriş, olağandışı vajinal akıntı ya da rahatsızlık oluştuğu takdirde kullanıma derhal son verin ve doktorunuza danışın."

Uyarı etiketlerinin yanı sıra, etiketlerin üzerinde ürünün tıbbi ya da hijyenik faydalarına dair açıklamaların bulunmasına da izin verilmeyecek. Gıda ve İlaç Dairesi, kimileri ilk tahriş ya da kızarıklığın ardından çok daha ciddi sıkıntılar yaşayan bazı kullanıcılardan gelen şikâyetler üzerine harekete geçtiğini bildirdi.

"GİD gelen tepkilerin söz konusu ürünlerin piyasadan kaldırılması için değilse bile, zorunlu uyarı etiketlerinin onaylanması için yeterli olduğu kanısında" olduğunu belirtti.

"Hay cızırtını, sırf bu bile astım olmama yeter. Gerzeklerdeki cesarete bak. Onlar kadın kokusundan ne anlar? O politikacıların hiçbiri karısıyla yatmaz. Hepsi orospulara giderler, orospular da kendilerine nasıl bakacaklarını bilir. Onlar benim en iyi müşterilerim. Bahse girerim bunun arkasında Ralph Nader* vardır. Ivy League hukuk öğrencilerinden topladığı tıfıl ordusunu, taze kızarıklıklar ve olağandışı akıntılar bulmak için ülke çapında vajina teftişine çıkarmıştır hatta. Hıristiyan bir ulusa hakarettir bu. Ortalığı temizlemeye, insanlığı en pagan, en leş kokusundan kurtarmaya çabalayan benim. Ama o kerizler bunu anlıyorlar mı dersin? Hele Başkan'ın kampanya fonuna yaptığım yüklü katkıdan sonra! Beyaz Saray'dakilerin bir güzel kafasını şişireceğim. Milleti ayağa kaldıracağım, göreceksiniz. Yaptığım bağışı kabul ettiler, yani benim çıkarlarıma hizmet etseler iyi olacağını, yoksa bu işi yapacak başka bir lider satın alacağımı biliyorlar. Bu eşekler benim hayalimdeki hoşaftan zerre kadar anlamıyorlar.

"Ama bu GİD komplosunun önüne geçmek zaman alacak, hem de önemli bir zaman. Hükümet şeker kaplı tezekten daha yavaş hareket ediyor. İşte bu arada onların dalaveresine karşılık insanların gözlerini yerinden oynatacak ve milyonların kalbini kazanacak bir reklamla televizyona dalmayı planlıyorum. Sözümü kesme!

"İşte konseptim şu. Batıdaki çiftliğimi biliyorsundur?. Bir güzellik çiftliği. Ambians ve vergi amaçlı birkaç baş sığır var. Ama bu bir güzellik çiftliği. Mutsuz kadınların, çoğunlukla da boşanmış kadınların ve dulların kilo vermeye, kırışıklarından kurtulmaya geldikleri, saç stillerini değiştirip bir sonraki hayal kırıklığı uğruna kendilerini güzelleştirdikleri bir yer. Böyle yerleri duymuşsundur muhakkak. Tabii benim çiftliğim farklı. Benim çalışanlarım müşterilere daha derin güzellik sorunlarını, o havalı güzellik salonlarının uğraşmaya cesaret edemeyeceği, diğer sağlık *spa*'larının görmezden geleceği sorunları nasıl halledeceklerini öğretiyor. Hangilerinden bahsettiğimi biliyorsun. Sonuçta çiftliğim, adını Rubber Rose'dan, kendi icadım olan vajinal duş pompasından alıyor. Küçük kırmızı kesesi sağ olsun, dünyanın en popüler vajinal duş pompasıdır Rubber Rose.

* ABD başkanlığına 1998-2006 yılları arasında dört defa aday olan Ralph Nader, tüketici hakları konusunda özellikle hassas bir politikacıydı.

"Bak şimdi. Çiftliğin bir ucunda, beş para etmez, bataklık bir göl var. Turnaların göç yolu üzerinde kalıyor. Yaşayan son yabani turna sürüsü bu. Bu turnalar benim küçük gölde, Siwash Gölü'nde, yılda iki kez mola veriyorlar. Sonbaharda ve ilkbaharda geliyorlar ve her defasında birkaç gün orada kalıp dinleniyorlar, turnalar ne yaparsa onu yapıyorlar işte. Aslında onları hiç görmedim ama muhteşem olduklarını duydum. Bayağı büyük parçalar, koca koca şeyler yani. Kıpkırmızı kafaları, kanat ve kuyruk tüylerinin siyah uçları haricinde, tabir yerindeyse kar gibi beyazlar. Turnalar, bilmiyorsan söyleyeyim, çiftleşme danslarıyla meşhurdur. Doğanın en çılgın gösterisi yani. Kız kuruları ve papaz yardımcıları kuş gözlemciliğine bu yüzden bayılıyor herhalde. Bu güzelim ender ve dev kuşları çılgınca dans ederken bir hayal et. Çamurların üstünden iki metre yukarı sıçrayıp sırtlarını dikleştirirken, kanatlarını çırpıp alçaktan çalım atarak yürürken. Şekerlerim, bu muazzam bir şey. Şimdi düşünün ki bu kuşlar o seks danslarını televizyonda yapıyorlar. Yaradılışın en gösterişli seks ritüeli tam da evlerimizdeki ekranlarda; ama Papa'yı bile memnun edecek kadar saf ve temiz. Ön planda da güzeller güzeli Sissy Hankshaw, ay pardon, Sissy Gitche var. Kırmızı başlıklı beyaz bir elbise giymiş, kolları siyah tüylerle süslenmiş. Belli belirsiz turnalara öykünerek büyük bir kuş yuvasına doğru dans ederek yürüyor; yuvanın içinde bir kutu Yoni Yum, bir kutu Çiğ Damlası var. Fonda bir yaylı sazlar dörtlüsü Debussy çalıyor. Şuh bir ses, kur yapmakla ve aşkla ilgili şairane birkaç mısra okuyor. Anlamaya başlıyorsunuz, değil mi? Diken diken olan tüyleriniz ayağa kalkıp alkış tutmuyor mu? Hey güzel Tanrım!"

Julian etkilenmişti ve Sissy de kostümündeki büyük tüylü kolların ellerini saklamak için tasarlandığını fark etmesine rağmen sevinmişti. Kontes çenesindeki kirli sakalları sigara ağızlığıyla kaşıyarak devam etti.

"Görkemli, şiirsel, erotik ve kız izcilere bile uygun; daha iyisi olamaz. Ama elbette kolay olmayacak. Baksanıza, evde hiç buzlu Ripple var mı? Walt Disney Stüdyoları'ndan bir grup uzman tuttum; vahşi yaşam konusunda bulunabilecek en iyi sinemacılar bunlar. Hadi ya, Ripple yok demek, çok yazık. Yok boşver, Scotch

olmaz. Ugh! Kızılderili dilinde konuşabildiğimi bilmiyordum Julian; ya sen?

"Şimdi ikinizin, evlilik saadetinin bataklıklarında yuvarlandığınızın farkındayım ve sizi birkaç haftalığına da birbirinizden ayırmayı hiç istemem. Ne var ki Disney'deki çocuklar hazırlıklara başlamak üzere, bugün yarın Dakota'ya doğru yola çıkacaklar. Bu turnalar da insanları hiç mi hiç sevmiyorlar. Koku duyuları çok güçlü herhalde, zavallı hayvancıklar... Kamera ekibinin de kamuflajları kurup ekipmanı saklaması gerekiyor, oldukça ince bir iş bu. Demem o ki Sissy'nin bir hafta içinde orada olmasını istiyorum. Ekiple tanışıp işle ilgili beklenmedik ihtiyaçlar hakkında bilgi edinmesi gerekiyor. Turnalar, eylül sonu ekim ortası gibi göle geliyorlar. Zamanı yıldan yıla değişiyor, hiç belli olmuyor. Herhalükârda, onlar geldiğinde biz hazır olmalıyız, her şey ayarlanmış olmalı. Anlaşıldı mı?

"Ayrıca Sissy, oradayken benim için bir iyilik yapabilir misin tatlım? Kemancının orospusu kadar işim başımdan aşkın değilmiş gibi, bir de Washington'a gidip benim Beyaz Saray'daki oğlanları şu GİD denyolarının üzerine salmam lazım. Son dakikaya kadar Dakota'ya gelemeyeceğim. O yüzden de Rubber Rose'u mümkünse iyice bir incelemeni ve neler olup bittiğini bana bildirmeni istiyorum. O çiftlikle ilgili sıkıntılarım var, içeriden biraz bilgi edinmek işime yarayabilir."

Julian'ın gözleri kısıldı. "Ne gibi sıkıntılar?" diye sordu.

"Uzun hikâye" dedi Kontes. Takma dişleri pembe bir mercan yuvasında çiftleşmeye çalışan iki kabuklu deniz canlısı gibi debeleniyordu. "Uzun bir hikâye ve bu hikâyeyi ıslatmak için düzgün bir içkimiz de yok. Hızlıca geçmeye çalışayım. Bir süre önce küçük tatlı bir velet, Rubber Rose'u keşfeden ve kovboy kız olmaya can atan Kansaslı bir yeniyetme kendisine orada iş vermem için beni ikna etti. Bonanza Jellybean diyor kendine; aslında oradan uyanmalıydım. Ama gene de gerzek gibi onu aldım, evdeki ve ahırlardaki ufak tefek işleri yapmak üzere işe koydum, Bayan Adrian için bir nevi yardımcı gibi. Bayan Adrian benim çiftliğin yöneticisi. Önceden Opa Locka, Florida'da Minnie Mouse Güzellik Köyü'nü işletiyordu ve bu işi çok iyi biliyor. Neyse efendim, çok geçmeden bu zilli, mutfaktan çok eyer üstünde vakit geçirmeye başladı. Kovboylarla birlikte ata bini-

yor, bütün paket turlara katılıyor, gitgide daha çok sorumluluk üstlendiyordu. Julian, sol bacağımı Lassie zanneden şu fino köpeğin olmadan sizi ziyaret etmek kesinlikle çok daha güzel. Bizim Butty'den sık sık haber alıyor musunuz? Hey gidi köpecik!

"Neyse. İlkbaharın başlarında, tam sezon açılmadan önce Jellybean ve daha genç güzellik uzmanlarından birkaçı Bayan Adrian'ı rehin alıp çiftlik evinde barikat kurdular. Kim bilir neler yaptı onları yanına çekmek için... Sonra da beni New York'tan arayıp taleplerde bulunmaya başladılar. Bütün kovboyları kovup yerine kadınları almamı istediler. Hay cızırtını! Jelly, şirketimin yıllardır kadınları sömürdüğünü iddia etti. Beni kadınların sırtından servet edinmekle suçladı ve artık onlar için bir şeyler yapma vaktimin geldiğini söyledi; sanki tüm yetişkinlik hayatını kadınları ilerletmeye adayan ben değilmişim gibi. Nankörlüğe bak! Hey Tanrım! Dedi ki eğer Rubber Rose Çiftliği kadınlar içinse, işler yalnızca kadınlar tarafından yürütülmeliymiş. Bütün o eğlenceli açık hava işlerini erkekler yaparken, kadınlar vasıfsız ve kısır kozmetik işlerine mahkûm edilmemeliymiş. Resmen şunu söyledi: 'Ben bir kuaför ya da boktan bir bulaşıkçı değilim; ben bir kovboy kızım. Ya bu çiftlikte kovboy kızlar at koşturacak ya da ortada çiftlik falan olmayacak.' Dini bütün Ortabatı yöremizde yetişmiş genç bir kadın bu lafları nereden öğrenir yahu? Dr. Spock, sana soruyorum."

Julian yumuşak, esmer yumruğuyla Sir Kenneth Clark'ın *Medeniyet* adlı kitabının kocaman, ciltli baskısını dövüyordu. "Bunu yanına bırakmadın, öyle değil mi? Yani ben olsaydım..."

"Dakota eyalet devriyesine haber verip o küçük küstahları tahliye ettirmek en kolayıydı. Ama bencilce bir gerekçesi olsa da Jelly'nin fikri gayet mantıklıydı aslında. Yani sigorta ödenekleri, nafakalar vesaire sayesinde Rubber Rose müşterilerinin çoğunun hali vakti yerinde. Benim kovboyların şaşırtıcı bir çoğunluğu da servet avcısı çıktı, parası için o yaşlı kaltaklarla evlenmeye hazırdı adamlar. Namuslu, evli barklıları bile sorun oluyordu; çünkü mehtap gezilerinde, at arabalı kamp gecelerinde ve diğer eğlencelerde müşteriler sürekli adamlara âşık oluyor, ayılıp bayılıyor, peşlerinde dolaşıyor, hatta adamların uğrunda kavga ediyorlardı. Çiftlikte sürekli eleman değiş-

tiriyorduk hayatım. Tam kepazelik. Ama yalnızca kızlardan oluşan bir ekip bu sorunları ortadan kaldırabilir. Ayrıca müşteriler süperduş, aşk yağı ya da meme ucu ağdası eğitimi alırken binanın çevresinde takılıp pis pis gülen kaba saba kovboylar da ortadan kalkmış olur. Hem müşteriler rahatsız oluyordu hem de çalışanlar. Üstelik sürekli o zarif başımın etini yiyen Amerikan lezzolarından da bir kalemde kurtulmuş olurum. Bu, bana attıkları ilk iftira değil. Çevremizde bir sürü rahatsız tip var, bilmem fark ettiniz mi? Evet, düşündükçe bu fikir daha da hoşuma gitti. Sonunda Jelly'ye, işe koyulup eğer bulabilirse bana bir kovboy kız ekibi kurmasını, eğer işin altından doğru düzgün kalkabilirlerse onlara erkeklerle aynı parayı ödeyip tam destek vereceğimi söyledim. Böylelikle de Batı'da sadece kızların çalıştığı en büyük çiftliğin sahibi oldum. *Come a cow cow hickey, come a yippee ki yea.*"

"İşe yaradı mı peki?" diye sordu Julian.

"Doğrusu, bilmiyorum. Çiftlikle irtibatımız az ve seyrek. Bayan Adrian'ı birçok kez aradım ama telefon genelde bozuk. Bayağı ücra bir bölge. Ona ulaştığım zamanlarda da kaçamak cevaplar verdi. Sanırım kovboy kızlar gözünü korkutmuş. Yetmezmiş gibi, bir de tepede tüneğinde oturmuş sürekli orayı izleyen bir münzevi var. O yaşlı keltoş da bütün işletmeye uğursuz bir büyü yapıyor herhalde. Tüylerimi diken diken ediyor. Neden meraklandığımı anlamışsınızdır. Ve neden Sissy'nin ortamı kolaçan etmesini istediğimi. Ne diyorsunuz?"

Julian ikisinin adına cevap verdi. "Müsaade et; bu akşam üzerinde konuşalım" dedi. "Sabah sana haber veririz."

Kontes atlatılmaya gelecek biri değildi; ama gene de kabul etti. Ayrılırken tek camlı gözlüğünden sert bir ışıltı vurdu duvar kâğıdına; veda sözleri kıpır kıpır dişlerinin zımparasında ezildi kaldı.

Yeni evli çiftin arasında neredeyse anında tartışma patlak verdi ve bir süre sakince devam etti. Çok geçmeden bunun iyi bir teklif olduğunda anlaştılar. Dokuz aydır gece gündüz aynı havayı solumuşlardı, küçük bir tatil ikisine de iyi gelecekti. Aralarındaki sürtüşmenin asıl kaynağı Sissy'nin yeni durağan yaşamından sıkılmasıydı. Bir modellik işi, hele de bunun gibi enteresan ve kârlı bir iş, canlandırıcı tonik

etkisi yapabilirdi. Ve o uzaktayken Julian insanları yemeğe davet edip *poulet sauté aux herbes de Provence** denen özel yemeğinden pişirebilir, belki Elaine's'te bir yemeğe katılabilirdi. Kısa bir ayrılığın sağlıklı etkileri olabilirdi şüphesiz.

Fakat Sissy, Dakota'ya otostop çekme niyetini dile getirdiğinde konuşmaları sarpa sardı ve Julian köpürüp hırıldamaya başladı. Anlayamıyordu bunu, aklı almıyordu, idrak edemiyordu (beğendiğiniz eşanlamlısını siz seçin) bunu. Onu korkutuyordu, üzüyordu, onu Scotch şişesine, hatta tırnak makasını dramatik bir şekilde okşamak üzere ecza dolabına sürüklüyordu (Kızılderililer köse olduklarından genelde jiletleri yoktur). En ağır astım toplarını taburlar halinde ardı ardına salıveriyordu. Ama Sissy geri adım atmadı ve ertesi sabah Kontes aradığında Julian ona şunları söyledi:

"Yardımcı olmaktan büyük memnuniyet duyacak. Pazar günü yola çıkıyor. Erken ayrılacak çünkü (hıçkırık) otostop çekmekte ısrar ediyor. Tanrım, tam da bunu atlatmaya başladığını düşündüğüm sırada. O başparmakları var ya, o bahtsız fazlalıklar, hiçbir anlamı yok ama hayatımızı nasıl da karmaşıklaştırıyorlar."

Yatak odasında eski tulumlarını ayıran Sissy bu sitemi duydu. Kök gibi, hançer gibi, etiketsiz şişeler gibi ellerini aynada yavaşça döndürdü.

Vücudunun en harika kısmı gibi görünüyordu başparmakları. Hakiki ve çetrefilsiz kısmı. Gizemli delikleri, üstlerinden sarkan tüyler yoktu; hiçbir şey gizlemiyor, tatmin edilmesi gereken bir duyu barındırmıyorlardı; sümüksü iç organları, sinir düğümleri yoktu; kulak kiri, diş çürüğü ya da parmak arası kiri gibi bir şey üretmiyorlardı. Hayatının tatlı, saf ve yoğun özüydü başparmakları, pürüzsüz hacimleri ve kapalı biçimleriyle mükemmeldiler.

Titreyerek ve ardından utançla kızararak öptü onları. Yaşamını kutsadı.

Bu başparmaklar. Başka birilerinin sakat gerçeklik anlayışı, gerçekliğin toplumca onaylanan bir parodisi, onun kaderi olmak üzereyken, ona has bir gerçeklik yaratmıştı bu başparmaklar. Ve şimdi onu Rubber Rose Gül Çiftliği'ne götürmek üzereydiler.

* Fransa'nın Provence bölgesinden yeşilliklerle hazırlanmış, kızarmış tavuk yemeği.

Uzun bacaklı kuşların, adını onun Siwash Kızılderilisi soydaşlarından alan bir gölde dolaştığı o yere.

Ayı Smokey'nin* küreğini bir kenara bırakıp neşeli hayvanlarla gülüp oynadığı o yere.

Yıldızlı gecelerin düşmanı, çorak vadilerdeki rüzgârın dostu olmayan o yere.

Abidiğin bitip gubidiğin başladığı o yere.

* Amerikan Orman İşleri Dairesi'nin maskotu olan Smokey The Bear adlı ayı, çoğunlukla elinde küreğiyle resimlenir, halkı orman yangınları konusunda bilgilendirirdi.

Üçüncü Bölüm

Çiftliklerde vahşi atlara binebilen kızlar çok eski zamanlardan beri vardı ama istemeye istemeye biner ve bununla övünmezlerdi. Bugün güneyin uçsuz bucaksız sığır diyarlarında bile seyahat haricinde hiçbir kadın ata binmez. Amerika'da bile kementle dana yakalama ya da sürüyü ağıla sokma yarışlarına katılan fazla kadın yoktur sanırım.

Sir Charles Walter Simpson

32

Kese kâğıdı uygar insanın ürettiği ve doğada yabancı durmayan tek şeydir.

Fosilleşmiş orman perisi beyni gibi buruşturulup atılmış; zaman içinde paralanmış; doğal evrimin halkalarından biriymiş gibi ağırkanlı ve kaba görünen; patates ve yer fıstığı kabuğu gibi kahverengiye dönük, kirli ama katkısız rengiyle; ağaca, dalına, budağına sanayinin zalim dişleri altında ezilmemiş yakınlığıyla; her organik varlık gibi tüm elementleri içine çeken; yuvalayan bir baykuşun paspası ya da bir tavşanın iç çamaşırıymışçasına kayalarla ve bitkilerle uyum sağlayan 8 numaralı bir Kraft kese kâğıdı, Dakota'nın tepelerinde bir kenara atılmış duruyor ve oracıkta yaşıyormuş gibi görünüyordu.

Şimdi boş ve kösele gibi buruşuk duran kese kâğıdı iki defa dolmuştu. Bir defasında, uzun zaman önce, bir paket ekmek ve bir hardal kavanozunu, hamburgerle randevusuna mutfağa götürmüştü. Yakın zamanda ise bazı aşk mektuplarını muhafaza etmişti kese kâğıdı.

Meşe ağacında bir kovuk, bir sincabın aile mücevherlerini nasıl saklarsa, kese kâğıdı da aşk mektuplarını yatakhanede bir bavulda öyle saklamıştı. Derken bir gün, iş bittikten sonra, mektupların yazıldığı düğme burunlu küçük bir kovboy kız, kese kâğıdını ve içindekileri koltuğunun altına sıkıştırıp ağılın oradan, nal atmaca oynayan ve Tibet uçurtmaları uçuran kovboyların arasından sessizce uzaklaştı, atını eyerleyip tepelere doğru yola koyuldu. Yatakhaneden iki üç kilometre uzakta atından inip küçük bir ateş yaktı. Erkek arkadaşının bir zamanlar ona kızarmış patatesleri teker teker yedirdiği gibi, mektupları bir bir ateşe attı.

Hayatım, şekerim balım, sonsuza dek, daima kabilinden sözcükler yanıp kül olurken kovboy kızın gözlerinden birkaç damla yaş boşandı. Gözleri öyle buğulanmıştı ki kese kâğıdını yakmayı unuttu.

Alacakaranlıkta yatakhaneye döndüğünde arkadaşları nereye ya da niçin gittiğini bilmiyormuş gibi yaptılar. Big Red ona bir dilim şekerleme ikram etti ve geri çevirdiğinde de şaşırmadı. Kym yatmadan önce, dudaklarından öpüverdi; öyle gelişigüzel, sanki kenarına yapışmış bir pamucuğu alır gibi. Ve yaşlı, emektar bir Gibson gitarla gamsız bir şarkı tıngırdatmaya çalışan Jelly ona bakıp şöyle dedi: "Anlarsın ya ortak, gitarda tonu yakalayabilirsin ama ton balığında asla"*.

Şimdi o da onlardan biriydi. Kovboy kız olmak ne güzel şeydi!

* *Otostopçu'nun Galaksi Rehberi*'nin yazarı Douglas Adams'tan kısmen alıntılanan "*You can tune a guitar but you can't tune a fish. Unless of course, you play bass.*" cümlesinde "tune" akord etmek ve "tuna" ton balığı sözcükleri üzerinden bir kelime oyunu söz konusu.

33

Çiftlik evindeki radyoda "Açlıktan Ölen Ermeniler Polkası" çalıyordu. Yağmur, beklenmedik bir sağanak, Dakota'nın bildik, şiddetli yaz yağmurlarından biri Bonanza Jellybean ve Delores del Ruby'yi dışarıdaki tuvalete hapsetmişti. Önce Delores sonra da Jelly işini bitirip pantolonunu çekmişti ama çekip gitmek yerine orada öylece oturdular.

"Azıcık yağmurdan korkacak değilim yani" diye açıkladı Jelly.

"Ben de öyle" dedi Delores; *bir şeyden* korktuğunu asla itiraf etmezdi.

Fakat ikisi de kalkmak için bir harekette bulunmadı. Bunun yerine kapıda durup denizkızlarının boğulmuş denizcileri karşıladıkları iskeleleri fena halde andıran su dolu merdivenlere baktılar öylece ("Odama gelmek ister misin?" diye sorar denizkızı, bir kovboy kızdan daha yaşlı değildir. "Elbette, elbette" diye yutkunur heyecan içindeki denizci; kuru toprakta ölmediği için memleketindeki asker dağıtım subayına şükretmektedir içten içe). Hava yerine su dolu basamaklar, cüce bir denizaltının gelip iskelesini indirmesini bekler gibi duruyordu.

"Hatta bir kahramanlık bile yapabilirim" dedi Jelly kapıya doğru ilerlerken. Çiftliğin patronu oydu ve örnek olması gerekiyordu.

"Tamam" diye onayladı paravan lider Delores. "Seni bilmem ama şeker gibi eriyecek kadar tatlı değilim ben." Tuvalete sığınmış bir arıya doğru şaklattı kırbacını. Aslında arıyı değil de üzerine konduğu Dale Evans fotoğrafını vurmaya çalışıyordu.

O cumartesi sabahı yatakhanede bir toplantı yapılacaktı; kuşlara göz kulak olanlar hariç tüm kovboy kızların katılması beklenen, Jelly ve Dolores'in yöneteceği bir toplantıydı bu. Eğer kovboy kızların ikisi de bağırsaklarını boşaltmak için mola vermeselerdi (ki her oturum başkanının söz almadan önce yerine getirmesi gereken bir alış-

kanlıktır bu) ya da bir sağanak yüzünden mahsur kalmasalardı, toplantı şimdiye çoktan başlamış olacaktı. Rubber Rose toplantılarının geneline bakılırsa, bugünkü de farklı olmayacaktı. Mary, bazı kovboy kızların, "cinsel suçların" samanlıkla sınırlı kalacağı anlaşmasına aykırı olarak bir ranzada iki kişi yattıklarından şikâyet edecekti. Debbie kimin kimle ya da nerede ya da nasıl yattığının umurunda olmadığını; ama inleyen, ahlayıp ohlayan ve çığlık atanların, diğerleri uyumaya ya da meditasyon yapmaya çalışırken seslerini kısmaları gerektiğini söyleyecekti (sağda solda kızaranlar oldu). Big Red istenmediği halde kalkıp Rubber Rose mutfağının nitelik ve niceliklerine dair bir nutuk atacak; sözü geçen her haşlanmış patates ve her damla sos, bir öncekinden daha küçük ve lezzetsiz diye anılacaktı. Ve kovboy kızlardan birkaçı, kuşları besleyip bakmalarının muhtemel sonuçlarına dair kaygılarını dile getireceklerdi. Fakat Jelly her zamanki gibi herkesi yatıştıracak, toplantı genel anlamda gülümsemeler, kucaklaşmalar ve dayanışma ifadeleriyle son bulacaktı. Ailevi bir havada geçeceğe benziyordu; ama duyuru yapılmıştı bir kere ve gerçekleşmesi gerekiyordu. Jelly ve Delores'in sırf gökten kola kutusu ve muz yağıyor diye toplantıyı erteleme şansı yoktu. Islanmaları gerekiyorsa ıslanacaklardı.

Kenefin kapısında koca bir bardak sek, buzsuz suya dalmaya hazırlanıyorlardı ki yalınayak bir kovboy kız gördüler. Debbie'ydi bu; üzerinde karate kıyafetiyle avlu boyunca koşup çalıların arasında pas tutmuş egzersiz bisikletine atladı ve şakır şakır yağmurun altında çılgın gibi pedal basmaya başladı. "Kutsal timsah!" diye bağırdı Delores. "Delirmiş."

Fakat daha bir dakika geçmeden Debbie'nin arkasından diğerleri de geldi; hatta hepsi, hepsi de gamzeli ve hormon dolu, çıplak ya da yarı çıplak, yatakhane dolusu otuz kadar kovboy kız, ciyaklayıp kikirdiyorlardı. Islak çimlerde kayıp yuvarlanıyor, birbirlerini ağıl çitlerinin dibindeki çamur birikintilerine itiyor, yağmur perdelerinin kalın katmanları arasında birbirlerini kovalıyor, o küçük sevimli ayaklarıyla su birikintilerinde tepinip duruyor, taşan yalaklara karın üstü atlıyorlardı. Sağanak kristal bir avize, onlar da avizedeki mumların göz kırpan alevleriydi şimdi. Çiftliğin patronuyla lideri, şaşkın-

lık içinde birbirine baktı. Kovboylar onlara seslendi. Jelly'nin damarlarında küçük balıklar yarışıyordu sanki. Çabucak soyundu. Bir parça tereddüt eden Delores de soyunup engerek derisi iç çamaşırlarıyla kaldı. Birlikte yağmurun içine daldılar. Yağmur geldiği gibi birden bire kesilene kadar kovboy kızlar gülüp eğlendiler. Sonra oyun sona erdi. Güneş boynuzlarını kızların sırılsıklam buklelerine daldırdı. Birbirlerine yaslanıp çamur parçalarını saçlarından ayıklarken tıpkı yavru köpekler gibi hızlı hızlı soluyorlardı.

"Toplantının ertelenmesini öneriyorum" dedi Elaine nefes nefese.

Debbie bu önergeye destek verdi ve üstüne bir Zen atasözü yapıştirdı: "Sonsuz oyunun sonunda dostluk vardır."

Jelly kıyafetlerini toplarken tuvaleti kullanan Heather "Ne demek istedi şimdi bu?" diye sordu.

Kol kola girmiş yatakhaneye doğru yürüyen, yorgun ve sırılsıklam kovboy kızları inceledi Jelly. "Cennette bütün işlerin böyle yürüdüğünü söyledi, o kadar" diye açıkladı.

34

Bonanza Jellybean eyalet dışında, Fargo'da peynir anlaşması işini hallederken bir ikinci el eşya pazarında durup bir sürü eski kıyafet ve şapka almıştı. Kovboy kızlar yatakhanedeki aynanın karşısında kıyafetleri deniyorlardı. Kym şifon kumaştan çilekli turtayla tazı kırmasına benzeyen sarkık, pembe bir şapkayla poz veriyordu. Ayna süresi dolan Jody kat kat yeşil bir kimono içinde titrek adımlarla dolaşıyordu. Delores siyah bir şeyler var mı diye sordu asık suratla. Elaine ve Linda...

Durun. Bir dakika lütfen. Zamanın göreliliği ve zamana dair en objektif yargılar kadar en sübjektif düşüncelerin de yanlış olduğu konusunda hemfikirsek de; kendimizi onun ürkütücü akışından (bir yazarın "bir dakika durun lütfen" talebini göz ardı edecek kadar) koparmak istesek de "şimdi ve burada"ya gönülden bağlıysak da zamanı, dehamızla dolduracağımız boş bir kutu gibi görsek de ona dair fikirlerimizi saat mekanizmasının vahşi tiktaklarına göre şekillendirsek de okuduğumuz kitaplarda öyle ya da böyle kronolojik bir düzen ararız yine de. Hayatın veremediğini bize vermek edebiyatın görevidir çünkü. Öyleyse yazarınız, bu bilginin ışığında, 3. Bölüm'ün açılış kısımlarında ve aynı zamanda 1. ve 2. Bölümlerdeki çeşitli Kovboy Kız Ara Fasıllarında anlatılan olayların Sissy Hankshaw Gitche, Rubber Rose'a gelip tekrar ayrıldıktan *sonra* gerçekleştiğini sizlere bildirmek üzere bir mola istiyor.

Sissy 1973 Eylül'ünde modellik işi için geldiği sırada çiftlikteki koşullar biraz farklıydı. Görünüşe göre Bayan Adrian o sıralarda hâlâ işin başındaydı, Rubber Rose hâlâ bir güzellik çiftliği olarak hizmet veriyordu ve kovboy kızların sayısı on beşten fazla değildi. Kontes'in orijinal çiftlik planları gerçekten de köklü değişikliklere uğramıştı; ama ne lezzet anlayışı ne de havası yazarın gelişigüzel aralıklarla anlatıp durduğu mekâna hiç mi hiç benzemiyordu.

Yazar kafanızı karıştırdıysa sizden özür diliyor. Bundan sonra olayları doğru düzgün bir tarihsel seyirde anlatacağına ant içiyor. Ancak kovboy kız sahnelerini kronolojik olmayan bir sıralamayla sunmasına yol açan dürtüleri inkâr etmediği gibi, pişmanlığa kapılıp edebiyatın gerçekliği yansıtması gerektiği düşüncesini de kabul etmiyor (yatakhanedeki aynanın, senaryonun tutarlılığına kulak asmadan genç kovboy kızları eski kıyafetlerle göstermesi gibi). Bir saat içinde ne kadar zaman varsa, bir kitapta da o kadar gerçeklik vardır. Bir saatin sözde zamanı ölçmesi gibi, bir kitap da sözde gerçekliği ölçebilir; bir saatin zaman yanılsaması yaratması, gibi bir kitap da gerçeklik yanılsaması yaratabilir. Tıpkı bir saatin gerçek olması gibi, bir kitap da gerçek olabilir (her ikisi de ifade ettikleri düşüncelerden daha gerçektir belki de) ama kendimizi kandırmayalım; sonuçta bir saatin içinde yalnızca çarklar ve yaylar, bir kitabın içinde de yalnızca cümleler vardır.

Neyse ki yazarınızın tanınmış yazarlara çalışan ilham perilerinden hiçbiriyle sözleşmesi yok. Bu yüzden de bizim Parmak Kız'ın, vajinal duş pompası sayesinde kurulan bir çiftliğin, saat mekanizmasının ve Chink'in hikâyelerini anlatırken sayfanın bir kenarından diğerine yayıp esneteceği hatırı sayılır çeşitlilikte cümleler var elinin altında. Kulağınızı dört açın da dinleyin yavrularım! Mesela:

Bu cümle kurşundan yapılmış (ve kurşundan bir cümle, magnezyumdan yapılma bir cümleden tamamen farklı bir duygu verir okura). Bu cümle yak yününden. Bu cümle güneş ışığından ve erikten. Bu cümle buzdan. Bu cümle şairin kanından. Bu cümle Japon malı. Bu cümle karanlıkta parlıyor. Bu cümle keseli doğmuş. Bu cümle Norman Mailer'a abayı yakmış. Bu cümle şarapçı ve kimin bildiği umurunda bile değil. *Pek çok italik cümle gibi bunun da Mafya bağlantıları var.* Yükseleni balık olan bu cümlenin hem güneş burcu hem de ay burcu yengeç. Bu cümle mükemmel paragrafın uğrunda aklını yitirmiş. Bu cümle çizelgeyle gösterilmeyi reddediyor. Bu cümle bir zarf tümcesine kaçmış. Bu cümle yüzde 100 organik; Homeros, Shakespeare, Goethe vesairenin koruyucu maddelerle dolu cümlelerinin aksine uzun süre taze kalmayacak. Bu cümle sızıntı yapıyor. Bu cümle Yahudi'ye *benzemiyor*... Bu cümle İsa'yı kurtarıcısı ilan etmiş. Bu

cümle bir defasında bir kitap eleştirmeninin gözüne tükürmüş. Bu cümle tavuk dansı yapabilir. Bu cümle çok şey görmüş, çok azını unutmuş. Bu cümleye "Speedoo" derler ama asıl adı Bay Earl. Bu cümle hamile olabilir, aybaşı gecikti. Bu cümle bölünmüş mastardan çok çekmiş ama sonunda kurtulmuş. Bu cümle bir yılan olsa ısırırdınız onu. Bu cümle Clifford Irving'le hapse girmiş. Bu cümle Woodstock'a gitmiş. Ve bu küçük cümle de hani bana, hani bana demiş. Bu cümle *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* ekibinin parçası olmaktan gurur duyuyor. Bu cümlenin çok fena kafası karışmış.

35

Martıların sorunu, kedi mi köpek mi olduklarını bilmemeleri. Çığlıkları havlamayla miyavlamanın tam ortasında.

Dakota'da böyle ikilemler yoktur. Dakota göğü yekparedir; Dakota rüzgârı dosdoğru eser; Dakota tozu kimlik bunalımı yaşamaz; martıların uçmaya cesaret edemediği Dakota'yı yılda iki kez ziyaret eden turnalar, ne olduklarını gayet iyi bilirler; benzersiz çığlıkları da bunun bir kanıtıdır.

Böylesine eşsiz, dolambaçsız, dosdoğru topraklardan beklenece-ği gibi, Dakota'nın coğrafi yapısı neredeyse boydan boya dümdüz-dür. Kurak çayırların engin manzarası, açık ve el değmemiş, susuz ve çıplak, kamburlaşmamış ve sivilce dolmamış çocuk sırtı gibi düzgün ve pürüzsüz, Tanrı'nın mızıkasındaki en yalnız akor gibi bir ufuktan diğerine uzanır. Ne tehlikeden ne sıkıntıdan kaçacak delik vardır bu-rada. Bu ıssız ovalarda kikirdeyen orman perilerini kovalayan bir Pan çıkmamıştır.

Gelgelelim Dakota'nın batı ucunda, gitgide Rocky Dağları'na doğru yükselen toprakların monotonluğu öyle şiddetli ve vahşi bir topografik kargaşayla bölünüyor ki insanlar ahlak kavramından uzak Doğa'ya gülünç gelecek bir ahlaki yargıyla, ona *Kötü* toprak-lar, yani *kırgı*bayır* adını vermeyi uygun görmüşler. Erozyonun *Zi-egfeld Follies*'i** kırgıbayırlar, zavallı kaya ve toprak katmanlarını üst üste yığdıkları kule gibi şahit tepelerle ve iblislerin bile kalbini kı-racak kadar derin ve kaotik kanyonlarla gözler önüne sererler ar-sızlıklarını.

(Tıpkı dini meseleler gibi, Dakota hakkında yazarken de Tanrı-lardan ve iblislerden söz etmek kolaydır ve onlara kulak asmamakta fayda vardır.)

---

* Badlands: Kötü topraklar

** 1907-1937 yılları arasında Broadway'de sergilenen revü ve vodvil tarzı bir gösteri.

Issız bozkır gözlemesiyle, tüyler ürpertici kırgıbayır kalıntıları arasında, yeşil ve pastoral, kambur tepelerden dar bir kuşak uzanır. Geniş kısımlarında üç kilometreyi bulmayan bu kuşak, iki yanındaki fizyografik aşırılıklara nazaran uysal ve dostane görünür. Oyuklarında küçük göller ışıldar, ağaçlı korulukları çoktur. Doğrusu yazın kavurucu sıcağından ve kışın kar fırtınalarından payını ziyadesiyle alır; adeta durmak bilmeyen Dakota rüzgârları ona ayrıcalık tanımaz; buz gibi fırtınalar onu yağmur damlaları ve dolu taneleriyle, yetimhane üzerinde süzülen bir B-52 pilotu gibi gözünü kırpmadan bombalar; telefon numarasını küçük kara kaplı defterlerine not eden kasırgalar da arada sırada yoklarlar. Tam anlamıyla bir vaha sayılmasa da bu yükselti kuşağı Dakota'nın sevimli yanıdır. Tepeleri orta boylu bozkır otlarından bir halıyla kaplıdır. Tıpkı kendilerinden önceki bufalolar gibi, inekler de bu ota bayılırlar ve kireç bakımından zengin toprak, otlayan hayvanların ihtiyaç duyduğu kalsiyumu sağlar. Dolayısıyla Dakota tepeleri ufak sığır çiftliklerine bölünmüştür.

Yerel standartlara göre ufak kalan Rubber Rose, yeşil bayırların 65 hektarlık bir bölümünü kaplar. Vaktiyle seyahat ederken burayı gören bir Teksaslı şöyle demiştir: "Mendilime sarayım da eve götüreyim bari." Rubber Rose aynı zamanda nispeten ıssız çiftliklerden biridir: en yakın kasabaya 48, en yakın komşu eve 16 kilometre uzaklıktadır. Bir zamanlar burası kısmen, hatta neredeyse tamamen Siwash Kızılderili rezervasyonuna dahilmiş.

Çiftlikteki binalar batı ucunun sonunda, kırgıbayırların tarafında, çevredekilerin hepsinden daha yüksek, daha geniş ve daha uzun bir şahit tepenin dibinde kümelenmiştir. Aslında bütün kırgıbayırdaki en çarpıcı yükselti budur ve kırgıbayırın doğu sınırında sanki son bir kaçamak gibi durduğundan, daha da dikkat çekicidir. Evlilik düşmanlarının alaycı ısırıklar aldığı, şeker kaplanmamış bir düğün pastasına yok hayır, ağır bombardıman altında kalmış ve konvoyundan (şahit tepe dostlarından) kopup alçaklardaki yeşil tepelerin dalgalarında sürüklenmiş bir gemiye benzeyen bu süper şahit tepe, yer yer çayırlık ve çalı öbekleriyle yumuşar; ama sıradan bir insanın tırmanamayacağı kadar zorlu, dik ve çorak bir kaya parçasıdır neticede. Siwash bayırı diye bilinir bu tepe. Gemi olsa kireçtaşı ve hayalet taşır.

Gemi olsa gönderinde yasak bayrak dalgalanır. Eğer bu bir gemiyse, güvertesinde bir başına yaşayan Chink bu geminin kaptanıdır.

Siwash Gölü ise bozkırın birinci sayfasını tekrar tekrar okuyan ela bir gözdür, çiftliğin karşı ucunda, doğusunda yer alır.

İşte bu bozkırda bir yerlerde, Rubber Rose ile arasındaki mesafeyi gitgide azaltan, etrafını çevreleyen sonsuzluğa başparmaklarıyla meydan okuyan Sissy Hankshaw Gitche, trafik destesindeki kartları karıştırıyordu. Tekrar kıtayı kat edip dokuz aylık aradan sonra bile dünyada herkesten iyi başardığı bu çılgınca ve görünürde anlamsız şeyi yaparken, içinden bir parça, belki de en büyük parçası özgür olmanın hazzıyla coşuyor; diğer bir parçasıysa Julian'ı, bedenini ve aklını ilgiye boğmasını özlüyordu. Bir zamanlar turnalar gibi tereddütsüz yaşayan bu kız, çelişkiler içinde, daha çok bir martı gibiydi şimdi.

36

Çamurluğu sallanan bir Chevy ile daldı Mottburg'a. Kontes'in takma dişlerinden bile fena takırdıyordu araba. Buna karşılık, direksiyondaki sığır çiftçisinin gıkı çıkmıyordu. Dudakları nemrut, kısık gözleri uzak, ikisi de dilsiz. Dakota erkekleri böyledir.

Hayvan yemi satan bir dükkânda bırakılan Sissy, uzun adımlarını doğrudan kasabanın diğer ucuna yöneltti. Uzak değildi. Kasabanın eteklerinde durup aile işletmesi bir benzinci-bakkalın önünde, hasır sandalyede oturmuş başını sallayan yaşlı bir kadınla konuştu. Yaşlı kadın kedi gibi kucağına almıştı pastırma yazını.

"Affedersiniz bayan. Rubber Rose Çiftliği'ne nasıl gidilir acaba? En yakın kasaba Mottburg herhalde."

Gözleri kertenkele gibi yarı kapalı duran kadın, gözkapaklarını kaldırmadan çenesini uzattı. Beklenmedik şen şakrak bir sesle "Onlar gerçek mi?" diye sordu.

"Başparmaklarımı mı kastediyorsunuz? Evet, tamamen gerçekler."

"Aa, öyle demek, kusuruma bakma tatlım. Niyetim burnumu sokmak değildi. Rubber Rose Çiftliği'ni soruyorsun ya, belki orada çektikleri filmin ekibindensindir diye düşündüm. Hani kostüm falan zannettim. Sen de o filmde oynayacak mısın? Neyle ilgili ki o?"

Sissy tam kadına belli ki Rubber Rose'a giderken gördüğü sinemacıların orada turnaları filme çekeceğini anlatmaya başlamıştı ki bir şey, belki de koruyucu bir içgüdü onu yarıda durdurdu. Turnalardan bahsetmesinin iyi olup olmayacağından emin değildi nedense.

Sissy'nin tereddüt ettiği, ova köylüsü kadının gözünden kaçmadı. "Aman boş ver" dedi. "Nasılsa Mottburg'da göstermezler. Hele o ayıpçı çıplak filmlerden biriyse. Buralarda artık sadece Mormon Kilisesi'nin çıkardığı patikaya-ayı-sıçtı filmlerini izletiyolar. Bir de her Noel'de *Neşeli Günler*'i gösteriyolar. Aman aman, o filmi dört kere izledim. Bu sene de beni götürmeye kalkarlarsa gözüm görmüyor diyeceğim onla-

ra. Yalanı sevmem ama burama kadar geldi. Ah bir Bette Davis filmi gösterselerdi... İşte o tam benlik. Bette Davis'i sever misin?"

Sissy gülümsedi. "Onu bir filmde izlediğimi hatırlamıyorum ama muhteşem bir oyuncu diye duydum." Sissy, Betty Davis'i sevip sevmediğini bilmiyordu ama yaşlı kadını sevmişti.

"Ben kaç defa izledim, Joan Crawford'u da öyle. Bir zamanlar onlar gibi zarif bir hanımefendi olma planlarım vardı ama burada takılıp kaldım; bir takıldım bir daha da kurtulamadım. Otuz yıl Mottburg Çiftliği'ni işlettim. Sonra beni emekli ettiler. Baktılar ki bunadım. Yaşlı Schrieber Nine bir şey anlamıyor sanıyorlar; ama neler olup bittiğinden haberim var benim, hem de her şeyden."

Sissy sırt çantasını yere bıraktı. "Peki, Bayan Schrieber..."

"Madam Schrieber. Bir erkek uğruna olmasa, bir kadın böyle bir yerde nasıl saplanıp kalır? Tanrım!"

"Pekâlâ, Madam Schrieber, Shiwash Kızılderilileri hakkında bir şeyler biliyor musunuz acaba? Onların kabilesi bu taraflarda yaşıyor, değil mi?"

"Hem evet hem de hayır. Siwashlar mı? Hem evet, hem de hayır. Tatlım kusuruma bakma, gözüm takılıyor. Kabalık ettiğimi biliyorum, ama pek alışıldık bir manzara sayılmazsın sen de."

"Sorun değil Bayan Schrieber. İnsanların gözünü dikip bana bakmasına alışkınım. Bette Davis gibi zarif biri bile başparmaklarıma bakardı eminim. Siwashlar diyorduk?"

"Evet, onlar aslında buralı değiller. Siwashlar düşmanları tarafından Pasifik kıyısından kovalanmış küçük bir kabileydi. Kara büyüyle uğraştıkları söyleniyordu ve diğer kabileler onlardan nefret ediyordu. Böylece göç edip Dakota'ya kadar geldiler; Dakota Siyuları onları aralarına alıp onlara baktılar; onlara kendi topraklarından bir parça verdiler. Sonra rezervasyonlar kurulduğunda Siyular, hükümeti kendi küçük rezervasyonlarının seksen hektarlık bir bölümünü Siwashlara vermeye ikna ettiler. Savaş zamanında, İkinci Cihan Harbiydi sanırım, aman o kadar çok şey oldu ki karıştırıyorum... Siwashlardan kalanlar büyük şehirlere gidip işe girdiler. Hükümetin rezervasyon arazilerini beyaz çiftçilere satmasına müsaade ettiler. Siwash bayırı hariç yani. Ama orada hiç Siwash yok artık. Şahit tepenin zirvesinde yaşayan o yaşlı keltoşu saymazsan tabi."

"Chink dedikleri mi? Kızılderili mi o? Ben onu Çinli sanıyordum."

Kırışık yüzlü kadın papağan gibi sağa sola sallanıyordu güneşin altında. "Belki Çinlidir belki değildir. Bildiğim bir şey varsa o da Siwashların ona bir numaralı büyücüleri olduğuna dair bir kâğıt ve kutsal dağlarında yaşaması için de izin verdikleri." Sallanmaya devam ediyordu. "Belki de Çinlidir. Belki de başka bir şeydir. Burada alışveriş yaptığı insanlar da ne olduğunu tam bilemiyorlar. Yarı hayvan, hortlak gibi bir şey diye düşünüyorlar." Sallanmayı kesti. "Ama Schrieber Nine'ye her zaman göz kırpar, abuk subuk da olsa iki çift laf eder. Mottburg'daki yaşlı morukların hiçbirine yapmamıştır bu kadarını. Tanrı biliyor ya cumartesi gecesi onunla dansa gitmeye her zaman varım. Schrieber Nine hâlâ Polka yapabiliyor biliyor musun?"

Sissy güldü ve sırt çantasını yerden aldı. "Benden daha iyi dans ettiğinizden eminim" dedi. "Sizinle konuşmak gerçekten güzeldi Bayan Schrieber. Rubber Rose yolunu bana tarif eder misiniz?"

"Kasaba'nın çıkışındaki anayolu şöyle on üç, on beş kilometre takip et. Sağa dönen minicik toprak bir yol göreceksin. Dikkatli bak. İşaret falan yok ama kireç boyalı bir kaya yığını var. Toprağın iyice engebeli hale geldiği yere kadar devam et. Sonra o yoldan ayrılan, patikadan daha dar başka bir yol çıkacak karşına. Orada bir işaret var. Sen de o filmde mi oynayacaksın? Öbür toy sersemler gibi Chink'i mi aramaya gidiyorsun, yoksa çiftlikte mi çalışacaksın söylemedin bana. Ama güzellik bakımına gitmediğini biliyorum, bunun için fazla güzelsin. Başparmaklarına bir şey yapabileceklerse o başka tabii..."

Sissy uzaklaşırken el salladı. "Başparmaklarıma bir şey yaptırmak istemiyorum Bayan Schrieber. Yardımınız için çok teşekkür ederim. Filmde size göre bir rol var mı diye bakacağım."

"Bak bak" dedi yaşlı kadın. Kıkır kıkır güldü. Sonra pastırma yazının kulaklarının arkasını kaşıyacakmış gibi miskince uzattı elini.

37

Sissy toprak yolu buldu. Yürürken küçük toz bulutları kaldırıyordu. Çıngıraklının biri bir kayanın üzerinde soğuk kanını ısıtıyordu. Bir "yihhuu" ve "oleyy" duygusu vardı havada. Siwash bayırı uzaklarda şapkasını eğdi ama "n'aber" demedi.

Muhtemelen çiftliğin bulunduğu taraftan bir VW minibüs yaklaşıyordu. Üzerine mandalalar ve "hiçliğin duru ışığını" simgeleyen Tibet Budist dorje* ve sembolleri çizilmişti; Alman endüstrisinin taşımacılık harikası için oldukça süslü sayılırdı.

Sissy'nin yanına gelince durdu minibüs. İki erkek ve bir kadın taşıyordu. Yirmi dört yaşlarındaydılar ve ciddi bir ifadeleri vardı. Ortada oturan kadın konuştu. "Siz de hacı mısınız?" diye sordu.

"Yok, ben daha çok Kızılderili sayılırım" dedi Sissy, o güne kadar kaçırdığı Şükran Günü yemeklerinin haddi hesabı yoktu.

Üçlü gülümsemedi. "Chink'i görmeye mi geldin demek istiyor" diye açıkladı şoför.

"Yani görebilirim de görmeyebilirim de" dedi Sissy. "Ama buraya gelmekteki asıl amacım onu görmek değil."

"İyi" dedi şoför. "Çünkü onun seni göreceği yok. Biz göreceğiz diye ta Minneapolis'ten geldik ama o çatlak puşt bizi taş yağmuruna tuttu."

"Aman Nick abartıyorsun" dedi kadın. "Bizi öldürmeye kalkmadı. Ama kovalamak için üstümüze taş attı. Otuz metreden fazla yaklaşmamıza izin vermedi."

"Charlie'nin koluna bak" dedi şoför, kadına. Sonra Sissy'ye döndü. "Yaşlı teke, Charlie'yi yere düşürdü. Bir morardı ki, portakal kadar. Neyse ki boynunu kırmadı." Minibüsün diğer yanında Charlie omzunu tutmuş, kara kara düşünüyordu. Kozmosun derinliklerini

* Küçük, metal objeler olan dorjeler aynı zamanda hem silah hem de dini sembol niteliği taşır.

incelemek için fevkalade uygun, uzun ve sıska parmağıyla çerçevesiz gözlüğünü burnunda yukarıya itti. "Şahit tepeye tırmanmadan önce ilahi söyleyeyim demiştim size. Merkezimize yeterince yerleşmemitik."

"Yok taşşağım!" diye bağırdı şoför. "Bu ay kovaladığı üçüncü hacı topluluğu biziz. Chicago'dan biri, hakikaten mistik bir adam geçen bahar mağaranın girişine kadar yaklaşmış ama Chink sopayla adamın kafasını yarmış. Dalay Lama'nın kendisi bile çıkamamış o manyağın huzuruna. Herif o bayırda kafayı yemiş."

"Affedersiniz" dedi Sissy, "ama siz 'hacılar' neden Chink'i görmek istiyorsunuz?"

"Bir hacı bir azizi görmek için neden yolculuk eder? Bir çırak neden bir guru ya da bir usta arar? Eğitim için. Ders almak istiyorduk."

"Onu cemaatimizde bir seminere liderlik etmesi için davet etmek istiyorduk. Missouri Nehri Budist Merkezi'nde."

"Evet" dedi şoför, "ama ben o herifin bir usta olduğuna inanmıyorum artık. Dar kafalı, pis bir dağ adamı işte. Resmen pipisini çıkarıp Barbara'ya salladı. Yerinde olsam oradan uzak dururdum küçük hanım. Şahit tepeye spiritüel yollarla şifa bulma umuduyla gitmiyorsun öyle değil mi?"

Sissy mecburen gülümsedi. "Elbette hayır" dedi neşeyle. "Sağlığım gayet yerinde."

Chink'in taş yağmuru ve pipi sallamasının aslında ruhani bir mesaj verme niyeti taşıyıp taşımadığını tartışan hacılardan ayrılan Sissy, başparmaklarını sallaya sallaya yol boyunca ilerledi.

38

Beyin hiç değilse eğitici bir oyuncaktır. Tam ustalaşmaya başladığınızı sandığınız anda üstün inceliklerini yitiren yıldırıcı bir oyuncak olsa da her zaman büyüleyici, sıklıkla şaşırtıcı, zaman zaman faydalıdır ve montajı yapılmış olarak gelir; Noel sabahı parçalarını birleştirmeniz gerekmez.

Böylesine cazip bir oyuncağa sahip olmanın dertli yanı, başkalarının da onunla oynamak istemesidir. Bazen kendilerininki yerine sizinkiyle oynamak isterler. Ya da siz kendinizinkiyle onlarınkinden farklı bir şekilde oynamaya kalktığınızda itiraz ederler. Sonuçta olasılıklar oyuncakçısından çıkma birkaç oyun, her yerde boyuna oynanır durur. Birinin oyununu oynamazsanız, sizin için "keçileri kaçırmış, birkaç tahtası eksik" derler. Çin daması hoş bir meşgale olsa da insanın beyniyle domino, satranç, strip poker, kızmabirader, sabun düşürmece ya da Rus ruleti de oynayabileceğinin farkında değildirler.

Yaygın ama beceriksizce oynanan bir oyun da "mantıksal düşünce" denen zımbırtıdır. Ataları bu oyunu hiç duymamışlardı ve bilseler de oynamazlardı ama Julian Gitche bu oyunu çok seviyordu. Önce başparmaklar yaşam felsefesini ("Sen çok yaşa ikinci falanksı") fena halde mantıksız ve uçuk bulduğu karısına da öğretmeye çalıştı. Sissy bir denedi. Onuncu sokaktaki evde oyalanacak bir şeyler bulmak için can atıyordu; dokuz ay evliliğe dayandıktan sonra "mantıksal düşünce"den nasıl korkabilirdi ki? Mantık ilkelerini öğrendi ve Julian'ın da yüreklendirmesiyle, bunları Rubber Rose gezisinde uygulamaya karar verdi.

Böylece hedefine yaklaşırken, tarih öncesinden kalma bir paket ekmeği andıran, rengârenk ve taşlaşmış bir kütüğün üzerinde oturmuş dinlenirken, tatlı tatlı otostopun zevk ve imkânlarını düşünüp dile getirilmemiş tonlamalarının, ritimlerinin ve uzamsal gerilimlerinin tadını çıkaracağına, pragmatik amaçlarına odaklandı ve her üstün Yunanlı'dan bekleneceği gibi bunların bir planını çıkardı.

Kontes'in kiraladığı kameramanlara poz verecek, elinden gelenin en iyisini yapacaktı.

Kovboy kızlarla, çalışanlarla ve misafirlerle kaynaşıp çiftliğin durumu hakkında fikir edinmeye çalışacaktı.

Rubber Rose'dan elinden geldiğince hızlı bir şekilde ayrılacaktı.

İşte! Temel hedefler. Şimdi de onları (1a), (1b) vs. şeklinde bölecekti. Mantık aynı zamanda eğlenceliydi de.

Ne var ki beyin kendi oyunlarını oynayan bir oyuncaktır. En sevdiği de bir-şey-başka-bir-şeye-yol-açar oyunudur. Bilirsiniz, şöyle bir şeydir: Sissy planını düşünürken bu onun planlama oyununu Julian'dan öğrendiğini düşünmesine yol açtı, bu da Julian'ın kendisini düşünmesine yol açtı ki o da Julian'ın da onu sevdiğini düşünmesine ve bu da aşkı düşünmesine yol açtı. Bir şey başka bir şeye yol açar. Dakota göğünün uçuk mavi arı kovanında gözleri sımsıkı kapalı, dalgalanan çayırlar adını fısıldarken, tarlakuşları şarkılarını onun için söylerken sıcak kayanın üzerinde kıvranmaya başladı. Tulumunun ağ fermuarını açtı ve telefon rehberinde Eros'un numarasını arar gibi bıraktı parmaklarını dolaşsınlar.

Yataktan ve okul tuvaletinden başka yerde mastürbasyon yapmamış şekerlerim, ıssız bir çayırın ortasındaki gibisi olmayacağını Sissy'den öğrenin; toprağın mis kokulu öpücüklerini dokuyan deli rüzgârlar, gökyüzünü dört bir yana dağıtan güneşli başaklardan bir okyanus. Sissy'nin bilmediği bir şey varsa o da civarda at koşturan bir sürü küçük hanımın parmak izinden gittiğiydi. Eeee, kovboy kızlar da hüzünlenir.

Fakat Sissy henüz birkaç sayfa çevirmişti ki çayır köpeği* deliğinden fırlayan bir Cadillac limuzin aksi gibi araya girdi.

* Kuzey Amerika otlaklarında yaşayan bir kemirgen olan çayır köpeği, adını köpek havlamasını andıran bağırışından alır.

39

Hayır. Hayır hayır hayır. Cadillac çayır köpeği deliğinden fırlamamıştı. Sissy'nin yürüdüğü toprak yoldan gelmişti. Ne yana baksan en az otuz kilometreyi görebiliyordun, ama öyle aniden çıkıvermişti ki Sissy fermuarını çekecek vakti zor buldu ve şöyle dedi kendine: "Bu araba da nereden çıktı, çayır köpeği deliğinden falan mı?"

Otostop kariyerinde ilk defa, yaklaşan bir araba gördüğüne hayıflanıyordu.

Cadillac'ın direksiyonunda Stetson* şapkalı genç bir kız vardı. Ama limuzinin ön değil arka kapısı açıldı ve kibar, ağırbaşlı bir ses "Siz Sissy Hankshaw olabilir misiniz acaba?" diye seslendi.

"Evet, benim" dedi Sissy Gitche. Başka kim olabilirdi ki?

Orta yaşlı, şık bir kadın arabadan dışarı eğildi. "Aman Tanrım. Neden telefon etmediniz? Biri arabayla gelip Mottburg'dan alırdı sizi. Ben Bayan Adrian. Çiftlikten. Kontes geleceğinizi yazmıştı. Arabaya buyurmaz mısınız? Yorgun olmalısınız. Bugün hava sıcak. Gloria, Bayan Hankshaw'un eşyalarını taşımasına yardım et."

Gloria başını Sissy'den yana dostça eğdi ama yardım için hamle yapmadı. Sissy sırt çantasını geniş aracın içine attı, kendisi de arkasından gidecek oldu ama bir başparmak işareti çakacak kadar durakladı önce (Durmuş bir arabaya otostop çekmek, hiç çekmemekten iyidir). Sonra arabaya bindi ve kusursuz denecek kadar bakımlı Bayan Adrian'ın yanına oturdu. Bayan Adrian, bir yanıyla Julian'ın beyaz piyanosunu hatırlatıyordu ona. Hayalinde Bayan Adrian'ın üzerine bir vazo dolusu gül yerleştirdi Sissy. Çok da güzel durdu.

Sissy kapıyı kapadığı anda, arabayı kullanan kovboy kız Cadillac'ın gazını kökledi ve alet, amatör videolardaki gibi flulaşan bir toz içinde yalpalayarak uzaklaştı.

* Meşhur bir kovboy şapkası markası.

Güller piyanonun üzerinden devrildi. Piyano dişlerini gösterdi. "Seni küçük sersem." Tonu alçaktan ve derindi: Orta Do'nun altındaki Fa diyez.

Bayan Adrian kendini topladı. "Keşke arasaydınız. Bu ıssız yerlerde böyle uzun bir mesafe yürümek zorunda kaldığınız için çok çok üzgünüm. Bana ulaşmayı denemediniz galiba, değil mi? Biz de öğle trenine binecek birkaç konuğumuzu yolcu etmek için Motburg'daydık az önce." Bayan Adrian içini çekti. Öfkeli bir iç çekişti bu. "Gitgide daha çok konuk, vaktinden erken ayrılıyor. Bugün üç misafirimiz ayrıldı. Elizabeth Arden'in Phoneix, Arizona'daki Maine Chance spa'sına geçmeye karar verdiler. Elizabeth Arden'de bir hafta bin dolar tutuyor. Hâlbuki Rubber Rose'da yedi yüz elli dolar, bir ay kalırsanız daha da az. Öyleyse konuklarımız neden bizden ayrılıp Elizabeth Arden'e gidiyorlar?" Bayan Adrian durakladı. Ses geçirmez camı kaldırarak yolcu bölmesiyle sürücü koltuğunu ayıran düğmeye bastı. Sissy camdan Gloria'yı görebiliyordu, ama gülmesini duymuyordu. "Nedenini söyleyeyim" diye tekrar söze girdi Bayan Adrian. "O kovboy kızların musibeti bu.

"Kontes'in gelip bu pisliğe el atması için sabırsızlanıyorum Bayan Hankshaw. Ne berbat bir hale geldiğini tahmin bile edemezsiniz. İlk başta, kendi yerlerinde kaldıkları zamanlarda iyiydi. İtiraf edeyim ki çiftlik işlerini en az erkek sığırtmaçlar kadar iyi yapıyorlar. Ama yavaş yavaş programımızın bütün bölümlerine sızdılar. Debbie adındaki, kendini egzersiz ve diyet konusunda uzman sayıyor. Bonanza Jellybean'in izniyle ve benim kesin emirlerime aykırı bir şekilde konukları kundalini yoga diye bir şey yapmaya zorluyor. Ne olduğunu biliyor musunuz? Sizi aydınlatayım. Ateşten bir yılanı zihinsel olarak omurgadan yukarı tırmandırmak demek. Bayan Hankshaw, bizim konuklarımız kundalini yogayı yapmak bir kenara, anlayamazlar bile. Ayrıca Debbie bütün menüyü ele geçirdi. Bir ay boyunca bize yalnızca esmer pirinç yedirdi, sonraki ay sözde anti-mukus diyeti diye bir şey çıkardı, öteki ay da başka bir şey. Hatta daha dün Tibetli bir zencinin son yemek kitabını ismarladı, adı *Mutfaktaki Üçüncü Göz: Himalayalardan Soul Food.** Kim bilir neye benzeyecek. Diğer kovboy kızlar bile şikâyetçi.

* Soul Food: Afrika kökenli Amerikalıların geleneksel mutfağı.

"Bayan Hankshaw, ben Rubber Rose ile gurur duyuyorum. Aslında Elizabeth Arden'le aynı programı sunuyoruz: mat egzersizleri, yüzme egzersizleri, sauna, buhar banyosu, parafin banyosu, masaj, yüz bakımı, jakuzi, saç derisi bakımı, diyet eğitimi, manikür, pedikür, saç tasarımı, makyaj dersleri. Ama burası daha eğlenceli. Arden'in Maine Chance çiftliği şık ve şatafatlı. Biz ata binilen, kampa vesaireye gidilen, daha rüstik, samimi bir çiftlik ortamı sunuyoruz. Ama bizi Maine Chance'ten ve diğer spa'lardan asıl ayıran, derinlemesine bakım programımız. Bayan Hankshaw, siz de ben de yetişkin kadınlarız, bu gibi şeyler hakkında açıkça konuşabiliriz. Bir kadın bir güzellik merkezine geldiği zaman bunu erkeklere karşı cinsel cazibesini arttırmak için yapar. İşin özü bu. Bazen başka faktörler de oluyor elbette; ama özünde tüylerini düzeltmesi gereken, erkeksiz bir dişi kuş gibidir bizim müşterimiz." (Bu ornitolojik gönderme, geçmişteki muhabbetkuşlarını ve gelecekteki turnaları düşündürdü Sissy'ye.) "Diğer spa'lar da bunun farkındalar ama yeterince ileri gitmiyorlar. Açıksözlülüğümü bağışlayın ama rahatsız olacak ya da hayal kırıklığına uğrayacaksak, bir erkeği yatağa sürüklemenin ne anlamı var? Rubber Rose'da kadın hijyeni, vajina sıkılaştırıcı egzersizler ve bu gibi şeyler üzerinde durmamızın sebebi de bu zaten. Gerçi bu hafta kovboy kızlar cinsel yenilenme odamızı işgal ettiler ve orada savundukları çirkin yöntemleri anlatmaya inanın dilim varmıyor. Edepsizliğin dik alâsı. O küçük barbarlar, kurduğum her şeyi yerle bir ediyor, şirketin temsil ettiği her şeyle alay ediyorlar. Kontes buraya bir gelsin... Başta şikâyet etmeye çekiniyordum. Jellybean havlar ama ısırmaz ve kızların çoğu da edepsizlikleri bir yana, sineği bile incitmezler. Ama yeni bir tane var aralarında, del Ruby dedikleri. Akrep kadar iyi niyetli; ah bana bakışını bir göreceksiniz! Neyse, konukların daha da canını sıkacak bir karşılaşmadan kaçınmayı uygun gördüm. Ama nisandan eylüle kadar çalışıyoruz ya, sezon neredeyse sona erdi. Kontes de nihayet geleceğine göre..."

Tepelere varmışlardı. Güneş batıyordu. Rüzgâr zilli tefini de alıp akşam yemeğine gitti. Çayır ritmi kaçırdı ve ansızın susuverdi. Bir Amerikan ıssızlığı, dünyada eşi benzeri olmayan bir ıssızlık yayılıyordu Cadillac'ın her köşesine. Soğuyan topraktan sızıyordu. Tatlı

kokulu, yorgun satıcıların sıska ayaklarının renginde; ter, bira ve kızarmış patates tadında, çocukluk düşleri ve Kızılderili hayaletlerinin cirit attığı havanın içinden süzülüyordu. Kıtanın meteliksiz bavulundan fırlamış dumansı bir yılan gibi kararan yapayalnız bir alacakaranlıktı bu. Limuzin, sessizliğin içinde bir dişçinin matkabı gibi ilerledi.

Aracın içinde Bayan Adrian konuşmaya devam etti. Öfkeyle kendinden geçmişti beşbelli. Sissy hiçbir şey söylemedi. Belki dinlemiyordu bile. Kim bilebilirdi ki? Sissy her zamanki gibi oturmuş, başparmaklarını üst üste attığı bacakları üzerinde şefkatle dinlendiriyor ve gülümsüyordu. Kimi insanların deliliğe, kimilerinin de ruhsal derinliğe yordukları; ama aslında o en mahrem deneyimin sırrını kalbinde taşıyan, yenilmez, belli belirsiz sırıtış vardı yüzünde.

40

Bang! Bang bang bang! Bang kare ve bang küp. Türemiş Bang ve Bang kok.

Silah sesleri eşliğinde çiftliğe vardılar.

"Merhametli İsa!" diye bağırdı Bayan Adrian. "Konukları öldürüyorlar!"

Ana bina, yatakhane, ahırlar ve ek binalar bomboştu. Ağılın oralarda gezinen Hollywood tişörtlü birkaç adam hariç, kimse yoktu meydanda. Tekrar ateş edildi.

Bayan Adrian kendini kaybetmişti. Koşup adamlardan birini omuzlarından yakaladı. "Konuklar nerede?" diye yırtındı.

Adam öfkeli görünüyordu. "Sakin olun hanımefendi" dedi. "Kovboy kızlarla gezmeye çıktılar. Şu ilerideki tepenin oraya sürdüler atlarını. Siz Bayan Adrian'sınız değil mi? Film çekme meselesiyle ilgili sizinle konuşmamız lazım."

"Şimdi olmaz sersem, şimdi olmaz. O çıldırmış şırfıntılar masum kadınları uzaklara sürüklediler ve şu anda katlediyorlar onları. Hepimiz öleceğiz! Ah! Ahhh!"

Diğer kameraman tükürdüğü çiklet parçasını ağıl çitlerinin ilerisindeki hedefine doğru fırlattı. "Tamam, öldürdükleri doğru da vurulan o şişko hanımlar değil. Sığırları öldürüyor sizin kovboylar." At pislikleri ve çamur parçaları arasında uzanan pembe çiklet parçasına suçlulukla baktı bir an. "Beygirin biri buna basarsa bir şey olmaz herhalde. Bir kere, çiklet atların toynağından yapılıyor zaten. Her şeyde bir yuvaya dönme içgüdüsü vardır, Dentyne'de* bile."

Bayan Adrian'ın cildi, bütün gece mayonez kâsesinde kalmış gümüş bir kaşık gibi görünüyordu alacakaranlıkta. "Sığırlar mı? İnekleri mi öldürüyorlar? Hepsini mi?"

"Öyle söylediler, Bayan Adrian. Çiftlik yaşamı aslında neymiş

* Bir çiklet markası.

görsünler diye konuklarınızı da davet ettiler. Ayrıca çalışanları da çağırdılar. Hava kararıyor. Birazdan dönerler... İşte, geliyorlar."

Grup göründüğünde Bayan Adrian konukları saydı. Hepsi tamamdı. Çalışanları da saydı. Manikürcüyle masözün keyfi bayağı yerindeydi. Daha önce Rubber Rose gezilerine katılmalarına hiç izin verilmemişti. Bayan Adrian kovboy kızları sayacak olsa dördünün eksik olduğunu fark edecekti: öldürülen sığırlarla ilgilenmek için geride bıraktıkları üç kişi ve bir vejetaryen olarak katliama katılmayı reddeden, hatta şu anda Siwash Gölü'nde kuş gözlem kulübesinde bir sinemacıyla "et yeme, seviş" felsefesini uygulayan Debbie.

41

Kovboy Kızlar da Hüzünlenir'den besleyici çorba tarifi:

Soğanları soyun. Patates ve havuçları da soyun. Eti kuşbaşı doğrayın. Azıcık maydanoz, adaçayı, biberiye, Simon and Garfunkle* ekleyin. Bir uyarı: Asla Rubber Rose Çiftliği bifteklerini kullanmayın.

Rubber Rose sürüsü bir veteriner için dünyanın en muhteşem manzaralarından biriydi.

Kılkurtları mı? Rubber Rose ineklerinin bronşlarında öyle çok kılkurdu vardı ki sabahtan akşama, bir afyon tekkesi dolusu Julian Gitche gibi öksürüyorlardı. Tüy yumakları mı? Bu ineklerin yuvarlanan çalı yığınlarına taş çıkaracak tüy yumakları vardı. Ateşleri yüksekti; çatlakları, gazları ve tatarcıkları vardı. İşkembe ve peynir mayası fıtıkları vardı. Bütün sürü, çiçek hastalığından mustaripti, memelerinde ve meme uçlarında su toplayan kabarcıklar görülüyordu. Çiftçilerin "şişkin çene" ya da "tahta dil" dedikleri aktinominoz hastalığı dişlerini takırdatıyordu bu sığırların. Gırtlaklarından içeri bakılsa, kabakulak belirtileri ve böğürtlen büyüklüğünde gırtlak polipleri çıkardı ortaya. Ara sıra toynak enfeksiyonu, kıvrık gözkapağı ve kirli kulak vakaları da çıkardı ve boğalardan biri orşite öyle fena yakalanmıştı ki sardunya kırmızısı testisleri uylukları arasında ıstırapla çan çalmasın diye bacakları ayrık ayrık yürüyordu.

Bonanza Jellybean'e göre, Rubber Rose sürüsü, Kontes'in değerlerinin bir göstergesiydi. Ardı ardına bir sürü kötü kovboyun ilgisizliğinden darbe yemiş, ucuz ve çelimsiz bir sürü almıştı bir kere. Jelly, beyhude iyileştirme çabalarının ardından sürüyü acılarından kurtarmaya karar vermişti. Aslında Delores'in fikriydi bu. Hiçbir canlıyı ezmeyen, doğayı akışına bırakmak gerektiğini düşünen Debbie, ötenaziye itiraz etti. Bayan Adrian da karşı çıktı elbette. Bu işe çok sinir-

* Poul Simon ve Arthur Garfunkel ikilisinden oluşan 1960'ların popüler Amerikan müzik grubu.

lenmişti. "Kontes'in sığırlarını öldürmeye nasıl cesaret edersiniz?" Vesaire vesaire.

Jelly'nin "Onların yerine keçi yetiştireceğiz" şeklindeki cevabı Bayan Adrian'ı yalnızca daha da sinirlendirdi. Hemen o gece Kontes'i arayacaktı; tabii sinemacılar araya iki çift laf sıkıştırmayı başarıp bunu çoktan denediklerini ve başaramadıklarını söylemeselerdi. Kontes, Beyaz Saray'da misafirdi ve kendisine ulaşılamıyordu.

Sinemacıların da keyfi kaçıktı biraz. O gün Kontes'ten bir talimat mektubu almış ve vajinal duş pompası kodamanının onlardan bir çiftleşme dansını filme almalarını istediğini ancak o zaman fark etmişlerdi. Çiftleşme dansı mı? Aman Tanrım. Çoğu dâhi gibi Kontes'in de oldukça geri kaldığı bazı noktalar vardı. Sigmund Freud sanat konusunda öyle cahildi ki sürrealist ressamlar Freudyen sembolleri nasıl kullandıklarını tekrar tekrar anlatmak zorunda kalıyorlardı ama gene de anlamıyordu. Einstein, kurabiyeleri fırından zamanında çıkarmayı bir türlü akıl edemezdi. Bir dâhiyi bizi eğlendiren veya aydınlatan nesneleri ya da fikirleri yaratmaya yönelten kuvvet, çoğu zaman karakterinin öyle büyük bir kısmını silip süpürür ki sosyal inceliklere yer kalmaz. Van Gogh'u evinize davet etseniz çamurlu çizmeleriyle koltuğunuza basabilir ve gidip canı nereye isterse oraya işeyebilir. Yaratma eylemi öyle yoğun bir konsantrasyon gerektirir ki bazı geniş çaplı bilgi alanları büsbütün göz ardı edilebilir. Eee, ne yapalım yani? Yaygınlaşmış yeteneklerin uzmanlaşmış dehadan üstün olduğuna dair bir kanıt yok ve sağduyu dedikleri vasat düşüncenin sönmek bilmeyen o küçücük mum alevi, bugüne dek göklere çıkarılacak bir şey üretmemiştir kuşkusuz. Fakat konumuza dönecek olursak, dehasının talepleriyle boğuşan Kontes doğanın basit gerçeklerinden birini göz ardı etmişti: *Kuşlar baharda çiftleşirler.*

Kuşlar baharda çiftleşirler. Ne dil dökmek ne şehvetle tahrik etmek ne de afrodizyak kuşyemi onları bu işe erken başlatmaya yeter. Boynuzlu baykuşlar bile yalnızca baharda çiftleşirler.

Kontes, turna görüntülerini çekmek için vahşi yaşam konusunda uzman bir kamera ekibi tutmuştu. Çiftleşme ritüelini çekeceklerini söylemekte ise biraz gecikmişti. Sinemacıların canı sıkılmıştı; ama operasyonu Körfez Kıyısı'na alıp baharı beklemek gibi uygun bir al-

ternatif sundular. "Turnaların zaman zaman çiftleşme dönemi dışında da dans ettiği oluyor" dediler Bayan Adrian'a. Bale gösterilerini sadece fiziksel ya da duygusal bir boşalım amacıyla sergiledikleri biliniyor. Bazen turnanın biri sırf zevkine, kısacık ama büyüleyici bir dans gerçekleştirebilir. Bir ya da birkaç turna Siwash Gölü'ndeki mola sırasında havaya girip bir gösteri yapabilir belki de. Kameramanlar, tetikte bekledikleri takdirde, Kontes'in planlarına yetecek kadar dans çekimi yakalayabilirdi. Filmde oynayacak modele gelince, onu ayrıca çekip fotomontajla birleştirmek gerekecekti.

Bayan Adrian adamlara ne diyeceğini bilemedi. "Bunu Kontes'le görüşmeniz gerekecek" dedi. Zehir gibi ağrıyordu başı. "Gelin Bayan Hankshaw" diye seslendi ağrının derinliklerinden. "Odanızı gösterip size yiyecek bir şeyler hazırlatayım; esmer pirinç ve soya filizinden başka bir şey varsa tabii."

Kameramanlar Cadillac'ın diğer yanından sallanarak yaklaşan bir çift başparmağa bakakaldılar; kamera gözlerinin lenslerini kaplayan şekerden yastıklar, et bulutlarıydı bunlar.

Adamlardan biri alnını sıvazladı. "Walt geri dön, seni affediyoruz" diye inledi.

İşte Rubber Rose. Disney'in çiftliği hiç böyle değildi.

42

Sonraki birkaç gün boyunca çiftlik, şair García Lorca'nın deyimiyle "turnaların coşkusundan" ziyade flamingoların kaygısını taklit edercesine tek ayak üzerindeydi. Kontes gelene kadar da diğer ayağını yere basmayacaktı.

O sırada kovboy kızlar tahtalıköyü boylayan sığırları gömmek için bir kireç kuyusu kazdılar. Kazınca da tekrar doldurmaları gerekti. Kuyular böyledir işte, doymak bilmezler. Kovboylar sabahın erken saatlerinden günbatımına dek çalıştılar. Seyyar mutfaktan yemeklerini yediler ve akşam yemeğinden sonra yatakhanenin yolunu tutup doğruca yatağa daldılar. Sissy penceresinden onların gidiş gelişini izledi, yorgun kahkahalarını işitti ve daracık Levi's kotlarında tropik balıkların ağzı gibi açılıp kapanan gamzeleri inceledi.

Kovboyların yokluğundan istifade eden Bayan Adrian sağlık ve güzellik programı üzerindeki hâkimiyetini yeniden sağlamaya çalıştı. Hanımlar artık karbonhidrat karmaşası içinde domuz gibi homurdanmıyor, "ateşten bir yılanı" omurgalarından yukarı iteklemeye çalışmıyorlardı.

Sissy'ye, pek çoğu ana binanın kanat kısımlarından birinde bulunan tesisleri gezdirdiler. Sauna, buhar banyoları ve "cinsel yenilenmenin" sırları birkaç metre ileride, ayrı bir yerdeydi. Bayan Adrian, Sissy'ye havuzu ve saunayı ne zaman isterse kullanabileceğini söyledi. Müdire hanım işleri yoluna koymakla meşguldü ve New York'tan gelen bu başparmaklı modele ayıracak fazla vakti yoktu.

Sinemacılar ilk sabah, Turna Vakti yaklaştığı için bir kez gidince uzaklaşmaya cesaret edemedikleri kamuflaj alanına eklenecek yeni parçaları seçerken Sissy'yle konuştular. Gölü ve kamuflajları göstermeyi teklif ettiler, ama daha önce söyledikleri gibi onu ayrı çekmeleri gerektiğini de tekrarladılar. "Hiçbir turna o kadar yaklaşmana izin vermez" dediler. "Hatta diğer kuşları bile yanlarında istemez bu turnalar." Kameramanlar ne çekeceklerinden tam emin değillerdi.

Kontes gelene kadar kimsenin bir şey bileceği de yoktu.

Bu yüzden de çiftlik tek ayağının üzerinde durdu ve bekledi.

Bu beceriksiz denge numarası bir yandan da boyu kısa, ak sakalı uzun, adımları emin bir adam tarafından umursamazca izleniyor, sinsi bakışlarla aheste aheste gözleniyordu. Adamın Siwash bayırının yıpranmış kıç güvertesinde ve rüzgârdan aşınmış kulelerinde habire belirip durmasında öyle esrarengiz, öyle doğaüstü bir hava vardı ki, nice hevesli zihnin hayal gücünü ateşlerken, kimileri de onu gayet sinir bozucu buluyor ve şüpheyle başlarını sallıyorlardı.

Ama çiftlikteki olayları ve onları izleyen yaşlı beyefendiyi izlerken pervasızca galeyana gelmenin de alay etmenin âlemi yok. Bu meseleyi serinkanlılıkla, tarafsızca, işlevsel, bütünlüklü bir felsefeyle ele almalıyız. Eleştirel ya da analitik yaklaşıma geçici bir süre için ara vermeliyiz. Bilgi toplayalım, estetik cazibesine ya da teorik toplumsal değerine bakmadan tüm doğruları bir araya getirelim ve bir kâhinin hindi bağırsaklarını yaydığı gibi değil de bir gazetenin sütunlarını dizdiği gibi önümüze serelim. Hatta biraz gazetecilik yapalım. Ve bütün iyi gazeteciler gibi elimizdeki doğruları meşhur beş N'ye uygun bir sıralamayla sunalım: Ne biçim, nerede olursa olsun, ne zamansa o zaman, neden olmasın ve nasıl da yırttık.

43

Beşinci sabah, pastırma yazı güneşi tepelerin ardından hayır işlemek için yanip tutuşan tiroidi azmış bir izci gibi fırlarken, Sissy kahvaltı tepsilerinin çıngırtısıyla uyandı. Esneyip gerindi ve gece bir değişime uğramışlar mı diye bakmak için başparmaklarını güneşe doğru tuttu. Yastıklara yaslanıp kapının çalınmasını bekledi; dinlenmiş olsa da gergin hissediyordu.

Yatakta kahvaltı, Rubber Rose'a Bayan Adrian'ın getirdiği bir gelenekti. Sissy'ye güzel bir fikir gibi gelmişti bu; tabii ilk tepsinin örtüsünü kaldırıp sakarinli kafeinsiz kahve, şekersiz taze greyfurt ve bir dilim kızarmış ekmek görünceye dek: Konuklar günde 900 kalorilik sıkı bir rejimdeydi. En azından mutfağı Debbie'nin yürütmediği zamanlarda. Hapishanede bile bundan lüks kahvaltılar etmişti Sissy.

Beşinci gün, aynı zamanda banyo terapisti olarak da çalışan sabah hizmetçisi, Sissy'nin tepsisini getirdi ve azizlerin damak zevkini bile çileden çıkaracak bir yemeğin örtüsünü kaldırırken sadistçe bir hazla izlemek ister gibi yanında bekledi. Gel gör ki bizim Sis, örtüyü kaldırdığında çayırdan toplanmış bir vazo dolusu yıldızçiçeğinin yanı sıra duble köfteli bir çizburger, bir paket Hostess Twinkies, buz gibi bir kutu Dr. Pepper ve bir Three Musketeers gofretiyle karşılaştı; yani yollardayken kendine hazırlayacağı öğünün tıpkısıyla.

Bir ejderhaya Prenses Anne'i tabakta sunsalar daha büyük bir gastronomik hazla gülümseyemezdi.

"Bonanza Jellybean'in ikramı" dedi hizmetçi. "Birazdan sizi görmeye gelecek".

Sahiden de tam kutudaki son gazoz damlasını yudumlamış ve dudağındaki son çikolata lekesini parmağıyla silmişti ki kapı yumruklandı ve öyle tatlı bir kovboy kızın bukleleri, dişleri ve meme uçları dalıverdi ki içeri, sırf ona bakınca bile utançtan kızardı Sissy. Yıldızçiçeği tutturulmuş taba rengi bir Stetson şapka, burun deliklerinden

turuncu alevler çıkan şaha kalkmış atlar işlenmiş yeşil saten bir gömlek, bir eşarp, ceset kadar beyaz bir deri yelek giymişti. Aynı kadavra beyazı deriden eteği öyle kısaydı ki, bacakları saat olsa, etek gece yarısına beş kalayı gösterirdi. El yapımı Tony Lama çizmelerinin burnuyla dişinizi karıştırabilirdiniz. Çizmelerinde gümüş mahmuzlar takılıydı. Düzgün belini bebek gibi hafifçe çıkık göbeğinin hemen üzerinden saran turkuvaz taşlı kemerinden bir tabanca kılıfı ve kötü bir hastane haberi gibi uzun burnuyla kılıfta ikamet eden, halis muhlis bir altıpatlar sallanıyordu. Yürürken baldan tatlı uylukları görünüyor, memeleri helyum dolu yuvarlak ekmekler gibi hopluyordu. Bebeksi tombulluğun olgunlaşmakta acele etmediği al yanaklarının ortasındaki küçük gülümseme, minerallere ve plastiklere, çok çok eski canlı bağlantılarını hatırlatabilirdi.

Sissy'yi, başparmağına fazla yaklaşmaktan çekinerek dirseğinden tuttu ve yatağın yanına oturdu. "Hoş geldin ortak" dedi. "Vay canına, burada olman harika. Şeref duydum. Seni görmekte bu kadar geciktiğim için üzgünüm; ama son birkaç gündür yapacak bir ton ağır işim ve planlamam gereken bir sürü şey vardı." "Planlama" sözcüğünü telaffuz ederken fesat, hatta neredeyse tehditkâr bir havaya büründü sesi.

"Hmm, kim olduğumu biliyorsunuz anlaşılan" dedi Sissy. "Hatta ne olduğumu bile. Kahvaltı için teşekkür ederim."

"Ah, Sissy Hankshaw'u biliyorum tabii, bilmez miyim" dedi Jelly. "Benim de biraz otostop çekmişliğim vardır. Ah Tanrım, bir kere salça kavanozunu kütükten taşla devirdin diye Annie Oakley'e keskin nişancıyım demek gibi oldu. Öyle adamakıllı otostop yapmış değilim. Ama on, on bir yaşımdan beri birkaç ayda bir evden kaçıp kovboy kız olabileceğim bir yer arardım. Ama her zaman beni Kansas'a geri yollayacak birileri çıkardı. Hiçbir çiftlikte kalmama izin vermediler, hatta bazıları beni içeri attırdı. Daha Kansas'tan çıkmadan kanuna yakalandığım çok oldu. Ama *senin* şöhretini duyacak kadar dolaştım. İlki Wyoming'deydi. Polisin teki bana 'Sen kendini ne sanıyorsun, Sissy Hankshaw mu?' dedi. Ben de dedim ki 'Hayır gerzek herif, Margaret Meade'im ben'. Beni bir güzel patakladı; ama kimdir bu Sissy Hankshaw diye meraklanmıştım bir kere. Sonra ha-

piste ve kamyon duraklarında tanıştığım insanlardan senin hikâyelerini duyar oldum. Senin o, yani senin o, o muhteşem başparmaklarını ve Jack Kerouac'ın sevgilisi olduğunu duydum..."

Tepsisini yatağın yanındaki masaya koyan Sissy araya girdi. "Yok, maalesef o kısmı doğru değil. Jack bana hayrandı ve peşime düşüp beni buldu. Bir mısır tarlasında sohbet edip kucaklaşarak bir gece geçirdik ama sevgilim olduğu söylenemez. Tatlı bir adamdı ve eleştirmenlerinden çok daha dürüst bir yazardı. Kontes'in ona sürekli kusur bulan oyun arkadaşı Truman da dahil buna. Ama bir otostopçu olarak son derece ilkeldi. Üstelik ben daima yalnız seyahat ediyordum."

"Neyse, önemi yok; o kısmı zaten beni hiç alakadar etmedi. Beatnik'ler benim zamanımdan önceydi. Boktan uyuşturucular, klişeler ve belsoğukluğu haricinde hippilerden de bir şey anlamadım. Ama sen, kovboy kız olmadığın halde benim için bir ilham kaynağıydın. Senin yaşamın bana örnek oldu, kovboy kız olma mücadelemde bana yardım etti."

New York, güneş ışığı hissesini İsviçre'de bir banka hesabında saklar ve üç ayda bir yatan faiziyle geçinmeye çalışır. Dakota güneşiyse, tam tersine, köy kiliselerindeki kâhyaların hesap defterleri gibi açıktır. Eylülde, yazın gelen büyük paralar harcandıktan sonra bile öyle cömerttir ki kimse hesapları denetlemeye kalkmaz bile. Rubber Rose'un kredi hanesine dalıveren güneş ışığı da hem Bonanza Jellybean'in çıplak bacaklarına hem de Sissy H. Gitche'in yorganın altında toplanmış duran çıplak bacaklarına bir dizi yatırımda bulundu. Sohbet sırasında güneşli bir sessizlikte, sabah egzersizi yapan konukların oflayıp puflamaları duyuldu ve iki kadın sebepsiz yere kıkırdadı.

"Anlatsana bana" dedi Sissy.

"Ne anlatayım..."

"Kovboy kız olmak. Nasıl bir şey? Sen söyleyince incinin üstüne radyumla yazılmış gibi geliyor kulağa."

*Jelly çizmelerinin ekuin** canlıların sindirim becerilerine tanıklık etmiş olmasına aldırmadan ayaklarını yatağa koydu. "Gördüğüm ilk kovboy kız bir Sears kataloğundaydı. Üç yaşındaydım. O zamana

* At cinsinden.

kadar yalnızca kovboyları duymuştum. 'Annecim, Babacım, Noel Baba bana bundan getirsin' dedim. Ve o Noel, bir kovboy kız kıyafetim oldu. Bir sonraki Noel bir tane daha geldi; çünkü ilkini paralanana kadar giymiştim. On yaşıma kadar her Noel, kovboy kız kostümü istedim, kostüm diyorduk onlara. Sonra bizimkiler 'Artık çok büyüdün' dediler. 'Üzerine uyacak kovboy kız kostümü yok ki Noel baba'nın. Son moda kıyafetler giymiş bir Barbie bebeğe ne dersin?' 'Palavra!' dedim. 'Dale Evans kovboy kız kıyafetleri giyiyor ve o benden çok daha büyük. Yeni kovboy kız giysileri ve ateş eden bir silah istiyorum.' Bu tuhaf hayalimden dolayı sınıf arkadaşlarım benle zaten dalga geçiyorlardı; ama asıl mücadelem o yıl başladı."

Çocukluktan kalma acı bir anıyla irkilen Jelly, yatağı gıcırdatarak oturduğu yerde doğruldu. Sissy de duruşunu düzeltti ve bir gıcırtı daha geldi. Sissy'nin gıcırtısı sonar sonsuzlukta Jelly'ninkini takip etti. Sesler, insan kulağı tarafından algılanamaz hale geldikten sonra uzun bir süre daha uzayda yolculuk ederler, bazıları doğrudan iyonosfere dalıp kozmosun kalbine yuvarlanırken, bazıları da zıplayıp durur ve sonunda dünyevi engellerin titreşim alanlarına kapılırlar. Ama her iki durumda da enerji pes etmez, sonsuza dek sürer; o yüzden de hepimiz güzel sesler çıkarmaya özen göstermeliyiz.

"Az önce 'hayal' ve 'mücadele' sözcüklerini aynı cümlede kullandım ve sanırım önemli olan da bu, en azından bir bakıma. Kovboy kızlar için öyle ve belki başkaları için de. Sonuçta hayat dönüp dolaşıp insan hayallerini gerçekleştirecek mi yoksa kabullenemediği tavizlerle ayakta mı kalacak meselesine dayanır. Bana göre cennet de cehennem de burada, dünyada. Cennet umutlarımızda yaşıyor, Cehennem de korkularımızda. Hangisini seçeceği kişiye kalmış." Jelly durakladı. "Bunu bir defasında Chink'e söyledim o da dedi ki, 'Her korku biraz umut ve her umut biraz korkudur, her şeyi bölüp taraf tutmayı bırak.' Chink böyledir işte. Sen ne düşünüyorsun?"

"Daha fazlasını duymak istiyorum" dedi Sissy. Kendini, iki dirhem bir çekirdek giyinmiş bu vahşi kas ve bebek yağı yığınına yakın hissediyordu bir şekilde. "Daha detaylı anlatır mısın?"

"Detaylı. Tamam. Hayallerimizden bahsediyorum. Hayal ve gerçek arasındaki farkı biliyorsun değil mi? Noel sabahı saat dörtte kal-

kıp heyecandan uyuyamadığında bunun sebebi hayaldir. Ama salona inip ağacın altına baktığında, ortak, gördüğün şey gerçektir.

"Bize Noel Baba'ya inanmamızı söylerler, değil mi? Ve de Paskalya Tavşanı'na. İkisi de hayali yaratıklar. Sonra bir gün bize derler ki 'Aslında Noel Baba da Paskalya Tavşanı da yoktu, başından beri ikisi de annenle babandı.' Biraz kandırılmış hissederiz tabii ama kabulleniriz. Cicileri aldık ya zaten, kim getirdiyse getirdi, fark etmez ve diş perisi zaten hiç inandırıcı değildi. İşte böyle. Aynı şekilde kovboy kız gibi giyinmene de izin verirler ve 'Büyüyünce kovboy kız olucam' dediğinde de gülüp derler ki 'Ay ne şeker şey'. Sonra bir gün sana 'Bak tatlım' derler 'Kovboy kızlar şakacıktan var. *Gerçekten* kovboy kız olamazsın.' İşte o noktada 'Bir dakika!' diye bağırdım ben. 'Durun bakalım! Noel Baba'yı ve Paskalya Tavşanı'nı anlıyorum; sevimli yalanlardı ve bunun için sizi suçlamıyorum. Ama bu sefer benim kişiliğimle, geleceğe dair planlarımla oynuyorsunuz. Ne demek kovboy kız olamam?' Cevabı duyduğumda erkek kardeşimle aramızdaki farkın banyo küvetinde gördüğümden çok daha büyük olduğunu anlamaya başladım.

"Anlıyorsun beni, değil mi? Bir erkek çocuk oyun oynarken itfaiyeci ya da polis olabilir; ama neyse ki gitgide daha azı polis olmayı seçiyor. Veya dalgıç, futbolcu, uzaylı, rock'n roll yıldızı ya da kovboy ya da göz kamaştırıcı ve heyecan verici her hangi bir şey. (Yazar'ın notu: Peki yazarlığa ne dersin Jellybean?) Ve liseye gelene kadar muhtemelen daha güvenli ve sıkıcı tutkulara yönelir; ama aslında bunlardan herhangi biri olabilir, o hayallerden herhangi birini gerçekleştirebilir; gücü, cesareti ve samimi bir tutkusu varsa tabii. Bugün meydanlarda yarışan en iyi kovboylardan biri Bronx'ta doğup büyümüştü. Aileler ve öğretmenler oğlanları maceracı arzulardan vazgeçirebiliyor ama onlar en azından düşlerinden mahrum kalmıyorlar, çocukluk hayallerini gerçekleştirme ihtimali her zaman var. Peki ya kızlar? Ortak, bu hikâyeyi sen de benim kadar iyi bilirsin. Bebekler, çay takımları ve oyuncak ocaklar verirler kızlara. Daha cüretkâr oyuncaklar isterlerse erkek kılıklı derler, birkaç yıl dalga geçerler, sonunda da kötü haberi ağızlarından kaçırıverirler. Ev hanımlığı, masa başı işi ya da annelikten daha heyecanlı hayaller kur-

makta ısrar eden bir kız varsa, onu hemen bir çocuk psikoloğuna götürmek, gerçekle yüzleşmesini sağlamak gerekir. Gerçek şu ki, Eskimoların vejetaryen olma şansı ne kadarsa, bizim büyüyüp kovboy kız olma şansımız da o kadar. İşte böyle."

Sissy'nin, Jelly'nin söylevini bölme korkusuyla kıpırdatmaktan çekindiği sağ başparmağı uyuşmuştu. Ve Sissy'nin başparmakları bir kere uyudular mı fena HORLARLARI Kuvvetlice ovaladı onu. "Peki ya filmlerde ve rodeolardakiler?" diye sordu.

"Hıh!" dedi Jelly besbelli küçümseyerek. "Filmler. Müzikal Western'lerden bu yana, Hollywood'da kovboy kız görülmedi. Roy ve Gene* şişmanlayıp elli yaşına gelince, beyaz perdedeki son kovboy kız da ortadan kayboldu. *Gerçekten* kovboy kızlarla *ilgili* bir film hiç çekilmedi ki. Delores del Ruby, Dale Evans'a acayip sinir oluyor. Onun yalnızca beyaz şapkalı iyi adamın yardakçısı, korunmaya muhtaç güçsüz biri, asla yatağa girmeyen bir seks nesnesi olduğunu söylüyor. Bilemiyorum. Bence bizim Dale perdede muhteşem görünüyordu. Ama atın terkisine biniyordu neticede. O tatlı kıçını kaldırıp at hırsızlarından kaçmaya çalışmak, hiçbir şey yapmamaktan iyidir tabii. Bugün bizim yapacak hiçbir şeyimiz yok."

Sissy kan dolaşımını geri getirmek için ovaladıkça, başparmağı Madonna'nın halesinden çaktırmadan ısırık alan o Rönesans meleği gibi pembe pembe ışıldamaya başladı. Jelly şaşırmıştı ama konuşmaya devam etti.

"Sana rodeoları anlatayım" dedi. "Oklahoma Rodeo Şeref Listesi'nde sadece iki kovboy kız var. İki. Rodeo Kovboyları Derneği'nin üç binden fazla üyesi var. Bunların kaçı kadın dersin? Parmakla sayılacak kadar, hem de başparmaklar hariç. Ve hepsi de gösteri binicisi. Kovboy kızlar rodeolarda nedense hep gösteri biniciliği yapmış. Toplumumuz, sıradışı kadınların marifetlerini göstermesinden hoşlanıyor elbette. Orospuların dediği gibi yani: 'marifetlerini göstermek.'

"Dokuz yıl boyunca, bin dokuz yüz yirmi dörtten, bin dokuz yüz otuz üçe kadar kadınların etkinliklere kovboylarla aynı şartlarda katılmalarına izin veriliyordu: Katılım ücreti ödüyor, mekanik boğalara biniyor, boğa güreşi yapıyor, kementle buzağı yakalıyor, erkeklerin

* Roy Rogers ve Gene Autry.

yaptığı her şeyi yapıyorlardı. Fena da değillerdi hani. Gelmiş geçmiş en büyük kovboy kız olan Tad Lucas, ödül parasından yılda on bin dolar kazanıyordu, hem de sezonu aslanlar gibi geçiren bir rodeo kovboyunun altı yedi bin dolar kazandığı bir dönemde. Ama RCA otuz üçte kadınları saf dışı bıraktı. Çok tehlikeli dediler. Tehlikeliydi de. Tad Lucas'ın neredeyse vücudundaki bütün kemikleri kırdığı olurdu. Brahma boğaları az kaldı *chop suey** yapıyorlardı ondan. Ama erkekler de yaralanıyordu. Kuş kafesi gibi telle tutturulmuştu çoğu. Aaa, bir erkeğin başına geldiğinde o kadar zalimce olmuyordu ama. Neden erkeklerin tehlikeli şeyler yapıp kendilerini yaralamalarına izin veriliyor da kadınlara verilmiyor? Bunu bilmiyorum. Ama gösteri binicileri ve geçit töreni kraliçeleri haricinde, kovboy kızları yasakladıklarını biliyorum. Kadınların rodeolarda ödül parası için yarışmasına kırk yıldır izin verilmiyor. Baksana ortak, başparmağını ovalayınca parlar gibi oluyor ya, acayip bir şey. Nasıl *yapıyorsun* onu?"

Söz konusu parmak şimdi tamamen uyanıktı. Işığın bilinci ışıktır derler ki bu da Budaların ve peygamberlerin başlarını çevreleyen ışıklı simitleri açıklıyor. Peki başparmak etinin bilinci, hızı, ruhu olabilir mi? "Kandan herhalde" dedi Sissy. "Yüzeye yakın büyük damarlar var orada". Sissy bu kadar canlanmışken başparmağını trafiğin vızır vızır aktığı bir yolda havaya kaldırmayı tercih ederdi ama yorganın altına sokuverdi. Jelly'nin gözleri peşinden gitmek istediğini belli edercesine parmağı izledi. "Anlaşılan kovboy kızlar artık rağbet görmüyor" diye söze daldı Sissy.

Ağır ağır ve etkileyici bir sesle "Bu tam olarak doğru değil" dedi Jelly. "Bu tam olarak doğru değil. Sistem onlara rağbet etmiyor, bu konuda haklısın. Ama bir talep var: Küçük kızların yüreklerinden gelen bir talep."

"Kovboy kızlar bir imaj olarak varlar. Son derece de yaygın bir imaj. Kovboy kız *fikri* toplumumuzda hâlâ geçerli. Dolayısıyla kovboy kız *gerçeği* de geçerli olmalı gibi geliyor bana. Yoksa yine üçkâğıda geliyoruz demektir. Dinlerin insanların kafasını karıştırma yöntemi de bu değil mi zaten: gerçeğe dayanmayan güzel kavramlar. Çocukken o kadar sevmeme izin verdikleri bu rolü üstlenmemin imkânsız

* Etle yapılan bir Çin yemeği.

olduğunu söylediklerinde, off, ne biçim tepem atmıştı! O günden beri de öfkeliyim. O yüzden de bu konuda bir şeyler yapmaya, kendi içsel ihtiyaçlarımı karşılamaya ve olmayan bir şeyi bana sevdirmenin yanına kâr kalmayacağını topluma göstermeye karar verdim."

Kendini tutamayan Jelly, Sissy'nin başparmağının örtünün altında oluşturduğu yumurtamsı tümseğin üzerine koydu elini. Sıcaktı. "Ya sen Sissy? Sen de küçükken kovboy kız olmak istiyor muydun?"

"İstiyordum desem yalan olur. Ama kabul etmelisin ki biraz tuhaf bir vakaydım ben." Sissy büyüyünce *Kızılderili* olmak istediğini söylese Jelly ne düşünürdü acaba? Gök mavisi derelerin kıyısında bir yığın kafa derisi mesela. "Ne tuhaf. Bir defasında Afganistan'da bir deveye otostop çekmiştim ama hayatımda hiç ata binmedim."

"Hallederiz. Artık Rubber Rose'dasın. Ama beni de Tad Lucas'ın biri zannetmeye başlamadan önce sana bir şey itiraf edeyim. Geçen seneye kadar Kansas Hayvanat Bahçesi'ndeki Shetland midillilerinden başka bir şeye binmemiştim. Bir iki herif hariç tabii. Ama ben bir kovboy kızım. Hep öyleydim. Daha on iki yaşındayken gümüş bir kurşun yemiştim. Şimdiyse başkalarının da kovboy kız olmasına yardım edebilecek bir konumdayım. Bir çocuk büyüyünce kovboy kız olmak istiyorsa bunu yapabilmeli, yoksa bu dünya yaşamaya değmez. Bütün küçük kızların ve tabii bütün küçük oğlanların hayallerini gerçekleştirmekte özgür olmasını istiyorum. Bundan aşağısını da kabul etmiyorum."

"Siyasi birisin öyleyse?" Sissy, Julian'dan siyaset hakkında bir şeyler öğrenmişti.

"Hayır efendim" dedi Jelly. "Kesinlikle hayır. Rubber Rose'da siyasi kızlar var ama ben onlarla aynı fikirleri paylaşmıyorum. Vaaz edecek bir kovboy kız ideolojim yok benim. Adam toplamıyorum, kimseyi ikna etmeye de çalışmıyorum. Bir kız daha kovboy kızlık yolunu seçmiş seçmemiş, benim için önemli değil. Kişisel bir mesele bu. Diğer kovboy kızlara yardım edeyim ki onlar benim kadar güçlük çekmesinler istiyorum. Ama bir akım yaratmaya ya da bir akıma katkıda bulunmaya çalıştığımı düşünme. Delores del Ruby, 'Kovboyculukla mücadelenin yolu kovboy kızcılıktır' diye kıyameti kopartıyor, bense ben de böyle şeyleri dert edemeyecek kadar mutluyum

kovboy kız olmaktan. Siyaset, hayatı değiştirmeye tutkun ama hayatı yaşama tutkusundan yoksun insanlar içindir."

Jelly başparmağını oyuncak bebek gibi kavrarken Sissy'nin kanı, bir kızıl arı kolonisi gibi parmağının içindeki dehlizlerdeki çizili rotasında yol alıyordu. Jelly bir ton kanın içinde zonkladığı bu arı kovanının üzerine elini hafifçe bastırdı ve bir kovboy için bile utangaç denecek bir ifadeyle baktı sahibine. "Bu son yorum benim ağzımdan çıkamayacak kadar bilgece mi geldi? Benim değil zaten. Chink'ten kaptığım bir şey."

"Gerçekten mi? Chink'ten öğrendin demek? Arada konuşuyorsunuz anlaşılan. Başka neler öğrendin Chink'ten?"

"Chink'ten ne mi öğrendim? Aman Tanrım. Ha ha. Söylemesi kolay değil. Biz genelde... Mmm, anlattıklarının çoğu saçma sapan şeyler aslında." Jelly duraksadı. "Şimdi düşününce aklıma geldi de Chink bana kovboy kızlarla ilgili bir şey öğretmişti mesela. Kovboy kızların yüzyıllardır var olduğunu biliyor muydun? Amerika'dan çok daha önce. Eski çağlarda Hindistan'da sığırların bakımı hep genç kadınlara bırakılırmış. Hintli kovboy kızlara *gopi* denirmiş. Sürekli sığırlarla yalnız kalan *gopiler* fena halde azarmış, aynı bizim buradaki halimiz gibi. Bütün *gopiler* deli gibi flüt çalan Krishna adlı genç ve yakışıklı bir Tanrı'ya âşıkmış. Dolunayda bu Krishna nehir kıyısında flütünü çalıp *gopileri* yanına çağırırmış. Sonra kendini her *gopi*'ye bir tane düşecek şekilde on altı bin kere çoğaltıp her biriyle en çok nasıl arzuluyorsa öyle sevişirmiş. Böylece on altı bin *gopi* nehir kıyısında Krishna'yla düzüşürmüş; birleşmelerinden doğan enerji öyle büyükmüş ki muazzam bir bütünlük, mutlak bir aşk birliği çıkarmış ortaya ve Tanrı buymuş işte. Vay be! Nasıl manzara ama? Bu hikâyeyi Debbie'ye anlattığımda öyle havaya girdi ki bundan sonra kendimize *gopi* diyelim diye tutturdu. Yatakhane toplantısında konuştuk bunu ama *'gopiler'*in kulağa *'groupie'ler'* gibi geldiğine karar verdik. Bir o eksikti zaten. Mottburgluların bize kaltaklar demesi yetti de arttı. Bir de lezbiyenler."

Sissy'nin başparmağı seğiriyordu. Jelly güçlükle yutkundu. Birbirlerinin gözlerine baktılar; Sissy, Jelly'nin o kelimeyi söylerken, Jelly de Sissy'nin bunu duyduğunda ne hissettiğini anlamaya çalışıyordu ve onlar bakışırken belli belirsiz küçük elektrik şokları, bir

harp telinin üzerinde yürüyen sarhoş istiridyeler gibi dans ediyordu aralarında.

Sürüler otlaktan gelene dek öylece bakışırlardı bakışmasına da hem inekler daha yeni mortlamıştı hem de pencerenin hemen önünden gelen bir ıslık gün ışığını delip geçti.

"Krishna olamaz herhalde, değil mi?" diye gülümsedi Jelly. "Bir flüt için fazla cırtlak. Şansımız yok desene."

Pencereye doğru yürüdü ve biriyle karşılıklı el işaretleri yaptılar. Sissy'ye dönüp şöyle dedi: "Şimdi kaçmam lazım. Bana ihtiyaçları varmış, Delores öyle diyor. Biri gelmiş. Belki de Kontes'tir." Altıpatlarını hızla çekip mermi yuvasını oyuncak bebek parmaklarıyla ustaca yuvarladı. "Sissy, kovboy kız tarihi yazılmak üzere. Senin de buna şahit olacağına müthiş seviniyorum." Namlu sürmeye alışkın küçük parmaklarıyla bir öpücük gönderdi ve gitti.

Bir hapşırık saatte 320 kilometre hızla gider. Geğirme daha yavaş, osuruk ondan da yavaştır. Ama parmakla gönderilen bir öpücük başkadır; bir anda havalanır, yerine ulaştığı şüphelidir ve ne kadar hız yapabildiği konusunda kesin bir kaynak yoktur.

44

Sissy, Capistrano* usulü doyana kadar yiyip içtikten sonra yataktan fırladı. Pencereden, kovboy kızların halka olduklarını görebiliyordu. Halkanın ortasında biri ya da bir şey vardı. Sissy çabucak hazırlandı, kırmızı bir tulum giyip fermuarını çekti ve dışarı koştu. Neyle karşılaşacağını bilmemek onu çok da rahatsız etmiyordu. Hiçbir zaman bilmemişti ki.

Halkanın ortasında duran şey bir keçiydi. Mottburg gecelerinin140 kiloluk serserisi Billy West onu numune olarak bırakmıştı. "Bunun geldiği yerde daha çok var" dedi Billy West. Kovboy kızlara özel indirimli fiyatı, keçi başına yirmi dolardı.

Debbie hayvanın kulaklarını kaşıyor, ona sarılıyordu. "Ben de Mahatma Gandi gibiyim" dedi. "Bir daha asla keçisiz gezmeyeceğim."**

"Çok sevimli" dedi Kym. "İnekten çok daha sevimli."

"Keçiler daima insanları sınarlar" dedi Debbie. "Zen ustalarına benzerler. Numara yapıp hissettiğinden farklı davranırsan hemen anlarlar. Doğruluktan uzaklaşmayasın diye sana oyunlar oynarlar. İnsanların psikiyatristlere değil keçilere gitmesi lazım aslında."

"Ne kadar da sevecen" dedi Gloria. Debbie'nin sözünü kesti ve hayvana sarıldı.

"Keçiler kadınlığın ve erkekliğin doruk noktası. Bir çift keçiyi dikkatle izlersen kadın-erkek meselesinin ne olduğunu da anlarsın. Evlenirken bütün çiftlere bir çift keçi vermek lazım. Evlilik danışmanlarına bir daha gerek kalmazdı."

"Şu oyuncu, bilge gözlere bakın" diye cıvıldadı Heather.

"Diğerlerini ne zaman alabiliriz?" diye sordu Elaine.

"Ayyy! Yaladı beni!" diye ciyakladı Gloria.

---

* San Juan Capistrano: ABD, Californiya'da bir şehir.

** Mahatma Gandhi düzenli olarak keçi sütü içer, nereye gitse uzun kulaklı keçisini de yanında götürürdü.

Sissy keçiyi izlemekten sıkılınca odasına yöneldi. Duvar kâğıtlarına otostop falan çekerim diye düşünüyordu ama Jelly ona yetişti. "Bundan böyle keçilere çobanlık edeceğiz anlaşılan" dedi.

"Bir şey fark eder mi?" diye sordu Sissy. "Senin hayallerin açısından yani."

"Hem de hiç fark etmez" dedi Jelly. "Chink'in bana anlattığı hikâyede, her şeyden vazgeçip binlerce kilometre yol giden ve son kuruşunu da hayatı boyunca arzuladığı yemeği, Tibet usulü şeftalili turtayı tadacağım diye Himalayaların en yüksek lama manastırına ulaşmak için harcayan gurme gibi. Soğuktan donmuş, yorgun ve perişan bir halde manastıra vardığında lamalar hiç şeftalimiz kalmadı demişler. 'N'apalım' demiş gurme, 'o zaman elmalı olsun.' Şeftali, elma; inek, keçi. Anla işte."

Biçimin işlevden önce gelmesiyle ilgili herhalde diye düşündü Sissy. Kendi otostop anlayışına uyarlayacak olursa, otostop eylemindeki farklılık ve yoğunlaşmaların yarattığı duygusal ve fiziksel yapı, çoğunlukla eylemin tek amacı sayılan faydacı hedeflerden çok daha önemliydi.

Jelly "Baksana, beş dakika sonra bir cinsel gelişim dersi var. Birkaçımız gidip dersi basacağız. Faydalı bilgiler verip ve birkaç yanlış anlamayı düzelteceğiz. Gelmek ister misin?" diye sordu.

C.G. binası dışarıdan rüstik bir görünüme sahipti. Bir nalbant dükkânını andırıyordu. Loşça aydınlatılmış tek göz odanın zemini kalın lastik matlar ve harem yastıklarıyla kaplıydı. Odanın arka kısmında, sırma işlemeli bir perdenin kısmen sakladığı, Kontes'in ön dişleri gibi porselen görkemiyle ışıldayan bir alafranga tuvalet vardı. Ön kısımda uzun, alçak bir masa üzerinde bir sürü irili ufaklı şişe, kutu, sprey kutuları, merhemler ve aynı zamanda lavman torbasının ikiz kuzenlerine benzeyen pembe ve şık bir çift aparat sergileniyordu. Yaklaşık bir düzine kadın masaya dönük bir şekilde yerde oturuyordu. Kadınların yarısı oldukça kilolu, bir kısmı da ince kafiye kadar zayıf ve yanık buji kadar kara kuruydu, ama birkaç tanesi gayet çekici ve Rubber Rose Çiftliği'nin hizmetlerine ihtiyaçları yok gibi göründü Sissy'ye. Böyle bir yerin müşterisi olup çıkana kadar daha neler göreceğiz bakalım diye düşündü.

Debbie'nin öncülüğündeki kovboy kızlar hemen işe koyuldular. "Vajinal duş için ancak tek bir gerekçe olabilir, o da kaşıntı ya da enfeksiyonu iyileştirmek" diye zoraki dinleyicilerini bilgilendirdi Debbie. "Ki bu durumda iltihaplı dokulara ne püskürttüğünüze çok dikkat etmeniz gerekir. Vajina yıkamada kullanılabilecek on bir bitki ya da doğal madde vardır. Bunlar, rezene, kızılderili piposu kökü, karaağaç, akasya sakızı, beyaz nilüfer, marshmallow..."

"Marshmallow mu?" diye şüpheyle sordu iyice obez kadınlardan biri.

Debbie azimliydi. "Marshmallow ya da *Althaea officinalis* bataklık alanlarda yetişen pembe çiçekli bir bitkidir. Aslında son derece şifalı bir bitkidir; ama bu niteliği zamklı köklerinin kaynatılmasıyla elde edilen beyaz şekerli macunun gölgesinde kalıyor çoğunlukla.

Evet, nerede kalmıştık? Marshmallow, yabani mercan çanı kökü, ayı üzümü, çemen otu, defne meyvesi kabuğu..." Debbie bitki isimlerini saymayı bitirdi ama şişko kadın artık dinlemiyordu. Marshmallowlu bir banyo sefası hayal edip karamel kremalı ve şeker şuruplu vajinal zevklerle dolu düşler içinde bilincini yitirirken gözleri karardı.

Dersin ilerleyen dakikalarında Delores masadan aldığı bir kutu Çiğ Damlası spreyini havaya fırlattı. Jelly altıpatlarını çekip kutuyu yere düşmeden önce vurmaya çalıştı. Iskaladı ama sınıftakiler meseleyi kavramıştı. Silah sesinin üzerine ana binadan koşarak gelen Bayan Adrian, Washington'daki Kontes'i tekrar aramaya çalıştığı için geç kalmıştı. Yetiştiğinde şu sözleri duydu:

"Mazoşist kimyasalcı fetişistin teki değilse, cinsel organını benzetonyum klorüre daldıracak tek erkek bile bulamazsınız; kendininkine sıkan kadınlar da enayinin önde gidenidir."

Çiftliğin imajını ve muhtemelen Delores'in kamçısıyla Jelly'nin silahını da düşünen Bayan Adrian kendini dizginlemeye çalıştı. "Kızlar" dedi. "Kızlar."

"Bir dakika bayan" diye atıldı Jellybean. "Neredeyse bitirmek üzereyiz. Paylaşacağımız bir iki faydalı bilgi daha var. Sizin gibi hayat dolu bir hanımefendinin de ilgisini çekebilir." Bayan Adrian'a kenara çekilmesini söyleyip tekrar dinleyenlere döndü.

"Debbie'nin de söylediği gibi, bir kadının doğal esansı utanılacak bir şey değildir; hatta lehimize işleyen olumlu bir şeydir aslında. İşte size kendini kutlamanın eminim hiç aklınıza gelmemiş bir yolu. Yapacağınız şey parmaklarınızı uzatıp kendi özsularınızla ıslatmak. Sonra da kulaklarınızın arkasına süreceksiniz..."

"Kulak arkasına mı???"

Bunun üzerine bütün sınıf dikkat kesildi. Hatta şişko hanım bile marshmallow diyarından geri geldi. Bayan Adrian ise düşüp bayılmak üzereydi.

"Evet, kulaklarınızın arkasına. Eğer isterseniz bir damla da gerdanınıza. Kuruduğunda beklemiş yosun kokusundan eser bile kalmayacak. Son derece hafif ve son derece çapkın. Erkekler buna bayılıyor, emin olabilirsiniz. Avrupalı kadınların yüzyıllardır kullanmasının nedeni de bu. Napolili kızlar neden o kadar baştan çıkarıcı zannediyorsunuz? Bana inanmıyorsunuz değil mi? Bakın ne kadar güzel olduğunu göstereyim."

Jelly elini eteğinden içeri daldırdı ve esansı toplamaya başladı. Ne var ki daha gösterisini tamamlayamadan, bembeyaz kesilmiş titreyen Bayan Adrian car car konuşmaya başladı. Bir şeyler geveliyordu ama kimse anlamıyordu ne dediğini. Birdenbire Jelly'nin silahına doğru atıldı; ama silah çekmede gitgide ustalaşan Jelly, elini hızla kasıklarından çıkarıp yaşlı kadının hamlesini savuşturmayı başardı. Kovboy kızlar gitme vaktinin geldiğine karar verdiler.

Kıkırdayıp laflayarak ahırlara gidip atlarını eyerlediler. Jelly ve Big Red, Sissy'nin uysal bir kısrağa binmesine yardım etti. Tepelerin bozkır seviyesine yaklaştığı yere doğru üç beş kilometre doğu yönünde ilerlediler. Çayırdaki rüzgâr, at arabasının zeminine düşen ipek astarlı bir opera ceketi gibi ses çıkarıyordu. Sürekli. Çayırdaki rüzgâr, yıldızçiçeklerinin arasında esiyordu ama. Çünkü nereye gitseler ve nereye baksalar, Tanrılara mahsus bir orjinin ardından şarapla lekelenmiş papatyaları andıran, sarı göbekli, mor yapraklı yıldızçiçekleriyle kaynıyordu toprak.

Kovboy kızların birkaçı lise edebiyat dersinde, vadilerin ve tepelerin üstünden süzülen bir bulut gibi yapayalnız dolaşırken, birdenbire konuksever altın nergislerden bir kalabalık gören Wordsworth'ü

hatırladı.* Ama bu yıldızçiçekleri ne kalabalık ne de konukseverdi: Bir gezegen, bir evren, resmen bir çiçek *sonsuzluğuydu* onlar. Gary Cooper'ın, Crazy Horse'un bozkırının, at arabalarına batıya merhaba diyen bozkırın, Amerikan bozkırının kurak ve geniş bağrının Eylül ayında böyle nazik çiçeklerle dolu bir bahçeye dönüştüğü kimin aklına gelirdi ki? Yıldızçiçekleri dalgalanma sanatını prova eder gibi dalgalanıyordu her yerde. Bu anın saflığı Sissy'nin başparmaklarını fena kaşındırmıştı; ama kovboy kızlar manzaranın ıssız havasıyla durulmuştu şimdi. Işığa ulaşmaya çabalayan âşık yıldızçiçekleri gibi, akıllarında kâğıt sesini andıran bir huzur tınısıyla tekrar çiftliğe doğru yol aldı hepsi.

Vardıklarında, uzun bir iple ağıl çitlerine bağladıkları keçi, sinemacıların spor arabasının tavanını yemekle meşguldü. Ön koltuk döşemesini ve Bayan Adrian'ın Cadillac limuzininin direksiyonunun bir kısmını çoktan yemişti. Ordövr niyetine de yatakhanedeki çamaşır ipini dolaşarak Delores'in bataklık yılanderisi takımı, Heather'ın dantel külotları ve Kym'in Fredericks of Hollywood'dan aldığı kalp şeklinde pencereli tek iç çamaşırı da dahil en az on dört külot yemişti.

Akşam şömine başında keçiler hakkında bazı tereddütler dillendirildi.

* Wordsworth'ün *Nergisler* adlı şiirinden.

45

"İnek sütü molekülü anne sütü molekülünden yüz kat daha büyüktür. Ama keçi sütü molekülü ve insan sütü molekülü neredeyse aynı boydadır. Bu yüzden de keçi sütünün sindirimi kolaydır, inek sütüyse bağırsakların benzin deposunda kum etkisi yapar."

"Hiç 'timsah' sütü denedin mi?" diye sordu Delores. Bu soruya ne anlam vereceğini bilemedi Debbie.

"Debbie haklı" dedi Bonanza Jellybean. "İnek sütünün insanlara uygun olmadığını gitgide daha çok kişi fark ediyor. Billy West diyor ki vaktine değecek kadar keçi sütünü çiftlikte üretebilirsek düzenli olarak Fargo'ya götürürmüş. Saçma sapan bir oyunda oradaki bir peynir fabrikasının çoğunluk hissesini kazanmış. Bizim sütümüzden keçi peyniri yapıp orta batı eyaletlerindeki sağlıklı besinler satan mağazalara verebilirlermiş. Eğer yeterli miktarda satabilirsek ve keçilerin ayağımızdaki çizmeleri yemesini engelleyebilirsek çiftlik kendi kendini döndürebilir."

Her zaman karmaya önem veren Debbie "Hem de bir hizmet vermiş oluruz" diye ekledi. "Emziremeyen annelerin bebekleri için keçi sütü öyle faydalı ki."

"Hazır bebek konusu açılmışken" dedi Delores "her gece gizlice göl tarafına kaçan siz azgın bızırların önleminizi aldığınızı umuyorum."

Yüksek sesle cevap veren çıkmadı ama asabi ve öfkeli kıvranmalar oldu. Delores devam etti. "Tamam, Tad Lucas dokuzuncu ayına kadar yabani atlara biniyordu; ama hamile kovboy kızların bu çiftlikte bir işe yarayacağını sanmıyorum. Turnalar bize yetiyor zaten, bir de leyleklere ihtiyacımız yok. Şu sinemacıları da bir an evvel çiftlikten uzaklaştırmak en iyisi gibi geliyor bana. Erkekler buraya beladan başka bir şey getirmez." Esmer buklelerini Sissy'den yana salladı. "Ayrıca bu meseleyi tartışırken misafirimizin burada olmaması daha doğru olur bence."

Jelly, Sissy'nin adına konuşacak oldu ama herkesi, durumu anlayışla karşıladığına ikna eden Sissy yatakhaneden çıktı gitti.

Çiftliğin üzerinde asılı duran ay, hüzünlü bir katırın burnunu andırıyordu. Mehtabı konukların briç oynayıp John Updike romanları okuduğu ana binadaki elektrik ışığına tercih eden Sissy etrafta dolaştı. İnsan sütüyle moleküler ilişkisi hakkında henüz bir bulguya ulaşılamayan katır sütünü tepelerin, söğüt ağaçlarının ve kovboy kızların çevirdiği dolapların üzerine döken ay ile Julian'ın yeniden düzenlenmiş dairesinin çatısında parlayanın aynı ay olduğu gerçeğini düşündü. Amatör şarkı sözü yazarlarının ve sevdalı üniversite öğrencilerinin aklına gelecek türden, basmakalıp bir düşünceydi bu. Ama ağzı kulaklarına varan duygularıyla temas kurmasını sağlıyordu. Julian Gitche'le yalnızca duygusal ve her ne demekse, yasal olarak değil, aynı zamanda ay ışığıyla da birbirlerine bağlıydılar. Hatta daha belirsiz ve anlaşılmaz nedenlerle. Belki her şey, her şeyle bağlantılıydı, karmaşıksa bile sezilebiliyordu ve insan bu bağlantıların dokularını ve liflerinin izini sürebilse belki de... Belki de ne? Büyük planın kendisini mi görecekti? Bütün kukla iplerini çözüp onları çekiştiren ellerin ya da pençelerin sahibini mi keşfedecekti? Evrendeki kadim düzen ve anlam arayışına bir son mu verecekti? "Yok daha neler" diye içini çekti Sissy bir at pisliğini tekmelerken; yoksa keçi fırınından çıkma naylon aromalı bir kurabiye miydi? "Beynim de başparmaklarım gibi battal boy olsaydı bütün resmi net olarak görebilirdim belki de."

Sissy, o kadar emin olma, tatlım.

Eğer beynin o kadar büyük olsaydı, Grace Kelly'yi andıran boynunu başparmaklarının bileklerini zorladığı kadar zorlasaydı, muhtemelen daha üstün bir zekâya sahip olurdun. Tabii o büyüklükte bir beyni çalıştırmak için gereken sinir sistemiyle medeniyetin budalalıklarına karşı öyle hassas olurdun ki koca beyinli yunusların yaptığı gibi denize sığınmak zorunda kalırdın. Ölüm belgende Golden Gate Köprüsü'nün sabıka kaydı gibi "intihar" ve "boğulma" diye yazardı. Hayır, büyük beyinler, muhteşem birer yüzücü olan yunuslara ve seyrek ziyaretlerine bakılırsa Dünya'ya çok da bayılmayan Marslılara daha uygun. Bizim beyinlerimiz muhtemelen fazlasıyla büyük zaten.

Yapılan son nörolojik araştırmalar, beynin, idrak edemeyeceği ilkelerle işlediğini gösteriyor. Eğer beyin kendi işleyiş esaslarını, bes-belli uymak zorunda olduğu fizik kanunlarını anlayamayacak kadar çelimsiz ve ürkekse, Nihai Sorularla yüzleşmeye kalkan kimseye pek bir faydası dokunmayacaktır; hatta ekmek kutusu kadar büyük olsa bile (öff, düşüncesi bile iğrenç). Bu yazarın okurlarına tavsiyesi şu: Önce beyninizi elinizden geldiğince iyi kullanın, sonra başka şeylerde medet arayın; çünkü saklama kapasitesi hiç fena değil ve fiyatı da uygun.

Sissy'nin görünmez bağlantılar üzerine düşünmekten yorulunca başparmaklarına sığınması ve odasına dönerken ağustosböceklerinin cırlamalarına otostop çekmesi gibi mesela.

46

Yaradılışın Yahudi-Hıristiyan versiyonunda, Tanrı'nın "Sıkı bir tuvalet eğitimi ve serbest teşebbüs olsun" dediği gün, altıncı gündü. Sissy ana binadan dışarı çıktı. Her zamanki gibi gözleri hemen Siwash bayırından yana döndü.

Bazen alacalı kireç taşının üzerinde bir siluet şeklinde ya da daha alçakta, sakalını ardında sürükleyerek ardıç çalılarının arasından beliren bir insan figürünü seçebiliyordu orada. Bu sabah bulanık bir manzara ve boğuk bir araç sesi düşmüştü şansına.

Bir grup kovboy kız da şahit tepeye bakıyordu. "Peyote arabası" dedikleri araca yaslanmışlardı. Arkasında el yapımı tahta bir karavanı olan bir Dodge kamyonetti bu. Karavanın saçakları timsahların açık ağızlarını andıran oymalarla süslenmişti; canlı renklerle boyanmış vagonun her iki yanındaki kabartmalardan yeşil derileri ve dehşet verici dişleriyle çeşit çeşit timsahlar fırlıyordu. İguanalar ve dilini uzatmış kertenkele resimleri arka kapıyı süslüyordu. Bataklık sürüngenlerinin ölümcül kıvrımları, kıvıl kıvıl pulları, hipnotik bakışları ve ilk totemin diğer tezahürleriyle dalgalanmayan boşluklarda engereklerin hastane beyazı ağızları açılıveriyordu. Aracın sahibini, İspanyol binici şapkası ve mamba derisi çizmeleriyle baştan aşağı siyahlara bürünmüş Delores ("e" harfiyle) del Ruby'yi ise tanımamaya imkân yoktu.

Sissy her yaklaştığında kalkıp giden, omzunun üzerinden "Kadın hijyeni piyasası, kadınların sırtından yılda elli milyon dolar kazanıyor" diye soğuk soğuk seslenen Delores'ti bu.

Yoni Yum/Çiğ Damlası Kızı olarak yaptığı işlere dair bu düşmanca sözler karşısında Sissy afallamıştı. Altdudağı Peyote arabasının duvarlarından fırlamış yavru bir engerek gibi ufak ufak seğiriyordu. Başparmaklarıyla ve onları nasıl kullandığıyla ilgili dalga geçilmesine alışkındı ama mütevazı modellik kariyeri insanların onda değerli bulduğu tek şeydi.

"Delores'e bakma sen" dedi Kym. "Burnunun dikine gidiyor işte."

"Evet" diye onayladı Debbie. "Şu üçüncü vizyonunu bir görse çok mutlu olacağım." Debbie'nin kaşı da kendi çapında engereğimsi hareketler yaptı. "Gerçi hiç mutlu olmayabilirim de."

Kovboy kızlar yarı güldü, yarı homurdandı. Delores'in kabalığından utanmış görünüyorlardı; ama evvelki gün cinsel gelişim dersindeki tavırlarına bakılırsa, Sissy'nin temsil ettiği endüstri karşısında baş kalfayla aynı olumsuz düşünceleri paylaştıkları ortadaydı. Belki yeniden bir değerlendirme yapmanın sırası gelmişti. Ama o anda Sissy'nin varlığının on altıda biri için kutsal sayılan bir patırtı yaşanıyordu bayırda.

Sesinin titremeyeceğini umarak "Yukarıda ne oluyor öyle?" diye sordu Sissy.

Kym cevapladı. "Chink'i görmeye çalışan bir grup aydınlanma meraklısı daha. Her zamanki gibi hepsini kovalıyor elbette. Ne maskaralık."

"Hassiktir" diye küfürü bastı Big Red. "Debbie'nin yüzünden. Debbie bütün arkadaşlarına mektup yazıp o tepede büyük bir evliya yaşıyor diye anlattı, ondan sonra da duymayan kalmadı. O yüzden artık taa Frisco'dan geliyorlar, bu moruk neyin ne olduğunu onlara anlatacak ümidiyle. Ama kimseye bir şey anlattığı yok tabii."

"Jellybean'e bir sürü şey anlatıyor" diye düzeltti Debbie.

"Belki öyle, belki de değil" diye karşı çıktı Big Red. "Bence Jelly başımıza bela olmasın diye onu idare ediyor ve o da ona aynı şeyi yapıyor. Hah, işte buyrun! Baksana Deb, senin hacılar nasıl topukluyorlar! Yakında hava aydınlanamayacak kadar soğuk olacak, yaşlı ebleh de birkaç ay rahat eder belki. Hak ettiği de yok ya, neyse."

Sissy Debbie'nin başta Chink'i neden büyük bir evliya olarak gördüğünü merak etti ve sordu ona.

Arkadaşları gibi geleneksel kıyafetler içindeyken de en az Bonanza Jellybean kadar sevimli görünen Debbie "Güzel bir soru" dedi. "Güzel bir soru bu. Büyük bilgelerin, kutsal insanların, ruhani liderlerin ya da sen ne ad veriyorsan artık, hepsi de vaazlar vererek, kitaplar yazarak, müritler toplayıp Houston Stadyumu'nda toplantı yaparak ortalıkta dolaşmıyor ki Sissy. Bazıları neredeyse görünmeden ara-

mızda yaşıyor. Swami Vivekananda bir defasında Buda'nın ve İsa'nın ikinci sınıf kahramanlar olduğunu söylemişti. 'Gelmiş geçmiş en büyük adamlar kimse bilmeden göçüp giderler' demişti. Kendilerini bir şey iddia etmez, kendileri adına bir ekol ya da sistem kurmazlar. Sansasyon yaratmazlar, öylece eriyip aşkın kendisi olurlar..."

"Aşk mı!" diye araya girdi Big Red. "Pompa desene şuna."

Debbie sabırla gülümsedi. "Vivekananda gözümüze büyük görünen devlet adamları, generaller ve kodamanların aslında seviyesiz tipler olduğu konusunda da uyardı bizi. 'En yüce insanlar sakin, sessiz ve bilinmezdir' dedi. Çok güzel değil mi? Gerçek ustalar geride bıraktıkları titreşimler, ikinci dereceden guruların öğretilerini dayandırdıkları bilgiler haricinde nadiren kendilerini gösterirler. Ama onları tanımanın bazı yolları vardır. Mesela Chink dedikleri adam zor birine benziyor. Yüzüme kıs kıs gülmeyi bile reddediyor; ama sessizliğinde ve gizemli davranışlarındaki alametler..."

"Çükünü sallamayı alamet sayıyorsan tabii" diye atıldı Big Red.

"...yüce bir bilgeliğin alametleri" diye devam etti Debbie. "Aydınlanmak için yanıp tutuşsalar bile Asit Atomu Avatarı Cemiyeti'ndeki kardeşlerime onun hakkında yazmam yanlıştı, bunu şimdi anlıyorum." Bir an durup yüzüklü parmaklarını mercandan oyma bir yılanın kıvrımları üzerinde dolaştırdı. "Sana sormak istiyordum Sissy: Hemen hemen herkesten çok seyahat etmişsin. Sürekli farklı kültürler arasında gezerken, bilgeliğiyle göze çarpan, hayatın nasıl yaşanacağına dair geri kalanımızın bilmediği bir bilgiye sahip görünen kimseyle karşılaşmadın mı hiç?"

Soru ciddi yerden geldiği için Sissy önce bir düşündü. İşin tuhafı pek fazla insanla etkileşime girmiş değildi, çoğunu da dikkatlice gözlememişti. Biriktirdiği seyahatlerdi, sürücüler değil. Yayalara gelince... hızla geçip giden hatıralardaki gölgeler gibiydiler. Ama bir defasında Meksika'da, sınırın hemen güneyinde, bir deveyi bile boğacak kadar tozlu bir yolda otostop çekiyordu Sissy. Yol belli bir noktada bir marangozun ev atölyesinden geçiyordu. On beş yirmi parça yeni yapılmış mobilya yolun kenarında diziliydi. Yaşı belirsiz bir adam cilalıyordu onları. Meksikalı adam sekiz litrelik bir tenekeden, fırçayla, itinayla sürüyordu cilayı. Epey seyrek de olsa ne zaman

bir araba ya da kamyon geçse yoğun toz bulutları havalanıyor, Arabistanlı Lawrence'ın hatıraları gibi çöküyordu yapışkan mobilyaların üzerine. Ama Meksikalı işine devam ediyor, kendi kendine gülümseyip şarkı söylüyordu; toz bulutları yabancı dilde yayın yapan bir radyo olsa daha az ilgisini çekemezdi.

Sissy öyle etkilenmişti ki neredeyse durup konuşacaktı, kalbindeki parlak süslü balonları salıvermişti adam. Ama sonuçta otostopa devam etti; sonraları yalnızca baskı altında hissettiği, bozguna uğradığı, kendinden şüpheye düştüğü zamanlarda aklına gelecekti vernikçi.

Böyle şeylerden bahsetmek Sissy için can sıkıcıydı; ama Jelly at üzerinde hızla yaklaşırken o muhteşem Meksikalıyı Debbie'ye anlatmak üzereydi. Jelly, Siwash bayırındaki kargaşayı yakın bir yerden izlemiş, çiftliğe yansıyacak bir mesele olmadığına kanaat getirmişti. Kovboy kızlara seslendi: "Hey millet, Delores talim yapmak için sizi yatakhaneye çağırıyor. Hadi gazlayalım."

"Talim mi!" diye somurttu Big Red. Kahrolası kadın askerler birliğinde kalsaymışım bari."

"Bu çok yanlış" dedi Debbie. "Kadınların bir şeylerle baş edebilmeleri için çok daha anlamlı yöntemler var."

Bazıları hevesle, bazıları da istemeye istemeye yatakhaneye doğru yürüdüler. Jelly atından indi.

"Ortakların hepsi de harika değil mi?" dedi.

Sissy başıyla onayladı. "Nerelerden gelmişler?" diye sordu.

"Mmm, Batı'dan, Doğu'dan ve de guguk kuşunun yuvasından. Çoğu tarlalarda, çiftliklerde büyümüş ve hayatından az çok memnunmuş. Ama liseye geldiklerinde kasabadan bir dallamayla evlenmek ya da gerçekten öğrenmek istedikleri hiçbir şeyi öğretmeye hevesli olmayan bir üniversitede idareten takılmaktan başka yapacak bir şeyleri yokmuş. Birkaç tanesi, örneğin Kym ve Debbie orta sınıfın kenar mahallelerine isyan edip gelmiş. Aralarında bu işi yapan tek kovboy kız Big Red'di; yıllar boyu Teksas'ta varil yarışlarında at koşturmuş. Big Red yirmi yedi yaşında tabii, diğerlerimiz biraz daha genciz. Delores hariç. Onun kaç yaşında olduğunu ya da buraya gelmeden önce ne yaptığını kimse bilmiyor ama kement atmada ve ata binmede zehir

gibi. Ben zaten kovboy olmak isteyen kızlar arıyordum ve hiçbir zaman da fazla soru sormadım. Aralarından bir tek atlara âşık olanları eledim. Freud meselesi, bilirsin. Pek çok aile, küçük kızları kazaklarının ön kısmını zorlamaya başlayınca, ilgisini erkeklerden başka yana çekmek için ona bir at alır. Aslında aldıkları beş yüz kiloluk organik bir vibratörden başka bir şey değildir. Atlar çarşaf-üstü-el-kirletmeyen cinsten bir mastürbasyon için birebirdir ve bazı kızlar bu heyecandan asla vazgeçemezler. İşte o cinsten asla gerçek bir kovboy kız çıkmaz."

Siwash bayırı, coğrafi yapısını anlatan bir jeoloji kitabı kadar sessiz ve cansız bir havaya bürünmüştü. Pastırma yazı, domuz jambonu bir kez daha sahneye çıkıyordu ve cana yakın bir havayla ısınan tepeler öbek öbek yıldızçiçekleri seriyordu ayaklarına. Bir de altınbaşaklar. Ve ipekotları. Dev günebakanlar, kafası güzel canki korkuluklar gibi kurumuş, başları önlerine düşmüş, bir kenarda uyukluyorlardı. Yaşamları bir gün daha uzayan sinekler etraflarında dolaşıyor, uzun zaman önce yozlaşmış ve ölüme mahkûm bir medeniyeti göklere çıkarmakta ısrar eden vatanseverler gibi yeknesak bir havada kendilerine methiyeler düzüyorlardı.

Sonunda Jelly tekrar konuştu. "Yanında bayağı güzel bir hava getirmişsin doğrusu. Şimdiki haline bakınca bir iki ay sonra kar ve uğultulu rüzgârlar burayı ne biçim vuracak inanamazsın."

"New York da bir türlü pes etmeyen soğuklardan payını alıyor" dedi Sissy. "Şimdiye kadar bütün kışı tek bir yerde geçirdiğim olmadı hiç, çocukluğumdan beri yani."

Yatakhaneye kaçamak bir bakış atarak "Koyun koyuna yatmak gerekiyor sadece" dedi Jelly. "Bayan Adrian senin buralara geleceğini haber verirken yakınlarda evlendiğini söylemişti."

"Dokuz ay kadar oldu."

"Hmm. Demek öyle. Senin evlenip yuva kuracak biri tip olduğunu hiç düşünmezdim."

"Kimse düşünmezdi" dedi Sissy gülerek. "Ben de dahil. Ama sorun değil."

"Şöyle bir teorim var" dedi Jelly. "Erkekler genellikle birine bağlı kadınları çekici buluyorlar. O bağlılığı kırıp kendine yönlendirmek ego için bir mücadele. Kadınlarsa genelde kimseye bağlı olmayan

erkekleri çekici buluyorlar. Özgürlük onları heyecanlandırıyor. Bilinçsizce ona bir son vermek istiyorlar." Sissy'nin yüzünü inceledi. "Ama senin için tam tersiydi herhalde. Yoksa öyle miydi?"

"Bilmiyorum. Belki de. Hiç böyle düşünmemiştim. Anlayacağın Jelly, çok çok uzun bir süre yalnızdım. Kendi tercihiyle yalnız olan çok az kadın vardır, en büyük zayıflığımız da bu belki de. Ama ben doğanın tavsiyesini dinleyip kapana kısılmamayı ve namuslu kızı oynamamayı seçtim. Tek başımayken evrenin ritmiyle çalkalayabiliyor, dördüncü boyutun dansıyla coşuyor, trafiğe taklalar attırabiliyordum. Ama kimsenin umurunda değildi. Ha, benim sadece bir dünya şampiyonu olmadığımı sezinleyen Jack Kerouac ve birkaç biçare ruh daha vardı belki de; ama başka da kimse yoktu. Ne fark eder ki? Gökyüzünü boydan boya geçen bir kuyrukluyıldızın, mantıklı ya da anlamlı bir açıklaması olmasa da insanları neşeyle doldurması gibi, benim başarılarımın da insanları mutlu ettiğine inanıyordum. Buna aldırıyorlarsa tabii. Ve de aldırmıyorlardı ama önemi yok; çünkü ben aslında kendim için otostop çekiyordum. Kendim için ve yüce rüzgârların gücü için. Sonra birden bire bana ihtiyaç duyan biri çıkıverdi. Hayatımda ilk defa biri bana ihtiyaç duyuyordu. Çok güçlü bir çekimdi bu."

Jelly atının kulaklarını kaşıyordu. Hayvanın adı Lucas'tı, Tad'ın anısına. "Sanırım erkeklerin bir eşe ihtiyaç duydukları bir gerçek" dedi. "Kadınların bir kocaya ihtiyaç duyduklarını *zannetmeleri* gibi."

"Julian'ın bir eşten daha fazlasına ihtiyacı vardı" dedi Sissy. "Çoğu standarda göre iyi bir eş bile değilim. Julian'ın bilinç düzeyinde beni diğer insanlardan bir gıdım fazla takdir ettiği ya da anladığı yok. Ama derinlerde bir yerde yalnız benim gibi birinin ona verebileceği bir şeye ihtiyaç duyduğunu biliyor. Julian toplumun sakatladığı bir Mohawk Kızılderilisi. Mohawk olduğunu, bundan fiziksel ya da ruhsal anlamda faydalanmayı reddediyor. Birinin onu kendi kanıyla tekrar bağ kurmasını sağlayacak şekilde sevmesi gerekiyor. Ben de onu böyle sevmeye çalışıyorum."

Jelly ağır ağır atına bindi. "Bu gerçekten de anlamlı" dedi. "Eğer âşıkları yeniden yaratmayacaksa, aşk neye yarar? Ama sana bir uyarıda bulunayım dostum Sissy: Aşk bir uyuşturucudur, tavuk çorbası değil."

Sissy şaşkın şaşkın bakakalınca Jelly ekledi, "Demek istediğim, aşk özgürce paylaşılacak bir şeydir, Yahudi bir annenin elleriyle pişirdiği, kendi iyiliği için insanın ağzına tıkılacak bir şey değil."

Bunun üzerine Jelly, atına adını veren kadının bir zamanlar son hızla giderken yaptığı bir numarayı taklit ederek Lucas'ın yanından aşağı doğru eğildi ve Sissy'yi yarı ağzından, yarı çenesinden öpüverdi. Sonra doğrulup dörtnala uzaklaştı.

O öğleden sonra Gloria yatakhanede Sissy'nin başparmaklarını Notre Dame'ın kamburuna benzetti, Bonanza Jellybean ağzının payını verdi.

47

"Polonya Sosisi Polkası" uluslararası vaziyetle ilgili bir haber bülteni yüzünden yarıda kesildi; yatakhanedekilerin de hemen fark edeceği gibi, vaziyet her zamanki kadar içler acısıydı. İçler acısı demişken, ana spor salonunun kapısını çalmadan açarken Big Red'in yüzünde de hafif bir çaresizlik okunuyordu.

Big Red içeri girdiğinde konuklar da personel de aynı şekilde kaskatı kesildi. Zaten hepsi kovboy kızlardan çekiniyordu ve Big Red, o alev alev yanan çil kulesi, kovboy kızların arasında en sert görüneniydi. Ama telaşa mahal yoktu. Bayan Adrian'ın, konukların o gün son kez tartılacaklarını ilan ettiği Big Red'in kulağına gelmişti. O günkü etkinliklerin bitiminde konuklar Rubber Rose tartılarına son kez çıkmak üzere ana spor salonunda toplanacaklardı. Ertesi gün çiftlik sezonunun resmi kapanışını simgeleyen düşük kalorili barbekü partisinde Dakota'nın kurak havasında en fazla kilo kaybeden kadınlara ödüller verilecekti. Big Red'in ödülde falan gözü yoktu, gerekli niteliklere sahip değildi ve doğrusu bir ödülü hak etmiyordu. Ama tartılara bir danışmak istiyordu. Üzerinde orman yeşili mayosuyla kâhinin önündeki sırada yerini aldı. Bayan Adrian konuklardan kolayca izin alarak Big Red'i sıranın başına getirdi.

Kovboy kızların en irisi tartıldı, yüzünü buruşturdu, homurdandı ve geldiği gibi giderek herkese rahat bir nefes aldırdı. Yatakhane yolunda pastırma yazı güneşi, mayosunun kenarlarından pırtlayan etlere saygılarını sunarken, belki Delores del Ruby'nin birinci ve ikinci vizyonlarından aşağı kalmayacak yoğunlukta bir aydınlanma, zihinsel bir içgörü yaşadı Big Red. İlhamla kendinden geçerek "Tabağındaki yemeklere takınca lezzetini süzecek bir makine yapsalar çılgınca muhteşem olmaz mıydı?" diye düşündü. "Midenin rahatça alacağı kadarını yedikten sonra plastik bir tüpü ağzına alıp o küçük makineyi çalıştırırdın ve mideni daha da doldurup yağlandıracak bir

şey girmeden bütün lezzetler canın istediği kadar ağzına akmaya devam ederdi. Mmm, Tanrım, Tanrım; domuz jambonu, peynirli soğanlı börek, acı biber, sütlaç, Tanrım."

Rubber Rose'un ana spor salonunda, böyle bir cihaz için hazırda bekleyen bir piyasa vardı ve uluslararası vaziyet ne olursa olsun satışlar dünya çapında onlarca milyonu bulurdu şüphesiz. Üstelik insanları sokaklardan kurtarmakta televizyonu da sollar, en az kanser tedavileri kadar hayat kurtararak insanlık için benzeri görülmemiş bir refah sağlardı.

Bu nedenle de *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir,* Big Red'in lezzet cihazı fikrini, bunun gerçekleştirebilecek mucitlere halk yararına hiçbir ücret talep etmeksizin sunmaktadır.

48

"Julian, bir arkadaşım var."

"Arkadaş mı dedin tatlım?" Bağlantı zar zor konuşulacak kadardı.

"Ne güzel. Yeni arkadaşlar eğlencelidir."

"Anlamıyorsun. Bir kız arkadaşım var. Daha önce hiç kız arkadaşım olmamıştı."

"Güzelim abartıyorsun yani. Marie senin arkadaşın değil mi?"

"Marie *senin* arkadaşın. Benimle yalnızca egzotik bir kuku olarak ilgileniyor."

"Sissy! Telefondayız!"

"Affedersin. Sana Jelly'den bahsetmek istemiştim sadece, neyse boşver."

"Jelly senin Kontes için göz kulak olman gereken baş belası, değil mi? Kovboy kızlarla aran nasıl? Umarım orada her şey yolundadır. Senin için endişeleniyorum sürekli."

"Benim için asla endişelenmene gerek yok. Koruyucu meleklerimi ellerimde taşıyorum."

"Sissy, kendinle böyle alay etmemelisin; hiç sağlıklı değil. Ama senin için endişelenmeme rağmen yine de biraz eğlendim hayatım. Bolca yemeğe çıktım. Elaine's, La Grenouille, La Caravelle. Cuma gecesi Wrightslar ve Sabollarla Kenny's Castaways'de dans ettik. Howard çalışıyordu; o yüzden Marie şeyle geldi, neydi adı, Colacello. Yanak yanağa dans etmek bu günlerde New York'ta acayip moda olmuş. Farkında değildim. Umarım döndükten sonra benimle gelirsin. Bir denesen bayılırsın. Bu akşam da birkaç kişi eve yemeğe geliyor. Sıcak, samimi bir ortam olacak. Bir tavla masası kuruyorum. Keşke sen de burada olsaydın. Ha bir de Brooklyn Müzesi'nin hediyelik dükkânından muhteşem oyuncak bir bebek aldım bugün, yöresel bir sanat eseri. Görene kadar bekle bakalım. Sen gitmeden önceki başladığım resmi de neredeyse bitirdim; senin Kızılderili çadırı olacak zannettiğini. Ama alakası yok tabii çünkü..."

"Julian o gürültü nedir?"

"Ne gürültüsü. Ha o mu? Hayatım o bir sürpriz. O... Tahmin edemedin mi? *Butty* tabii. Carla ve Rupert yeniden beraberler. Tanrım, evet, sana söyleyecektim. Carla yeniden şehre taşındı ve Butty'yi evlerine alamıyorlar. Bizimki geri geldi yani. Rahatsız olacaksan hemen satabilirim onu. Butty gibi köpekler şimdi New York'ta acayip *moda*, trend kovalayan tiplerin hepsinde en az iki tane var. Andy Warhol kendi minyatür sosis köpeği Archie'yi geçen gece Kenny's Castaways'e getirdi. Düşün yani. Ama o beraber takıldığın kovboy kızlara dikkat et, tamam mı Sissy?"

Şehirlerarası telefon kabloları yavru bir robotun beşiğinde çıkaracağı, hışırtıyla bipleme karışımı sesler çıkarıyordu. Karşılıklı sevgi sözleri söylendi ve Julian telefonu kapattı. Az önce bitirdiği görüşmeyi Rubber Rose telefon hatlarını kesmeyi arkadaşlık adına erteleyen Bonanza Jellybean sayesinde yapabildiğinden haberi bile yoktu.

49

Uygar insan zekidir ama bilge değildir diye düşünürsek, bozkır çoraktır ama susuz değildir de diyebiliriz. Nadir de olsa nehirler, dereler, göller, gölcükler, bufaloların yuvarlandığı çamur birikintileri vardır bozkırda. Amerikan Sistemi'nin kendisi gibi, bozkırdaki göller ve su birikintilerine de güven olmaz. Geçici bir süre büyüyüp serpilerek su bitkilerinden misk farelerine ve baykuşlara; çeşitli kelebek türlerinden pervane balıklarına ve kapkaççı kaplumbağalara; semenderlerden saksağan ve sansarlara uzanan bereketli bir besin zincirini barındıran göl ve birikintiler zamanla bitki örtüsünün istilasına uğrayıp balçıkla dolar ve kurak yaz aylarında küçüle küçüle son nefesini de verip ölür. Önce bataklığa ve sonunda yeniden bozkıra dönüşürler. Bozkır gölcükleri bir isim verilecek kadar uzun yaşamazlar genelde.

Siwash Gölü ise kıtasal buzul tabakasından kalma bitiş moreni tepeleri arasında nispeten derin bir çukura yerleştiğinden, belli bir istikrar göstermişti. Ama gitgide kıyılarından içeri dolan suokları, hasırotları ve sazlara bakılırsa, o da varlığının bataklık evresine giriyordu ve sonunda bir kurbağa yavrusunun kokteyl bardağını tazelemeye yetecek kadar bile nem kalmayacaktı içinde.

Fakat bu ufak gölün daha birkaç yıl ömrü vardı ve Sissy ile Jelly sinemacıların kamuflajlarının ardındaki tepeden baktıklarında, görünmez mürekkepten bir baloncuk gibi pırıl pırıl parlıyordu. Atlarını kiraz ağacının oraya bağlayan Sissy'yle Jelly zirveye doğru yürüdüler; göl oracıkta gölleniyordu işte. Kıyafetlerini kiraz ağacının orada bırakan Sissy'yle Jelly diz boyu buğdaylar ve yıldızçiçekleri arasından zirveye doğru çırılçıplak yürüdüler; göl aşağıda pırıl pırıl parlıyordu. Sissy'yle Jelly bir yandan da güneşlenmek için zirveye doğru çırılçıplak yürüdüler ve Siwash Gölü'nü seyrederlerken onların da yani Sissy ve Jelly'nin de büyük ölçüde sudan oluştuğuna inanmak

güçtü. (Bölük pörçük ve anlaşılmaz nitelikleriyle beyin belki, tamam; ama ya et beden?)

Gizli kameralar göl kıyısına yerleştirildiğinden, zirvede kıpırdanan şekilleri kaydedemez; gizlenmiş mikrofonlar da konuşulanlara kulak misafiri olamazdı. Sissy ve Jelly zirveye yürürken laflıyorlardı ve bir süre gölü inceledikten sonra oturup tekrar konuşmaya başladılar.

"Louisiana'da, kaçak kölelerin bataklıkların derinliklerinde kurduğu bir gecekondu mahallesinde yaşıyormuş. Anlatılanlardan biri bu en azından. *Yucatán'da bir sirkle dolaşıp* eğitimli bir maymunun gözünden kırbaçla takma kirpik söküyormuş diye de duydum. Aslında önemi yok. Her neredeyse artık, bir gece peyote yemiş ve bir vizyon görmüş. Ana Tanrıça Niwetúkame, dişi bir geyiğin sırtında ona görünmüş. Sinekkuşları döktüğü gözyaşlarını yudum yudum içerken 'Delores, asıl düşmanları karşısında kızlarıma önderlik etmelisin' diye sesleniyormuş. Delores bunu uzun uzun düşünmüş, müthiş etkileyici bir vizyonmuş bu. Sonunda kızların asıl düşmanlarının babalar ve oğullar olduğuna karar vermiş. O gece zenci sevgilisini ya da sirkin sahibini, hangisiyse artık, kırbacıyla bir güzel benzetmiş, sonra da kaçmış. Bir süre ortalıkta dolaşmış, hippilere peyote düğmeleri satarak geçinmiş. Sonra Niwetúkame ona tekrar görünüp belli bir yere gidip görevine hazırlanması gerektiğini, görevin ayrıntılarının bir başka vizyonda açıklanacağını söylemiş. Peyote Ana'nın onu yönlendirdiği yer Rubber Rose Çiftliği'ymiş. İnanılmaz, değil mi? Haftada en az bir kere bayılana kadar peyote yiyor ama Üçüncü Vizyonu daha görünmedi. Bir yandan Debbie'yle liseli kızlar gibi rekabet ediyorlar. Gerilim var. Kovboy kız gerilimi. Berbat bir şey."

"Debbie'nin pozisyonu ne?" diye sordu Sissy. Bir meltem, otları göğüs kafesine savurdu.

"Anladığım kadarıyla Debbie, insanlar nefret ettikleri şeye dönüşmeye meyillidir diye düşünüyor. Erkeklerden nefret eden kadınlar erkeğe dönüşürler diyor. Ayy! Otlar gıdıklıyor değil mi?" Jelly de savrulan otlardan payını alıyordu. "Musevilik ve Hıristiyanlıktan çok çok önce, her şey kadınların yönetimindeydi. Hükümet, ekonomi, aile, tarım ve özellikle de din; Debbie de Delores de bunda hemfikir. Ama kadınlar yönetimi tekrar ele alacaksa bunu kadınsı yollarla yap-

malılar, saldırgan ve sert erkeksi yöntemlere başvurmamalılar diyor Debbie. Erkeklerden *daha iyi* olduklarını göstermek, erkekleri sevip onlara iyi örnek olmak ve onları Yeni Çağ'a güzellikle yönlendirmek kadınların elinde diyor. Tatlı Debbie'ciğimiz gerçek bir hayalperest."

"Sen Debbie'yle aynı fikirde değilsin öyleyse?"

"Değilim diyemem aslında. Niyahetinde haklı sanırım. Ama hakkım olan şeyler uğrunda savaşmaya gelince, ben Delores'ten yanayım. Delores'in Chink'e neden bu kadar taktığını anlayamıyorum, ondan bir şeyler öğrenebilirdi. Ya da şu bizim Billy West, onu kim sevmez ki? Tanrı biliyor ya kadınları seviyorum; ama kalıp gibi oturan bir erkeğin yerini hiçbir şey tutmaz. Fakat ne olursa olsun burası kovboy kızların bölgesi ve buna itiraz etmeye kalkacak piçlere karşı Delores'le birlikte savaşırım. Sanırım her zaman bir savaşçıydım. Bak. Şu yara izi. Daha on iki yaşındayken gümüş bir kurşun yedim ben."

Jelly, ilk ya da en preaksiyel parmağına dokunmaktan dikkatle kaçınarak Sissy'nin elini tuttu ve karnındaki çukurluğa dokunmasına yardım etti. Göbeğini iki al, bir öde kampanyasından almıştı sanki.

Sissy'yi meraklandırmış ya da limbik santralini harekete geçirmiş olabileceği ihtimallerini bir kenara bırakarak konuşmaya devam etti Jelly. "Tanrım, burayı harbiden seviyorum. Bu vahşi boşluğu. Bugüne kadar kimse fethedemedi; çünkü fazlasıyla büyük ve zorlu. Erkekler hep bir mücadele olarak gördü; meydan okumak, ele geçirmek istediler. Çoğunlukla başarısız oldular ve şimdi de nefret ediyorlar. Ama kadınlar başka bir gözle görebilir. Biz kadınlar onunla beraber akıp, onunla birleşip, onu sevebiliriz. Chink, bu ovaların anlamın sınırında durduğunu; anlamla, anlamı olamayacak kadar büyük bir şey arasında bir yerde var olduğunu söylüyor. Galiba anlıyorum. Bir kovboy kız neden bununla yetinmez onu bilmiyorum ama bazı insanlar herkes eğlenmedikçe eğlenemiyor anlaşılan."

Sissy elini Jelly'nin karnında tuttu; çünkü kovboy kız konuşmayı bitirir bitirmez bu körpe yerine, körpe bir yaşta nasıl olup da *gümüş* bir kurşun yediğini sormak istemişti. Tam soracaktı ki Jelly'nin kendisi bir soru patlatıverdi. "Söylesene Sissy, hani Kontes için çalışıyorsun ya, geçen gün konuklara anlattığımız parfüm numarasını deneme fırsatın oldu mu, merak ettim?"

"Hmm, yok hayır, denemedim. Gerçekten işe yarıyor öyle mi?"
"Kesinlikle yarıyor. Neden denemiyorsun?"
"Nasıl yani, şimdi mi?"

Şimdi demek istedi Sissy, şimdi. Şımarık Narkissos'un Ş'si. İğrenç utanmazın İ'si. Mistik *Niji*'nin M'si. (*Niji* Japonca gökkuşağı demektir. Aynı zamanda "saat iki" anlamına da gelir. Dolayısıyla Japonya'da günde iki kez gökkuşağı görülür); Madagaskar orkidesinin M'si, mis kokulunun M'si, Om'un en sonundaki M'nin ta kendisi (Meditasyon minderi yoginin atıdır, koş küçük yogi, El Sönen Mum'a gün batmadan ulaşmalısınşimdişimdişimdişimdişimdişimdişimdişimdişimdişimdişimdi... Pecos'un batısında bundan başka mantra yoktur ki); inci çiçeğinin İ'si, iyice ıslanmışın İ'si, ipe sapa gelmez Walla Walla'nın İ'si (güneydoğu Avustralya'da bir şehir) ve ipiyle kuyuya inilmez Wagga Wagga'nın İ'si ve içer içer gene bayılmaz Wooga Wooga'nin İ'si (astral boyutta Charlie Parker'ın cumartesi geceleri çaldığı bir cafe): *Ş*İ*M*D*İ*. Şimdi. Onu aralamak, çözülen bir bale pabucu, esneyen bir istiridye gibi açılışını izlemek istedi Sissy. Minik parmaklarıyla bataklığına dalıp çıkmak, sıcaklığını yükseltmek, gülümsemesini genişleterek onu kendi aralamak istedi Sissy. Peki iki kadın söz konusu olunca neden her şey bu kadar zordur? Bir erkek ve bir kadın arasında oldu mu ya evettir ya da hayır. Ama kadınlar arasında daima belkidir. Biri bir hata yapar ve diğeri kaçıverir. Sarılırken bile kalplerini susturmak, gözlerindeki anlamı silmek zorundadır kadınlar. Kelimeler olanaksızdır. Ama buna değer Sissy, bütün o kaçamaklara, duraksamalara, dikkatli çabalara değer. Bir erkek içindeyken onun bedeninin neler hissettiğini asla bilemezsin, o da senin duyduğun hazzı tam olarak anlayamaz. Oysa kadınlar arasında oldu mu, her ikisi de tam olarak farkındadır her şeyin: O *öyle* yapınca diğerinin *böyle* hissettiğinden emindir. Ve çok tatlıdır Sissy. Öyle tatlıdır ki.

Krishna ya da Batı'daki adıyla Pan, İsa'nın kaçıp saklanmak zorunda bıraktığı Tanrı, kadınları anlayan tek Tanrı'ydı. Krishna/Pan, bakireleri ayartıp ormana götürürdü, ama asla tecavüz etmezdi. Sahte vaatlerle ya da yalandan ilan-ı aşk ederek baştan çıkarmaya da kalkmazdı. Çok eski ve özel bir vodvil gösterisiyle onları uyarır, tah-

rik ederdi. İşte kadınlar birbirlerine böyle yaklaşırlar: müzikle, soytarılıkla.

Medeniyete güle oynaya katlanmamıştır kadın. Hatta medeniyet denen şeyin, erkeklerin cinsel rekabette yenilme korkusuyla, "kadının vahşi ve ele avuca sığmaz sularını zapt etmek için" icat ettikleri bir dalgakıran olduğu bile söylenir. Oysa şimdi uygar insanın havalı icatlarına el koyup onları kendi karanlık emelleri için kullanıyor kadın. Mesela öpüşmek.

Öpüşmek insanoğlunun en büyük icadıdır.

Bütün hayvanlar çiftleşir ama yalnızca insanlar öpüşür.

Batı dünyasının en büyük başarısıdır öpüşmek.

Yağmalanmadan çok önce Kuzey Amerika kıtasına gelenler de dahil, bütün Doğulular eskiden burunlarını sürterlerdi ve binlercesi hâlâ da öyle yapıyor. Bize yogayı, barutu, Buda'yı ve haşlanmış mısırı öğrettikleri binyılın en parlak döneminde bile, onca kalabalıktan, o kadar aziz ve bilgeden bir öpücük çıkmadı.

Uygar insanın en büyük keşfi öpüşmektir.

İlkel insanlar, pigmeler, yamyamlar ve vahşiler birbirlerine pek çok şekilde dokunarak şefkat göstermişlerdir; ama dudak dudağa öpüşmeyi hiçbir zaman benimsememişlerdir.

Muhabbetkuşları gagalarını sürterler. Evet, yaparlar, bu doğru. Ama erken boşalma fanatikleri ve örgü şişiyle öldürdükleri çocukların öğlen harçlıklarıyla kediciklerine taze böbrek alan yaşlı kadınlar hariç kimse, kuşlarla gagalaşmayı öpücükten saymaz.

Kara Afrikalılar dillerini birbirlerine değdirirler. Dünyanın farklı yerlerindeki bazı ilkel kabileler gibi onların da bunu yaptığı doğrudur. Gerçi diller birbirine değer ama hemen ayrılırlar. Resmi bir öpücük kare bir tekerlek gibidir; işe yaramaz, pek de hayra yorulmaz. Yehuda da Kurtarıcımız Efendimiz'e resmi bir öpücükle ihanet etmemiş miydi: kısa ve öz, tükürüksüz ve dilsiz.

Geleneklere bakılırsa bildiğimiz şekliyle öpüşme, kendileri bir yerlerde görev başındayken eşlerinin bal şarabı fıçısından nasiplenip nasiplenmediğini anlamak gibi pratik bir amaçla ortaçağ şövalyeleri tarafından icat edilmiş. Eğer tarih bir kez olsun doğruyu söylüyorsa öpüşme dokunsal bir dinleme cihazı, bir oral hafiye, olaydan önce ya

da sonraki alkole dayalı bir çeşit bekâret kemeri olarak başlamış demek ki. Ne var ki biçim her zaman işlevi takip etmez; sonunda sırf öpüşmek için öpüşmek de önce saraylarda yaygınlaşmış sonra da tüccarlar, köylüler ve serfler arasında yayılmış. Neden olmasın ki? Öpüşmek tatlıdır. Sonuçta Batılı erkekte ilkelliğin tatlılığından kalan ne varsa, sadece ve sadece öpüşmeye kanalize olmuş. Dudak eti gibisi yoktur! Ağız eti gibisi bulunmaz! Birbirine çarpan dişlerin o çınlaması, dillerin o muhteşem merakı.

Kadınlar direksiyon, levye, çelik çakı gibi küçük icatlardan da biraz hoşlanmışlardı belki ama öpüşmeye bayıldılar. Hem erkekleri hem de belli sınırlar dahilinde birbirleri üzerinde zevk ve kâr amacıyla uyguladılar. Çünkü onlar hem erkek hem de dişi bebekleri emzirmek üzere tasarlanmışlardı; cinsellikte erkekler kadar kısıtlı değillerdi. Her zaman diğer kadınları öpmeye meyyaldiler; ama Dini İnancımızı rahatsız ediyor, ahlak kumkumalarımızın betini benzini attırıyordu bu durum. 1899 yılında Dr. Mary-Wood-Allen gibi oldukça liberal biri bile *What a Young Woman Ought to Know* [Genç Bir Kadının Bilmesi Gerekenler] adlı kitabında "Kızların arkadaşlıkları da daha erkekçe olsaydı keşke. İki genç erkek arkadaş alt alta üst üste yatmaz, öpüşüp abartılı davranışlarda bulunmaz. Kızların okşama ve öpüşmeyi de içeren arkadaşlıkları sadece akılsızca değil, aynı zamanda tehlikeli de" diye yazma mecburiyetini hissetmişti.

AKILSIZCA VE TEHLİKELİ ÖPÜŞMELERİ KİM GÖKLERE ÇIKARACAK? O senin mahrem yerlerini okşamaktan çekindi Sissy, sen de onun yanında okşamaktan çekindin. Ama ağızlarınız cesurdu. Ve akılsız ve tehlikeli... Yanaklarınız hafifçe birbirine değerken yavaş yavaş birbirinize doğru eğildiniz ve öpüştünüz. Orada arı gibi vızıldayan bir titreşimle karşılaşınca, köpüklü baloncuklar ve nefes alışlar arasında dilleriniz sarmaş dolaş oluncaya dek birbirine yapıştırdınız dudaklarınızı. Uzun, kalın diller birbirini dil harcıyla boyayıp kadınsı endişelerin üzerini usulca kapadılar ki parmaklarını onun kıymetli yara izinden ayırıp karnından aşağı doğru kaydırabilesin. Tüyler ve özsular parmak uçlarına "kuku", "am", "amcık" gibi ayıp sözler fısıldayınca, habire orana yapışıp duran Marie geldi aklına; neredeyse vazgeçecektin. Ama kulağına doğru inleyerek içini bir tat-

lılıkla doldurdu Jelly. Çok geçmeden onun eli de senin vulvanın sıcak katmanlarını keşfediyordu.

Sarmaş dolaş devrildiniz buğday çimlerinin arasına düşen. Jelly'nin Stetson şapkası Oklahoma'ya doğru yuvarlanarak uzaklaştı. Tad Lucas'a bir merhaba diyesi gelmişti belki de. Gözlerin bir arkeolojik araştırma gezisi düzenledi Jelly'nin bakışlarına ve o da seninkine. Gün ışığına çıkardıkları yazıtların anlamını çözmeye çalıştı her ikisi de. Güzel ve cesur olduğunu fısıldadı kulağına. Senin bir "kahraman" olduğunu söyledi, kadın kahraman diyecekti aslında; parmaklarıysa bir an bile yanılmadı. Arkadaşlığınızın senin için ne kadar değerli olduğunu ona söylemek istedin. Sözler ağzından döküldü mü dökülmedi mi? Kremadan dişler, pastadan dudaklar.

Kurt dansında sahne arası verir gibi aç bilaç bir durgunluğun ardından ritimler tekrar yerine oturdu. Test edilmiş ve onaylanmıştı her şey; madem artık iç içeydiniz, yumuşak ama belirgin bir ritimle yaylar çizdiniz, bastırdınız, burgulu ve sustalı dalışlar yaptınız. Parmakla düzmek bir sanattır. Erkekler bundan hoşlanır, kadınlarsa zirveye taşır. Ohhh. Yangın var, kurtarın!

Elin, bir müzik kutusu, renkli kıvılcımlar saçarak yüzyılın akçesiyle paralanana dek çalıp duran etten bir Wurlitzer'di sanki. Klitorisin, kapatması imkânsız bir düğme gibiydi. Oysa o durmadan düğmeye basıyor, daha da basmaya devam ediyordu. Sertleşmiş bir meme ucunun etrafında yuvarladın dilini. Kıç deliğini ayırırkenki titremelerini gülümsemeyle karşıladı o da.

Her şey birbirine karıştı. Hiçbir şey göremez hale gelene dek ter ve tükürükten beşiklerde salladınız birbirinizi. Gelinlik içinde hayal ettin onu, bir kısrak olarak düşündün. Siz ikiniz biraz azmış mıydınız yoksa? Öyle gibi kokuyordu da. Buram buram koku ve ateş saçan körükler açılıp kapanıyordu, çeneler öpüşme özsularıyla parlıyordu. Sallanıp durdunuz öylece, başparmağın karnını ahenkle düzüyor, seni de onu da daha da heyecanlandırıyordu.

Kapalı, belki de kararmış gözlerle, adı neyse artık, onun o gencecik sımsıkı şeyini gözünün önüne getirdin. Sırılsıklam tüyleriyle karşında yutkunuyordu. Senin klitorisin de balonlu sakızdan bir puro gibi pespembe şişmişti sanki. Ah, sevilmek için yapılmış bunların hepsi!

Sonra birden gözyaşların dökülmeye başladı. Sesli sesli soluyordun. Yalnızca "mmmm" diye mırıldanmaya niyetliyken "Jelly, Jelly" diye seslendin. Bir şey fark etmedi. Jelly duyamazdı seni. Çığlık çığlığaydı. Kız aşkının yakıcı yumuşaklığıyla kendini kaybetmişti.

Kendi kasılmaların azaldıkça, vay canına, ne biçim geliyormuş bizim yavru kısrak diye düşündün. Aynı anda Jelly de bir apartman dairesinin nasıl olup da senin seks çığlıklarını zapt edebileceğini düşünüyordu. Zira o sırada Jelly de dinleniyordu. Jelly çığlıkları ve Sissy inlemelerine karışan üçüncü bir ses bileşeninin varlığını neden sonra fark ettiniz, ikiniz de. Daha arsız ve vahşi bir sesti; ama aynı bestecinin eseriydi belli ki.

Yapışkan parmaklar kavunlardan çıktı. İçi dışı sırılsıklam doğruldunuz ikiniz de. Sonra aynı ses bir kez daha duyuldu ama bu kez daha yüksekti, daha tekinsiz. O kadar ıslak olmasalar, uzun kısa tüm tüylerin diken diken olabilirdi. Dünya'nın doğduğu gün çıkaracağı türden muazzam bir borazan sesiydi bu.

Ezilmiş yaprak ve dalların izlerini taşıyan pembe bedenlerinizle siz iki hanım, Siwash Gölü üzerinde dönerek daireler çizen, beyaz satenden bir uçak filosunu işte o anda fark ettiniz. Öyle muazzam, öyle büyük ve zarif bir kuş sürüsüydü ki bu, sonsuzluğun diş macunu bir anda sıkıverdi yürekleriniz.

50

Haykıran turnayı (*Grus Americana*) en fazla yirmi beş kelimeyle anlatınız.

Uzun siyah bacaklı ve bükük boyunlu haykıran turna, borazan gibi çarpıcı bir ses çıkaran, çok büyük ve asil bir kuştur.

Pekâlâ. Sana C veriyorum.

Sadece C'mi? Tekrar deneyebilir miyim?

Haydi öyleyse.

Sulak bölgelerde yaşayan balıkçıl kuşlarımızın en görkemlisi olan turna, bir buçuk metre boyundadır ve yaklaşık iki buçuk metre kanat genişliğine sahiptir.

Maalesef bir ilerleme yok. Notun hâlâ C.

Bir deneme daha?

Buyur bakalım.

Wilt Chamberlain'i kırmızı takke ve bembeyaz tüyler içinde hayal edin...

Dur dur dur. Okurun Wilt Chamberlain'i tanıdığını varsayıyorsun. Basketbol izlemeyen bir sürü insan var. Zarafetin güzelleştirdiği iri cüssesiyle güç ve kibri simgelediğini bilmiyorlar.

Pes ediyorum. İnsanın duyularıyla temas ettiği anda ruhundan içeri dalıverir turna. Işık saçan muhteşem bir gök canavarıdır o, tarif etmem mümkün değil.

Daha iyi. B yapalım şunu.

51

"Paiute Kızılderilileri turnaya *kodudududududu* diyorlarmış" dedi Sissy. "Ne komik isim değil mi?"

Jellybean buna bayıldı. "Bir daha söyle" diye ısrar etti.

"*Kodudududududu*. Altı tane du var. *Kodudududududu*."

İkisi de güldüler.

"Kızılderilileri iyi tanıyorsun, değil mi?" diye sordu Jelly. Külotunu giymeden önce içindeki kurumuş kiraz yapraklarını silkeledi.

"Birazcık" dedi Sissy. Başparmaklarından dolayı iç çamaşırı giymekte daha yavaştı.

"Kuşları da öyle. O kadar yaklaşmana izin verdiklerine inanamıyorum. Turnalar bayağı tedirgin hayvanlar diye bilinirler. Özellikle de göç ederlerken."

"Belki daha önce hiç çıplak insan görmemişlerdi. Çıplakken daha farklıyız. Ama kuşlarla iyi anlaşıyorum galiba. Sana Boy'dan bahsetmiştim, dizel kamyonlara otostop çeken tek muhabbetkuşu hani." Sissy, Jelly'nin pofuduk ekmek gibi memelerinin günbatımı ve kaktüs desenli, parıltılı tişörtünde kayboluşunu izledi. Bakarken de mavi bakışlarına bir ciddiyet geldi. "Kızılderililerden ve kuşlardan az biraz anlarım" dedi sessizce, "ama yukarıda olanları anladığımdan pek emin değilim."

Jelly'nin gözleri Sissy'ninkileri yakaladı, neşelendirdi onları. "*Güzel* bir şey oldu orada."

"Evet" diye itiraf etti Sissy. "Güzeldi."

"Kötü mü hissediyorsun?"

"Yo hayır, hayır. Kötü hissetmiyorum. Farklı hissediyorum... Ya da farklı hissetmiyorum da, farklı hissetmem *gerekiyormuş* gibi hissediyorum belki de." Düşünceliydi. Fermuarını çekti. "Daha önce kızlarla çok seks yaptın mı?"

"Sadece Rubber Rose'a geldiğimden beri. Bayan Adrian da Delores de etrafta doğru düzgün ne kadar erkek varsa hepsini korkutup

kaçırdılar. Mottburg'daki hödüklerle takılınca da genelde başımıza dert oluyor bir şekilde. Geriye de parmaklarınla diğer kadınlar kalıyor. Çiftlikteki kovboy kızların en azından yarısı birbirini çoktan götürmüştür. Üstelik aralarında bir tane bile lezbiyen yok. Güzel ve doğal bir şey sadece. Kızlar çok samimi ve tatlılar. Onlarla takılmanın yanlış bir şey olmadığını anlamam ne diye bunca yıl sürdü ki? Hele çok beğendiğin biriyse daha da güzel oluyor." Sissy'ye sarılıp boynuna ve kulaklarına birkaç öpücük kondurdu.

Dakota tepeleri boyunca bir çift gülümseme at üstünde ilerledi.

Belki hayatta engel biriktirmenin insana bir faydası vardır. Mutluluğa mani olacak engeller çoğaldıkça, gerçekleştiğinde yaşanan şok da o kadar büyük oluyordur; tıpkı bir su kaynağına yapılan baskı ne kadar büyükse suyun o kadar kuvvetle fışkırması gibi. Ama büyük engeller seçmeye dikkat etmek gerekir; çünkü sadece yeterince büyük ve etkili olanlar, bizi kendi bağlamımızdan koparark hayatı yepyeni ve beklenmedik bir ışıkta görmemizi sağlayabilir. Mesela odanızda yerlere ve masaların üzerine ufak tefek eşyalar dağıtırsanız canınızı sıkmaktan başka işe yaramaz. Sinir bozucu, insanı huzursuz eden, sıkıntı verici bir karmaşa olur bu: Ivır zıvır acımasızdır. Küfrede küfrede eşyaların etrafından dolanır, toplar, sağa sola devirirsiniz. Halbuki odanızın ortasında dört ton ağırlığında granit bir kaya bloğuyla karşılaşsanız, bunun yaratacağı şaşkınlık ve halletmek için atmanız gereken dev adımlar her şeye yepyeni bir gözle bakmak zorunda bırakır sizi. Hele de özel bir kayaysa, üzerinde gizemli desenler ve oymalar varsa içinde sizi büyüleyen olağanüstü ve mucizevi bir varlık barındırdığını fark edebilir, banyonuzun yolunu tıkayan bu kayayla baş etmenin, *sizi* olağanüstü ve mucizevi hissettirdiğini de keşfedebilirsiniz. Güçlükler varoluşu aydınlatır; ama taptaze ve çok kaliteli olmaları gerekir.

Güney Richmond, Virginia'lı beyaz Protestan bayan Sissy Hankshaw Gitche'in normal bir hayat sürmesine, sorumluluk sahibi mazbut bir kadın rolünü yerine getirmesine, üretken ve uyumlu bir birey olarak topluma katkıda bulunmasına taş koyan engellere Bonanza Jellybean'le arkadaşlığını da eklemek gerekiyor artık. Bu son engel Sissy'yi daha da coşturacak mıydı yoksa danayla kuyruğunun hikâyesindeki gibi incel-

diği yerden koparacak mıydı, gülümsemesinden anlamak mümkün değildi; çünkü hem memnun hem de endişeliydi.

Bu gibi ruh hallerini çözümlemenin pek bir anlamı yok. Makul düşünceler krallığı, maceralar krallığının güçsüz komşularından biri olarak kalmaya mahkûmdu ve Sissy de gerçek bir macera kraliçesiydi. Kan, üzüm salkımlarından bir peruk gibi toplanırdı beyninde. Herkesin sevdiği bir türkü gibi oracıkta şarkı söylerdi; hem de bölgedeki tek radyo istasyonu polkadan başka bir şey çalmasa bile. Jelly o gece esrar ve yeni pozisyonlarla odasına geleceğine söz vermişti. Bu beklentiler kadar, turnaların hatırası da heyecanlandırıyordu Sissy'yi. Bu devasa ve zarif kaçakların sayıca bu kadar az ve yeryüzünden tamamıyla silinmek üzere olmaları daha da nefes kesici kılıyordu manzarayı. Ne öfke ne acı ne de kanlı bir mücadele; göz kırpan kıyamet karşısında serinkanlı ve mağrur bir edayla duran, dünyanın yerini dolduramayacağı bir grup mükemmel yaratık sadece.

Belki de turnayla kovboy kız birleşip parlak gözlü ve gagalı bir aşk cinine dönüşmüştü zihninde. Fakat Sissy ve Jelly at üzerinde ağıla yaklaşırken uçup gitti. Delores ve Big Red koşup karşıladılar ikisini. Kırbacıyla işaret ederek "Geldi, burada" diye haber verdi Delores.

Güneşi yansıtan tek camlı gözlüğü ve havayı delen sigara ağızlığıyla, avlunun öteki ucunda devam eden düşük kalorili barbekü partisinin ortasında duran kişi Kontes'ti gerçekten de. Fularındaki ketçap lekeleri haricinde her zamanki gibi görünüyordu. Zaten başka nasıl görünecekti ki? Sissy onu son gördüğünden beri sadece birkaç hafta geçmişti; ama yıllar önceymiş gibi geliyordu nedense.

"Şuna bak" diye tısladı Delores. "Pembe bir turşu kadar sapkın."

"Ahlak zabıtası kadar hasta" diye daha da detaylandırdı Big Red.

"Siniri tepesinde" dedi Delores. "Barbeküden hemen sonra görmek istiyor seni."

Pis pis güldü Jellybean. Atından indi. "Kızları çağır" dedi. "Hemen şimdi görecek beni."

Ağılın ortasında, eyerini çıkaramayacağı bir atla öylece bırakılan Sissy telaşlanmıştı. Bir yüzleşme yaşanacaktı besbelli ve bunun parçası olmayı hiç mi hiç istemiyordu. Kontes kaç yıldır ona iyilik ediyordu? Çok. O olmasa muhtemelen ayakta kalamazdı Sissy. Gördüğü

anda koşup sevgiyle karşılamak gelmişti içinden. Ama cesaret edemedi. Kafası karışıp sonra bir kat daha karışan, sadakati ortadan ikiye ayrılan, suçluluk duygusu gitgide artan Sissy, atı öylece bırakıp elinden geldiğince çaktırmadan ana binanın arkasına yöneldi, bir an için keçinin zincirine takılıp tökezledi sadece.

Mutfaktan içeri daldı, Debbie'nin aldırdığı esmer pirinç çuvalları Doğulu bir riyazetle öylece oturuyor, partiden gelen kızarmış et kokularını sabırla görmezden geliyordu. Hızlı adımlarla koridoru geçip odasına girdi ve kendini içeri kilitledi. Kilit yerinde dönerken Jelly'nin "Siz hanımlardan bize katılmak isteyen varsa tam vardiyalı sığırtmaç olarak Rubber Rose'da kalmaya devam edebilirler. Diğerleri eşyalarını toplasın, hem de hemen şimdi. O koca kıçlarınızı kaldırıp bu çiftlikten uzamak için on beş dakikanız var" gibi bir şeyler dediğini duydu.

Gürültülü iç çekmeler, dehşetli mırıldanmalar ve barbeküde kızarmış zırlamalar duyuldu. Sinek telli kapı ciyaklayarak açıldı ve holden karmakarışık ayak sesleri duydu Sissy.

Penceresinden Bayan Adrian'ın hapishane vesaire hakkındaki tehdit çığlıklarını görüp duyabiliyordu. Öte yandan, Kontes olup bitenleri küçümsemeyle karşılıyor gibiydi. Olduğu yerde sakince dikilmiş, Fransız sigarasının fiziksel mevcudiyetini gitgide azaltıyor, Jellybean ve kız kardeşlerini müstehzi bir hazla izliyordu. "Sizi zavallı sevimli boklar" der gibiydi. "Bu çocuksu duygusallık gösterisinin özgürlük mücadelesine katkıda bulunduğuna ciddi ciddi inanıyorsunuz öyle mi?"

"İğrenç sömürülerinin karşılığında bu çiftliği borçlusun bize" dedi Jelly.

"Alın öyleyse" dedi Kontes sakince.

Kabul anlamında söylemişti belki de, ama kovboy kızlar meydan okuma olarak algıladılar bu sözlerini.

Jelly bağırarak bir emir verdi. Sığırtmaçlar ellerinde baltalar, kazma kürek ve yabalarıyla geri çekildiler. Kontes sırıtmaya devam ederek bir ordövr almak için uzandı ve ölçülü, kendinden emin bir duman salıverdi sigarasından. Bayan Adrian az evvel bir bozguna öncülük etmişçesine yumruğunu sallayıp bağırdı: "Yatakhanenize dönün

ve orada kalını" Panç kadehini Bayan Adrian'a fırlatıp devrimcilere katılan bir kadın hariç, diğer konuklar odalarında toplanıyorlardı. Masöz de onlara katılmıştı, barbekü alanının kenarına çekilmiş, tarafsız görünmeye çalışan diğer çalışanları da kışkırtmaya çalışıyordu.

Otuz metre kadar geri çekildikten sonra durdu kovboy kızlar. İnanılmaz bir hızla kemerlerini çözüp düğmelerini açıp fermuarlarını indirdiler; kot pantolonlarını ve külotlarını çıkardılar. Sonra belden aşağıları çıplak, cesurca yol gösteren öne atılmış kürklü kasıklarıyla ilerlemeye başladılar. Kontesin yüzündeki sırıtış, boşalan küvet suyu gibi gırtlağından içeri kaçıverdi.

"Spreylerinize davransanız iyi olur!" diye sataştı Gloria.

"Bu kukuların hiçbiri bir haftadır yıkanmadı!" diye bağırdı Jellybean.

Beti benzi atmış, burnu seğiren Kontes, elinde tuttuğu havyarlı kanapeyi düşürdü. Bir çayır karıncası artıklara doğru atıldı; Dakota tarihinde İran havyarı yürüten ilk karıncaydı bu. Karınca Şeref Listesi'ne girecekti.

Kovboylar ilerledi. Hemen arkalarında on beş ayrı küçük kot pantolon ve külot yığını yerde duruyordu. Üst baş Mekke'sine hacca gitmiş, secde eden Müslüman bez bebekleri andırıyorlardı. Kovboylar daha da ilerledi, pompalayıp durdukları kasıklarından yayılan koku, tir tir titreyen Kontes için tahrip gücü yüksek bir misk barajına denkti.

Cinnet içinde kendini kaybeden Bayan Adrian ileri atıldı. Savurduğu barbekü çatalı Heather'ın kaşını kanattı. Delores'in kırbacı kurbağa dili gibi hızla şakladı. Çiftlik yöneticisinin bileklerine dolanan kamçısı, kadını ayaklarından çekerek tepetaklak etti. Bayan Adrian mücevher çıngırtıları içinde nefesi kesilerek çimlere yığıldı. Ardından hücum başladı.

Bir Molotof kokteyli, Big Red'e elveda, cinsel yenilenme binasına merhaba dedi. Birkaç dakika içinde bina alev alev yandı. Diğer kovboy kızlar, kıçları açık halde ana binada güzellik salonu ve spor odalarının bulunduğu kanat kısmına hücum ettiler. Kırılan camların, parçalanan odunların sesleri evin içinde yankılanıyordu. "Oleeey", "Yihuuu", "Saldırın" ve "Vajina kendini temizleyen bir organdır" nidaları uçuşuyordu havada.

Sissy ne yapacağını bilmiyordu. Sevgili Jellybean'i onu unutmuştu besbelli. Yaklaşan isyana karşı onu uyarmadığı için Kontes küplere binecekti. Julian da bayılmayacaktı olup bitenlere. Belki de hayatı tehlikedeydi. Delores ve arkadaşları Kontes'in işleriyle onu bir tutuyorlardı gerçekten de. Sauna yanıyordu ve çiftlik dumanlar içindeydi.

Beynin hayatta kalmaktan başka hiçbir şeye kulak asmayan kısmının emirleriyle hareket eden Sissy, geldiği gibi gizlice kaçtı evden. Kriket sahasını ve havuzu geçip Siwash bayırının dibine, oradan da güneye, dağın etekleri boyunca koştu. Sonunda geldiği yerde, çiğnenmiş ardıç çalıları dik yükselen taşlık bir patikayı gösteriyordu. Şahit tepe hem barınak hem de olan biteni izleyebileceği bir manzara vaat ettiği için Sissy tırmanmayı seçti.

Gümüş renkli alçak dallar arasından tepeye doğru yola koyuldu. Fakat patika tuhaf davranıyordu. Yok yere gerisin geri kıvrılıyor, dosdoğru uçurumun kıyısına uzanıp en ama en son santimetresinden geri dönüyor, kahkahalar atıyormuş gibi bir görünüp bir kayboluyordu. Kendi kafasına göre takılıyordu sanki. Delibozuk bir kafaydı bu gerçi.

Patikayı sakinleştirmeye çalışır, ona terapi uygular gibi yumuşak ama emin adımlarla yürüyordu Sissy. Fakat patika cevap vermedi.

Yaklaşık yirmi dakikalık tırmanıştan sonra bayıra gelmeden yarı yolda; ter içinde, soluk soluğa, tavşan ve saksağanlardan ürkmüş bir halde düz bir kayanın üzerinde dinlenip Rubber Rose'u izleyebileceği ilk fırsatı değerlendirdi Sissy. Patikanın kandırmacalarının düşündürdüğünden de uzaktaydı çiftlik.

Alemcümbüşşamata aynı şiddetle devam ediyordu. Gürültü, duman... Ana bina yangından kurtulmuştu ama ek binalardan birkaçı kül olmuştu. Ağıllarda telaşlanan atları sakinleştirmeye çalışan kovboy kızları seçebiliyordu sanki. Bayan Adrian'ın Cadillac'ının gürültüyle yolda uzaklaştığını gördü; ama taşıdığı yolcuların kim olduğunu anlamak mümkün değildi. Bir süre sonra sinemacıların kiraladığı üstü açık spor araba ve ekipman minibüsü de gitti. Sinemacılar tahliye mi edilmişti; yoksa araçlarına başka birileri mi el koymuştu? Sissy oturup düşündü. Çiftliğe dönmeli mi, ne zaman dönmeli diye geçirdi aklından. Güneş şimdiden Batı'nın kapı eşiğin-

de zarif bir reveransla veda ediyordu ve gece yaklaştıkça soğuğun tenini tırmalamaya başladığını hissedebiliyordu.

Bir süre sonra başka bir şey daha hissetti. İki gözdü hissettiği. Kendisini izleyen gözler. Pembe tavşan gözleri ya da parlak ve ürkek kuş gözleri değildi bunlar. Büyük bir etoburun gözleriydi. Bir vaşak ya da bir kurttu kesinlikle. O koca işgüzar beyingücü bataryası, güzelliğe, aşka, eğlençeye ve özgürlüğe duyarsız; şüpheci, dikkatli ve kahvaltıda yumurta kadar tutucu, bir bankacının çorapları kadar neşesiz ve ne tesadüftür ki insan zihninin en büyük hissedarı, o yakaları kolalı örümcek kafalı DNA bozuntusu bir kez daha emir verdi. Karşı gelmesi bundan daha güç bir emir olmadığından ister istemez itaat eden Sissy, yerden bir taş alıp yavaşça arkasını döndü.

"Ha ha, ho ho ve hi hi" diye kıs kıs güldü onu izleyen şey. Bir on metre uzaktaydı. Ve tabii ki Chink'ti bu.

Chink'in sorunu Büyük Cevapları Bilen Küçük Adam'a benzemesiydi. Dalgalı beyaz saçlar ve kirli bir bornoz, mevsimlerle yıpranmış bir yüz ve el yapımı sandaletler, bir akordiyonu kıskandıracak dişler, sisler içindeki bir bisiklet farı gibi parlayan gözler. Kısa boylu ama adaleli, yaşlı ama yakışıklı ve ah bir de o ölümsüz sakalının isli kokusu yok mu! Sistine Şapeli'nin tavanından kaçarken Yokohama'nın afyon tekkelerine uğramış gibi bir hali vardı. Hayvanlarla konuşabiliyormuş, onlarla Dr. Doolittle'ın bile anlayamayacağı mevzuları tartışıyormuş gibi bir hali vardı. Yuvarlanan bir Zen parşömeninden fırlamış gibi, habire "presto" diyormuş gibi, yıldırımların anlamını ve rüyaların kökenini biliyormuş gibi bir hali vardı. Çiğ damlalarını içip yılanlarla düzüşüyormuş gibi görünüyordu. Cennetin arka merdivenlerinde hışırdayıp kaybolan bir pelerin gibiydi sanki.

Karşılıklı bir merakla inceleddiler birbirlerini. Sissy nefesini tuttu; Chink de "Ha ha, ho ho ve hi hi" dedi.

Sissy tam söyleyecek bir şey bulmuştu ki konuşmak üzere olduğunu hissetmiş de sözleri o tuhaf sivri kulaklarına değsin istemiyormuş gibi birdenbire dönüp geldiği gibi tepelere doğru seğirtti.

"Bekle!" diye seslendi Sissy.

Çekinerek durup döndü, sonra tekrar kaçacak gibi oldu.

Sissy gülümsedi.

Olgun sağ başparmağını havaya kaldırdı.

Sanki bir veda gösterisiymiş de Tanrıları memnun etmesi gerekiyormuş gibi sallayıp savurdu onu ve son kıvılcımlarını saçana kadar suyunu sıkıp yaşlı münzeviye ve dağına otostop çekti.

Ve saat mekanizmasına bir seyahat kazandı.

Dördüncü Bölüm

Ben sizin ırkınızdan değilim. Dünyayı korkunç bir gerçekle, bayatın sabiciliği ve ritim bilgisiyle tanıştıran bir Moğol klanındanım ben... Batılı aydınlanmanın yüz bin süngüsüyle etrafımı kuşatmakla iyi ediyorsunuz, çünkü mağaramın karanlığını terk edip bütün o zırvalıklarınızı bir güzel dağıtmaya kalkarsam, işte o zaman vay halinize.

Blaise Cendrars

52

O yıl Noel'de Julian, Sissy'ye minyatür bir Tirol köyü hediye etti. İşçiliği fevkaladeydi.

Mozaik camlı pencereleri gün ışığından meyve salataları yapan minicik bir katedral vardı. Bir köy meydanı ve *ein Biergarten*. Biergarten cumartesi geceleri pek gürültülü oluyordu. Daima sıcak ekmek ve strudel kokan bir fırın vardı. Açık bölmelerinden standart bir bürokrasi ve yolsuzluğu gözler önüne seren bir belediye binası ve bir de karakol. Özenle dikilmiş kısa ve dar deri pantolonları ve pantolonların altında aynı ustalıkla işlenmiş cinsel organlarıyla küçük Tirollüler. Kayak dükkânları ve aralarında bir de yetimhanenin bulunduğu bir sürü ilginç şey. Yetimhane her Noel arifesinde tutuşup yanacak şekilde tasarlanmıştı. Yetimler alev alev yanan gecelikleriyle karların içine dalıyorlardı. Dehşet vericiydi. Ocak ayının ikinci haftası gibi bir yangın müfettişi gelip kalıntıları dürtüklüyor, "beni dinleseler o çocuklar şimdi hayatta olacaktı" diye homurdanıyordu.

Büyüleyici bir hediyeydi ve ucuz da sayılmazdı, ama işin içinde bir iş olduğunu tahmin etmeliydi Sissy.

Julian minyatür köyün, üç yaşındayken geçirdiği bir üçtekerli bisiklet kazasında her iki kolunu da kaybetmiş bir genç adam tarafından yapıldığı gerçeğini fazla saklayamadı. Köyü ayak başparmaklarıyla yapmıştı adam. Üstelik meslek okuluna gidiyor, pastacılık okuyordu. Bir yıl içinde pasta süslemeciliğine başlayacaktı.

Bunun Sissy'ye ilham vermesi bekleniyordu elbette.

Hatta Julian, Sissy'ye bu aşçılık öğrencisiyle bir görüşme ayarladı, adı Norman'dı. Yarım saatlik içten bir sohbet için engelli ikiliyi bir kafede baş başa bıraktı. Geri döndüğünde Norman'ı köyün sokaklarında bir aşağı bir yukarı otostop çeksin diye kocaman başparmaklı bir Tirollü oymaya ikna etmişti Sissy.

53

Oldukça fırtınalı bir sonbaharın ardından Noel, Gitchler için sakin ve keyifli geçti.

Sissy, öfkeli bir koca ve inancını yitirmiş bir Kontes'le yüzleşmek üzere 8 Ekim'de New York'a döndü. Nereye kaybolmuştu, neden aramamıştı, Rubber Rose darbesine yardım ve yataklık etmiş miydi vesaire vesaire. Tepeden tırnağa Perry Masonlanmış, hatta Franz Kafkalanmıştı da. Tekrar çekip gitmekle tehdit edene dek son bulmamıştı sorgulamalar.

Kontes'e gelince, çiftliğindeki başkaldırıya yaklaşımı çelişkiliydi. Bir gün, edepli bir burun deliğinin başına gelebilecek en iğrenç kadın kiri çetesi diye kovboy kızlara küfrediyor, ertesi gün erkeksiz de ayakları üzerinde durabilen kadınlara ne kadar hayranlık duyduğunu yineleyip kendilerine şans diliyordu. Çiftliğe karşı ilgisini kaybettiğini söylüyordu. Beyaz Saray'da arkadaşlar edindiğine göre Rubber Rose'un kazandırdığı vergiler devede kulak sayılırdı; tek bir telefonla daha çok tasarruf edebilirdi artık.

Takma dişleri fildişi sigara ağızlığı üzerinde bir şivavanın omurgasını yerine oturtan bir kırık çıkıkçı gibi çalışırken "O çiftlik titiz insanlar için işkenceden başka bir şey değil" diye yakınıyordu. "Piyasa düzelince satacağım orayı. O zaman göreceğiz bakalım yeni sahipleri o küçük yabanilerle nasıl başa çıkacaklar. Hem söylesene, şahit tepede yaşayan o bitli ihtiyarın bu işle bir ilgisi olmadığından emin misin?"

Sissy'nin anlattıkları Kontes'i bir türlü tatmin etmiyordu ama bunu mesele yapmaktan çabucak sıkıldı. Turnalı televizyon reklamı planlarını bir kenara bıraktı ve yeni projelere daldı.

Julian'a gelince, soru sorup durmayı kesmesi için ağzını tıkamak gerekiyordu. Buna rağmen Sissy'nin Rubber Rose çalışmalarını hatırlatan en masum ve alakasız sözler karşısında bile merhametsizce kı-

sılıveriyordu müşfik kahverengi gözleri. Bir defasında sırf DJ, Dakota Staton'ın bir şarkısını anons etti diye radyoyu kapattı.

Aslında Jelly ve Chink hakkında konuşabileceği biri olsa Sissy çok memnun olurdu; ama yardım isteyecek kimsesi yoktu. Julian'ın iyi bir dinleyici olmayacağı kesindi. Şövalesinin karşısında bile vaktinin çoğunu karısında gördüğü değişiklikleri, bunların nereden çıktığını, iyi mi kötü mü olduklarını düşünerek geçiriyordu ne de olsa. Batı'ya yolculuğundan önce Sissy ateşli bir âşık ama isteksiz bir öğrenciydi. Oysa döndüğünden bu yana Julian'ın tarih, felsefe, siyaset ve sanat söylevlerine kurt gibi bir entelektüel açlıkla yaklaşıyordu; ama çarşaflar arasında verdiği tepkiler pek baştan savma gibiydi. Yoksa Yale beyefendisi bir beyin kazanıp bir vajina mı kaybetmişti? Peki ya Kızılderili, o ne diyordu bu işe?

Daha önce de bahsedildiği gibi, uyuşmazlıkları Noel coşkusuyla sona ermişti. Sissy haftalardır içinde bulunduğu şuursuz havadan bir gün East Village'ın butiklerinde alışveriş ederken sıyrıldı. İşaret parmağı ve ortaparmağıyla tuttuğu bir ökseotu filizini Julian'ın başının üzerine uzatıp onu oracıkta, sokakta öpüverdi. Eve dönerken bir Noel şarkısı söyledi. Noel tatili boyunca neşeli ve canlıydı, ara sıra uzaklara dalıp gidiyordu sadece.

Derken 31 Aralık'ta, Gitchelerin yılbaşı için Kenny's Castaways'de Barthlarla buluşmasından üç saat önce hem Amerika hem de Danimarka'da pek çok hastanenin gizli bir politikayla deforme doğan bebekleri ölüme terk ettikleri haberi duyuldu. CBS akşam haberlerinde bir doktor "Eğer bir bebek sevilemeyecek kadar deforme ise hayatı cehennem olacak demektir. Sevilemeyecekler için merhamettir ölüm" demişti. Bu açıklama Sissy'yi, şubat sıralarında *Times*'da rastlayacağı bir habere kadar adımını bile atamayacağı bir depresyon zindanına mahkûm etti.

> MANİLA, Filipinler (AP) - Manila'da bir gazete, dün her iki elinde ve ayağında altışar parmak bulunan bir erkek bebeğin dünyaya geldiğini yazdı.
> Mutlu anne "Ailemize şans getirecek" dedi.

54

Saat mekanizmasında geçen üç günün ardından Sissy kendinden geçmiş halde bir sendeleyip iki tökezleyerek Siwash patikasından aşağı inmişti. Delores'in liderliğinde çalışan bir grup kovboy kızla karşılaştı. Onlar ana binanın yıkılan kanadındaki saç kurutma makinelerini ve egzersiz bisikletlerini dışarı çıkarırken, Big Red'in başında durduğu ikinci bir grup da çiftliğin köhne tuvaletini onarmakla meşguldü. Bonanza Jellybean ortalıkta yoktu. Kym, Jelly ve Debby'nin Siwash Gölü'ne at arabasıyla birkaç çuval esmer pirinç taşıdıklarını söyledi. Gücü kuvveti yerine gelen turnaları besleyecek, her zamanki çiftlik ziyaretlerini uzatmaya ikna edebilir miyiz diye bakacaklardı.

Sinemacılar artık gölde değildi. *Yaşayan Çamur Birikintisi* adlı uzun metrajlı yeni bir Walt Disney aile filmi çekmek için Pasifik Kuzeybatı'ya gitmişlerdi. Islak kayaların altında geniş açı lenslerini kurcalayarak bir hayli vakit geçireceklerdi.

Sissy baş kovboy kızı beklesem mi diye düşünüyordu. Ağır ağır toplandı; ama sırt çantasının tokaları yerine oturduğunda Jellybean hâlâ ortada yoktu. Kym, Jelly ve Debbie belki biraz "takılmak" için mola vermişlerdir dedi. Bu kadarı yeterdi. Çantasını sırtlayıp ağır adımlarla uzaklaştı Sissy. Daha beş kilometre yürümemişti ki keçiler tarafından kemirilen ve sonunda çiftliğe kayıtlı olduğu anlaşılan Cadillac limuzin yanında durdu. Kym pencereden uzanıp "Eee" diye seslendi. "Bana otostop çekmeyecek misin?"

Sissy'yi götürmek için Delores'e karşı çıkan Kym, onu anayolda bıraktı. Kucakladı onu. "Her zaman bekleriz" dedi. Kovboy kızın omzunun ardında kilometrelerce uzanan buğdaylar *gopilerin* fırçalanmış saçları gibi parlıyordu. Mor tepeler ve yanık, kızıl kahverengi şahit tepeler Zane Grey'in kütüphanesindeki kitaplar gibi ıssız ve Amerikalı, yerli yerinde duruyorlardı. Uzaklarda çayır yangını bir baba ve kurt ısırığı anadan doğma bir melezi andıran güneş Siwash bayırını

öyle bir kana boyadı, şampuan gibi öyle bir köpürttü ki kafa derisi az evvel yüzülmüş bir avcıyı andırıyordu. İşte Batı. İşte Dakota.

Manhattan'daysa kâselerin... bulaşık leğenlerinin... brandy bardaklarının ilkel yuvarlaklarına dalıp giden bir Sissy vardı. Onuncu caddenin trafiğini dinleyen bir Sissy. Eğilip gözlerini fino köpeğine diken bir Sissy. Marie bir kez daha kendisine asıldığında her ikisini de şaşırtarak bu defa taarruza geçen ve sonrasında giyinirken bu bir hataydı diye düşünüp kadınlara sonsuza dek tövbe eden bir Sissy. Fikir, bilgi ve görüşlerini almak için Julian'ı zorlayan, kimi zaman da söylevlerini "Ha ha ho ho ve hi hi" diye kıs kıs gülerek yarıda kesen bir Sissy. Kırmızı ojeler sürdüğü tırnaklarıyla odadan odaya otostop çekerken kirazlı bir öksürük şurubu fırtınasını andıran Sissy. İçe dönük bir Sissy; düşüncelere dalan, yaşamı boyunca sahip olduğu dinginliğin artık zayıf ve kırılgan görünmesi ve her an beklenmedik bir yana saldıracakmış gibi tekinsiz bir izlenim vermesi haricinde her zamankinden de sakin görünen bir Sissy'ydi bu.

Julian ondan vazgeçmemekte kararlıydı. "Henüz toy ve nefsine düşkün" diye açıklıyordu. "Bunlar aşılabilecek nitelikler." Karısının sıradan bir ailede, sıradan bir şekilde dünyaya geldiğine ve baskı altında hisseden bir gen kendini koyvermese, kromozomun biri kıçının üzerine düşmese onun da diğer kadınlardan farklı olmayacağına inanıyordu Mohawk. "Tatlı ve zeki. Birilerinin ona sakatlığından zevk almak yerine bunu aşmayı öğretmesi gerekiyor sadece."

"Büyük ihtimalle haklısınız" diye onayladı Dr. Goldman. "Sizin de bildiğiniz gibi, sosyal ve davranışsal bakımdan anormal kimseler etnik ya da ırksal gettolar benzeri bireylerin birbirlerinden destek alarak sapkınlıklarını uluorta yaşadıkları, diğer insanlardan aşağı kalır yanları olmadığını iddia ettikleri alt kültürler yaratabiliyorlar. Eşcinseller ve uyuşturucu bağımlıları belli ortamlarda toplanarak ya da küçük topluluklar halinde yaşayarak 'sıradan insanlardan' eksik kalmak şöyle dursun, onlardan daha da iyi olduklarını ve çoğunluktan daha üstün bir yaşam sürdüklerini düşünebiliyorlar örneğin. Toplum tarafından damgalanan birey, bir alt kültüre katılarak toplumun geneline karşı hissettiği yabancılaşmayı kabulleniyor ve benzer ruhlarla özdeşleşerek tamamen 'normal', hatta üstün bir insan olduğunu ve asıl eksik olanın

diğer insanlar olduğunu iddia ediyor. Bu gibi uyum sağlama olanakları Yahudiler, Amişler ya da Kara Panterler gibi etnik azınlıklar ve hippiler, uyuşturucu bağımlıları ve eşcinseller gibi toplumsal sapkınlar için, körler, sağırlar ve ortopedik engellilerden çok daha yaygın. Dolayısıyla eşiniz de bu tarz bir alt kültür olmayı seçmiş diyebiliriz.

"Normal bir yuvada normal bir eş rolü üstlenmek için samimi bir çaba gösteriyor diyorsunuz; ama her nonkonformist içten içte, eğer istese sıradan bir hayat yaşayabileceğine inanır. Belli ki karınız da sınırlı becerilerine rağmen istediğinde uyum sağlayabileceğini ispatlamak için yanıp tutuşuyor. Ama sizin de dediğiniz gibi, sakatlığından ve bunun üzerine kurduğu hayal dünyasından zevk almaya devam ettiği sürece başarılı olması pek mümkün değil.

"Yine de şu noktada, onu kendi isteği dışında kliniğe gelmeye zorlamayı gerekli görmüyorum."

"Hayır hayır, bunu ben de istemem" dedi Julian.

Ama o akşam eve dönüp Sissy'nin yaptıklarını görünce Dr. Goldman'a telefon etti:

"Onu size getiriyorum" diye hırıldadı.

"İki tür deli vardır" derdi Dr. Goldman. Yakın dostlarıyla baş başayken, sonradan alıntılanmak gibi bir niyeti olmadan söylerdi bunu. "Cinsel odaklı ve saldırgan ilkel güdüleri olanlar ve erken yaşta elinde olmayan çevresel ve/veya biyolojik etkenler tarafından yanlış yönlendirilen, duyguları körelen, kafası karışan ya da büsbütün dağılanlar. Bu insanların pek azı 'akıl sağlığı' dediğimiz dengeyi bütünüyle ve kalıcı olarak yeniden kazanabilir; fakat gördükleri hasarın kaynağıyla yüzleşmeleri, onu telafi etmeleri, yerine koydukları zararlı alışkanlıkları azaltıp toplumsal gerekliliklerin büyük kısmını fazla zorlanmadan yerine getirecek kadar uyum göstermeleri sağlanabilir. Hayatta beni tatmin eden şey de bu insanların uyum sağlamalarına yardım etmek.

"Ama bir de diğerleri var, delilik olarak gördükleri bu dünyayla başa çıkmak için deli olmayı *tercih* edenler. Deliliği bir yaşam tarzı olarak benimsemiştir bunlar. Böyle insanlar için yapabileceğim hiçbir şey olmadığını anladım; çünkü onları deliliklerinden vazgeçirmenin tek yolu, dünyanın aslında aklı başında olduğuna ikna etmek. İtiraf etmeliyim ki bu teoriyi kanıtlamanın mümkün olmadığı kanısına vardım."

Dr. Goldman'ın gayrı resmi sınıflandırmalarına göre (ki bunların kişisel ve fazlasıyla basitleştirilmiş olduğunu en başta kendisi söylerdi) Sissy Hankshaw Gitche'in ruhsal sıkıntıları doğrudan birinci kategoriye girerdi; çünkü gelişme çağında yeterince travma yaşamıştı. Ancak bir defasında, suskunluğunu kırmak için konuşturucu ilaç kullandığı iki seansın ardından, Dr. Goldman, Sissy'nin tamamen değilse de kısmen, gönüllü deliler kategorisine girdiği gibi endişe verici bir kanıya varmıştı.

Dr. Goldman ikinci kategoriden bıkıp usandığı, hatta biraz da korktuğu için, Sissy vakasını asistanlarından birine devretmeye, daha

doğrusu yukarı Doğu Yakası kliniğindeki görevine bu yakınlarda başlayan genç bir stajyerin, yani Dr Robbins'in başına atmaya karar verdi.

Dr. Robbins vaktinin çoğunu bahçede geçiriyordu, hülyalı bir ifade vardı yüzünde. Doris Day'in bıyıklı hali gibiydi. Hayatta amacı olmadığından şikâyet eden bir hastaya bağırırken duymuşlardı onu: "Amaç! İnsanoğlundan çok daha asil hayvanlar içindir amaçlar. Şimdi şu bilinmez torpidonun üzerine atla ve nereye götürüyorsa oraya git."

Sorumsuzlukla suçlanan ve bunun üstesinden gelmek istediğini ifade eden bir hastaya şöyle demişti Dr. Robbins: "Kendini 'sorumluluk sahibi' biri olarak gören insan, gerekçelerini dürüstçe gözden geçirmemiştir."

Öfkelenip ölçüyü aştığından yakınan bir hastaya da "Ölçüyü aşma, ölçüsüz ol!" diye bağırmıştı.

En az iki hasta Dr. Robbins'ten şu tavsiyeyi almıştı: "Demek başarısız olduğunu düşünüyorsun, öyle mi? Evet, muhtemelen de öylesin. Peki bunun nesi yanlış? Her şeyden önce azıcık aklın varsa yenilgilerimiz kadar zaferlerimizin bedelini de pahalıya ödediğimizi şimdiye kadar öğrenmiş olman lazım. Devam et, çuvalla. Ama zekice, şerefinle, adabıyla başarısız ol. Vasat bir başarısızlık vasat bir başarı kadar çekilmezdir. Yenilgiyi kucakla! Onun peşine düş. Onu sevmeyi öğren. Başka türlü özgür olamayız hiçbirimiz."

Klinikteki çalışanların yeni stajyeri pek hoş karşılamadığına şaşmamalı. Ama Dr. Goldman, Dr. Robbins'i kovmamakta diretiyordu. "Bu gençler, kafaları Erik Erikson ve R. D. Laing'le dolmuş taşmış halde mezun oluyorlar okuldan. Robbins'in kafası çalışıyor, bu radikal fikirler şimdilik ona çekici geliyor olabilir. Ama meslekte bir altı ay geçirdikten sonra bunların idealist safsatalardan başka bir şey olmadığını anlayıp yavaş yavaş vazgeçecektir."

Dr. Goldman bahçede bir çiğdem goncasını parmaklayan Dr. Robbins'i çağırttı. Ona Sissy'nin dosyasını verdi. "Bayan Gitche'le görüşürken göz önünde bulundurman gereken bazı faktörler var: Depresyon: sırasıyla üzüntü, çaresizlik ve yetersizlik duygularıyla sakat kişiyi felce uğratan, sakatlığın bir ceza olduğu hissinden kaynaklı suçluluk duygusuyla karışık gerginlik. Karamsarlık: çevreye karşı isteksizliğin dile getirilmesiyle kendini belli eden bir savunma

mekanizması. Dişi rolünü üstlenmede yetersizlik: toplumumuzun kadınlık anlayışıyla özdeşleşmekte başarısızlık sonucunda ortaya çıkan hareketsizlik ve bezginlik. Sosyopatik dürtüsellik: duyguların, başkalarını nasıl etkileyeceğini umursamaksızın agresif eylemlerle ortaya koyulması. Telafi etmede isteksizlik: sakatlığın getirdiği fiziksel sınırlamaları aşma konusunda fazladan çaba göstermede başarısızlık. Ve özellikle bu vakada, tersine telafi: sakatlığı yok sayma ve sakatlığa büyüklük kompleksi noktasına varacak ölçüde mantıksızca değer yükleme. İyi hazırlanmış bir soru sıralamasıyla bu faktörler kısa sürede bir iki temel başlığa inecektir; üzerine gideceğin meselenin de bunlardan sonuncusu olacağını tahmin ediyorum."

Ne var ki Dr. Robbins ertesi sabah Sissy'yle tanıştığında Dr. Goldman'ın önerdiği soruları bir kenara bırakıp Sissy'ye doğrudan ve samimi bir şekilde sordu: "Pekâlâ, kocanın kuşlarını neden serbest bıraktın?"

"Onları kafeste görmeye daha fazla dayanamıyordum" diye cevap verdi Sissy. "Özgür olmayı hak ediyorlardı."

"Evet, anlıyorum. Ama bu kuşlar hayatları boyunca kafeste yaşamışlardı ve her zaman onlara bakacak biri vardı öyle değil mi? Şimdi kurallarını bilmedikleri koskoca yabancı bir şehirde, korku ve şaşkınlık içinde kendi başlarının çaresine bakmak zorundalar. Özgürken mutlu olmayacaklar."

Sissy duraksamadı. "Hayatta mutluluktan güzel tek bir şey vardır, o da özgürlüktür. Özgür olmak mutlu olmaktan daha önemlidir."

Dr. Robbins duraksadı. "Bu kanıya nasıl vardın?" diye sordu.

"Belki hep böyle hissetmiştim" dedi Sissy. "Ama bunu benim için dile getiren Chink oldu."

Dr. Robbins bu defa daha uzun duraksadı. Parmağını keman çalar gibi kaba bıyığının üzerinde ileri geri gezdirdi. Yumuşak ve yavan bir müzikti çaldığı; bir saç kepeği duysa sevgilisine "Hayatım bizim şarkımızı çalıyorlar" diyebilirdi. Derken stajyer doktor dahili telefonun düğmesine bastı. "Bayan Watersworth" dedi, "bugünkü diğer randevularımı iptal edin."

Dr. Robbins ayağa kalktı, bıyığı da onunla birlikte doğruldu. "Sissy" dedi gülümseyerek, "haydi bir şişe şarap alıp bahçeye çıkalım."

56

Bahçe, çanak yapraklar ve pistiller hakkında bir anatomi dersi gibiydi. Bahar en fazla yaşlı bir öğretmenin utancıyla sayfaları çeviriyordu. Kliniğin deri koltuklarında, hatta bütün yukarı Doğu Yakası'nda insanlar en tuhaf ve sıkıcı ayrıntıları birbiri ardına psikanalistlere itiraf ediyorlardı, ama Dr. Goldman'ın duvarlarla çevrili bahçesindeki çiçeklerin umurunda bile değildi. Taç yaprakları ortada geziyor, karşılarına hangi arı çıkarsa çıksın şehvetle hazır bekliyorlardı. Ne birinci ne de ikinci psikoz kategorisinin iyileşme belirtileri umurlarında değildi çiçeklerin.

Sissy'nin de pek umursadığı yoktu. Julian, eğer "iyi bir kız" olursa ve klinikte en az otuz gün kalırsa, onu Kuzeybatı New York'a kayınpederi ve kayınvalidesiyle tanışmaya götüreceğine söz vermişti. Julian'ın babası ve babasının babası ölmüş; annesi ve babaannesi Julian'ın hoşuna gitmese de bazı eski geleneklerine geri döndükleri Mohawk, New York'a geri taşınmışlardı. Sissy, evliliği boyunca kocasının geçmişindeki Kızılderililiğin derinlerine inmek istemişti. Ancak o mayıs sabahı yüzünde güller açtıran şey, kocasının dolabındaki Kızılderililerle nihayet tanışacak olması değildi. Doktora dostça yaklaşıyordu, iki gözünün de içi gülüyordu; çünkü az önce bir mektup almıştı.

Mektup, sabahın erken saatlerinde Kontes'in hizmetkârlarından biri tarafından bırakılmıştı. Aslında Kontes vasıtasıyla kendisine gönderilmişti, zarfın üzerinde bir not vardı: "Lütfen ilet – yoksa ayvayı yersin." DAKOTA harfleri posta damgasının üzerine mürekkepler kraliçesinin kolyesindeki boncuklar gibi dizilmişti.

Sevgili Sissy,

Vay canına, bayağı oldu değil mi? Yazacak vaktim yoktu desem yalan olur. Her zamanki gibi bütün kış kar altındaydık, yapacak fazla bir şey de yoktu. Ama seni milyonlarca defa düşünsem de mektup yazacak ka-

dar kafayı toplayamadım. Fakat bugün turnalar geri gelmeye başladılar, yumurtlamak üzere kuzeye doğru gidecekler. Onları tekrar gölün orada görünce her şey tekrar gözümde canlandı ve seni öyle özledim ki, ne derler bilirsin, kaleme sarılmak zorunda kaldım.

Bakalım ne haberler var? Cadillac'ımızı kırk keçi karşılığında Billy West'le takas ettik. Delores resmen soyulduk diyor; ama bir keçi sürüsü almamızın başka yolu var mıydı sanki? Sen söyle. Zaten paramız yok ve Minnesota'dan çalınmış birinci sınıf hayvanlar bunlar; ama bunu ortalıkta duyurmanın âlemi yok elbette.

Neyse işte, keçilerimizi çayıra çıkardık, bir de bahçeyi düzeltip tamirat yapmakla meşguldük. Ele geçirdiğimiz sırada çiftlik biraz dağıldı, herhalde sen de fark etmişsindir. O sırada seni ihmal ettiysem üzgünüm ama dananın kuyruğu kopmak üzereydi ve çok baskı altındaydım. Aradan çekilmiş olmana sevindim; umarım kendi deyimiyle Kontes hazretleri bu yüzden senin de canını sıkmamıştır.

Bir grup yeni kovboy kızımız var, eskisinin neredeyse iki katı. Hepsi de farklı yerlerden. Bazıları radikal siyasi işlere bulaşmış, bazıları barış hareketinde çalışmış, bazıları da uyuşturuculara fena dalmış. Hatta İncil'den alıntılar yapan İsa meraklısı bir tane bile var, adı Mary. Linda ise Berkeley California'dan bir profesörün kızı, Kym'le bayağı iyi anlaşıyorlar. Bir de Jody var, Nebraska'da bir yerlerden; sıradan, kendi halinde bir çiftlik kızı. Ama artık hepsi birer kovboy kız oldular.

Birkaç tanesini de kaybettik. Şu Detroitli zengin kadın, hani konuklardan bize katılan vardı ya, şubat ayında kapalı yerde kalmaktan öyle bir fenalaştı ki gelip kendisini alsınlar diye helikopter kiraladı. Ama gerçekten de saçmalıyordu. Sonra Gloria gitti, Mottburg'da hamile kalmayı başardı. Gloria'nın gidişine çok üzüldüm; her şeyden önce, kovboy kızları Rubber Rose'a getirmeme yardım eden ilk güzellik uzmanlarından biriydi o. Ama Delores, Gloria çiftlikte doğuramaz diye tutturdu. Dakota'da bir kadının kürtaj yaptırabileceği hiçbir yer de yok tabii. O yüzden de gitmek zorunda kaldı. Bu da tuhaf oldu; çünkü Delores ve Gloria yakın arkadaşlardı. Delores ve Debbie dönüp dönüp bunu konuştular. Delores dedi ki kadınlar eğer erkeklerin egemenliği meselesine parmak basmak istiyorlarsa... Ah, kusura bakma Sissy, en iyisi başka türlü söyleyeyim. Delores dedi ki kadınlar erkeklere köle olmaya bir son vermeyi umuyorlarsa biyolojik rollerinin kontrolünü ele alıp bundan kaçınmalı, kendilerini annelikten kurtarmalılarmış. Bizi... Bir saniye, bu kelime için Kym'in sözlüğüne bakmalıyım... Delores'e göre bizi *savunmasız* kılan annelikmiş hem bir olgu hem de bir tehdit olarak. Laboratu-

varlarda üretilip profesyonel uzmanlar tarafından bakılan tüp bebeklere inanıyor o. Debbie ise bu fikri gerzekçe buluyor. Diyor ki erkeklerle kadınlar arasındaki en temel ve en önemli fark doğurganlıkmış ve bunu asla unutmamalıymışız. Dünyaya yaşam getirme yeteneğinin kadını evrenin kutsal gizemine erkeklerden daha çok yaklaştırdığını, annelik duygularının ona daha koruyucu ve barışçıl nitelikler kazandırdığını, dolayısıyla da hem kadının hem de insanlığın en iyi yanının bu olduğunu söylüyor. Diyor ki annelik becerisi kadının gücünün kaynağıymış. Teknoloji karşısında doğanın yok olmasına yalnızca kadınlar karşı koyabilir diyor Deb. Eğer dünyayı yeniden doğal esaslarına, doğal ritmine döndüreceksek, tıpkı annelerin çocuklarına yaptığı gibi, bu gezegeni besleyip koruyup onunla birlikte eğlenip ondan bir şeyler öğreneceksek, saldırgan ve erkeksi bir sistem olan teknolojiyi olması gerektiği gibi, yani tedbirli, neşeli, özenli ve ancak doğayla tam bir işbirliği içinde kullanılacak bir araç olarak görmeliyiz. Doğa teknolojiyi yönetmeli, tam tersi değil. Ancak o zaman *bütün* bu baskı sona erebilir. İnsan türü için, yaşamın sürdürülmesi kadar önemli hiçbir şey yoktur. Kadının en önemli kozu da budur. Ama bebeklerin plastik rahimlerde ya da doğal olmayan başka yollarla üretilmesine müsaade edecek olursak, kutsal yaşam sürecini erkeklere teslim etmiş oluruz. Dünya'nın nihai ve en önemli gücü de kafayı mantıkla bozmuş, akıl manyağı, sıkıcı teknokratların eline düşer. Ölüm şimdiden onların elinde ve onu hayatı bastırmak için kullanıyorlar. Eğer kadınlar izin verirse yaşam da onların eline geçebilir. Sen ne diyorsun bu işe? Sanırım ben bu defa Debbie'den yanayım. Ama objektif olmayabilirim; çünkü hamile kalmam mümkün değil. Gümüş kurşunla vurulduğum için yani.

Ah Sissy, yarama dokunan o tatlı ellerin aklımda şimdi!

Birazdan aşkımızın olay yerine geri gideceğim. Geçen sonbahar Debbie ile birlikte turnalara tonla esmer pirinç bıraktık yesinler diye ve gölde eskisinden daha uzun kaldılar. Bu defa farklı bir beslenme deneyip daha da uzun kalacaklar mı diye bakacağız.

Bu arada Chink'in kışı gayet iyi atlattığını duymak hoşuna gidebilir. Haftada bir ziyaret ediyorum onu yine. Artık küçük sırrımı biliyorsun demek? Sen de dizinin dibinde oturup İncil'den hikâyeler dinlememişsin diye duydum doğrusu. Ha ha. Gerçekten de kimselere benzemiyor değil mi? Yaşlı teke!

Bir bakayım. Delores üçüncü vizyonunu hâlâ görmedi. Peyote yemekten ağzı yeşerdi. Billy West bize bir teyp araklamaya çalışacak; çünkü o kahrolası radyo polkadan başka bir şey çalmıyor. Heather'ın kaşı güzel-

ce iyileşti. Big Red, Debbie'nin yemeklerine karşı bir isyan başlattı, o yüzden bu aralar yemek arabasında sırayla çalışıyoruz. Kym'nin bir şiiri *Rolling Stone*'da yayımlanacak belki. Elaine'in idrar yolları iltihaplandı. Sanırım şimdilik haberler böyle.

Sissy, sen gerçekten de özel birisin. Benim için ne çok şey ifade ettiğini anlatamam. Umarım mutlusundur. Yok yok, biliyorum, öylesin. Öyle bir noktadasın ki asla mutsuz olamazsın. Hepimiz için bir örneksin sen. Benim de keyfim bayağı yerinde. İlkbahar güneşinin altında atıma binmiş dolaşırken çayıra düşen gölgemi görüyorum ve yemin ederim ki buradan çok uzaklara uzanıyor. Bu bozkırın, bu dünyanın, sanki zaman ve mekânın ötesinde, her yana doğru parlıyor varlığım. Bunu bir tek sen anlarsın.

Seni seviyorum,
Bonanza Jellybean

Hem beklenmedik hem de hak edilmemiş bir hediye gibi yeniden can verdi Sissy'ye bu mektup. Onu gözleyen Dr. Robbins heyecanlandığını hissedebiliyordu. Her ne ise bunun adını koyup bulmanın her zamanki gibi zor olacağını biliyordu. Ama hiçbir doktorun, iyileştirmek adına da olsa, insan ruhunun çiçeklenmesine burnunu sokmaya hakkı olmadığının farkındaydı. Şarap koydu. Bahçenin kokusunu içine çekti ama fazla derin değil; ne de olsa 86. Doğu Sokağı yalnızca bir duvar ötedeydi. Onu izledi. Güneş sarı saçlarını, meyve tadındaki tenini, dolgun dudaklarını daha da güzelleştiriyordu. Hatta şişme plastikten hindi butlarını andıran başparmaklarına bile bir şeyler yapıyordu güneş ama bunun ne olduğundan emin değildi Dr. Robbins.

"Şu Chink'i anlat biraz" dedi.

Sissy dünden razıydı. Öyle bir içini çekti ki bütün bir hindiyi şişirebilirdi nefesi. Sonra ona her şeyi anlattı.

57

Chink ne Siwashlara ait ne de Çinlilere ait.

İnsanlık adına en iyi ve en kötü katkıların çoğu gibi o da Japon işi. Hayal güçlerinin yaratıcılığıyla bilinen Japonlar üretmiş Chink'i.

Ryukyu Takımadaları'ndan birinde doğmuştu. Ada diyorlardı ama aslında bir yanardağdı bu. Doğa'nın kara mı su mu, hangisi önce gelir unuttu diye denizin kafasına ceza olarak taktığı yarı batık bir ceza takkesiydi. Yüzyıllar boyunca ardı ardına mor duman bulutları üfleyip durmuştu volkan. Sıkı tiryakiydi. Ryukyu tiryakisi.

Dumanı tüten bu volkanik külahın kenarında Chink'in ailesi tatlı patates yetiştiriyor, dumanı tüten bu volkanik külahın kenarında oyun oynuyordu küçük Chink. Bir defasında, altı yaşındayken volkanın tepesine tırmanmıştı. Ablası onu kraterin ağzında bulduğunda dumandan bilincini yitirmiş, saçları ve kirpikleri yanmıştı. Dağın içine bakıyordu besbelli.

Sekiz yaşındayken Amerika Birleşik Devletleri'ne, amcasının bahçıvanlık yaptığı San Fransisco'ya göç etti. Dr. Goldman'ın bahçesi New York'ta bir klinik için fena sayılmazdı; ama Chink'in amcası onu, kendi bahçelerinden biriyle evlendirmeyi istemezdi.

Chink İngilizce'yi çabucak kaptı ve başka kötü alışkanlıklar da edindi. Liseye ve benzeri tehlikeli yerlere gitti. Amerikan vatandaşlığı ve ne idüğü belirsiz başka ayrıcalıklar kazandı.

Hayatta ne yapmak istersin diye sorulduğunda, filmlerden, müzik kutularında çalan müziklerden ve ponpon kızlardan zevk almayı öğrenmiş olsa da bir yanardağın kenarında tatlı patates yetiştirmek istediğini söylüyordu. Fakat San Fransisco buna elverişli sayılmadığından, amcası gibi bahçıvan oldu o da. On yıldan uzun bir süre California'daki Berkeley Üniversitesinin kampüsünde çimleri daha da yeşertip çiçekleri daha da çiçeklendirdi. Dr. Robbins bu çalışmalarını görse hayran kalırdı.

Chink işverenleriyle yaptığı özel bir anlaşma sayesinde üniversitede her gün bir derse katılıyordu. On iki yıldan uzun bir sürede pek çok dersi tamamladı. Asla mezun olmadı ama eğitim almadığını düşünmek yanlış olur.

Öyle cin fikirliydi ki, 8 Aralık 1941'de, Pearl Harbour'dan bir gün sonra akrabalarını uyarmıştı, "Şinto hapı yuttu. Sarı kıçımızı kaldırıp şöyle güvenli bir yanardağın kenarına dönsek de ortalık sakinleşene kadar tatlı patates yesek iyi olur." Ama onu dinlemediler. Ne de olsa vatansever, mal mülk sahibi, vergilerini ödeyen Amerikan vatandaşlarıydı hepsi. Chink de kaçmaya can atıyor değildi. Yine âşık olmuştu. Başka türlü bir yanardağın ağzında kamp yapıyordu da denebilir.

20 Şubat 1942'de emir geldi. İki hafta sonra ordu harekete geçti. Mart ayında tahliye çalışmaları hızlanmıştı. Japon kökenli yaklaşık 110.000 kişi Batı Sahili'nin "stratejik" bölgelerindeki evlerinden çıkarılmış ve daha iç bölgelerdeki on "tehcir" kampına yerleştirilmişti. Kampa yalnızca taşıyabildikleri kadar eşya getirmelerine izin verilmişti. Evleri, işleri, çiftlikleri, mobilyaları, kişisel servetleri, özgürlükleri geride kaldı. Japon kökenli olmayan Amerikalılar çiftlik arazilerini yok pahasına aldılar (o yıl mahsul kötü çıktı). Tehcir edilenlerin yüzde yetmişi ABD'de doğup büyümüş kişilerdi.

"Vatansever" Japonları "hain" Japonlardan ayırdılar. Eğer Amerikan savaş mücadelesine bağlılık yemini ederseniz ve FBI soruşturmasını geçebilirseniz tehcir kampında kalmak ya da daha az stratejik bir bölgede iş bulmak gibi bir seçeneğiniz oluyordu. Kamplar, katranlı mukavvadan yapılma barakalardan oluşan askeri yapılardı, içlerinde branda yataklar ve tombul sobalar vardı. Her barakada altı ila dokuz aile yaşıyordu. "Daireler" arasındaki duvarlar kâğıt kadar inceydi ve tavana kadar uzanmıyordu; buna rağmen çoğu kampta ayda ortalama yirmi beş bebek dünyaya geliyordu. Kamplardan ayrılmak için kimsenin acele ettiği yoktu: Arkansas'ta bir çiftliğe yerleştirilen vatansever bir aile, Japon karşıtı bir öfkeli çete tarafından öldürülmüştü.

Hain Japon kökenli Amerikalılar, yani mülklerinin ellerinden alınması ve hayatlarının paramparça edilmesi karşısında duydukları öfkeyi fazlasıyla dillendirenler ve çeşitli sebeplerden dolayı ulusal güvenliği tehdit ettiğinden şüphelenilenlerse, özel bir kampta,

California'nın Siskiyou bölgesindeki Tule Gölü Tecrit Merkezi'nde birlikte hoşça vakit geçireceklerdi. Amerikan savaş mücadelesini destekleyip desteklemediğini sordular Chink'e. "Tabii ki hayır!" diye cevap verdi. "Ha ha, ho ho ve hi hi." Mantıken arkasından gelecek soruyu, yani Japon savaş mücadelesini destekleyip desteklemediğini sormalarını bekledi zira ona da aynı olumsuz cevabı verecekti. Askeri polis onu Tule Gölü'ne giden trene bindirirken hâlâ bekliyordu.

Tule Gölü Siwash kadar bile göle benzemiyordu. Arazi tarım için "ıslah" edilsin diye kurutmuşlardı onu. *Islah* edeceklermiş! Hangisi önce gelir, kara mı su mu? Yanlış cevap verirsen kafanda bir yanardağla köşede otururbut öyle. Toplama kampı, kuru göl zemininin tarıma uygun olmayan kısmına kurulmuştu. Ancak mahkûmlar –ya da Askeri Tehcir İdaresi'nin tercih ettiği isimle "tecrit edilenler"– çevredeki tarıma elverişli topraklarda çalıştırılıyor, setler çekip sulama kanalları kazıyor ve en yeşil parmakların çoğunlukla sarı olduğunu bir kez daha kanıtlayan ekinler yetiştiriyorlardı.

(Belki de yazar size Tule Gölü hakkında bilmek istediğinizden fazlasını anlatıyor. Ama Kuzey California'da Oregon sınırındaki kamp bugün hâlâ duruyor ve zaman denen o muhteşem zayıflama hapı 1032 adet binayı beton temellerine kadar eritmişse de hükümetin henüz bunlarla ilgili bir planı yok. Bu da günün birinde ilginizi çekebilir belki.)

Yazın sıcaktan pişen, sonbaharda tozdan göz gözü görmeyen, kışın donan ve ilkbaharda dize kadar çamur dolan Tule Gölü kampı, dikenli tellerden yüksek bir çitle çevriliydi. Gözetleme kulelerindeki askerlerin gözü, kanallarda yüzen çocukların, çıngıraklı yılan avlayan büyüklerin, Go oynayan yaşlı adamların ve *True Confessions* (Gerçek İtiraflar) dergisinin en yeni sayılarının daima raflarını süslediği bir askeri kantinde tuhafiye alışverişi yapan kadınların üzerindeydi sürekli. Nöbetçileri kaldırsalar bile tecrit edilenlerin kaçmaya çalışmadıkları söyleniyordu. Tule Gölü çiftçilerinden korkuyorlardı.

Chink kısıtlamaların daha az olduğu bir kamptaki ailesinin yanına alınmayı talep etti. Ama FBI raporu birkaç yıldır jujitsu, ikebana, Sanskrit mantar büyüsü ve Zen okçuluğu gibi şeytanca işlerle uğraştığını; California Üniversitesi'nde anarşist telkinlerde bulunan aka-

demik makaleler yazdığını; ABD Deniz Kuvvetleri'nden bir amiralin yeğeni de dahil pek çok beyaz kadınla defalarca yakın ilişkilerde bulunduğunu gösteriyordu. Tule Gölü'nde kalması uygun görüldü.

1943 Kasım ayının başlarında Tule Gölü'nde ortalık karışmıştı. Dikkatsiz bir askeri kamyon şoförü, Japon bir çiftçiyi kazara öldürdü. Tecrit edilenler buna sinirlenerek hasadı toplamayı reddettiler. Ardından askeri temsilcilerin "isyan" diye adlandırdıkları bir çatışma yaşandı. Yenilen ve askeri cezaevine hapsedilen 155 çete lideri arasında, şimdi Chink dediğimiz adam da vardı. Aslına bakılırsa Chink "isyana" katılmamıştı, hasat zamanının canlılığını dört gözle bekliyordu; ama kamp yetkilileri nam salmış asi tavırlarının (ve ayrıca bitkilere, sebzelere ve başka adamların karılarına çılgınca tapma biçiminin) kampta huzursuzluk yarattığını öne sürdüler.

Tecrit merkezini şu kadarcık seviyorduysa askeri cezaevinden daha da az hoşlanmıştı. Günler ve geceler boyunca tatlı patatesi düşünerek meditasyon yaptı; lezzeti tatlı, dokunması yumuşacıktı ama yanardağların kenarında yetişecek kadar da dirençliydi bu yumru kök. Mantrası "tatlı patates" oldu. *Om mani padme tatlı patates. Hare hare tatlı patates. Yaşa var ol tatlı patates. Vatan millet tatlı patates.* Sonra o da patates gibi yeraltına indi. Bir tünel kazıp askeri cezaevinden ve kamptan kaçtı.

Amerika'da emekleyen bebeklerin ve lobotomi hastalarının bile Pearl Harbour'ı hatırladığı savaş yıllarında bu çekik gözlü ödlek kâfir, işin patatesindeydi. Öyle de denebilir.

58

Elizabeth çağından kalma bir özdeyiş vardır: "Bahçe düzenlemek uygarlaşmaktır."

Sör Kenneth Clark'ın Batı uygarlığına duyduğu sonsuz aşk, ekranlarda tüvit takım elbisesiyle bakımlı bir bahçede görüldüğünde zevkten dört köşe oluyordu anlaşılan.

Düzgün bir bahçe, Doğa'nın yabaniliğinden arındırıldığı ya da en azından tutsak edildiği bir açık hava odasından başka bir şey değildir.

İnsanoğlunun düşüşü de birinci sınıf bir bahçede başlamıştı. Ama asıl mesele şu, *nereden, neyin* içine düşüşü? Masumiyetten günaha mı? Maddeden biçime mi? İlkellikten medeniyete mi?

İlkel ve düşmemiş insanın, ruhu geliştiren yöntemlerle haşır neşir olduğunu ve bu yöntemlerin medeniyetin budanmış çalılarının gölgesinde kaldığını varsayarsak, esrik aklın, bahçeciliği düşünmeye başladığı anda yozlaştığını söylemek çok da haksızlık sayılmaz herhalde?

Japon bahçeciliği, düzenli bir biçime odaklanan Avrupa bahçeciliğinin aksine, düzensiz aralıkları vurgulayarak, kurallar yerine çıkış noktaları oluşturur...

Dolaylı da olsa şimdiden Chink'ten etkilenen Dr. Robbins, Sissy tuvaleti kullanmak için içeri geçtiği sırada kliniğin bahçesini gözden geçiriyordu. Bayan Waterworth'ün mantar topuklu, kırmızı, burnu açık pabuçları birden bire lalelerin arasında beliriverdi.

"Affedersiniz Dr. Robbins" dedi Bayan Watersworth, "ama Dr. Goldman bugünkü diğer randevularınızı iptal etme talebinizi tekrar gözden geçirmenizi istedi."

Dr. Robbins kucağında üçte biri boş bir şişe Chablis'le kırpılmış çimler arasında uzandığı yerden yukarı bakmak yerine, gözünü kırmızı pabuçlara dikmeye devam etti. Gethsemane bahçesinin çiy damlaları üzerinde diz çöken ihanete uğramış kurtarıcımızın sıyrıl-

mış dizleri, yılanın sallanan dili, Kral Louis'nin Geyik Parkı'nda acı ve hazla sızan kan, Beyaz Saray'ın bahçesinde açan güllerin arasına zekice gizlenmiş mikrofonlar ve *Better Homes and Gardens*'ın eski sayılarından çeşitli uğursuz sahneler geldi gözünün önüne. "Bir dakika Bayan Watersworth" dedi Dr. Robbins.

Sissy geri geliyordu.

"Sissy, Chink hakkında daha anlatacakların var, öyle değil mi?"

"Hem de nasıl" dedi Sissy. "Saat İnsanlarıyla yaşamaya nasıl başladığını anlatmadım daha. Ve daha başka bir sürü şeyi. Ama sürem dolduysa..."

"Aldırma. Bayan Waterworth, üç aydır hizmet verdiğim bu kurumda bir hastadan, hatta personel üyeleri de dahil olmak üzere herhangi birinden duyduğum yegâne ilgi çekici sözleri yarıda kesiyorsunuz. Dr. Goldman'a üzgün olduğumu iletin. Evet, Sissy. Biraz daha şarap? Devam et lütfen."

"Bir bakayım. Nerede kalmıştım?"

"Chink, Tule Gölü Tecrit Merkezi'nde öyle mutsuzdu ki kaçmaya kalktı."

"Hayır" dedi Sissy. "Yanlış bir izlenim yaratmışım. Chink kampa bayılmıyordu ama orada mutsuz değildi. Tule Gölü'nü çevreleyen topraklarda dünyanın en güzel yaban turpları yetişir. Kocaman beyaz soğanlar ve tonla marul çıkar. O da ekip biçiyor, hasat yapıp tapınıyordu. Mutsuz sayılmazdı."

"Tamam" dedi Dr. Robbins. "Anlıyorum. Mutsuz değildi ama özgür de değildi. Ve özgürlük mutluluktan daha önemlidir. Öyle değil mi?"

Sissy yudumladığı şarabı pek tatsız bulmuştu. Kontes, Ripple'ın lezzetine alıştırmıştı onu. "Hayır, bu da tam doğru değil" dedi. "Chink henüz gelişiminin başlarındaysa da özgürlüğün insanlar için büyük ölçüde içsel bir durum olduğunu bilecek kadar ilerlemişti. O zaman bile Tule Gölü'ne fazla hayal kırıklığı yaşamadan katlanabilecek kadar özgürdü kendi içinde."

"Neden çekip gitti öyleyse?" Şişenin ağzıyla tırtıl bıyığını dürtüyordu Dr. Robbins. Sanki bunun için eğitilmiş gibi, tüylü bir soru işareti oluşturana kadar büküldü bıyık.

"Chink'in benzersizlik bilimine, istisnalara hükmeden kanunlara duyduğu tuhaf ilginin henüz farkında değilsin."

Tırtıl soru işareti numarasını tekrar etti.

"Bak şimdi" diye açıkladı Sissy, "savaş sırasında ülkede üç tür Japon kökenli Amerikalı vardı. Tule Gölü'nün de dahil olduğu tecrit kamplarındakiler, iç bölgelerin ücra kırsal alanlarında vasıfsız işlerde çalışmak için serbest bırakılanlar ve de ABD ordusuna hizmet edenler. Her biri ya da her kategori hükümet tarafından dikkatle izlenip denetleniyordu. Chink, Tule Gölü'nden kaçtı; çünkü buna bir istisna olması gerektiğini düşünüyordu. Yeterince tahrik edilince, çoğunluğun karşısında münferit hareket etmeyi, kaide yerine istisna olmayı kendine görev edindi."

59

Tabanları yağladı. Cascade Dağları batıda 30 küsur kilometrelik lav yatakları boyunca uzanıyordu. Lavlar müthiş tanıdık geliyordu. Ayakkabılarındaki her yırtık onu çocukluğuna geri götürüyordu. Bütün gece koşuyor, yürüyor, dinleniyor, koşuyordu. Shasta Dağı gündoğumunda elmas bir dondurma külahı, tatile çıkmış bir volkan gibiydi; tıpkı turnalar gibi beyazlığın kudretiyle süslü, bekliyordu öylece. Ona cesaret veriyordu. Günbatımından bir saat kadar sonra ağaçların arasında saklanmıştı.

Planı, Cascade Dağları'nın zirveleri boyunca uzanan patikayı Sierra Nevada'ya kadar takip edip Meksika'ya varmaktı. Belki baharda ABD'ye kaçak göçmen olarak tekrar girip tarlalarda çalışırdı. Bir Japonla bir Latinoyu ayırt edebilecek fazla çiftçi yoktu; hele de hasır şapkanın altında şalgamların arasına gömülmüşken. Gelgelelim, Meksika 1.600 kilometre uzaktaydı ve aylardan kasımdı. Yüksekelerde şimdiden kar vardı ve ayakkabıları "bata çıka" adlı şarkıyı söylüyordu.

Neyse ki Chink hangi bitkileri kıtır kıtır yiyeceğini, hangi kabuklu yemiş ve mantarları minimum duman çıkaran minicik ateşlerde kızartacağını iyi biliyordu. Ayakkabılarını ağaç kabuklarıyla elinden geldiğince yamadı. Yolculuğu bir hafta, on gün iyi gitti. Derken havaların gizemli sığınağından beklenmedik, irikıyım bir fırtına koptu geldi. Bir süre oynadı onunla; kulaklarına üfürdü, normalde siyah olan saçlarını ağarttı, burnunun ucuna itinayla kardan sarkıtlar yapıştırdı. Ama niyeti ciddiydi fırtınanın ve bir kayanın dibine çömelmiş duran Chink, Meksika'ya varma arzusunun, fırtınanın fırtınalığa tutkusu karşısında kifayetsiz kaldığını fark etti. Kar kar kar kar kar kar. Ölmeden önce son gördüğü şeyi, sonsuz ölümün tüm bekleme odalarında yanında taşımaya mecburdur insan. Gözlerini kısıp bir sekoya ağacı ya da en azından bir yabanmersini çalısı görmeye uğraştı

Chink. Ama donmuş gözlerinin görebildiği tek şey kardı. Ve kar, bir erkek bir kadının üzerine uzanmayı ne kadar arzulayabilirse öyle istiyordu üstünde yatmayı.

Sonunda fırtına ona sahip oldu. Tanrı'yı düşünmeye çalışırken bilincini kaybetti; ama onun yerine, tatlı patates pişiren neşe dolu bir kadın vardı aklında.

Ama kurtuldu elbette. Onu kurtarabilecek yegâne insanlar tarafından kurtarıldı. Onu bulan, götüren, yatağa yatırıp kendine getiren, bir Kızılderili kültürünün üyeleriydi. Çeşitli sebeplerden dolayı Saat İnsanları gibi acayip bir tanımın haricinde kim oldukları bilinmiyordu.

Saat İnsanlarının varlığını kabul etmek belki çok da kolay değil. *National Geographic* sayılarını ilk yılından itibaren baştan sona okusanız bile, Saat İnsanlarının kendine has özelliklerinin tam bir benzerini bulamazsınız. Ancak Sissy'nin yaptığı gibi ve de yazarın yaptığı gibi biraz düşünürseniz, medenileşme sürecinin ortada yalnızca Saat İnsanlarının doldurabileceği bazı boşluklar bıraktığı açıkça bellidir.

60

Kaçağın kendine geldiği oda geniş ve güzelce ısıtılmış, kaba saba battaniyeler ve hayvan derileriyle kaplanmıştı. Bu bir mağara mı, kamufle edilmiş bir kulübe mi, yoksa Kızılderili çadırı/hogan tarzı bir barınak mı emin değildi Chink. Ev sahiplerinin yerini bulmayı kolaylaştıracak herhangi bir ipucu vermemeye dikkat ediyordu. Kaldı ki psikiyatristle hasta arasındaki konuşmaların gizli ve kişiye özel, hatta mahkeme celbinden bile muaf olduğunu bilmese, Sissy de Dr. Robbins'e Saat İnsanlarından bahsetmezdi. Dr. Robbins'in günün birinde bu gizliliği ihlal edeceğini... neyse şimdilik geçelim bunu.

Daha önce de belirtildiği gibi, Saat İnsanları bir Kızılderili kültürü. Ama etnik anlamda bir kabile sayılmazlar. Daha ziyade çeşitli kabilelerden Kızılderililerin bir araya geldiği bir topluluk bu. 1906'dan bu yana da birlikte yaşıyorlar.

18 Nisan 1906'da San Fransisco seher vakti şiddetle yükselen korkunç bir gümbürtüyle uyanmıştı. Şehir, altmış beş saniye boyunca Teddy Roosevelt'in ağzındaki lastik bir köfte gibi sallandı. Ardından en az gümbürtünün kendisi kadar korkunç bir sessizlik çöktü. San Fransisco'nun kalbi enkaz altındaydı. Binalar çatlayıp yarılan sokaklara devrilmiş, çarpılmış insan ve at cesetleri enkazı kırmızıya boyamıştı; kırılan birkaç düzine ana borudan sızan gaz Kâbusların Yılanı gibi çalıyordu ıslığını. Ardından evsiz ve sakatların döktüğü gözyaşlarının söndüremediği alevler üç gün boyunca 490 bloğu sardı.

Bu felaket tarihte Büyük San Francisco Depremi olarak geçiyor. Saat İnsanları bu isimle bilmiyorlar ama Saat İnsanları depreme de inanmıyorlar ki zaten.

Alevler içindeki felaketi etraftaki tepelerden izleyenler arasında dağınık bir Kızılderili topluluğu da vardı. Çoğu, California kabilele-

rindendi ama Nevada ve Oregon'dan gelenler de vardı. Sayıca az ama nam salmış Siwashların, yani şehirlileşen ilk Kızılderililerin temsilcileri de aralarındaydı. Çoğu fakirdi ve Barbary Coast'ta vasıfsız ya da pek itibar görmeyen işlerde çalışıyorlardı (fakat şunun da altını çizmek gerekir ki onları şehre getiren, para kazanma arzusu değildi, hem de hiçbirini. Geldikleri yerde paraya ihtiyaçları yoktu zaten, sadece meraktan gelmişlerdi). Dumanlı tepelerde kamp kuran beyaz San Fransiscolular enkazı dehşet içinde izliyorlardı. Belki Kızılderililer de bu manzaradan etkilenmişlerdi; ama her zamanki gibi, madalyonun öteki yüzü kadar gizemli bir havaları vardı. Ancak Kızılderililer de bir hayli dehşete kapılacaktı. Yangınlar nihayet kontrol altına alınıp da insanlar, ilahiler okuyup dualar ederek, metropollerini yeniden inşa etme planlarını birbirlerine haykırarak henüz soğumamış küllere geri koşmaya başladıklarında Kızılderililerin gözleri hayretle büyüdü. Gördüklerine inanamıyorlardı. Beyaz adamın bilgelikten yoksun olduğunu biliyorlardı; ama tamamen gerzek olabilir miydi? Bu kadar büyük ve korkunç bir işareti anlayamıyor muydu? Beyaz adama güvenmeye başlayan Kızılderililer bile büyük hayal kırıklığına uğramıştı. Kenti yeniden inşa etmek mi? Başlarını sallayıp söyleniyorlardı.

Dehşet ve düş kırıklığının ve aynı zamanda aşağıda olup bitenlere dair ortak bir kültürel kavrayışın bir araya getirdiği yabancılar olarak birkaç hafta tepelerde kaldılar. Sonra Kızılderili topluluklarının büyük bir kısmı, onlardan başka kimsenin pek anlayamadığı bir iletişim yoluyla Sierra dağlarına küçük gruplarla bir göç düzenledi ve on üç dolunay boyunca burada yeni bir kültür filizlendirdiler. (Ya da Yaşam Dini'nin kadim fidanı, onların etkisiyle beklenmedik ve mucizevi filizler verdi de denebilir.)

61

Portakal meraklısı İtalyan bir denizcinin cehaleti yüzünden "Kızılderili" diye etiketlenen Susquehannalar, Winnebagolar, Kickapoolar, Chickasawlar, Kwakiutllar, Potawatomiler ve görkemli isimlere sahip tüm diğer yerli topluluklar düşünülürse, "Kızılderililerin" bizim Japon-Amerikalı kahramanımıza yanlışlıkla "Chink" adını vermesi pek de uygunsuz sayılmaz.

1906'da San Fransisco'da çok az Japon vardı ama Çinlilerin sayısı oldukça fazlaydı. Daha o zaman bile bir Çin Mahallesi vardı ve egzotik tuzaklarıyla turistleri cezbediyordu. Barbary Coast'taki gibi Çin Mahallesi'nde de uyuşturucu, kumar ve fahişelik girla gidiyordu ve Kızılderililer, patronlarının "Chinklerle" yaşadıkları rekabetten söz ettiklerini işitiyorlardı.

1906 ve 1943 yılları arasında Saat İnsanları, Sierra göçünü pek çok kez konuşup tartıştılar elbette. Sarı insanların San Fransisco'yu yeniden hayata döndürmekte beyazlara katılacak kadar cahilce davranmasından duydukları hayreti de pek çok kez dile getirdiler. Beyaz adamın hatasını tekrar etmeye koyulmasını izlemek zaten yeterince şaşırtıcıydı; ama Doğululların da onun peşinden gittiğini görmek!..

Donmaya yüz tutmuş bu yabancıyı kurtarma kararlarında sarı insanlara duydukları merakın da etkisi vardı büyük ihtimalle. İyileşme sürecinde pek çok kişinin gelip "Chink"in durumu nasıl diye sorduğunu işitmişti fırtına mağduru. Anlaşılan soğuklar ironi duygusunu donduramamıştı ki iyileşir iyileşmez bu isim hatasını ölümsüzleştirmekten alamadı kendini.

Japon soyundan geldiğini sonunda anlatmıştı herhalde. Ve kaçak olduğunu da çok geçmeden itiraf etti elbette. Saat İnsanları onu saklamaya karar verecek ve asla pişmanlık duymayacaklardı. İlerleyen yıllarda Chink onlara pek çok hizmette bulundu. Karşılığında onu aralarına kabul ettiler ve saat mekanizmasının tüm sırlarını öğrenme hakkını kazandı.

Saat İnsanlarının en önemli vazifesi saat mekanizmasını çalıştırıp izlemek. Saat mekanizması diye bir şey gerçekten de var. Büyük Çukur'un merkezinde, ruhunda saklı.

Büyük Çukur ise bir tür labirent ya da kısmen insan yapısı, kısmen de jeolojik kaynaklı tünellerden oluşan dolambaçlı bir yapı. Daha net olmak gerekirse, Sierra bozkırlarında bir tümseğin altında uzanan daracık mağaralardan oluşan bu ağ, 1906'da kendilerini San Fransisco'dan sürgüne gönderen Kızılderililer tarafından uzatılmış ve daha da karmaşık hale getirilmiş. Tünellerin çoğu değilse de büyük bir kısmı bir yere çıkmıyor.

Şimdi bildiğimiz adıyla Saat İnsanları kendilerini kabilelere bağlı olmaksızın on üç aileye ayırmışlar. (Peki, Saat İnsanlarının ritüellerini on üç ayda tamamlayıp sonra da on üç aileye ayrılmalarındaki sayısal anlam nedir? Aslında kısaca ifade edersek, on üçün on ikiden daha doğal bir sayı olduğunu düşünüyorlar. Babilliler on üçü uğursuz sayardı. Bu yüzden de astrolojiyi icat ettiklerinde önemli takımyıldızlardan birini kasten göz ardı ettiler ve hatalı bir şekilde zodyakı yalnızca on iki eve ayırdılar. Saat İnsanlarının Babillilerin batıl inançlarından haberleri yoktu ama yıldızları tanıyorlardı ve on üçe hakkını verirken aynı zamanda Batı kültürünün doğaya aykırı on iki meraklısı anlayışına karşılık vermeyi de hedefliyorlardı.) Her aileye Büyük Çukur'un bir bölümünün sorumluluğu verilmiş. Yani her aile bir bölümü karış karış biliyor ama diğer on ikisi hakkında hiçbir fikirleri yok. Dolayısıyla hiç kimse ya da hiçbir aile Yol'u bilmiyor. Yol dedikleri de Büyük Çukur labirentinden saat mekanizmasına çıkan doğru yol elbette. Üstelik ailelerin Yol'un bir haritasını çıkarmaları da mümkün değil; çünkü her aile kendi çukuruna ya da Yol'un kendi kısmına dair bilgiyi kutsal bir sır olarak saklıyor.

(Saat İnsanlarının bu tünellere "çukur" demelerinin sebebi hayvanlarla özdeşleşmeleri değil. Hayvan totemlerinin kültürlerinde büyük ve etkili bir rol oynadığı Kızılderililer kadar özdeşleşmişlerdir en fazla. Zaten totem odaklı Kızılderililer de belli hayvanların özelliklerini metafor olarak kullanıyorlardı. Bir tür şiirsel sembolizmdi bu. Hayvanlarla düşünüyorlardı.)

Peki saat mekanizmasına kim, nasıl ve neden gider? Her sabah gündoğumunda on üç ailenin her birinden bir kişi olmak üzere o günün rehberleri Büyük Çukur'un ana kapısında toplanırlar. Sonra Birinci Çukur ailesini temsil eden rehber hariç, hepsinin gözleri bağlanır. Gözleri bağlanan on iki kişi el ele tutuşur ve birinci rehber onları istediği bir yoldan İkinci Çukur'un başına kadar götürür. Rehberler aynı rotayı asla iki kez kullanmamaya çalışırlar. Çoğu kez insanları ters yöne götürür, gruptakilere birbirlerinin ellerini bırakıp kendi etraflarında dönmelerini söylerler. Şu anda her aile aşağı yukarı yirmi kişiden oluştuğuna göre, her biri yılda yalnızca on üç defa rehberlik yapıyor demektir.

Birinci rehber kendi çukurunun sonu ve bir sonrakinin başına vardığında İkinci Çukur'un rehberine gözbağını çıkartmasını söyler, sonra da kendi gözlerini bağlar. Grup, saat mekanizmasının bulunduğu büyük merkezi bölmeye varana kadar da böyle devam eder. Geri dönüş saatine kadar orada "süre tutmakla" uğraşırlar. On üç rehber Büyük Çukur'dan teorik olarak günbatımında çıksa da bu durum aslında gündüzün on üç saat sürdüğü günlerde gerçekleşir sadece.

Zaman zaman başka insanlar da rehberlere görevlerinde eşlik ederler. Ölüm döşeğinde yaşlı ya da hastalar veya doğumu yaklaşan hamile kadınlar gözleri bağlanarak merkezi bölmeye getirilir. Çünkü Saat İnsanlarında tüm ölüm ve doğumlar, şartlar elverdiğince saat mekanizmasının huzurunda gerçekleşir. Doğum ve ölümler haricinde saat mekanizmasına yapılan günlük ziyaretlerin amacı saate bakmaktır.

Belki de "*saatlere* bakmak" demeliyiz; çünkü saat mekanizması aslında iki saatten oluşur ve her birinin ölçtüğü zaman türü birbirinden oldukça farklıdır.

(Ayrıca burada anlatılanın *asıl* saat mekanizması olduğunu da belirtmeliyiz belki de: Çünkü sonradan bir tane daha çıkıyor; hatta ikincisinin öykümüzde daha da belirgin bir yeri var.)

Birinci olarak, cüsseli hayvanların (geyiklerin, ayıların, dağ aslanlarının) ince ince dikilmiş ve sıkıca gerilmiş iç zarlarından yapılmış, en az iki metre genişliğinde ve dört metre uzunluğunda kocaman bir kum saati var. Saatin içi meşe palamutlarıyla dolu ve şeffaf cihazın belindeki ince kanaldan birer birer dökülmeleri ya da akmaları yak-

laşık on üç saat sürüyor. Rehberler her gün ruh çukuruna girdiklerinde saati ters çeviriyorlar. Yaklaşık on üç saat sonra çıkarken de tekrar çeviriyorlar. Dolayısıyla Saat İnsanlarının yirmi altı saatlik günlerinde "saate bakmak" ya da "süre tutmak", "zaman yaratmak" ya da genel anlamda "tarih yazmak"la birdir. Saat İnsanları tarih yazdıklarına ve saat mekanizması yok olduğunda tarihin de sona ereceğine inanırlar.

"Tarihin" ya da "zamanın" sonunun, "yaşamın sonu" ya da kıyamet meraklılarının "dünyanın sonu"ndan adeta özlemle bahsederken kastettikleri şekliyle "dünyanın sonu" anlamına geldiğini düşünmeyin lütfen. Bunlar paranoyak palavralar ve Saat İnsanlarını nasıl değerlendirirsek değerlendirelim, onların felsefesini kıyamet zırvalığından daha yüksek bir seviyede algılamak gerekiyor.

Öyleyse Saat İnsanları tarihin sonu derken neyi kastediyorlar ve saat mekanizması nasıl yok olacak?

Yakından bakacak olursak bu insanların, gizlice sürgüne gönderilen bu Kızılderililerin tek bir ritüeli var: SAAT MEKANİZMASINI ÇALIŞTIRMAK, tarih tutmak/yazmak. Ve aynı şekilde sadece tek bir efsane ya da kültürel mitleri var: Sonsuz Neşe dedikleri bir süreç bu. Saat mekanizması yok olduğunda bütün insanların Sonsuz Neşe'ye adım atacağını düşünüyorlar. Bıkkın, hüsrana uğramış, kendini gerçekleştirememiş insanların artık "zaman öldürmek" zorunda kalmayacağı; çünkü zamanın nihayet öldüğü bir zamansızlık halini iple çekiyorlar.

Saat mekanizmasının çalıştırılmasıyla doğrudan ilgisi olmayan tüm kural, plan ve ahlaki değerleri kültürlerinden çıkartarak zamansızlığa hazırlıyorlar kendilerini. Gelmiş geçmiş en anarşik topluluk belki de Saat İnsanları. Daha doğrusu şimdiye kadar anarşizmin işlerliğe en yaklaştığı ilk topluluk onlar olabilir. Bu da başlı başına etkileyici bir durum olarak ideal bir toplumsal yaşam düşleyen herkesin iyimserlik ateşini tavus kuyruklarıyla körüklemeli.

Her ne kadar çelişkili görünse de Saat İnsanları, anarşizmlerini, aslında tüm otoriter eğilimlerini ve kontrol tutkularını tek bir ritüele kanalize ettikleri için sürdürebiliyorlar. Topluluğun bütün üyeleri bundan başka hiçbir ritüele, hiçbir inanca gerek olmadığını ve daha da önemlisi bu ritüeli kendilerinin yarattığını gayet iyi biliyorlar.

Akıllarının almayacağı bir ritüeli bağlılık ve/veya "iyilik" karşılığında gerçekleştiren Tanrılar ya da kadim ruhlara dair saçma sapan batıl inançları yok.

Ritüel genellikle bir cemaat ya da toplulukta zihinsel birlik yaratmak için kullanılan bir tören ya da eylemdir. Saat İnsanları, saat mekanizmasını çalıştırmayı *toplumsal* ritüellerin *sonuncusu* olarak görüyorlar. Saat mekanizmasının yok olmasıyla, yani zamanın sona ermesiyle birlikte tüm ritüeller bireysel ve kişiye özgü hale gelecek, bir topluluğu/mezhebi ortak bir amaçta birleştirmek yerine, her bireyin evrenle bağlantısını kendine en uygun şekilde kurmasını sağlayacaklar. Sonsuz Neşe'de birliğin yerini çoğulluk alacak; ama evren aynı anda hem çok hem de Bir olduğu için, insanı evrene bağlayan şey her ne ise, zamanın etkisiyle kaymak tutmamış sonsuz bir milkshake içindeki tamamen ayrı kimliğini zenginleştirirken bile kişiyi tüm diğer insanlara da bağlayacak. Dolayısıyla toplumsal ve bireysel ritüellerin yer değiştirmesi, bugün insanları paradoksal olarak hantal, sinir bozucu ve rekabet halindeki gruplara ayıran toplumsal ritüeller ağından çok daha evrensel, mutlak bir birlik getirecek.

Saat İnsanları ileri görüşlü kimseler olduklarından, bu saate bakma ritüeliyle tatmin olmuyorlar. Sonuçta onları bağlayan tek otoriter ve mecburi eylem bu. Bundan kurtulmak için sabırsızlanıyorlar. Hatta aradan çıkarılabilse, tarihi atlayıp hemen Sonsuz Neşe'ye geçerlerdi. Zaman olmayınca çocuklarını istedikleri yerde doğurur, ölülerini istedikleri yere gömerlerdi. Ama evrimin şu safhasında ritüele hâlâ ihtiyaç duyduklarının farkındalar; hem de saat mekanizmasını yok etmenin tamamen kendi ellerinde olduğunu bildikleri halde.

Ama onu yok etmeyecekler. Yıkımın dışarıdan gelmesi gerektiğine, kafasız insanların en belirgin kıpırdanmalarını "deprem" diye adlandırdığı, kendini el kol hareketleriyle ifade eden bu gezegenin iradesi ya da daha doğrusu hevesiyle gerçekleşmesi gerektiğine karar vermişler ve efsanelerinin temelinde de bu yatıyor.

Kültürlerinin kökenini bu noktada biraz daha iyi anlayabiliriz. 1906'da San Fransisco'nun neredeyse tamamını yok eden büyük gümbürtü, Kızılderililer tarafından bir işaret olarak algılanmıştı.

Toprağı bırakıp şehre gitmişlerdi onlar. Toprağın şehri altmış beş saniyede yok edebildiğini görmek asıl gücün kimde olduğuna dair bir ipucuydu.

Doğal bir bağlamda bu olay asla bir facia olarak görülmezdi. Şehir diye paye verdiğimiz sürü gütme merkezlerinden uzakta bir "deprem", kendini ancak yerkürenin farklı derinlik ve farklı şiddetlerde protoplastik hareketlerinin yüzeysel bir canlanması olarak gösterirdi ki bunlar zaten sürekli oluyor. Hatta belli zamanlarda değil, zaman zaman oluyor. "Zaman zaman" olmasıyla "zamansız" olması arasında ise bir fark yok; çünkü zaman kavramı ilerleme kavramıyla ayrılmaz biçimde bütünleşmiş durumda. Ama her yerde zaten olan bir şeyin ilerlemesi de söz konusu olamaz.

Bunun bir adım ötesinde de rüyanın kıyısı yer alıyor: Sonsuz Neşe; yani sürekli derinleşen bir hücresel farkındalık hali yerine kronolojik bir süreç sandığımız yaşlanma dansı da dahil, her şeyin hep birlikte ve sonsuz olarak algılandığı sürekli bir şimdiki zaman.

San Fransisco sakinleri hemen şehirlerini yeniden inşa etmeye girişince, Kızılderililer haliyle büyük hayal kırıklığına uğramışlardı. Beyaz (ve sarı) San Fransiscolular hiç ders almamışlardı. Kentsel sürü yaşamının ve getirdiği teknolojilerin, bu gezegenin misafirperverliğinden faydalanmanın doğru yolu olmadığına dair bir işaret, hem de kuvvetli ve korkunç bir işaret gönderilmişti onlara. (Aslında bu titreşen dünyada neşeli ve sağlıklı yaşamanın sayısız yolu, saçma sapan yaşamanın da muhtemelen tek bir yolu var, o da endüstrileşmiş, kentleşmiş, sürüleşmiş olanı; insanoğlu da meseleyi yanlış anlamış.) San Fransiscolularsa bu mesaja kulak asmadılar. Zamanın içinde ve sonsuzluğun bunca uzağında kalmayı yeğleyerek teslim oldular.

Okurlar, depremin aslında ne olduğunu zaten bilen Kızılderililerin Sonsuz Neşe'yi neden hemen oracıkta başlatmadığını merak edebilirler. Doğrusu içinde bulundukları duruma dair hem gerçekçi bir yaklaşıma hem de bir mizah duygusuna sahipti onlar. Geçmiş kültürel tortularından arınmanın en az üç dört jenerasyon alacağını biliyorlardı. İki üç tanesi hâlâ hayatta olan atalarının yürüttüğü mantığa göre, bütün halkın hayal kırıklıklarını ve karşı konulmaz kendini yok etme arzusunu basit tek bir ritüele kanalize ederlerse iki şey olacaktı.

Birincisi, topluluk bu ritüel haricinde ölümcül heyecanlar yerine yaşamın farklı yollarını özgürce deneyebilecekti. İkincisi, Dünya er ya da geç, zamanla sınırlı kültürlerinin son ikonunu, saat mekanizmasını da yıkacak kadar kuvvetli bir başka işaret gönderecek ve belki tam da Amerikan medeniyetini büyük ölçüde yeniden şekillendirecekken bu ritüeli sona erdirecekti.

Bu tik taklar da bizi ikinci saat meselesine getiriyor. Asıl saat mekanizmasındaki birinci saat, zardan kum saati, bir havuzun içindedir. Büyük Çukur, derin bir çatlağın üzerinde, San Andreas fay hattının ana kollarından birinde yer alır. Sierra fayı Kuzey California'nın jeolojik haritalarında açıkça gösterilir (ve fay hattı ne kadar uzun olsa da bu, asıl saat mekanizmasının yerine dair bir ipucu sayılır, öyle değil mi?). Ayrıca Büyük Çukur'daki havuzu besleyen yeraltı nehri doğrudan San Andreas fayına akar. Bu su birikintisi, saat mekanizmasındaki ikinci saattir. Ama önemli olan içindekilerdir.

Bazı hassas kişiler depremden hemen önce mide bulantısı hissederler. Hayvanlar, örneğin sığırlar, deprem öncesi titreşimlere karşı daha da hassastır hem daha erken hem de daha kuvvetli hissederler. Canlılar arasında depreme en duyarlısı ise açık farkla kedi balığıdır. Değerli okurlar, bu bilimsel bir gerçektir; aranızda şüphe eden varsa lütfen araştırsın. Kedi balığı.

Şimdi, sadece yeraltı akarsularında yaşayan, doğuştan kör bir kedi balığı türü vardır. Latince adı *Satan eurystomus*'tur ve mağara kâşifleri arasında kör kediler diye anıldıklarını da yine şüpheciler için söylemiş olalım. California'da nispeten nadir bulunan kör kediler, Ozark eyaletlerinin ve Teksas'ın mağara ve inlerinde oldukça yaygındır.

Saat mekanizmasındaki havuzda da bu kedi balıklarından vardır. Yüzgeçlerinden bıyıklarının ucuna kadar gezegenin en büyük ve en şiddetli fay sistemlerinden birinin titreşimlerine göre hareket ediyor olmaları, doğal deprem hassasiyetlerini daha da arttırmıştır. Kedi balıkları Richterimsi bir tutkuyla yükselen titreşimleri algıladıkları anda şoka girerler. Beslenmeyi bırakırlar, kıpırdasalar bile hareketleri düzensizdir. Sismologlar Dünya'nın manyetik alanındaki değişimleri, Dünya yüzeyindeki eğimi ya da fayların hafiften kıpırdandığı yerler-

deki gerilimin yoğunluğunu durmaksızın gözleyerek üç beş ufak sarsıntıyı çok kesin olmasa da önceden tahmin etmeyi başardılar belki. Ama kedi balıkları, 1971'deki Los Angeles depremi kadar uzaktakileri bile dört hafta önceden bildirmişti.

Saat İnsanları 1908'den bu yana 300 kilometrelik Batı Yakası fay hattı boyunca gerçekleşen azgın ya da dingin tüm sarsıntıları Ana Çukur'un toprak duvarlarına tarih sırasına ve şiddetine göre kaydetmişlerdi. Kedi balığı saatinden elde edilen büyük tablonun ortaya koyduğu ritmik yapı, ritmik akıllı Kızılderililere önümüzdeki haftalarda bayağı ciddi bir şeyler olacağını gösteriyor şu anda.

Bu son kültürel ritüel kalıntısının, tufan misali bir tokatla, ancak doğal ve sonsuz anarşizmin sunabileceği mutlak bir toplumsal ve ruhsal özgürlük getireceği, Sonsuz Neşe çağında yeni bir kavmi doğuracağı düşünülürse, kıyameti böyle önceden kestirmek Pisagorcu bir yaklaşım sayılabilir.

Saat İnsanları, medeniyeti, doğal süreçleri gölgeleyen, özgürce hareket etmeyi engelleyen çılgınca karmaşık bir semboller dizisi olarak görüyorlar. Oysa Dünya capcanlı, yaşıyor. Kozmik arzunun ateşiyle içten içe yanıyor. Tekrar kocasıyla olmayı arzuluyor. İnliyor. Uykusunda usulca dönüp duruyor. Medeniyetin sembolojisi yok olduğunda artık "depremler" de olmayacak. İnsan bilincinin bir tezahürüdür depremler. İnsan elinden çıkma saçmalıklar olmasa, depremler de olmazdı zaten. Oysa Sonsuz Neşe çağında çoğullaşmış, kentsel niteliklerinden arınmış, nazik teknolojileriyle huzur içindeki insan, Dünya sarsılmaya başladığında gülümseyip şöyle bir göğüs geçirecek, "Bu gece biraz huzursuz bizimki" diyecek.

"Aşk rüyası görüyor."

"Efkâr basmış."

62

Yunusların ön yüzgeçlerinde beşer adet kemiksi parmak bulunur. Vakti zamanında elleri varmış yunusların.

Yüzgeçlerindeki parmak kalıntılarına bakarak yunusların eskiden karşılıklı bükülebilen başparmaklara sahip olduğu da *söylenebilir*.

Elinde bir as olan bir yunus hayal edin. Papatyanın yapraklarını tek tek koparan bir yunus: seviyor, sevmiyor, seviyor, sevmiyor. Vakti zamanında astrolojik haritasını çıkaran ve tüm gezegenlerinin Balık burcunda olduğunu fark eden bir yunus. Kendi hava deliğini parmaklayan bir yunus düşünebiliyor musunuz? Daktilo başında bu kitabı yazan bir yunus.

O sıralarda karada yaşayan yunusun, kertenkele nefesi kokulu tarih öncesi çağlarda Atlantis'e ya da Gondwanaland'e otostop çekerken parlak başparmağını salladığını hayal edin. Siz otostop çeken bir yunusu alır mıydınız? Peki ya altınızdaki araba bir Barracuda olsaydı?

Bakın şimdi, yazar burada –basiretsiz ve zamansal düşünenlere– yunusların eskiden başparmakları olduğunu anlatmaya çalışıyor! Bir vaktiniz olduğunda düşünün bunu. Ama Sissy'nin şehirde isli puslu bir bahçede gerinen başparmağı, yunusunkini gölgede bırakıyor şimdi.

Şarabın son damlasını da kafaya diken Dr. Robbins, Chink'in Saat İnsanlarının fikirlerini yutup yutmadığını merak ediyordu.

Cevap o zaman da hayırdı, şimdi de öyle. Saat İnsanlarının bakış açılarını ve varsayımlarını hiçbir zaman tam paylaşmamıştı Chink ve yıllar geçtikçe onlara daha çok değil, daha da az hak verir oldu. Ne var ki dünyanın büyük bir kısmının ekonomik gelişim ve ayrımcı jeopolitikalar gibi anlaşılmaz, saçma sapan manyaklıklar uğruna zalimce birbirlerinin canına okudukları bir zamanda düşmüştü Saat İnsanlarının eline. Kendi ahalisi, yani mermi Tanrılarına tapan ve

yavrularına bıçak sırtında yürümeyi öğreten Japonlarla Amerikalılar da zafer konusunda en fanatikleriydi. O yüzden de Chink, Büyük Çukur'daki on üç aileyle tanışıp işin aslını astarını öğrendiğinde oldukça geç kalmış bir "Ha ha, ho ho ve hi hi" patlattı. Ve dedi ki: "Gezegende zeki yaşam izlerine rastlamak yüreğime su serpti."

Sissy'nin başparmaklarının bahçe duvarı üzerinde yunuslar gibi atlayıp zıplayan gölgelerini izleyen Dr. Robbins "Hislerime tercüman olmuş" diyerek düşüncelere daldı.

63

Chink, hayatlarında tatlı patates yememiş ya da turna görmemiş, otostoptan bihaber, bir Yoni Yum kutusu karşısında küçük dilini yutacak ve Amerikan hayal gücünün kovboy kızlar gibi sürpriz yumurtalarına inanmamak gerektiğini bilen Saat İnsanlarının yanında yirmi altı yıl kaldı.

Bunun ilk sekiz yılında gerçek bir Saat İnsanı gibi yaşadı, fahri üyesi olduğu On Üçüncü Çukur Ailesiyle aynı yemeği, aynı yatağı ve aynı kadınları paylaştı. (Anarşik ya da daha doğrusu çoğulcu bir toplum olan Saat İnsanlarının bazıları tek eşliydi, bazıları, hatta çoğu da özgür aşka inanıyordu. Sonuçta çoğulcu bir toplumda aşk, lekeli ve gülümseyen pek çok yüzünü çabucak ortaya çıkarır. Ayrıca aile teriminin yalnızca saat mekanizması ritüeliyle ilgili olup bunun haricinde tümüyle yasaksız yaşandığını ve birbiriyle iç içe geçtiğini de unutmamalı. Mesela Beşinci Çukur Ailesinden bir erkek On Birinci Çukur kadınlarından birini hamile bırakabilir ve doğan çocuğun, yaşı geldiğinde Dokuzuncu Çukur Ailesi'ne atanması da mümkündür.)

1951 yılında savaştan geriye Amerikan Ordusunun mermi kovanıyla pörtlemiş gözünde parlayan bir kıvılcımdan başka bir şey kalmamıştı ve Chink, Büyük Çukur'un on dört on beş kilometre batısında inşa ettiği bir kulübeye taşındı. Stratejik bir şekilde vadinin daracık girişine dikilmişti kulübe. Yarış arabalarının çizgili çıkartmalarını andıran dere, tünellerle dolu tepeciğin eteğine kadar uzanıyordu. Diğer tarafta, kulübenin birkaç kilometre ilerisinde uzanan patika, bir toprak yola, toprak yol ileride asfalt bir anayola, anayol da sonunda benzinci, kafe ve bakkal karışımı bir yere çıkıyordu. Chink, diğer ihtiyaçlarının yanı sıra gazete ve dergi de aldığı bu dükkâna iki haftada bir gitmeye başladı. Saat İnsanlarından merak edenlere okuyordu bunları. Hepsi İngilizce biliyordu da okuyabilen pek yoktu. Ama daha çok gençler ilgileniyordu, çünkü yaşlı Kızılde-

rililer "haberlerin" depremler, kasırgalar, seller ve diğer jeofiziksel saçmalıklarla zerre kadar ilgisi yok diye düşünüyorlardı. Medeniyetin geğirtisi bu, diyorlardı. Belki de yaşlı Kızılderililer haklıydı. Unutmayın ki Eisenhower yıllarıydı ve haberler bir Pentagon büro amirinin golf çoraplarından fırlamış gibi geliyordu kulağa.

Chink, yaşlı Kızılderililerle dünyanın geri kalanı arasında da bağlantı kuruyordu; ama daha farklı bir şekilde. Saat İnsanları dışarıdaki bazı Kızılderililerle esrarengiz bir biçimde yıllar boyunca düzenli iletişimde kalmışlardı. Saat mekanizması ritüeli ya da Sonsuz Neşe efsanesiyle ilişkilerini Chink hiçbir zaman tam anlayamamışsa da dışarıdaki bu bağlantılar büyücü doktorlar ya da şamanlardı. Gelgelelim, ellilerin ortalarından itibaren bu yabancılardan bir iki tanesi tam da Chink'in beklenmedik ziyaret saatlerinde Sierra'daki dükkânda belirmeye başladı. Onunla oturup bir bira içiyor, önemsiz gibi görünen ama Büyük Çukur'a döner dönmez aktarma gereği duyduğu bir iki dedikodu anlatıyorlardı. Böylelikle Chink bir aracı görevi görüyor, havanın davul seslerini aktarması gibi, yaşlı ve genç Saat İnsanlarıyla uzaklardaki davulcular arasında köprü kuruyordu.

Ayrıca gelen gideni savuşturacak bir faktör olarak da işe yarıyordu. Avcılar, yürüyüşçüler, altın arayanlar bölgeye geldiğinde, çektiği numaralarla onları Büyük Çukur'un çevresinden uzaklaştırıyordu. Av tüyoları, manzaralı şelaleler ve cevher yataklarıyla bezenmiş sohbetler, davetsiz misafirleri başka yöne çevirmeye çoğunlukla yetiyordu. Ama küçük bir heyelan ya da başka ufak bir kaza ayarlamak gerektiği de oluyordu arada. Yine de bu mütecaviz yabancılardan birkaçı, daha doğrusu ABD Orman Hizmetleri koruculari Chink'in elinden sıyrılmayı başardı. Gereğinden fazla yaklaşanlar, Saat İnsanları tarafından öldürülüyordu. 1965'ten 1969'a yedi yabancı göğsüne bir ok yedi ve Büyük Çukur'un dışına gömüldü.

Bu kıyımlar, Chink'le Saat İnsanları arasında münakaşaya sebep oluyordu. Onlar bunu kendilerini korumanın üzücü ama gerekli bir bedeli olarak görüyor, bizimkiyse "Uğrunda yaşanacak çok şey ve uğrunda ölünecek çok az şey var; ama hiçbir şey öldürmeye değmez" diyordu.

Chink, dağlar üzerindeki hava trafiğinin ve aynı zamanda medeniyetin vahşi doğaya sürüklediği doğa gezginlerinin çoğalmasıyla, kültürlerinin ortaya çıkmasının "an" meselesi haline geldiğini Saat İnsanlarına anlatmaya çalışıyordu. O zaman ne yapacaklardı? Sistem onları rahat bırakacak kadar iyi niyet göstermeyecekti belli ki. "Tünellerde saklanırız" dedi orta yaşlılardan biri. Gençlerden bazıları "Ölümüne savunuruz kendimizi" diye cevap verdiler. Yaşlılarsa "Dünyanın hareketleri halleder hepsini" dedi, gizemli bir gülümsemeyle.

Bu cinayetler sinirini bozuyorsa da Saat İnsanlarının felsefesindeki diğer çelişkileri kolaylıkla kabulleniyordu Chink. Saat başı değilse de da her gün bir çelişkiyle karşılaştığında, her iki tarafı da tutmak gayet adil görünüyordu ona. Ve hepimiz gibi karşılaşıyordu da.

Fakat Saat İnsanlarının fikirlerine karşı gitgide daha da tahammülsüzleşiyordu ve Sierra'da geçirdiği son günlerde sivri dilinin ucu kıymetli saatlerine sık sık değer olmuştu.

Büyük Çukur'daki gençlerden bazılarının da sabrı tükenmişti. Chink'in haber bültenleri sayesinde Kızılderililer arasında militan eğilimlerin yaygınlaştığını, Kızıl Güç Hareketi'ni* ve mağrur sakinleri taze savaş boyalarıyla tepeden tırnağa silahlı rezervasyonlar olduğunu öğrenmişlerdi. 1969 Baharı'nın başlarında dört delikanlı Büyük Çukur'dan sessizce uzaklaştı, hâlâ karla kaplı dağların ardındaki tuhaf dünyayı kendi gözleriyle görmek için yola koyuldular. Birkaç ay sonra geri döndüklerinde heyecanlı, tüylü ve boncukluydular; buram buram devrim kokuyorlardı. İki yoldaş daha onlara katıldı ve Saat İnsanlarını terk edip beyaz adama kendi koşullarıyla, kendi zamanında karşı koymaya karar verdiler. Dağdan inerken Chink'in kulübesine doğru seslendiler. Son günlerde benimsedikleri bir deyişle "Sıçtığımın depremini otur otur beklemekten sen de bizim kadar bıktın" dediler. "Güçlü ve zekisin, bize çok şey öğrettin. Bizimle gel ve harekete sen de katıl."

"Şu sizin hareketin sloganı falan var mı?" diye sordu Chink.

"Olmaz mı!" diye bağırdılar ve birkaçını saydılar.

"Sizin hareketin bayrağı var mı peki" diye sordu Chink.

"Ayıpsın!" dediler ve amblemlerini tarif ettiler.

* *Red Power*: 1960'larda Amerika'da ortaya çıkan Kızılderili hakları hareketi.

"Peki sizin hareketin liderleri var mı?"

"Hem de büyük liderler."

"Öyleyse alın da kıçınıza sokun" dedi Chink. "Ben size hiçbir şey öğretmemişim." Dereye doğru sekerekten su teresi toplamaya gitti.

Birkaç hafta sonra Chink yaşlı bir Siwash şefinin davetini kabul etti. Saat İnsanlarına bölgesi dışında liderlik yapan adam, çişi biraya çeviren soysuz büyüçünün tekiydi. Chink törenle şamanlığa kabul edilecek, böylece uzaklarda, Siwash bayırındaki kutsal mağarada yaşamaya hak kazanacaktı. Tiktakları evreninkini daha doğru yansıtacak bir saat mekanizması inşa etmek üzere hemen Dakota tepelerine doğru yola çıktı. Evrenin tiktaklarıysa dinledikçe kulağa gitgide daha çok "ha ha, ho ho ve hi hi" gibi geliyordu sanki.

Bütün gün eyer üstündeyseniz, ağzınızı oyalamak için "Yippi ya ye" diye şarkı söylemekten başka bir şeyler bulmanız gerekir. Hava genelde şarkı söylemek için fazlasıyla sıcak ve kurudur zaten. Sonunda gırtlağınıza kadar toz yuttuğunuzla kalırsınız.

Ama günbatımından şafağa eyer üzerinde mahsur kaldıysanız, kendinizi oyalayıp sakin kalmak için ağzınızla bir şeyler yapmanız gerekir. Çoğu kovboyun tütün çiğnemesi ya da sarma sigara tüttürmesi de bundandır. İşte bu yüzden burası *gerçekten de* Marlboro ülkesidir.

Ama yeni çağın kovboy kızları tütüne pek meraklı değiller. Gloria, kendisine South Richmond, Virginia'dan kesik çizgili sonsuz bir hat üzerinden durmaksızın bip bip bip diye sinyaller gönderen Pall Mall sigaralarının sıkı tiryakisiydi; Big Red'in de çiğneme tütünü ikramlarını geri çevirmediği oluyordu. Ama genelde kızlar tütünü pek tercih etmiyor, hatta "Dünya gezegeninde her şey iyice kötüye gidip savaş, kirlilik, deprem vesaire yüzünden darmadağın olduğunda Yüksek Varlıklar uçan daireleriyle gelip aramızdaki evrilmiş ruhları kurtaracaklar; ama vücutlarındaki nikotin yüzünden yedinci boyuta geçer geçmez patlayacakları için sigara içenleri gemiye alamayacaklar" diye kehanette bulunan Debbie'ye katılmasalar bile, onu hor görüyorlardı.

Her halükârda kovboy kızların sürü güderken bir şekilde ağızlarını oyalamaları gerekiyor ve bakın ne yapıyorlar: bir yanaklarına karamela şekeri, diğerine karanfil koyuyorlar. Nadiren emiyor ve asla çiğnemiyorlar; periler diyarının şeker damlarından tıpır tıpır damlayan yağmur suları gibi şekerle karanfilden bademciklerine akan karışık şerbete odaklanıyorlar sadece.

Sakinleştirici ve oyalayıcı özellikleri ne tükürmeye ne de elleri kullanmaya gerek kalmaması bir yana, karamela şekeriyle karanfilin

karışımı, eşi benzeri bulunmaz ilginçlikte bir nefes kokusu veriyor insana.

Rubber Rose hanımlarının sürekli birbirlerini öpmelerine şaşmamak gerek; tabii bir kovboy kızın yatakhanesine döndüğünde ağzıyla neler yaptığı bizim gibi Batı geleneği öğrencilerini alakadar etmemeli.

Otuz kırk kovboy kız birden Rubber Rose'a doğru at koşturduğunda, bütün çayırlar, tepeler hatta gökyüzü bile karamela şekeri ve karanfil kokmaya başlardı bazen.

Bazen Chink, ta bayırından duyardı kokuyu. Dakota'ya ilk geldiğinde değil tabii. O zamanlar polenlerin, çalıların, odun ateşinin ve kendi kıllı varlığının kokusunu duyabiliyordu sadece. Kim demişti, bir laf vardı hani: "Münzevi kendinden başka herkes için gizemlidir."

Chink, Siwash bayırına ilk vardığında hiç karamelalı/karanfilli kovboy kız nefesi ya da Kontes kapan kovboy kız kukusu kokusu duymamıştı. Ki bu da iyiydi; çünkü Rubber Rose civarında kovboy kızlar olsa, onu işinden alıkoyarlardı. Ve yapacak bir sürü işi vardı. Mağara, Kızılderililerin reklamını yaptıkları kadar harikaydı; ama onu kendi yaşam tarzına uygun ve dört mevsim yaşanacak kadar rahat bir hale getirmek inanılmaz bir çaba ve yaratıcılık istiyordu. Üstelik inşa edilmeyi bekleyen bir saat mekanizması vardı ve bu kolay iş değildi. Mağarayı hazırlayıp saat mekanizmasını planlarken bir yandan da kendini Saat İnsanlarının bilincinden sıyırması gerekiyordu; çünkü tekrar bir başına yola düşünce Büyük Çukur Kızılderililerileriyle geçen yirmi altı yılın, onu sandığından da fazla etkilediğini fark etmişti.

İnsanlığın büyük bir kısmının zihni erimiş balmumu gibidir. Üzerinde bir iz bırakıldığında siz değiştirene kadar kendiliğinden değişmez. Şekillendirilebilir ama kendini şekillendiremez. Politikacıların ve halkla ilişkiler uzmanlarının kötü niyetlerine alet ettikleri bir özelliktir bu. Oysa Chink kendi mumdan prangasını gayet güzel şekillendirebiliyordu; tahmin ettiğinden uzun sürmüştü sadece.

Dört yıl sonra Sissy'ye Saat İnsanlarından bahsederken, hayranlık, minnet ve neşeyle anıyordu onları Chink.

Kaos ve karmaşanın yaygın olduğu çağlarda düzen kurmak daha gelişmiş insanların; sanatçıların, bilim adamlarının, palyaçoların ve filozofların göreviydi. Oysa fazlasıyla düzen, fazlasıyla yönetim, fazlasıyla programlama ve kontrol içinde yaşanan bizimki gibi çağlarda tekere çomak sokma işi üstün erkek ve kadınlara kalıyor. İnsan ruhu üzerindeki baskıyı hafifletmek için şüphe ve karmaşa tohumları ekmek zorundalar. Toplum nihayet Saat İnsanlarını keşfettiği zaman kopacak şüphe ve karmaşayı düşününce, o çatlak cehennem kaçkını gülüşüyle kıs kıs gülüyordu Chink. Bu karşılaş-

manın Saat İnsanlarını yok edeceğini düşünse de demokraside çoğunluğun iyiliği için azınlığı gözden çıkarma fikrinin özündeki tiksinç ne-kadar-fazla-o-kadar-iyi safsatasından nefret etse de gülüyordu yine de.

"O çatlak Kızılderilileri seviyordum" dedi Chink, Sissy'ye. "Ama ütopik düşlerine ortak olamazdım. Bir süre sonra fark ettim ki Saat İnsanlarının Sonsuz Neşe'yi beklemeleri de Hıristiyanların Yeniden Diriliş'i beklemelerinden farklı değildi. Ya da komünistlerin dünya çapında bir devrimi beklemelerinden. Ya da Debbielerin uçan daireleri beklemelerinden. Hepsi aynı. Bugününü geleceğe oynayan, her acıyı tarihin mutlu sonuna yatıran bir sürü enayi işte. Mutlu ya da mutsuz, tarih hiçbir zaman sona ermeyecek bir kere. Zaten tarih her saniye sona eriyor aslında, bazılarımız için mutlu, diğerleri için mutsuz; bir an mutlu hemen sonra mutsuz. Tarih her an sonra eriyor ve asla sona ermiyor ve her iki durumda da beklenecek bir şey yok. Ha ha, ho ho ve hi hi."

Sonra sakallı moruk Sissy'yi kollarının arasına aldı ve... bir dakika, o kısmını Dr. Robbins'e anlatmayacaktı. Şimdilik.

Sonuçta bir noktada, Chink, Sissy'ye, Saat İnsanlarının ütopyalarını yutmasa da kurdukları hayalin mizacına saygı duyduğunu açıklamıştı. Daimi de olsa bütün ritüellerin kişisel ve kişiye özgü olacağı bir çağ düşüncesi karşısında, Chink'in kalbinin kalkıp dans edesi geliyordu. Ayrıca İsa'nın geri gelme taahhüdü, dünya çapında Marksist devrim kadar imkânsız görünse de gezegenin doğal afetlerle sekteye uğraması kaçınılmazdı. Saat İnsanları güvenilir vahiy açığını doldurmuşlardı.

"Sonuçta sezgileri ne kadar kuvvetli olursa olsun, Saat İnsanları da daha güzel günlere hazırlanmak için bir araya toplanmış insan türünden bir grup hayvandı. Yani onlar da zaman denen hastalığın kurbanlarıydılar işte."

Ah, zaman! Zamanımıza dönelim. Dr. Robbins dik oturmaya çabalıyordu. Şarap çoktan veda edip kalkmıştı. Bir parça sarhoştu ve bıyığı da inkâr edecek halde değildi. Dr. Goldman ara sıra camekânda beliriyordu. Dr. Robbins bundan rahatsız olmuyordu. Sissy egzersizlerine devam ettiği sürece onları rahatsız etmeye cesaret edemezdi Dr. Goldman. Dev parmaklar havada yuvarlanıp duruyordu bahçede.

(Dr. Goldman'ın çiçek aşısı gibi şiş ve kırmızı yüzü cama yapıştı. Pembe kıyafetleriyle dimdik dolaşan başparmakları gördü. Derken titremeye başladılar. Gölcüklerin üzerindeki su örümcekleri gibi vahşi ve ultra hızlı hamleler yapıyorlardı. Etraflarında ışıklı bir tür ektoplazma oluştuğunu gözleriyle gördü. Kayıtsızca gülümsüyordu Sissy. Dr. Robbins adeta hayranlıkla ayaklarının dibinde uzanmış duruyordu. Dr. Goldman birdenbire döndü ve çekip gitti.)

Aslında Dr. Robbins göründüğünden biraz daha endişeliydi. Hastasının anlattıkları, otostop idmanının, parmak egzersizlerinin yanında gitgide ikinci plana düşmüştü. Önce sıradan esneme hareketleri olarak başlamış, bilincini yitirdikçe şiddetlenerek koca uzantılarında gizli, abartılı hamle ve hareketlerin ayrıntılı bir sıralamasına dönüşmüştü. Şimdi sessizdi, keşif balonlarının pilotajına dalıp gitmişti. Dr. Robbins bu gösteri karşısında coşkuyla kendinden geçmişti ama eski kafalı romancılar gibi meseleden uzaklaşmamak, hikâyeyi devam ettirmek istiyordu. Anlaşılan Dr. Robbins'in, saat mekanizmasına ve Chink'e dair bir teorisi vardı. Uzun zamandır insanlığın karşısındaki temel sorunun zaman olduğuna inanıyordu kendisi.

Zamanı tanımlamaya ya da niteliklerini yorumlamaya gelince, unutun gitsin. Ne çakırkeyif ne de ayıkken abesle iştigal edecek değildi. Ama davranış bilimleri alanında kariyerine adım attığından bu yana insan ruhu hakkında en azından tek bir gerçek keşfetmeyi amaçlamıştı ve bir ilkeye en çok yaklaştığı an da çoğu psikolojik ve dolayısıyla toplumsal, siyasi ve ruhsal sorunların, zamandan kaynaklanan baskılarla ilişkilendirilebileceğini keşfetmesi olmuştu; daha doğrusu, uygar insanın zaman kavramıyla.

Gerçekten de bir sorun olup olmadığından emin değildi kuşkusuz. Belki de evrendeki her şey kusursuzdu, küresel savaşlardan münferit bir ayak mantarı vakasına, her şey olması gerektiği için oluyordu; bizim açımızdan bakıldığında insan türünün gelişiminde bir şeyler fena halde ters gitmiş gibi görünse de mavi yeşil küreden yana sevindirici olasılıklarıyla karşılaştırıldığında, bu, miyopluktan kaynaklanan bir yanılgı sayılırdı; aslında gelişim gayet güzel devam ediyor, Tokyo metrosu kadar hatasız çalışıyordu. O anlık kriz ve arızaları

gölgede bırakan azametli mükemmelliğini görebilmek için, yalnızca daha kozmik bir yaklaşım gerekiyordu.

Dr. Robbins'in hiçbir şekilde göz ardı etmediği bir olasılıktı bu elbette. Öte yandan böyle bir yaklaşım, yaşanan deneyimi çekilir kılmak için bir kamuflaj sistemi, mistik pasta süsleriyle kaplı bir başka hayalci girişimse, o zaman insanoğlunun ayvayı yediğini kabullenmekten başka bir seçenek kalmıyordu. Muhteşem potansiyelimize, aramızda zekâ, nezaket ve zarafetle hareket eden en sıradışı ve aydınlanmış kişilerin varlığına, başka hiçbir canlının yanına bir milyon ışık yılı bile yaklaşamadığı bir dolu başarıya rağmen, kendi kendimizi yok etmek üzereydik ve küçük yumruklarımız sıkılı, bok yolunda paraşütle kayboluşa giderken bütün gezegeni de yanımızda götürüyorduk.

Tabii vaziyet buysa, yanlış olan neydi, ne zaman ve nasıl böyle oldu diye sormadan edemiyor insan. Bu sorular sorusu sapla samanı öyle bir ayırır ki, kifayetsiz beyin saman nezlesine yakalanır, gözleri şişip kısılır, gizli saklı, yarı yarıya sezilmiş gerçek balyalarının üzerine hapşırır ve bilmek istediği de yoktur zaten. Dr. Robbins, diğer yaklaşımlara nazaran daha az alerjik psikiyatrist bakış açısıyla şu noktaya kadar gelmeyi başardı:

İnsanoğlunun çevresine, diğerlerine ve kendine verdiği zarar, büyük ölçüde açgözlülükten kaynaklanır.

İster güç, ister mal mülk, ilgi ya da sevgi için olsun, açgözlülük de büyük ölçüde güvensizlikten kaynaklanır.

Güvensizliğin kaynağı büyük ölçüde korkudur.

Ve korkuların büyük bir kısmı da aslında ölüm korkusudur.

Zaman olduğu sürece her şey mümkündür. Ama zaman durabilir.

Peki insanlar ölümden neden böylesine korkarlar? Yaşadıkları hayatların, aslında olması gereken yaşamın yalnızca birer parodisi olduğunu bilinçsizce de olsa fark ederler de ondan. Yaşıyormuş gibi yapmayı bırakıp gerçekten yaşamak için yanıp tutuşurlar ama heyhat, hayatlarında yarım kalanları tamamlamak zaman ve emek ister. Ve zamanın tükenmekte olduğu gerçeğiyle karşı karşıya gelirler.

Mesele bu muydu, yoksa dans pabucundaki asıl çakıl taşı "ya zamanın sonu *gelmezse*" korkusu muydu? Eğer ortalama 70,4 yaşımıza kadar yaşayıp orada biteceğini bilsek, kolayca idare edebilirdik. Çok

kısa diye şikâyet ederdik belki; ama olduğu kadarını vicdanımız ve kabiliyetimiz elverdiğince canımız ne istiyorsa onu yaparak özgürce yaşayabilir, bitti mi biteceğini kabullenirdik: Haydan gelen huya gider, oh ne rahat. Gelgelelim, bizler bir sona ulaşma lüksüne sahip değiliz. Ölümden sonra başka bir şeyin varlığına ve o şeyin de sonsuz olabileceğine ve "bu" yaşamdaki davranışlarımızın doğruluğunun "bir sonrakinde" (hele de reenkarnasyona inanan zavallılar için "sonrakilerde") ödeyeceğimiz bedeli belirleyebileceğine dair gayretle tutunduğumuz ya da dırdırlanıp şüphe ettiğimiz bir düşünceyle en samimi dürtülerimize su katıp köstek oluruz.

Yani ister dur deyip hazırlıksız yakalasın, ister sonsuza dek sürsün, bizi uzun yolculuğumuzda bir sonraki durağa hazırlanmaya zorlasın, zaman her halükârda hayatı gerçek anlamıyla yaşamamıza engel olur.

Belki de asıl sorun, bizim zaman denen üç başlı canavarı; geçmiş, şimdiki zaman ve geleceği yaratan birer Dr. Frankenstein olmamızdır. O zaman en başa dönelim! Şimdiki zaman iyidir, şimdiki zaman açık ve nettir, üzerinde durup bedene hükmettiği yerinde bırakalım onu. Ama geçmişe daha başka bir anatomik işlev yüklemeli. Mesela geçmişten harika bir kıç deliği olurdu. Geleceğe gelince, bir düşünelim, gelecek, zamanın nesi olurdu?..

Başparmakları.

Eski Buck Rogers filmlerindeki kâğıt hamurundan uzay gemileri gibi titrek titrek vınlayarak düşsel âlemlere süzülüyorlardı. Kalbinin maden yataklarındaki roket tozuyla ateşliyordu onları. Hokkabazlar gibi düşürmeden havada çeviriyor, aynı anda öyle bir atıp tutuyordu ki o başparmak yağmuru, ılık ananasların o göksel dansı izleyenlerin bakışlarını can evinden tekrar tekrar vuruyordu. Bitkin düşen gözler balonların darbeleri altında kırpışıyordu. Görüş sahası boyunca bir uçtan diğerine yuvarlanıyordu başparmaklar. Dönüp duruyor, uçuşuyorlardı. Gıdıklanmış bebek göbekleri gibi kıpır kıpır oynuyorlardı. Gökyüzünün kıçına şaplak atıyordu bu başparmaklar.

Dr. Robbins'in bu gösteriye teslim olmaktan, başparmakların onu istedikleri yere götürmelerine müsaade etmekten başka yapabileceği bir şey yoktu. Sonuçta pek fazla kimsenin şahit olduğu bir manzara

değildi bu. Ama zamanı avuçlarında tutan inatçı bir adamdı o. Sonunda, hastasının dalıp gittiği hayalleri delip geçecek kadar yüksek bir sesle bağırdı: "Sissy beni merakta bırakma! Chink'in zaman hakkındaki düşünceleri nelerdi? Kendi saat mekanizmasını inşa ederken bu fikirleri nasıl uygulamıştı?"

"Ha" dedi Sissy, biraz irkilmişti. "Ha evet." Kucağına bıraktığı başparmakları oldukları yerde hafifçe zıplayıverdiler. "Evet. Bir kere Chink'in öyle fazla konuşmadığını anlaman lazım. Söyleyeceği neyse çabucak söyler ve nadiren açıklar ya da tekrar eder. Düşüncelerini izah etmektense gülmeye ve kaşınmaya daha yatkındır. Ama huyuna gidip benimle yapmak istediklerine izin verdiğim zamanlarda" dedi Sissy kirpiklerini aşağı indirerek, "fikirlerinden bazılarını paylaşırdı. Yani zamanla ne ilgisi var bilmiyorum; ama Chink hayatı aynı anda her yönde yayılan dinamik bir aktarım ve alışveriş ağı olarak görüyor. Ve hepsini bir arada tutan, tamamen çökmesine engel olan da düzenle karmaşa, doğa kanunlarıyla doğanın rastlantısallığı arasındaki gerilimlerin dengesi. Tarif ettiği şekliyle çok güzel bir paradoks. Bense bilemiyorum. Julian'a bahsettiğim zaman dalga geçti. Doğa'daki *her şeyin* düzen içinde olduğunu ve hiçbir rastlantısallık *olmadığını* söylüyor o. Doğa'nın işleyişi hakkında daha çok bilgi sahibi oldukça, yeni yeni kanunlar keşfediyoruz. Julian'ın dediğine göre paradoks falan yokmuş, Doğa'nın bazı tarafları henüz anlayamadığımız için karmaşık geliyormuş bize sadece. Julian diyor ki..."

"Julian kendi skrotumuyla Kentucky Fried Chicken'ı bile ayıramaz" diye homurdandı Dr. Robbins. "Chink'in sözünü ettiği o paradoksu kabul ediyorum; o hem içimizde hem de etrafımızdaki her yerde. Ben psikiyatriyi insanları özgürleştirme arzusu yüzünden seçtim. Ama çok geçmeden insanoğlunun genetik temellere dayalı pek çok çelişkili davranışsal ve duygusal özelliğe sahip olduğunu öğrendim. Tüm modellerde sabit donanım olarak bulunan dahili çelişkilere sahibiz. İnsanlar özgür olmayı ne kadar isteseler, hatta özgürlüğe mutluluktan daha çok değer verseler bile, DNA'larında özgürlüğe karşı bir nefret var. Çağlar süren evrim süreci boyunca DNA'mız, hücrelerimize her birimizin evrendeki en kıymetli şey olduğumuzu ve bizi azıcık olsun riske atacak her eylemin evrensel çapta önem

taşıyan sonuçlara yol açabileceğini fısıldadı durdu. 'Dikkatli ol, rahatına bak, sorun çıkarma' diye fısıldar DNA. Diğer yandan bir özgürlük arzusu, kaybedilecek ya da kazanılacak hiçbir şey olmadığına dair tehlikeli bir inanç da DNA'mızda yer alır. Ama bunun evrimsel kökeni çok daha yenidir bana göre. Son birkaç milyon yıl içinde, beyin boyutunun büyümesinde ve entelektüel kapasitede insan olmakla ilişkilendirilen hızlı artış sırasında ortaya çıkmıştır. Fakat güvenlik arzusu, hayatta kalma iradesi çok daha eski bir tarihe dayanır. DNA'nın çelişkili arzuları insanoğlunun pek çelişkili karakterini oluşturan temel bir paradoks yaratıyor günümüzde. Tam anlamıyla yaşamak için özgür olmak gerekiyor ama özgür olmak için de güvenlikten vazgeçmek lazım. Yani yaşamak için ölmeye hazır olmak gerekiyor. Nasıl paradoks ama? Tabii genetik özgürlük sapması nispeten yeni sayıldığı için evrimsel bir eğilime işaret ediyor olabilir. Her şeye ağır basan hayatta kalma güdümüzden vazgeçebiliriz bir gün belki de. Bu yüzden de herkese risk almalarını, tehlikeye atılmalarını, endişeyi kucaklamalarını, emniyetsizlikleriyle gurur duymalarını, her tavuğa kışt demelerini ve her zaman her şeyin tersine gitmelerini tavsiye ediyorum. Her şeyin üstüne gidip her fırsatta bir şeylere çomak sokarak, oyuncu ve özgür bir ruh ihtiyacını, rahatlık ve güvenlik ihtiyacından güçlü kılan o süreci hızlandırabiliriz belki de. Chink'in 'bütün manzarayı bir arada tutuyor' dediği o paradoks da dengesini kaybedebilir o zaman. Peki ya sonra Bay Chink, peki ya sonra ne olacak?" Bulova marka saatinin kurma düğmesiyle bıyığını kaşıyarak hem kaşıntısını dindirdi hem de saatini kurdu Dr. Robbins. İnsanlığın karşı karşıya geldiği en büyük mesele zaman olduğuna göre, böyle verimli bir hareket karşısında hayranlık duymak gerekirdi.

Başparmaklarını dinlendiren Sissy gülümsedi. Bu bebek yüzlü genç deli doktorundan hoşlanmıştı. Ona, bazı açılardan birazcık Chink'i hatırlatıyordu neredeyse. Kıyafeti ve hali tavrı gibi diğer açılardansa Julian'ı andırıyordu. İlk benzetmeden hoşlanır, ikincisine canı sıkılırdı diye geçirdi aklından. O yüzden de şöyle dedi:

"Çok enteresan. Goldman kliniğinde böyle konuşmalara rastlayacağımı sanmazdım doğrusu. Siz de biraz Chink gibi düşünüyorsunuz aslında."

"Öyle mi?"

"Evet öyle. Chink'in adına konuşmaya kalkacak değilim ama siz de aynı paradokstan bahsediyorsunuz gibi geldi bana. Ya da benziyor en azından. Neyse, sorunuza dönecek olursak... Chink yüce düzen ve yüce karmaşanın paradoksal bir dengesini görüyor doğada. Ama insanoğlunun düzenden yana belirgin bir eğilimi var. Doğa'daki karmaşaya saygı duymak ya da kabullenmek şöyle dursun, ondan kaçınıyor, ona öfkeleniyor ve düzenli planlarla saldırıyor ona. Ve böyle yaparak sürekli bir dengesizlik yaratıyor."

"Dur bir dakika" dedi Dr. Robbins. Oxford kumaşından gömlekli sırtını Sissy'nin oturduğu taş banka yasladı. "Doğru anladığımdan bir emin olayım. Şarap aklımı bulandırdı. Diyorsun ki, yani Chink diyor ki, düzen eğilimi dengesizliğe yol açar, öyle mi?"

"Doğru" dedi Sissy. "Pek çok sebepten dolayı. Birincisi, düzene tapmak ve karmaşadan nefret etmek Doğa'nın ve yaşamın önemli bir kısmını kötü bir kategoriye sokar. Dünya'nın merkezinin üzeri sert bir kabukla kaplı kızgın bir sıvıdan oluştuğunu ve o sert kabuğun birleşik tek bir katman değil karmakarışık bir sürü hareketli tabakadan meydana geldiğini biliyor muydun? Bu tabakalar 100 kilometre kalınlığında ve çok esnek. Bir belirip bir kayboluyorlar. Ortalıkta dolaşıyor, eğilip bükülüyor, sara nöbetine tutulmuş domino taşları gibi birbirlerine çarpıyorlar. Yeni dağlar ve yeni adalar, uzun aralıklarla da yeni kıtalar oluşuyor, eskileri yok oluyor. Yeni iklimler oluşuyor ve eskileri değişiyor. Her şey bir akış halinde. Var olan düzenlemeler geçici ve sürekli bozulma tehdidi altında. Bütün New York, Dünya'nın içine gömülebilir, şoklanıp dondurulabilir, dümdüz olabilir ya da sel altında kalabilir; hem de her an. Düzenli bir dünyadan memnun olan insan, hayatta bir yanardağın içine bakmamıştır, diyor Chink."

Dr. Robbins bir parça hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. Gözlerindeki şarabı kaynatan güneş yüzündendi belki de. "Evet, üniversitede bir jeoloji dersi almıştım" diye mırıldandı. "Jeofiziksel düzensizlik bir gerçek, tamam, ama karmaşayı haklı çıkarmak için yeterli değil. Mesela kanser de hücresel bir düzensizlik, bu da bir gerçek ama bu onu sevimli ya da kabul edilir kılmıyor."

"Doğru" diye onayladı Sissy. Koca parmakları sakinleşmişti. Denizlerin derinliklerinde yaşayan kovboy kızların pestilini çıkardığı yorgun deniz inekleri gibi kucağında uzanıyorlardı. "Doğru. Chink'in demek istediği bu değildi. Doğa'nın serseriliklerinin ve vahşetinin toplumsal ve siyasi bilinç içinde tekrar ön plana getirilmesi gerektiğini, anlamlı bir ruhsal yenilenme için bunu kucaklamanın şart olduğunu söylüyordu sadece."

"Evet evet, anladım."

"Dengeye gelince... İlkel insan genel anlamda oldukça dengeliydi. Chink'in bunu söylediğini duyunca aklım uçmuştu ama doğru olduğunu şimdi görebiliyorum. İlkel kültür değişken, esnek ve o çevre düzeyinde Doğa'yla tamamıyla bütünleşmiş haldeydi. İlkel insan doğadan yalnızca ihtiyacını alıyor; böylece çağdaş ekonomilerde kıtlık ve fazlalık dengesizliklerine yol açan sıkıntılardan kaçınmış oluyordu. Avcı ve toplayıcı kabileler haftada yalnızca birkaç saat çalışıyorlardı. Bundan fazla çalışmak, simbiyotik bir ilişki içinde yaşadıkları çevreyi zora sokmak olurdu. Daha sonra, hayvanların üzücü bir şekilde evcilleştirilmesinin ardından, göçebe kültürlerde üretim fazlası, üstün başarının bir sonucu olarak potlaçlara ve birbirleriyle yarış halindeki şölenlere, gösteriş amaçlı tüketim ve israf orjilerine yol açtı. Basit, sağlıklı ve güzelce işleyen ekonomilere iktidar ve prestij gibi yıkıcı unsurlar kazandırdı. Böyle olunca da denge bozuldu. Medeniyet denen şey, ilkel dengenin çatlayan yumurtasından çıkmış mutant bir canavar aslında. İlkellerle ilgili bir başka gerçek de şu: Onlar düzen kadar düzensizliğin güçlerini de Tanrısallaştırmışlardı. Hatta rüzgâr ve lav Tanrıları çoğunlukla daha durgun şeylerin Tanrılarından çok saygı görüyordu ve bunun sebebi korku da değildi."

Hâlâ tatmin olmayan Dr. Robbins boş şarap şişesinin üzerindeki etiketin kenarına sürtüyordu tırnaklarını. "Enteresan" dedi. "Çok enteresan. Ama Chink bir yandan karmaşayı diğer yandan da düzeni övmüş oluyor böylece..."

"Aynen" diye cevap verdi Sissy. "Karmaşa dengenin doğasında var. Uygar insan dengeyi anlamıyor. Onu katılıkla karıştırıyor. Siyasi, ekonomik ve toplumsal liderlerimiz 'denge denge' diye zırvalıyorlar sürekli. 'İktidar'dan sonra en sevdikleri kelime bu. Güneydoğu

Asya'da siyaseti dengede tutmalıyız, petrol üretimi ve tüketimini dengelemeliyiz, öğrencilerin hükümet karşıtlığını bir dengeye oturtmalıyız falan filan. Dengelemek, onlar için düzen, tekdüzelik ve kontrol anlamına geliyor. Soykırım potansiyeli taşıyan gerzekçe bir yanılgı bu. İstedikleri kadar derinlemesine kontrol etsinler, karmaşa daima her sistemin içine sızar. Sonra yöneticiler paniğe kapılıp sızıntıyı tıkamaya kalkar, kontrolü sıkılaştırmaya çalışırlar. Böylece totalitarizmin kötücüllüğü de çapı da artar. Maalesef gözden kaçırdıkları da şu ki katılık kesinlikle dengeyle aynı şey değildir. Gerçek denge, varsayılan düzen ve karmaşa dengelendiğinde ortaya çıkar. Gerçekten dengeli bir sistem, beklenmeyenin beklentisi içindedir, altüst olmaya hazırdır, dönüşüme uğramayı bekler. Bir psikiyatrist olarak 'Dengeli bir birey ölümünün kaçınılmazlığını da kabul eder' diye düşünmez misin? Aynı şekilde dengeli bir kültür, hükümet ya da kurum da kendi sonunu kendi içinde inşa eder. Değişime açıktır, hatta devrilmeye bile. Açıktır, nokta. Zarif bir şekilde açıktır. İşte denge budur. Capcanlıdır."

Yüzündeki komşu kızı ifadesiyle, şarap lekeli bıyığı birbirine pek uymayan Dr. Robbins "Mantıklı, gayet mantıklı" diye onayladı. Dr. Robbins'in bıyığı, arkeologların Bald* Dağları'nda keşfettiği kayıp bir şehrin kalıntılarıydı ya da Dr. Robbins'in bıyığı Phoneix, Arizona'da eksantrik bir dulun Dört Temmuz'da giydiği bir kürk mantoydu ya da Dr. Robbins'in bıyığı sağır bir rahibeye açılan müstehcen bir telefondu. Kendi bile inanmamış gibi bıyığını çekiştiren Dr. Robbins "Evet" diye onayladı. "Bunu kafamdaki bulmacanın bir parçası olarak görebiliyorum. Ama ya *zaman* Sissy, zamanın ve saat mekanizmasının bununla bağlantısı ne?"

"Chink nasıl bir bağlantıları olduğunu açıkça söylemedi ama galiba ben çözdüm." Sissy tulumunun ceplerinden birinden bir kâğıt parçası çıkardı. "Edgar Lipworth adlı bir fizikçi yazmış bunu" diye açıkladı. "Diyor ki, İster bir dedenin köstekli saatinin sallantısı, ister Dünya'nın güneş etrafındaki hareketi, isterse hidrojen maserindeki elektronun akışı olsun, fizikte zaman salınımla tanımlanır ve salınımla ölçülür. Dolayısıyla zaman periyodik hareketle tanımlanır, yani

* Kel.

belli bir yuvarlak etrafında değişmeden hareket eden bir noktaya bağlı bir hareketle.' Anladın mı?"

"Tabii" dedi Dr. Robbins. "Mesela kalp atışının salınımı, nefes alan akciğerlerin salınımı, ritmini yakalayan bir müziğin salınımı..."

"Evet doğru, onlar da var. Demek ki uygar insan Doğa'da keşfettiği kanunlara ayılıp bayılıyor, evrende gördüğü düzene adeta çılgınca tutunuyor. O yüzden de yaşamını doğanın kanunları ve düzenine dair gözlemleriyle açıklamayı umduğu bazı sembolojiler, bazı psikolojik modeller oluşturmuş. Salınım zamanı düzenli zamandır, değişmez kanunları olan bir evrenin zamanıdır, döngüsel sentezin zamanıdır. Buraya kadar mesele yok. Ama salınım zamanı, zamanın tamamı değildir. Salınım zamanı varoluşun trilyonlarca hareketi ve davranışıyla bağdaşmaz. Hayat hem döngüsel hem de rastlantısaldır, ama salınım zamanı yalnızca döngüsel kısmıyla bağdaşır."

"Hatta salınım zamanıyla ilişkimiz çoğunlukla rastlantısal olsa bile" diye atıldı Dr. Robbins. Bir saatin rastlantısal kadranını ve kadrandaki dokuz ve beş gibi bazı rastlantısal rakamların gereksiz vurgu yüzünden nasıl da eskidiğini düşündü.

"Evet, sanırım öyle" dedi Sissy. "Fakat mesele şu ki, yaşadığımız deneyimlerin çoğu, salınım zamanının dışında ya da onunla yapay ve zayıf bir ilişki içinde gerçekleşse de zamanı sürekli ve mecburi bir devir olarak görmeye devam ediyoruz. Saat İnsanlarının kum saati bile kusursuz bir kesinlik için falan tasarlanmamıştı, düzenli bir akışa göre yapılmıştı sadece. Onu inşa edenlerin aşmak istediği bir zamanın, aşınmış kenarlarına tutunuyordu. Kedi balığı havuzu, yaşamın 'öteki' zamanını ölçmeye daha çok yaklaşmıştı ama kendi sınırları..."

"Sissy."

"Evet."

Dr. Robbins, Dr. Goldman'ı bir kez daha camekânda görmüştü. "Chink'in saat mekanizması neye benziyor?" diye sordu.

"Ha ha" diye güldü Sissy. "Acayip bir şey. İnanamazsın. Bir dolu döküntü sadece. Çöp kutusu kapakları, eski tencereler, domuz yağı tenekeleri, araba tamponları... Hepsi telle tutturulmuş, Siwash mağarasının orta yerinde duruyor öyle. Bu zımbırtı arada sırada içine dalan bir yarasa, üzerine düşen bir taş, bir sıcak hava dalgası, pasla-

nan bir tel yüzünden ya da hiçbir mantıklı sebep yokken hareket ediyor ve parçalardan biri diğerine çarpıyor. *Donk* ya da *tınk* diye bir ses çıkarıyor ve o *donk* ya da *tınk* mağaranın derinlikleri boyunca yankılanıyor. Arka arkaya beş defa *donk* ya da *tınk* edebilir. Sonra bir sessizlik, derken bir tane daha. Arkasından bir iki gün, belki bir ay sessiz kalabilir. Sonra saat tekrar vurabilir, diyelim ki iki defa. Devamında bütün bir yıl boyunca sessiz kalabilir veya sadece bir dakika. Sonra öyle yüksek bir DONK eder ki ödün kopar. Ve işte böyle devam eder. Çılgın gibi olmadık aralıklarla kafasına göre vurur."

Sissy, uzaklarda bir *donk* ya da *tınk* sesine kulak verir gibi gözlerini kapadı. Dr. Goldman'ın camekândaki el kol hareketlerine kulak asmayan Dr. Robbins de dinler gibi görünüyordu.

Dinlediler. Ve duydular.

İşte o zaman ikisi de psikiyatri asistanı da hastası da emin oldular ki yaşamlarının ritmini belki tutan, belki de tutmayan tuhaf, belli belirsiz bir ahenk vardı onlar için. Her birimiz için.

Çünkü zamanı saat mekanizmasıyla ölçmek bir sona doğru ilerlediğinizi bilmektir... Ama tahmin ettiğinizden çok daha farklı bir tempoda!

66

Dr. Robbins'in, bir oturuşta sindirebileceğinden çok daha fazla düşünecek şeyi vardı şimdi. Bir şişe daha şarapla evde tek başına olmayı arzuluyordu. Hastasına nazikçe müsaade etti. Sonra Dr. Goldman'a görünmemek için bahçe duvarından atlayarak klinikten ayrıldı ve bunu yaparken de 30 dolarlık pantolonunun dizlerinden birini yırttı.

***

Hayatında hiç böyle uzun uzadıya konuşmamış olan *Sissy Hankshaw Gitche* yorulmuştu ve serbest kaldığına memnundu. Hep fikir adamları ilgisini çekiyordu; Julian, Chink ve şimdi de Dr. Robbins. Ama odasına çekilip bir parça tuzsuz koşer tereyağıyla başparmaklarındaki çatlakları yağlarken kovboy kızları hayal etme fırsatını da memnuniyetle karşıladı.

***

Julian Gitche, o mayıs günü karısını ziyaret edemedi ve telefonla da arayamadı. Julian tam o sıralarda, vaktiyle talidomit üreten bir Batı Alman farmakoloji firmasına suluboya resimler yapmak için anlaşma imzalamıştı. Firma temsilcilerinden birini misafir ediyordu ve eşinin fiziksel tuhaflıklarına dair en ufak bir söylentinin talidomit satıcısında utanç verici anılar canlandıracağından çekiniyordu.

***

Chink, o sabah tatlı patates ve Chun King marka su kestanesi konservesi almak için Mottburg'un yolunu tutmuştu. Tatlı patatese bağlı-

lığı sonsuzdu; ama gitgide su kestanesini de bir dayanıklılık, irade ve özüne sadakat timsali olarak görmeye başlamıştı. Sonuçta su kestanesi, dondurulunca da pişirilince de dokusu değişmeyen yegâne sebzeydi.

***

Kontes, günü laboratuvarında geçirmiş, bir anti-feromon geliştirmek için deli gibi uğraşmıştı. Feromon dişi bir hayvan, kuş ya da böcek tarafından türünün erkeğini cezbetmek için salgılanan ve havayla taşınan bir hormon. İnsan feromonu da geçtiğimiz günlerde yeni ayrıştırıldı. Öte yandan Kontes, düzenli kullanıldığında insanın feromon etkinliklerine karşı koyacak, dişi anatomisinin yazar Richard Condon'ın "dikey gülümseme" diye çok hoş bir şekilde tarif ettiği o kısmındaki bütün şehvetli kokuları yok edecek bir ilaç üretmeyi umuyordu. (Richard Condon'a *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir*'den bir düzine yıldızçiçeği ve yarım kilo keçi peyniri.)

***

Bonanza Jellybean, Lucas'ın sırtında turnalar hâlâ duruyor mu diye bakmaya Siwash Gölü'ne gitti. Oradalardı! Şapkasına bir tüy takarak kutladı bunu; ama adını makarna* koyacak hali yoktu tabii.

***

Hangisi olduğu önemli değil ama aynı zamanda yukarıdaki kişilerden biri olan *Yazar*, Sissy'nin Saat İnsanlarına ve saat mekanizmasına dair fevkalade anlatısının sona ermesini fırsat bilerek kendi deprem teorisini ortaya koymak istiyor. Yazar'a göre Dünya aslında Tanrı'nın tilt makinesi. Depremler, dev dalgalar, sel baskınları ve yanardağ patlamaları da Tanrı'nın bedava oyun kazanmak için hile yaptığı zamanlarda makineyi yukarı kaldırmasından kaynaklanıyor.

***

* "Yankee Doodle" şarkısında şapkasına tüy takıp adını makarna koyan bir adamdan bahsedilir.

67

Ertesi sabah Dr. Robbins, Dr. Goldman'ın yakalamasına fırsat vermeden Sissy'yi erkenden çağırttı. Yine duvarlı küçük bahçeye kadar ona eşlik etti ama bu defa şarap şişesi yoktu elinde. Dr. Robbins'in mavi gözleri, yaklaşık 50 kiloluk bir akşamdan kalmalığın altında eziliyordu doğrusu.

Kindar ve cezalandırıcı fermantasyon Tanrılarını kızdırmamayı dileyerek "Pekâlâ" dedi usulca, "bana Chink'le nasıl tanıştığınızı anlat."

"Şeekerciii dükkâaanındaaa" diye şarkı söyledi Sissy. "Yok yok, gerçekten Chink hakkında güvenilir biriyle, yani güvenebileceğim biriyle konuşma fırsatı bulduğum için çok mutluyum; ama bana bu hastanede bulunma nedenlerimle ilgili sorular sorman gerekmez mi?"

Alkolün bize yaşattığı güzel vakitlerin acısını burnumuzdan fitil fitil getirmesine neden olan kimyasal Kalvinizme için için küfreden Dr. Robbins "Şahsi sorunların beni zerre kadar ilgilendirmiyor" diye parlayıverdi.

"Öyle mi? Kocam şahsi sorunlarım hava alsın diye bu kliniğe bayağı bir para döküyor da."

"Kocan aptalın teki. Sana gelince, kendini psikanalizin aşağılamalarına maruz bırakacaksan, sen de aptalsın demektir. Seni bana gönderdiği için Dr. Goldman da aptalın önde gideni. Ama *ben*, ben aptal değilim. Uzun zamandır duyduğum en ilginç hikâyelerdi anlattıkların. Senin Chink'le maceralarının devamını dinlemek dururken şu güzelim güneşli saatleri çiçekler arasında senin iç bunaltıcı kişisel sorunlarını dinleyerek heba edecek değilim herhalde. Şimdi. Nasıl tanıştınız, onu anlat. Ve hani başparmaklarınla yaptığın o acayip şeyleri yapmaktan da çekinme. Eğer istersen yani."

"Ama dikkat çekmez mi?" Şarabın verdiği cesaret olmayınca evvelki günün parmaksal coşkusuna kendini bir kez daha bırakmaktan çekiniyordu Sissy.

Kan çanağı gözlerini camekânlı kapılara dikerek "Bazen bize en büyük mahremiyeti sunan, ilgiyi en çok üzerimize toplayan şeylerdir" dedi Dr. Robbins. Çimenlere devrildi.

"Kusura bakmayın doktor ama" dedi Sissy gülümseyerek, "sizde de biraz delilik var gibi geldi bana".

"Deli deliyi gözünden tanırmış" dedi Robbins. "Yoksa bütün penguenlerin Güney Kutbu'nda ne işi var?"

68

Kırgıbayırlar, şahit tepeler, yüksek çayırlıklar ve *High Chaparral** karışımı Siwash bayırı, jeolojik bir mutant, Batı Amerika'nın en belirgin özelliklerini nispeten küçük bir tepecikte toplayan şizofrenik bir yapıdır. Doğu tarafında sağı solu belli olmayan bir patika, yermeşesi ve ardıç çalıları arasından, çimenlerle kaplı tümsekler üzerinden çılgınca kıvrılarak zikler ve de zaklar çizer; sonunda gelir kireçtaşı duvarlara hoplaya zıplaya tırmanır... Siwash'ın zirvesi kimi yerlerde çıkıntılık yapıp sivrilmeye hevesliyse de neredeyse dümdüzdür: Kalsiyum karbonattan bir uçak gemisi, suyun karadan inşa ettiği bir gemidir adeta.

Şahit tepenin zirvesinin orta kısmında Chink'in güzel havalarda gömme oturma odası olarak kullandığı bir at boyu derinlikte, yuvarlak bir çukur vardır. Çukurun kuzey duvarı bir mağara ağzına açılır.

Sissy'nin boylarında birinin mağaraya girmek için elleri ve dizleri üstünde emeklemesi gerekir ve Japon usulü hasır kaplı giriş kısmında, uzun bacaklı bir modelin ayakta durabileceği hiçbir yer yoktur. Fakat giriş kısmı, üç farklı yükseklikteki mağaraların en üst katıdır. Şahit tepenin derinlerindeki en alt kat, yükselen sıcak hava akıntılarıyla ısınan, yük vagonu büyüklüğünde iki odadan oluşur ve son derece kurudur. Orta katta daracık geçitlerle bağlanan devasa büyüklükte beş altı oda vardır. Saat mekanizması da bu odalardan birindedir.

Orta kattaki odanın duvarlarından sürekli saf tatlı sular damlar durur. Sanki duvarlar ağlıyormuş gibi. Kıtanın ruhu ağlıyormuş gibi.

Ne için ağlar peki? Bufaloların kemikleri için ağlar. Unutulup giden sihir için. Şairler yok olduğu için ağlar.

Beyazlar gibi düşünen siyahlar için
ağlar.

---

* Meşhur Bonanza dizisinin yapımcılarının 1967-1971 yılları arasında gerçekleştirdiği bir başka Western TV dizisi.

Göçmenler gibi düşünen Kızılderililer için
ağlar.
Büyükler gibi düşünen çocuklar için
ağlar.
Tutsaklar gibi düşünen özgür insanlar için
ağlar.
En çok da kovboylar gibi düşünen kovboy kızlar için
döker gözyaşlarını.

Sissy'nin başparmakları durdurdu onu. Durdurmaya gelince üstlerine yoktu. "Durdurun dünyayı, inecek var!" diye haykıran adamın da böyle başparmakları olsaydı keşke...

Siwash bayırının kenarında, olduğu yerde durdurmuştu onu. Peki ya sonra? Vahşi bir hayvan gibi tetikteydi bakışları. Uzun süre duracak gibi değildi. Şimdi sıra Sissy'deydi. Ne diyebilirdi ki? Chink'in bakışları onu kâğıttan bir palmiyeye dalan kunduzlar gibi delip geçti. Güçsüzlere tahammül etmeyen güçlülerin bakışları vardı gözlerinde. Sissy konuşmalı, tumturaklı bir şeyler söylemeliydi; çünkü başparmakları bile onu ikinci kez durdurmaya yetmezdi. Doğru şeyi söylemesi şarttı. Tekrar kaçıp gidecekmiş gibi arkasını dönecek oldu Chink.

"Eee" dedi Sissy umursamıyormuş gibi. "Babafingoyu sallamayacak mısın?"

Chink bunu duyunca gülmekten kırıldı. Dizlerine vura vura kıkırdıyordu deliler gibi. Burnundan ve kırık dişlerinin arasından ha ha, hi hi ve ho ho'lar fışkırıyordu. Kahkahaları nihayet sinirli bir sincap gibi can verdiğinde konuştu. "Beni takip et" dedi, davetkârlığa hiç de alışık olmayan bir sesle. "Sana yemek hazırlayayım."

Loş ve alengirli patikada güçlü bir tempo tutturmuştu ama bizimki ardından yetişti.

"Bonanza Jellybean'in bir arkadaşıyım" dedi soluk soluğa.

"Kim olduğunu biliyorum" dedi Chink ardına bakmadan.

"Öyle mi? Aslında çiftlikte biraz problem çıktı. Ben de aradan çekileyim diye kalkıp buraya geldim. Ama hava öyle kararda ki yolumu bulup aşağı inebileceğimden emin değilim doğrusu. Yardım edebilirsen..."

"Nefesini tırmanmaya sakla" dedi Chink. Sesinde tıkanık borular yoktu.

Şahit tepenin zirvesinden batıda gün ışığı görünüyordu hâlâ. Kırgıbayırların tekinsiz lacivert siluetleri balkabağı renginde bir gökyüzünün üzerine düşüyordu. Doğuda gölgeli tepeler boyunca karanlığın içinde gizlenmiş sırtüstü uzanıyordu bozkır. Amerika'ya o kendine has duygusunu, tadını veren dümdüzlüğü kendini hissettiriyordu yine de. Milyonlarca insan için kronik düzlükten kaçmanın tek yolu Detroit-yapımı arabalar için mükemmel bir yüzey oluşturuyordu bu düzlük. Sissy doğudan batıya ve sonra tekrar geriye dönüp baktı. Hafifçe aydınlık kırgıbayırlar öyle kederli, öyle hazin görünüyorlardı ki Dostoyevski romanlarından fırlamışlardı sanki; bayat bir şaka gibiydiler. Karanlıkta kalan çayırlarsa ülkenin orta bölgelerinde çıkan taşra gazetelerini andırıyordu: Aşırı yavanlıktan zehre kesecekledi neredeyse. *Suç ve Ceza*'dan kalkıp *Mottburg Gazetesi*'ne doğru bir baykuş uçuverdi bayırın üzerinden. Sayfaları karıştırdı, okumuş bir sıçan aradı kendine, kütüphaneciden bir dedektif romanı istedi.

Hemen altlarında Rubber Rose'un ışıkları göz kırpıyordu. Çiftlik sessizdi. O parıltılı tüyler, o kıvrımlı dudaklar, o kukuletalı klitorislerin köpürtülüp ovalanarak Kontes'i canından bezdirmek için birikmesine izin verilen rayihadan temizlendiği sırada şakır şakır akan duşları hayalinde canlandırabiliyordu Sissy. Havluların şaklamasını, kızların gülüşmelerini işittiğini hayal etti. Biraz soluklanınca sopalardan yapılma bir merdivenden çukura indi. Chink orta yerde açık bir ateş yaktı, çukur rüzgârdan yeterince koruyordu nasılsa. Tatlı patates közledi. Tarlakuşu yahnisini ısıttı. Yahninin içinde Chun King su kestaneleri vardı. Pişerken dokuları değişmemişti. Kıssadan hisse.

Kaba odundan bir tezgâhta sessizce yenen yemeğin ardından mağaraya daldı ve elinde nane yeşili çizgili plastikten küçük bir transistörlü radyoyla geri geldi. Radyoyu açtı. İşitme sinirleri "Mutlu Saatler Polkası"yla anında çmgırdayıvermişti. Chink bir elinde radyoyla ateşin çevresindeki ışık çemberinin içine atladı ve dans etmeye başladı.

Sissy onca seyahat etmiş ama böylesini görmemişti. Çılgın ihtiyar küçük küçük adımlar atıyor, sek sek sekiyor, hoplayıp sıçrıyordu. Kâh kemiklerini kâh sakalını savuruyordu. "Yiuhiiii" diye sesini titrete titrete şarkılar söylüyordu. "Ha ha, ho ho ve hi hi."

Kolları savrulup ayakları maytap saçarak iki polka şarkısı boyunca daha dans etti ve bir dördüncüyü de ederdi ama haber bülteni için müziğe ara verildi. Uluslararası vaziyet her zamanki gibi içler acısıydı.

"Şahsen Stevie Wonder'ı tercih ederim ama" diye itiraf etti Chink, "ne fark eder ki? O kovboy kızlar çevredeki tek radyo istasyonu polkadan başka bir şey çalmıyor diye dırdırlanıyorlar ama bence gerçekten dans etmek istiyorsan *her şeyle* dans edebilirsin." Göstermek için ayağa kalkıp haberler eşliğinde dans etti.

Müzik "Lawrence Welk Cumhuriyet Polkasının Kahramanlarından Biridir" şarkısıyla yeniden başlayınca, Chink, Sissy'yi omuzlarından tutup kaldırdı ve çiçek bozuğu dans pistine çekti. "Ama ben Polka bilmem ki" diye itiraz etti Sissy.

"Ben de" dedi Chink. "Ha ha, ho ho ve hi hi." Kaşla göz arasında kireçtaşı zeminde ayaklarını sürüyerek kol kola sallanmaya başladılar. Mağaranın kavisli duvarlarında fır fır dönüyordu gölgeleri. Titrek tüylü gece kuşları uçuşuyordu. Bir yarasa pırpır ederek mağaradan çıktı, radarıyla etrafı şöyle bir tarayıp doğruca Kenny's Castaways'e yöneldi.

Dans etmeye doyduklarında Sissy'yi çukurun karşı tarafındaki en karanlık köşeye götürdü ve yumuşak bir yığının üzerine oturttu Chink: kurumuş buğday çimleri, solmuş Kızılderili battaniyeleri ve kılıfsız, eski kuştüyü yastıklar. Fena kokuyordu. Mantar, klor ve tuzlu su birikintilerinin o bildik seks karışımıydı bu. Bonanza Jellybean'in bir o kadar bildik kokusu da hepsinin içinden belli ediyordu kendini: karanfil, karamela şekeri ve gümüş bir kurşunla vuruldum dediği yere her gün sürdüğü kaktüs suyundan yapılma krem.

"Demek Jelly, Chink'e yaptığı ziyaretleri böyle geçiriyor" diye düşündü Sissy. Diğer kovboy kızlar da erkeksiz kaldıklarına göre yoksa onlar da mı, diye şüphelenecekken bu merakını yarıda kesip acaba Chink *kendisine de* hallenecek mi diye düşünmeye başladı. Ellenip sıkıştırılmaya, şuna buna gelince her zaman pasif durmuştu; ama hiçbir erkek ona kendi isteği dışında sahip olmamıştı. Daha doğrusu, Julian'dan başka hiçbir erkek ona sahip olmamıştı.

Tam o sırada Chink hayret verici bir şey yaptı. Beyaz yeleli Japon, durduk yerde, hiç tereddütsüz uzanıp başparmaklarını tutu-

verdi! Onları sıktı, okşadı, ıslak öpücüklerle kapladı. Bir yandan da cilveler yapıp ne kadar güzel, sıradışı ve eşsiz olduklarını fısıldadı onlara. Bunu Julian bile yapmamıştı elbette. Jack Kerouac da başparmaklarına hayrandı ama o bile Sissy'nin başparmaklarına dokunmaya cüret etmemişti. Hatta başparmaklarına ithafen mısır kabuğunun içine bir şiir yazmıştı. Doğrusu her yerde yayımlanacak bir güzellemeydi bu, ama Kerouac ve arkadaşları Amerikan edebiyatının gelmiş geçmiş en kayıp adamını, yani Neal Cassady'nin babasını bulmak için yük vagonuyla Denver'a giderken aç bir berduş tarafından yenince, o muhteşem uzuvların öyküsünü anlatmak da bu yazara kaldı.

Bonanza Jellybean bile Sissy'nin başparmaklarına muhabbet göstermemişti.

Tahmin edileceği gibi, Sissy'nin ağzı bir karış açık kalmıştı. Korkmuş, afallamış, sevinmiş, neredeyse gözleri dolmuştu. Belli ki samimi hisler besleyen Chink, gecenin ilerleyen saatlerine dek Sissy'nin parmaklarına tapmaya devam etti. Nihayet geri kalan kısımlarına tapınmaya da zaman ayırdığında, kalbi de başparmakları gibi parıl parıl parlıyordu Sissy'nin.

"Eğer zina buysa tadını çıkarmalı" diye bağırdı. Chink içine dalarken, ayrık kalçalarını battaniyelerden yukarı yay gibi gerip şahlanarak, onu yarı yolda karşıladı.

70

"Yani yaşlı adamla cinsel ilişkiye girdin öyle mi?" diye sordu Dr. Robbins.

"Defalarca" dedi Sissy kızararak.

"Peki nasıldı? Yani şimdi ne hissediyorsun bu konuda?"

"Hmm, pek emin değilim. Julian'la seks yapmak bir itfaiye arabasına otostop çekip mahallenin etrafında dolanmak gibi mesela. Ama Chink'le bin dokuz yüz elli dokuz model koca bir Buick Roadmaster'la Chicago'dan Salt Lake City'ye gitmek gibiydi." Benzetmelerinin anlaşıldığından emin olmak için durakladı. Dr. Robbins ucuz bir otel odasının stor perdesiymiş gibi bıyığını çekip çekip bırakıyordu. Perde, Dr. Robbins'in istediği gibi durmuyordu bir türlü.

Sissy biraz daha açık izah etmeye karar verdi.

"Julian'la hızlı ve sertti. Her zaman biraz çaresizce sanki. Hep bir ihtiyaçla. Yokluğun, yapayalnız bir boşluğun içine düşmemek için cinsel organlarımızla tutunur gibi yapışıyorduk birbirimize. Bu, âşıkların çoğu için geçerli gibi geliyor bana. Ama Chink'le tamamen rahat, yumuşak, yavaş ve de nasıl desem, edepsizceydi. Sürekli kikirdeyip sırıtıyor ve kaşınıyordu ve orgazm olmadan saatlerce devam edebiliyordu. Gerçek bir Roadmaster. Bir defasında beni düzerken bir yandan da tatlı patates pudingi yemişti. Parmaklarından bana da yedirdi. O benim meme uçlarımdan yaladı pudingi, ben de onun taşaklarından. İki habeş maymunuymuşuz gibi hissettim. Hoşuma gitti. Doğrusu biraz özlüyorum ama Jelly'yle yaptıklarımızı özlediğimden fazla değil."

"Demek istediğin...?"

"Evet."

"Hmm. Anlıyorum. Neyse biz Chink'ten bahsetmeye devam edelim. Şey yaptığınız... mmm, seviştiğiniz o üç gün boyunca..."

"Evet seviştik Doktor. Edepsizce de olsa. Belki de bilhassa edepsizce olduğu için. Aşk kirli iştir, bilirsiniz."

Dr. Robbins bıyık perdesini sıkıca çekti. Perde öyle bir hızla indi ki neredeyse yırtılıyordu. "Yaşlı moruk sana gerçekten de bir şeyler hissettirdi, öyle değil mi?"

"Nasıl hissetmem? Adam başparmaklarıma tapındı."

Dr. Robbins önce Sissy'nin preaksiyel parmaklarına, sonra kendininkilere uzun uzun baktı. Kayda değer tek fark boyutlarıydı. Dr. Robbins her iki çift başparmakta da Sissy'ninkinde de kendininkinde de volar yüzeyde düz, dorsal yüzeyde yumuşak ve yuvarlak, yani yarı silindir biçiminde eklemler görüyordu. Bu kemiklerin, bağ dokuları ve kıkırdaklarla birbirine bağlandığını biliyordu. "Eyer eklemi" diye de anılan başparmak eklemine resmi olarak karpometakarpal eklem dendiğini hatırladı. Eyer eklemi. Bu güzeldi işte. Kovboy kızlar için de bir şeyler ifade edebilirdi.

Sissy bir falanksını büktüğü zaman yatay eksende sajital yüzeydeki hareketi belirleyen bir hareket gerçekleştiğini biliyordu. Kendisi bir falanksını büktüğünde de aynı şey oluyordu elbette. Sissy'ninki daha büyük bir gösteriydi sadece.

Güç bela tıp fakültesi günlerine dönüp başparmağın kas yapısını hatırlayınca, "Büyüklüğü ne olursa olsun fleksör pollisis brevis, fleksör pollisis brevistir" diye düşündü.

Derken, Dr. Robbins hastasının başparmaklarına bir kez daha baktı ve aradaki fark büyüklükten daha detaylı göründü birden gözüne. Etraflarındaki boşluğu yırtıcı bir açlıkla yalayıp yutan bir çift çekiç başlı köpekbalığı gördü. Gözlerini kırptı ve kırptığı anda köpekbalıklarının yerine bir çift armut geldi. Dolgun ve lezzetli, Cezanne tarafından görünmez bir tuvale boyanmışçasına koskoca ve tatlı tatlı salınıyorlardı oracıkta. Tekrar gözlerini kırptı ve...

Sissy onun gözlerini kırpıştırdığını fark etti, kifayetsiz karşılaştırma çabasını sezdi. "Belki benim başparmaklarım şiirden anlıyordur da sizinkiler anlamıyordur Doktor" dedi Sissy. Duraksadı. "Veya şöyle de diyebiliriz: Sizin başparmağınız var, bense başparmağın ta kendisiyim."

Stor perde rulosuna gürültüyle sarılarak pencerenin tepesine fırladı.

"Seviştiğiniz o üç gün boyunca yaşlı münzevi seninle konuşmaya devam etti anlaşılan" diye kaldığı yerden devam etti Dr. Robbins; inatçı alçak. "Sana geçmişinden ve biraz da felsefesinden bahsetti. Sen de onun sözlerini benle paylaşma nezaketini gösterdin."

"Onu birilerine anlatmaya ihtiyacım vardı. Jellybean'i de öyle."

"Evet evet. Ona da geleceğiz. Ama merak ediyorum. Başka bir şey söyledi mi? Mesela hayatla ilgili ya da benim için önemli olabilecek herhangi bir şey..."

Sissy gülümsedi. Kürkünde Con Edison fabrikasının isini taşıyan sıska bir yabanarısı, psikiyatristinin bıyıkları etrafında dolanıyordu; kılların birkaçı hâlâ şarap yüzünden yapış yapıştı belki ama Robbins'in umurunda değildi. Dr. Goldman camekânda duruyor, nihayet görüşmeyi bölmek için cesaretini topluyordu belki de ama Robbins onu da umursamıyordu. Sissy'nin gülümsemesi daha da genişledi. "Chink demişti ki kimileri altın, kimileri de bilgelik peşinde koşarmış. Akıl akçesi dilenen, berduşlar gibi kapalı kapılara dayanan bir spiritüel dilenciler nesli yarattık diyordu. 'Yaşlı adamın biri bir kulübeye ya da bir mağaraya yerleşip sakalını da uzattı mı sırf GİRMEK YASAK tabelasını okumaya kilometrelerce öteden bir ton insan üşüşür' dedi.

"Siz de Chink'le bu yüzden mi ilgileniyorsunuz Doktor? Sizce dünyanın geri kalanının bilmediği bir şeyler mi biliyor? Kurtulmamıza katkıda bulunacak bir şey."

Perdeyi salıverip ne hali varsa görsün diye bırakan Dr. Robbins atıldı: "Hayır, hayır, bin kere hayır! Bir kere zamana tutsak olmuşluk ve yalnızlık duygularının üstesinden gelecek içsel kaynakları keşfedemeyen insanlara, kendini bir cevap olarak ortaya koyan hiç kimseye kesinlikle güvenim yok. İkincisi, kurtulmakla zerre kadar ilgilenmiyorum; çünkü kurtulacağımız bir şey olduğuna inanmıyorum. Benim durumum şu: Beynin ihanetine uğramış bir psikiyatristim ben. Yıldız ışığının ihanetine uğramış bir astronom gibi. Ya da sarımsağın ihanetine uğramış bir aşçı. Yine de yaşama dair hem bilgelik hem de hayatta kalma yöntemi diyebileceğimiz bir bakış açısı geliştirdim. Henüz kusursuz değil ama beni idare ediyor. Bunu kavrayacak cesaret ve hayal gücüne sahip nadir birkaç hasta için de iyi bir örnek olabilir. Örnek olacak kadar mutlu ve sağlıklı yaşamayan bir

psikiyatrist ya da psikoloğun, koltuğunu kaplayan döşemelik kumaş kadar değeri yoktur. Böylelerini kırbaçlamak, işini düzgün yapmadığı için mahkemeye vermek lazım. Ama konumuza dönersek, Chink'ten bahsetmeye başladığın anda bir akrabalık, belki de benimkine yakın bir yaklaşım sezdim. Belki kozmik muhallebinin gelgitlerine dair benimkilerden daha da ileri fikirleri vardır. Belki de yoktur. Eğer yoksa *c'est la* lanet *vie*. Eğer varsa bunlardan bahsetmemizin ikimize de, sana da bana da faydası olabilir. 'Olumsuz telafi' mekanizmalarından bahsetmekten bin kat iyidir."

"Madem öyle, memnuniyetle" dedi Sissy, hoşuna gittiği belliydi. "Doğruyu söylemek gerekirse, Chink'ten anlamlı bir şeyler çıkar mı bilmiyorum. Öyle bir şey iddia etmiyordu, ama gizlemek için böyle söylüyor da olabilir. Konuşmalarımızdan hatırladığım kadarını olduğu gibi anlatırım, siz de kendiniz değerlendirirsiniz artık. Uygun mudur?"

Üstdudağından lime lime sarkan perdeden bahsedermiş gibi "Sal gitsin" dedi Dr. Robbins.

71

Bozkır.* Ne güzel bir kelime değil mi? Tombul küçük bir ay gibi yuvarlanıyor insanın dilinde. İngiliz dilindeki en sevimli kelimelerden biri olmalı bozkır. Aslında Fransızca olsa bile. Latince tarla kelimesine dişi bir ek getirilerek türetilmiştir. Öyleyse dişi bir çayırdır bozkır. Sözlükte mera ya da otlak diye tanımlanan eril bir çayırdan daha geniş ve vahşi, daha hoyrat, daha okyanusvari ve dayanıklıdır, daha fazla yaşam türü barındırır.

Bozkırı topografik açıdan bir kilimle kıyaslarsak, Dakota tepeleri kilimin altında bowling topları duran bir bozkırdır. Dakota tepelerinin flora ve faunası da bitişiğindeki bozkırla aşağı yukarı aynıdır. Chink, yüksek bir kayalığın üzerinden, tepelerde yaşamayı tercih eden bazı organizmaları gösteriyordu Sissy'ye. Farklı ot türlerini gösterdi: buğday çimi ve mavi renkli sakalotu, çövenotu ve çöl buğdayı, iğneotu ve tarak sarkaçotu. Çiçekleri gösterdi: yıldızçiçeği ve altın başak, yılankökü ve koni çiçekleri, çayır gülleri ve mor yonca. Yoncanın çok lezzetli olduğunu, kahvaltıda sık sık yonca yediğini, keçi gibi otlandığını söylüyordu. Çayır köpeği köylerini ve porsukların takıldığı yeraltı barlarını gösterdi ona. Lazım olursa kır kurtlarını ya da kaya kartallarını nerede bulacaklarını gösterdi. Tarlakuşu tuzaklarının kurulu olduğu yerleri, kızartılacak irilikte en iyi çıngıraklı yılanların takıldığı kayaları. Tavşanların, çukur baykuşlarının, gelinciklerin ve kekliklerin yaşam alanlarını gösterdi. Milyonlarca küçük göz Siwash bayırından bakınca görünmüyordu; ama tepeler fare doluydu ve Chink, Sissy'ye farelerden de bahsetti: geyik fareleri, çayır fareleri, hasat fareleri, çukur fareleri ve keseli fareler. Chink, arada geçerken uğrayan turnalar da dahil, Dakota tepelerinde yaşayan tüm canlıları derinlemesine anlatmıştı, biri hariç. Kovboy kızlar.

* Prairie.

"Kovboy kızlarla aranızdaki sorun ne?" diye sordu Sissy sonunda. Tam da Rubber Rose'un tepesinde bir yerde tünemişlerdi. Buradan bakıldığında oyuncak bir çiftlik, pasta ustası Norman'ın elinden çıkma bir minyatür gibi duruyordu; yeterince ayak başparmağı ve vakti olsaydı tabii. "Neden onlara daha dostça davranmıyorsun?" Chink sadece omuz silkti. Erken iniş yapan turnalara yenilerinin katıldığı Siwash Gölü'ne dikiliydi bakışları.

"Anlaşılan Jelly denen o azgın küçük alçakla iyi anlaşıyorsunuz. Zavallı Debbie de seni bir tür Tanrı falan sanıyor. Ama kızların çoğu Delores'le aynı fikirde. Delores senin tam bir Tanrı olduğunu söylüyor. Tıpkı kalantor maço Tanrımız gibi, mağrur bir edayla yüksekler-de oturuyormuşsun sen de: paranoyak, huysuz ve bütünüyle ilgisiz."

Saçı sakalına karışmış Japon kıs kıs güldü. "Delores, Tanrı konusunda haklı" dedi. "Onu farklı kılan yokluğu. Yahudi-Hıristiyan kültürü, başarısını Yehova'nın asla yüzünü göstermemesine borçlu. Hiçbir zaman görülmediği için iradesine de asla karşı koyulamıyor. Kitleleri kontrol altına almak için her şeye kadir bir kuvvete duyulan korkudan daha iyi bir yöntem olabilir mi?"

"Ama sen öyle değilsin."

"Tabii ki öyle değilim. Ben bir insanım, Tanrı değil. Ayrıca Tanrı olsam da Yehova olmazdım. Yehova'yla aramdaki tek benzerlik ikimizin de bekâr olmamız. Kadim Tanrıların en yalnızı Yehova asla evlenmedi. Bir kez olsun biriyle çıkmadı bile. Nevrotik, otoriter puştun teki olmasına şaşmamalı."

"Bir de kendine bak" dedi Sissy. "Senden yardım almak için her yerden insanlar geliyor ve sen onları kırk metre bile yaklaştırmıyorsun kendine."

"Onlara yardımcı olacak bir şeyim olduğunu nereden çıkardın?"

Sissy, uzun ince sırtını tepelere ve bozkıra vererek Chink'e doğru döndü. "Bir sürü güzel şey anlattın bana. Naz yapmayı bırak! Belki bir kâhin değilsin, orasını bilemem; ama eğer istesen, seni arayıp bulan bu insanlara yardımcı olacak kadar bilgesin."

"Ama istemiyorum."

"Neden?" O sırada Sissy, Chink'in spermleriyle öyle doluydu ki yürürken şapırdıyordu. Kişiliğini irdeleme hakkını da görmüştü kendinde.

Yaşlı münzevi iç geçirdi ama sırıtması dudaklarını terk etmedi. "Bak" dedi, "beni arayıp bulan bu genç insanlar benim hakkımda yanılıyorlar. Kim olduğumu çarpıtan filtrelerden bakıyorlar bana. Bir şahit tepenin üstünde, mağarada yaşadığımı duyup basit bir hayat yaşadığım sonucuna varıyorlar. Ama öyle yaşamıyorum, yaşamayacağım ve yaşamam da. Basitlik basit insanlar içindir!" Chink irice bir kireçtaşı parçasını uçurumdan aşağı atarak bu ifadesinin altını çizdi. Dikkat edin geyik fareleri! Çayır fareleri! Hasat fareleri! Çukur fareleri! Keseli fareler! Dikkat!

"Hayat basit değil, son derece karmaşık. Basitlik sevdası, gerçeklerden kaçmaya yarayan uyuşturucu ya da alkolden farksız. Hayat karşıtı bir tavır bu. Donuk renkli kıyafetlerle sıkıcı odalarda oturup mum ışığında nane çayı içen bu 'basit' insanlar yaşıyormuş gibi yapıyorlar. Ölümden yana olduklarının farkında değiller. Ölüm basittir ama hayat zengindir. Ben bu zenginliği kucaklıyorum, ne kadar karmaşık o kadar iyi. Düzensizlikten zevk alıyorum ve..."

"Ama mağaran düzensiz değil" diye itiraz etti Sissy. "Düzenli ve temiz."

"Demek istediğin buysa, pasaklı değilim. Pasaklılar düzensizliği sevmezler. Kendi başlarının çaresine bakamadıkları için düzensiz yaşayan aciz insanlardır onlar. İkisi aynı şey değil. Ben mağaramı, yaşamın düzensizliğinin nasılsa yeniden darmadağın edeceğini bilerek düzenliyorum. Bu güzel bir şey, doğru bir şey, paradoksun bir parçası bu. Basitliğin güzel yanı da karmaşıklığı kendine çekmesi..."

"Basitliğin güzel yanı mı dedin? O zaman basitliğe değer veriyorsun aslında. Kendinle çelişmiş oldun." Çelişkileri kokusundan tanımayı Julian öğretmişti Sissy'ye.

"Elbette kendimle çeliştim. Her zaman çelişirim. Yalnızca mantıkçılar ve geri zekâlılar asla kendileriyle çelişmezler. Ve bu tutarlılıkları yüzünden hayatla çelişirler."

"Hmmm." Sissy bir yere varamıyordu. Belki geri adım atıp başka bir açıdan yaklaşmalıydı. Başparmaklar burada bir işe yaramıyordu. "Hacılar seni başka nasıl yanlış anlıyorlar?" O anda toparlayabildiği en iyi soru buydu.

"Yetişkinlik hayatımın büyük kısmını vahşi doğada geçirdiğim için otomatik olarak Doğa manyağı olduğumu düşünüyorlar. Bir kere 'Doğa' muazzam genişlikte bir kelime; aşırı derecede anlamla ıslandığı için, yorumları sıktıkça kovalar dolduran o sünger kelimelerden biri ve hiç şüphesiz ki Doğa pek çok anlamda benim sevgilim; çünkü Doğa zaten pek çok anlamda sevgilinin *ta kendisi*. Şansım vardı ki pek çok kültürün çoktan unuttuğu bir şeyi oldukça genç yaşta yeniden keşfettim; tarladaki her yıldızçiçeğinin en az benimki kadar güçlü bir kişiliği olduğunu. Bunun hayatımı değiştirmediğini sanma. Ama Doğa hatasız değildir. Doğa hata yapar. Evrim de bundan ibarettir zaten, deneyip yanılarak büyümek. Doğa salak ve acımasız olabilir. Hem de ne acımasız! Bunda sorun yok. Doğa'nın aptal ve çirkin olmasında yanlış bir şey yok; çünkü aynı zamanda paradoksal olarak dâhice ve harikulade. Ama doğal olmayanı hariç tutup da doğal olana tapmak Organik Faşizmdir. Benim hacıların çoğunun yaptığı da bu. Gayet faşist bir tavır içindeler, kendi inançlarını paylaşmayanlara kesinlikle tahammülleri yok. Sözde bütün pasifistlerin nefret ettiği uzlaşmazlık ve gerilimlerin en anlaşmazlık yaratan türlerini besliyorlar. Dudaklarını böğürtlen suyuyla boyayan bir kadının Revlon ruj süren bir kadından bir şekilde üstün olduğunu iddia etmek safsatadan başka bir şey değil; saçma sapan entel bilgelik zırvalıkları bunlar. Ruj kimyasal bir bileşim, böğürtlen suyu da öyle, ikisi de yüze renk vermeye yarıyor. Eğer rujun böğürtlen suyundan üstün faydaları varsa teknolojinin ruju üreten *o kısmını* takdir ediverelim. Organik dünya muhteşem ama organik olmayanı da fena sayılmaz. Plastik ve icatlar dünyasının da kendine göre sürprizleri var."

Chink, şeker gibi çizgili plastik radyosunu alıp son günlerde Sissy'yi öptüğü zamanki kadar değilse bile, neredeyse öyle bir tutkuyla öptü.

"Bir şey iyi olduğu için iyidir" diye devam etti "doğal olduğu için değil. Bir şey kötü olduğu için kötüdür, yapay olduğu için değil. Çıngıraklı yılan tarafından ısırılmanın, silahla vurulmaktan zerre kadar iyi bir yanı yok. Gümüş kurşunsa başka tabii. Ha ha, ho ho ve hi hi."

"Ama" dedi Sissy. Sissy şahittepede kıçının üzerinde otururken "ama" demişti. İngiliz dilinin şiirsel olanakları gerçekten de sınırsız.*

"Ama" dedi Sissy "ama onları düzeltmek için hiçbir şey yapmıyorsan hacılarının yanlış anlamalarını nasıl eleştirebilirsin ki? Gerçeğe ulaşmak için istekliler ama sen onlara şans vermiyorsun."

Chink başını salladı. Bunalmıştı ama sırıtmaya devam ediyordu. Dişleri mahmuz gibi parlıyordu güneşte. Çizmeleriyle ölecekti.

"Ne şans veriyorlar ki bana?" "Yeni bir Meher Baba, yeni bir Guru Maharaj Ji, kahrolası yeni bir İsa mı olayım? Teşekkürler; ama kalsın. Buna ihtiyacım yok, *onların da* yok, dünyanın da yok."

"Dünyanın yeni bir İsa'ya ihtiyacı yok mu?" Şahsen Sissy İsa'ya hiçbir zaman fazla özlem duymamıştı; ama diğer insanlar için dondurmalı turta gibidir herhalde diye düşünüyordu.

"Kesinlikle hayır! Başka Doğulu terapist istemez."

Kalkıp gerinen, dolaşmış sakallarını çekiştiren Chink başıyla işaret etti. "Gölün orada yetişen bodur ayçiçeklerini görüyor musun? Yerelması onlar. Doğru hazırlandığı zaman köklerinin tadı tatlı patatesi andırır." Dudaklarını şaplattı. Belli ki konuşmadan sıkılmıştı.

Oysa Sissy'nin merakı uyanmıştı bir kere. Israr etti. "Doğulu terapistten kastın ne?"

"Doğulu terapistler" diye tekrarladı Chink ilgisizce. Elini bornozuna daldırıp birkaç ardıç kozalağı çıkardı ve hokkabaz gibi ustaca atıp tutmaya başladı. Ed Sullivan Show'un gösterimden kalkmış olması içler acısıydı.

"Doğu terapilerinin İsa'yla ne ilgisi var?" diye sordu Sissy. "Ya da seninle?" Bir yandan ardı ardına dönüp duran ardıç kozalaklarına bakarak gülümsüyordu ki yeteneklerine aldırmadığını düşünmesin.

Kozalaklar gruplar halinde uçurumdan aşağı kayanın peşinden yuvarlandı. Fareler, kaskınızı giymeyi unutmayın! "Anlamadıysan anlatayım..." dedi Chink. "Meher Baba, Guru Maharaj Ji, İsa ve yakın zamanda yığınla takipçisi olan diğer kutsal adamların ortak bir numarası vardı. Hepsi de kesin bir bağlılık talep ediyordu. 'Beni tüm kalbinle, ruhunla, tüm gücünle sev ve emirlerimi kayıtsız şartsız yerine getir'. Ortak istekleri buydu. Tamam, harika. Birine böyle eksik-

* But: Ama; Butte: Şahittepe; Butt: Kıç.

siz ve saf bir sevgi duymayı, kendini birine bütünüyle ve cömertçe adamayı başarabilirsen ve o biri de müşfik biriyse, hayatın ister istemez iyiye gider. Tüm varlığın bunun gücüyle bir dönüşüme uğrar ve verdiği gönül rahatlığı da sen yaşadıkça devam eder.

"Ama bu bir terapidir. Olağanüstü bir terapi, muhteşem bir terapi, dâhice bir terapi ama *sadece* bir terapi. Semptomları giderir, hastalığı görmezden gelir. Tek bir evrensel soruya bile cevap vermez ya da insanı nihai gerçeğe bir adım bile yaklaştırmaz. Evet, iyi hissettirir ve ben de iyi hissettiren her şeyin yanındayım. Yerin dibine batıracak halim yok. Ama kimse kendini kandırmasın: Muğlak bir dogmayla gelen popüler bir öğretmene ruhen bağlanmak, deneyimi daha tahammül edilir kılmanın bir yoludur yalnızca. Deneyimi anlamanın ya da en azından doğru bir şekilde açıklamanın *değil*.

"Mürit, deneyime tahammül edebilmek için ustayı kucaklar. Böylesi bir tepki anlaşılabilir ama ne cesurca ne de özgürleştirici sayılır bu. Cesur ve özgürleştirici olan, deneyimi kucaklayıp hocaya tahammül etmektir. Böylece sevgiyle kamufle etmek yerine, en azından deneyimlediğimiz şeyin ne olduğunu öğrenebiliriz.

"Eğer ustan seni gerçekten sevse, bunu sana anlatır. Dünyevi deneyimin bağlarından kurtulmak için kendini bir ustaya bağlarsın. Bağ bağdır. Ustan seni gerçekten sevse, ona bağlılık göstermeni istemezdi. Özgür bırakırdı seni, her şeyden önce de kendinden.

"İnsanları geri çevirdiğim için taş yürekli bir canavar gibi davrandığımı düşünüyorsun. Oysa tam tersi. Ben, hacılarımı daha müridim olmadan *önce* özgür bırakıyorum sadece. Elimden gelenin en iyisi bu."

Anlayışla başını salladı Sissy. "Bu çok hoş, gerçekten öyle. Tek sorun, senin hacıların bunu bilmemesi."

"Anlaması onlara kalmış. Yoksa aynı hazır konserve mamayı yedirmiş olurum ben de. Herkes bu deneyimi kendisi çözmeli. Üzgünüm. Çoğu insanın dışsallaştırılmış, nesnel sembollere tutunmaya ihtiyaç duyduğunun farkındayım. Çok yazık. Çünkü bilseler de bilmeseler de, aradıkları içsel ve öznel bir şey. Toplu çözümler yok! Her insanın bunu kendi kendine halletmesi gerekiyor. Tamam, reh-

berler var; ama rehberlerin en bilgesi bile çukurun *sana ait olan* bölgesinde kör. Hayır, insanın hayatta yapabileceği tek şey, kendi bütünlüğüne, hayal gücüne ve bireyselliğine sahip çıkmak ve bunları daima yanında, en önde ve net bir şekilde odağında tutarak deneyim denen o dansın ortasına atılmaktır.

"Kendi efendin ol!

"Kendi İsa'n ol!

"Kendi uçan dairen ol! Kendini kurtar.

"Kendi sevgilin ol! Kalbi özgür bırak!"

Sissy sperm lekeli külotuyla oturduğu güneşli kayanın üzerinde son derece sessizdi. Düşünecek çok şeyi olduğu kanısındaydı. Yine de aklında bir soru daha vardı ve sonunda sordu onu. "'Özgürlük' kelimesini oldukça sık kullanıyorsun" diye başladı söze. "Özgürlük senin için tam olarak neyi ifade ediyor?"

Chink'in cevabı çabuk geldi. "Evrende özgürce koşup oynama özgürlüğünü elbette."

Bunun üzerine uzanıp Sissy'nin külotunu kalçalarına demirleyen lastiği yakaladı. Sissy bacaklarını kaldırdı ve şık bir hareketle külotunu çıkarıp uçurumun kenarından aşağı fırlattı. Dakota'nın fareler dünyasında hava hareketleri açısından oldukça yoğun bir gündü bu.

Belki de sürekli tanıtımdan sıkılmıştı bulutlar. Ansel Adams'ın kocaman kamerası karşısında poz vermek güzeldi, resimlerini yapan manzara ressamları anlayışlı ve saygılıydılar. Arada sırada filmlerde görünmek, kovboylar ve askerler kahramanca hareketlerde bulunurken arka planda kendi halinde salınmak bile bulutları rencide etmemiş, aksine, hoşlarına gitmişti. Ama şimdi o meteoroloji uydulari, o uzay paparazzileri, nereye gitseler takip ediyor, sürekli fotoğraflarını çekiyor ne huzur ne özel hayat bırakıyorlardı. Fotoğrafları her gün gazetelerdeydi! Jackie'nin nasıl hissettiğini anlayabiliyorlardı. Ve de Liz'in. Belki bulutlar bıkmış usanmıştı artık. Belki de koyu renk gözlükler ve peruklarla Güney Kutbu'nda gizleniyor, çoktandır hak ettikleri bir tatilin tadını çıkarıyorlardı.

Her halükârda Amerikan bozkırlarında iki haftadır tek bir bulut bile görülmemişti. Pastırma yazı dedikleri mevsimcik devam ediyordu. Beyin ne kadar buruşuk ve yapışkansa o kadar açık ve kurak bir gökyüzü Dakota tepeleri üzerinde uzanıyor, güneşin, geceleri hariç dinlenen turnaların uzun tüylerini, devrimci kovboy kızların zafer sarhoşu yüzlerini ve Sissy Gitche'in rektal dokularını durmaksızın ısıtmasına müsaade ediyordu.

Sissy'nin zihni, Marie Barth'ın ve milyonlarca Arap'ın düzenli olarak yaptığını biliyordu; ama bedeni, anal seksin verdiği tuhaf hazzın bu tuhaf acıyı telafi edip etmediğinden henüz emin değildi. Chink'in az önce temel deliğinde tatlı patates yağından kayganlaştırıcıyla yarım saatlik bir performans gösterdiği Sissy, şimdi güneşe karşı bir battaniye üzerinde karın üstü uzanıyordu.

Öyle sessizdi ki ev sahibi sonunda başını, –Mottburg'da su kestanesi ve tatlı patatesle değiş tokuş etmek için– diktiği yılan derisi kemerden kaldırıp ne düşündüğünü sordu. Böyle ketum bir adam düşündükleriyle ilgilendiği için koltukları kabaran Sissy, çabucak

cevap verdi: "Kovboy kızları". Bu doğruydu, gerçekten de kovboy kızları *düşünüyordu*. Hafifçe zonklayan anüsüyle ilgilenen, hafifçe zonklayan anüsüydü sadece. "Kovboy kızlara karşı ne hissettiğini bana anlatmaktan kaçınmayı başardın."

Chink güneşte parlayan her pulu, Sissy'ye, Delores'le ilgili kötü bir anıyı hatırlatan, ince uzun, yassı deriye verdi dikkatini yine. İç geçirdi, öksürdü ve burnundan soluduğu son nefesle homurdanarak, "Eehhmm, buradan görünen manzarayı güzelleştirdikleri kesin, hımmff" dedi.

"Küçük fıstıklar gözlerin için tam bir ziyafet, değil mi?" dedi Sissy. Sesinde suçlar bir hava vardı. Nereden geldiğini o da merak etti.

"Profesyonel modellik yapmış bir kadın göz sefasını ayıplarken biraz daha dikkatli olur sanırdım." Chink sözlerinin anlaşıldığından emin olana kadar uzun uzun baktı, sonra sürüngenin zarif üstderisine döndü. "Tamam güzeller. Gerçi hepsi de o kadar küçük değil." Big Red'in dana güreşi yaptığı günü hatırlamıştı belki de. "Ama onları izlemek için başka nedenler de var tabii."

"Mesela?"

"Eh, sen de biliyorsun ki Sissy, son yıllarda insanlarımızın başına gelmeyen kalmadı. İsyanlar, ayaklanmalar, gereksiz savaşlar ve savaş tehditleri, zihni sonsuzluğa açan uyuşturucular, zihni sonsuza dek bir hayal çukuruna gönderen uyuşturucular, akıl almaz teknolojik ilerlemeler ve yerleşik değerlerde şaşırtıcı gerilemeler, siyasi yolsuzluk, polis yolsuzluğu, kurumsal yolsuzluk, gösteri yürüyüşleri ve karşı gösteri yürüyüşleri, ekonomik gerileme ve enflasyonlar, sokaklarda suç, otel odalarında suç, petrol sızıntıları ve rock festivalleri, seçimler, suikastler, şu, bu ve diğerleri. Ama sen ve ben, kendimizi bütün bu olup bitenlerden esirgedik, bize dokunmadılar. Sen hepsinin içinden geçip gittin, ben de içimden geçip gitmelerine izin verdim. Sen kendini durmaksızın hareket etme sanatına adadın ben de hareketsizliğe. Sonuç pek farklı olmadı. Sen de ben de tuhaf bir saflık yakaladık. Sen güncel olayların sana asla bulaşamayacağı kadar hareketliydin, ben de bir o kadar hareketsiz ve uzak.

"Ama aşağıda çiftlikteki genç kadınlar..." Yaşlı adam bir elini çıngıraklı yılan derisinden kaldırıp Rubber Rose'u işaret etti. "O genç

kadınlar çağımızda yaşananların içine batmış haldeler, hem de tepeden tırnağa. Sen kendi travmanla dünyaya geldin ve onu muhteşem bir şekilde atlattın, ama onlar neredeyse bütün gençlik yılları boyunca travmadan travmaya sürüklendiler. Önce ailelerinin kültürü yüzüstü bıraktı onları, sonra da kendi kültürleri. Ne uyuşturucu ne okültizm işlerine yaradı; ne geleneksel ne de radikal politika beklentilerini karşıladı. Tırtıkladıkları felsefe sofrasında hiçbir şey lezzet vermedi. Akranlarının çoğu pes etti: Kırılan hevesleriyle rekabetçi Sistem'in içine yeniden daldılar ya da kendi hayalci kabuklarına çekildiler. Adına 'uçmak' diyorlar ama 'ayakta katatoni' daha uygun bir tanım belki de.

"Ama bu hanımlar bir kez daha onurlu bir girişimde bulunuyorlar, kendi hayatlarına yön vermeyi bir kez daha deniyorlar. Jellybean... ha ha, ho ho ve hi hi... Evet, bizim emsalsiz Bonanza Jellybean bir hayali alıp gerçeğe dönüştürdü. Çoktan unutulmuş bir çocukluk düşüne şekil verdi. Onları besleyen de bu, benim onları bu kadar ilgiyle izlememin sebebi de. Bunun onları nereye götüreceğini, orada özgür ve mutlu olup olmayacaklarını görmek istiyorum çünkü.

"Taş gibi kalçalarının kot pantolonlarına nasıl yapıştığını görmek için de bakıyorum tabii. Ha bu arada kalça demişken canım Sissyciğim, tatlı esmer deliğin nasıl, iyileşiyor gibi mi?"

Sissy bu münasebetsiz soruyu cevapsız bıraktı. "Onlara yardım etmek için yapabileceğin bir şey yok mu?" diye sordu.

"Yardım mı? Ha ha, ho ho ve hi hi. Buyrun bakalım. Yardımmış. Bir kere kendi başlarının çaresine bakmaları gerekiyor. Yani her birinin kendi başının çaresine bakması lazım demek istiyorum. Ayrıca *hiç kimseye* yardım edemeyeceğimi açıkça ifade ettiğimi sanıyordum."

"Ama..."

"Aması yok. Ruhsallıktan yana zengin bir adamım ben. Asya kökenli olduğum için hatırı sayılır bir ruhani mirası devraldım. Ama senin ve Debbie'nin ve o hacıların ve o hacı özentilerinin bir şeyi anlaması gerekiyor; bu serveti paylaşamam ben! Neden? Çünkü Asya'nın ruhsal para birimi sizin Batı kültürünüzde geçerli değil de ondan. Pigmelere dolar banknotları göndermekten farkı yok bunun. Afrika ormanlarında dolar molar geçmez. Pigmeler, dolar banknotla-

rını olsa olsa ateş yakmak için kullanabilirler. Batı dünyasında küçük küçük ateşler etrafında toplanmış insanlar görüyorum. Budizm, Taoizm, Hinduizm ve Zen'le ısıtıyorlar kendilerini. Bu felsefelerle yapabileceklerinin en iyisi de bu. Ellerini ve ayaklarını ısıtmak. Hinduizmden tam anlamıyla faydalanamazlar; çünkü Hindu değiller. Tao pek işlerine yaramaz; çünkü Çinli değiller. Zen bir süre sonra onları terk eder, ateşi söner; çünkü benim gibi Japon değiller. Doğunun dini felsefeleri yaşadıkları deneyimi belki bir süre aydınlatabilir ama neticede bir işe yaramaz; çünkü onlar kendi geçmişlerini inkâr ediyorlar, kendi kökleri hakkında yalan söylüyorlar. Budalaca bir hayalin ucuna bir gökkuşağı takabilirsin; Jellybean'in yaptığı da bu; ama bir yalanın kuyruğuna gökkuşağı bağlayamazsın.

"Siz Batılılar ruhsal anlamda fakirsiniz. Dini felsefeleriniz yoksul kalmış. E, ne yapalım öyleyse? Yoksul kaldılarsa bir sebebi vardır mutlaka. Bu sebebin ne olduğunu öğrenseniz olmaz mı? Kafayı kazıtıp yarısından fazlasını anlamadığınız geleneklerin kıyafetlerine, boncuklarına bürünmekten bin kat iyidir. Bir kere ruhsal fukaralığınızı kabul edin. İtiraf edin. Hareket noktası bu. Bu noktadan, fakirliğinizle çırılçıplak ve utanmadan başlayacak cesaretiniz yoksa, çukurdan çıkan yolu asla bulamazsınız. Doğu'dan ödünç aldığınız süslü püslü kıyafetler sahteliğinizi örtemez, sizi kendi yalanınızla büsbütün yalnız bırakır sadece."

Sissy, anal pusulasını güneşten ayırmadan dirseklerinin üzerinde doğruldu. "Peki bir Batılı, bu fakir haliyle ne yapabilir öyleyse?"

"Katlanabilir. Dürüstçe, dalgasını geçerek ve zarafetle katlanabilir buna."

"Hiç umut yok diyorsun yani?"

"Hayır. Batının ruhani issızlığının muhtemelen bir anlamı olduğunu ve bu anlamı keşfetmenin işe yarayacağını zaten söyledim. Daha yüce, daha dolu bir bilinç arayanlar, işe kendi halkının dini mirasını araştırarak başlamalı. Ama bu, kolay iş değil; çünkü Hıristiyanlık araya giriyor, tekerlekli bir dağ gibi tüm dönüş yollarını kapatıyor."

Sissy'nin sfinkteri, aşk sofrasına vurulup duran küçük bir yumruk gibiydi. O anki ruh haline yakışıyordu böylesi. "Anlamıyorum. Bizim

dini mirasımız Hıristiyanlık sanıyordum. Nasıl oluyor da araya giriyor?.."

"Of Sissy, yordun beni. *Hıristiyanlık* bir Doğu dinidir, şaşkın şey. Öğretilerinde harikulade bazı gerçekler barındırır; tıpkı Budizm ve Hinduizm'deki gibi evrensel gerçekler, tüm insanların kalbine ve ruhuna hitap edecek gerçekler. Ama Hıristiyanlık Doğu'dan çıktı, kaynağı oldukça şaibeliydi ve Batı'ya adımını attığında prensipleri çoktan büyük ölçüde saptırılmıştı zaten. Yehova denen o Doğulu yabancıdan önce Batı'da yüce bir Tanrı yok muydu sanıyorsun? Vardı. En eski Neolitik zamanlarda İngiltere'nin ve Avrupalı halkların, Angloların, Saksonların ve Latinlerin taptığı bir Tanrı vardı. Boynuzlu. Eski Tanrı. Verimli hasatlar ve hoplayıp zıplayan bebekler bağışlayan arsız bir keçi adam; müziği, dansı ve iyi yemeği seven, kıllı, neşeli bir Tanrı; tarlaların, ormanların ve şehvetin Tanrısı; meditasyonla da zinayla da çağırılabilen, dualara da şarkılara da kulak veren bir bereket kaynağı; zevki çilecilikten üstün tuttuğu için, kıskançlık ve intikam gibi huyları olmadığı için, sevdiği için çok sevilen bir Tanrı. Eski Tanrı'nın başlıca şölen günleri Walpurgisnacht (otuz nisan), Candlemas (iki şubat), Lammas (bir ağustos) ve Hallowe'en'di (otuz bir ekim). Şimdi Noel dediğiniz bayram, esasında Eski Tanrı'nın kış şenliklerinden biriydi. Zaten bütün tarihi kanıtlar İsa'nın temmuzda doğduğunu gösteriyor. Bu şölenler binlerce yıl, boyunca kutlandı. Eski Tanrı'ya duyulan hürmet, Hıristiyanlık Batıyı buzdan avucunun içine aldıktan çok sonra bile çoğunlukla Yeşil Jack ya da Robin Goodfellow kisvesi altında gizlice devam etti. Ama Hıristiyanlığın güçleri son derece sinsiydi. Kilise, Eski Ahit'te parlayan bir melek, Tanrı'nın başyardımcılarından biri diye geçen Lucifer'in imajını kasten değiştirmeye koyuldu. Lucifer'in boynuzları, azgın bir teke gibi çatal toynakları olduğunu söylemeye başladılar. Diğer bir deyişle, Hıristiyan fethinin liderleri, Eski Tanrı'nın fiziksel özelliklerini ve kısmen de kişiliğini Lucifer'e atfettiler. Eski Tanrı'yı kurnazlıkla Şeytan'a çevirdiler. İnsanlık tarihinin en acımasız iftirası, en büyük hakareti, en haince tahrifatıydı bu. O eski Papaların yanında ABD Başkanı bile kendi halinde bir karnaval üçkâğıtçısı sayılır."

Tepenin aşağılarında bir yerden bir ormantavuğunun titreşimli kanat sesi duyuldu. Sissy'nin anüsüne ses kablosu bağlansa, tam da bu sesi çıkarırdı. Arada yoklayan bir iki parmağı saymazsak, bir zamanlar namuslu bir rektumu vardı Sissy'nin; yaşlı münzeviyle şimdi tartıştıkları meselelere pek ilgi duymazdı. Evrenle ilişkisini hareket üzerine kurmuştu; somut, heyecan verici ve bütündü bu ilişki. Mükemmel bir şekilde birbirine eklenen durak ve başlangıçlarına yaşam ve ölümün ritimlerini sığdırıp onlarla bir olmuştu. Hepsinin o delice sınırında, yükseklerde, özgürce dolaşıyordu; hayatın verdiği hazzı ve dehşeti kendi başparmaklarıyla kaşıklıyordu o günlerde. Ama her şey değişir. Belki artık o kadar kuvvetle *hissetmediğine* göre, bu defa da *bilmesi* gerekiyordu evreni. Bir soru daha sordu Sissy.

"Diyelim ki ben, yani biz Batılılar kendi geçmişimizi derinlemesine araştırdık, ne bulacağız orada? Değerli bir şey mi? Sizin Doğulu mirasınız kadar zengin bir şey mi? Neyle karşılaşacağız?"

"Kadınlarla Sissy. Ve bitkilerle. Kadınlar ve bitkiler. Çoğunlukla da yan yana.

"Bitkiler kuvvetlidir ve barındırdıkları pek çok sır vardır. Yaşamlarımız bitkilerin dünyasına hayal bile edemeyeceğimiz kadar sıkı sıkıya bağlı. Eski Din, bitki yaşamının üstün inceliklerinin farkındaydı; yetişenleri anlamaya ve hakkını vermeye çalışıyordu. Eski dinin gelişmiş mezheplerinden biri olan Druidler, adlarını eski İrlanda dilinde ilk hecesi 'meşe' ve ikincisi de 'bilen kişi' anlamına gelen *druuid* kelimesinden almışlardı. Yani druid hem meşeler hem de meşelerin üzerinde büyüyen ve Druidlerin kutsal saydığı, sözde zehirli ökseotu hakkında bilgi sahibi insan demekti.

"Eski zamanlarda her köyün en az bir Bilge Kadını olurdu. Bu hanımlar botanik konusunda engin bir tecrübeye sahipti. Mantar ve otlarla içli dışlıydılar. Bitkileri bedene şifa vermek ve ruhu özgürleştirmek için kullanıyorlardı. Bu kadınlar birer bakıcı ve hemşireydi elbette. Yaptıkları bitkisel ilaçların çoğu bugün hâlâ kullanılıyor; yüksükotundan elde edilen digitalis ve güzelavratotundan elde edilen *atropine* gibi

"Evet, asıl mirasınızı Hıristiyan fethinin öncesine kadar kazırsanız muhteşem işler yapan kadınlar bulacaksınız. Kadınlar, Eski

Tanrı'nın yalnızca baş hizmetkârı değil aynı zamanda metresi, balkabağından tahtının ardındaki kuvvettiler. Kadınlar idare ediyordu Eski Dini. Pek az rahibi, bolca rahibesi vardı. Belli bir inanç sistemi yoktu, her rahibe dini kendine göre yorumluyordu. Eski Tanrı'ya yol gösteren, yaratan ve yok eden, Ulu Anaydı. Anası, karısı, kızı, kız kardeşi, dengi ve doludizgin düzüşmelerindeki coşkulu eşiydi onun.

"Hıristiyanlığın ötesine bakabilirsen bir sürü ebe, Tanrıça, büyücü ve Lütuf'la karşılaşırsın. Sürüleri güdenleri, bebekleri doğurtanları, yaşamın koruyucularını bulursun. Çıplak ya da yeşil bitkilerden elbiseler giymiş dansçılar vardır. Galyalı kadınlar gibi uzun boylu, görkemli, asil kadınlar. Halka arabuluculuk eden, çocuklarını eğitenler. Doğa'nın rahibeleri, savaşçı Kelt kraliçeleri. Pagan Roma İmparatorluğu'nun hoşgörülü dişi liderleriyle karşılaşırsın; diktatörlere, papalara hiç mi hiç benzemezler! Astronomiyi, matematiği bilen, çağın istisnasız en mükemmel teknoloji harikası Stonehenge'i yaratan Druid kadınlarını bulursun.

"Yani eski uygarlığınızda hazine bol... ama ulaşabilseniz. Benimkine benzeyip benzemediği ayrı mesele. Eksik kaldığı nokta ışıktı belki de. Buda, Rama ve Lao-tzu dünyaya ışık getirdiler. Bildiğin ışık. İsa da ışığın canlı bir tezahürüydü; ama öğretileri Batı'ya ithal edilene kadar Azil Paul lambanın fitilini çoktan kırpmıştı bile. İsa'nın ışığı azaldı azaldı, dördüncü yüzyılda da hepten söndü. Hıristiyanlıkta azıcık bir sıcaklık bile kalmadı; kalorisi hiçbir zaman yüksek değildi muhtemelen. Hâlbuki Eski Din sıcacıktı. Isıdan yana hiçbir eksiği yoktu. Ama çok az ışık veren bir ısıydı bu. Memeli bedenindeki her tüyü, üreme sürecindeki her hücreyi ısıtıyordu da ruhun en yüce kubbesinden sallanan o altın G. E.* ampulünü yakamıyordu. Eski Din'de yeterince duyusal enerji vardı, aydınlanmaya yönlendirilse takipçilerini oraya ulaştırırdı şüphesiz. Ama ne yazık ki sıcaklığı adamakıllı ışığa dönüşemeden Hıristiyanlık tarafından yıkılıp güçsüz bırakıldı. Tamamlanması gereken yol, Batılı insanın mantıklı hedefi budur belki de. Bireysel olarak tabii, örgütlü gruplar halinde değil. Pagan ateşlerinin yeniden yakılıp ışığa dönüşmesi için en mantıklı yer de Amerika Birleşik Devletleri. Yani, belki. Yanılıyor da olabili-

* General Electric.

rim. Ama eski uygarlığınızda pek çok hazine olduğunu kesinlikle söyleyebilirim, tabii ulaşabilirseniz."

"Ama geri dönemeyiz" dedi Sissy. "Geçmişte yaşayamayız."

"Hayır yaşayamazsınız. Teknoloji çevre kadar, ruhları da şekillendirir. Batılı halklar pagan miraslarından derinlemesine faydalanamayacak kadar gelişmiş ve Doğa'dan temelli uzaklaşmışlardır belki de. Yine de tekrar bağ kurulabilir. Hatta kurulması *şart*. Ama geçmişle temas kurmak, ruhsal gelişiminizin kopan akışını yeniden sağlamak, basit ve rüstik yaşam biçimlerine romantik ve duygusal bir dönüşle aynı şey değil. Elektronik teknoloji çağında dağ başında gecekonduculuk oynamaya kalkmak, Anglo-Sakson'ken Hindu olmaya kalkmak kadar yanlış bir yol. Ama ırkınız ilerleme denilen yolda öyle kıymetli şeyler yitirdi ki geri dönüp tekrar bulmanız gerekiyor. Nereden geldiğinizi bilirseniz, nereye gittiğinizi görebilirsiniz en azından.

"Gittiğiniz bir yer varsa tabii. Ha ha, ho ho ve hi hi."

Sissy kollarını indirdi, sarı kafasını kollarına yasladı. Belki de Chink haklıdır, diye düşündü. Hıristiyanlıktan önceki sülalesini araştırmak işe yarayabilirdi. Kendi ırkı, zavallı İskoçyalı-İrlandalılar modern çağlarda maddi ya da manevi dişe dokunur bir başarı göstermemişlerdi; ama kim bilir, belki de bir zamanlar... Evet, araştırmaya değerdi. Peki ya Kızılderili olan kısmı, o ne olacaktı?

Hatırlayabildiği kadarıyla komşularından ve akrabalarından hep uzak hissetmişti kendini. Hey gidi Güney Richmond! Bir zamanlar bir mahalle vardı, adı Güney Richmond'dı; nice ahşap evlerin pul pul dökülmesine, solup bükülmesine izin vermişti çakıllı sokaklarında. Bir sürü külüstür ve hurda arabanın evlerin önüne park edilmesine müsaade etmişti; çakılların üzerine benzin akıtıp ayazlı sabahlarda, hatta bazen ılık sabahlarda bile çalıştırmak için itmek gerektiği halde hem de. O ne duman, o ne homurtuydu kahrolası arabaları iterken öyle! Ve onca insanın o evlerde yaşamasına izin vermişti Güney Richmond. Alçıpan duvarları çatlatacak kadar yüksek sesle Juicy Fruit sakızı çiğneseler de cumartesi geceleri kocalarının soluduğu burbon buharları o çatlaklardan yayılsa da hatta çoğu zaman sigara fabrikalarında ya da iş bulma kuyruklarında yeterince zorlu bir hafta

yaşandığında karılarının kafalarını bigudileriyle beraber o çatlaklara tıkasalar bile. Bir zamanlar Güney Richmond adında bir mahalle vardı; kadınlar çürük çenelerle gezer, erkekler stok otomobil yarışları için portatif stadyum koltuğu satın alır, çocuklar kayıt cihazını James Joyce'un icad ettiğini, Scarlet O'Hara'nın belinin 43 santim olduğunu ya da orijinal Frankenstein canavarının akıcı bir şekilde Fransızca konuştuğunu öğrenmeden büyürlerdi. Köpeklerin ve vaizlerin sızlandığı, taşralı şarkıcıların birisi başka birinin küçük sevgilisiyle kaçtı diye hazin şarkılar söylediği, her şeyin üzerinde Konfederasyon bayraklarının uçuştuğu bir mahalleydi bu. Ve bir kızın başparmakları o kadar büyümüştü ki salamlı börekler hamurlarında düşüp bayılıyorlardı ama onun umurunda bile değildi. Çünkü bu başparmaklar, komşularında ve akrabalarında olmayan bir şeyi ifade ediyordu onun için neyse ki.

Sissy on altıda bir Siwash olduğunu öğrendiğinde belki de Siwash kısmı başparmaklarıdır; belki Güney Richmond kumaşından yapılmadığının, geçmişinde ve geleceğinde uzanan görkem ve kahramanlıkların bir işareti olarak, kadim Kızılderili ruhları tarafından gönderilmiştir diye düşünmüştü.

Safça bir fikirdi elbette. O üç beş Siwash hücresinin bir şey değiştirdiğinden o kadar emin değildi artık. Mesela Julian, safkan Kızılderiliydi ama ne haldeydi. Yine de merak ediyordu ve Siwashların kutsal saydığı topraklarda, Japon olmasına rağmen Siwash şamanı ilan edilmiş bir adamın yanında bulmuştu kendini. Araştırmasına başlamak için doğru anı bekliyordu sadece ve şimdi tam zamanıydı sanki.

Fakat tam konuşacakken öyle ani ve gürültülü bir ses duyuldu ki poposunu bile düşünmeden doğrulup oturuverdi. Doğruyu söylemek gerekirse Chink de yerinden sıçramış ve yılan derisini delip iğneyi kendine batırmıştı. Ama çabucak gevşedi ve "Ha ha, ho ho ve hi hi" diye kıs kıs gülüverdi. Çalanın saat mekanizması olduğunu anladı Sissy, gene olmuştu işte!

Saat mekanizması önce bir *donk* etti, sonra da *tınk*! Ve acımasız ölüm yürüyüşünde doğrusal ve azimli bir saatin daha geçtiğini tam zamanında duyuran normal bir saatin aksine, saat mekanizmasının

çalışı sol taraftan tökezleyerek fırlamış, bir tenis ayakkabısının içine atlamış, erken mi geldi geç mi kaldı umursamadan ne başlangıca ne sona pabuç bırakmadan, ilerleme ya da gelişim gibi kavramlardan memnuniyetle habersiz, düzenli tik taklar yerine göz kırpıp el sallayarak, nefes nefese gelişigüzel bir işaret vermiş, sonunda gene kendi haline dönmüş sessizce duruyordu. Deşifre edilecek olursa işaret şöyleydi: "Şu anda durduğun yere dikkat et sevgili insan; tek bir saniyeliğine tamamen kendinle bir ol, ilerlemenin saçma sapan alışkanlıklarından da kaderin acıklı beklentilerinden de ayrı bir yerde gör kendini. Ufkun koskoca gülümsemesinde sabit sonsuz bir varlık olduğunu gör. Ve madem sonsuz bir evrene uyum sağlamanın nasıl bir şey olduğunu deneyimledin; yirminci yüzyılın ne sanatıyla ne de bilimiyle bu saatin tekrar çalmasına engel olamayacağını, hiçbir İsviçre malı hassas mekanizmanın zamanın bu cinsine asla üstün gelemeyeceğini bilerek kaygısızca, neşeyle dön zaman âlemine. *Tink!*"

73

.....

.....*Donki*

74

Gözeneklerinden içeri sızıyordu tatlı patates yağı. Ama bu defa başparmak gözeneklerinden. Chink yağlarla ovuyordu onları. Ardıç dalları yakıp tütsülüyordu. Etraflarında küçük çanlar çalıyor, çomak çiçeğinden çelenkler asıyordu. Serenatlar yapıyordu; kullandığı müzik aletiyse puro kutusuna sıkıca gerdirilmiş, deli gibi tıngırdattığı bir teldi. Sissy'nin hayatında duyduğu en berbat müzikti bu. Sırf polka çalan şu radyoyu açsam dedirtiyordu insana.

Mağaranın giriş kısmındaydılar, Japon kilimi taşın soğuğundan koruyordu. Birlikte geçirdikleri üçüncü ve son geceydi bu, hemen dışarıda küçük bir kamp ateşi göz kırpıyordu.

Gün ağarırken Chink hasadı toplamak için tepelere, yaylalara çıkacaktı. Mağaranın kışı geçireceği alt kısmında şimdiden depoladığı erzaka eklenecek, toplaması gereken yiyecekler vardı.

Ertesi gün o dönmeden Sissy de gitmiş olacaktı. Onu bekleyen bir kocası, gidip göreceği bir kovboy kız, gönlünü alacağı bir Kontes vardı. Cevaplayacağı ve belki de soracağı sorular vardı. "O şehvetti ve nereden çıkmıştı öyle?"

Aşka inanmak önemlidir. Bunu herkes bilir. Peki şehvete inanmak da mümkün mü?

Sissy neye inandığından emin değildi artık. Bir zamanlar her şey gayet basitti. Otostop çekmeye inanıyordu.

Chink'e neye inandığını sordu. Öylesine, birden bire. Başparmak ibadetini yarıda kesti Chink. Etten şehvet perdelerini aralayıp gözünü dişlerine dikip sordu Sissy, "Neye inanıyorsun? Yani, cidden, neye inanıyorsun sen?"

"Ha ha, ho ho ve hi hi." Sadece güldü ona ve tek kelime etmedi. Gülüşü ve sessizliği ağlattı Sissy'yi. Ama gözyaşları şehvetini ıslatmamıştı.

Şehvet uzun sürdü ve kuşluk vakti uyandığında Chink gitmişti.

Güneş ışıkları gece yanan ateşle aynı yolu izleyerek mağara ağzından dörtnala koşturuyordu içeri. Mağarada bir değişiklik vardı. Ne olduğunu anlamaya çalışırken iyice kendine geldi. Güneşin de yardımıyla sağdaki duvara sumi mürekkebiyle boydan boya yeni karalanmış yazıyı gördü. Derken bir başka yazının damlamakta olduğu sol duvara döndü bakışları.

Soldaki duvara:

HER ŞEYE İNANIRIM; HİÇBİR ŞEY KUTSAL DEĞİLDİR, yazılmıştı

Sağdaki duvara ise:

HİÇBİR ŞEYE İNANMAM; HER ŞEY KUTSALDIR.

Dr. Goldman, Sissy Hankshaw Gitche'in klinikten bir an evvel tahliye edilmesini talep eden raporunu sunduktan hemen sonra yakaladı Dr. Robbins'i. İki psikiyatrist arasındaki karşılaşma psikoloji çevrelerinde "Ben okeyim sen de okey misin"* çiftliği çatışması olarak da bilinir.

"Yanılmıyorsam Bayan Gitche'in tedavi gerektirmeyen stabilize bir kişilik olduğu kanısındasın, öyle mi?" diye sordu. İnanmadığı sesinden belliydi.

Dr. Robbins bıyıklarının sarkık uçlarına asıldı. "Stabilize mtabilize" dedi. "Bu klinik onun neyini tedavi edebilir ki?"

"Neyini etmesin ki" diye homurdandı Dr. Goldman. "Otuz yaşını çoktan geçmiş, fevkalade zeki ve güzel olmakla birlikte hafif bir ırsi deformiteyi aşamamış bir kadın var elimizde..."

Homurdanma sırası şimdi Dr. Robbins'teydi. Bu alanda daha az tecrübeli genç bir adam olmasına rağmen, Dr. Robbins'in homurdanması ustalıktaki eksiğini ihtişamıyla kapatarak yaşça büyük doktorunkinden geri kalmadı. "Aşmakmış. Nasıl da gösterişli bir kelime. Sadece bir şeyi aşma fikri bile hiyerarşi ve sınıf bilinci kokuyor; açgözlü göçmenleri cezbetmek ve yoksul insanlarını yerden yere vurmak için dikey hareketlilik kavramını kullanıyor bu ülke. Yapma Goldman! Mesele bir şeyleri aşmak değil *dönüştürmek*. Bu insanları aşağılamak ya da yadsımak, yani aşmak değil; gerçekten ortaya çıkarmak, gerçek özünü kuvvetlendirmek, gizli potansiyelini keşfetmek. Öte yandan fiziksel bir varlığın çevresindeki iklimi, kendi görmek istediği gibi değiştirerek bir şeyleri aşması harikulade bir girişim; yaratıcı ve cesurca. Sissy'nin çocukluğundan beri yaptığı da bu. Kabul edilen algı standartlarını yok sayarak başparmaklarını hem dönüştürmüş hem de olumlamış. Onları olumlarken uyandırabilecekleri çağrışımların canlı-

* Yazar, 26 Ekim 1981'de Amerika'nın Arizona eyaletinde O.K. çiftliğinde gerçekleşen 30 saniyelik efsanevi silahlı çatışmaya bir göndermede bulunuyor.

lığını ve zenginliğini daha da güçlendirmiş. Bana söylediği bir sözü alıntılayacak olursak, onları şiirle tanıştırmış. Bana kalırsa Sissy tüm engelliler için bir örnek teşkil ediyor *Doktor*, yani hepimiz için."

Tekrar homurdanma vaktiydi. Domuz savaşı başlamıştı.* Genç meslektaşından ilham alan Dr. Goldman'ın son homurdanması bodoslama gelmişti; ama homurdananın itibarını zedelemeyecek denli de ölçülüydü. "Kusuruma bakma ama deforme bir başparmağı şiirle tanıştırmanın kibirli ve yanlış bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum; engelli olsun olmasın çoğu insan bunun tam bir saçmalık olduğunu görebilir. Saçmalığın da kimseye bir faydası yoktur..."

"Yok mu? Emin misin?"

"Saçmalık... Konuşmama müsaade edersen söyleyeyim Robbins. Saçmalık ancak kişinin stabilitesinin dayandığı nevrotik bir saplantı olarak karşımıza çıkar, başka da hiçbir işe yaramaz."

"Stabilite, mtabilite."

"Sakatlığını aşmak yerine hayatının merkezine koymak, bu sakatlığın etrafında mistik bir hava oluşturmak Bayan Gitche'e şiirsel bir yaklaşım gibi geliyor olabilir. Daha da kötüsü, sana da öyle geliyor olabilir. Ama ne ben ikna oldum ne de Bay Gitche; yani onu en çok seven ve en iyi tanıyan kişi. Bay Gitche..."

"Bay Gitche kahrolası götün teki."

"Pek profesyonelce bir değerlendirme olmadı bu Robbins."

"Hadi canım? Ben sizin gibi Freudcular göte meraklı olur sanırdım. Sadece anal çekilmeye veya anal dışavuruma ayrılan dersler hatırlıyorum..."

"Şirinleşmeye kalkma. Bütün gün seni bekleyemem." Dr. Goldman bir davette çapkın karısına göz ucuyla bakan endişeli bir koca gibi baktı ofis saatine. Saat koca gözünü sonsuzluğa doğru kırpmaya devam etti. "Konumuza dönersek, Bay Gitche gayet haklı sebeplerle karısının henüz olgunlaşmamış..."

"Büyümek bir tuzaktır" diye yapıştırdı Dr. Robbins. "Sana sus dediklerinde aslında konuşmayı kes demek isterler. Büyü dediklerinde büyümeyi bırak anlamına gelir. Makul yükseklikte bir düzlüğe çık ve

* Yazar, 1859 yılında San Juan Adaları'nda ABD ile İngiltere Krallığı arasında bir domuzun vurulmasıyla başlayan ve domuz haricinde can kaybı yaşanmayan karşılaşmaya bir göndermede bulunuyor.

oraya yerleş. Öngörülebilir ol ve asla değişme, tehdit oluşturmadan yaşa. Sissy olgunlaşmamışsa hâlâ büyüyor demektir; hâlâ büyüyorsa hayatta demektir. Gitgide ölen bir kültürün içinde hayat dolu."

Bir yudum kırmızı Burgonya şarabı bir küp domuz yağına nasıl karışırsa Dr. Goldman da homurdamasına yarı neşeli bir kahkahayı öyle karıştırdı. "Bir ara bu konuda güzel güzel sohbet ederiz" dedi. "Ama şimdilik Bay Gitche'in bakış açısına saygı duyalım. Bay Gitche bir defasında karısının otostopa bağlılığında onu en çok rahatsız eden şeyin aşikârlığı olduğunu söylemişti bana. Dev parmaklardan mustaripti, dolayısıyla da otostop çekiyordu. Halbuki iyi bir terzi olmayı ya da teniste sivrilmeyi seçseydi veya resme başlasaydı..."

Resim demişken, Dr. Goldman'ın masasının arkasındaki duvarda Julian Gitche'in suluboya bir tablosu duruyordu. Bir manzara resmi, Central Park'tan özgürce ve havadar bir sahneydi bu. Hortum spreyinden fışkıran yeşil renkli paskalya yumurtası boyası içinde dans eden bir su perisi ya da ikinci dereceden bir Tanrı gibi bir şeydi. Şövalesini Dakota tepelerinde kursa sanatçının erken romantik tarzı ne hale gelir, merak ediyordu insan. Dakota deneyimi herhangi bir yerleşik estetiğin kaldıramayacağı kadar güçlüdür herhalde diye düşünmeden de edemiyordu. Dr. Robbins birden patlayınca tablo da askısında bir parça titreyiverdi:

"Gene başladın! Aşmakmış! Başparmaklarının gücünden faydalanarak onları olumlayacağına, getirdiği kısıtlamaları telafi ederek reddetmesini istemek! Olacak iş değil!"

"İyi de *otostop* nasıl bir olumlama eylemi Robbins? Bayan Gitche seyahat etmekle ilgilenmiyor bile. Gördüğüm kadarıyla oldukça erken yaşta anlaşılabilir bir kaygıyla baş etmenin yolu olarak otostopa tutunmuş. Önce uygunsuz bir savunma mekanizması olarak başlamış, sonra gitgide anlamsız ve oldukça grotesk bir saplantıya dönüşmüş. Onca şey varken *otostopa*..."

Dr. Robbins kendisini oracıkta bırakıp gitmesine mani olmaya çalışır gibi yapıştı bıyığına. Bir noktadan sonra kıllar bile canından bezebilir. "Otostop motostop. Sissy'nin hangi eylemi seçtiğinin bir önemi olmadığını anlamıyor musun? *Kimin* neyi seçtiğinin bir önemi yok. Hangi eylem, hangi sanat, hangi disiplin, hangi beceri olursa

olsun seçip sonuna kadar götürür, hiç gelmediği bir noktaya, en çılgın sınırlarının da ötesine geçirecek olursan artık sihir dünyasına taşırsın onu. Ve neyi seçtiğinin bir önemi yoktur çünkü artık her şeyi kapsayacak kadar ilerlemiştir. Uzmanlaşmaktan bahsetmiyorum. Uzmanlaşmak tek dişini fırçalamak gibidir. İnsan uzmanlaştığı zaman bütün enerjilerini daracık tek bir kanala yönlendirir. Aşırı iyi bildiği tek bir şey vardır, ondan başka hiçbir şeyden de haberi yoktur neredeyse. Dediğim o değil. Ehlileştirilmiş, kapalı ve son derece sınırlayıcı bir durum o. Ben, ne kadar önemsiz ve sıradan olursa olsun, bir şeyi alıp onu diğer her şeyle ilişkisini aydınlatacak kadar aşırıya taşımaktan, sonra daha da ileriye, yani *her şeye* dönüştüğü kozmik bir etki noktasına götürmekten bahsediyorum."

Bir ısı kıvılcımı iyi beslenmiş bir katırın noktürnal dışkılarını nasıl ateşlerse Dr. Goldman'ın baygın gözbebekleri de bir anlayış kıvılcımıyla öyle parlayıverdi. "Anlıyorum" dedi. "Geştalttan bahsediyorsun ya da aşırı zorlanmış bir Geştalt yorumundan. Freudyen psikolojiyle Geştalt arasında bir çatışmaya doğru mu gidiyoruz?"

"Geştalt meştalt" diye homurdandı Dr. Robbins. "Ben sihirden bahsediyorum."

Dr. Goldman bitkin bir şekilde, neredeyse üzüntüyle başını salladı. Bir süre sonra üzerinde bir çiftlik hayvanının kuyruk darbesiyle şaplatılmışa benzeyen, kaba saba sözler karalanmış tek bir sayfayı elinde sallayarak şöyle dedi: "Hayli kısaltılmış raporunda yalnızca Bayan Gitche'in taburcu edilmesini ve kocasından boşanmaya teşvik edilmesini tavsiye etmişsin. Ne tedavi amaçlı ne etik açıdan ne de hukuken bir hastayı eşini boşamaya teşvik etmemizin mümkün olmadığının farkındasındır herhalde. Bizim görevimiz evlilikleri korumak, bitirmek değil..."

"Bizim görevimiz insan ruhunu özgürleştirmek olmalı. Belki sana fazla idealist geliyor ya da bu işle dinin ilgilenmesi gerektiğini düşünüyorsun ki ilgilenmeli de. Eğer öyleyse bizim görevimiz de insanların bir şeyler yapabilmesine yardım etmek olmalı. Çılgınca ya da değil; o bizi ilgilendirmez, onları ilgilendirir. Uyum sağlamalarına yardım edip sağlamadıkları takdirde onları bir yere kapamak yerine kendi tercih ettikleri şeyi, kendi tercih ettikleri aklı selim

seviyesinde ya da seviyelerinde gerçekleştirmelerine yardım etmeliyiz biz."

Homurdanma noktasının da ötesine geçen Dr. Goldman kemik çerçeveli gözlüklerini çıkardı, gözlerini ovuşturdu ve "Dr. Robbins, görüyorum ki temel farklılıklarımız tahminlerimin de ötesinde" dedi sakince. Bayan Waterworth'ten önümüzdeki hafta bize bir görüşme ayarlamasını rica edeceğim. Fikirlerimizi şöyle bir havalandırır, uzlaştırabiliyor muyuz diye bir bakarız böylece. Fakat şu anda daha çok, hasta için kaygılanıyorum. Kendisini boşanmaya teşvik etmemiz elbette söz konusu bile değil. Bay Gitche karısını çok çok seven, yetenekli, okumuş, anlayışlı bir adam. Bay Gitche..."

"Bay Gitche karısını sınırdan koparıp merkezin ortasına attı. Buraya, hepimizin yanına. Merkez benim umurumda değil. Büyük, gizemli ve belirsiz... Belki sınırın sert ve keskin uçları gibi o da yumuşak ve değişken karmaşıklığıyla heyecan verici. Ama uzun süre sınırda yaşamış biri için merkez zararlı bir yer olabilir. Normallik Sissy için muazzam bir mücadele oldu ve bence bu mücadeleyi gayet cesurca ve iyi yürüttü. Ama normallik bir nevroz biçimi. Medeniyetin Büyük Nevrozu normallik. Az ya da çok bu nevroza yakalanmamış birine rastlamak güç. Ama Sissy yakalanmadı. Yani henüz. Eğer maruz kalmaya devam ederse sonunda o da yenik düşecek. Son tek boynuzlu atın boynuzunu kesmek gibi bir facia olur bu bence. Sadece kendisi için değil, bizim iyiliğimiz için de Sissy'nin normallikten korunması gerektiğine inanıyorum. Merkezden kurtarılıp sınıra geri bırakılmalı. O orada kıymetli. Buradaysa hayvanat bahçesindeki rahatsız edici seslerden biri sadece. Julian Gitche, dediğin gibi nazik ve anlayışlı belki, ama yine de Sissy için o bir tehdit. Zannettiğinin tam tersi bir durumun içine çekti onu. Maddi ihtiraslarla hareket ediyor Julian; dar kafalı, doyumsuz, güçlü, sistematik, bencil. Diğer bir deyişle bir göçmen. Sissy ise geniş fikirli, zamanın ötesinde ve hayalperest bir Kızılderili. Göçmenler kıyılarına vardığında Kızılderililerin nasıl bir yıkım yaşadığının farkındasınızdır Doktor."

Dr. Goldman'ın çıkardığı ses homurdanma değil de iç çekişti: Oyuncak bir geminin yelkenine burnunu silen bir ticaret rüzgârı gibi

yumuşak bir iç çekişti bu. "Ortaya koyduğun kavramlar ilginç ama bana göre yersiz Robbins. Sana açıkça bir soru sorayım. Bu kadının, o şeylere... o parmaklara sahip bu kadının kişiliğinde gerçekten de kötü bir evliliğin etkilerinden başka bir rahatsızlık olmadığını mı düşünüyorsun?"

"Hayır, onu kastetmedim." Genç adam aşağı sarkmış bir sigaranın külünü silker gibi bir fiske vurdu bıyığının ucuna. "Sissy birazcık karmaşa içinde."

"Hmmm. Peki, bu karmaşayı neye bağlıyorsunuz?"

"Aynı anda hem yaşlı bir münzeviye hem de genç bir kovboy kıza âşık olduğu gerçeğine."

Dr. Goldman tam homurdanacaktı ki kendini tuttu. Az kalsın boğuluyordu. "Mein Gott, dostum! Şaka mı yapıyorsun? Raporunda bundan nasıl bahsetmezsin? Bunu hafife almıyorsun herhalde? Uygun olduğunu düşünmüyorsun değil mi?"

Bıyığının diğer ucunu fiskeleyen Dr. Robbins cevap verdi. "Aynı anda hem yaşlı bir münzeviye hem de genç bir kovboy kıza âşık olmak pek çok insan, hatta çoğu insan için korkunç bir hata sayılabilir. Ama bazıları için en doğrusu budur belki de. Karıncayiyenlerle oral seks yapmak çoğu insan için yanlış bir şeydir ama bazıları bunu mükemmel bulabilir. Demek istediğimi anladın mı? Sissy'ye gelince, o bu durumu biraz kafa karıştırıcı buluyor. Ama ona bir zararı olduğunu pek zannetmiyorum."

Yaşlı psikiyatrist alnına bir şaplak attı. Orada bir sivrisinek olsa Glenn Miller gibi tamamen ortadan kaybolur, geride yalnızca müziğinin hatırası kalırdı. "Mein Gott: Yani Tanrım. Demek ki. Yani. Bayan Gitche'in libidosundaki bu eşcinsellik belirtisi duygusal anlamda gelişmemişliğinin de kesin bir göstergesi bana sorarsan. Sen de buna *katılırsın* herhalde?

"Yok. Tam olarak değil. Lezbiyenlik kesinlikle gitgide artıyor. Bunu yaşayanların hepsinin de ergenlik öncesi saplantılardan mustarip olduğuna inanmam mümkün değil. Hayır, ben bunun daha çok kültürel bir fenomen, uygar dünyaya iki bin yıldan fazladır hâkim olan ataerkil iktidar yapısına sağlıklı bir başkaldırı olduğu

kanısındayım. Belki de aşkın ne olduğunu erkeklere hatırlatmak için kadınların kadınları sevmesi gerekiyordur. Erkekleri tekrar sevebilmek için kadınların kadınları sevmesi gerekiyordur belki de."

Dr. Goldman bir kez daha homurtusuz kalmıştı. Bir çarmıhtan aşağı sarkar gibi "Robbins" dedi sessizce, "kariyerim boyunca ne psikiyatrist ne psikiyatri hastası hiç kimsede böyle çorba olmuş acayip fikirlere rastlamadım".

"Eee, Doktor" dedi Robbins, "Chink'in dediği gibi, akıyorsa lavabonun üstünde yiyeceksin."

"Chink mi? Mao Zedong'u mu diyorsun?"

Dr. Robbins öyle aniden güldü ki bıyığını da korkuttu.

"Evet evet, tabii. Mao Zedong."

"Tanrı yardımcım olsun. Çatlağın tekini işe aldığım yetmedi. Bir de komünist çıktı."

Robbins tekrar güldü. Bu defa bıyığı hazırlıklıydı. "Demek çatlak olduğumu düşünüyorsun, öyle mi? Belki de haklısındır Doktor. Bunu kimseye anlatmadım ama çocukken..."

"Evet?" Dr. Goldman'ın yorgun gözlerinde bir parıltı beliriverdi.

"Çocukken..."

"Evet? Devam et."

"Ben çocukken birinin hayal arkadaşıydım."

Dr. Robbins odadan çıkarken memnun bıyığına eşlik etti.

76

İşyerini "Bugün hastayım" diye arayan çok insan duymuşsunuzdur. Sizin de birkaç kez hastayım diye aramışlığınız vardır. Peki hiç iyiyim diye aramayı düşündünüz mü?

Mesela şöyle: Patronunuza telefon açıp diyeceksiniz ki "Dinle beni, orada çalışmaya başladığımdan beri hastaydım ama bugün iyiyim ve bir daha da oraya gelmeyeceğim." "İyiyim" diye arayın işyerinizi.

Dr. Robbins'in yaptığı da tam olarak buydu. Dr. Goldman'la konuşmasının ardından iyiyim diye telefon etti ve numara da yapmıyordu. Böyle şeylerin numarası olmaz. İyiymiş gibi yapmak, hastaymış gibi yapmaktan çok daha zordur.

Dr. Robbins telefonu kapattıktan sonra elektrik sarısı naylon bir gömlek giydi. Mor İspanyol paça pantolonun içine de sokunca bildiğin şarapçının kafasına yıldırım düşmüş gibi oldu. Evden çıkmadan hem çalar saatini hem de Bulova'sını çöp öğütücüye attı. "Gündelik zamandan ruhun zamanına geçiyorum" diye ilan etti. Sonra kulağa ne kadar iddialı geldiğini düşününce kendini düzeltti: "Geri alıyorum!" dedi. "Bugün çok iyiyim sadece."

Lexington Bulvarı'nda aheste aheste dolaştı Dr. Robbins. Parkta bir banka oturup Tayland malı esrarlı bir sigara içti. Bir telefon kulübesine dalıp rehberde Gitche adını aradı ama telefon etmedi; sadece numaraya baktı ve gülümsedi. Sissy kendi ısrarı ve Julian'ın tereddütlü izniyle gerçekten de o gün klinikten taburcu oluyordu.

Dr. Robbins, Madison'da bir seyahat acentasına girdi ve Birleşik Devletler haritasını görmek istedi. California ve Dakota arasındaki Sierra bölgesine baktı, başka da bir şeyi gözü görmedi. Loretta Young'a benzeyen ve Robbins'in bıyığının ABD'ye bir hevenk muzun arasında kaçak girdiğinden şüphe eder gibi görünen bir görevli, yardımcı olmaya hazırdı, ama aklını saat mekanizmasına takmış bir gezgin için yapabileceği fazla bir şey yoktu.

Dr. Robbins dolaşmaya devam etti. Kontes'in, yaratıcılığının tüm ışınlarını, tuzlu soluğu kukunun nemli ciğerlerinden şehvetli bir buğu gibi sızan, o sinsi derin deniz memelisine akıttığı laboratuvarın pencerelerinin altında dolaşıyordu; ama farkında değildi.

Kontes'e ait binanın lobisinde, camlı bir vitrinde kırmızı lastikten el yapımı bir pompa duruyordu. İlk Rose'du bu, modelin prototipi, utançtan kızaran orijinali, muazzam başarıya ulaşan ve Batı'da yalnızca kızların çalıştığı en büyük çiftliği hâlâ adıyla taçlandıran o lastik pompa serisinin atası. Dr. Robbins saf saf yürüyüp yanından geçti.

Dr. Robbins o mayıs sabahı nereye gittiğinden pek emin değildi. Ama sonunda nereye varacağı konusunda netti. Saat Mekanizması'na gidecekti. Ve de Chink'e. Üstelik onu oraya götürecek olan da Sissy'di. Gördüğünüz gibi genç ve işsiz psikiyatrist yakın zamanda iki sonuca varmıştı: (1) eğer varoluşunun kabaran hamurunu mayalayacak tek bir adam varsa, o da Chink'ti; (2) o ekmeğe yağ sürecek tek bir kadın varsa, o da Sissy'di. Oldukça emin, oldukça kararlı, oldukça heyecanlı, oldukça âşıktı Dr. Robbins. Işıldayan bir zihin ve şapşal bir gülümsemeyle bakıyordu geleceğe.

Ama Dr. Robbins'in de Sissy'nin de hesaba katmadığı, hatta bütün Kuzey Amerika'da Saat İnsanları hariç, Audubon Derneği* ve Beyaz Saray çalışanlarından biri "Hastayım gelemiyorum" diye aradığı (ve bu defa gerçekten de iyi olmadığı) için çok yakında Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni başkanı olacak kişi de dahil kimsenin hesaba katmadığı bir etken vardı. İşte bu etken de turna hırsızlarıydı.

* Audubon Society: Soyu tükenen kuşları koruma amaçlı bir doğa derneği.

Beşinci Bölüm

Taviz vermesi, yaşam biçimini bizimkine uydurması imkânsız bir kuştur bu. Doğası gereği yapamaz bunu, fırsat versek bile yapamazdı ki vermedik de zaten. O uçsuz bucaksız bozkırlardan başka bir özgürlük, kendininkinden başka bir yaşam yoktur turnalar için. Dünyanın nasıl olması gerektiğine dair inancımızı biç tevazu göstermeden, asla boyun eğmeden reddetmiştir. Eğer hâlâ bayattaki bu vahşi kuştan geriye kalanları korumayı başarabilirsek, bizim sayemizde değil; gitgide artan ve ümitsiz görünen ihtimaller karşısında yaşama azmiyle bayatta kalan o kuşun zaferi olacak bu.

Robert Porter Allen

77

Gündoğumunun tekila vaktine iki dakika vardı. Mavi kuşlar daha dişlerini fırçalamamıştı bile. Homeros *Odysseia*'da "gül parmaklı şafak" diye yazmıştı. Gözleri görmeyen ve editörü de olmayan Homeros tekrar tekrar atıfta bulunuyordu "gül parmaklı şafağa". Çok geçmeden şafak da gül parmaklı olduğunu düşünmeye başlamıştı: bildiğiniz hayat sanattan esinlenir ilkesi işte.

Gül parmaklar, gül başparmaklar, caz kulübündeki bir Juillard profesörü gibi nazikçe ritim tutuyordu seher vakti Amerika'sının masasında.

Günün ilk ışığı yatakhane pencerelerinden içeri dalma cüretini gösterdi. Kovboy kızlar usulca yataklarında döndüler. Kremalı melek pastalarının aşk çığlıkları gibi, uykulu, küçük sesler çıkardılar.

Heather, eve dönmezsen Hershey çikolatasıyla intihar ederim, diye tehditler savurmaktan bir türlü vazgeçmeyen şeker hastası annesini görüyordu rüyasında. Duyulmayacak kadar sessizce hıçkırıyordu yastığında. Jody rüyasında tekrar liseye dönmüştü, matematik sınavına giriyordu. Sınava çalışmadığını hatırlamış, utanç ve korkuyla ter dökmeye başlamıştı. Mary şişme bir cankurtaran botuyla cennete yükseliyordu rüyasında. Ayağında paletler vardı. Kafası karışık uyanacaktı. Elaine idrar yolları iltihabının sebebini görüyordu. Meme uçları sertleşmişti. Gülümsüyordu. LuAnn neredeyse her gece gördüğü; büyümüş gözbebekleri Müslüman golf topları kadar siyah erkek arkadaşının, elinde damlayan bir şırıngayla ona yaklaştığı rüyayı görüyordu. Gerçek hayatta eroini vurduktan birkaç saat sonra uyanırdı. İki yıl olmuş ama erkek arkadaşı hâlâ kendine gelmemişti. Çığlık atmak üzereydi LuAnn. Debbie rüyasında uçabiliyordu ve haşmetle horlayan Big Red de yerde bir sürü para bulmuştu. Linda, Kym'le yatakta görüyordu kendini. Uyandı ve gerçekten de öyle olduğunu fark etti. Kendi ranzasına doğru seğirtti.

Tam zamanında. Delores'in başının altındaki peyote çuvalı her sabah olduğu gibi şarkılarla uyandırıyordu onu. Başkalfa gerindi ve gözlerini ovuşturdu. Az sonra kırbacını şaklatarak uzun adımlarla koridorda yürüyecekti. Rubber Rose'da çalar saate gerek yoktu. Çalar saatli bir radyoları olsa bile Polkadan başka şey çalmayacaktı ki.

Süzülen kahvenin kokusu vudu büyüsü gibi yayılıyordu ana binadan. Sırası gelen Donna kahvaltıyı hazırlamaya başlamıştı bile. Kalkın dostlar, uyanın. Sağılacak keçiler ve... göz kulak olunacak kuşlar var.

Şap. Şap şap şap şap. Çıplak kovboy kız ayakları döşemeleri dövmeye başladı. Tırnakları ojeli ayaklar ve su toplamış ayaklar, mis kokulu ayaklar ve başparmak reçelli ekşimiş ayaklar, körpe ayaklar ve pul pul sertleşmiş ayaklar, ayakkabı mağazalarında kıpır kıpır dolanmış ayaklar ve mezuniyet balosunda spor salonunun zeminine âşık olmuş ayaklar, masalara çıkıp dans eden ayaklar ve cumartesi sabahı bale dersine giden ayaklar, pembe ayaklar, sarımsı ayaklar, kemerli ayaklar, düz ayaklar, masaj yapılmış ayaklar, ihmal edilmiş ayaklar, plaj ayakları, gizlice sıvışan ayaklar, babacığın gıdıkladığı ayaklar, fazla dar çizmeler yüzünden kızarmış ayaklar, kırık camları ve kıymıkları cezbeden ayaklar ve kendini bulut sanan ayaklar.

Şap. Şap. Dinleyin. Duyulacak başka türlü şaplamalar da vardı bu yaz şafağında. Çıplak kovboy kız ayaklarının dolaşmadığı şehirlerde ve kasabalarda duyulan *şaplamalardı* bunlar. Gazeteci çocuklar isabetsiz atışlarını sergilerken evlerin verandalarına *şaap* diye yapışan, yuvarlanıp katlanmış sabah gazetelerinin *şap şaplarından* bahsediyor yazar şu anda.

Sayısız gazete, sayısız evin girişine, sayısız şaplamalarla çarpıyor, sayısız okura maç sonuçları, karikatürler, burçlar getiriyor ve diğerlerinden farklı olarak o sabah, çoğu kimsenin korkunç bir ekolojik felaket sayacağı bir olayı ilk kez kamuya duyuruyordu. Farklı gazeteler hikâyeyi farklı şekillerde ele almışlardı. Belki de St. Louis *Post-Dispatch*'in gayet kısa ve öz manşeti olayı en iyi şekilde açıklıyordu. Şöyle yazıyordu: TURNALARIMIZ KAYIP.

78

Bundan beş yüz yıl kadar önce Kuzey Amerika kıtası, son buzulları da oturma odasından kovacak cesareti nihayet bulmuştu kendinde. Buzlar gider gitmez Kuzey Amerika dekoratörleri çağırıp yepyeni, zarif bir vahşi hayvan türüne layık bir çevre yaratmalarını istedi onlardan. "Çayır bu ara çok moda" dedi dekoratörler ve uçsuz bucaksız bozkırlar, iç denizler ve sulak çayırlardan bir manzara inşa etmeye başladılar. Erken buzul çağına ait ilkel bir kuş, kilometrelerce uzanan sulak bitki örtüsüne, dalgalanan çayırlara ve sığ sulara sarı gözleriyle şöyle bir baktı ve yeni dekorasyonu yerleşecek kadar beğendiğine karar verdi. Hatta kuş yeni dekoru öyle çok beğendi ki bir anda haykırdı. Böylece çevresinden aldığı ilhamla evrimleşerek haykıran turnaya dönüştü.

Haykıran turna gerçekten de zarifti. Dev bir cüsseyi görkemli bir güzellik ve utangaç bir kibirle bir araya getirerek gelmiş geçmiş hiçbir kuşun yanına bile yaklaşamadığı bir etki yaratıyordu. Göz kamaştıran bembeyaz vücudundaki siyah saten çizgiler azar azar ve kusursuzca yerleştirilmişti. Yakut tacı ve yanaklarındaki (aslında tüysüz, kırmızı tenden ibaret) lekeler kabalığa kaçmayan bir dekolte sağlıyordu; yukarı doğru incelen silueti ve zarif kıvrımları henüz doğmamış sanatçı ve tasarımcılara ilham verecekti; güçlü sesi yırtıcı hayvanları bir kilometre öteden korkutabiliyordu; günlük işlerini yaparkenki mesafeli gururuyla *asalet* sözcüğünü hayvan sözlüklerine katmıştı. Haykıran turna Çayırın Altın Çağı'nda Atlantik'ten Pasifik'e, Kuzey Kutbu'ndan Orta Meksika'ya Kuzey Amerika'nın El Kuşo Supremo'suydu.

Ama her şey değişir! Çayırın bile modası geçebilir. Buzul çağının ilerleyen yıllarında ağaçlar müthiş gözdeydi. Sonra ormanlar çayırları yavaşça ele geçirdi ve su seviyesi azaldı. Sanforlanmamış haykıran turna yaşam alanı amansızca çekip küçülmeye başladı. Haykıran tur-

nanın daha küçük ve gösterişsiz kuzeni kumluk turnası, gerekli ayarlamaları yaparak daha az çayırlı ve daha az sulu bir dünyaya uslu uslu adapte oldu. Ama bizim kuşun o taraklarda bezi yoktu. Haykıran turna farklılığın ilmini uyguladı, çoğunluğun yerine tekilliği koydu, kaide değil istisna oldu. Tavizin canı cehennemel Ne istediğini biliyordu, o kadar. Haykıran kuş, insanoğlu da dahil olmak üzere, o bütünlük fakiri kalabalığın aksine, nicelik yerine niteliği tercih ediyor, hiç yoktan iyidir anlayışını reddediyordu. Ya kendi koşullarına göre yaşayacak ya da hiç yaşamayacaktı. Gitgide daralan topraklarına cesurca tutunurken hem menzili daraldı hem de sayıca azaldı doğrusu. Medeniyetin sağlam ve cilalı ayakkabıları daha kıyılarımıza adım atmadan, haykıran turna nüfusu iki binin altına inmişti bile.

Yine de iki bin turna iki bin turnadır; kuşlar diyarında ne kadar gece kulübü gösterisi varsa durdurmaya yetecek kadar saf kuştüyü gücü demektir bu ve eğer medeniyet Kuzey Amerika'ya bir güzellik yapıp kendini yemeğe davet ettirmeye karar vermese turna nüfusu da aşağı yukarı bu sayıda kalırdı. Medeniyetle haykıran turnalar arasında ani ve kalıcı bir kişilik çatışması gelişti. Medenileşme sürecinin bavulundan çiftçilik, av sporları, yumurtacılık, sanayileşme, çarpık kentleşme, çevre kirliliği, havaçılık, petrol sondaj çalışmaları, askeri operasyonlar, çayır yangınları ve Amerika'nın doğal su kaynaklarını sanayi hendeklerine çevirmeye kalkan o meşgul askeri kunduzlar, yani Ordu Mühendis Teşkilatı çıktı. Yırtıcı hayvanlar, iklim değişiklikleri ve fırtınalardan sonra muhteşem turnaya biraz fazla gelmişti bütün bunlar. 1918'de Alcie Daigle adında Louisianalı bir çiftçi, on iki turnayı harman makinesinden dökülen pirinçleri yiyorlar diye öldürünce dünyada yalnızca iki vahşi turna sürüsü kalmıştı. (Cehennemin kavrulan pirinç tarlalarında testislerini her gün keskin gagalar biçsin Alcie Daigle!) Derken bu sayı çok geçmeden bire indi. 1941 Eylül'ünde sürekli taciz edilen sürüden geriye on beş kuş kalmıştı. On beş, tamı tamına on beş. Yok oluş müziği fonda gitgide yükseliyordu.

Çevreci Audubon Derneği 1905'teki kuruluşundan bu yana turnalara özel bir ilgiyle yaklaşıyordu. Sıradışı bir kuşu gözünden tanırlardı. Audubon'un küçük yaşlı hanımları ve şosonlu kibar beyleri

hükümeti bıkıp usanmadan öyle bir didikliyorlardı ki sonunda politikacılar 1937 yılında bezgin bir feveranla, sağ kalan son haykıran turna sürüsünün kışlık yaşam bölgesini bundan böyle koruma alanı ilan ettiler. Hükümetin yaşam yanlısı hareketlerinin çoğu gibi Teksas Körfez Şeridi'ndeki Aransas Vahşi Yaşam Koruma Alanı da göstermelikten öteye gitmedi. Aransas turnalara kışın avcılardan ve yumurta toplayıcılardan korunacakları bir sığınak sunuyordu evet; ama ABD Hava Kuvvetleri'nin, hemen yakınlardaki bomba atış sahasını kullanmasına hâlâ izin veriliyor, büyük petrol şirketleri koruma alanı sınırları boyunca kazıp taramaya, eşeleyip aramaya hâlâ devam ediyordu. Ayrıca sürü, Aransas ve kuzey Kanada bozkırlarındaki yazlık barınma ve üreme alanı arasındaki uzun göç sırasında korumasız kalıyor; yasak avlanma yüzünden her yıl birkaç turna sarhoş avcıların neşeli kurşunlarına kurban gidiyordu. Sürü, yaşama pençeleriyle tutunuyor, hayat istifini bozmuyordu.

Derken ellilerin başlarında bir kahraman, bir Yarasa Adam, daha doğrusu bir Turna Adam çıkageldi. Beyaz tüylerden peleriniyle uçarak sahneye dalmıştı; hükümeti gagalıyor, tükenen nesle kol kanat geriyordu. Bu kahramanın adı Robert Porter Allen'dı. Audubon Derneği'nin araştırma direktörüydü ve kuş yemi dağıtan şosonlu beylere benzemiyordu. Allen, haykıran turnaları devlet büyüklerinden, film yıldızlarından ya da Cennetteki Babamız'dan daha çok seviyordu. Zeki, titiz, dirayetli, inandırıcıydı ve hepsinden önemlisi basınla arası iyiydi. 1951 Ekim'inde Aransas'a yalnızca on dokuz turna dönünce basının ilgisini çekmeyi başarmıştı. Pek çok haber bülteni ve makalenin ardından, hükümet, sanki sihirli bir el değmiş gibi, kuşları resmi koruması altına almış, bu yabani devler için birdenbire daha özenli bir çaba göstermeye başlamıştı.

Hükümet bürokrasinin kırmızı çizgileri artık turna yanağı kırmızısı bir çizgide hareket ediyordu ve birkaç yıl sonra medeniyet turnalara birazcık daha iyi davranmaya başladı, ama turnaların şu kadarcık bile umurunda değildi. 1956'da Aransas koruma alanında kışlayan yirmi sekiz turna vardı. 1957'de sürü yirmi dört kuşa indi. 1959'da otuz ikiye çıktı ve böyle devam etti. Sonsuzluğun stadyumundaki skorlar gibi. Her bahar ve her sonbahar turnaların kalkış ve

inişleri sırasında basın, her zamanki gibi içler acısı uluslararası vaziyet haberlerinin yanı sıra turna skorlarını da görev bilinciyle bildiriyordu.

1969'da haykıran turna nüfusu resmen elliyi buldu ve basın coşkuyla kendinden geçti. 1973'te Teksas'taki koruma alanında kışlayan elli beş kuş vardı; açıklandığı zaman en kaşarlanmış haydutları bile hapishanelerinde gülümseten bir rakamdı bu. Ya da birileri bizi böyle olduğuna inandırdı.

Öyle ya da böyle, değişebilen ama kendini değiştiremeyen bu tuhaf kültürel bilincimizde kimi zaman rastlandığı üzere, haykıran turna ve onun yaşam mücadelesi de mistik bir hava kazandı. Her yanda tüysüz sırtlar sıvazlanıyor, turnalar "ülkenin hem yaban hayata karşı duyduğu yeni ilginin hem de geçmişteki yıkıcılığını telafi etme fırsatının bir sembolü" olarak adlandırılıyordu.

Bu sembolün, yani hayatta kalan son haykıran turna sürüsünün hiçbir iz bırakmadan kaybolduğu ortaya çıkınca memleketin tiroid bezleri o kadar neşeyle çalışmaz oldu.

79

Kanada Vahşi Yaşam İdaresi resmi yetkilisi "Rutin bir uçuştu" diye açıklamada bulundu, sanki rutin uçuş diye bir şey varmış gibi. Mucizeleri görenler, mucizeleri arayan, her an etrafımızı saran mucizelere gözlerini açan insanlardır. Rutin uçuşlar yapanlar, rutin uçuş yaptığına inananlardır... ama şimdi bizim haykıran turnalar firarda olduğuna göre hakikatten uzaklaşmamak gerekiyor. Resmi yetkili piposunu beceriksizce kavrayıp önemli bir görevden rutin bir uçuş gibi bahsetmeye çalışırken İrlanda'dan kovulan son yılan kadar sıska ve gergindi.*

Söz konusu uçuş iki koltuklu, tek rotorlu bir helikopterle gerçekleştirilmişti. Tıpkı pilot gibi, saha biyoloğu yolcu Jim McGhee de Kanada Vahşi Yaşam İdaresi'nin bir çalışanıydı. McGhee son on dört yıldır her mayıs olduğu gibi bu yıl da mayıs ayında haykıran turnaları saymak için Büyük Slave Gölü'nün güneyindeki ıssız bataklıklar üzerinde, Alberta-Kuzeybatı Bölgeleri sınırı yakınlarında "rutin" bir uçuş yapmıştı. McGhee turnaların dört bin kilometrelik göçü nasıl atlattığını görmek için elindeki rakamı Aransas, Teksas'tan ayrıldığı bildirilen kuş sayısıyla karşılaştıracaktı. Tek bir kuş bile kaybetmedikleri yıllar nadirdi; ama Kanada ellilerde turnaları Amerikalı avcılar, petrolcüler ve bombacılardan korumak amacıyla A.B.D'ye protesto çektiğinden bu yana koşullar oldukça iyileşmişti. Evet, menkul kıymetler borsasındaki haykıran turna hissesi yarım milyonu bulmuştu ve McGhee gibi hisseleri ucuza kapatmış bir yatırımcı da o mayıs ayında borsa ortalamalarını kontrol etmek için bataklıklar üzerinde alçaktan dolanıp dururken kendini bir şey sanmakta haklıydı.

1744 yılında Fransız bir kâşif günlüğüne şöyle yazmıştı: "Bizde [Kanada'da] iki renk turna var; bazıları bembeyaz diğerleri de soluk

* Efsaneye göre Aziz Patrick yılanları denize dökerek İngiltere'yi bu hayvanlardan kurtarmıştır.

gri, hepsinin de çorbası nefis oluyor." Velhasıl cehennemin oburlar sınıfından gaddar Fransız bir şişko o gün bir kazan dolusu Campbell's Kremalı Haykıran Turna çorbası pişirmişti sanki. Çünkü Jim McGhee ve pilotu gözlerini ne kadar kıssalar da o gün tek bir turna bile göremediler.

McGhee şaşkınlık içindeydi, bir parça da telaşlıydı belki ama çılgına dönmemişti. Turnalar yer değiştirmiş herhalde diye düşündü. Yuva alanları 1970'ten bu yana iki orman yangını atlatmıştı ve Kanada hükümetinin turistleri bölgeden uzak tutma girişimlerine rağmen son yıllarda turna yuvaları üzerinde gitgide artan bir hava trafiği vardı. Bu yegâne sürüdeki kuşların saman yığınından yuvalarını yapıp mantar renkli yumurtalarını bırakmayı ve serçe boyundaki yavrularını doğurmayı tercih ettiği sekiz yüz metre karelik bölge, tehditkâr topraklardan, dev bir paket üzerindeki bir posta puluydu sadece. Kuzey Amerika kıtasının her köşesi gibi zorlu ve ücra bir arazinin parçasıydı. Dikenli kara ladin ağaçlarından daracık kuşakların böldüğü, çamurlu, sığ göllerden benekleri ve devrilmiş ağaçlar yüzünden taşımacılığa imkân vermeyen dolambaçlı nehirleriyle ne beyazlar ne de Kızılderililer ayak basmıştı buraya. Hatta haykıran turna bölgesi öyle gizli saklıydı ki hem ABD hem de Kanada Vahşi Yaşam kurumlarından araştırmacılar on yılda ancak bulabilmişti. McGhee'nin o akşam bir şişe Uncle Ben's malt birası eşliğinde fikir yürüttüğü gibi turnalar yuva alanlarını arazinin başka bir bölgesine taşımışlardı belki de. Kuşlar çoğunlukla araları 30 kilometreyi bulan ayrı ayrı aile grupları halinde yaşadıklarına göre bütün sürünün her zamanki yuva alanını sözleşmiş gibi hep birlikte terk etmesi pek olası değildi, ama McGhee vahşi hayvanların kimi zaman umulmadık davranışlarda bulunduklarını biliyordu. Vahşi hayvanları seviyordu McGhee. Bir defasında, gecenin bir yarısı ciddi ciddi "Vahşi hayvanlar asla horlamazlar" demek için dirseğiyle dürtmüştü karısını. Boşanmalarından bir ay kadar önceydi. Ah, neyse. Pilotuyla birlikte biraz daha araştırmadan önce bir turna paniğine yol açmamaya karar veren McGhee, bir Uncle Ben's daha söyledi. Ertesi gün iki adam her zamanki turna yerleşim alanını daha da yakından incelediler. Hatta öyle alçaktan uçtular ki su kamışlarının tacizine uğradılar ama ortada

kuş muş yoktu. Sonraki gün turnaların yerleşebileceği mantıklı (?) yerler olarak bildik yuva alanının güneyindeki bölgeyi taradılar. Küçük Buffalo Nehri'nin kıyıları ve bataklık dereleri üzerinde pır pır uçtular ama gözlerini gıdıklayan tek bir telek bile olmadı. O akşam Jim Ghee telsizle Ottawa'ya haber gönderdi.

Başkentteki Kanada Vahşi Yaşam İdaresi'nden o pipo içen sıska memur geldi. Henüz gerginlik alametleri göstermiyordu ama çok geçmeden, Hawaiili kız biblosu tutturulmuş üstü açık bir arabanın egzoz susturucusu gibi titremeye başlayacaktı. Memur, araştırma için dört ek helikopter tahsis ettirdi. Geleneksel Errol Flynn Külot Baskını Derneği'nin 1961 yılında, o meşum gecede Kansas Devlet Üniversitesi'ndeki karma yurtlarda yaptığı gibi dört hafta boyunca araziyi karış karış taradılarsa da bu başarının yanından bile geçemediler.

Sonunda o kemik şelalesinin, o titrekzade memur beyin, baş belası Amerikalılara haber vermekten başka çaresi kalmamıştı. Hem ABD Balık ve Vahşi Yaşam İdaresi hem de Audubon Derneği anında cevap verdi. Bir ila üç aileden oluşan gruplar halindeki elli bir turnanın Aransas koruma bölgesini nisanın üçüncü haftasında terk ettiği defaatle ifade edildi. Aransas'taki gözlemci, turnaların çiftleşme dansının o yıl fevkalade atletik geçtiğini, son bir kaçamak yapar gibi de görünmediklerini belirtti.

Turnalar normalde göçün ortalarında dinlenmek ve keyif yapmak için Nebraska'nın Platte Nehri'nde birkaç gün mola verirlerdi. Burada nehir kıyısında kurbağa avlayıp sümüklü böcek bulmak için sığlıkları eşeleyen, uzun otlar arasında çekirge peşine düşen dimdik bacaklı kuşlar, kraliçenin ikametgâhı önünde volta atan nice Prens Philipler gibi tedirgin bir asaletle, uzun adımlarla yürürdü. Hükümet yetkililerinin Platte Nehri molası sırasında turna sayımı yapması standart bir uygulamaydı; ama bundan sonra Jim McGhee yıllık yuva sayımını yapana kadarki kısım vatandaşların gönüllü raporlarına kalıyordu. Bu yıl da farklı değildi ve Nebraska'daki turnaları gözleyen vahşi yaşam bekçileri, dev kuşların hepsinin de hazır ve nazır bulunduğu ve henüz can sıkıntısına kapılmamış zengin çocukları kadar sağlıklı göründükleri yolundaki raporlarını bir kez daha tekrarladılar.

Bir çiftçi çocuğu ve bir telefon hattı işçisi de Güney Dakota'nın güney batısında münferit turna uçuşları gördüklerini bildirmişti. Sonrası belli değildi.

Turnalar Murdo, Güney Dakota ile Alberta-Kuzeybatı Bölgeleri'ndeki yuva alanları arasında bir yerde yok olmuşlardı. Kanadalı yetkililer Amerikalılara şüpheyle bakıyorlardı. Amerikalı yetkililer de Kanadalılara şüpheyle bakıyorlardı. Yoksa kuş destesindeki en değerli kart birinin cebine mi gizlenmişti?

Bir Amerikan uçağı turnaların uçuş rotasını Nebraska'dan Saskatchewan sınırına kadar takip etti. Bir Kanada uçağı göç yolunu ABD sınırından yuva alanına kadar izledi. *Nada.**

Amerikalılar "Göç rotası üzerinde günlük uçuşlar düzenliyoruz" dediler. Kanadalılar da "Göç rotası üzerinde günlük uçuşlar düzenliyoruz" dediler. İlk Amerikan uçağı Rubber Rose'un görüş alanı dışından, mini minnacık Siwash Gölü'nün bir kova dolusu kovboy kız gözyaşı gibi parladığı yerden geçti.

Takvim namlusunu mayıs sonuna, Jim McGhee'nin meşhur "rutin" uçuşuyla turnasız haberlerin kamuya duyurulmasından yaklaşık iki hafta sonrasına dikmişti. İçişleri Bakanlığı'nın vatandaşları gördükleri her uzun boylu beyaz kuşu bildirerek yardıma çağıran kısa ve duygusuz basın açıklaması bin tonluk yaşam haberi tuğlası gibi vurdu basını. Bütün TV kanalları ve ülkedeki çoğu gazete hikâyeye geniş yer verdi. Basının büyük ilgisi gibi kamuoyunun tepkisi de hükümeti hazırlıksız yakaladı. İçişleri'nin telefon santrali Fillmore'da kafayı kırmış bir ışık gösterisi gibi yanıp sönüyordu ve Sierra Kulübü'nden kız izcilere çevreyle ilgili ne kadar kuruluş varsa hepsi telgraf çekip yardım sözü veriyordu. Ertesi gün İçişleri Bakanı bizzat basın toplantısı düzenlemek zorunda kaldı. Hem altı hem de gece haberlerine çıktı. "Hmm, eee, şey, hmm" dedi Bakan. "Paniğe mahal yok." "Turnalar sürü olarak yaşamalarına rağmen bir ila üç ailelik küçük gruplar halinde seyahat ediyorlar" diye açıkladı. Ayrıca aileler yuvalarını kilometrelerce arayla kuruyorlar. Bütün sürünün insanlar ya da doğal faktörler tarafından kasti faule uğramış olması mümkün değil. (Ehm. Üzerinize alınmayın lütfen.) Turna uçuş rotalarının neredeyse tama-

* "Hiçbir şey".

mı tenha araziler üzerinden geçiyor ve Kanada bozkırlarının ucu bucağı yok. Bu muhteşem kuşlar er ya da geç bir yerden çıkacak. Bütün yaz haberleşme haklarından mahrum kalsalar bile sonbaharda kesinlikle Teksas'a dönmüş olacaklar.

Bu konumdaki adamların kimi zaman yaptığı gibi Bakan da kendi söylediklerine inanıyordu. Balık ve Vahşi Yaşam İdaresi'ndeki astları da inanıyorlardı. Oysa Kanada'da pipo içen sıska memur, bir ateş yiyenin kokteyl bardağındaki buzlar gibi titriyordu ve o kadar emin değildi. Saha biyoloğu Jim McGhee bir şişe Uncle Ben's açmış yudumluyor, yeni bir nafaka çekini imzalıyor, ertesi gün arama yapacağı bölgenin hava haritalarına gözlerini dikmiş, belli birine hitap etmeksizin "Vahşi hayvanlar asla horlamazlar" diye mırıldanıyordu.

80

İçişleri Bakanı, unvanının aksine sığ bir adamdı. Derinliklere değil, yüzeylere; medullaya değil kortekse; kremaya değil pastaya meraklıydı. Hiçbir şeyin içinden anladığı yoktu: ne bir tenor saksafon solosunun ne bir tablonun ya da şiirin; ne bir atomun ya da gezegenin ne bir örümceğin ne de kendi karısının bedeninin içini anlıyordu. En az anladığıysa kendi kalbinin ve kafasının içiydi.

İçişleri Bakanı kafasının içinde bir beyin bulunduğunu ve insan beyninin Doğa'nın en muhteşem ürünü olduğunu biliyordu elbette. Ama bütün o ağları, bağları, kökleri, lobları ve sıvılarıyla; bütün algılama, çözümleme, arıtma, düzeltme ve saklama kapasitesiyle; gözü dönmüş hazdan, bağırsakları gevşemiş korkuya tüm duyguları düzenleme yeteneğiyle; girdiye açlığı ve çıktıya gelince cömertliğiyle beyin eğer göründüğü kadar görkemli ve olağanüstüyse, kendisininki gibi bir kafanın içinde vaktini neden boşa harcadığı, Bakan'ın bir kez olsun aklının ucundan bile geçmemişti.

Belki bazı beyinler kolay bir hayatı tercih ediyordu. İçişleri Bakanı beyninden fazla bir talepte bulunmuyordu. Çoğunlukla şu ya da bu hareket siyasi çıkarlarına uygun mu değil mi öğrenmek istiyordu sadece. Diyelim ki Bakan serebral hamağında miskin miskin sallanan, oksijen ve kan yudumlayan beyninin yanına gitti; dalgın dalgın iki milyar yıldır bitmek bilmeyen biyolojik gevezelikten kalma elektrokimyasal zırvalar mırıldanan; bir tane bile neon ışıklı aşk yarası taşımayan, asla sanatla gözleri kamaşmamış ya da içi içini yememişe benzeyen, belli ki geceleri İsa'nın "Tohum ölüp de toprağa girerse yeniden yeşerecektir" derken aslında neyi kastettiğini düşünerek sabahlamamış; kendisini tehdit edecek en ufak fare ciyaklaması karşısında anında kesmeye, deşmeye, dövmeye, yakmaya ve havaya uçurmaya hazır; yastığının altına yığdığı yüzme bıçakları, otomatik tüfekler, bazukalar, palalar, napalm bombaları, coplar, oklar ve el

bombaları olmasa gayet sakin görünen o beyine gitti, onu dürttü ve bu haykıran turna meselesini kendi çıkarına uygun bir şekilde nasıl halledebileceğini sordu.

Beyninin ilk tepkisi (esnemek) sorunun çözülmek üzere sıradaki başka bir beyne devredilmesi yolundaydı. Ne var ki bu defa mümkün değildi bu. Sıradaki tek adam Başkan'dı ve Başkan'ın bir ömür boyu aldatmaca, dümen, yalan ve dalaverelerin hem kamusal hem de özel şah damarlarından hırsla kan emmenin ardından köşeye sıkışan beyni, artık hasta bir armadillo gibi kıvrılıp kalmıştı ve kimseye bir hayrı yoktu. Başkana derdini anlatabilse bile "O kahrolası kuşları al da bir tarafına sok! Asıl beni korumak için ne yapıyorsun onu söyle?" gibi bir şeyler bağırmasından başka bir beklentisi olamazdı ve Bakan'ın Başkan'dan azar işitmeye niyeti yoktu. Başkan'ın yakın danışmanlarından biriyle konuşacak olsa steril bir Alman aksanıyla meselenin CIA'ya devredilmesi gerektiğini söylerlerdi ve Bakan can sıkıcı meseleleri gizli polise bırakmak gibi son derece diplomatik bir yönteme tamamen karşı değilse de yetkisini bu şekilde gasp ettirmenin avantajlarından şüpheliydi.

Hayır, kusura bakma seni aptal, yaşlı şişko beyin. Bu işi Bakan'la ikiniz, kendi aranızda halletmelisiniz.

Normal şartlarda Başkan karısının yirmi birinci evlilik yıldönümlerinde hediye ettiği yünlü oduncu gömleğini giyer (Yoksa yirmi üçüncü müydü? Beyni tam hatırlayamadı), bir jet hazırlatıp bizzat geniş çaplı bir turna avı düzenlemeye giderdi. İşte buna güzel siyaset denirdi. Ha ha! Sonra emrindeki hükümet birimi sanayinin araziyi Tanrı'nın planladığı şekilde geliştirmesine izin veriyor diye o çatlak çevreciler yaygarayı koparınca da şöyle diyebilirdi: "Dostlarım, sizi temin ederim, ben çevrecinin daniskası olarak kendimi kanıtladım. Haykıran turnalarımızı kurtaran adam benim!"

Ne var ki şartlar normal gitmedi. Büyük petrol şirketleri cüretkâr bir ekonomik darbe yapmak, her şeyiyle mükemmel fakat mecburen petrol ürünlerinde kıtlık varmış izlenimi yaratan bir iş kıvırmak üzerelerdi ve kendisi için neyin iyi olduğunu bilmeyen vatandaşlar "enerji krizi" denen şeyden yakınıyorlardı. Sıradan bir işçi, kayıp bir albatros sürüsü yerine enerji krizi için bin kat daha fazla kaygılanır

diye hayli isabetle akıl yürüttü Bakan. Sıradan bir işçinin o kayıp kuşları küflü bir kuyruk tüyü kadar umursadığından bile şüpheliydi. Bakan, turnalar için geniş çaplı bir hava arama operasyonu düzenlese, o çapta bir keşif gezisi için gereken petrol miktarı kesinlikle tepki çekecekti. Onca kıymetli petrolün böyle harcanmasını haklı göstermesi imkânsızdı.

Öyleyse şunu yapacaktı: Kuşların geniş ve gelişigüzel göç rotasında her gün gidip gelen hafif, tek bir uçak tutacaktı. Emekçiler şikâyet etmeye kalkarsa "Arkadaşlar, kuşları aramak için ekonomik, mini minnacık bir Cessna'mız var o kadar" diyebilirdi. Çevreciler dırdırlanırsa da derdi ki "Şu anda yepyeni ve modern hava aracımız son teknoloji ürünü ekipmanı ve radarıyla o muhteşem balıkçılları havadan bulmak için ıssız araziyi karış karış tarıyor ve bu kuşlar ait oldukları yere dönene kadar da pes etmeyeceğim." Hmm. Evet. Tabii canım. Bütün detaylar hesaplanmış. Doğrusu güzel iş çıkardın sadık beyin. Artık bir siestayı hak ettin.

Siyaset yerini buldu; Bakan, balıkçıl mı turna mı her ne haltsa onların yakın zamanda ortaya çıkacağından emindi. Tanrı aşkına, Saskatchewan'da daha göz atılmamış yüzlerce kilometrekare bataklık arazi vardı. Kuşlar muhtemelen ya oralarda bir yerdelerdi ya da Canuck taşrasında yosunlu bataklıklarda yuvalamışlardı. Eninde sonunda sapasağlam ortaya çıkacaklardı. Basın işin ucunu bir bıraksa halkın büyük bir kısmı televizyonda mide maketinde eriyen Bufferin tabletlerinden bile çabuk unutacaktı meseleyi.

Aslında basın işin ucunu gerçekten de *bırakabilirdi*. Kitleler de kaybolan kuşları *unutabilirdi*. Tabii Jim McGhee olmasaydı.

Kanadalı saha biyoloğu bir akşam günbatımına doğru Uncle Ben's şişesini masaya bırakıp kalktı, çantasız ve erzaksız bir halde çalılıklara doğru uzaklaştı.

McGhee asla horlamadan uyuyanlar arasında geçen buz gibi üç geceden sonra bozkırdaki üçüncü sabahında sinsice sıvışan bir yılan gördüğünde, bir kütüğün üzerinde, kir içinde oturuyordu. Yılan hızla hareket ediyordu. Dilinin altında bir iskambil kâğıdı vardı. Kupa valesiydi bu. "Bir an önce Delores del Ruby'ye ulaşmalıyım" diye tısladı yılan. Güneye doğru sürünerek uzaklaştı.

McGhee, Fort Smith'te bir not bırakmıştı. Notta McGhee'nin eski karısından ya da iki çilli suratlı oğlundan söz edilmiyordu. Ama turnalara pek çok gönderme vardı, hatta "tükenişlerinde onlara katılmaya gidiyorum" diye bitiyordu.

Böylelikle kayıp kuş sürüsü İçişleri Bakanı'nı büyük hayal kırıklığına uğratarak bir kez daha gündeme oturdu. Jim McGhee'nin başlattığı feveran *New York Daily News* gazetesinin tam sayfa başlığına oldukça duygusal bir şekilde yansıdı: HAYKIRAN TURNA İNTİHARI.

81

Sissy. Sevgili Sissy. Neler oluyor? Onuncu doğu caddesine tıkılmışsın, sararıp soluyorsun. Dantel perdelere dolaşmış bir hayalet kadar beyazsın. Paskalya kadar. Bir sapığın ağzındaki köpükler kadar. Başparmakların bile o neşeli, kırmızı parıltısını kaybediyor şimdi.

Neler oluyor tatlım? Dışarıda hava ısınıyor. İtibarı düşük semtlerde insanlar yangın merdivenlerinde akşam sefası yapmaya başladılar. Yolun aşağısında, B Sokak'ta Porto Rikolu kocalar kaldırımda domino oynuyorlar. Kuçu kuçularla havhavlar gene nefes nefese solumaya başladı. Her zamanki gibi kötüye işaret. Julian bu yaz klimayı pek kullanmayacağınızı söylüyor. Enerji krizi var ya.

Sissy, baksana güneş her gün ortalıklarda; iyice abarttı, tipik Aslan burcu işte. Peki ya sen, sen ne sanıyorsun kendini, mantar mı? İki mantar mı?

Görünen o ki düşünmen gereken çok şey var. Bir sürü insanın iddia ettiği gibi bütün yaşamını gerçekçilikten uzak yaşadıysan da son bir buçuk yılda gerçeklik dersleri aldın sayılır. Üstelik son derece güçlü öğretmenlerin de vardı: Julian, Bonanza Jellybean, Chink, Dr. Robbins.

Bu öğretmenlerin ikisinden eski zamanlarda her şeyi kadınların idare ettiğini öğrendin. Ve o zamanlar her şeyin daha iyi gittiğini. Bu müthiş bir bilgi. Bizzat senin için ne anlama geliyor merak ediyorsun. Julian, "Saçmalık bu, antropologların çoğu anaerkil teoriyi reddeder" diyor. Dr. Robbins bu konuda sesini çıkarmıyor.

Ama seni arıyor Dr. Robbins. Neredeyse haftada bir. Eski bir hastamı yokluyorum diyor. Üslubu seni güldürüyor. Seni öğle yemeğine, afyon tekkesine, pire sirkine davet ediyor. Reddediyorsun. Seninle yatmak istiyor diye düşünüyorsun. Eğlenceli olurdu ama değmez. Kesinlikle değmez. Gerçeklikten zerre kadar anlamıyorsun belki; ama sihri iyi bilirsin. Sana başparmakların öğretmişti bunu.

Sihir belli bir saflık gerektirir. Saflık olmazsa sihir gücünü kaybeder. Hâlâ Julian'la birlikte sihirli bir ilişki yaratabileceğinize dair umutların var. O yüzden artık bu saflığı korumaya çalışıyorsun.

Julian gayet anlayışlı davranmaya başladı. Düşünürken seni bölmüyor artık. Boş kafesin yanındaki yatağa oturup egzersizlerini yapıyorsun. Zihnindeki ineği bırakıyorsun tepesine yığılan ot yığınını yesin, çıksın işin içinden. Eski tuhaf hayatından çok daha yabancı gelen bu yeni hayatın içinde kalacaksın gibi geliyor sana. Julian'la kalacağını hissediyorsun. Bir iki yıl içinde, ikimiz için de doğru zaman geldiğinde Julian'dan bir bebek doğurabilirim diye düşünüyorsun.

Ah Sissy! Unuttun mu yoksa Madam Zoe'nin kehanetini?

Sissy, çıkıp bir sosisli yesen iyi olmaz mı sence de? Ya da bir dilim pizza. Başparmakları kullanmaksızın iki parmak arasında dengede tutulabilen lezzetli herhangi bir şey. Birinci Cadde'de Bellevue Hastanesi'nin orada bir tezgâh var. Hem yürüyüş sana iyi gelir. Gün ışığı da öyle.

İlle düşüneceksen, Tompkins Parkı'nda da düşünemez misin? Güvercinlerin incilerini döktüğü, şarapçılara kol kanat geren bir bankta mesela? Kuşlarla aran iyi nasılsa.

Yazarın lafı kuşlara getirmesi sence de zekice değil mi Sissy? Son günlerde kuşlar hiç aklına geldi mi? Bu sabah *Times*'daki makaleye nasıl tepki verdin? Meclisin, Adalet Bakanlığı'na dünyadaki son haykıran turna sürüsünün güvenliğini ya da serbest dolaşımını engellediği tespit edilen kişi ya da kişileri ağır cezalara çarptırma yetkisi verdiğini yazan şu habere yani.

Demek haykıran turnaları düşünmüyorsun. Öyle diyorsan öyledir.

Bu sabah turnaları düşünmüyorsun. Şeyi düşünüyorsun... zamanı.

Saat İnsanları, zamanın sona ermesini bekliyorlar. Chink bunun uzun bir bekleyiş olacağını söylüyor.

Pek çok kişi gibi sen de merak ediyorsun, zamanın bir başlangıcı var mıydı? Bir gün sona erecek mi? Yoksa geçmiş ve geleceği şimdiki zaman mı üretiyor? Demode ama bir o kadar da önemli sorular bunlar.

Joe DiMaggio'nun Marilyn Monroe'nun mezarına sonsuza dek üç günde bir yerleştirilmek üzere taze kırmızı güller sipariş ettiğini okuyorsun. Dikkatini çekerim, Joe DiMaggio'nun ya da filmleri ve mezarlıklarıyla Hollywood'un ömrünün sonuna dek değil, sonsuza dek. Ve aklından geçiriyorsun, "Eğer zamanın bir sonu varsa, Joe DiMaggio parasının bir kısmını mecburen geri alacak."

Yani. Sissy. Dışarı pek çıkmıyorsun. Doğru dürüst dışarı bakmıyorsun bile. Pencereden baktığında kekin dağıldığını görebiliyorsun, bu aralar bütün pencerelerden görünen manzara aynı zaten.

Julian "Bir buhrana doğru gidiyoruz" diyor. Belki daha da kötüsü. Açlıktan, salgın hastalıklardan, toplu işten çıkarmalardan bahsediyor. Bunları söylerken esmer başını yana eğiyor; sanki adam gibi bir Kızılderiliymiş de tozlu askerlerini toplayan kıtlığın Sahra'dan, Hindistan'dan ve aç biilaç Ermenistan'dan yürüyüşe geçmeye hazırlandığını duyabiliyormuş gibi. Soyunma odasında iskelet kostümünü giyen ekonomik krizin sesini duyuyor o. Enerji krizinin cızırtılı sessizliğini duyuyor. "Biz Amerikalılar yerel faşizmimize geri dönüyoruz" diyor bu Amerikan yerlisi. Kendi halkının on iki bin yıllık tarihini hiçe sayarak. Uluslararası vaziyet, her zamanki gibi içler acısı.

Fazla iyimser değilse de 1976'da bir liberal demokrat Başkan seçilirse dünya çapında bir ekonomik sıçış engellenebilir diye düşünüyor Julian. Dr. Robbins ise telefonda gülüyor sadece. "Kek dağılıyor" diyor sana dehşetli bir fısıltıyla. "Muhteşem değil mi?"

Berbat mı, muhteşem mi, emin olamıyorsun. Bunun otostoptan kaynaklanmadığını biliyorsun sadece. Ve otostopun bunu durduramayacağını.

Küvette başparmağın parfümlü suları yarıp geçiyor. Kaygan gövdesi karşısında köpükler nasıl da düzgünce ikiye ayrılıyor, nasıl da kusursuz bir iz bırakıyor peşinde. Sonra bileğini özel, *staccato* bir üslupla çekiyorsun ve başparmağın bir anda suyun altında bir denizkızının ağzından nefes alırken cıva zehirlenmesine yakalanmış bir dalgıç gibi çılgınca kasılmaya başlıyor.

Böyle oyalıyorsun kendini. Gülümsüyorsun. Ama kaşlarının üzerinde kırışıklıklar var. Haykıran turnalar mı bıraktı onları?

O da ne? Kapıda biri var. Julian kapıyı açmak için resminin başından kalkıyor. Vay canına, bir sürpriz. Bu terbiyesiz ve ağdalı konuşmayı nerede duysan tanırsın.

Kontes ne zamandır ortalıklarda yoktu. Julian resim işlerine devam etmiş ve onun için yapacağı fazla bir şey kalmamıştı. Kocan artık bir Alman firması için resim yaptığına göre, Kontes'in Yoni Yum ışıltısıyla buğulanmış ya da enfes Çiğ Damlacıklarıyla gümüşe boyanmış pastoral manzara işlerini almaya devam edecek değildi herhalde. Kontes benzersiz olmayabilir ama ayrıcalıklı tutulmayı sever. Sana gelince, Dakota bozgunundan beri hiç modellik işi almadın. Gözlerin hâlâ güzel ama eskisi kadar masum değil. Ağzın hâlâ dolgun ama eskisi kadar neşeli değil. Dr. Goldman'ın yarı zengin paçozların takıldığı spa'sına yaptığın ziyaret de kariyerini geliştiremezdi. Ah, neyse. Kurulan, sarın, tıpış tıpış içeri git de eski velinimetini gör.

Pudralı, kirli sakalı yüzünü çiziyor öperken. Tek camlı gözlüğünde hiçbir Fransız aşçının bir daha asla pişirmeyeceği sosların kurumuş kalmtıları duruyor. Ucuz bir köpek maması konservesi konuşabilse, ucuz bir köpek maması konservesi kulağa nasıl gelirse öyle söylüyor sana, iyi görünüyorsun, diye. "Ev hayatı, erkek eti, kadın zehri yakışmış sana" diyor. Hafif peltek bir konserve Skippy.

Peki ya Kontes nasıl? "Hay cızırtını!" diye bağırıyor. "Satışlar yüzde ondan fazla düştü. Vaziyet kadınların kalıtsal pis kokularını bastırmak için üç beş peni ayıramayacağı kadar mı içler acısı? Sorarım size. Samuray savaşçıları savaşa girecekleri zaman miğferlerinin içinde tütsü yakarlardı. Düşman kellelerini alırsa, boyunlarını vurana güzel bir koku adamış olurlardı en azından. Bir kadın, geleceği, ne kadar belirsiz olursa olsun, en azından insanı tiksindirmeyen bir vajinayla karşılamalıdır bence."

"Sence gelecek belirsiz görünüyor öyleyse?" diye soruyor Julian. O da berrak bir göl kenarında bir peri çiziyormuş meğer.

Kontes'in bakkaldan alınma dişleri delicesine takırdıyor. Taka taka taka tak! Takma diş polisi iş üstünde. "Kesinlikle" diyor. "Bu ülke ayvayı yemiş."

"Nereden baktığına göre değişir" diyorsun.

Julian ve Kontes durup merakla sana bakıyorlar. Açıklayacağını, memleket meselelerine daha az ayvayı yemiş gibi bir gözle nasıl bakılacağını onlara anlatacağını sanıyorlar. Ama ekleyecek bir şeyin yok. Diyeceğini dedin, nereden bakıldığına göre değişeceğini, *her şeyin, her zaman* nasıl algılandığına göre değiştiğini ve algılayan kişinin algılarını ayarlama yetisine sahip olduğunu söyledin sadece.

Sohbet kaldığı yerden devam ediyor. Julian ve Kontes boş şeylerle ilgili boş laflar ediyorlar: Ekonomi, politika. Üzerinde banyo havlusu, biraz uykulu hissediyorsun.

Kontes aniden sana dönüyor. Doğrudan damarına basıyor. Kavşakta arkadan bindirmişler gülümsemesi birden taş kesiliyor. Şak diye soruyor, Delores'in kamçısını şaklatması gibi. "Haykıran turnalarla ilgili gerçekleri neden söylemedin Sissy?" Şaak!

"Ne... ne demek istiyorsun?"

"Ne dediğimi çok iyi biliyorsun. Gece gündüz laboratuvarda çalışıyordum, haberlere dikkat etmedim. Ama dün akşam duydum ki haykıran turnalar kaybolmuş. Kahrolası sürünün tamamı. Truman bana ayrıntıları anlattı. Adam resmen ağlıyordu. Büyük sansasyon olmuş..."

"Evet, sürekli gazetelerdeydi" diye bölüyor Julian.

"Sansasyon oldu, iyi de oldu. Sorum şu, neden konuşmadın? O turnaların nerede olduğunu ben de biliyorum, sen de biliyorsun."

Julian aval aval bakıyor sana. Gözleri hayretle büyüyor.

"Ne demek istiyorsun?" Sesin bir kelebeğin vedası kadar yumuşak ve titrek.

"Bana aptal numarası yapma Sissy! İyi bir modelsin ama boktan bir oyuncusun. Turnaların ortadan kaybolmasında kovboy kızların parmağı var. Olduğunu sen de çok iyi biliyorsun. En son Nebraska'da görüldüler. Kanada'ya ulaşmadılar. Siwash Gölü Nebraska'yla Kanada arasında. Gölün hâkimiyeti de kovboy kızların elinde. Jellybean'in arsız kaltaklarından başka kim nesli tükendi tükenecek bir kuş türünün son sürüsüyle uğraşacak kadar iblisçe bir işe kalkabilir ki? Bu işin arkasında kesinlikle onlar var. Kesinlikle onlar. Sen ne kadarını biliyorsun? O turnaları da benim benekli ineklerim gibi öldürdüler mi?"

"Hiçbir fikrim yok" diye karşı çıkıyorsun. Soluk teninin daha da solduğunu hissediyorsun.

Julian aval aval bakmaya devam ediyor; ama gözleri şimdi şüpheyle kısılmış. Kontes burnunun dibine kadar öyle bir eğiliyor ki tek camlı gözlüğünü neredeyse sen takacaksın.

"Sissy sen ya yalancısın ya da aptalın teki" diye ciyaklıyor Kontes. "Evet, tuhaf bir tipsin belki ama aptal olduğunu hiç bilmezdim. O paçoz şırfıntıları korumaya kalkıyorsun. Anacığımın dediği gibi sen de vicdanının sesini dinle ama işe yaramayacak. İçişleri Bakanı'nı arattım; herif gerzek dallamanın teki; ama siyasi bir kıyağı asla unutmayacak bir dallama. Öğle yemeğinden hemen sonra onunla konuşacağım. Ve de turnalarını nerede bulacağını söyleyeceğim ona. Kendi bokuna basmamak için kendi kendini zıvanadan çıkarmakla meşgul olmasa doğrudan Başkan'a söylerdim. Ama İçişleri Bakanı da olur. O bir kanun ve düzen adamı, güzelce halledecektir. Bütün övgüleri o toplayacak tabii ama beni ödüllendirmenin bir yolunu bulacağından eminim. O kovboy kızların başlarına geleni anladıkları anı görmek de bir ödül tabii. O pis kokulu sürtükler daha çook sürünecekler..."

Derken ne Kontes'in ne de Julian Gitche'in ömründe işitmediği bir ses duyuluyor. Bu ses senin gırtlağından mı, yoksa havada savrulan ilk ya da en preaksiyel parmağından mı geldi bilemiyorlar ve asla da bilemeyecekler. Öyle ya da böyle ama başka bir ses, Kontes'in suratına inanılmaz bir şiddetle çarpan sağ başparmağının sesi, bu sesi bir anda gölgede bırakıyor.

Başparmak bu defa Kontes'in tek camlı gözlüğünü gözünde tuzla buz ederek ani bir darbe daha indiriyor.

"Hay cızırtını" diyor nefesi kesilen Kontes. Takma dişleri yerdeki uzun tüylü kilime düşüyor, sanki otlayacaklar orada.

Sonra... Aman Tanrım ve Tanrıçalarım!.. İnanabiliyor musunuz? *Sol* başparmak da çakıyor bir tane.

Ömür boyu bir kez bile öfkeyle kalkmamış başparmaklar; risk nedir bilen ama şiddetle hiç tanışmamış başparmaklar; evrenin gizli güçlerini çağırıp onlara hükmederken bile kötülükle lekelenmemiş başparmaklar; cömert ve becerikli başparmaklar; sahibinin zarar veririm korkusuyla el sıkışmaya bile çekineceği kadar hassas ve kıymet-

li addettiği başparmaklar; işte milyonlarca yaratıcı ve hünerli otostopun zaferiyle taçlanan o başparmaklar, şimdi bir insanın suratını dağıtıyor.

Ne yapıyorsun Sissy? Sana ne yaptığını söyleyeyim. Onları beyzbol sopası gibi, Babe Ruth'un efsanevi vuruşları gibi savuruyor, cehennem sahasının sol tel örgüleri üzerinden dışarı çıkan muazzam sayı atışları yapıyorsun. Boncuk boncuk kanlar beyaz bir piyanonun tuşlarında dağılıyor sessizce.

Julian donup kalmış. Seni durduramıyor. Konuşamıyor. İndirip vurmaya devam ediyorsun. Kontes zor ayakta duruyor. Gözleri kapalı. Bacakları titriyor. Bir revü kızıyla kıvırmaya çalışan sarhoş bir sersem gibi acınası bir dans yapıyor. Pıhtılaşan puantiyeler keten takımını palyaço kıyafetine çeviriyor. Atağa kalkan başparmağını, Pensilvanya otoyolunu çocuk bahçesine çeviren o başparmağı karşılamak üzere öne devriliyor; darbenin kuvveti onu düzeltiyor ve dosdoğru geriye savuruyor. Hareketsiz yatıyor yerde, seyrelmiş saçlarında kırmızı bir leke, her iki burun deliğinde parlak birer sızıntı.

Fino köpeği Butty, Butterfinger'ın kısaltılmışı, patırtıya uyanmış ve koşa koşa oturma odasına bakmaya gelmiş. Bir bakıyorsun ki hırlıyor sana, savunmasız ayak bileklerine diş gösteriyor. Alçaktan bir yay çizerek karşı duvara savuruyorsun onu, soluksuz bir iniltiyle bir Dufy taşbaskısına çarpıp dümdüz oluyor. Tablo ve fino birlikte halıya düşüyor; bir yığın cam kırığı, kıvırcık köpek tüyleri ve limonatadan göllere yaraşır düşsel yelkenli resimleri.

Julian'ın dili çözülüyor. "Sissy" diyor. Dehşetin orgunda çalınan, bir Drakula matinesinde borulardan yükselen bir nota sanki her hece. "Ah Sissy. Ne yaptın böyle?"

Ne yaptığını gayet iyi biliyor elbette, fazlasıyla ortada her şey. Julian'ın kastettiği bunu *neden* yaptığın, *nasıl* yapabildiğin. Ve ona söylemekten acizsin. Girdiğin öfke nöbetinden sıyrılıyorsun. İnanmaz ama berrak gözlerle bakıyorsun olan bitene; ama şehre inen ilk otobüsü yakalamak için yanıp tutuşan tek bir açıklama yok içinde. *Kovboy kızlar* sözcüğü şekillenmeye başlıyor ağzında ama o da eriyip gidiyor.

Boşver. Açıklama yapmanın zamanı değil şimdi. Biri ambulans çağırmalı.

84

Hangi zaman teorisine göre olursa olsun, hastane koridorundaki saatin fevkalâde yavaş ilerlediğini itiraf etmek gerekiyordu. Zembereğinin, Knott's Berry Farm eğlence parkında yeniyetme bir reçel tadıcıyla Fransız usulü öptüştüğünü hayal edebiliyordu insan.

Ne güvercin ne şarapçı görmüş lekesiz bir ahşap bankta oturan Sissy ve Julian saate bakıyor, dakikaların saatleri kovalamasını bekliyorlardı. Oysa sıcak bir gündü ve dakikalar koşmuyor, yürüyordu.

Doktor, ameliyathanesinden çıkana kadar kaç saat geçmişti? Sissy ve Julian bilmiyorlardı. Saate güven olmazdı. Doktor nihayet çıktığında Gitcheler karşılamak için ayağa kalktılar. Doktor kendinden emin bir ciddiyetle konuştu onlarla.

"Doğrusu tehlikeyi henüz atlatmadı ama kurtulacağını rahatlıkla söyleyebiliriz diye düşünüyorum. Kurtulmasa şaşardım zaten. Ancak ön beyin lobunda hasar belirtisi var ve bu hasarın kalıcı olduğundan şüpheleniyorum. Hasta normal yaşamına bir daha asla dönemeyebilir."

"Beyin hasarı" diye mırıldandı Julian başını sallayarak. Sonra daha belirgin, hatta neredeyse histerik bir sesle sordu, "Yani bir *sebze* mi olacak, onu mu demek istiyorsunuz?"

İşlev bozukluğu Sissy için yeni bir şey değildi; ama gözünün önüne ister istemez bazı görüntüler geldi: mesela tek camlı gözlük takmış bir kuşkonmaz; fildişi sigara ağızlığına kenetlenmiş turp dişler; Ripple içip daha da kızaran bir domates; Gay Salatalık Veggie. Bu imgeleri gözünün önünden silmek için tekrar başparmaklarını inceledi. Yara bere içindeydiler ama önemli bir hasar yoktu. Bunca yıldır onların fiziksel gücünü hafife almıştı.

"Sebze mi?" diye tekrar etti doktor. Sanki o da manav tezgâhından çıkma halüsinasyonlar görüyormuş gibi bir an gözlerini kapadı. "Sebze mi? Hayır, öyle diyemem. Hasarın boyutunu saptamamız için birkaç gün geçmesi gerekiyor; fakat ciddi ve kalıcı davranış bo-

zuklukları yaşama ihtimali oldukça yüksek. Ama yine de sebze kategorisinde görmezdim." Doktor hayvan ya da mineral lafı etmedi.

Julian birkaç soru daha sordu; ama aldığı cevaplar söylenenlere pek bir şey katmadı. Gitmeye hazırlanan doktor, Sissy'yle konuştu. "Bayan Gitche, hastanenin meseleyi yetkililere bildirmekten başka şansı yoktu. Sizin için bir tutuklama emri çıkarılmak üzere olduğunu bilmenizi isterim. Yerinizde olsam hemen şimdi karakola gider ve ehm, konuyu görüşürdüm. Mevcut koşulları, yani, mm, yaralanmaya sebep olan aletin, eee, alışılmadık ve kişisel mizacını göz önüne alacak olursak meselenin basının kulağına gitmesini istemezsiniz diye tahmin ediyorum..."

"Tabii ki Doktor" diye atıldı Julian. "Hemen gidiyoruz."

Julian kıvırıyordu. Sissy'nin teslim olmasını istiyordu ama hemen değil. "Önce eve gidelim" dedi.

"Ama neden?" diye karşı çıktı Sissy. "Bir an önce gidip halletsek daha iyi değil mi?"

"Hayatım, berbat görünüyorsun. Berbat. O eski tulum. Hatta üzerinde kanlar var. Yüzünde hiç makyaj yok. Eve gelip benim aldığım elbiseyi, şu dekolte parti elbisesini sana giydirmeme izin vermeni istiyorum. Ve de makyaj yapmanı. Sen güzel bir kadınsın, bunu kullanmanın bir zararı yok. Yetkililer bizim itibarlı insanlar olduğumuzu görsünler. Onları etkilememiz önemli. Polisler de her erkek kadar fiziksel cazibeye duyarlıdır. Gerekiyorsa azıcık tahrik et. Her şey kolaylaşır. Şimdi burada bekle. (Hastane lobisine kadar gelmişlerdi.) Ben şu hediyelik dükkânına uğrayıp sana bir ruj alayım. Hiç ruj sürmüyorsun ve de solgun görünüyorsun." Julian seçenekleri hayli geniş bulacağı kozmetik tezgâhına yöneldi.

Bataklık kuyruksüreni dedikleri bir hayvan vardır. Asya'nın bataklıklarında yaşar. Bataklık kuyruksüreninin on parmağından birinde müthiş bir marifeti vardır (gerçi marifeti aslında tam olarak parmağında değil). Anal deliğini olgun kırmızı bir meyve gibi görünene kadar şişirebilir. Sonra hiç ama hiç kımıldamadan öylece durur bataklık kuyruksüreni. Eninde sonunda bir kuş gelip "meyveyi" gagalamaya başlar. Bunun üzerine bataklık kuyruksüreni bir anda dönüp kuşu yer. *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* istese bundan da bir ibret çıkarır da biraz fazla zorlama olabilir.

85

Kutlu Çarşamba'dan hemen önce, Katolik Kilisesi'ne göre kırk günlük büyük perhizin ilk ve en zor gününde Karnaval o çılgın maskeli yüzünü gösterir. İster çoğu yerdeki gibi üç gün, ister daha serbest bazı yörelerdeki gibi iki hafta sürsün, Karnaval ya Mardi Gras zamanı ya da perhiz arifesinde fevkalade taşkın eğlencelerle son bulur.

Yaygın kanıya göre karnaval iyi yürekli Hıristiyanlar için Paskalya hazırlıkları sırasında kırk günlük oruç ve nedamete başlamadan önce son bir kaçamak olarak ortaya çıkmıştır. Ansiklopedilerde ve üniversitelerde *karnaval* sözcüğünün Latince *carne levare* yani "etten arınmak" kökünden geldiği yazılır ve öğretilir. Dolayısıyla da bunun büyük perhizden önce son dakikada yapılan bir etoburluk bayramı anlamına geldiği düşünülür; çünkü büyük perhiz sırasında inananların hiçbiri et yemez.

Boş laf. Palavra. Zırvalık. Diğer bir deyişle devenin nalı.

Katolik ülkelerde kutlanan Karnaval aslında eski bir Pagan curcunasından, Diyonisos Festivalinden uyarlanmıştır ki o da daha da eski Haloa ve Tesmoforya'dan, yani ana Tanrıça Demeter'in iki bereket festivalinden gelir.

(Antik Yunan'da ataerkil irade anaerkil iradeyi alt ettiği zaman yeni gelen Diyonisos, aile Tanrıçası Hestia'nın yerine geçerek Olimpik Konsey'e terfi etmiş, Demeter'in festivallerini devralmıştır. Binlerce ama binlerce yıl boyunca Avrupa'da hiç erkek Tanrı olmamıştır. Bu arada, Diyonisos ilk başta psikedelik mantarlarla, önce *Amanita muscaria*, sonra da daha yumuşak ve tatlı *Psilocybe* ile özdeşleştirilmiştir. Ataerkil Hıristiyan etkisi güç kazandıkça Diyonisos mantar meşkinden arındırılıp şarap Tanrısı ilan edilmiştir. Kilise ve Hıristiyanlığın mükemmel bir paravan yerine geçeceğini fark eden siyasi ve ticari gruplar, sevecen anaerkil zarafetin yerini agresif ve basmakalıp ataer-

kil mantığa bırakmasını tercih ettikleri gibi, kitlelerin kendilerini aydınlatan mantar yerine, sezgilerini körelten içkiyi kullanmasını da tercih etmişlerdir. İnsanoğlunun en büyük icadı öpüşmekse, fermantasyon ve ataerkil düzen de insanoğlunun en büyük hatası kategorisinde hayvanların evcilleştirilmesiyle kapışır. Şüphesiz ki bu üçü uzun zaman önce bir araya gelmiş, iç içe geçerek medeniyeti geliştirmek adına Batı insanını bugünkü çöküş noktasına getirmiştir. Ça ça ça.)

Aslında *carnival* sözcüğü *carrus navalis* yani "deniz arabası" kökünden gelir. Tekne biçimindeki bu tekerlekli araç Diyonisos'un geçit törenlerinde kullanılır, üzerine binilip esprili ve şehvet uyandıran çeşit çeşit şarkılar söylenirdi. Bu tekne arabalar, yani *carri navales*, festival zamanı her iki cinsiyetten de yarı çıplak ya da çıplak müzisyen ve dansçıların eşlik ettiği Diyonisos'un denizler altında, deniz Tanrıçası Thetis'in mağaralarındaki hayali denizaltı sığınağını temsil ederdi. Ortaçağın ilerleyen yıllarında da Avrupa sokaklarında dolaştırılmaya devam eden bu arabaların daha az deniz havalı ve daha edepsiz versiyonları bugün Mardi Gras geçit törenlerinde süzülmeye devam ediyor.

İnsanların, yüreklerine ve akıllarına derinden kazınan bu Pagan festivallerinden kolayca vazgeçmeye niyetleri yoktu. Bir deniz arabası dolusu neşe ve doğurganlığın yerine suçluluk ve acının çarmıhını koymak mı? Nedense birinci sınıf kârlı bir anlaşma gibi gelmemişti bu. Halkın nabzını yokladılar; ama bir iki paranoyak ve denetimsiz spastikten başka beğenen çıkmadı. Böylece Kilise kurnazca taviz verdi. Karnavala izin verdi ama komplo kurarak ona Hıristiyan özellikler atfetti, onu kaygısız bereketinden gitgide uzaklaştırıp nefsine hâkim olmayla ve ölümle özdeşleştirmeyi başardı (gerçi *Guinness Rekorlar Kitabı*'na göre tarihteki en kısa ölüm, sadece üç günlük, ama bir zamanlar İsa'nın da dediği gibi "Ya bizimsin ya Guinness'in").

***

Değerli okur, karnavalla ilgili yukarıda anlatılan bilgiler burada yalnızca Dr. Robbins'in Paganizm araştırmaları sırasında su yüzüne

çıkardığı bilgilere örnek olarak yer alıyor. Madem Sissy, Chink'in dediği gibi kendi Pagan geçmişinin anlamını düşünüp durmaktan memnunken çağdaş Amerika'nın Pagan potansiyeli konusundaki değerlendirmelerinde fırında pişmiş hindi kadar pasifti; Dr. Robbins de daha girişken bir yaklaşım benimseyecekti. Goldman Kliniği'ni "İyiyim, gelemiyorum" diye aradığı günden beri kendini araştırmaya vermişti. Pagan geçmişimize dair tarafsız bilgiler pek kapsamlı değildi, Hıristiyan liderlerimiz çoktan icabına bakmıştı ama Dr. Robbins yine de kendisini heyecanlandıracak kadar bir şeyler buldu. Hatta kendini taşra yollarında son hızla sürülen havalı bir araba zanneden telefonu sabit kaidesinden haykırarak uzun sessizliğini böldüğü sırada, halk kütüphanesinde ilim irfan dolu, verimli bir sabahın ardından eve yeni dönmüştü. Telefonlar da hayal kurar tabii, kurmaz olur mu?

Sissy arıyordu. Canı sıkkındı. Endişeliydi. Az önce Julian'ı St. Vincent's Hastanesi'nde ekmişti ve bir an önce Dr. Robbins'i görmesi gerekiyordu.

Dr. Robbins elbette dünden razıydı ama ayrıntıları öğrenmek için onu sıkıştırdı. Sissy de dökülüp ne olduysa hepsini anlattı.

"Eyvah eyvah" dedi Dr. Robbins. "Eyvahlar olsun. Bu kötü, hatta çok kötü ama hayatının Dali bıyığına jilet dayamışlar gibi de düşünme. Şiddet iğrenç bir şey, hangi tarafında olursan ol. Fakat bazen karşındakinin kafasına kızartma tavasıyla vurmaktan başka yapacak bir şey kalmıyor. Bazen insanlar resmen 'tava tava' diye yalvarıyorlar ve eğer bir an boş bulunup ricalarını yerine getirdiysek bunu dürtüsel bir hayırseverlik gibi görmek gerekiyor. Böyle bir lüksümüz yok tabii; ama en azından yapılan eylemin saflığını bozmamak adına pişmanlığı fazla yüksek sesle dile getirmemek lazım."

"Şimdi. Bana gelmeni hiç istemiyorum; çünkü polisler peşine takılabilir. Burada zulaladığım yarım kilo ot var, ayrıca utanç verici birkaç ıvır zıvır daha var ki onları saymıyorum bile. Ama şunu yapabiliriz; mesela bu akşam altıda Passaic, New Jersey'de teyzemin evinde buluşuruz. Teyzem yok, anahtarlar da bende. Bundan güvenli yer bulamazsın. Passaic'e gelebilirsin, değil mi? Manhattan'a sadece yirmi dakika. Teyzemin adresini veriyorum.

"Bu arada, söylesene Sissy, Nijinsky'nin bir defasında Passaic, New Jersey'de tenis oynadığını biliyor muydun? Gerçekten de oynamış. Hayatı boyunca bir kere tenis oynamış zaten, o da buymuş. Keşke filme çeksem diyeceğim yegâne tarihi olay işte. Nijinsky, New Jersey'de, Passaic'te tenis oynuyor. Vay canına! Tam da İsa, Diyonisos ve Demeter'e izletilecek bir film olurdu bu."

86

Sissy, Dr. Robbins'le konuştuktan sonra kendini daha iyi hissediyordu ama çok da değil. Suçluluk duygusuyla dolu sırt çantasına şimdi bir kaya daha eklenmişti, bu seferki Julian'ı-ekmek desenliydi.

"Belki de sorun bakış açımdadır" diye atıldı Sissy. Yaptıklarını değerlendirmenin olumlu bir yolu var mı diye düşünecekti. Fakat böyle bir perspektife ulaşması zaman alabilirdi (hey gidi zaman!) ve aciliyet paçasından yukarı fare gibi tırmanıyordu.

Kontes'i öyle bir pataklamıştı ki yetkililer kesinlikle çıldırmış diyeceklerdi. Şu anda en son isteyeceği şey Goldman Kliniği'ne ya da devlet ödenekli bir benzerine gönderilmekti. Suçluluk duyuyordu, hüzün duyuyordu, utanç ve karmaşa içindeydi, ama ne kadar kötü davranmış olursa olsun, yaptıklarından dolayı topluma hesap vermek zorunda hissetmiyordu. Toplum ona hiçbir zaman iyi gözle bakmamıştı. Daha küçük bir kızken işe yaramazın teki diye görmek istemişlerdi onu. İzin vermiş olsa, toplum onu çoktan akıl hastanesine tıkmıştı belki de. Toplum ondan ne hoşlandı ne de ona inandı ama neyse ki o kendini sevdi ve kendine inandı. Son yıllarda bocaladığının, son birkaç saattir yanlış davrandığının farkındaydı ama hâlâ kendini seviyor, kendine inanıyordu. Toplumla, hele de böyle hassas bir meseleyi polisin kedi ezen ellerine teslim etmeye meraklı bir toplumla değil, kendiyle hesaplaşması gerekiyordu.

Böylece Sissy Hankshaw Gitche, olağandışı yetenekleri ve beklenmedik kusurlarıyla kendinin farkında ve işleyen bir sistem olarak seçenekler, alternatifler ve seçimler peşinde New Jersey yolunu tuttu. Ah ne tatlıydı boğazına kadar trafiğe batmak, trafikle tekrar yanak yanağa dans etmek, trafiğin zehirli yılanını oynatmak, trafiğin ağzına bir başparmak bal çalmak. O yavru Volkswagenleri dizinde hoplatabilir, sırf nefesini tazelemek için İtalyan yarış arabalarını emebilirdi şimdi. Onun doğası, aracı, şiirindeki sözcükleri düzdüğü

sözlüktü trafik. Ah' elleri küçük çığlıklarla nasıl da hayat bulmuştu yeniden ve nasıl da tatlıydı değil mi?

Sissy, Canal Caddesi'nin kalabalığında o gösterişsiz Econoline minibüsü seçip sanki bir ipin ucundaymış gibi kendine doğru çekerken öyle mutluydu ki, koltuğa oturunca adam gazı kökleyene kadar şoförün yüzüne göz atmayı ihmal etti. Adamın terli alnını, kendini beğenmiş azgın bakışlarını, erojen manzaralara kurt gibi aç olduğu için başparmaklarını bile fark etmeyen gözlerini incelerken kendi başarısızlığından tiksindi. Silahını ve bıçağını fark ettiğindeyse kalbi yirmi fersah daha derine batıverdi.

87

Derler ki, kanunlar insanları korumak içindir. Her yıl kaç yaşamın kanunlar yüzünden alt üst olduğuna dair bir istatistik bulunmaması çok yazık: modası geçmiş kanunlar; cehalet, histeri ya da siyasi çıkarlar yüzünden kitaplara girmiş kanunlar; yaşam karşıtı kanunlar; taraflı kanunlar; gerçekliğin değişmediğini ve doğanın tanımlanabildiğini varsayan kanunlar; insanların korunmayı reddetme hakkını elinden alan kanunlar. Böyle bir araştırma yapılsa bir sürü sıkıcı sosyolog aylarca beladan uzak kalırdı. (Ford Vakfı, siz de okuyor musunuz bu kitabı?)

Otostopu yasaklayan ilk kanunlar 1920'lerde şehirli genç kız avcılarını seçkin tatil mekânları ve kırsal cennetlerden uzak tutmak amacıyla New Jersey'de çıkarıldı. Bugün New Jersey, Hawaii ile beraber otostopun hâlâ tamamen yasadışı sayıldığı ve kanunların katı bir şekilde uygulandığı iki eyaletten biri. Sissy'nin mavi minibüsü seçmesi de Jersey'deki yasaklar ve eyalet devriyesinin katılığı yüzündendi. Canal Caddesi'nde, Batı Otoyolu girişine çok yakındaydı. Batı Otoyolu'ndan George Washington Köprüsü'ne kadar otostop çekip Passaic'e olabildiğince yaklaşmak, Jersey'e vardıktan sonra, büyük harfle Bayılıyorsa da otostopu minimuma indirmekti niyeti. Mavi minibüs Jersey plakalıydı. Onu bu yüzden tercih etmişti.

Aslında bu karşılıklı bir seçim olmuştu; çünkü mavi minibüsün şoförü de Sissy'yi bir blok öteden fark edip yan şeride geçmişti. Daha fren yapmadan konuşmaya başlamıştı. Sissy bindiğinde adam öyle amfetaminli bir hızla durmaksızın konuşuyordu ki, o anda nalları dikse, levazımatçı, dilini de öldürmek için bir güzel sopalamak zorunda kalırdı.

Aynı zamanda pantolonunun fermuarını da indiriyordu.

"Sana öyle bi vericem ki böylesini hiç yaşamamışsındır. Bu kadar iyisini hayal bile edemezsin. Bayılacaksın. Hem de nasıl bayılacak-

sın. Öyle hoşuna gidecek ki ağlayacaksın. Zırıl zırıl ağlayacaksın. Ağlamayı sever misin? Azıcık acıdığı zaman hoşuna gider mi? Başına ne gelirse gelsin buna değecek. Sana öyle bi vericem ki her şeye değecek. Her şeye. Bırak kendini, ağlayacaksan ağla. Kadınlar ağladığı zaman çok hoşuma gider. Kıymetimi bildiklerini gösterir." Vs, vs.

Minibüs, Canal Caddesi'nden dönüp eski depolar arasından bir çıkmaz sokağa saptı. Aracın arkasında kirli bir döşek vardı.

Şoför organını akşamüstü güneşine çıkarmıştı bile. Sertleşmişti ve Kentucky Derbisi* ölçülerindeydi.

Sissy'nin sol başparmağı, haziran sıcağında sevimsiz kış hatıraları canlandıran hızlı bir uğultuyla penisin üzerine sert bir şekilde indi, neredeyse kökünden koparacaktı. Şoför inledi. Parmağı beceriksizce tetiği aradı. Fakat daha tetiği sıkamadan başparmak iki gözünün arasına şaak diye indi. İki kez. Üç kez. Minibüsün kontrolünü kaybetti. Sokak lambasına öyle bir girdi ki, minibüs de lambanın direği de canlı olmak nedir, o an anladılar.

Sissy araçtan fırladı ve koşmaya başladı. Dört beş blok ileride az sonra kapanacak küçük bir işçi lokantasının neon ışıklı aurasında dinlenmek için durdu. Nefes nefese ama güvendeydi. Tecavüzcünün arzuladığı yaşlar sonunda göründü, tam da onun seveceği gibi ağır ve sıcaktılar. Bu düşünce, ağlamayı bırakmasına yetti.

Başparmağını inceledi. Taze çürükler mavi denizanaları gibi tembel tembel yüzeye yaklaşıyorlardı. Bazı kaslar makale yazıyormuşçasına mekanik bir şekilde seğiriyordu: "Bir Silah Olarak Başparmaklar."

"Bir günde iki defa" diye hıçkırdı Sissy. "Bir günde iki defa."

Hıçkırıkları birdenbire kesildi. Başarının sırlarına dair ne kadar kitap varsa hepsine kapak olabilecek kadar kararlı görünen Sissy, belirgin ve sert bir ses tonuyla "Pekâlâ!" dedi. "Normal olmamı mı istiyorlar, o zaman normal neymiş görecekler!"

Bir taksi çevirdi. Şehir merkezine, Port Authority otobüs terminaline gitti. Richmond, Virginia'ya bir bilet aldı.

Güneye giden Greyhound otobüsü Jersey apartmanları arasından ıslık çalarak geçerken, petrol rafinerileriyle dolu bu kokuşmuş peri ülkesinin bir zamanlar haykıran turnalarla dolup taştığını anımsadı.

* Amerika'da her yıl Kentucky'de düzenlenen büyük ve köklü bir at yarışı organizasyonu.

88

Bu romanda bir piyanonun tuşları kadar bölüm var. (Sizi gidi ukulele ve pikolo flüt yazarları, çatlayın da patlayın!) Ama aslına bakarsanız bu bölümü "piyano bölümü" diye nitelemek çok da klişe sayılmaz. Çünkü 88. Bölüm hızla kaleme alınmış yüzünü gösterirken, Julian Gitche de kısa kuyruklu beyaz piyanosunun tuşlarındaki kurumuş Kontes kanlarını süngerle siliyor, iri yudumlarla viskisini yuvarlıyor ve karısının başına neler geldiğini merak ederken hafiften kafayı yiyor.

Nijinsky'nin bir defasında bale pabuçlarıyla tenis oynadığı Passaic, New Jersey'de de bir başka piyano vardı. Bir teyzenin oturma odasında duran, yıpranmış eski bir duvar piyanosuydu bu. Ve orada da Sissy'nin başına neler geldiğini merak eden bir adam vardı.

Dr. Robbins piyano çalmıyordu. Sissy'nin geç kaldığı gerçeğini aklından uzaklaştırmak için esrar içiyor ve kafasında bir film planlıyordu. (Geç derken, kişinin zaman felsefesi geç ya da erken gibi kavramları benimsemesine müsaade ediyorsa tabii.) Nijinsky'nin Passaic, New Jersey'de havada yay çizen bir tenis topunu *backhand* vuruşuyla karşılamak için sekiz metre havaya sıçradığı bir film değildi bu: Bunun için artık çok "geçti", ne de olsa zaman ve beyin tuhaf bir ikili. Hayır, Dr. Robbins, Adelle Davis'in ölümsüz bestseller kitabı *Doğru Yiyelim Formumuzu Koruyalım*'ı* filme almak ne kadar da ilginç olur diye düşünüyordu.

İyilik ve kötülüğün klasik çatışmasını bu defa, iyi beslenmeye karşı sağlıksız yeme alışkanlıkları ile aktaracak hikâyenin gişe cazibesi kesinlikle yüksekti. Başrolü, yani Protein rolünü Jim Brown babaya vermek iyi olurdu gerçi; ama Burt Reynolds da rolü kapmak için kesin araya adam koyacaktı. Neşe pınarı Doris Day, kadın kahraman C Vitamini için bire birdi; etlerinin arasından doymuş yağ asitleri

* *Let's Eat Right to Keep Fit*, Adelle Davis, 1954.

sızan Orson Welles alçak Kolesterol yorumuyla Oscar alabilirdi. Fırtınalı bir gecede, merkezi sinir sisteminde başlayabilirdi film. Açıkgöz hipofiz bezi telaş içindedir, böbreküstü bezlerine mesaj göndermek üzere güvenilir birkaç hormon salgılar. Yolculuk, yokuş aşağıysa da, beyaz şekerden sarp kayalıklar ve damar tıkanıklığından dolayı daralan geçitler yüzünden zorlu geçecektir. Tam o sırada...

Of hadi ama Robbins, yeter artık! Madem piyano çalamıyorsun, neden sadece TV seyretmiyorsun?

89

Heyhat, görünüşe göre modern dünyaya uyum sağlayan kahramanımız Sissy'nin sihir yerine parayla binilen ulaşım aracı, yani otobüsü, sütçülerle birlikte Richmond'a daldığında şehir henüz uykudaydı.

Şafak şehrin açıklarında elbezi gibi uzanıyordu: durgun, nemli, ağır ve sıcak. Takvime bakılırsa yazın gelmesine bir haftadan fazla vardı; ama sıcaklar Richmond'la sohbete dalmış, Richmond yakayı çoktan kaptırmıştı.

Richmond'ın o günlerde giydiği gömlek de gömlekti hani. 1973 yılında Richmond kişi başına düşen gelir sıralamasında Güney'in vitrin şehri Atlanta'yı geçmişti. Sissy'nin baktığı hemen her yerde refahın izleri vardı. Yeni işyerleri, fabrikalar, apartmanlar, okullar, alışveriş merkezleri. Birini diğerinden ayırt etmek güç olabiliyordu, özellikle fabrika ve okullar birbirine çok benziyordu. Ama işte buradaydılar, bir zamanlar onların yerinde yükselen çamlıklardan daha parlak, daha temiz ve katıydılar. Hep birlikte, kendine güvenen yüzlerle bakıyorlardı doğan güneşe. Peki, daha da kalıcı mıydılar? Orasını göreceğiz.

Şehirde sanayi Eisenhower yıllarına göre çok daha çeşitlenmişti. Hatta Larus Brothers ve Liggett & Meyers de dahil çoğu tütün firması Richmond'daki faaliyetlerine son vermişti. Bir tek Philip Morris devasa yeni fabrika ve araştırma merkeziyle önemli ölçüde büyüme kaydetmişti. Gene de altın renkli bir is kokusu Güney Richmond'ın havasını kavurmaya devam ediyordu. En azından Sissy'ye öyle geliyordu. Belki de hatıralar burun deliklerine fısıldıyordu sadece.

Refah, Güney Richmond'ı da es geçmemişti. Ekonomik öngörülerin meleği, daha bu yakınlarda Sissy'nin eski mahallesinde kanat çırpmış, her coşkulu darbesiyle köhne evleri sağa sola devirmişti. Eski sokağındaki tüm konutlar, elli yıllık aile kavgalarının mucize

eseri başaramadığı yıkımın hazırlıkları sırasında hüküm giymiş ve boşaltılmıştı.

Hankshawların evi uyduruk bir Houdini'nin Kaçışı numarası için alelacele hazırlanmış bir kutu gibi derme çatma tahtalarla çevrilmişti. Ayakta duracak mecali kalmamıştı evin. Termitlerin ağzına layık bir hali vardı.

Sissy taksi parasını ödeyip giriş kapısına doğru yürüdü. Omzuyla sıkıca iterek tahtaları çividen ayırmayı başarınca, kapı on, on beş santim aralandı. İçeri baktı. Şişmiş muşamba döşemeler. Soyulmuş duvar kâğıtları. Sabah ışıkları içinde toz dansı yapan tozlar. Bir zamanlar bir adam ve bir kadının burada aşkla ve nefretle yaşadığını, bu odalardan birinde üç çocuk yaptıklarını, çocuklardan birinin ergen yaşlarına dek adamı ve kadını çokça utandıran anatomik şakasıyla meşhur bir kız olduğunu, yerlerine reçel damlatıp lazımlığına işeyip yastıklarında rüya gördüğü bu evde ergenliğe ulaşır ulaşmaz evden kaçarak onları daha fazla sıkıntı yaşamaktan kurtardığını ve ailesiyle bir daha asla temas kurmadığını, unutulduğunu, zaman zaman kâbuslarına giren bir canavar kız haricinde büsbütün meçhule karıştığını gösteren hiçbir iz yoktu. Ya da Sissy'ye öyle geliyordu.

Tam gitmek için arkasını dönecekti ki gitgide genişleyen bir dilim güneş ışığı bir köşeyi aydınlattı. Annesinin dikiş makinesinin yıllar boyunca durduğunu bir anda hatırladığı bu köşede dergilerden, reklam sayfalarından koparılıp göz hizasında duvara raptiyelenmiş altı yedi parlak sayfa; uzun boylu ve sarışın, elleri esrarengiz bir şekilde gizlenmiş bir kızın çeşitli romantik ortamlarda poz verdiği, dünya kadınlarını tanınmış bir kadın hijyeni ürününü almaya teşvik ettiği sayfalar duruyordu. Başka da bir şey yoktu.

90

Richmond'da kekin dağıldığını, pastırmanın yandığını duymamak mümkündü neredeyse. Yeni bir dergi makalesinde "Ülkenin geri kalanının aksine Richmond, gelişmeye devam ediyor" diye yazıyordu. Batı medeniyetinin suratındaki gülümsemeyi silen ekonomik ve ruhani kriz, Güney'in bu gururlu kentinde adeta hissedilmiyordu bile. Gerçi Sissy böyle şeyleri zaten pek fark etmezdi. Eve döner dönmez fark ettiğiyse şıkır şıkır yepyeni arabalar oldu. Richmond'ın takıntılı İngiliz hayranlığı nedeniyle çoğu İngiltere'den ithaldi. Burada otostop çekmek ilginç olurdu diye düşündü, belki genç kızlık günlerinden bile ilginç ama artık otostop çekmiyordu. Şehir merkezindeki hastane binasına giderken bindiği araç da bir başka taksiydi. Dr. Dreyfus'un muayenehanesi buradaydı diye hatırlıyordu.

Muayenehane hâlâ aynı yerdeydi ama değişmişti. Sissy'nin ilk ziyaretinde duvarda zarifçe çerçevelenmiş iki üç poster vardı; şimdiyse doktor muayenehanesinden çok sanat galerisine benziyordu. Her yerde Picasso, Bonnard, Renoir, Braque, Utrillo, Dufy, Soutine, Gauguin, Degas, Rousseau, Gris, Matisse, Cézanne, Monet, Manet, Minet, Menet, Munet ve diğerlerinin röprodüksiyonları vardı. Çoğu çerçeveli değildi; ama öyle yakın asılmışlardı ki balık sürüsü gibi sürekli üst üste binip çarpışıyorlardı. Modern Fransız resmi üzerine bir araştırmayla akvaryum birbirine girmiş gibiydi.

Resepsiyon görevlisi yerinde olmadığı için Gauguin lepisteslerini ve Picasso domuz balıklarını izliyordu Sissy. Sonunda arka masalardan bir kadın gelip Sissy'ye muayenehanenin kapalı olduğunu söyledi. Kapalı mı? Evet. Temelli. Dr. Dreyfus önceki hafta emekliye ayrılmıştı ve bu hanım da ortalığı toparlıyor, hastalara başka plastik cerrahlar tavsiye ediyor, defterleri falan kapatıyordu.

"Size memnuniyetle başka birini tavsiye edebilirim" dedi kadın. Bir okul müdürünün gece gezmesi kadar kısa ve kara kuruydu.

"Ama Dr. Dreyfus'tan başkası olmaz" diye yalvardı Sissy.

"Üzgünüm" dedi kadın.

"Madem daha geçen hafta emekliye ayrıldı bir ameliyat daha yapabilir, öyle değil mi?"

"Korkarım hayır" dedi kadın. "Bu mümkün değil."

"Hasta falan mı?"

Kadın hemen cevap vermedi. Sonunda "orası tartışılır" diye içini çekti. "Richmond'dan değilsiniz, değil mi?"

Kadın, Sissy daha cevap veremeden atıldı, "Hanfendi hem kendi vaktinizi hem de benimkini boşa harcıyorsunuz. Dr. Dreyfus bir daha asla ameliyat yapmayacak, orası kesin. Şimdi, eğer tavsiye istemiyorsanız, bana müsaade. Şu aptal resimleri duvardan indirmeye başlamam gerekiyor. Yüce Tanrım."

Bir başka taksi daha, kötü bir alışkanlık gibi Sissy'yi ele geçiriverdi. Telefon rehberinde bulduğu adresi taksiciye verdi. Şehrin batı yakasında, en güzeli değilse de nezih mahallelerden birindeydi. Tıpkı Cennet'teki gibi, Richmond'ın en güzel mahallesi de dini bütün Hıristiyanlara ayrılmıştı.

Kapıyı Dr. Dreyfus açtı. Fazla değişmemişti ve Sissy'yi hatırladı. Daha doğrusu Sissy'nin bazı yerlerini. Hatırlamasa içeri almayacaktı. Gazeteciler rahatsız ediyorlar diye açıkladı. Sissy'nin neden geldiğini sormadı; biliyordu sanki. "Korkarım sana yardımcı olamayacağım" dedi. "Sakın ümitsizliğe kapılma çocuğum. Bu günlerde hepimizin derdi çok. Ressam Van Gogh'un dediği gibi 'Gizemler kalıcıdır, hüzün ve melankoli kalıcıdır; ama ebedi olumsuzluk, bu sayede başarılan olumlu işlerle dengelenir.' Tabii bu senin için pek bir şey ifade etmiyordur herhalde. Al, ben sabahlığımı çıkarıp üstümü giyerken şunu oku. Başka bir doktor sana yardım edebilir. Neden benim edemediğimi anlayacaksın."

Misafirinin eline bir gazete kupürü tutuşturdu. "Başka da bir sürü makale çıktı ama en tarafsız anlatanı bu." Okuması için Sissy'yi yalnız bıraktı:

Felix Dreyfus, Paris'te bir delikanlıyken sanatçı olma hayalleri kuruyordu. Louvre Müzesi'nde rehberlik yapan kendinden yaşça büyük bir kuzeni vardı. Onun müsaadesiyle katıldığı turlar sayesinde erken yaşta sanat tarihi bilgisi edindi. Ne var ki Felix'in ailesi, tıp alanında bir kariyer için hazırladıkları çocuğun sanatsal hayallerini sürekli yıkan cahil insanlardı.

Genç Dreyfus boyun eğdi, tıp okulunu yüksek notlarla bitirdi. Aslında plastik cerrahi de heykeltıraşlığa benziyordu, oldukça yaratıcı bir disiplindi. Ailesi uzmanlık dalı olarak plastik cerrahiyi tercih etmesinde eski sanat tutkusunun izlerini gördüyse bile bunun üzerinde durmadı.

Nazi yıllarında ABD'ye göç eden Dr. Dreyfus, Richmond, Virginia'da büyük başarı kazandı. Aktif bir sanat destekçisiydi, ressamlar ve heykeltıraşlar üzerine kapsamlı bir kitap koleksiyonu oluşturdu. Hemşiresiyle evlendi, huzurlu ve rahat bir hayat yaşıyorlardı.

Derken 66 yaşındaki Dr. Dreyfus geçen ay 14 yaşındaki Bernard Schwartz'ın estetik ameliyatını üstlendi. Çocuğun Yahudi burnunun boyut ve biçiminin değiştirileceği rutin bir operasyondu bu. Dr. Dreyfus el yaralanmaları ve biçim bozuklukları konusunda uzmanlaşmışsa da pek çok "burun ameliyatını" başarıyla gerçekleştirmişti.

Fakat Bernie Schwartz'ın burnundaki bandajlar çıkarıldığında "yakın tıp tarihinin bu en rezil kasti yanlış tedavisi" karşısında çocuğun dehşet içindeki ailesinin ağzı açık kaldı.

Bastırılmış sanatsal güdülerine manyakça teslim olan Dr. Felix Dreyfus, mermer, kil ve alçıyı hor görüp canlı bedenle çalışmış, küçük Bernie Schwartz'ın yüzüne dünyanın ilk Kübist burnunu yontmuştu!

Bernie'nin yeni burnunda iki önde, ikişer yanda olmak üzere altı burun deliği ve üç kemer bulunuyordu. Hangi profilden bakarsanız bakın önden gibi görünüyordu böylece. Coşku içindeki Dr. Dreyfus'a soracak olursanız, Bernie'nin burnu aynı anda birçok açıdan görülebiliyor, tüm açılar üst üste biniyor. Dolayısıyla bu bütünsel bir burun ve bu bütünsellik de hareketi temsil ediyor. Hareketsizken bile burnun sabit ve değişmez olduğu klasik yüz anlayışını yerle bir ediyor. Burunluğu ebedileştiren bir burun bu ama aynı zamanda soyutun da eşiğinde.

Ancak Dr. Dreyfus'un coşkusu fazla sürmeyecek gibi görünüyor; çünkü Virginia Sağlık Müdürlüğü lisansını elinden aldı. Doktorun çalışmasının temelli yasaklanması yerine emekli edilebileceği de ifade edildi. Yaratıcının, eseri hakkındaki coşkulu estetik değerlendirmeleriyle ikna olma-

yan aile, Dr. Dreyfus'a üç milyon dolarlık bir dava açmaya hazırlanıyor. Üstelik "başyapıtın" ölüm emri de verildi. Washington'dan bir plastik cerrahi ekibi tıbbi açıdan elverişli hale gelir gelmez dünyanın ilk Kübist burnuna Norman Rockwell hayranlarını bile memnun edecek kadar gerçekçi bir görünüm kazandıracak. Bernie Schwartz ise tüm bunlar olup biterken vaktinin çoğunu evde geçiriyor.

Dr. Dreyfus süklüm püklüm oturma odasına geri geldiğinde Sissy onu kucaklamak için atıldı. Yirmi dört saatten fazla bir zamandır ilk kez gülümsüyordu. "Ah, Doktor" diye bağırdı. "Bunu siz yapmalısınız. Sizden başka kimsenin hünerimi elimden almasına izin veremem."

91

Sissy'nin muhteşem tombul balinalarını olanca uzunluğu ve genişliğiyle kavrayabilsinler diye küçük gözlerini koca koca açarak "Ah, başparmak" diye mırıldandı Dr. Dreyfus. "Evet, başparmak. Başparmak, başparmak, başparmak, başparmak, başparmak, başparmak. Evrimin en masum icatlarından biri; dokuyu, biçimi ve ısıyı algılayan dahili bir araç: Bir simya mucizesi, teknolojinin sırrı, zihin ve sanat arasındaki köprü, insanı insan yapan alet. İpek maymunu ve lemurun başparmağı yoktur, Yeni Dünya'daki maymunların hiçbirinin karşılıklı bükülebilen başparmakları yoktur; örümcek maymununun başparmakları ya hiç yoktur ya da minnacık birer yumru kadardır; pottoların başparmakları diğer parmaklara yüz seksen derecelik bir açıda durduğundan kıstırmaktan başka işe yaramaz; 'orman adamı' diye anılacak kadar insana benzeyen orangutanın başparmağı upuzun kıvrımlı parmaklarına nazaran öyle ufaktır ki hareketleri ancak semboliktir; şempanzenin başparmağı, bükülü parmakları beceriksizce bir hareketle karşılar; goril ise küçük nesneleri tutabilecek kadar hassas bir kavrayıştan yoksundur; şebek aralarında en yaklaşanıdır, başparmakları karşılıklı adamakıllı bükülebilir ve hassas bir kavrayışı vardır ama şebeğin başparmağının ne kadar düz, yayvan ve biçimsiz olduğuna hiç dikkat ettiniz mi? Hayır, bu gezegende bir tane düzgün başparmak vardır o da *homo sapiens*'inkidir."

Nokta.

"Öyleyse doğanın seni sapkınca mahrum bıraktığı başparmağın ayrıcalıklarını nihayet sen de arzuluyorsun?"

"Sadece normal olmak istiyorum" dedi Sissy. "Hani şu bildiğimiz normallik denen şey var ya, ondan. Crazy Horse'a yettiyse bana da yeter."

"Oh, evet" dedi Dr. Dreyfus, bulaşık suyunda yüzen bir ördek gibi vaklamaya utanıyor, zayıfça gülümsüyordu. "Pekâlâ tatlım. Ne yapabileceğimizi sana söyleyeyim.

"Komple bir normallik, o nasıl şeyse artık, söz konusu bile değil. Ama sorunun cevabı da kendinde saklı diyebiliriz. Eğer başparmak kemiğin, daha doğrusu iki falanks metakarpal kemiğin, yani başparmak kemiklerin normal boyutta olsaydı fazla dokuyu kesip doku aşılama için başparmağını bir süreliğine göğsünün içine dikerdik. O zaman hem görsel hem de işlevsel anlamda normal başparmakların olurdu. Ama hatırladığım kadarıyla senin başparmak kemiklerin bütüne oranla fazla gelişmişti. Bu da her şeyi daha da karmaşıklaştırıyor. Poliserizasyon gerektiriyor. Bir cerrahın yapamayacağı tek şey varsa, o da kemiğin hacmini azaltmaktır. Şimdi. Poliserizasyonla işaret parmağından bir başparmak yaparız. İşaret parmağının boyunu kısaltıp açısını değiştiririz ve yana kaydırırız. Bir süre sonra tamamen yeterli bir başparmak haline gelir. Ama anlayacağın ellerin yine pek normal sayılmaz; çünkü her birinde dört parmak olur. Şimdiki başparmaklarının kesinlikle kendine has bir ışıltısı var, ama onların da kesilmesi gerekiyor tabii ki."

Neeee? Fenalaşmak. Ooooo, baş dönmesi. Mide bulantısı. Karın denizindeki balıkların hareketlenmesi. Kalpten fışkıran koyu siyah bir toksin dişleri uyuşturuyor. Nefes darlığı çekiyor Sissy. Yazarın parmakları bile tuşlar üzerinde titriyor. Kesmek. Kurşundan bir kelime. Kendinden yankılı ve kendinden ağrılı bir kelime. Dr. Giyotin'in tezgâhından fırlamış bir kelime. Tanrı'nın aşında bir taş. "Tükenmek" kelimesi haykıran turnaların kulağına nasıl geliyorsa "kesmek" kelimesi de başparmaklara öyle geliyor olabilir mi?

Felix Dreyfus, sarsılan Sissy'ye bir kadeh şeri teklif etti. Sissy reddetti. Bütün batı yakasında bir damla Ripple bile yoktu herhalde. İyi yürekli doktor da ona alkollü içki yerine gizli bir plan iksiri ikram etti.

"Riskli bir macera olacak" dedi "ama artık yaşlandım, riski göze alabilirim. Bundan böyle Nazilerden kaçmayacağım. Bizim kayınbirader cerrah. Ama ne cerrah. Biberli zeytindeki biberi bile kesip çıkaramaz. Kapısına berber dükkânı gibi kırmızı beyaz çizgili bir boru asmak lazım. Savaş Gazileri İdaresi için çalışıyor. Onun gibi bir dangalağı ancak hükümet işe alır zaten. Şansımıza Güney Richmond'da, O'Dwyre SGİ Hastanesi'nde konuk doktor olarak görevli. Senin için

bir ameliyat günü aldırırım ona. Bana dünya kadar borcu var, dediğimi yapacaktır. Sonra ameliyata 'yardım etmek' için gelirim. Takma isim kullanırım. O'Dwyre'da kimsenin ruhu bile duymaz. Personel yetersiz; ayrıca çağdışı, beceriksiz ve ahlaksızlar. Takip tedavisini burada evde yapabilirim. Pek masumane sayılmaz değil mi? Bütün kurallara aykırı ama ressam Delacroix'nın dediği gibi 'Yüce ruhlar için kural diye bir şey yoktur, kurallar yalnızca sonradan edinilebilen yetenekleri olanlar içindir.' Ama bu senin için pek bir şey ifade etmiyordur herhalde."

Bir gün genç bir kadın hastaneye yattı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün bir laboratuvarda kan tahlili yapıldı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün bir ameliyathanede koca koca lambalar yakıldı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün İV* boruları damarlara yerleştirildi ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün genç bir kadın sedyeyle ameliyathaneye taşındı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün bir anestezi uzmanı yusyuvarlak, kaymak gibi bir popoya bir iğne batırdı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün bir anestezi uzmanı, uzun, zarif bir gerdana iğneler batırdı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün bir hemşire bir kolu tam on dakika ovdu ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün steril bir ortam yaratmak için bir beden ve bir masa örtülerle kaplandı ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün incecik bir sağ kola bir turnike yerleştirildi ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün elastik bir bandaj öyle sıkı sarıldı ki koldaki bütün kan çekildi ve hiçbir kuş ötmedi.

Bir gün bir turnike şişirildi ve tek bir ornitolojik cik bile duyulmadı.

Bir gün bir cerrah, bir başparmağın dibine tentürdiyotla kesik hattını çizdi ve hâlâ ötmüyordu kuşlar.

Bir gün solgun, pürüzsüz bir ten, önceden çizilmiş bir hat üzerinde yarıldı ve kemiğe kadar ayrıldı; ağaç tepelerinde, kuş yuvalarında sessizlik hâkimdi.

Bir gün arterler ve damarlar kesilip bağlandı; bir sinir kenara ayrılıp yaranın içine uzatılırken ne bir cıvıltı, ne bir ıslık ne de cikleme eşlik etti.

* İntra-Venöz: Damar içi.

Bir gün bir eklem açıldı; yol kenarında bir lokanta değildi burası ve güzel tüylü dostlarımızdan hiçbiri cıvıldamıyordu.

Bir gün bir tendon kesildi, lastik bant gibi çekilip bırakıldı; ne tarlakuşuna ne ardıçkuşuna benziyordu sesi.

Bir gün bir metakarpal kemik testereyle kesildi; kemiğin alışılmadık boyutlarından dolayı bu öyle güç bir işti, cerrah için öyle zahmetliydi ki kuşlar ötse bile duyamazdı ama zaten ötmüyorlardı.

Bir gün bir yaraya bir dren yerleştirildi ve serçeler bile ağzını açmadı.

Bir gün bir kadının eti 4/0 naylon iplikle dikilip kapatıldı; kuşların gagaları da dikilmişti sanki.

Bir gün bir ele basınç bandajı sarıldı; ama hiçbir baskı kuşlara şarkı söyletmeye yetmezdi.

Bir gün bir turnike indirildi, kanlı bir kol yıkandı ve uyuşmuş bir kadın sedyeyle dinlenme odasına taşındı; bir bandajdan dört parmak görünüyordu ve sessiz göklere uzanmıyordu hiçbiri.

Bir gün bir hemşire ve iki doktor tüm dikkatini yoğunlaşan pembe bir ışıltıya verdi, dev bir insan başparmağının durduğu metal tepsiye diktiler bakışlarını. Kendi usulünce hizmet ettiği elden koparılan başparmak, şimdi bir alabalık gibi sağa sola sıçrıyor; yok hayır, nefes nefese dehşet içinde amaçsızca sıçramak gibi değil de sanki bilinçli kavisler çizip bükülüyor; durmaksızın aynı işareti, uluslararası otostop işaretini yapıyor; koca beyaz kederiyle dünyanın keyfini kaçırmaktan sakınırcasına Buradan Çok Uzaklara otostop çekmeye çalışıyordu.

Ve hiçbir kuş ötmedi.

Gökyüzü Çingene pijaması gibi lime limeydi. Pazen kumaştan kasvetli bulutlara saplanmış bıçak izlerinden dökülen temmuz güneşi, O'Dwyre SGİ Hastanesinin uzun, karanlık koridorlarından dışarı adımını atan Sissy'nin gözlerini kırpıştırmasına neden oldu. Hava öylesine nemliydi ki, koltukaltlarında orkidelerin yeşerdiğini hissetti.

Kendini bir Vietnam gazisinin emekli dul karısı olarak tanıtan Sissy, hastanede tam üç gün kalmıştı. Bu dördüncü sabah yarasındaki dren alınmış, taze pansuman yapılmış ve taburcu edilmişti.

Ayrıca bu sabah Dr. Dreyfus, Sissy'nin ameliyattan önceki son on beş gününü hüküm giymiş bir evin, yani Hankshawların Güney Richmond'daki fare salyalı evinin kalkık muşamba döşemeleri üzerinde uyuyarak geçirdiğini öğrenmişti. Şimdi onu, karısının bir oda hazırladığı kendi evine götürüyordu. Anlaşılan karısı muayenehanedeki kısa boylu, kır saçlı kadındı. Ellerindeki çalışma tamamlanana kadar Dreyfuslarla kalması için davet edilmişti. Böylesine kocaman parmakların kesilmesiyle oluşan yaralar öyle büyüktü ki Dr. Dreyfus dört ameliyat daha gerektiğine karar vermişti. Yapılan ilk ameliyatla sağ başparmak alınacaktı. İkincisiyle de sol. Üçüncü ameliyat sağ işaret parmağının poliserizasyonu içindi, dördüncü de soldakinin. Her ameliyat arasında altı hafta ara verilecekti. İnsan bir gecede normal olamıyor.

Bayan Dreyfus kocasının Sissy'ye verdiği yasadışı hizmetleri tasvip etmiyordu; ama doğma büyüme Richmondlıların çoğu gibi o da ölümüne merhametliydi. Margaret Dreyfus iyileşen hastayı rahat ettirmek için elinden geleni yaptı. Yemekler düzenli, neşeli ve güzeldi. Havalandırma, duş ve sürahiler dolusu limonata sayesinde Sissy'nin koltukaltları yapraklarını döktü, meyve yarasaları cinsel tüylerinden sarkmaktan vazgeçtiler. Akşamları seyyar bir televizyon, perdeleri çekilmiş verandaya getiriliyor, kanal seçimi Sissy'nin keyfine bırakılıyordu. Gece geç saatlerde fırtına koptuğunda misafir ürktü mü diye bakılıyordu dikkatlice. En yeni dergiler başucunda beliriveriyordu.

Sissy kendini tam anlamıyla evinde hissetmiyorsa, tam anlamıyla evde olmadığı içindi; tam anlamıyla hiçbir yerde değildi; tam değildi. Resmen bir kısmı eksikti, hem de ne kısım! Hâlâ oradaymış gibi gelse de aslında yoktu, yoktu, yoktu işte. Soran gözlerinden, beceriksiz dokunuşundan, yoğun aurasının nabız gibi attığı ve psişik araştırmacının biri gelir de geniş açıyla Kirlian fotoğraflarını çekerse diye hayalet pozlar verdiği esrarengiz biyoenerji boyutu hariç, tüm boyutlardan uzaktaydı. Sissy pişmanlık duymamaya kararlıydı; ama dehşet, gözlerine inmiş bir marmelat perdesi gibi okunuyordu yüzünde.

"Tanrı aşkına!" diye haykırdı Margaret Dreyfus. "Sanki o koca başparmak çocuğuymuş gibi davranıyor."

"Hayır" diye düzeltti kocası. "Asıl kendisi başparmağın çocuğuymuş gibi davranıyor."

Ameliyattan iki hafta sonra dikişlerin alındığı gün, Sissy, Manhattan'daki Marie Barth'ı aradı. Kontes'in, birkaç tahtası eksilmişse de tahtalıköyü boylamadığını öğrendi. Sissy için hâlâ geçerli bir tutuklama emri; vardı ama New York eyaletinden uzak durduğu sürece güvendeydi: Suçu, eyaletine teslim edilmesini gerektirecek kadar ciddi değildi. New York'un suç Rönesansı'nın zirvesini yaşadığı şu günlerde Sissy'nin küçük saldırısı Botticelli'nin çıraklarından birinin mesai dışı karalamalarından daha önemli sayılmazdı hani. Sissy, Marie aracılığıyla Julian'a haber gönderdi, iyi olduğunu ve bir gün ona döneceğini ama önce bazı şeyleri değiştirmesi gerektiğini söyledi.

Konuşmadan sonra biraz daha canlanmıştı Sissy. Alışveriş seferlerinde pek çok kez Margaret Dreyfus'a eşlik etti; Batı Cary Sokağı'ndaki Richmond Koşer Et Pazarına ve On Yedinci Kuzey Caddesi'ndeki Wieman's Fırını'na gittiler. Bay ve Bayan Dreyfus ve Washington & Lee Üniversitesi'nde hukuk okuyan oğulları Max'la birlikte Colonial Sineması'nda ve Byrd'de filmler izledi. Bernie Schwartz skandalından bu yana Dreyfusların evine pek ziyaretçi uğramadığından, veranda Sissy'ye çıplak güneşlenilebilecek kadar korunaklı geldi. Bir defasında Byrd Parkı'na yürürken orkide ve yarasaların ağırlık yaptığını, onu aşağı çektiğini hissetti ve ördekleri besledi. Eve geldiğinde doygun ve nefes nefeseydi, ördeklerin güze-

lim şarkısı hâlâ kulaklarındaydı ve Dr. Dreyfus'u satrançta yendi. Neredeyse neşeli görünüyordu o gece.

Ama büyük ölçüde Mutsuz Bekleyenler ve Zaman Öldürenler saflarına katılmış durumdaydı Sissy. Ey Tanrım, bizim ülkede bunlardan o kadar çok var ki! Mezun olana dek mutlu olamayan öğrenciler, terhis olana dek mutlu olamayan askerler, evlenene dek mutlu olamayan bekârlar, emekli olana dek mutlu olamayan işçiler, büyüyene dek mutlu olamayan ergenler, iyileşene dek mutlu olamayan hastalar, başarıya ulaşana dek mutlu olamayan başarısızlar, şehirden kurtulana dek mutlu olamayan huzursuzlar ve çoğunlukla da, tam tersine, bekleyenler, hayatın başlamasını bekleyen insanlar. Sissy bu aptal tuzağa düşmemek gerektiğini biliyordu; Chink zaman konusunda, ona not almasına gerek kalmayacak kadar çok şey öğretmişti ama şimdi o da zombicilik oynuyor, olduğu yerde sayıyor, normalliğe ulaşana dek hayatını erteliyordu işte. Bir yandan da o muhteşem aerodinamik parmak karavanını,* binlerce yolculuğu başlatan o meşhur başparmağı kaybetmesiyle azalan bireysel sihrinin yasını tutuyordu.

Fakat bir öğleden sonra, temmuzun aşağı yukarı yirminci gününde (ev sahiplerinin uslu bir Yahudi oğlanın burnunu altı cepheli bir müze parçasına çevirmesine bakılmaksızın) tüm Amerikalıların evlerinde olduğu gibi Dreyfusların evinde de bir flaş haber patladı. Haykıran turnalar... bulunmuştu. Sissy bir anda kendine geldi, yaşıyordu.

* Airstream Trailer: 30'larda Amerika'da üretilen, alüminyum gövdesi ve aerodinamik yapısıyla meşhur bir karavan modeli.

Tek Başparmaklı Kız Sissy sabah ve akşam haberlerini izledi; Yalnız Başparmak Gitche kulağını radyonun göğsüne dayadı; sabahları gazeteci çocuğun fırlattığı *Times Dispatch* gazetesini yakalamak için evde ilk uyanan da Küçük Bayan Dokuz Parmak'tı. Haykıran turna "hikâyesini" Richmond'ın batı yakasındaki bu azimli melek, bu Yarı-Parmak Kız kadar ilgiyle takip eden başka kimse yoktu neredeyse.

Haberlere gelince, turna konusundaki gelişmeler Başkan'ın da elleriyle ilgili bazı sıkıntılar yaşadığı Washington D.C.'deki olayların gölgesinde kalmıştı. Başka bir deyişle Başkan eli al yakalanmıştı; bir tatil posteri günbatımından daha kırmızı, pezevenk kırmızısı, boğaları çileden çıkarıp lokomotifleri durduracak bir kırmızıydı; ama kan kırmızı değildi elleri çünkü kan kutsaldır ve Başkan'ın ellerinden akan kırmızı; yalanın, üçkâğıtçılığın, açgözlülük ve küstah megalomaninin kırmızısıydı. Bütün ülke, Başkan'ın ellerini ne bulursa cebe indirirken görmüştü; ama hareketlerin gerçek anlamı konusunda beyni yıkanan halk, Dakota tepelerinde yeniden ortaya çıkan haykıran turnaların zarif uçuşlarından çok Başkan'ın ovuşturup sallayarak rüşvetin kirini silkelemeye çabalayan, zorla kibar bir eldivene girmeye çalışan kıpkırmızı ellerinin çılgınca hamleleriyle büyülenmişti.

Basın, turna destanını hiçbir şekilde ihmal etmedi ama bu, ülkenin ikinci büyük haberiydi. Bir süreliğine de olsa her zamanki gibi içler acısı uluslararası vaziyetten daha geniş ve uzun yer verilmişti. Eksik Parmaklı Kutsal Anamız kerestenin göbeğine ulaşmak için bir sürü siyasi çürük tahtayı testereyle biçmek zorunda kalsa da şu bilgileri istifledi:

Kontes'in olup bitenlerle hiçbir ilgisi yoktu. Hepimizin de bildiği gibi, beyinlerin kendilerine has zaafları vardır; onun beyni de farkına varmadan başka bir frekansa, mongollara, uyuyan güzellere ve ev

kedilerine yayın yapan o kanala geçmişti belki de. İçişleri Bakanı'nın hoşuna gitmese de turnaları bulan, birkaç defa aeronotik kıl payı yakınından geçmelerine rağmen hükümetin arama uçağı değildi. Hayır, Walt Disney stüdyosundan sinemacılar bir gün *Bataklıkta Öğle Yemeği*'ni çektikleri Florida bataklıklarından çıkıp haykıran turnaların kaybolduğunu öğrenince yetkililere haber vermiş, "Baksanıza, neden Dakota tepelerindeki küçük Siwash Gölü'ne bir göz atmıyorsunuz? Turnalar orada mola veriyorlar; zaten oralarda öyle şeyler oluyor ki anlatsak da inanmazsınız" demişlerdi.

Hemen ertesi gün Balık ve Vahşi Yaşam İdaresi'nden iki bölge temsilcisi gölü kontrol etmek istedi. Çiftliğin kapısına kadar geldiler ve tüfekli bir genç kız tarafından geri çevrildiler.

Sonraki sabah Balık ve Vahşi Yaşam İdaresi görevlileri ABD Orman İdaresi'ne ait bir helikopterle Siwash Gölü üzerinde dolaştırıldı. At sırtındaki bir grup genç kadın tarafından silahla kovalanana dek hiçbir insanın bir arada görmediği kadar çok haykıran turna gördüler. İnsan derken, o çılgın kovboy kızlar hariç tabii, hem onlar hangi oynak cehennemden çıkmıştı ki?

O öğleden sonra Balık ve Vahşi Yaşam İdaresi'nin iki temsilcisi çiftliğe döndü. Yanlarında iki Orman İdaresi muhafızı, bir eyalet av bekçisi, bir bölge şerifi, dört şerif yardımcısı, Mottburg mahkeme reisi, onun yardımcılarından bazıları, aynı zamanda Associated Press'in serbest muhabirliğini de yapan *Mottburg Resmi Gazetesi* editörü, birkaç kuş gözlemcisi ve bir iki alelade maceraperest vardı. Ekip, kapıda yaşları on yediyle yirmi bir arasında değişen, kot pantolonlu, ufacık bluzlu, Kovboy şapkalı ve çizmeli en az on beş silahlı kadın tarafından karşılandı. Kadınlardan aşırı çekici diye tarif edilen bir tanesi, kendini çiftliğin patronu Bonanza Jellybean diye tanıttı ve yetkililere, "Evet, kuşlar burada iyiler. Gayet formdalar ve o si--- fırtınakopterinizden de gördüğünüz gibi serbestler, canları isterse gitmekte özgürler. Ama burası özel mülk ve buraya adım bile atmayacaksınız, hem de hiçbiriniz" dedi. Polisler kovboy kızlara blöf yapmaya kalktılar. Altı üstü birkaç kovboy kızdı işte; ama işe yaramadı. "Mahkeme kararı ve bir tomar arama emriyle geri geleceğiz"

diye uyardı şerif. Bayan Bonanza Jellybean buna şöyle cevap verdi: "Ne yaptığını bilen birilerini getirin de kuşları şöyle güzelce bir incelemelerine izin verelim." Baştan aşağı siyah giyinmiş, kırbaçlı bir başka kadın, "Ama mutlaka kadın olsunlar" diye ekledi. Bayan Jellybean talebi düzeltti, "En azından biri kadın olsun" dedi. "Dediğimizi yapsanız iyi olur, yoksa ayvayı yiyebilirler." Kanun adamları, Vahşi Yaşam görevlilerine, isterlerse kendilerini hemen göle götürebileceklerini söylediler. Ama kütük kadar mantıklı üst düzey hükümet temsilcisi, kaba kuvvetin hem haykıran turnaların hem de insanların hayatını tehlikeye sokabileceği, meselenin ertesi sabah sağ salim çözülebileceğinden emin olduğu cevabını verdi. "Bir telefon bulalım" dedi ortağına ve sanki dünyada kahve molasına Mottburg'un telefon kulübelerinden başka bahane kalmamış gibi hep birlikte koşturdular.

Şafağın gül parmakları ufuk çizgisi üzerinde tekrar tıngırdadığında, öğleden sonraki bütün ekip, artı dokuz yeni maceraperest, sekiz televizyon gazetecisi, yedi haber muhabiri, başkentten altı yetkili, beş yeni polis, dört Audubon Derneği üyesi, üç FBI ajanı, iki yüksek maaşlı danışman ve bir CIA ajanı ağaca çıkmış, ağaçta bir tırtıl, ağacı yiyordu kıtır kıtır.

Kovboy kızların sayısı da çoğalmıştı; önceki günün neredeyse iki katı kovboy kız sayan *Mottburg Resmi Gazetesi* editörünün gözleri faltaşı gibi açıktı. Kakaolarını yudumluyor, birbirlerinin saçlarını fırçalıyor, gözlerindeki uykuyu ovuyorlardı. Bonanza Jellybean'in deri eteği öyle kısaydı ki kasıkları giyindiğinin farkında bile değildi. İçişleri Bakanlığı Yardımcı Müsteşarlarından biriyle görüşmek üzere ilerledi. Konuşurken bir yandan da minicik parmaklarında bir altıpatlar çeviriyordu.

Sonunda iki gözlemcinin çiftliğe alınmasına karar verildi. Bunlar haykıran turnaların yaşamını belki de en iyi bilen kişi, yani Aransas, Teksas Vahşi Yaşam Koruma Alanı müdürü ile Kuzey Dakota Eyalet Üniversitesi'nden aşırı gergin zooloji profesörü Inge Anne Nelsen'di. Profesör Nelsen, rehin alınma ihtimaline karşı sigorta olarak kovboy kızlardan birinin kapının dışında geçici gözetimde

tutulmasını istedi. Bu talep Rubber Rose çiftliğinin başkalfası, siyahlar bürünmüş Delores ("e" diye okunur) del Ruby'yi çileden çıkardı. "Bu işi bir kadın yapsın dediysek erkek zihniyetinin bu paranoyak zırvalarına katlanmamak içindi..." diye yapıştırdı Bayan del Ruby. Jellybean de zooloğu azarladı, "Kendi rahmine ihanet etme." O sırada Elaine adıyla bilinen bir kovboy kız, yetkililerle kalmaya gönüllü olarak çitin üzerinden atladı. Yardımcı müsteşara sarılıp çapkınca boynundan öpen Elaine kameramanları mest etti ve polisleri çileden çıkardı.

Zooloji Profesörü ve Aransas müdürüne birer at verildi, beş altı kovboy kız göle kadar onlara eşlik etti. Gazetecilerin bilgi almak için beceriksizce Elaine'in ağzını aradığı, kanun adamlarının tutucu çevrelerde yetişen erkeklere özgü o arzu ve tiksinti karışımıyla süzdüğü, kovboy kızların kapıyı koruduğu iki saatin ardından Siwash keşif ekibi geri geldi. Hükümet temsilcileri, Elaine'in ısrarla İçi Geçmiş Seks İşleri Müsteşarı deyip durduğu İçişleri Müsteşarı'na özel olarak rapor verdiler, o da astlarına ve basma gayrı resmi bir açıklamada bulundu.

"Haykıran turnalarımızın akıbeti konusunda son derece endişelenen Başkanımıza (keh keh kehler, kıs kıs gülmeler), İçişleri Bakanı'na ve Amerikan halkına turna sürüsünün tamamının gerçekten de Siwash Gölü'nde bulunduğunu ve son derece sıhhatli göründüklerini bildirmekten mutluluk duyuyorum. Turnalar küçük gölün etrafını kuluçka yuvalarıyla kaplamışlar ve burada civcivlemişler. Yavru kuşları da sayarsak şu anda sürüde yaklaşık altmış kuş var." (Audubon üyeleri ve serbest kuş gözlemcilerinden yükselen sevinç çığlıkları.) "Bu güzel bir haber ama aynı zamanda oldukça şaşırtıcı. Haykıran turnalar bölgelerini korumaya düşkün hayvanlardır, hem de saldırganca. Birbirlerine bir buçuk kilometreden yakın yuvaladıkları görülmemiştir ama burada resmen dip dibeler. Üstelik insanlık bu sürüyü bildi bileli Kanada'nın bozkırlarından başka hiçbir yerde yuvalamadılar. Peki, neden bu yıl göç yolunu binlerce kilometre kısaltıp bu gölün yanında dip dibe yumurtlamaya karar verdiler? Hem de insanlardan uzak durmalarıyla bilinmelerine rağmen insanların bu kadar

da yakınında. En iyi uzmanlarımız bu kafa karıştırıcı sorulara en kısa zamanda cevap vermeye çalışacaklar. Fakat şimdilik turnalarımızın hayatta ve görünüşe göre (kovboy kızlara sinsi bir bakış) güvende olmaları yeterince güzel bir haber."

Bir sonraki sabah (günler hakikaten de günleri kovalıyor değil mi sevgili zaman öğrencileri?) Yardımcı Müsteşar ve ekibi Rubber Rose'un kapısında toplanmış yazarlar, fotoğrafçılar, çiftçiler, aylaklar, bebeğini emziren anneler, kişiliklerinin genel toplamını sergilemek üzere tişörtlerinin kollarını kıvırmış taşralı punk'lar, Kızılderililer, kuş meraklıları, tütün çiğneyen yaşlı adamlar, kovboy kızlara katılma hayaliyle evden kaçan kızlar ve elbette emniyet teşkilatının neredeyse her biriminden atış meraklılarından oluşan kalabalığı yararak ilerler; neşeli sayılabilecek bu güruhun içinde yürürken Yardımcı Müsteşar uzlaşmacı bir havadaydı. Bir kere patronu, yani Bakan, ona uzlaşmacı bir yaklaşım izlemesini söylemişti. Ayrıca Yardımcı Müsteşar önceki akşam (günler hakikaten de günler öncesine uzanıyor demek ki) Geyik Boynuzu Motel'de Mottburg halkına seslenmişti. Kovboy kızların sürtük, lezbiyen, cadı ve esrarkeş olduklarını; çiftlik hayvanlarıyla zina yaptıklarını, pirinç lapasıyla beslendiklerini ve tuhaf uçurtmalar uçurduklarını işitmişti. Fakat kasabalılar kovboy kızların beş para etmediğini düşünseler bile, onları, "devleti" arazilerine sokmamakta yerden göğe kadar haklı görüyorlardı: Taşranın insanları hükümet müdahalesine kesinlikle karşıydı. Yardımcı Müsteşar geminin burnundan işeyen denizcilerin hakkından rüzgârın geleceği konusunda kamuoyuna kulak verdi.

Böylelikle bir orta yola varıldı. Bonanza Jellybean, Profesör Nelsen'le Aransas'tan gelen turna koruyucusunun turnaları gözlemlemek için haftada iki kez Siwash Gölü'nü ziyaret etmesine razı oldu. Karşılığında Yardımcı Müsteşar da alçak uçuş yapan uçağın Rubber Rose yakınlarına sokulmamasını sağlayacaktı. Ayrıca meraklı kalabalığı uzak tutmak için çevredeki toprak sahiplerinden ve polisten yardım isteyecekti.

(Fakat uçuş yasağı yürürlüğe girmeden önce bütün büyük kanallar Siwash Gölü'nü ve dolayısıyla turnaları havadan filme aldı. Bir

Tantriğin gözleri Tanrıçasının memelerini nasıl yansıtırsa, su kamışları, sazlar ve su oklarıyla çevrili arsız göl de çevredeki tatlı dolgun tepeleri öyle yansıtıyordu. Bu manzara Sissy'yi televizyonun karşısında öyle bir kıvrandırdı ki kendi derinlerindeki ateşlerle kaynıyordu sanki.)

Hükümet en azından halkın huzurunda şöyle bir tavır alıyordu: kovboy kızlar turnalar konusunda aleni bir kötülük yapmış değildi. Kadınlar, kuşları beslediklerini itiraf ediyorlardı; ama hayvanların doğal alışkanlıklarına müdahale etmek gibi bir niyetleri yoktu. Turnalardan hiçbir şekilde faydalanmaya kalkmamışlardı. Haykıran turnaların yerini saklamaları ve federal ajanlara ateş açmaları elbette şüphe uyandırıcıydı. Bu ikinci meseleyle ilgili dava açılması söz konusu olabilirdi; ama şu anda kuşların sayısındaki artış ve varılan uzlaşma göz önüne alınarak Rubber Rose'daki hanımlara nezaket gösterilecek ve herhangi bir suçlamada bulunulmayacaktı.

Bir hafta kadar işler iyi gitti. Sonra Profesör Inge Anne Nelsen, söylediğine göre hiç istemese de turnalardan birini öldürmek için izin istedi. "Kuşların davranışları o kadar tuhaf ve psikolojileri öyle çarpıcı ve ani bir değişime uğramış ki ancak uyuşturucu madde etkisi altında oldukları varsayımında bulunabiliyorum. Ya kazara ya da başka bir şekilde. Bayan Jellybean turnaların doğal beslenmelerine ek olarak kullandıkları yemi incelememize izin vermeyi reddetti. Dolayısıyla tek çare ölü bir kuşa otopsi yapmak."

"Soyu tükenen bir kuşa otopsi yapmak mı?" diye sordu Yardımcı Müsteşar ve söylenmeye başladı. Ülseri saklandığı yerden çıkmıştı. "Doğa Tarihi Müzesinin merdivenlerinde linç ederler bizi." Ülserinin boynundaki ilmek şimdiden daralıyordu. Sayın ülser, son bir sözünüz var mı? Evet. *Ayayayayayay!* diye haykırdı.

"Şöyle düşünün" diye karşı çıktı Profesör Nelsen. "Turnalar yazın Kanada'ya göç etmediler. Ya kışın da Teksas'a gitmezlerse? Buralarda kışın nasıl geçtiğini biliyorsunuz değil mi Müsteşar Bey? Bu sürü Noel'e kadar bile dayanamaz. Altmış kuş öleceğine bir tanesi ölsün. Kala kala altmış tane kaldı zaten."

"İzin verilmiştir."

Gelgelelim profesör bu işi halletmeye kalkınca kovboy kızlar ta-

rafından taciz edildi. Kadın ırkının anaç geleneklerinin yüz karası olduğunu söylediler. Suratına bıyık çizip meme uçlarını silahla uçurmakla tehdit ettiler.

Bu noktada hükümet biraz baskı uygulamaya karar verdi. Canları cehenneme, Başkan zaten Beyaz Saray'ı yangın merdiveninden terk etmek üzereydi; daha ne yanlış gidebilirdi ki? FBI, Rubber Rose'un mülkiyet hakkının kovboy kızlara ait olmadığını ortaya çıkardı. Genç kadınları araziden çıkarmaya ve hükümete sınırsız giriş hakkı vermeye ikna etmek üzere yasal sahibini arayıp buldular. Ama bu kişinin de yakın zamanda ciddi kafa travmaları atlattığı ve bugünlerde vaktini, uzak rüzgârların hayali Ripple şişelerinin ağzında ıslık çalışını dinleyerek, duvar kâğıdındaki desenlere kaş göz ederek geçirdiği ortaya çıktı.

Hükümet yetkililerinin şansı ikinci girişimlerinde daha yaver gitti. Rubber Rose'un mandıra olarak ruhsatsız işletildiği, Fargo'da bir peynir fabrikasına yüksek miktarlarda keçi sütü sattığı ortaya çıkmıştı. Bir gün, hatta tam da Başkan'ın bavulundan sarkan çorapları ve hisse senetleriyle arka kapıdan sıvıştığı gün, eyalet sağlık hizmetlerinden bir müfettiş çiftliği ziyaret etti. Tam on altı ayrı ihlal tespit etti ve mandıra işletmesini kapattı. Ahhh! Tek gelir kaynaklarından mahrum kalan kovboy kızlar şimdi gerçekten de köşeye sıkışmıştı.

Sissy bütün bunları basından öğrendi. Basın Delores'in üçüncü vizyonunu görüp görmediğini veya Elaine'in idrar yolu sıkıntılarının geçip geçmediğini ya da Debbie'nin her kavrayışı aşan esenliğe* şu ya da bu yolla ulaşıp ulaşmadığını anlatmasa bile bu kadarı da yetmişti ve ikinci ameliyatı için tekrar O'Dwyre'a yattığında aklında hâlâ bu düşünceler vardı.

* İncil'den bir alıntı: Filipililere 4:7 O zaman Tanrı'nın her kavrayışı aşan esenliği Mesih İsa aracılığıyla yüreklerinizi ve düşüncelerinizi koruyacaktır.

Dur, Sissy! Yapma, dur. Haksızlık bu, sorumsuzluk. Gerekçelerini anlıyoruz, niyetinin iyi olduğunu biliyoruz, hatta inatçılığının ardında bir cesaret, asil bir fedakârlık görüyoruz ve inan ki kimi zaman parmaklarından balinaların püskürttüğü keskin kokulu buharlar gibi kopup gelen acıyı hissedebiliyoruz. Yaşadığımız deneyimden ibaret bu gelip geçici hayatta yenilgilerimiz kadar başarılarımızın bedelini de ağır bir şekilde ödüyoruz anlaşılan. Ama yine de... dayan Sissy!

Bu dünya, zenginliğinden ve çeşitliliğinden vazgeçtiği ölçüde şiirselliğinden de vazgeçer. Şaşırtma kapasitesini terk ettiği kadar sihrini de terk eder. Tuhaf, hatta tehlikeli istisnaları hoş görme yeteneğini yitirdiği ölçüde cömertliğini de yitirir. Ne kadar absürd ve alışılmadık olursa olsun seçenekleri tükendikçe gelecek fırsatları da tükenir.

Sissy, dünyanın, senin o yakışıksız parmaklarına, o yılan biçimli şaşkın balonlarına, o al yanaklı kabaklarına, kollarının abartısız cümlelerini olanca kuvvetiyle tamamlayan o ünlemlerine, hatta biri çoktan gitmiş o başparmaklarına ihtiyacı var. Tıpkı gergedana, kar leoparına, pandaya, kurda ve evet haykıran turnaya; kelle avcılarına, "vahşi" Kızılderililere ve at arabalı gerçek Çingenelere; ne karadan ne havadan ulaşılamayan topraklara, devasa ormanlarla dolu arazilere, fosil kaderini kimseler ellemeden yaşayabilsin diye yeraltında bırakılmış petrolle dolu topraklara; sarhoşlara ve delilere ve iğrenç huyları olan yaşlılara; aynalara, halüsinasyonlara ve sanatsal değişimlere muhtaç olduğu gibi.

Normalliğin tesellisine mi, eşsiz güçlerine mi daha çok ihtiyacın var; o, kararını ancak senin verebileceğin kişisel bir mesele. Ama Julian Gitche gibi insanların, kararını etkilemesine izin verme Sissy. Julian bunun farkına varacak kadar bilge değil belki; ama keşfedilmemiş nehirlerin çağıldayan dev ağızları gibi muhtaç senin başparmaklarına; doğa onları nasıl yarattıysa öyle.

Tarih boyunca ne büyüklüğü ne becerisiyle seninkiyle boy ölçüşebilecek bir başparmak dünyaya geldi. Şu soruya cevap ver: Onların yerine ne konabilir ki? Tamam, Madam Zoe'nin kehanetindeki çocuklar var ama o da bir kumar; tıpkı Cennet, Sonsuz Neşe ya da dengeli bir ekonomi gibi. Mastodonlar* tükendi Sissy, Amazonlar da öyle. Timbuktu dediğin, artık yol kenarında bir hayvanat bahçesi ve El Dorado'yu bulan kimse olmadı.

Chink'in o tosuncuklara nasıl tapındığını hatırlıyor musun? Biz de aynı şeyi yapsak, başkaları için de iyi olmaz mı? Senin başparmakların birer metafor ya da sembol değildi, gerçektiler. Kalan bir tanesi etin dehşet ve haz dolu şarkısını söylüyor hâlâ. Başparmağın, bizi şaşkına çeviriyor Sissy. Ve şaşkınlığın, sonuna kadar gidebilenleri götürdüğü yer daima

aşktır.

İsa'yı hayattayken sevmek kolay değildi, sen de sevmesi güç olanı cömertçe sevme fırsatından mahrum etme bizi. Neşemizi bozma.

* Amerikan mamutu.

96

Akşam yemeği lezzetliydi ve Dr. Robbins mor lahanadan yine çok etkilenmişti. Nerede bütün bu mavi yemekler dedirtiyordu rengi.

Kibar bir geğirti koyverecekti ki telefon çaldı. Tek başına yemek yediği için biraz tuhaf kaçsa da "Ben açarım" dedi. Bıyığıyla konuşuyordu belki de.

Arayan Sissy Hankshaw Gitche'ti. İki hafta geç arıyordu.

"Seni ektiğim için üzgünüm."

"Ziyanı yok" diye cevap verdi Dr. Robbins. "Sinirlenince çok şirin olurum."

O'Dwyre Hastanesi'nden arıyordu Sissy. İkinci ameliyatı ertesi sabah erkenden yapılacağı için Dr. Dreyfus onu iyi bir uyku çeksin diye bir gece önceden yatırmıştı hastaneye. "İyi bir uyku çekmek"; insanlar bu deyimi hâlâ kullanıyorlar. Eski bir deyiş herhalde ama Eisenhower yıllarını ifade ediyor sanki. Altmışlar bizi uyandırmadan öncesini.

Yardım çığlıkları çoğunlukla duyulamayacak kadar sessizdir. Boğulurken bile, bağırmaktan utanıp sıkılır insanlar. Sissy'nin de Dr. Robbins'le konuşmak istediği bir şey vardı ama bir türlü söyleyemiyordu. O yüzden de doktorun kulak zarını, "ameliyatla aldırmak" gibi buz sarkıtı bir sözcükle dürtmek yerine 'Eee, Doktor, turnalar hakkında ne düşünüyorsun?" derken buldu kendini.

"Eee, ben turnaların tarafındayım" dedi. "Gökyüzümün mavisine çok yakışıyorlar."

"Yok öyle değil, bu inatçılıklarını nasıl açıklıyorsun demek istedim. Ne diye hayata tutunuyorlar ki? Bu medeni dünyada tuhaf kaçıyorlar; değişen koşullara ayak uydurmayı reddedeceklerse, nesilleri tükenip bütün bu dert ve acılardan kurtulmaları daha mantıklı değil mi? Neyi ispatlamaya çalışıyorlar ki?"

"Kim bilir" dedi Dr. Robbins ağır ağır, "belki de bizim çekip gitmemizi bekliyorlardır."

Ertesi sabah cerrahlar kılıflarında piranalar gibi sırıtan neşterleriyle ön değerlendirme için uğradıklarında Sissy onları şaşırttı. "Haydi artık şu işe başlayıp kes... kes... keselim tıraşı da yemişim başparmağımı" dedi. "Sanırım bir süre daha başparmaklı yaşayacağım."

Kayınbirader gücenmişti, ama Dr. Dreyfus anlayışla karşıladı. "Heykeltıraş Alexander Calder'a Guggenheim Müzesi için som altından bir mobil* yapmasını teklif ettiklerinde 'Neden olmasın? Sonra da siyaha boyarım.' demesi gibi; ama bu sizin için pek bir şey ifade etmiyordur herhalde."

Parmak kemiğini kısaltmak, yana kaydırmak, açısını arttırmak ince ve meşakkatli bir işti; ama cerrahlar poliserizasyon boyunca kuşların cıvıltısını duyabiliyorlardı.

Ameliyattan sonra hastanın karnında bir kesik açıldı ve yeni parmak müsveddesi, doku aşılama sürecini başlatmak üzere içine dikildi. Dr. Dreyfus ertesi gün hastane odasına girdiğinde, Sissy'yi üzerinde minik külotuyla bir boy aynasının karşısında dikkatle kendini incelerken buldu.

"Eee, nasıl buldun?" diye sordu plastik cerrah, sanatçı ve üç milyon dolarlık dava sanığı.

"Kahretsin" dedi Sissy. "Mastürbasyon yapmak için fazla acele etmişim, deliği otuz santim ıskaladım."

* Alexander Calder'in ilk kez tasarladığı hareketli heykellere Marcel Duchamp "mobil" adını vermişti.

Bir kere şu dedikoduya bir son verelim: Virginia'nın Richmond kenti İngiltere'ye âşık değil, bebek beklenmiyor, ufukta düğün yok. Zaten dünyaca meşhur İngiltere'nin Richmond, Virginia'nın varlığından bile haberi yok, hatta Kuzey Surrey'de kendi çatısı altında yaşayan bir Richmond'ı bile var. Zengin, muhafazakâr, gelecek vaat eden bizim Richmond, Virginia'ya gelince, onun kendinden yaşça büyük İngiltere'ye karşı hissettiği şey romantik bir tutku değil, kıskançlık. İngiltere'nin yüzlerce yıllık itibarına hayran, keşke ben de böyle itibarlı olsam diyor. İngiltere'yi yatağa atmak değil, yatağına el koymak istiyor. Sakın unutmayın, ilk kez burada okudunuz.

Richmond'ın hayranlık ve kıskançlığının bir göstergesi de taklitçiliği. Zaten hepimiz için geçerli değil mi bu? Örneğin Richmond, tonlarca taklit İngiliz mobilyası üretip açık havada eskitti, sonra da aksanları gerçek İngiliz beyefendilerine kulaklarını un lapasıyla tıkattıracak insanların kullanmasına izin verdi. Batı yakasındaki en popüler ev modeli, eski kirişleri ve masal kitabından fırlaşmış çatılarıyla geleneksel İngiliz kır evinin genişletilmişi. Ama çoğunlukla havuz, avlu ve veranda gibi Anglo sayılmayan özelliklerle lüksleştirilmiş hali.

Sissy'nin yeni başparmağının fırından çıkmasını beklediği ev de böyle gösterişli bir kır eviydi.

Bir yandan da eski başparmağından, Çatlaklar Kumarhanesi'nde parsayı toplayan şu soldaki dev parmaktan yepyeni bir haz duyuyordu. Bir güzel yağladı, parfümledi, güneş banyosu yaptırdı ve yelpazeledi onu. Esnetti ve kıvırdı, tavanda ve duvarlarda ürkütücü yuvarlak gölgeler halinde dolaştırdı. Yıldızları ve gezegenleri nişan aldı, küvette şaplattı, erojen bölgelerinde gezdirdi, aşkın otoyollarında aşırı hız yapan hayali sürücülere salladı onu ve birlikte eski günleri andılar. Sanki ikinci balayı gibiydi. Sissy'nin yeniden barıştı-

ğı uzvu, onu bir tek kelle tokatlama fikri aklına düştüğü zamanlarda heyecanlandıramıyor, neşelendiremiyordu. Frankenstein'in şatosundaki çöpleri toplamak zorunda kalan bir sağlık hizmetleri görevlisi gibi irkiliyordu böyle zamanlarda.

Fakat çoğunlukla sol başparmağını gururla taşıyordu Sissy. Margaret Dreyfus'u şaşkına çeviren, Felix Dreyfus'u gülümseten bir manzaraydı bu. Ne var ki onların tepkilerinin fazla önemi yoktu. Çünkü Sissy küçük yenisi fırında pişen, büyük eskisi güneşlenen başparmaklarıyla ilgilenmediği zamanlarda da haykıran turna haberlerini bir o kadar ilgiyle takip ediyordu.

99

Gökyüzünün, rüzgârın uzun kepçesiyle karıştırdığı bir tas ay çorbasını andırdığı bir bozkır gecesinde kovboy kızların "peyote arabası", basının "timsahlı karavan" dediği araç Rubber Rose'dan ayrıldı ve geri dönmedi. Direksiyonda Delores del Ruby vardı. Basın "siyahlara bürünmüş, kamçısını şaklatan ikinci komutanın" gidişini kayda değer bir gelişme, hatta belki de "gizemli çiftlikte" çekişme yaşandığının bir göstergesi şeklinde yorumladı.

Sonraki birkaç gün boyunca muhabirler anlaşmazlık belirtileri görmeyi beklediler; ama dürbünlerinden görebildikleri ve kapıdaki suskun muhafızlarla ayaküstü sohbetlerinden öğrenebildikleri kadarıyla dayanışma hâkimdi. Hatta Halkın Gözü yeni Başkan'ı incelemeye ara verip üzerlerine dikilmemiş gibi kovboy kız yaşamının tadını çıkarıyorlardı. Onları ata binip kement atarken, çırılçıplak yüzerken, Tibet tantra uçurtmaları uçururken izleyen Aransas Vahşi Yaşam Koruma Alanı müdürüne "tıpkı gülüp eğlenen genç kızlar gibi" görünüyorlardı.

Ama yatakhane toplantılarında ateşli silahlarını temizleyip durumu gözden geçirirken, kıkırdamaları yerini ciddiyete bırakıyordu. Kimse kız izcilere benzetemezdi onları bu halleriyle. Dudaklarından sert ve kaba küfürler dökülüyordu; bir hafta bahçedeki sebzelerin kurumasıysa, bir sonrakinde bahçeyi neden su bastığı konu oluyordu küfürlere.

"Bozkır Tanrılarının tarımla arası hiçbir zaman iyi değildi ki" diye hatırlattı arkadaşlarına Debbie. "Onlar daha çok bufalolarla ilgileniyorlardı."

Big Red'in öfkesi dinmemişti. "Bizim ne fasulyemiz var ne de bufalomuz" diye sızlandı.

"Bizim bufalomuz da keçiler" dedi Debbie. "Onlar olduğu sürece süt, yoğurt ve peynirimiz de var."

"Süt, yoğurt ve peynirimiz var da yakında Crosby, Stills, Nash ve Young'ımız* olmayacak; elektrik idaresi elektriğimizi kesince yani. Müzik setini benim eski Gibson'ıma tercih edenlere söylüyorum; tamam bugün günlerden pazar; ama öğleden sonra yel değirmeninde çalışsanız fena mı olur?"

"Sebt gününe saygı göstermek ve kutsallığını korumak zorundayım" diye itiraz etti Mary.

"Tamam, Mary" dedi Jelly. "Öğleden sonranı eşek gibi çalışan arkadaşlar için dua ederek geçirebilirsin. Bu arada, sağ olsun Billy West yel değirmeni malzemelerini bize bedava veriyor. Yüz kırk kilosunun yüz kırkı da sağ olsun, bu sabah bana bizden para almayacağını söyledi. Haydi, şimdi kıçımızı kaldırıp şu bebeği inşa edelim, ne dersiniz? Sorusu olan?"

"Var" dedi Heather "Çiftlikteki bütün kovboylar, tepesinde küçük plastik pervaneler olan şapkalardan taksa nasıl olur? Burada rüzgâr ne biçim esiyor, yeterince ekstra elektrik üretmez miyiz, ben de kendime bir vibratör ısmarlarım."

"Vibratörler pille çalışır hayatım" dedi Jelly. Chink'le yaptıkları haftalık tatlı patates seansları yüzünden birazcık suçlu hissediyordu belki de. "Toplantı bitmiştir."

Kovboy kızlardan bir ekip yel değirmeni inşaatına koyuldu, çalışırken bir yandan da şarkı söylüyorlardı. Çiftlikteki resmi gözlemciler, inşaatla ilgili endişelenecek bir şey görmediler. Ama kızlar çok geçmeden başka bir inşaata, sonuçları Rubber Rose'da kıyametler koparacak bir işe giriştiler.

Yaa işte böyle... O sırada Virginia'da haberleri dinleyen Sissy, Delores'in nereye gittiğini doğru tahmin etti. Baş kalfa New Mexico'ya, peyote seferine gitmişti.

* Crosby, Stills, Nash & Young: Altmışların sonunda kurulan bir Amerikalı folk rock grubu.

100

İşte 100. Bölüm'e de geldik. Küçük bir kutlama yapmak şart. Sonuçta ben bir yazarım, dolayısıyla da Tanrı'yla aynı işi yapıyorum: bu sayfa bir şişe şampanyadır diyorsam bir şişe şampanyadır. Sevgili okur; bir kadeh köpük paylaşır mısın benimle? Fransız mı olsun yerli mi? Tamamdır, Fransız yapıyorum. Şerefe!

Şerefe yüzüncü bölüm! Yüz. Bir asal sayı, on kere on, ondalık noktasının solundaki üçüncü basamak, ağırlık, zenginlik ve itibarı simgeleyen güçlü bir sayı. 100'ün simgesi aynı zamanda ışığı da simgeleyen C'dir. Bir dolarda yüz peni, bir metrede yüz santimetre, bir asırda yüz yıl, bir futbol sahasında yüz yarda, bir karatta yüz puan, kedi derisi yüzmenin yüz yolu ve patlıcan pişirmenin yüzlerce yolu vardır. Ayrıca başarılı bir roman yazmanın da yüz yolu vardır ama muhtemelen bu onlardan biri değil.

Hemen de kabullenmeyin canım. *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* size daha neler öğretecek. Bir yandan şarabımdan içiyor, bir yandan da "Mesela ne?" diye soruyorsunuz bilmiş bilmiş. Mesela bu kitapta pek çok kez sihirden bahsedildi ve siz her defasında kafanızı sallayıp " 'Sihir' derken neyi kastediyor öyle? Yaşını başını almış bir adamın sihirden bu şekilde bahsetmesi utanç verici. Zaten kim ciddiye alır ki?" gibisinden eleştiriler mırıldandınız. Ya da daha ince bazı okurlar gibi karşı çıktınız: "Yazar, sihri yazarak anlatmanın mümkün olmadığını anlamıyor mu? İnsan sihri yaratabilir ama yazamaz. Yazılamayacak kadar hafif ve uçarıdır çünkü. Sihir ne tarif edilir ne de tanımlanabilir. Sihri kelimelerle tarif etmeye kalkmak, rozbifi tornavidayla dilimlemekten farksız."

Yazar da buna cevap veriyor şimdi; kusura bakmayın beleşçiler, zekisiniz ama haklı değilsiniz. Sihir sizin sandığınız gibi uçuşan, narin, soyut ve gelip geçici bir şey değildir. Hatta sihri mistisizmden asıl ayıran somutluğu ve pratikliğidir. Mistisizm kendini yalnızca

ruhsal özde, metafizik düzeyde gösterirken, sihir doğadan gelen sağlam bir temel ister. Mistisizm somut olandaki ruhaniliği açığa çıkarır. Sihirse gelip geçiciden kalıcı bir şey yaratır, alışılmışın içindeki çarpıcılığı tatlı sözle deliğinden çıkarır.

Madem ısrar ediyorsunuz açıklamaya çalışayım. Ayrıca sırf alıngan bir tip olmadığımı göstermek için sihir marifetiyle bir şişe Dom Perignon daha yaratacağım. İşte buyrun. Ne zaman isterseniz söyleyin. Şimdi, mistisizm kendinden menkuldür ve dışarıdan kontrol edilemez. Bir şey ya mistiktir ya da değildir. Sıradan algılarla sezilemese de gerçek olan kuvvetlere, etkilere ve olaylara inanmaktır mistisizm.

Öte yandan sihir kontrol edilebilir, yani bir sihirbaz tarafından. Bir mistik sadece bir alıcıysa, sihirbaz da vericidir. Sertleşmiş bir penis, nemli bir vajina ve sıcak bir kalp gibi, çok da ruhani sayılmayacak malzemelerle aşk *yapılabildiği* gibi sihir de gayet bariz ve sıradan şeylerle bal gibi *yapılabilir*. Sihir insanın içinden kendiliğinden sızmaz ya da yüksek bir bilinç halindeki birine birdenbire görünmez, bir sebep sonuç meselesidir. Gerçekdışı ya da doğaüstü görünen "sihir" eylemi *bir şeyin başka bir şeyi gizli bir bağlantıyla etkilemesi* ile gerçekleşir.

Buradaki anahtar kelime *gizlilik*. Bağlantının niteliği ortaya çıktığında sihir zayıflar ya da rakip sihirbazlar tarafından etkisiz hale getirilebilir. Dolayısıyla *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* kadın bedeninin ürettiği kokuların, yaşayan son haykıran turna sürüsü üzerindeki etkilerine dikkatinizi çekebilir, ama aralarındaki gizli bağlantıyı asla açıklayamaz.

Hmm. Yazar 100. Bölüm'ün canınızı sıktığını hissediyor. Hikâyeyi böldüğü yetmiyormuş gibi hem çok şey söylüyor hem de fazlasıyla didaktik. Eh, şeker çuvalı parmaklı bir kadını anlatan bir kitabın eli de biraz ağır olacak tabii.

Haydi bakalım, bu kadar şampanya yeter. Şimdi ya bir öpücük ver ya da uza.

101

O güne kadar kurbağacıkların radyo sinyalleri, Çin Turna Operası'ndan seçmeler ve kızların rastgele "yihuu" ya da "yuppü"lerinden başka şey duyulmayan Siwash Gölü'nün kıyılarında "kiriş orantısı", "frekans yapısı", "A.B.S. plastik menteşe" gibi terimler duyulmaya başladı. Üstelik şimdi bir de aç testerelerin çiğneme sesleri ve kolayca etki altında kalan genç çivilere serbest toplumların doğasındaki tehlikeleri uygulamalı olarak öğreten çekiçlerin tak takları eklenmişti; tak tak tak tak.

Profesör Inge Anne Nelsen ve Aransas Vahşi Yaşam Koruma Alanı müdürü, göle düzenli ziyaretlerinin ikincisinde, haykıran turnaların neredeyse ortasında sürüp giden bu faaliyet karşısında afallamışlardı. Hemen soruşturmaya giriştiler.

"Bir kubbe inşa ediyoruz" diye cevap verdi Bonanza Jellybean.

"Kubbe mi?"

"Öyle sıradan bir kubbe değil. Dört frekanslı, yarıküresel, jeodezik, kutupsal, soğuğa karşı çift camlı. Kubbenin şekli zaten soğuğa karşı bir önlem. Buz yılanı gibi öfkeli ve acımasız bir rüzgâr bile, düz hatlı binalardaki gibi dış köşelerden ivme alıp içeri dalacağına, yuvarlak yüzeyin üzerinden kayıp gidecek. Eskimolar bunu iyi biliyorlardı. Ayrıca ısının kaybedileceği yüzey alanı da az..."

"Yapma Jelly, ne fark eder ki" diye lafa daldı Big Red. "Isının çoğu zaten kapılardan ve pencerelerden kaybediliyor. Bir tane büyük kapımız ve bir iki ufak penceremiz olacağı için bizim öyle bir derdimiz yok. Ama Jelly'nin de dediği gibi, çift cam kullanacağız. Tam kutup tarzı bir kubbe olacak."

"Tıpkı Noel Baba'nın yaşadığı kubbe gibi, değil mi Red?" dedi Kym.

"Ho ho ho" diye güldü Big Red.

İki buçuk metrelik kalaslar üzerine 2x8 kirişlerden bir temel atılmıştı bile. Hükümet gözlemcileri çevre uzunluğuna bakarak kubbenin bir hayli büyük olacağını kestirebiliyorlardı. Şüphe içindeydiler. "Ne işe yarayacak?" diye sordu Aransas'tan gelen adam. "Neden gölün bu kadar yakınında inşa ediyorsunuz?" diye sordu Profesör Nelsen.

"Turnalar için" diye bilgilendirdi onları Jelly.

"Turnalar için mi?" Duydukları şüphe, çift cam gibi ikiye katlanmıştı.

"Tabii. Neredeyse ağustosun sonuna geliyoruz. Kış geldiğinde kuşların bir barınağa ihtiyacı olacak. Açık ve rüzgârsız günlerde onlar için buzları kırarız, böylece gölde aylak aylak dolaşabilirler. Ama kar fırtınaları ve sert rüzgârlar estiği zaman bir barınağa ihtiyaç duyacaklar. Bu kubbe onların kışlağı olacak."

"Mümkün değil" diye güçlükle soludu Aransas'tan gelen görevli. "Hayatta bunun içinde, bir çatı altında, dip dibe toplanmazlar." Gerçi insanların yakınında fevkalade sakin görünen ve yaklaşık dokuz on metre mesafeyle ayrılan turna ailelerine bakarken belki o kadar da emin değildi.

"Demek Teksas'taki kışlık yaşam bölgelerine göç etmeyeceklerini düşünüyorsunuz, öyle mi?" diye sordu Profesör Nelsen sert bir şekilde.

"Göç etmeleri için hiçbir sebep göremiyorum" dedi Jellybean.

"Bence pek çok sebep var" diye patladı Profesör Nelsen. Kızıl Saçlı Akrep Burcu Hırçın Meryem heykeli gibi elleri belindeydi. "Sağlıklı olmaları ve hayatta kalmaları da buna dahil. Bu yabani haykıran turna sürüsünü çılgınca bir binaya tıkabileceğini sanıyorsan..."

Katmandu'dan gelme dua mendiliyle alnındaki teri silmek için testereyle kalas kesmeye ara veren Debbie "O kadar da çılgınca değil hanfendi" dedi. "Hatta hiç çılgınca değil. Bu *yuvarlak* bir bina, çılgınca olan kare binalar. Su İçer adında Dakotalı bir büyücü doktor, beyazlar gelmeden önce bir rüya görmüştü. Kabilesi yenilgiye uğrayacak ve kare evlerde yaşamaya mecbur edilecekti. Bu gerçekleştiğinde Dakota kabileleri perişan oldular. Kara Geyik bunun berbat bir yaşam biçimi olduğundan yakınıyordu. "Karenin hiçbir kuvveti yoktur" dedi Kara Geyik. "Bir Kızılderili'nin yaptığı her şeyin

yuvarlak olduğunu görebilirsiniz; çünkü Yeryüzünün Kuvveti daima yuvarlaklar çizerek işler ve her şey yuvarlak olmaya çabalar. Siz bir hayvanbilimcisiniz. Doğada hiç kare bulunmadığını biliyor olmalısınız; ne makrokozmosta ne de mikrokozmosta. Doğa yuvarlaklar yaratır ve yuvarlaklar çizerek hareket eder. Atomlar, galaksiler ve aralarındaki organik şeylerin çoğu yuvarlaktır. Dünya yuvarlaktır. Rüzgâr dönerek eser. Rahmin ayakkabı kutusuna benzer bir hali yoktur. Peki ya yumurtanın ve gökyüzünün köşeleri nerede? Turnaların yaptığı şu yuvalara bakın. Kusursuzca yuvarlak. Kare, mantığın ve akılcılığın ürünüdür. Medeni insan tarafından icat edilmiştir. Erkek bilincinin marifetidir. İlkel kabileler ve anaerkil kültürler her zaman yuvarlağa kıymet vermiştir. Göbeğinize bakın Profesör, orada, korsenizin hemen altında. Memelerinize bakın. Kadın yuvarlak bir hayvandır. Evrende doğal ve kadınsı her şeye başkaldıran erkek, mantığı bir silah ve kalkan gibi kullanmıştır. Mantığın bütün amacı yuvarlağı kareleştirmektir. Kareleşmiş bir yuvarlaktır medeniyet. Bu nedenle de medeni toplumlarda kadının ve doğanın kaderi acıklı bir kader olmuştur. Erkeklere yuvarlağı sevmeyi yeniden öğretmek, gelişmiş kadınların görevidir. Yok hanfendi, bu, çılgınca bir bina olmayacak, sağlıklı bir bina olacak. Rasyonel mantığı, akıl sağlığıyla bir tutacak kadar aptal değilseniz tabii. Eğer öyleyse de bu yapı ve yaptığımız diğer her şey elimizden geldiğince çılgınca olacak. Turnalar kubbemize sığınmaktan kaçınmayacaklar. Yuvarlak hayvanların inşa ettiği yuvarlak bir bina bu. Yuppiii!"

Profesör Nelsen ve ortağı, rapor vermek için hemen Mottburg'a döndüler. Ortasında Washington D.C.'ye telefonlar edilen bir konferans yapıldı. Kare bir odada, kare bir masada oturan bölge hâkimi bir karar verdi. Günbatımında karar Rubber Rose'a iletilmişti.

Mahkeme kararı, kovboy kızları kubbe inşaatını durdurmaya çağırıyordu. Malzemeleriyle birlikte gölden uzaklaşmalarını, kapıdaki muhafız ve barikatları kaldırmalarını, çiftliği hükümet personelinin sınırsız kullanımına açmalarını emrediyordu. Amerika'nın haykıran turna nüfusunun yeniden normal koşullarına kavuşturulması için gerekli tüm önlemler görevliler tarafından alınacaktı. Kovboy kızlara, talimatları yerine getirmeleri için kırk sekiz saat verildi.

102

Tübiler pedikül, yani Sissy'nin poliserize edilen işaret parmağının üç haftadır içinde aşılandığı silindir biçimli göbek derisinin bir ucu kesildi ve ta ta ta taaaaa! Bir başparmak doğuyordu!

Sonunda başparmak ortaya çıktı; ama nasıl bir başparmak? Eciş bücüş ve kırmızı, turnaları değil de flamingoları selamlayacak bir başparmak, biçimsiz ve kaskatı, önceki ne kadar şişkoysa o kadar sıska. Rubber Rose'un mahkeme emri NBC'de yayınlandığında bu çilekli şekerden taşlaşmış kamçıyı çalıştırıyor, ona basit birkaç başparmak hareketi öğretmeye çalışıyordu Sissy.

Bir an durdu, kırmızı başparmakçığı kaskatı sallanıyordu yanında. "Sizce Dakota tepelerine ne kadar çabuk varabilirim?" diye sordu.

Dr. Dreyfus büyük ihtimalle dünyanın ilk pointilist parmağını hayal ederek Seurat stilinde başparmak çizimleri yaptığı defterden başını kaldırdı. "Otostopla mı yani? Kırk sekiz saatten önce hayatta varamazsın."

"Ha ha, ho ho ve hi hi" dedi Sissy; buna katılmamak imkânsızdı.

İnsanların bazıları, arkeologlar pire tasmalı bir dinozor kazıp çıkarsa daha çok şaşıramazdı. Sürücülerin bazılarıysa Atlantis'i fetheden kurbağa yavrusu bir açık hava sinemasının perdesinden fırlamış da denize doğru yol alıyor diye düşündüler. Diğerleriyse onu bir başparmak, hatta başparmaklığın şahikası olarak gördüler ve tıpkı kasırgalar gibi ya da hükümet gibi şaşkın bir kadercilikle kabullendiler.

Herkesin kolay kolay altından kalkamayacağı bir güç sarf ederek oradan oraya koşturdu, hız yapan arabalarla, Friskies* çağı öncesi kedilerinin fareyle oynadığı gibi oynadı. Eski külüstürlere hayat verdi ve rüya gibi son model otomobilleri go-kart arabaları gibi zortlattı. Bir fiskesiyle radyolar kendiliğinden bangır bangır çalmaya başlıyor, farlar şoka girmiş gibi kararıyordu. Yoğun trafikte dört şerit öteye yetişip istediği aracı yanına çekebiliyordu. Hatta yanından geçip giden arabalar bile arzularına boyun eğiyor, ani yasak U-dönüşleri yaparak üç kilometre geriye dönüyorlardı. Sissy'nin sol başparmağı, sırf sanatını icra etsin diye yaradılışın nefesiyle şişirilen o başparmak, on yıldan fazla bir süre sağdakinin dublörlüğünü yaptıktan sonra nihayet kendini gösterme fırsatını yakalamıştı. Tamam, belki biraz abartılı oldu; ama bir şeyi Sissy'nin otostopta olduğu kadar iyi yapan kimse olmuş mudur gerçekten de? Tamam, belki biraz abartılı gelebilir; ama kim, hangi konuda Sissy'nin otostop çektiği kadar iyi olmuştur ki?

Tekrar hatırlayıp keyfini çıkarmak istediği favori numaraları ve denemek istediği yeni birkaç taktik vardı, kıtanın üzerine dokumak istediği karmaşık desenler geliyordu gözünün önüne. Ne var ki kendine bir süre belirlemişti, otuz saatte Dakota tepelerinde olacaktı. O yüzden de bir hız yarışına göre fazla gösteriş ve deneme yapmasına

* 1956'dan bu yana kedi maması üreten meşhur marka.

rağmen, sadece bir kez mola verdi, o da batı Pennsylvania'da bir telefon kulübesinde.

Niyeti Julian'ı aramaktı. Bir an evvel Rubber Rose'a ulaşmaya mecbur hissettiğinden, bu kriz anında kovboy kızlara arka çıkmaya tarifsizce can attığından, saat mekanizmasının vuruşlarını neden hâlâ damarlarında böyle şiddetle hissettiğini öğrenmek için Chink'i mutlaka görmesi gerektiğinden bahsedecekti. Dakota'daki işlerini hallettikten sonra hemen geri dönüp normal boydaki yeni başparmağını Julian'ın kapı ziline dayayacağına söz verecekti. Sonuçta Julian'ın ona ihtiyacı vardı. Tam Julian'ı arayacaktı ki bir an düşündü: "Evet, Julian'ın bana ihtiyacı var. Ama benim de bana ihtiyacım var. Ve dünyanın benim bana ihtiyacıma, Julian'ın bana ihtiyacından daha fazla ihtiyacı var." Böylece onun yerine Dr. Robbins'i aradı.

Dr. Robbins cevap vermedi. Bıyığı da öyle. İkisi de şehrin diğer yakasında, Kontes'in çatı katındaydılar. Dr. Robbins *Times*'daki haykıran turna haberlerinden birinde Rubber Rose'un, yani Siwash bayırının bitişiğindeki çiftliğin Kontes'e ait olduğunu okuyunca kadın hijyeni devine telefon etmiş ve zavallının durumunu öğrenince psikiyatri tedavilerini ücretsiz üstlenmeye gönüllü olmuştu. Kontes'in muhasebecileri teklifi kabul etmişlerdi ve Dr. Robbins o günden beri Kontes'in yanından neredeyse hiç ayrılmamıştı. Hatta Sissy aradığı sırada Robbins ve Kontes saten yastıklara uzanmış, iskambil oynayıp Ripple içiyorlardı. Genç deli doktoru, orta yaşlı endüstri devine, Sissy'nin başparmaklamasından aldığı beyin hasarıyla ilgili takılıyor, Kontes de uslu uslu gülüyordu. Kontes iskambilde de kazanıyordu ayrıca.

Lisanssız psikiyatrist, Kontes'e önce, bir şeyin ters gidebiliyorsa ters gideceğini söyleyen Murphy Kanunu'nu hatırlattı, sonra da bir şey yeterince kötü gidiyorsa insanın onu kendi çıkarına kullanabileceğini savunan Robbins Kanunu'nu anlattı. Kontes biraz daha güldü ve iyice öne geçti. Çalan telefon çok uzaklardaydı.

Sissy telefonu kapattı ve yoluna devam etti.

Sissy yoldayken mahkeme emri süresinin dolmasına yaklaşık sekiz saat kala Rubber Rose kovboy kızları bir bildiri yayınladılar. Aslı bölge hâkimine, kopyaları da basına gönderilen bildiri şöyleydi:

Haykıran turnalar Tanrı Baba, kanun, düzen ve ekonomik ilerleme adına Dünya'yı dize getirmeye ve her şeye hükmetmeye kararlı, saldırgan ve acımasız bir ataerkil sistem tarafından tükeniş sınırına sürüklenmiştir. Haykıran turna, erkeklerden ne sevgi ne de saygı görmüştür. Erkekler turnanın bataklıklarını kurutmuş, yumurtalarını çalmış, özel hayatına kadar girmiş, yiyeceklerini kirletmiş, havasını pisletmiş, saçma kurşunlarıyla paramparça etmiştir onu. Ataerkil bir toplumun haykıran turna kadar görkemli, güzel, vahşi ve özgür hiçbir şeyi hak etmediği açıkça ortadadır. Adamlarınız turnalara karşı sorumluluğunuzu yerine getiremedi. Şimdiyse sıra kadınlarda. Turnalar artık bizim sorumluluğumuzda. Dünya üzerindeki hiçbir canlının erkeğin bencilliği, duyarsızlığı ve açgözlülüğü yüzünden acı çekmeyeceği günler için mücadele edecek ve korunmaya ihtiyaç duydukları sürece onları korumaya devam edeceğiz. Emrinizi reddediyoruz. Siz o emri alın da bir tarafınıza sokun. Kuşlar bizimle kalacaklar. Şimdi defolun pis herifler.

Çiftlikteki kovboyların hepsi bu bildiri konusunda uzlaşmamıştı elbette. Mesela Debbie bildiriyi gayet saldırgan bulmuştu, dediğine göre erkeklerde görüp nefret ettikleri saldırgan cinsel ayrımcılık her kelimesine sinmişti. Kararlı ama şefkatli, daha aydınlanmış bir önerge hazırlanması için kulis yaptı; iyi örnek olmaları gerektiğini söylüyordu. Debbie bu konuda yalnız değildi. Bonanza Jellybean'e gelince, o da sadece gün gelip canı isteyen bütün küçük kızlar kovboy kız olabilsin diye uğraştığı halde, Dünya üzerindeki tüm canlıları bir gün erkeklerin tehdidinden kurtarmak için mücadele ettiği iddiasını abartılı buluyordu.

Rubber Rose demokrasi yanlısı değil de anarşik bir sistemle yürüseydi, canı isteyen her kovboy kız kendi bildirisini yazar, hepsi de eşit önem taşırdı. Ama "çoğunluk kararı" geçerli sayıldı ve büyük ölçüde Delores del Ruby fraksiyonunun kaleme aldığı bildiri, "haykıran turna hırsızlarının" ortak kanısı olarak mahkemeye, basına ve kamuoyuna sunuldu.

Ve bildiri hafife alınmadı. Hayır, kesinlikle hafife alınmadı. Delores'in kamyonetinde yaklaşık bin adet peyote düğmesiyle Mottburg'a girerken tutuklanmasına dakikalar kala; en az iki düzine FBI ajanının takviye ettiği iki yüz eyalet polisinin çiftliğin dışında

yerlerini alıp dolu silahlarını Batı'nın sadece kızların çalıştığı en büyük çiftliğinin hareket sınırları içinde kanat çırpan, çifte atan ve memelerini sallayan her canlının üzerine doğrultup nişan almasına ise saatler kala, Sissy, Rubber Rose'un kapılarından içeri dalmayı başardı.

Altıncı Bölüm

Kanundışı yaşamak için dürüst olmak gerekir.
Bob Dylan

104

Esrarengiz bir ışıltı var ortada. Henüz bilmediğimiz bir boyuttan geliyor. Şafağın bu doğaüstü renk cümbüşünde iki canlı varlık buluşuyor. Bu "manzaranın" hammaddesi ışığa gözümüz alıştıkça varlıklardan birinin bir insan beyni olduğunu fark ediyoruz. Diğeri de bir başparmakmış meğer.

Beyin sakin sessiz duruyor. Az önce sahnede beliren Başparmaksa bize tam tersi bir his veriyor. Tedirgin görünüyor.

"Bu ne efkâr dostum?" diye soruyor Beyin.

"Hiç sormayacaksın sandım" diye yapıştırıyor Başparmak. "Sadece bıktım usandım, hepsi o kadar."

"Neden bıktın?"

"Suçu üstlenmekten. 'Medeniyetin mihenk taşı' diye anılmaktan. Çatlak yazarın biri tarafından medeniyetin boktan bir *metaforu* olarak kullanılmaktan. Benim alakam bile yoktu ki."

"Yerinde olsam o kadar abartmazdım doğrusu. Medenileşme süreci teknolojik gelişmelerin sonucunda ortaya çıktı. İnsanoğlu, kendisini çalışmaktan kurtaracak ve aynı zamanda diğer hayvanlara karşı yıkıcı bir üstünlük sağlayacak araçlar edinene kadar, bir dil yaratma ya da fiziksel ve ruhani becerilerini geliştirme fırsatı bulamamıştı. Sen, Başparmak, insanoğluna bu araçları kullanabilme yeteneğini verdin. En azından medeniyete yönelmesini sağladın. Bu yolun her adımında yanı başında olan, ona yardım eden sen değil miydin?"

"Evet bendim ama suçsuzdum. Bir iradem yoktu. Parlak çakıl taşlarını kaldırmasına, meyve toplamasına, çiçekleri tutmasına, kâseler oyup sepetler örmesine, müzik yapmasına, kumaş dokumasına yardım etmek istiyordum. Kıymıkları çıkarmasına ve sevdiklerinin tenini okşamasına. Diğerlerinin hiçbirini istemedim: bütün o silahlar, cinayetler, sakatlamalar, o aşırı gelişme, Doğa'nın zaptedilmesi ve ölüme direnen anıtlar dikme girişimleri. Hiçbirini ben istemedim

ama hepsine katkıda bulunmuş oldum; çünkü beni sen zorladın, seni çük kafalı pislik!"

Kıvrımlarını dalgalandıran kısa ve alaycı bir kahkaha atıyor Beyin. "Tamam, Çük'ün medeniyette bayağı bir parmağı vardı; ama bu meseleyi Çük'le halletmelisin. Ben Beyin'im, unuttun mu?"

"Unutmak mümkün mü ki?"

"Ayıp ayıp" diye kökünü sallıyor beyin. "Sence de çok mantıksızca davranmıyor musun? Medeniyet konusunda gerçekten de *beni* mi suçluyorsun yani?"

"Kesinlikle. O çirkin buruşuk üst yüzeyin, o serebral korteksin ikinci derece hayvanlarda neredeyse yok gibi bir şey; ama evrimsel gelişmenin püf noktasını kapıp korteksin sayesinde üretebildiğin abartılı soyut düşüncelerin tadını bir kez alınca hacminin yüzde seksenini kaplayana kadar büyüttün onu. Sonra elinden geldiğince hızla, arka arkaya havalı fikirler patlatmaya, benim gibi çaresiz organlara emirler vermeye, o fikirleri yerine getirmemiz ve şekillendirmemiz için bizi zorlamaya başladın. Böylece medeniyet ortaya çıktı. Onun varolmasını sen istedin; çünkü korteksin o kadar çok büyümüştü ki diğer hayvanlarla ortak yanlarını kaybettin, özellikle de bitkilerle. Koptun, yabancılaştın ve o boşluğu doldurmak için medeniyetin kurulmasını emrettin. Hiçbirimizin yapabileceği bir şey yoktu. O kaskatı kemik kalene kapanmış, etrafında serebrospinal bir hendek, bedenin oksijen ihtiyacının yüzde yirmisini kullanıp besinlerin fazlasıyla büyük bir kısmını cebe indiriyordun, seni açgözlü puşt! Motor kasların anahtarı sendeydi ve hiçbirimizin sana ulaşıp dünyanın tadını kaçırmam engellemesi mümkün değildi." Başparmak'ın tırnağı öfkeden kıpkırmızı kesilmişti. Derin girintiler ve geniş çıkıntılardan oluşan suretini ağır ağır sallayan Beyin içini çekti. "Evet evet, söylediklerinde haklılık payı var. Bedenin en ayrıcalıklı organıyım ben; ama çalışma yüküm çok ağır olduğu ve hayati önem taşıdığı için böyledir belki de. Bütün bunlar bensiz olamazdı ama sensiz de olamazdı. Ben de en az senin kadar masumdum..."

"Nasıl masum olabilirsin ki? Arzuları sen dile getirdin, planları sen çizdin, emirleri sen verdin, kumanda sendeydi."

Beyin bir kez daha içini çekiyor. Şişko ve hastalıklı bir tırtıldan beklenecek bir iç çekiş bu: gri ve ıslak ve iğrenç. "Beni anlamıyorsun, değil mi? Beni tanıdığını sanıyorsun, serebral korteksin evrimi hakkındaki bütün o yarı eğitimli zırvalıklar falan filan, ama aslında beni tanımıyorsun. On üç milyar sinir hücresinden oluşan bir elektrokimyasal ağa sahip olduğumu bildiğinden eminim. Pürüzsüz ve bütün olduğun için şanslısın ama belki gene de anlarsın. Kuytu köşelerimdeki hücreler öyle yoğun ve kalabalık ki bir santimetreküpe otuz üç milyon tane sığıyor. Kahrolası hücrelerin her biri ayrı uğulduyor, çarpıyor, yanıp sönüyor ve hiçbiri birbirine eş değil, evet bunu biliyorsundur belki. Biliyorsundur ama elektrokimyasal bir varlık olmanın ne kadar zor olduğunu asla bilemezsin ve övünmek için söylemiyorum; ama Doğa'daki en karmaşık ve en etkili şey..."

Başparmak keman çalarmış gibi yapıyor. "Duyduğum en acıklı hikâye bu" diyor alay ederek.

"Senden beklediğim merhamet değil, sadece anlayış. Dinlemeye devam et ve konudan uzaklaşırsam unutma ki ben senin gibi körü körüne odaklı değilim. Bak şimdi. Elektrik dalgalarından bir sağanak tropik bir çatı üzerindeki yağmur gibi sürekli dövüyor beni. Sinir hücrelerimi, yani nöronlarımı Çin mahallelerindeki maytaplar gibi bir bir ateşe veren sonu gelmez bir sinyal akınına maruz kalıyorum. Bu dalgaların her biriyle elektrik yükleri değişiyor, kimyasallar dışarı atılıyor, çukurlar açılıp kapanıyor, iyonlar bir nöronu terk edip diğerini ele geçiriyorlar. İnanılmaz derecede karmaşık ve bütün bunlar saniyenin yaklaşık binde birinde gerçekleşiyor. İnsanoğlu da zaman hakkında bir fikri var zannediyor. Hahaytı"

"Ağız olsam esnerdim" diyor Başparmak. "Sıkıntıdan uyumama az kaldı, sadede gel."

"Uyuşmuş parmakları kimse sevmez, değil mi?" diye sataşıyor Beyin. "Mesele kısmen şöyle: Beni harekete geçiren, nöronlarımı zincirleme reaksiyonla ateşleyen duyusal bir bilgi ve bana bedenin diğer kısımları tarafından gönderiliyor. Buna sen de dahilsin. Dış dünyaya verdiğim tepkilerin bir kısmı da *senin* ortalıkta dolaşıp etrafımıza dokunurken bana gönderdiğin bilgiler sonucunda oluşuyor."

"Bu iş safsataya doğru gidiyor" diye karşı çıktı Başparmak. "Bir kere sana verdiğim bilgiler tamamıyla objektif. Sana bir bıçağın keskin olduğunu söyleyebilirim ama alıp başka bir bedene saplamanı öğütleyemem. Zaten asla yapmam bunu. İkincisi, Gözler'den aldığın öyle sonsuz bir bilgi akışı var ki mesela, karşılaştırılamaz bile."

"Belki de" diye onayladı Beyin, "ama senin de katkın var. Demek istediğim şu ki, sana ve bedenin geri kalanına verdiğim emirler büyük ölçüde sürekli bana gönderdiğiniz duyusal şeylere verdiğim doğal tepkilerden ibaret. Büyük ölçüde. Ama tamamen değil. İşin doğrusu, nöronlarım bazen uyarıcı sinyaller yokken de kendiliğinden ateşlenebiliyorlar. Oldukça fazla rastgele akıma maruz kalıyorum. Burası sandığın kadar düzenli bir yer değil. Çoğunlukla rastlantısal etkilerin elinde kaderim."

Tarifsiz boyutun esrarengiz ışığında tıpırdayıp duruyor Başparmak. "Kontrolün sende olmadığını mı söylemeye çalışıyorsun yani?" diyor sonunda.

"Kesinlikle! Bir an hiç anlamayacaksın zannettim."

"Kontrol sende değilse, kimde o zaman?"

"Bilmiyorum" diyor Beyin vakur ve sessizce. Gerçekten de üzgün görünüyor löpçük.

"Bırak bu işleri. İçinde fokurdayan o on üç milyar hücrenin yüzde onundan fazlasını kullanmıyorsun. O muhteşem kütleyi adam gibi çalıştırsan, bu kadar tutucu olmaktan vazgeçsen (zaten bu kadar gri olmana şaşmamalı!); sürekli nasıl hayatta kalırım diye endişelenmeyi bıraksan, o sümüksü varlığının keşfedilmemiş uçsuz bucaksız köşelerini araştırmaya başlasan, Merkezi İdare neredeymiş, hatta seni, beni ve diğer hepimizi deli eden felsefi ve ruhani soruların cevapları neymiş, hepsini bulacağından eminim. Çünkü bu sorular senin çaba gösteren o yüzde onluk kısmın tarafından *yanlış* cevaplandı ve medeniyetin en berbat özelliklerini besledi. Kabul etmek istemiyorsun, hepsi bu."

"Başparmak, dostum, sen Kıç'la Dirsek'i bile birbirinden ayıramazsın. Tabii ki biraz tutucuyum, öyle olmak zorundayım. Türü korumak ve devam ettirmek benim görevim..."

"*Kim* vermiş sana bu görevi?"

"DNA tabii ki. Ama DNA'nın *kendisi* emirleri kimden alıyor diye sorma çünkü gerçekten de bilmiyorum. Ama bilmeyişimin, yüzde doksanımın uykuda olmasıyla bir ilgisi yok. Uykuda çünkü ben dizginliyorum. Eğer dizginlemesem, önemsiz bilgiler içinde boğulurdum. Dış dünyadan gelen öyle çok sinyale tepki verirdim ki düşünemezdim bile. Gözlerini her açtıklarında sara krizi geçirmiş gibi olurdu insanlar. O uykudaki kısımda geri kalanımda olmayan bir şey yok anlayacağın. Sadece daha fazlası var o kadar. Aynından daha bir sürü. Büyük Gizemlerin cevapları, deneyimleri değerlendirmek için gizli ve üstün sistemler falan saklı değil orada. Niteliksel değil, niceliksel. Uyarımlar içinde boğulup gitmeyelim diye bilgi akışını sınırlıyorum sadece."

Başparmak bunun üzerine uzun bir süre tıpırdıyor. "Öyleyse durum ümitsiz" diyor sonunda.

"Ne demek istiyorsun?"

"Madem Büyük Soru'nun cevapları sende değil ve kimde olduğunu bilmiyorsun, madem kontrol sende değil ve onun da kimde olduğunu bilmiyorsun, o zaman demek ki başa döndük ve durum tamamen ümitsiz. Neyin Ne olduğunu asla bilemeyeceğiz ve medeniyeti nasıl düzelteceğimizi asla bulamayacağız."

"Umudunu yitirme. Sana hiç yakışmıyor." Sinaptik hareketlenmeler Beyin'in hafifçe titremesine neden oluyor. Sihirli cücelerin ziyafetindeki jöleli bir salatayı andırıyor. "Bence başka ihtimaller olabilir. Gördüğün gibi ben de bir tür araç, bir enstrüman, senin gibi bir alet sayılırım. Kullanılabilirim. Düşünmeye yararım. Çoğunlukla beceriksizce ve fazlasıyla ihtiyatlı kullanıldım tabii. İnsanlar benimle derin şeyler düşünmediler değil, düşündüler ve düşünmeye de devam ediyorlar. Ama içimde daha derin, daha büyük bir fikir kalmadı belki de. En iyileri defalarca düşünüldü durdu. Ama daha çok düşünmek, hatta daha iyi düşünmek değil de başka türlü düşünmek gerekiyordur belki de. Yüzyıllar boyunca bir avuç insan, şairler, deliler, sanatçılar, rahipler, münzeviler, besteciler, yogiler, şamanlar, antika tipler, sihirbazlar, anarşistler, cadılar ya da Agnostikler ve Sierra'nın Saat İnsanları gibi nadir ve tuhaf altkültürler düşünme mekanizmamı alışılmadık ve beklenmedik şekillerde kullanıp ilginç sonuçlar aldılar.

Bu 'sıradışı' düşünme biçimleri daha çok kullanılsa, benim de Evren'e daha çok faydam dokunabilir belki de."

"Hmm" diye mırıldandı Başparmak.

"Hem bak, hayal kurmaya da neredeyse düşündüğüm kadar vakit harcıyorum ben. Ama kaç kişi hayallerini işe yarar ya da aydınlatıcı bir şekilde hayata geçiriyor ki? Ben söyleyeyim, çok azı. En iyi yaptığım şey uyumak/hayal kurmaktır belki de. Belki asıl kabiliyetim budur, hayatta kalmak için uğraştığım zamanlar angaryadır. Çöpü dışarı çıkarmak gibi mesela."

Başparmak şaşırmış görünüyordu. "Benim tepemi attıran ne biliyor musun Beyin, sen aynı zamanda hem kendini biliyorsun hem de bilmiyorsun. Ayrıca kendini bildiğini de biliyorsun, kendini bilmediğini de biliyorsun. Of, iyice saçmalaşmaya başladı."

Çatlakları ve yarıklarıyla gülümseyerek "Her zamanki paradoks" diyor Beyin.

"Ama sana bunu yaptıran paradoksal güç nereden geliyor?" diyor soruyor Başparmak. "Seni düşünmek hakkında düşündüren, sana hissetmeyi hissettiren ne?"

"Bilinç."

"Peki tamam. Madem o kadar bilincin var ve bilinç o kadar yüce ve kuvvetli, o zaman neden her şeyi düzeltip dengeye oturtmuyorsun?.."

"Çünkü 'o kadar' bilincim yok sevgili Devparmak. Makul bir miktar var. Ama kesinlikle benim tekelimde değil. Herkes bilinci Beyin'in özel mülkü zannediyor. Ne büyük yanılgı! Benim de nasibimi aldığım doğru; ama ayrıcalıklı bir hak iddia edebileceğim kadar değil. Diz'in bilinci var, Kalça'nın bilinci var. Bilinç aynı zamanda Karaciğer'de, Dil'de, Çük'te ve *sende saklı* Başparmak. Senin içinde de akıyor elbette ve sen onu gerçekleştiriyorsun. Hepiniz onun birer parçasısınız. Ayrıca kelebeklerde, bitkilerde, rüzgârda ve suda da bilinç var. Merkezi İdare diye bir şey yok! O her yerde. Yani gereken bilinçse..."

"Anlamaya başlıyorum" diyor Başparmak.

Bak sen şu işe, Başparmak bilincin bir aracı olduğunu fark ettiği anda Bulmacanın çeşitli parçaları onun için bir araya gelmeye başlı-

yor ve oluşturdukları resim mantıksal ya da sanatsal bir anlam ifade etmiyor ama doğru ve güzel bir duygu uyandırıyor yine de. "Vay canına!" diye bağırıyor Başparmak. "Her şey daha parlak ve daha doğru görünüyor sanki. Keşke bedenin diğer parçaları da mutlak bilincin birer tezahürü olduklarını fark edebilselerdi, o zaman..."

"Belki de onları uyandırabiliriz" diye öneriyor Beyin. "Ama yavaş yavaş, kademe kademe yapmamız gerekiyor ki varoluşu tehlikeye atmayalım."

Başparmak, Beyin'in temkinli sınırlamalarına kulak asmıyor. "Hadi onları uyandırmaya çalışalım" diyor hevesle. "Hadi deneyelim. Çük nerede?"

"Ah, her zamanki gibi Kuku'ya sataşıyordur herhalde. Gidip bakalım mı?"

Yani bedensel ışık diyarında bir hareketlenme var ve bu konuda söylenebileceklerin hepsi bu kadar; çünkü söylenecek başka bir şey yok.

105

Radyoda "Bir Gün Beklemiş Elmalı Strudel Polkası" çalıyordu. Kym radyoyu ağılın bir ucundan diğerine götürüyordu. Kokarca biti dolu bir bavul gibi taşıyordu radyoyu. Rahatsız edici bir yüktü; ama Kym bırakacak gibi görünmüyordu. Her an şarkı bitip spiker Rubber Rose kuşatması hakkında bir şeyler söyleyebilirdi.

"Dostum bu hayatımda duyduğum en gerzekçe müzik" dedi Kym. "Bu radyonun, ait olduğu yerde, yani helada durması lazımdı." Ama radyoyu eyerinin boynuzuna bağladı ve Dakota tepelerinde bir gezintiye çıkarmaya hazırlandı. Fareler, tarlakuşları ve sese duyarlı tüm canlılar radyoyu gün ışığında görür görmez kaçmaya başlıyorlardı.

Kym, radyoyu Siwash Gölü'ne götürüyordu. Saatler önce kovboy kızlar çiftlik binalarını terk edip göle çekilmişlerdi. Orada, dalgalanan buğdayların bataklıktaki sazlarla buluştuğu yerde barikatlarını kurmuşlardı; direnişe hazırlardı. Debbie hariç hepsi silahlıydı, Big Red hariç hepsinin ödü kopuyordu, istisnasız hepsi de kararlıydı. Dünya üzerindeki son altmış haykıran turna arkalarında duruyordu.

Süre dolmuştu. Amerika İnsan Hakları Derneği sürenin uzatılmasını talep etmişti, haber yorumcuları da hükümetin uzatmayı vereceğini düşünüyorlardı. Hükümet, kendine karşı çıkılmasına müsaade etmeyecekti; ama yeni bir silahlı çatışmanın ardından basında kopacak yaygaraya da meraklı değildi doğrusu. Hükümet, polis ve memurlarının kan dökmeye fazlasıyla hevesli olduğunun farkındaydı. Polis ve memurlarının zaptedilebileceğinden de pek emin değildi. Hükümet bu içinden çıkılmaz durumu düşünüyor, memurlar delice bir kanun aşkıyla yanıp tutuşuyorlardı. Kovboy kızlar da akıbetlerini dinlemek için radyoyu alıp getirsin diye Kym'i müştemilata gönderdiler.

Kym, Sissy'yi tuvalette polka ritminde işerken buldu. Sissy, çiftliğe, otostop çektiği bir TV ekibiyle gelmiş ve bir karışıklık sırasında girişin üzerinden atlayıvermişti. Hu huu.

Kym öyle sıkı sarıldı ki Sissy'nin kurulanmasına gerek kalmadı.

"Eğer göle geleceksen, kendini neyin içine attığını bilmen gerekiyor" diye uyardı Kym.

"Evet" dedi Sissy, "ama orada olmak istiyorum. Jellybean'i görmek istiyorum. Turnaları görmek istiyorum."

"Tamam" diye onayladı Kym. "Gidip Jelly'ye burada olduğunu haber vereyim. Tamam derse sana bir at getiririm. Yerinde olsam o zamana kadar tuvalette dururdum. Bu dangalakların ne zaman ne yapacağı belli olmuyor. Ta taaa."

Sissy bir saat kadar tuvalette bekledi. Birkaç sinek ve Dale Evans'ın fotoğrafı ona eşlik etti. Sinekler yakınlık kurmaya çalıştılar; ama Dave Evans fotoğrafı Nefertiti büstü gibi duvardaki küçük oyuğunda sonsuzluğa hükmetmekten memnundu. 1945 yılı Amerika'sına Eski Mısır havası veriyordu Dale Evans'ın fotoğrafı.

Müştemilat sıcak ve oldukça loştu. Kapıdaki gürültü olmasa birazcık kestirebilirdi Sissy. Polisler ve memurlar ısrarcı gazetecileri, kovboy kız sempatizanlarını ve kuş meraklılarını zorla defediyor, onları yolun bir buçuk kilometre gerisindeki kontrol noktasına gönderiyorlardı. Polis ve memurlar askeri nizamda mevzileniyorlardı. Kapıdaki gürültü Cecil B. DeMille'in ikinci el pazarı gibi geliyordu kulağa.

Sissy kapıda olan bitenle pek ilgilenmiyordu. Kym'in uyarısına kulak asmayıp dışarı çıksa çiftliğin kapısına değil de kirli bir bornoz görmek umuduyla Siwash bayırına doğru bakardı. Ne görürsek oyuz. Ne seçersek onu görürüz. Algı bir varsayımdır. MIT'de yapılan meşhur bir deneyde, bir bilim adamı, iki adama görme yeteneklerini büyük ölçüde bozan prizmatik gözlükler giydirmişti. Adamlardan birinin, diğerini tekerlekli sandalyede itekleyerek ortalıkta dolaşması gerekiyordu. Aktif konumdaki adam yeni dünya görüşüne çabucak uyum sağladı ama pasif olanı hiçbir uyum göstermedi. MIT bilimadamı, bundan, bir nesneyi doğru algılayabilmek için o nesneyle ilişkimizde belli bir hareket yapısı oluşturmamız gerektiği sonucuna varmıştı. Sissy hayatı boyunca olayları her zaman kendi aralıksız hareket yapısı bağlamında algıladığı için, onunki çoğu kimsenin iddia ettiğinden daha doğru bir bakıştı belki de. Belki etrafını saran kuşatma kuvvetleri yerine bayırın tepesindeki yaşlı çatlağa bakmayı yeğlemesi bizlere... evet, buradan alınacak bir ders vardır belki de.

Öyle ya da böyle, at sırtında bir kovboy kız tuvalete kadar rahvan geldi. Bu defa gelen yanında fazladan bir de küheylana getiren Heather'dı. Heather, Sissy'nin eyere oturmasına yardım etti, canlı bir tırısla yola koyuldular. Onları tepeler karşıladı. Milyonlarca cılız buğday çiminden dilleriyle, eskiden bufalolarla paylaştıkları sırları onlara fısıldadı tepeler. Her taraflarında yıldızçiçekleri, nakavt olup tekrar ayılan yenik dövüşçüler gibi mor gözkapaklarını yavaşça açıyorlardı. Prizmatik gözlükler, yıldızçiçeklerinin eylülü algılayışını değiştirebilir miydi?

Otlar ve çiçekler içinde yüzen atlar iki kadını göle bakan tepenin sırtlarına getirdi. Sissy, buradan aşağıdaki acayip manzaraya göz gezdirdi. Yarım kalan kubbenin yuvarlak temeli, bir kaleye çevrilmişti. Varillerden ve paslı zayıflama cihazlarından barikatlar amansız bir mücadeleye hizmet için hazır bekliyordu. Silahların metali güneşte parlıyordu. Bir yanda topal atlar ve zincirli birkaç keçi duruyordu. Keçilerin kalanı dolaşmaya bırakılmıştı. Hatta bazıları otlaya otlaya bozkırın doğusuna ilerliyor, belki de psikiyatri bilimine kadın-erkek ilişkileri hakkında bir şeyler öğretmek için Dr. Goldman'ın kliniğine doğru gidiyorlardı. Haykıran turnalar ilkel adımlarla gölü ve bataklık kıyılarını arşınlıyorlardı. Sessiz görünüyorlardı; ama daha demin dünyaya gelmişçesine yalıtımsız elektrikle yüklü gibi bir halleri vardı.

"Radyodan, hâkimin Delores için elli bin dolarlık kefalet belirlediğini öğrendik" dedi Heather. "En çok ihtiyaç duyduğumuz sırada burada olmayacak yani."

Sissy ancak başıyla onaylayabildi ve aşağıdaki manzarayı izlemeye devam etti.

Sissy, at sırtında kampa dalarken Kym, Bonanza Jellybean, Debbie, Elaine ve Linda dans ederek onu karşılamaya geldiler. Onun şerefine söğüt kabukları ve sazlardan yalancı başparmaklar yapmışlardı kendilerine. Önce bu şapşal uzantıları sallayarak çılgınca selamladılar onu; ama Sissy'nin (nasıl yani?!) artık eskisi gibi tam değil yarım bir canavar olduğunu fark ettiklerinde, maskaralıkları büyük ivme kaybetti.

"Sende bir değişiklik olduğunu hissetmiştim; ama tuvalette ışık azdı, ne olduğunu anlamadım" dedi Kym.

"Anında fark ettim ama ne diyeceğimi bilemedim" dedi Heather, hâlâ ne diyeceğini bilemiyordu.

"Ne oldu?" diye sordu Linda.

Sissy omuz silkti. "Modern teknolojinin mucizelerinden biri daha sadece." Gözlerini Jelly'ninkilerden ayırmak için de teknolojik bir mucize gerekirdi.

Sissy iki ayağını da yere bastığında Jelly hâlâ ağzını açmamıştı. Tökezleyerek indiği üzengiden, sağa sola yalpalayan bir kucaklamaya atıldı.

"Ne olduğunun önemi yok" diye haykırdı Jelly ve sembolik başparmaklarından birini sıyırıp attı. "Haydi kutlayalım!"

"Seni almaya bu yüzden bu kadar geç geldim" diye açıkladı Heather. "Küçük bir hoş geldin kutlaması hazırlamamız gerekiyordu."

Barikatların ardında, kubbe temelinin ortasında çiçekli bir masa donatılmıştı. Çay dolu demlikler, peynirli sandviçler, ballı pirinç topları, esrarlı sigaralar ve taze vişnelerle süslü yoğurt vardı. Debbie'nin Tibet meditasyon yastığına taşınıp oraya oturtulurken, Sissy'nin sol başparmağına papatyalardan bir çelenk takıldı. Kıkırdamalar, öpücükler ve çaylar gırla gitti.

Eyalet polisine karşı olası bir çatışmayla burun buruna olan kovboy kızlar eğlenmekte beis görmediler. Ne de olsa Sissy Hankshaw Gitche geri dönmüştü; elbette kutlamak gerekiyordu.

General Custer'ın hayaleti otların arasından "Kadınlar böyledir işte" diye homurdandı.

Ah evet, evet nasıl da tatlı bir evet.

Kadınlar böyledir işte, kesinlikle.

Hayaletler, duvarlardan geçebildikleri için, genelleme yapmaya eğilimlidirler. Ama yazarınız bunu yapmamalı. "Kadınlar böyledir işte" değil "bazı kadınlar böyledir işte" hatta "kadın ruhu böyledir işte" demek gerekiyordu. Kadın ruhu her kadında bulunmaz.

Mesela kovboy kızların bazıları hoş geldin kutlamasına katılmayı açıkça reddettiler. Turnaların da şahitlik edebileceği gibi, barikatlarda kalıp eğlenenlere pis pis baktılar. Sissy onlar için neydi? Kovboy olmayan bir kız. Tuhaf elli bir ucube. Onlara kukularının pis koktuğunu söyleyen reklamlarda oynayan büyük bir kadın. Hem, düşmanlar, dürbünlerinden bu çay yudumlamaları, papatyadan çelenk örmeleri, bu ot içmeleri görünce ne düşünecekti? Tabii kovboy kızlar, kendilerini izleyen bir düşman falan olmadığını, FBI'ın Siwash bayırında bir gözetleme noktası kurma girişimlerinin hepsinin de tuhaf kazalara kurban gittiğini bilmiyorlardı. Bunun sorumlusu Chink ve kayalar cemiyeti olabilir miydi? Kızlarla düşman arasında sıra sıra tepeler vardı. Diğer yandaysa, gizlenmesi tamamen imkânsız ve dolayısıyla hükümetin hiçbir işine yaramayan uçsuz bucaksız bir çayır uzanıyordu.

Partisinin barikatların ardından topladığı nefrete kulak asmadan yoğurdunu kaşıklayan Jelly ile Sissy, sevgi dolu bakışlarla birbirlerini süzüyorlardı. "Ne zaman bir araya gelsek ortalık fena karışıyor" dedi Jelly.

Esrarın ve sevgi gösterilerinin etkisiyle hafiften sersemleyen Sissy "Olsun varsın" dedi. "Gerçi bu defa bayağı ciddi görünüyor. Onca silah..."

"Çoğunu Billy West buldu bizim için. Onunla hiç tanıştın mı? Yirmi iki yaşında ve yüz kırk kilo. Mottburg'da doğmuş büyümüş, hem de her gramı. Çocukluğu boyunca kazıklandığından şüpheleniyormuş. Sonunda onu kimin kazıkladığını fark edince kanun kaçağı olmaya karar vermiş. Ama intikam için değil, namuslu yaşamak adına."

"Hiç tanışmadım" dedi Sissy. Yeni kırmızı başparmağını Jelly'nin çıplak kolunda dolaştırıyordu bir yandan. "Ama bu silahlar... Haykıran turnalar için öldürmeye ve ölmeye hazır mısınız gerçekten de?"

"Yok canım" diye cevap verdi Jelly. "Turnalar şahane, tamam da ben bu işe turnalar için girmedim. Kovboy kızlar için girdim. Öldürmenin ve ölmenin göze alınabildiği bir noktaya gelinmesi utanç verici tabii; ama bazen de senaryo böyle gelişiyor. Demek istediğim, Sissy, etrafıma bakıyorum ve her yerde bireyler ya da gruplar halinde tutucu insanlar, liberal insanlar ve radikal insanlar görüyorum. Hepsi de yıllarca otoriteye boğun eğmekten sakat kalmış, kirlenmişler. Eğer biz kovboy kızlar bu turna meselesinde otoriteye teslim olursak, kovboy kızlar da dönekler arasına girer. Ben bundan daha iyi bir kader arzuluyorum. Hem kendim için hem de tüm kovboy kızlar için. Kovboy kızlar dönek olacağına, hiç kovboy kız olmasın daha iyi."

Jelly'nin fincanına çay koymaya gelen Linda "Vay canına!" diye haykırdı. "Biraz ağır oldu ama sanırım gerçekten de böyle."

Sissy, Linda'ya ve Jellybean'e yalvaran gözlerle baktı. "Ama bu ejderhayı öldürmenize imkân yok" dedi. Başparmakların en büyüğüyle karşı tepeleri gösterdi. Gerçi hangi yönü gösterse gene doğru olacaktı.

Sissy'nin sandviçini yenilemeye gelen Debbie "Jelly de bunun farkında" dedi. "Ama ejderhayı öldürmenin bizim işimiz olmadığını anlamıyor sanırım. Geleneklere göre ejderi öldürmek kahramanın işi. Hem kahramanı *hem de* ejderi dönüştürmekse, bakirenin. Böyle bir dönüşümü gerçekleştirmek için bence hâlâ çok geç değil."

Bulutların sessizlik yeminine Jelly de katılmıştı sanki. "Kahretsin Debbie" dedi sonunda. Bulutlar *yeminlerinden* dönmediler. "Seninle tartışacak değilim. Hatta Chink senle tartışmaya hiç kalkışmamamı söylüyor. Kalbimi dinlemeliymişim. Ve kalbim, bana, arkama yaslanıp bir politikacı çetesinin kovboy kızları itip kakmasını izleyemeyeceğimi söylüyor."

Hem Jelly'nin hem de Debbie'nin, gözlerinde yaş koleksiyonu yaptığını fark eden Sissy sordu: "Her şey nasıl başladı ki? Nasıl oldu da bu kuş sürüsü sizle kaldı?"

Debbie işlemeli bandanasına sümkürdü. "Onları beslediğimizin farkındaydın, değil mi? Geçen sonbahar onlara esmer pirinç verdik ve fazladan birkaç hafta daha kaldılar. Sonra bu bahar başka bir şey denemeye karar verdik. Esmer pirincimize balık yemi karıştırdık. Turnalar deniz ürününe bayılırlar zaten. Sazan, kerevit, küçük mavi yengeçler. Hem balık yemi ucuz da. Sonra Delores başka bir malzeme önerdi, asıl işe yarayan o oldu gibi geliyor bize."

"Yoksa?.."

Debbie ve Jelly aynı anda "Peyote!" dediler.

"O zaman, profesör haklıydı. Gerçekten de uyuşturucu etkisi altındalar."

"Saçmalama Sissy" dedi Jelly. " 'Uyuşturucu etkisi altındalar' da ne demek? Her canlı kimyasal bir bileşimdir ve ona eklenen her şey bu bileşimi değiştirir. Yediğin yemek, soluduğun hava ruh halini değiştirebilir. Bu, 'uyuşturucu etkisi altında' olduğun anlamına mı geliyor? 'Uyuşturucu etkisi altında' çok aptalca bir laf."

"Sen de demin ot içtin" dedi Linda. "Sen de uyuşturucu etkisi altındasın. Nasıl hissediyorsun? Sana, yapmak istemediğin bir şeyi yaptırabilir miyiz sence?"

Debbie de onlara katıldı. "Şunlara bir bak Sissy. Uyuşturucu etkisinde gibi bir halleri var mı? Avlanıyorlar, besleniyorlar, sıçıyorlar, tüylerini düzeltiyorlar, tünüyorlar, yumurtladılar, kuluçkaya yattılar ve şimdi de yavrularına bakıyorlar. Ara sıra dans edip haykırıyorlar, bazen de uçmaya gidiyorlar. Her zaman yapıp da şimdi yapmadıkları tek şey, göç etmek. Bu o kadar önemli mi?"

Sürüye peynirli sandviçindeki bir deliğin çerçevesinden bakan Sissy "Hayır, sanırım değil" demek zorunda kaldı. "Bilinen en büyük haykıran turna sürüsü, bir zamanlar Louisiana'nın bozkırlarında yaşayan bir sürü hiç göç etmemişti. Bu türün göç etmesi şart değil demek ki." Sandviçini indirdi. "Ama peyote beyinlerini etkiliyor belli ki. Binlerce yıllık göç alışkanlıklarından vazgeçirdi onları. İnsanlardan daha az ürker hale getirdi. Daha önce ben bile onlara bu kadar yaklaşamıyordum ki..."

"Ki kuşlarla aran iyidir!" dedi Jelly ve Debbie şarkı söyleyerek. "Kuşlarla aram iyidir, kuşlarla aram iyidir!" Umarız ki onların bu

küçük şarkısı, ilk Amerikan göçmenlerinin turnaların kanat kemiklerinden flüt yaptığını kuşlara ve kuş gözlemcilere hatırlatmadan, gölün üstünde cırtlak bir sesle sekerek uzaklaşmıştır.

Sissy kızardı.

Jelly onu öptü.

Kızılımsı kahve örgülerini göl tarafından tepelere doğru savurarak "Bana göre, peyote onları gevşetti, gerginliklerini azalttı" dedi. "Kötü havalardan ve insanlardan korkuyorlardı. O yüzden göç edip herkesten uzak duruyorlardı. Ama peyote onları aydınlattı. Korkudan başka korkulacak bir şey olmadığını öğretti onlara. Şimdi hayatlarını yaşıyorlar ve kötü enerjilerin akıp gitmesine izin veriyorlar. Takma kafana, bak keyfine. Şimdi burada ol."

Sissy bunları yemiş miydi? Hayır, tek bir teleğini bile yutmamıştı. "Vahşi hayvanların korkusu insanlardaki paranoyadan çok farklıdır" dedi. "Vahşi yaşamın ekosisteminde korku doğaldır ve gereklidir. Yaşamı sürdürmek için bir mekanizmadır bu. Turnalar korku yetisine sahip olmasalar, çoktan kayıplara karışırlardı; siz de alelade tarla kuşları ve yeşilbaşlı ördeklerle kafa yapmak zorunda kalırdınız."

"Bu tartışma ister istemez bilimsel olarak kanıtlanacak" dedi Jelly. "Çünkü yarım çuvaldan az peyotemiz kaldı ve Delores'in seferi Mottburg Hapishanesi'nde son buldu. Yani turnaların ayılınca ne yapacaklarını, peyote deneyiminin onları gerçekten değiştirip değiştirmediğini her an öğrenebiliriz. Bu arada şu korku meselesine diyeceğim şu ki..."

Jelly *korku* kelimesini telaffuz ettiği anda korku bir anda etraflarında beliriverdi.

Tanrı'nın Cadillac'ından fırlamış patlak bir lastik gibi yüksekten yuvarlanan, durdurulması imkânsız, yalpalayan, gürültülü bir tekerlek. Kulakları doldurup mideleri dümdüz eden, Güneydoğu Asya çocuklarının rüyalarını zehirleyen ölüm yumurtasının işgüzar çırpma teli.

Helikopter, güneydeki tepeler üzerinde alçaktan uçarak yaklaştı; mavi eylül göğünü savaşan etler gibi paramparça ediyordu. Doğruca çay partisinin üzerine ilerledi.

108

"Ateş etmeyin!" diye haykırdı Jellybean. "Ateş etmeyin!"

Oksijen dilimleyen helikopter pervaneleri ve barikatlarda panik halindeki kovboy kızlardan gelen yaylım ateşi arasında duyuldu çığlığı neyse ki. Ateş başladığı gibi aniden durdu. Çatışmadaki tek kayıp, seken bir kurşunla şakağından vurulan bir attı. Boğazında içtiği taptaze suyla öldü at. Ne olursa olsun, ölüm, bardağı taşıran son damlaydı.

Jelly, helikopterin üzerine amatörce boyanmış kırmızı siyah çizgilerin, kanunun değil, kanunsuzların eliyle yapıldığını fark etmişti. Haklıydı. Çiçekli masayı altüst eden araç, kubbe temelinin birkaç metre ötesine yerleşti ve içinden Billy West indi. Delores gibi simsiyah giyinmişti. Dönen pervanelerin altından kafası kopmadan geçebilmek için cüssesini elinden geldiğince eğdi. Saçları beline gelen genç bir adam olan kopilot kumandada kaldı.

Jelly, temelin üzerinden devasa kucağa atıldı. Billy'nin kollarında havadayken çarpışan altıpatlarları karşılıklı şakırdıyordu.

"Birkaç kız çağırın da yükü indirmeme yardım edin" dedi Billy. "Size birkaç kutu daha cephane getirdim. Ve biraz da ekmek. Fasulye. Fırtına kuşumu beğendiniz mi? Montana'dan ucuza kaptım. Lanet olsun. Senin tetik manyağı fıstıklar yepyeni boyalarımı mahvettiler." Tombul parmakları helikopterin kurşunla sıyrılan çıplak metal kısımlarından birini gösteriyordu. "Neyse, hadi şu yükü boşaltalım. Hemen hafifleyip uzamam lazım. Federaller kesin peşime düşecekler."

Cephane kutuları, ekmek sepetleri, fasulye kasaları sonunda yemek arabasının yanına dizilmek üzere aceleyle helikopterden kızlara, sonra bir kızdan diğerine aktarıldı. Daha sonra şişko bir öpücük gönderen Billy, tekrar helikopterine atlayıp dehşet verici çalkalamasıyla tepeleri çırparak, kim bilir nereye uçtu gitti.

Ardından gelen sessizlik bunaltıcıydı. Gökten inen kudret helvası* hiç böyle değildi. Birkaç Trapist** bulut haricinde gökyüzü bomboştu şimdi. Bakmaya bile değmez. Onun yerine yeni gelen erzaka bakın. Ölü ata. Utanç içindeki afallamış yüzlere. Bu düşündürücü anı bozacak cesarete sahip yegâne şey olan radyoya.

"Zamanın" şu anda saat altıyı gösterdiği konusunda, dön baba dönen Dünya'ya hak veren radyo, havadan emdiği haberleri aktarıyordu. Haber spikerinin, şu şu şu yargıcın ACLU'nun*** talebi üzerine Rubber Rose kovboy kızlarına emre itaat etmeleri için verilen süreyi kırk sekiz saat uzattığını söylediğini birden fazla sessiz kovboy kız işitti. Kovboy kızlarla hükümet arasında görüşmelerin devam edeceği tahmin ediliyordu.

Doğrusu, bu sürpriz bir gelişme sayılmazdı. Ama bir sonraki öyleydi. Spiker, dinleyicilere Rubber Rose baş kalfası Delores del Ruby'nin kefaletle serbest bırakıldığını, kefaletin kuşatma altındaki çiftliğin sahibi Kontes Mamulleri A.Ş. tarafından ödendiğini bildirdi. Kontes'in, Bayan del Ruby'ye kefil olacağına dair bu şaşırtıcı sürpriz haberin kaynağı ise, endüstri devinin kişisel danışmanı, New Yorklu Dr. Robbins'ti.

* Tanrı'nın İsrailoğulları'na gökten indirdiği, yağ ile yoğrulmuş bal macununa benzediği söylenen besin, mana.

** Ömür boyunca, gerekli olmadığı takdirde konuşmama yanlısı bir Hıristiyan mezhebi.

*** American Civil Liberties Union: Amerikan Yurttaş Özgürlükleri Birliği.

109

O gece Sissy ve Jelly, aynı yıldızların, aynı göğün, aynı bulutların, aynı battaniyenin, aynı sihrin etkisi altında uzandılar. Siyasi adaylar gibi sürekli pozisyon değiştirdiler. '69 seçimlerinde sandıklar şafağa dek kapanmadı.

Şafağın gül parmakları hayatın koruyucusunu ufukta yakalarken, erken uyanan turnalar, Jelly'nin "Seni sevdiğimi her söylediğimde irkiliyorsun. Ama bu *senin* sorunun" dediğini işittiler.

Sissy cevap verdi: "Beni sevdiğini her söylediğinde irkiliyorsam, bu ikimizin de sorunu. Benim karmaşam senin de karmaşan oluyor. Öğrenciler öğretmenlerin, hastalar psikiyatristlerin, şaşkın yürekli âşıklar berrak yürekli âşıkların kafasını karıştırır." Kendi acayip aforizmasına kendi güldü sonra. "Sanırım Chink'i görmeliyim" diye ekledi sessizce.

"Bence de" dedi Jellybean. "Biz kovboy kızlar, önümüzdeki iki gün avukatlarla kelime oyunu oynamaktan başka bir şey yapmayacağız. Neden ufaktan bayıra doğru uzamıyorsun?"

"Öyle yapacağım" dedi Sissy. Yeni gün kendini bozkırın destesinden çekerken de dediğini yaptı.

110

Böyle olsun istememişti. Aklında bambaşka olmuştu her şey. Sevgi dolu bir kucaklama, dik tırmanışın ardından susuzluğunu dindirecek serin bir kap su, bir kayanın gölgesinde oturup dinlenmek ve bir pazar okulu sakalından süzülen bilgece sözlerdi aklındaki. Karmaşasının sırra kadem basan topuklarına havlayıp atlayan sözler.

Aklında bornozunu çıkarmamıştı, en azından uyku saatine kadar. Külotuna dalan eller yoktu, öyle apar topar değildi. Ve kesinlikle "Ha ha, ho ho ve hi hi"den başka söyleyecek bir şeyleri vardı.

Beklentiler ve gerçekleşenler. Hepimizin bildiği hikâye işte. Ama aslında sadece kıskısça konuşmamıştı. Onu görür görmez gülmüştü, evet... ki tırmanışını nasıl da uzun uzun izlediğini ancak kayalar bilir. "Ha ha, ho ho ve hi hi." Ama sonra bir başparmaktan diğerine başını sallayıp şöyle demişti: "Harika. Bu karışımı sevdim. Artık dengelisin."

"Dengeli mi?" diye sordu Sissy. "Ne dengesi? Biri kısa ve sıska, öteki uzun ve tombul."

"Simetriyi dengeyle karıştırma" diye cevap verdi.

Sissy boş yere bir açıklama bekledi. Ama karşıtlıklar ve paradoks üzerine bir söylev yerine, bir kahkaha daha gelmişti. Sonra tulum da bornoz da çıkıverdi. Okuyucu sıklığını ve süresini muhtemelen bilemez ama ardından neler geldiğini tahmin edebilir. Eğer mecbur kalsaydı, yazar olanları şöyle tarif ederdi: her ter damlası, her adalenin kasılışı, her soluma, her inleme, kaygan dokuların her şaklayışı. Yazar, istese, bu şapırtıları sanki yalanan tuzlu dondurma sizmişsiniz gibi duymanızı; sihirli mantarların dalga dalga yükselen misk kokusunu sanki o ağır kokulu battaniye sizin üzerinize geçirilmiş gibi duymanızı sağlardı. Fakat bu tasviri paragraflar, yanlış anlaşılarak, şehvet duygularınıza hitap ettiği sanılabilir. Zaten yazarın açıklamak istediği başka bilgiler var ve yirminci yüzyılın sayfaları tükeniyor.

Öyleyse, bu kadarı yetsin. Sissy'yle Chink tekrar ayağa kalkana kadar yazar onlara arkasını dönüp gazetesini okuyacak. İşte, sesli okuyorum. 31. sayfada diyor ki

EVHANIMLARINA İPUÇLARI

Sevgili Heloise: Gül goncaları neyle parlatılır?

G.S.

Sevgili G.S.: Mavi kuş tükürüğü ve şeker işinizi görür. Arı kürküyle tatbik edin.

Heloise

111

Tamam, artık bitirdiler. Günbatımını izlemek için uçurumun kenarına zar zor yürüyebiliyorlar, edepsiz veletler. Ama geriye dönüp baktığımızda Chink'in Sissy'ye karmaşasından kurtulması için yardım etmeye çalıştığını dikkate almamız gerekir. Bütün geceyi Jellybean'le sevişerek geçirdikten sonra gündüzü de Chink'le sevişerek geçirmese, kesin bir kıyaslama yapamazdı. Chink bir seçim yapmayı gerekli bulmuyordu belki; ama bir kıyaslama gerektiğini düşünmüş olabilir.

Aşk kolayca kafamızı karıştırır; çünkü daima yanılsamayla madde, hatırayla arzu, tatminle ihtiyaç arasında gidip gelir. Hatta kimi zaman aşkın çelişkileri öyle iç içe geçer ki aşkın gerçeğini görmenin tek yolu, onu şehvetin bastırılmaz gerçeğiyle kapıştırmaktır.

Aşkı yanılsamadan arındırmak imkânsızdır elbette ama yanılsamanın farkına varmak gerçekle el ele tutuşmaktır. Ve kimi zaman böyle bir farkındalığı ancak şehvetin çiğ ışığı sağlayabilir.

Öyle ya da böyle, Siwash bayırının korkuluklarında oturmuş, haykıran turnaların alacakaranlıkta eriyen karlı beneklerini izleyen Sissy, sakin ve doymuştu. Ne Jelly ne de Chink meşgul ediyordu düşüncelerini. Bunun yerine, kendi yanılgılarına dair ani bir farkındalık hissi onu sessiz sedasız bir hazla kaplamış, bu hazzın manzarası, kendiyle uzaklardaki göl arasındaki tüm boşlukları doldurmuştu.

"Bu kovboy kızlar ve turnalar meselesi hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordu. Konuyu açmalarının bütün bir günü alması artık o kadar saçma gelmiyordu.

İsli sakalın düğümleri arasından kendine yol açan, bir iç çekiş miydi, yoksa yorgun bir kahkahanın yüksek oktavları mı? "Turnalar çok güzeller. Ona bakarsan kovboy kızlar da öyle. Böyle ödün vermeye dayalı bir ilişki kurmaları çok yazık."

"Galiba ben de aynı hisleri paylaşıyorum" dedi Sissy. "Turnalar hâlâ gergin, belli bir mesafeyi ve tavrı korumakta direniyorlar. Ama onları ev hayvanı gibi görmekten de alamıyorum kendimi. Evcilleştirilmişler. Bunu bana öğreten sendin..."

"Ben sana hiçbir zaman bir şey öğretmedim"

"Hadi oradan be, seni yaşlı hindi!" diye güldü Sissy. Kıs kıs gülüyordu sanki. Arkasını dönüp konuşmaktan kaçmasını engellemek için, Chink'i yumuşak uzvundan yakaladı ve sıkıca tuttu. Onunla nasıl başa çıkacağını öğreniyordu artık. "Hayvanları evcilleştirmenin tarihteki en büyük hatalardan biri olduğunu, sadece ekolojik değil, fizyolojik ve felsefi açıdan da hâlâ cezasını çektiğimiz korkunç bir hata olduğunu fark etmemi sağlayan sendin. Bizzat köpeklerden ya da köpek sahiplerinden nefret etmediğimi biliyorsun, benim canımı sıkan şey ev hayvanlığı, vahşi şeylerin evcilleştirilmesi, hayvanların yedek çocuk ya da yedek sevgili gibi kullanılması." Chink'in penisindeki elini hiç gevşetmeden bir an durup düşündü. "Sence de ironik değil mi? Eski Avrupa'nın bütün büyük tanrı kültürleri anaerkildi. Sonra Orta Asya'dan boğa tutkusu ve dolayısıyla penisin gücüne inançlarıyla göçmen çobanlar geldi. Hayvancılıkla uğraşan bu kabileler feminist bölgeleri gitgide ele geçirdiler. Yüce Ana'nın yerine Tanrı Baba'yı, yaşamı yücelten pagan inancının yerine Hıristiyanlığın ölüm takıntısını, bitkilerin yerine hayvanları kutsamayı ve bir de neydi, hah, madde denen gerçeğin yerine ruh denen kavramı koydular ve bunu bana ilk sen gösterdin, seni yaşlı sersem. Ekip diken, yetiştiren, hasat yapan ve kafayı bulan kadınlar, tükenmiş topraklardan bakir topraklara göçüp duran, savaşıp sarhoş olan erkekler tarafından merkezi konumlarından edildiler. Evet ironik. Çünkü kovboy kızlar, adlarından da anlaşılacağı gibi, kovboylar. Ve bu Rubber Rose kovboy kızları sadece atlara ve keçilere çobanlık etmekle kalmıyorlar, dünyanın en muhteşem, en vahşi kuş sürüsünü de yarı-evcilleştirdiler. Gerçekten de ironik."

Chink akşamüstü esintisinde sakalını salladı. İçi dışı, her yeri tüylüydü. Sakalından dalga dalga ipek otu ve koyun eti kokuları yayıldı. "Evet, erkek taklidi yapan kadınlara rastlamak ironik. Ama bu destanda hiç hesaba katmadığın bazı açılar olduğundan eminim."

"Eğer anlatırsan seni serbest bırakırım."

"Benim için fark etmez. Aslında tutmaya devam edersin diye umuyordum, ne olur ne olmaz, şu uçurumdan atlama arzuma boyun eğersem falan diye."

Sissy bıraktı.

"Ha ha, ho ho ve hi hi" dedi Chink. Sonra sırıtışını kilimin altına süpürdü. "Kızlarla hükümet arasındaki bu çatışmaya turnaların da karışması ne anlama geliyor diye düşünüyordum doğrusu. Turna bir şiir kuşudur. Turnaların, Çin'den İrlanda'ya kadar her yerde geleneksel olarak şiirle özdeşleştirildiğine ilk Robert Graves dikkat çekmişti. Macaristan'ın milli sembolü, totem hayvanı turnaymış. Macaristan'da her yıl diğer ülkelerin yirmi katı şiir yazıldığını ve basıldığını anlatıyor Graves. Belli ki turnalar şairlere şans getiriyor, şairler de turnalara. Turnaların Avrupa'da üremeye devam ettiği tek ülke Macaristan. Britanya Adaları'ndaki son turna, bin dokuz yüz on dokuzda vuruldu. Rusya'nın turnaları Sibirya'da saklanıyor. Japonya'nınkiler de öyle. ABD turnalarının halini zaten biliyoruz. 'Macaristan'da turnalar oldukça, şiir de yaşamaya mecbur' diyor Graves. Haklı da. Ve şiir yaşadıkça Macaristan da yaşayacak. Şiiri olan kültürlerin ya da bireylerin dine ve siyasete ihtiyacı yoktur."

"Siyasi çözümlere inanmıyorsun herhalde, değil mi?"

"Siyasi sorunlar için siyasi çözümlere inanıyorum. Ama insanoğlunun temel sorunları siyasi değil, felsefi. İnsanlar, felsefi sorunlarını çözene kadar, siyasi sorunlarını defalarca ve defalarca yeniden çözmeye mahkûmlar. Acımasız ve sürekli kendini tekrarlayan bir çile bu."

Sissy, bu defa yaşlı tekeyi kıstırdığını düşündü, üstelik çükünden de değil. "Pekâlâ, felsefi çözümler ne öyleyse?"

"Ha ha, ho ho ve hi hi. Onu bulmak da sana kalmış." Hayır, köşeye kıstıramamıştı onu. "Şunu söyleyeceğim ve başka da bir şey söylemeyeceğim; şiir şart. Ve de sihir. Başparmakların sana bu kadarını öğretmedi mi? Şiir ve sihir. Her düzeyde. Medeniyet, bir gün gösterişli bir tuzaktan, varoluşun bok yuvasında bir kutu oda parfümü olmaktan öteye giderse eğer, devlet adamları sihirle ve şiirle ilgilenmek zorunda kalacaklar. *Time* dergisi sihir ve şiir hakkında yazmak zorunda kalacak. Fabrika işçileri ve ev kadınları yaşamlarına sihir ve şiir

katmak zorunda kalacaklar. Polislere ve kovboy kızlara gelince..." Chink sakalını aşağıdaki çiftliğe doğru salladı. Yuva kuran bir turnanın hoşuna gidecek bir sakaldı bu.

Sissy büsbütün çözemediyse de en azından artık o kadar karmakarışık hissetmiyordu. Alacakaranlık gibi etraflarını saran huzurun içindeki bir iğne deliğine son bir soru sıkıştırdı: "Sence böyle bir şey bir gün gerçekleşebilir mi?"

"Şiiri ve sihri anlasan bunun bir önemi olmadığını da bilirdin."

Ay doğdu.

Saat mekanizması çaldı.

Bir turna haykırdı.

Sissy anladı.

111a.

Şiir, sıradan nesneleri ve günlük olayları, o eşsiz varlıklarıyla parlayana kadar, biz onların gücünü yaşayana, onların adımlarıyla dans edene kadar, Büyük Aşk Düzeni'nde oynadıkları rolü anlayana kadar yoğunlaştırıp parlatmaktan başka bir şey değildir. Peki, nasıl yapılır? Söz diziminin içine ederek.

[Tanımlar sınırlayıcıdır. Sınırlar ölümcül. Kendini sınırlamak bir intihar biçimidir. Başkasını sınırlamak bir tür cinayettir. Şiiri sınırlamak insan ruhunun Hiroşima'sıdır. DİKKAT: RADYASYON. Yetkili olmayanlar Bölüm 111a sınırlarından içeri giremez.]

Siwash bayırındaki ilerlemelere karşın, Rubber Rose'da iletişim sıfırın altındaydı.

ACLU avukatları gün boyunca hükümetle kovboy kızlar arasında köprü kurmaya çabaladı; ama her köprü, daha geçilmeden yakıldı.

Sonunda Adalet Bakanlığı bir dizi öneri içindeki en son ve en cömert teklifini yaptı. Sakince geri çekilip turna sürüsünün iyiliği ve gelecekte korunması için İçişleri Bakanlığı'nın gerekli gördüğü önlemleri almasına müsaade ettikleri takdirde, kovboy kızlara dava açılmayacaktı. İçişleri Bakanı Yardımcı Müsteşarı otopsi için bir kuş öldürürlerse, doldurup Amerika'nın kaybolan vahşi yaşamına duyarlılığın sembolü olarak Rubber Rose'a hediye edeceklerini de ekledi.

"Zaten bir o eksikti" diye yapıştırdı Delores del Ruby. "Doldurulmuş bir haykıran turna."

Evet, Delores geri gelmişti. En ufak bir anlaşma umudu varsa bile, onun gelişiyle silinmiş oldu. Ortakların çoğu hem kendilerinin hem de birbirlerinin, hatta kuşların güvenliğinden bile endişe ediyorlardı; çünkü kapıdaki adamlar hükümetin anlaşma koşullarını kabul etmek için gitgide daha da sabırsızlanıyorlardı. Kovboy kızların ne demek istediklerini yeterince anlattıklarını, tekrar tekrar anlattıklarını, hatta tüm dünyadan izleyiciler karşısında da anlattıklarını; dolayısıyla daha fazla zorlamaktan pek bir fayda gelmeyeceğini Bonanza Jellybean'in kendisi de kabul etti.

Ah, ama ya Delores. Kadınlığın karanlık gölgesi. O gece gören gözleri. Ve gece yarısı sesi. Yağmura tutulmuş engereklerin tıslaması misali gülümsemesi. Derler ki mükemmel biçimli göğüslerinin her ikisinin de ucundan abanoz rengi, upuzun birer tüy kıvrılırmış. Delores kararlıydı.

"Burada kendimiz için mücadele etmiyoruz biz" dedi, bir timsahın gözkapakları kadar tok ve ağırdı sesi. "Kovboy kızlar için de değil" derken, Jelly'ye doğru salladı ok misali dilini. "Ama yedi iklim dört

bucaktaki tüm kız çocukları için aşırı derecede önemli bir yüzleşme bu. Kadın soyunun savaşmaya ve ölmeye hazır olduğunu düşmana kanıtlama fırsatı. Eğer biz kadınlar savaşmaya ve ölmeye hazır olduğumuzu şimdi burada göstermezsek, düşmanlarımız bir daha bizi asla ciddiye almayacak. Ne kadar sert konuşsak da ne kadar kararlı davransak da bir noktada vazgeçip onlara boyun eğeceğimizi bilecek erkekler."

Debbie'nin kibar itirazlarını bastırmak için kamçısını şaklatan Delores, barikatların önünde gururla yürüdü. "Ben savaşmaya hazırım!" diye bağırdı. "Üstelik kazanmaya da hazırım! Erkeklerin kendi iç dünyalarına duyarsızlıkları yüzünden geçici yenilgiler yaşamış ölü ya da diri tüm dişiler için bu zafer!"

Kovboy kızlardan birkaçı tezahürat yaptı. "Savaşacağım o alçaklarla" dedi Donna. Big Red, av bıçağıyla bir fasulye konservesi açıyordu. "Gerekirse fasulye gazıyla savaşırım" dedi o da.

Delores de kırbacı da aynı şekilde sırıtıyordu. "Güneş batıyor" dedi baş kalfa. "Nöbet tutmayanlar biraz uyusunlar. Savaş planımızı sabah yapacağız. İsteyenler yarın öğleden sonra sazlıkların orada bana katılabilir; turnalar ve ben, peyote çuvalında kalan son kırıntıları paylaşıyor olacağız."

113

Beyaz Saray'daki gizli haykıran turna toplantısının detaylarını öğrenmek istiyorsanız, Jack Anderson'ın kayıtlara ulaşır ulaşmaz yazacağı açıklamayı okumalısınız. Ortada bir *kayıt* varsa tabii. Seymour Hersh, konferansın banda kaydedilmediğini, bir önceki Başkan'ın kayıt tecrübelerinden sonra, Beyaz Saray'da, Mantovani konserleri dahil, hiçbir şeyin banda alınmayacağını, hatta Noel hediyelerinin ya da burkulan bileklerin bile bantlanmayacağım söylüyor ve dolayısıyla da bu konuda detaylı bir makale yazmayı düşünmüyor. Şunu kabul edin: Beyaz Saray'daki gizli haykıran turna toplantısının detaylarına asla ulaşamayabilirsiniz. Bunları öğrenmek istediğinizden emin misiniz?

Yazar, o eylül sonu sabahı Oval Ofis'in karşısındaki konferans odasında aşağı yukarı neler olup bittiğini biliyor ve çenesini tutması konusunda uyarılmasına rağmen, olanları burada açıklayacak. Bu kadarı size yetsin. Bu sayfalara dökülen bir sürü küçük dere var. Ama size hiçbir zaman Potomac'ı* vaat etmedim.

Şurası bir gerçek ki o sabah Başkan, yani *yeni* Başkan tereddütler içindeydi. Safrasının tuzu topak topak olmuş gibi hissediyordu. *Eski* Başkan olsaydı, kendisini haykıran turnalar ve kovboy kızlarla ilgili bir toplantıya çağırmalarına müsaade etmezdi gibi huzursuz edici bir şüphe vardı içinde. Eski Başkan olsa, çoktan yardımcılarına turnalarla ilgili siyasi açıdan en uygun adımı atmalarını emretmiş olurdu diye düşündü Yeni Başkan. Toplumsal sorunlarla haşır neşir olmaktan hiç hazzetmeyen Eski Başkan, o arada jetine atlayıp her zamanki gibi içler acısı uluslararası vaziyeti tarihi boyutta alt üst etmek üzere Pekin'e, Moskova'ya ya da Kahire'ye giderdi. Yeni Başkan ise uzun bacaklı kuşlarla ilgili bir toplantı yönetmek durum da kaldığı için ucuzlamış, güçten düşmüş hissediyordu. Pentagon'un ve Petrol

* Amerika'nın orta doğusunda yer alan 665 km uzunluğunda bir nehir.

Enstitüsü'nün bu görüşmelere katılmasını istediğini bildirmiş olmasalar, reddederdi aslında. Bu işte yeniydi ama milletvekiliyken nasılsa, şimdi de Başkan olarak Pentagon'a ve Petrol Enstitüsü'ne kulak asmadan edemeyeceğinin farkındaydı. Fakat bu Tanrı'nın cezası haykıran turna toplantısına katıldığına pişman olacağını, safrasındaki baloncuklara kadar hissediyordu.

Ordunun ve petrol lobisinin Rubber Rose meselesine ilgisi yeniydi. Bugüne kadar konuyla ilgilenen birileri varsa, o da, isyan, bozgunculuk ve eyalet mülkünün yasadışı yollarla kötüye kullanılması diye nitelendirdikleri duruma –her zamanki yöntemleriyle– son vermek isteyen Adalet Bakanlığı ile turnaları bir an önce işlerine geri döndürüp başından atmak isteyen İçişleri Bakanlığı'ydı. Fakat generaller ve petrolcüler farklı bir yaklaşım önerince, Adalet'in de İçişleri'nin de büyük ölçüde aklına yattı.

Toplantı, FBI müdürünün, yeni Başkan'a kovboy kızların barikatlarını turna sürüsünün tam önünde kurduklarını anlatmasıyla açıldı. "Şeytanca ve kurnaz bir taktik" dedi müdür; çünkü federal ajanlar genç kadınlara ateş açarsa turnaların hayatı da tehlikeye girecekti. "Turnaları rehin almışlar adeta" dedi FBI şefi. "Bizi köşeye sıkıştırdılar."

Sözü, Hava Kuvvetleri'nden dört yıldızlı bir generalin temsil ettiği Pentagon'a bıraktı. General, mavi plastik dosyasından çıkardığı kesin bilgilerle, bu turna sürüsünün otuz yıldan fazladır ordunun başına bela olduğunu açıkladı yeni Başkan'a. 1942'den bu yana, Amerika'nın açık ara en iyi ve en çok kullanılan bomba atış sahası, Teksas'ın Körfez Sahili'nde, Matagorda Adası'ndakiydi. Vietnam'da hizmet yapan B-52 ekiplerinin çoğu Matagorda atış sahasında eğitilmişti örneğin. Ayrıca silahlı savaş helikopterleri de Matagorda hedef seferlerinden sıklıkla ve etkin bir şekilde faydalanmıştı. Haykıran turnalar, kışı Matagorda'da ya da yakınlarda San Antonio Körfezi kıyısında, Aransas Ulusal Vahşi Yaşam Koruma Alanı denilen yerde geçirdikleri için, çevreciler, kuşların tükenme tehdidiyle burun buruna gelmesinden çoğu zaman Hava Kuvvetleri'ni ve Ordu'yu sorumlu tutuyorlardı. İçişleri Bakanlığı bile, baskı altında kalınca, Hava Kuvvetleri'ni bomba atış sahasıyla ilgili taciz etmeye başlamıştı. Bölgedeki Deniz ve Sahil Güvenlik çalışmalarının da eleştirildiğini ve

engellendiğini söyledi general. Pentagon'un, turnaları Amerika'nın savunma çıkarları açısından zararlı bulduğunu anlattı yeni Başkan'a.

Yeni Başkan, bir öncekine göre daha eli yüzü düzgündü ama pek de güzel bir şey sayılmazdı. Kimsesiz bir orangutanı avutabilecek bir yüzü vardı yeni Başkan'ın. Parmak boyasına daldırılmış bir sosise benzerliği kolayca fark ediliyordu. Pentagon'un ifadesi karşısında başını sözde bilgece sallayışında, petrol lobicisi siyah deri evrak çantasından kâğıtlarını çıkarıp söze başlarken o kafanın abartılı bir ilgiyle sallanışında komediyi andıran bir hal vardı.

Aslında Başkan'a enerji krizini hatırlatmaya gerek bile yoktu ama petrol simsarı bunu da yaptı. Sonra da boktan bir kuş sürüsü yüzünden, gayrisafi milli hâsılaya bir sent bile katkısı bulunmayan, Araplarla müzakerede tüy kadar bile önem taşımayan bu kuşlar yüzünden Matagorda-Aransas bölgesinde deniz sondajı yasaklandığı için boşu boşuna denizin dibinde yatan bol miktarda petrol hakkında bilgi vermeye başladı. Durumu anladınız herhalde? Başkan da anlamıştı. Haykıran turnalar, ekonominin çarşafları arasındaki kahvaltılık gevrek kırıntıları gibiydi demek belki abartılı olur; ama bu darmadağınık yatağın düzeltilmesi karşısındaki engellerden biriydi kesinlikle.

FBI bir kez daha söz aldı. Dakota'daki çiftlikte bir hesaplaşma yaşanacağının kesin göründüğünü söyledi. Kovboy kızları Amerikan yaşam tarzına şiddetle karşı, yıkıcı fanatikler diye tanımladı. "Bu kadınlar kan dökülmesini istiyorlar" dedi. Mahkeme emriyle dalga geçmiş, anlaşmayı reddetmişlerdi. Muhtemelen Komünistlerden alınma ateşli silahlarını hükümet ajanlarına doğrultuyorlardı şu anda.

FBI müdürü, federal kanun adamlarına ateş açılmasına kaçınılmaz gözüyle bakıyordu.

Üst düzey polis yetkilisi bundan rahatsız değildi, ABD polisi ve FBI ajanlarının üstün ateş gücü, hızlı ve kesin bir galibiyet kazandıracaktı. Hatta silahlı çatışma işe bile yarayabilirdi. Diyelim ki polisler ve ajanlar, kovboy kızların ateşi karşısında haykıran turnalara "yanlışlıkla" biber gazı attılar. Diyelim ki görünüşte kovboy kızlara fırlatılan bu ekstra kuvvetli gaz tenekeleri, göz yaşartıcı gaza ölümcül derecede duyarlılıklarıyla bilinen kuşların arasına düştü. Turna hırsızlarıyla mücadele sırasında turna sürüsü o kadar azalacaktıki hükü-

met kalan birkaç tanesini yakalayıp hayvanat bahçelerine yerleştirmek zorunda kalacaktı. Böylece ABD hem bir avuç baş belasından hem de haykıran turna illetinden bir çırpıda kurtulmuş olacaktı. Acaba başkan böyle bir işi, elbette gizli olarak, destekler miydi?

Yeni Başkan, keşke bir golf sahasında olsaydım, elimde bir kadeh viski olsaydı, yardımcım okumam için elime bir rapor tutuştursaydı, şöyle de olsaydı böyle de olsaydı diye dilekler diliyordu ama kendisine kulak veren bir iyilik perisi çıkmadı. Eylül'ün 29'u, Brigitte Bardot'nun doğum günüydü. Belki de tüm dilek perileri, Fransa'da, Brigitte Bardot'nun doğum günü pastasındaki mumları üflemesini bekliyorlardı.

Sonunda, Başkan, muz yiyen ağzını açıp planı başarılı bulduğunu itiraf etti. Ama federal ajanların genç kızları vurmasına halkın göz yumacağına inanmıyordu.

Konferans salonundaki diğer dört beş kişi aynı fikirde değildi. Bu kızların kanunsuz, silahlı, tehlikeli, ahlaksız birer bölücü olduğuna dikkat çektiler. Los Angeles'ta ortadan kaldırılan genç kadınlardan bir farkları yoktu. L.A. idamlarından daha fazla, hatta Kent State baskını kadar bile protesto edilmezdi. Üstelik, basının da bir parça desteğiyle, hükümetin, haykıran turnaların trajik kaderinden kovboy kızların vahşi, kanunsuz davranışlarını sorumlu göstermesi işten bile değildi. Tarafsız çoğunluk, kızların cezasını bulduğuna inanacaktı.

Yeni Başkan'ın yeni Başkan Yardımcısı seçtiği adam "Ayrıca siyasi açıdan bir şey fark etmez" dedi. "O yufka yürekliler, Attica Hapishanesi'ndeki isyancılara, mm nasıl desem, sert davranılmasına izin verdiğim için beni acımasızca eleştirdiler, ama kariyerime zerre kadar zararı dokunmadı. Belki de Amerikan halkının ahlak anlayışını hafife alıyorsunuz Sayın Başkan."

Başkanın safrasına merhem olacak bir ifade biçimi değilse de inandırıcı bir yaklaşımdı bu. Yeni Başkan, gözlerini Pentagon'dan Petrol Enstitüsü'ne çevirdi. Tuzağa düşmüştü ve bunun farkındaydı. Hem düşünceli hem de bağımsız olduğu izlenimi vermek için, maymun farlarını kısarak "Bunu biraz düşünmem gerekiyor" dedi. Amatör bir aktörün haysiyet yorumuyla, bacağını konferans masasına acıyla

çarparak ayağa kalktı. Petrol lobisinin hediye ettiğini bir anda hatırladığı pahalı el yapımı ayakkabıları odadan dışarı taşıdı Başkan'ı.

İlk fırsatta onları çıkarıp golf ayakkabılarını giydi. Burning Tree Golf Kulübü'ne gitmek üzere ayrılmadan önce, en güvenilir yardımcısını çağırdı. "İki saat, yok yok en iyisi üç saat sonra FBI'ı arayıp Turna Bozan Operasyonu'nu onaylamaya karar verdiğimi söylemeni istiyorum" dedi.

Yeni Başkan kendini yemyeşil Dünya'ya attı ve küçük bir topu oradan oraya savurdu.

114

Sissy Hankshaw Gitche, Siwash Gölü'ne dönmeyi başaramadı. Ne büyük başparmaklar ne ustaca manevraların mükemmelliği ne araziye ve yolculara hükmeden iradenin gücü; hiçbiri onu oraya götürmeye yetmedi.

Zırhlı araçlarını tepeye park etmiş ve şimdi de yakın mesafeden saldırı pozisyonuna geçmiş ABD emniyet güçleri ve FBI ajanları onu geri çevirdi. Federal yetkililer sorgulamak için alıkoydular; serbest bırakıldığındaysa, kendisine Rubber Rose'un girişine kadar eşlik edip Mottburg'u işaret eden aksi bir polisin gözetimi altındaydı.

Bunların hiçbiri onu durdurmaya yetmezdi tabii. Siwash bayırının altından güneydeki tepelere doğru aynen geri döndü; niyeti, göle doğudan ya da bozkır tarafından, yani şimdi hükümet korumasında olmayan tek yerden yaklaşmaktı. Ama her attığı adımda rüzgâr bir deniz milinin onda bilmem kaçı hızla şiddetleniyordu. Bozkırı uzaktan gördüğünde Dakota toz duman içindeydi. Tozlar bıçak uçlarından bir sis gibi, merhametsiz karıncalardan bir kasırga gibi sarmaladı, ısırdı, boğdu, kör etti onu. Mücadele etti ama fırtına bir türlü durmuyordu. Otostop çekti ama fırtına onu almıyordu.

Espri anlayışı yoktu fırtınanın. Zaten Doğa'da espriden anlayan çok az şey vardır. İnsan denen hayvanın evrene öpüşmeden ve gülmeceden başka bir katkısı olmamıştı belki ama bu kadarı da hiç fena sayılmaz hani.

Fırtına, Dünya'nın en tehlikeli ve en zavallı şeyini hatırlatmıştı Sissy'ye: bir unvan verilmiş, yaşlı ve korkak bir adam. Onu Siwash bayırına, öfkeli tepeleriyle ara sıra tozların arasından kendini gösteren o sığınağa döndüren şey, korkudan çok hayal kırıklığıydı. Varması saatler sürdü ve nihayet bitkin bir halde sürünerek kendini mağaraya attığında, Cehennem'in hobi mağazasında saatlerce zımparalanmış gibi hissediyordu.

Chink onu biraz yağlamak, daha doğrusu tatlı patates yağı sürmek istedi; ama Sissy onu itti. "Şimdi değil" dedi. "Bütün enerjimi Jellybean'e gönderiyorum. Kalkıştığı bu çılgınlıkta yanında olduğumu hissetmesini istiyorum."

Aşkın başparmakları uzadı. Fırtına ve fırtına birliklerinin içinden rahatça otostop çekti göle. Debbie'nin Üçüncü Vizyon'uyla aşağı yukarı aynı sırada vardı. Dilinin altında bir iskambil kartıyla, bir kupa valesiyle beliren, epeyce hırpalanmış, bir deri bir kemik kalmış, bitap düşmüş bir yılanla aşağı yukarı aynı sırada.

115

Totemimizde bir sürüngen var. Cennet'ten beri de orada. Beynin kökünde yaşıyor ve kadınlarla enteresan bir ilişkisi var. Karanlık dünyayla, karanlık bilinçle, ışığın elzem karşıtıyla özdeşleştiriliyor. Fakat bir sembol olarak işe yaramıyor; çünkü ne zaman nasıl davranacağı hiç belli değil. Zehri erkeklerde şiddete ya da sanata yol açabiliyor. Kadınlarda erkeklerin anlamadığı tuhaf bir delilik yaratıyor. Çocuklara gelince de mavi boyalı, küçük, kırmızı bir tren.*

Delores, zehirli püsküllerini kestikten sonra yedi parça peyote yedi. Donna, LuAnn, Big Red ve Jody'ye de üçer parça verdi. Çuvalda sadece dört parça kalmıştı. Huzursuzluk, sürekli tetikte hissetme, sesler çıkarma gibi belirtilerden, kafalarının düşmeye başladığı şimdiden anlaşılan turnalara yetmezdi. Diğer kovboy kızlar da kafa yapmak istemiyorlardı; o yüzden kalan son dört bitkiyi de Delores kendi yedi. Peyotenin kendisi tipsizdi, peyote "düğmeleri" kindar yer cücelerinin taraklı ayaklarını uzattıkları, kirli yeşil suni deriden puflara benziyordu ve tadı da korkunçtu. Yedi alkaloidinin yedisi de ayrı cins mide kramplarına ve acımtırak pis geğirtilere yol açıyordu. Bir saat içinde beş kovboy kız da kusmaya başlamıştı.

Donna, Big Red, LuAnn ve Jody mide bulantısı içinde gölün etrafında dolanıyor, hareket eden her şeye göz kırpıyorlardı ki bu da her şey demekti. Yüzleri sıcak, bacakları lastik gibi, düşünceleri yükseliş-teydi. Tepedeki zırhlı arabalar gülünç, hatta çocukça görünüyordu. Rüzgârın gitgide hızlanışı, şu ya da bu hızdan bir türlü memnun olmayışı da komik geliyordu onlara; ama espri anlayışı yoktu rüzgârın. Toz bulutları havalanmaya başladığında, kafası güzel kovboy kızlar barikatlara sığınıp endişeli bir uyuşukluk içinde birbirlerine sokuldular: Yaratılış'ın tozlu anlarını yeniden yaşıyorlardı belki de.

* "Little red wagon painted blue" *Skip to my Lou* adlı meşhur çocuk şarkısının sözlerinde geçer.

Ama Delores... Delores suyun kıyısındaki sazlıklarda uzanıyordu. Uykuda ama uyanık, zihnindeki çukurun öyle derinlerine dalmıştı ki fırtına ve toz peşinden gelemiyordu bile. Jellybean uyandırmaya çalışmaktan vazgeçti ve korunaklı bir yere götürdü onu. Totemiyle iletişim kurması için oracıkta, yeşil kusmuklar içinde bıraktı. İnliyordu Delores. Eli kırbacının sapını tutup bırakıyordu. Yüzüstü sürünmeye başlayacak, gölün rüzgârla kırbaçlanan suları arasında kıvrılıp gidecekmiş gibi bir hali vardı.

Onu orada bulduklarında bu haldeydi. Kim bulduğunda mı? Niwetúkame, Kutsal Ana ve mesaj servisindeki yılan. Beraber mi gelmişlerdi? Yılan ve Tanrıça ortak mı çalışıyordu? Neler söylendi? İskambil kâğıdı kime denk geldi? Delores'e mücevherler mi gösterildi, sinekkuşları mı, yıldırımlar mı? İkiziyle karşılaştı mı? Ne işler döndü? Akıl almaz ve korkutucu muydu yoksa bir gösteri havasında mıydı? Delores asla anlatmadı. St. Antuan ve Paul'ün Şam yollarındaki epileptik hayallerinden çok çok sonra, bilinmedik seslerin Jeanne D'arc'la konuşmasından ve Tanrısal mucizelerin Blake'in gözlerini kör etmesinden de sonra, Edgar Cayce'nin gelecekten haber veren translarından ve Ginsberg'in "hip" melekle karşılaşmasından çok uzun zaman sonra, Delores del Ruby'nin üç vizyonundan üçüncüsü de nihayet görünmüştü işte. Gecenin karanlığında, bir Dakota kum fırtınasının sonunda onu kovboy kız kardeşlerinin ellerindeki silahları kapmak için tökezleyerek barikatlara koşturan bir vizyondu bu.

Kara gözleri yaban ördeklerinin ıslak başları gibi parlıyordu. Yüzü yumuşamış, kanlı canlı sevimli bir maskeye dönüşmüştü. Alevlerle sarılmış bir şehir gibi duruyordu ay ışığında. Uykuda yürüyordu sanki. Suyun altındaymış gibi yavaş bir tuhaflıkla silahları tozla kaplı otların arasına attı.

Kimse yaptıklarını sorgulamaya cüret etmedi, kimse yaptıklarını sorgulamayı *aklına bile getirmedi*. Kutsal bir etki altında hareket ediyordu belli ki. Kırbacını bırakmıştı.

Konuştuğunda biri sessiz harflerindeki pürüzleri törpüleyip sesli harflerinin tüylerini kabartıyordu sanki. Basit ama derin konuştu.

"Kız çocuklarının ezeli düşmanı babalar ve oğullar değil" diye seslendi.

"Yanılmışım.

"Kadınların düşmanı erkekler değil.

"Hayır, siyahın düşmanı beyaz değil. Kapitalistin düşmanı komünist, eşcinselin düşmanı heteroseksüel, Yahudi'nin düşmanı Arap, gencin düşmanı yaşlı, okumuşun düşmanı cahil, Chicano'nun düşmanı *gringo* değil ve kadının düşmanı da erkek değil.

"Hepimizin düşmanı aynı.

"Düşman sıkıcı aklın zorbalığı.

"Sıkıcı zihinli otoriter zenciler var; işte onlar düşman. Kapitalizmin liderleri ve komünizmin liderleri aynı insanlar, düşman onlar. İnsan ruhunu bastırmaya çalışan sıkıcı zihinli kadınlar var; tıpkı sıkıcı zihinli erkekler gibi onlar da düşman.

"Teknokratik manipülasyonları iş edinen herkes düşman, standartlaştırma savunucularının hepsi düşman, birilerinin kendini manipüle etmesine ve standartlaştırmasına müsaade edecek kadar sıkıcı ve tembel ve zayıf her kurban düşman."

Kovboy kızlar Delores'in etrafında sımsıkı bir halka oldular. Hiç kimse eksik değildi. Çoğu büyülenmiş gibiydi. Baş kalfanın gözbebekleri gibi parlamaya başlamıştı gözleri.

"Doğurmak kadar yıkmak da kadının görevidir" dedi onlara Delores. "Sıkıcılığın zorbalığını yıkacağız. Ama onu silahlarla yıkamayız. Ya da kırbaçlarla. Şiddet, sıkıcı sersemler için şampiyonların kahvaltısı gibidir, yersiz gururlarının mantıksal ürünüdür. Bizim açlıktan öldürmemiz gereken şeyi besler şiddet. Ama sıkıcı insanları sevemeyiz de Debbie. Katıksız şefkatimizi, sevgiyi almayı da vermeyi de bilmeyenlere uzatmaya çalıştıkça kendi sularımızı kirletmiş oluruz sadece. Sevgi çok güçlüdür, ama onun da bir sınırı vardır ve her yere saçmak, bedeli ağır bir hata olur."

"Hayır, düşmanı başka yollarla yıkacağız. Peyote Ana bir Dördüncü Vizyon sözü verdi. Ama yalnızca bana gelmeyecek. İçinizdeki o sıkıcı şeyin üstesinden geldiğiniz zaman hepinize, bu topraklardaki tüm kovboy kızlara gelecek.

"Dördüncü Vizyon bazı erkeklere de gelecek. Karşılaştığınızda onları hemen fark edeceksiniz. Şiirsellik ve haz dolu maceralarda ve aşkta onların yoldaşı olacaksınız." Delores bir iskambil kâğıdı göster-

di. Bozkır mehtabı lime lime kenarlarını aydınlatıyordu kağıdın. Kupa valesiydi bu.

Baş kalfa yorulmuş görünüyordu. Siyah saçlarından bitkin dumanlar yükseliyordu. Gırtlağının arka duvarına yaslanmış bir sesle konuştu: "Sabah ilk iş bu hükümet ve turnalar meselesine bir son vermelisiniz. Yapıcı ve verimliydi ama yeterince ileri gitti. Oyuncu ruh kendini fazla ciddiye aldığı zaman, ciddi bir amaca hizmet etmeyi bırakır. Sonuç kısmında sizlerle olamayacağım için üzgünüm. Biliyorsunuz, uzun zamandır hasta ve aptaldım. Telafi etmem, tamamlamam gereken çok şey ve görmem gereken önemli biri var. Hemen şimdi."

Delores, kobra balesi misali bir zarafetle döndü ve ıssız Dakota gecesinin derinliklerinde kayboldu.

Kovboy kızların gözüne uyku girmedi. Sarhoş gibiydiler. Onları bölen ideolojik gerilimler, telefon edip ben iyiyim merak etmeyin demişti. Amaçlar yeniden tanımlanmıştı. Dördüncü Vizyon'un gizemli akıbetleri köşe başındaydı. Varoluşun yepyeni suretleri onlara el sallıyordu, devasa... başparmaklar gibi. Kovboylar her şeyin daha da fazlasına hazırdı şimdi, hatta o bile yetmeyebilirdi.

Hayat, insanlardan, onların hayattan beklediklerinden fazlasını beklediğinde –ki genelde öyle olur– yaşama karşı neredeyse ölüm korkusu kadar derin bir gücenmeyle sonuçlanır bu. Aslında hayata gücenmekle ölüm korkusu hemen hemen aynı şeydir. Öyleyse insanlar yaşamdan ne kadar çok şey isterse, ölüm korkuları da o kadar azalır mı yani?

Kovboy kızlar öyle coşkulu, öyle sihirle doluydu ki karşı tepede onları bekleyen tehdide odaklanmakta güçlük çekiyorlardı diyebiliriz. Artık yetkililerle onların koşullarında savaşmak istemediklerini biliyor ve savaş çıkmayacağına inanıyorlardı sadece.

Ne var ki zırhlı araçların kalkanları ardındaki ABD polisi ve FBI ajanları aynı duyguları paylaşmıyordu. Onların gözüne de uyku girmemişti. Fırtına onları kir içinde, gözleri kısık, huzursuz bırakmıştı, ama şafak yaklaştıkça avcının kadim gücüyle ürperiyorlardı. İndirecekleri yumuşacık, körpecik avları düşündükçe daha da ürperiyorlardı. Hışımla sakız çiğneyip duruyorlardı. Çoğu sertleşmişti.

Şafak söktüğünde iki taraf da buna hazır değildi. O meşhur gül parmaklar usta bir hırsızın elleri gibi yarıkürenin pencere pervazından içeri bir anda dalıverdi ve günün kilidini maymuncuğuyla sessiz bir hünerle açmaya koyuldu. Kovboy kızlar ve ajanlar, coşkun zihinleri daha bu fikre alışamadan, karşılıklı barikatlarının belli belirsiz hatlarına bakarken buldular kendilerini.

"Pekâlâ" dedi Jellybean. "aramızdan birinin tepeye çıkıp şu çocuklara, Amerika'nın haykıran turnalarını geri alabileceğini söylemesi gerekiyor. Madem burada patron benim ve çoğunuzun kovboy kız olma kararından da ben sorumluyum, o zaman ben gideceğim."

"Ama..."

"Aması yok. Her geçen saniye hava daha da aydınlanıyor. Siz olduğunuz yerden kafanızı kaldırmayın. Haydi, ben kaçtım."

"Jelly! Lütfen!"

Dünyanın en güzel kovboy kızı ayağa kalkıp gerindi. Dimdik kolları iki kanat gibi göründü bir an için. Çıplak baldırlarının tüyleri diken diken ayağa kalktı. Allı pullu kovboy gömleğinin içinde memeleri oynadı. Francis Scott Key* şafağın ilk ışıklarında böyle memeler görse belden aşağı iner, bambaşka bir milli marş yazardı. (Belki de erkeklerin seksi birer tuzak gibi gördüğü erojen memeleri es geçer, korkunç bir sorumluluğu tek başına cesurca üstlenen bir insan üzerinde dururdu Francis Scott Key. Öyleyse ne haksız yere yargılayalım ne de o berbat yarış patencisi Francis Skate Key ile karıştıralım söz yazarını.)

Jellybean bir zayıflama cihazı cesedinin üzerinden atlayıp Tony Lama çizmelerini çiysiz çimenlere bastı. "Korkacak bir şey yok" dedi kendi kendine. "Şu mesajı bir an önce iletip Sissy'yi görmek için şahit tepenin yolunu tutacağım." Jelly'nin, Rubber Rose'un akıbeti hakkında en ufak bir fikri yoktu; ama kendini hiç bu kadar kovboy kız gibi hissetmemişti.

Gamzeli dizleri yıldızçiçeklerinin başlarından toz bulutları kaldırarak tepeyi çıkarken, yarı yolda, altı patlarının hâlâ belinde durduğunu fark etti. Delores silahsızlanma coşkusu sırasında bunu gözden kaçırmıştı. "Şundan kurtulsam iyi olacak" diye düşündü Jelly. "Bu acemi çaylakları ürkütebilir."

Et bebek parmakları tabanca kılıfına uzanıp silahı çekti. Üç yaşından beri silah çekiyordu. Oyun olsun diye. Sadece oyun. Oyuncağını atacak oldu; ama küçücük parmakları sedefli kabzayı daha bırakamadan tepenin üzerinden bir silah sesi çınladı.

* Francis Scott Key, ABD milli marşını, İngilizlerin elindeyken şafak vakti Amerikan Bayrağı'nın hâlâ dalgalandığını gördüğü andan esinlenerek yazmıştır.

Jelly midesine bir yumruk yemiş gibi hissetti. Bir şey bebek yağını acıtıyordu. Saten gömleğinin ucunu kaldırıp eteğinin belini aşağı çekerken altıpatlar parmaklarından kaydı. Şafağın aydınlığında yarasından kıpkırmızı kan aktığını görüyordu; on iki yaşındayken tahta attan düşüp çarptığı yerden dökülen sıcak parıltıyı görebiliyordu.

"Gümüş kurşunla vurulmamıştım aslında" diye itiraf etti, belli birine seslenmeden.

"Yoksa vurulmuş muydum?"

Efsanelerin gerçekliğini sezgileriyle fark edebilen birinin tatlı ve gizemli gülümsemesiyle gülümsedi.

Tepenin üzerinde yirmi otuz terli tetikçi daha toplaşmıştı; Bonanza Jellybean kanlı bir pelteye dönene kadar ateş ettiler.

Aşağıda gölde kızlar haykırıyor, ağlıyorlardı. Dehşet içinde birbirlerine sarıldılar. Bir iki tanesi, LuAnn ve Jody silahlarını geri almak için barikattan atladı ama anında kalbura döndüler.

Megafondan bir ses böğürdü: "Ellerinizi başınızın üzerine koyup dışarı çıkmak için iki dakikanız var." Ama teslim olmaya fırsat vermeyecekleri ortadaydı. Ajanlardan bazıları siperlerinden ateş etmeye başlamıştı bile. Dakota tepelerinde ne kadar kovboy kız varsa hepsini ölümle baştan çıkaracak bir kurşun orjisi her an patlak verebilirdi.

Kimsenin helikopteri fark etmemesi enteresandı aslında. Gürültüyü duyan ajanlar, kendi helikopterlerinden biri zannetmişlerdi büyük ihtimalle. Kırmızı siyah desenleri sabah loşluğunda dikkat çekmiyordu. Öyle ya da böyle, kimse helikoptere ateş etmedi; hem de son derece alçaktan uçtuğu halde. Patlayıcılar öyle ağırlaştırmıştı ki bir santim daha yükselemezdi.

Debelenerek federal polislerin yarım halkasını dağıtıp inişe geçtiğinde, artık yapacak bir şey kalmamıştı. Yeterince "zaman" yoktu. Gülüyor mu yoksa ağlıyor mu anlaşılamayan kokpitteki şişko oğlan ateşleyiciye bastı ve muazzam bir patlama tepeyi yerle bir etti; buğday çimleri, yıldızçiçekleri, mavi sakalotu, toz, fareler, zırhlı araçlar, ajanlar, her şey.

Patlama yankılarının ardından gelen sessizlikte, haykıran turna sürüsü, çırpan kanatlardan koca tek bir hamleyle havaya yükseldi.

Zambak beyazı bir yaşam fırtınası, albino Cebraillerden bir akın durgun göğe saçıldı. Isınma hareketi ya da ilkel bir ornitolojik veda mahiyetinde gölün etrafında bir kez döndükten sonra güneye, Teksas'a doğru kanat çırptılar.

İnsan dostlarını ve insan düşmanlarını, yedikleri insan haltlarını temizlemek üzere geride bıraktılar.

Haykıran turna savaşında yaralananlardan biri de Chink'ti. Sissy, Jellybean için o kadar endişelenmişti ki gece uyuyamadı. Chink ona hikâyeler anlattı, ayaklarını ovdu, üzerine tatlı patates şarabı döktü ve puro kutusundan tek telli kemanıyla tiz bir baykuş ninnisi çaldı; ama ne fayda. Sonunda onu baştan çıkarmasına izin verince ne kadar kası, tendonu, bağı, eklemi varsa, hepsini bir güzel çalıştırdı. Dört kez orgazm olmuştu ve sonuncusu buharlaşırken, asil burnu, küçük küçük horlamalar paketleyip sağa sola gönderiyordu. Bu sefer de Chink uyuyamadı.

Felaketi hissediyordu Chink. Eee, ne olmuş yani? Kendinin ya da bir başkasının hayatta kalması onun birinci önceliği değildi. Saat mekanizmasıyla "zaman tutan" bir adam için çok daha ilginç ve önemli şeyler vardı. Yine de aptalca bir sorumluluk duygusu başının etini yiyordu da yiyordu. Ta ki "Tamam pekâlâ, bu defalık çıkıp oynayacağım; ama sadece bu defa. Zaten uyku da tutmadı" diyene kadar.

Ay battıktan sonra Siwash bayırından inmişti, başka kimsenin becerемeyeceği bir marifetti bu. O patikayı öğle güneşinin altında bile ayağını sağlam basan hayvanlar olarak şöhretine gölge düşürmeden inemeyecek eşekler var. Siwash patikasından aşağı yuvarlanmayı becerемeyecek nice bira fıçıları, yanından bile geçemeyecek nice düğümlü çörekler var.

Chink, patikanın sonunda Delores del Ruby'le karşılaştı.

İkisi de şaşırmış görünmüyordu ama herhalde numaradandı.

Birbirlerini bakışlarıyla ezdiler. Delores soğukkanlı görünmeye çalışıyordu, Chink daha da soğukkanlı. Chink, orada ne işi var diye sormak istiyordu ama sormayacaktı. Delores, onu görmeye geldiğini söylemek istedi ama söyleyemedi. Delores ellerini beline dayadı, Chink burnunu kırıştırdı. Gülmemeye çalıştıkça küçük ağız kasları serbest kalmak için daha da çabalıyordu. Bastırılmış sırıtışların etkisiyle, karanlıkta kulakları oynuyordu.

"Demek büyük bilge sensin öyle mi?"

"Belki öyleyim, belki de değilim. Ne olursa olsun abartmaya gerek yok."

"Galiba sana bir özür borçluyum. İsminden cismine, fena bok attım sana..."

"Önemi yok."

"Seni anlamaya başladığımı bilmeni isterim. Bazı fikirlerin hiç de fena değil."

"Hoşuna mı gitti? Herhalde yanlış aktarmışlar."

"Bütün bilgelerin yanlış aktarılmaz mı?"

"Yanlış aktarılır, saptırılır, sulandırılır ve Tanrılaştırılır. Aynen bu sıralamayla. İsa'nın kendisine tapanlardan çektikleri, çarmıha gerilmekten beterdi. Ayrıca kıçın da çok tatlıymış."

"Sen İsa'ya pek benzemiyorsun."

"Nereden biliyorsun?"

"Kıçımdan bahsediyorsun."

"Sence İsa kıçını beğenmez miydi?"

"Benim okuduğum İsa beğenmezdi."

"Kesinlikle. Yanlış aktarılmış, saptırılmış ve sulandırılmış. Aslında, İsa kıçına bayılsa bile bunu muhtemelen kendine saklardı. Haklısın yani, İsa'ya pek benzemiyorum. Hubert Humphrey'ye de benzemiyorum. Hubert Humphrey aynı anda kırk altı sakız çiğneyebiliyor. Ben yapamam bunu."

"Çünkü o tatlı küçük ağzın daha güzel şeyler için yaratılmış." Eğildi ve Chink'in dudaklarına bir öpücük yapıştırdı. Yılan kadar yaşlı bir adamı ilk kez öpüyordu.

"Sen de hiç fena sayılmazsın. Kırbacını evde bıraktığın zaman yani."

"Artık kırbaçlarla oynamıyorum."

"Öyle mi? Ya neyle *oynuyorsun* bakalım?"

"Şu koskoca evrenin oynayacak bir sürü şeyle dolu olduğunu yeni öğreniyorum. Buna büyük bilgeler de dahil."

"Büyük bilgeler sert oynayabilir ama. Ne istiyorsun benden? Hazinenin anahtarını mı?"

Delores elini siyah gömleğine daldırıp esmer meme uçları, tüyler ve benler arasından kupa valesini çıkardı.

"Ooo, demek kart numaraları da biliyorsun. Ne ararsan var."

"Bu gece bir vizyon gördüm. Buraya hiçbir şeyi çözmeye gelmedim. Kutlamak için buradayım. Ve senin de benimle birlikte kutlaman için."

"Madem öyle, bir süre kalabilirsin. Ustaya çözüm için gelmeyen kadın, bilge kadındır."

"Abartmaya gerek yok."

"Hmm, evet. Birazdan hava aydınlanacak. Kuş meselesiyle ilgili birilerini görmem lazım. Ortalık aydınlanınca mağaraya çıkıp ben dönene kadar Sissy'ye eşlik eder misin?"

Delores kabul etti ve Chink buğday çimleri arasında hızla uzaklaştı.

Belki de bir planı, bir sihirbazlık numarası vardı. O koca cebinden kim bilir ne numaralar çıkardı. Ama Chink'in ajanlara oynayacağı oyun her ne ise, hiç oynanmadı. Yaşlı moruk, Bonanza Jellybean'in devrildiğini görünce, doğruca hükümet barikatlarına koştu. Çığlıklarını kimse duymadı. Önce silahların ateşi, sonra megafon, ardından helikopter ve son olarak da patlama, sesini bastırdı.

Patlama, Kudüs'ün en sert fedaisi, o da Son Yemeğin davetsiz misafiriydi sanki. Sakalı, bornozu ve sandaletleriyle havada uçarak tepeden geriye fırladı. Sol kalçası kırıldı.

118

Ve vaki oldu ki Sissy Hankshaw Gitche ve Delores del Ruby, Mottburg'da hüzün dolu bir gün yaşadılar.

Kuşluk vakti, güneşin tahıl ambarları üzerinde belirdiği sıralarda, biri kılık değiştirmiş iki kadın Craig's Kafe'de sabah kahvelerini içen Sears takım elbiseli adamların, self servis çamaşırhanede çene çalan saçları bigudili, etli butlu genç annelerin, Chevrolet bayiinin ve Amerika Gaziler Derneği binasının önünden hızla geçip gittiler. Tam tabut yük vagonuna yüklenirken istasyona vardılar. Bonanza Jellybean ya da diğer adıyla Sally Elizabeth Jones'un Kansas'a tek yön bir bileti vardı. Kısa boylu, kel bir adam olan babası cesede eşlik etmeye gelmişti. Annesi utancından evde kalmıştı. Tren, gürültüyle istasyondan ayrılırken, gümüş kurşunlar gibi raylara dökülen gözyaşları içinde uzaklaştı.

Daha sonra Delores, Geyik Boynuzu Motorcu Oteli'ndeki Bizon Salonu'nun loş bir köşesinde İrlanda kahvesi yudumlarken, Sissy de hapishanede yer kalmadığı için Mottburg Çiftçiler Evi'nde tutulan yirmi altı kovboy kızı ziyaret etmeyi denedi. Kovboylar kefaletsiz tutukluydu. Kusura bakmayın. Ziyaretçi yasak.

Saat ikide Sissy ve Delores, Luteryen Kilisesi'nde tuhaf bir toplulukla birlikte Billy West'in cenazesine katıldı. Sembolik bir tabut vardı, ama ceset yoktu. Yüz kırk kilodan bari bir kaşık kalsın dersiniz ama kalmamıştı. Aile gergin, vaiz mahcup, tören üstünkörüydü. Sözümona yas tutanların çoğu, lisede dalga geçtikleri şişkonun meşhur kanunsuz bir katil olup çıktığına ve helikopter kullanmayı bir öğlende öğrendiğine hâlâ inanamayan akranlarıydı Billy'nin. Dağılan çimenli bozkır toprağı kürekle boş tabuta atılırken, Schrieber Nine, bugüne kadar Mottburg'dan çıkan tek kahramanın Billy West olduğunu ve kovboy kızlara katılmadığına ne çok yandığını yüksek sesle duyurdu. Torunları çaktırmadan uzaklaştırdılar onu.

Delores ve Sissy'nin bir sonraki durağı küçük hastaneydi. Chink, duvar gibi alçıyla kaplanmıştı. Üstüne bir tablo asabilirdiniz, hatta bir de ayna. O kozadan fırlayacak kelebeğe dikkat etmek lazımdı. Acı içindeydi ama göz kırpıyordu. Kırpışan gözler meni gibi opaktı. İki kadın da ona iyi gelemeyecek kadar kederliydi. Sissy başucunda hıçkırıyordu. "Her şey kötüye mi gidiyor?" diye ağladı. "Evet" diye cevap verdi Chink, "her şey kötüye gidiyor. Ama aynı zamanda her şey iyiye de gidiyor."

***

Ve vaki oldu ki Rubber Rose, çiftliği çalıştıran kovboy kızlara resmen devredildi. Hayatta kalanların hepsi eşit ortak oldu. Sissy Hankshaw Gitche'e kızlar serbest kalıp diledikleri gibi kullanana kadar, haftada 300 dolar maaş karşılığında çiftliğe göz kulak olması teklif edildi.

Psikiyatristi ve kişisel danışmanı Dr. Robbins'ın talimatıyla şirketi feshedip kimsesizler hastanesi doğumhanesinde hademeliğe başlamadan önce Kontes'in yaptığı son iş, çiftliği bağışlamak oldu.

"Doğumun aromasına geri dön" demişti Dr. Robbins, Kontes'e. "Çünkü kadın bedeninin kokuları, senin totaliter kimyasallarınla yok etmeye çalıştığın o kokular, aslında doğumun ve varoluşun özünün güçlü kokularıdır. Kukunun o şehvetli kokusundan rahatsız olan bir burun bu dünyaya göre değildir; Cennet'in ovalanmış sokaklarında altın koklasın daha iyi. Vajina buram buram hayat, aşk, sonsuzluk ve daha neler neler kokar. Ah vajina! Senin o tuzlu tütsün, o misk kokulu mantar mehtabın, medeniyetin soğuk çeliğine çarpan istiridye balından o derin dalgaların; vajina, bizi hazzın doruklarıyla burun buruna getir ve bırak doğarken nasıl kokuyorduysak, şimdi de öyle ölelim!"

***

Ve vaki oldu ki Sissy ve Delores, Chink'i toparlanması için çiftliğe götürdüler. Büyük yatak odasını, Jellybean'in ve ondan önce de Bayan Adrian'ın uyuduğu odayı ona hazırladılar. Yaşlı moruk için

çiftlik evinin neredeyse hiçbir cazibesi yoktu; ama iki kadının onu Siwash bayırına taşıyamayacağının gayet farkındaydı. Sonbahar günlerini meditasyon yapıp ilahiler söyleyip kızarmış tatlı patates yiyip *Oui* dergisinin sayfalarını karıştırırken rock'n roll dinleyerek geçirebilsin diye, Delores odasına bir müzik seti koydu.

Sissy, ona bağlılıkla ve çoğunlukla da neşeyle hizmet etti; ama arada depresyon nöbetlerine tutuluyordu. Bir defasında, aman bilmez bir bunalım sırasında, gözünü üzerine dikip Jelly'nin ölümünden kısmen de onu suçladı. "Daha fazlasını yapmalıydın!" diye atıldı.

"Elimden geleni yaptım."

"Neymiş elinden gelen? Ben hiçbir şey yaptığını görmedim; iş işten geçene kadar tabii."

"Örnek oldum. Herkesin yapıp yapabileceği de budur. Kovboy kızlar yeterince dikkat etmedikleri için üzgünüm; ama beni fark etmeleri için onları zorlayamazdım. Yetişkin hayatımın büyük kısmını kanundışı yaşadım ve otoriteyle asla uzlaşmadım. Ama gidip otoriteyle kavga da çıkarmadım. Otoriteyle dalga geçmek, onu atlatmak ve ondan sakınmak gerekir. Üçünü de yapması gayet kolaydır. Eğer barışa inanıyorsan barışçıl davran, eğer sevgiye inanıyorsan sevecen davran; neye inanıyorsan öyle davran, tamam ama gidip de inançlarını Sistem'e satmaya kalkma. Sonunda inandığını iddia ettiğin şeye aykırı düşersin ve berbat bir örnek olursun. Dünyayı değiştirmek istiyorsan, kendini değiştir. Bunu biliyorsun Sissy."

Elbette biliyordu Sissy. Dünyanın en muhteşem otostopçusu her zaman bu düşünceyle hareket etmemiş miydi? Ama bir beyni vardı ve beyinlerimiz, bizi en baştan bildiklerimizi tekrar tekrar öğrenmek zorunda bırakarak eğlenir durur. Tamam, beyin bu kitapta fazlasıyla insafsızca eleştirildi belki; ama itiraf edin, beynin espri anlayışı da biraz tuhaf.

***

Ve vaki oldu ki Delores ve Sissy sevgili oldular.

Chink'in bitişiğindeki odayı paylaşıyorlardı, gece bir şeye ihtiyacı olursa diye fazla uzaklaşmıyorlardı.

Zamanla kendileri de geceleri bir şeye ihtiyaç duyduklarını fark ettiler. Delores solda uyuyordu, Sissy sağda. Çok geçmeden orta diye bir şey kalmadı.

Yatak asla altlarında gümbürdemedi. Hatta doğuştan dedikoducu yaylar bile tüm gıcırdama arzularına karşı koydular. Her yeni pozisyonu dikkatle inceleyen duvarlar ve tavan belli ki razıydı, kırılıp dökülen bir şey yoktu ne de olsa. Delores'in yılansı dilinin Sissy'nin boğazından çekip çıkardığı, Sissy'nin otostopçu parmaklarının Delores'in gırtlağının derinliklerinden çağırdığı küçük ciyaklamalar, uçuşan perdelerin ardındaki tepelerde tavşanların ve farelerin ciyaklamalarından fazla dikkat çekmiyordu. Bazen aynı anda dört dudak birden şapırdıyordu; ama Bayan Adrian'ın şömine rafında bıraktığı Amy Vanderbilt* kitabı bir kez bile onları uyarmadı ya da onlara burun kıvırmadı. Aşklarını bütün dünya özümsüyordu sanki, hiçbir direnç göstermeden hafif hafif içine çekiyordu. "Ahı" diye inliyordu.

Ya da "Evet!"

Ama kesinlikle "Anneciğim!" değil. Evet, kız aşkının dünyada belli bir yeri var; ama çarşafların, duvarların, tavanın, tepelerin ve hatta Amy Vanderbilt'in de bildiği gibi, tükürükten bebek doğmaz.

***

Ve vaki oldu ki Sissy hamile kaldığını fark etti, başparmağı Chink'i gösteriyordu. Mecazi anlamda tabii; çünkü ona hiçbir şey söylemedi. Durumdan Delores'e de bahsetmedi ve Julian'a da yazmadı. Julian'ın alkol sorunu öyle ağırlaşmıştı ki "güzel insanlar" artık ondan uzak duruyor, East Village'daki post-hippi mekânlarda hırıl hırıl medeniyetin faydalarını anlatmaya terk ediyorlardı.

Sabah bulantılarını duygusal kaynaklıymış, üzüntü ve yasın fiziksel bir belirtiriymiş gibi yaparak örtbas etti ve kimsenin de ruhu duymadı. Tabii Richmond, Virginia'nın araba sinemalı kenar mahallelerinde el falı bakıp istemese de ara sıra transa giren orta yaşlı bir kadın hariç.

***

* 50'lerin Amerikalı görgü kuralları uzmanı.

Ve vaki oldu ki Rubber Rose kovboy kızları tüm suçlamalardan beraat ettiler. Aralarında tezahürat yapan Schreiber Nine'nin de bulunduğu kasabalılara şapkalarını bir zafer edasıyla sallayarak, Mottburg'dan topluca, at sırtında ayrıldılar.

Çiftliğe vardıklarında bir toplantı yapıldı. Tıpkı eski günlerdeki gibi, yatakhanede.

Big Red, sığırtmaçlara, Kadınlar Rodeo Federasyonu'ndan bazı alıntılar okudu. "Kadınlar Rodeo karşılaşmaları tarihteki en parlak dönemini yaşıyor. 1973 yılında sadece beş kadınlar rodeosu düzenlenmişti, oysa bu yıl on bir tane yapıldı." KRF broşürü, Tecumseh, Oklahoma'dan yirmi beş yaşındaki Gail Petska'nın, 1973'te boğa binme, kementle buzağı yakalama, fıçı yarışı ve keçi bağlamadan 19.448 dolar kazandığını yazıyordu.

"Bu pastadan ben de bir dilim almak niyetindeyim" diye açıkladı Big Red. "Sizler de benimle gelmeyi düşünürsünüz umarım. Teksas'ta takılacağız, tıpkı haykıran turnalar gibi."

"Keçi bağlamak benim için yeni bir spor" dedi Donna, "ama bizde bu tecrübe varken, Rubber Rose kovboyları olarak bu işi kesin müthiş kıvırırız. Ben varım, ama kadınlar arası rodeoya bir son vermek ve yine eskisi gibi, yani olması gerektiği gibi erkeklerle eşit şartlarda yarışmaya dönmek için propaganda yapmama izin verirseniz."

"Ben de aynen bunu düşünüyordum" dedi Big Red. "Ama bunu tatlılıkla yapacağız, Peyote Ana'nın söylediği gibi."

Toplam yedi kovboy kız, Teksas'a taşınmayı ve rodeo ortamına dalmayı kabul etti. Kym ve Linda zaten garsonluk yapıp yeni maceralar için para biriktirmek üzere kışı Florida'da geçirmeye karar vermişlerdi. Altı kovboy kız üniversiteyi denemeyi kafaya koymuştu. Aralarında, Hıristiyanlık inancını tarihi gerçeklerle sınamak için arkeoloji okumaya karar veren Mary de vardı. Sığırtmaçların bazıları da bir süre oyalanıp farklı ölçülerde yeni hayatlar denemeyi düşünüyordu; kendilerini Dördüncü Vizyon'a hazırlıyorlardı.

Yatakhanenin dışında, ağıl çitlerinde iki adam oturuyordu. Biri Elaine'in arkadaşı, Dakota'ya geldiğinden beri onu ara sıra gizlice ziyaret eden San Fransiscolu otuz beş yaşında bir şairdi. Öteki, Debbie'nin Asit Atomu Avatarı günlerinden eski bir dostu, ıslah

olmuş bir asit torbacısıydı. Albert Einstein'ın tüm eserlerini okumaya başlamıştı ve düşünmeyi, yani mantık yürütmeyi değil de düşünmeyi öğreniyordu. Elaine'le arkadaşı ve Debbie'yle onunkisi, çiftliği birlikte işletmeyi düşünüyorlardı. Ayçiçeği yetiştirip çekirdeklerini satmayı planlıyorlardı.

Kabul edildi. Arazinin vekâleti Elaine ve Debbie'ye verilecekti; ama mekân aynı zamanda yirmi altı kovboy kızın, kaderin her türlü cilvesinden sığınacak güvenli bir yere ihtiyaç duyduklarında gidebilecekleri daimi bir barınak olarak kalacaktı.

Son olarak kadınlar, çiftliğin adını oy birliğiyle Rubber Rose'dan El Rancho Jellybean'e çevirdiler. O gün bugündür de böyle bilinir.

Ve bir konu daha vardı. Heather, Dale Evans'ın tuvaletteki fotoğrafını kimin çaldığını bilmek istiyordu.

119

Bir sabah, çayır köpekleri bodrum katlarından dışarı baktılar ve pastırma yazının şehri terk ettiğini gördüler. Bir veda notu bile bırakmamıştı. Çayır köpekleri omuz silkip ürpererek içeri daldılar. Kış, çivili botlarıyla üst katta tepinmeye başlamadan önce biraz uyku çekmeyi umuyorlardı. Aynı gün Chink de gitti.

Sissy ve Delores yürüyüşten dönüp de onu eşyalarını bir deri parçasına sarmış, bir kiraz dalına dayanmış topallarken bulduklarında rüzgârdan dağılmışlardı. Sissy, buz gibi havada Delores'e hamile olduğunu itiraf etmişti ve Chink'in de bilmesi gerektiğine karar vermişlerdi. İşte buradaydı, ayağa kalktığının ikinci günü çiftlikten kaçmaya hazırlanıyordu. Gittiği yer Siwash bayırı da değildi.

"Saat İnsanlarına geri dönüyorum" dedi. "O şaşkın Kızılderilileri özledim sanırım, ne yapıyorlar merak ediyorum. Zaten onları dürtüp dürüst kalmalarını sağlamak için benim gibi birine ihtiyaçları var. Anarşi, ateşteki muhallebi gibidir, sürekli karıştırmak gerekir. Yoksa dibi tutar ve ağırlaşır, tıpkı hükümet gibi."

"Şahit tepeyi terk edeceğine inanamıyorum bir türlü" dedi Sissy. Ama inanabiliyordu. Kırığı, doktorların tahmininden çok daha hızlı iyileşmişti. Yine de onu bir değneğe yaslanmış, öyle bitkin ve soluk görünce, tekrar Siwash bayırının tekinsiz mimarisinde sekerken hayal etmek güçtü. Sissy'nin asıl söylemek istediğiyse, *kendisini* terk ettiğine inanamadığıydı.

"Haydan gelen huya gider" dedi Chink.

"Vay canına, kelimelerle aran bayağı iyi" dedi Delores.

Chink resmen kızardı. "Şiir düşmanı bir kültürde büyüdüysem ben ne yapayım, elimde değil" dedi. "Saat İnsanlarının yanında dil de bambaşka olacak gerçi. Onlar dilden dile iletişim kuran bir gelenekten geliyorlar. Sizin gibi azgın karakurbağaların her gece yaptığı şeyden söz etmiyorum tabii."

Kızarma sırası şimdi Delores'e gelmişti. Ve de Sissy'ye. Demek duvarlar onlara ihanet etmişti.

Gözyaşlarını yuvalarında tutmaya çabalayarak "Madem öyle" diye içini çekti Sissy, "Saat İnsanları sana dünyanın sonuyla ilgili bilgi sızdıracak olursa, bize de bir kart at."

"Dünyanın sonu gelmeyecek seni şapşal, o kadarını biliyorsundur umarım." Alışılmadık ciddi bir havaya büründü. "Ama *değişecek*. Feci değişecek, büyük ihtimalle sen yaşarken hem de. Saat İnsanları o korkunç depremleri değişimin aracı gibi görüyorlar ve haklı da olabilirler. Ne de olsa, her sene yüz bin tane deprem oluyor ve asıl büyükleri geç bile kaldı. Ama çok daha korkunç felaketler geliyor..."

"Çaresi yok mu?" diye sordu Delores.

"İnsanlık, kendini medeniyetin hedef ve değerlerinden vazgeçmeye ikna edemediği, yani tüketim alışkanlığından kurtulmadığı sürece yok. Çoğumuz yaşam biçimi olarak tüketmeye öyle şartlanmışız ki tüketim çılgınlığının arzu ve ödülleri olmasa hayatımızın bir anlamı kalmazdı. Yani evet, çaresi yok diyebilirim. Sadece kötü alışkanlıklarımız küresel felaketlere yol açacağı için de değil. Geçerli siyasi ve ekonomik felsefelerimiz, bizi öyle ölümüne köşeye kıstırmış ki, bizim suçumuz olmayan doğal felaketlere karşı hazırlanmamızı da engelliyor. Tamam, kıyamet falan filan ayyuka çıkacak ama aramızda ıskaladıkları da olacak. İnsanlığın küçük hava boşlukları. Mesela Saat İnsanları. Siwash mağarasını kiralama teklifimi kabul edecek olursanız, siz çifte kumrular mesela. Açlık, nükleer felaket, veba, iklim savaşları, ozon tabakasının incelmesi; o mağarada atlatamayacağınız hiçbir küresel afet yok neredeyse.

"Bizim için iyi" dedi Sissy, "Saat İnsanları için de öyle. Peki ya dünyanın geri kalanı? Alternatifleri bırak, tehlikelerden bile haberi olmayan milyonlarca insan ne olacak? Kitleleri eğitmek için durmadan çalışıp kurtulmaları için onları harekete geçirmemiz gerekiyor."

"Hayır, hayır" dedi Chink. İyice yaslanmıştı değneğine. "Kurtulmak önemli değil. Önemli olan *nasıl* hayatta kaldığın. Beyin takımlarımızın ve bilim adamlarımızın ortaya koyduğu uzun vadeli hayatta kalma planlarının hepsi totalitarizmin farklı türlerine, karınca yuvası ya da arı kovanı tarzı toplumlara dayalı. Tamam, böcekler hayatta

kalma konusunda çok iyiler, diğer tüm canlılardan iyi oldukları kesin. O da böcekler dünyasında bireysellik diye bir şey olmadığı için. Böceklerin yaşamı katı ve önceden kestirilebilir. Böcek ruhuysa, hayatta kalmaktan, koloninin, kovanın, sürünün hayatta kalmasından *başka* hiçbir şeyle ilgilenmiyor. Bence insanlık hayatta kalmaya dayalı totaliter bir yaşama sığınacağına ölsün daha iyi. Neslimiz tükenecekse tükensin, ama bari şerefimizle, neşeyle, zarafetle gidelim. Karınca adamlar ve arı kadınlar kurtulmayı hak etmiyor."

Chink, uzanıp Sissy'nin başparmağını okşadı. Sonra bıraktı kıtalararası azmanı. Hareketi öyle yavaştı ki Sissy irkilmedi bile. "Hayatta kalmanın benim için hiçbir önemi yok ama ilgimi çeken bir şey var. Diyelim ki önümüzdeki yirmi ila elli yıl içinde üst üste gelen bir dizi doğal ve insan elinden çıkma felaket toplumsal yapımızı çökertti ve insanlığın büyük kısmını yok etti. Bu yüksek bir ihtimal. Böyle bir durumda sadece izole, küçük gruplar hayatta kalırdı. Diyelim ki Sissy, sen de kurtulanlardan birisin. Zaten Siwash mağarasında kalma tercihini kullanırsan, onlardan biri *olursun*. Ve diyelim ki çocukların oldu..."

Bunu söylerken, buruşuk sarı elini Sissy'nin sürekli hamile uzantısından çekip geçici hamile göbeğini okşamaya başladı. Gözlerinin içi gülüyordu. Tanrım? Yoksa bunu da mı biliyordu?

"Diyelim ki Madam Zoe'nin kehaneti gerçekleşti ve sen de kendi özelliklerini taşıyan beş altı çocuk yaptın. Hepsi de Siwash mağarasında doğdu. Kıyamet sonrası bir dünyada, çocukların mecburen birbirleriyle evlenip bir kabile olurlardı. Her üyesi dev başparmaklı bir kabile. Koca Başparmaklar kabilesinin çevresiyle çok farklı bir ilişkisi olurdu. Silah kullanamaz ya da karmaşık aletler üretemezlerdi. Zekâlarına ve duygularına güvenmek, hayvanlarla ve hatta bitkilerle gerçek anlamda eşit bir yaşam sürmek zorunda kalırlardı. Tuhaf bir fiziğe sahip bir kabilenin hayvanlarla ve bitkilerle barış içinde yaşaması, belki de onların dillerini öğrenmesi ve onlara hak ettikleri saygıyı göstermesi fikri bana son derece hoş geliyor. Düşünmesi bile eğlenceli."

Sissy elini sıktı. Bayat bir dilim peynir gibiydi. "Eğlenceli olmasına eğlenceli" dedi, "ama Delores'le ıssız bir bayırın tepesinde yaşarken nasıl bir kabile başlatabilirim ki?"

"O senin sorunun" dedi Chink. "Aslında kabile meseleleriyle, kitlesel toplumlardan daha fazla ilgilendiğim yok. Toplulukların çoğu birer sürüdür ve bütün sürülerin başı derttedir. Debbie ve yanılgı içindeki o diğer çocuklar, beni Uzakdoğulu bir bilge gibi görmek istiyorlar. Daha fazla yanılamazlardı. Uzakdoğu bilgelerinin en azından bir tane ortak özelliği vardır: Hepsi de kişiseli alıp evrensel yapmaya çalışırlar. Ben bundan nefret ediyorum. Hatta, bunun tam tersiyim. Evrenseli alıp kişisel yapıyorum. Bu hayatta gerçekten sihirli ve şiirsel alışverişler ancak iki insan arasında yaşanır. Bazen de o kadar ileri gitmez. Varoluşun gerçek zaferi çoğu zaman bireysel bilinçle sınırlı kalır. Ziyanı yok. Kendi gerçekliğimizin güzelliğini yaşayalım işte."

Chink birdenbire elini Sissy'nin karnından çekti. Boğazını temizledi. "Off." Ve gözlerini, az önce Boston'a tayin edileceğini öğrenmiş bir çift fasulyeye benzeyene kadar devirdi. "Amma gevezelik yaptım baksana. O dinamit, transistörlerimden birini gevşetti herhalde. Sen bana bakma. Kendi kendine halletmen gerekiyor. Batı'ya giden çuf çuf tren Mottburg'dan ikiye yirmi kala kalkıyor ve ben de içinde olmak istiyorum. Beni bırakır mısınız?"

Yetkililer, Delores hakkındaki suçlamaları düşürünce, peyote arabasını da geri vermişlerdi. Kovboy kızlardan sonsuza dek kurtulmak istiyorlardı besbelli. Kadınlar kasabaya onunla inmeye karar verdiler. Ne de olsa, Kontes Vakfı'nın hediye ettiği yeni jip çiftliğe aitti ve çiftlik artık Elaine ile Debbie'nin kontrolündeydi. Delores sürdü, Sissy ve Chink yanında el eleydiler.

Yol boyu berbat bir rüzgârla cebelleşen kertenkelelerle süslü karavan, istasyona yalnızca beş dakika kala yetişti. Tren çoktan gelmişti. "Tarifeler!" dedi Chink. "Saat mekanizmasına geri dönmek için çizelgelere uymaya mecbur kalmam gerçekten de ironik." Yüzünde bir hayranlık ifadesi vardı. "Asla paradoksa karşı bahse girmeyin hanımlar. Karmaşa sizi yenemiyorsa paradoks yenecektir."

Sissy'nin alev alev yanan su kanallarında gözyaşları en yakın acil çıkış kapısına yürümüyor, adeta koşuyordu. "Peki ya senin saat mekanizman ne olacak?" diye sordu burnunu çekerek.

"Saat mekanizmam mı? Yanımda taşıyorum. Sen taşımıyor musun?"

Her iki kadına da aynı uzunlukta birer öpücük verdi; gerçi Sissy'ninki biraz daha dilliydi. Sonra döndü ve yükleme platformunda topallayarak uzaklaştı.

Aksayarak trene binişini izleyen Sissy, ne kadar ufak ve kırılgan görünmeye başladığına hayret etti. Şimdi Delores de ağlıyordu.

Chink, vagonun kapısında bir anda dönüp bornozunu yırtarcasına açtı ve onlara pipisini salladı. "Ha ha, ho ho ve hi hi" diye kıs kıs güldü.

Yaşlı teke.

Sissy ve Delores, mağarada rahatlarına bakıyorlar; çiftlik emin ellerde; Chink, Saat İnsanlarını başa sarıyor; Kontes plasenta dolu leğenler taşıyor ve Jellybean de Cennet'in bozkırlarında kementiyle bulutları yakalıyor. Velhasıl, bu kitapta maceraları anlatılan kişiler için her şey yoluna girmiş gibi görünüyor.

Aslında *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* maksimum entropiye ulaştığı sonucuna varabilirdik. Tabii beklenmedik ve sarsıcı bir hadise söz konusu olmasaydı: haykıran turnaların davranışları.

Siwash Gölü'nden uçuşa geçen turna sürüsü Aransas'ta kışı geçirdikleri bölgede durduysa da fazla kalmadı. Koca kuşların yuvaya dönüşünü kutlamak için düzenlenen şenlik kutlamaları başlamadan saatler önce tekrar havalanarak İçişleri Bakanı, Teksas Valisi, Corpus Christi Ticaret Odası ve binlerce vatansever kuş meraklısını yüzüstü bıraktılar.

Güneye devam edip bir süre Yucatan'da dinlendiler, sonra Venezuela topraklarına doğru kanat çırpıp öğle yemeğinde Orinoco bataklıklarının leopar kurbağalarından atıştırdılar. Bolivya'da pisledikleri boklar bir devrimin üzerine saçıldı. Paraguay'da Ascunción kentinin katedrallerini kirlettiler. Latin Amerikalı bilim adamlarının yaklaşma çabaları, kuşların yola devam etmesiyle sonuçlandı. Belki de suikaste kurban giden şair Pablo Neruda'ya saygılarını sunmak için yollarını Şili'ye çevirdiler. Bir sonraki durak Patagonya'ydı.

ABD'de ve Kanada'da insanlar dehşet içindeydi. Audubon Derneği başkanı, kuş meraklısı dostlarının üşütük ve kafadan kontak diye nitelendirdiği sesler çıkarmaya başlamıştı. Turnaların böyle davranmalarının sebebi peyoteyle beslenmenin sonradan ortaya çıkan etkileri mi, yoksa daha gizemli ve uğursuz bir şey miydi? Doğa bilimciler laboratuvarlarda ve konferans salonlarında tartışıyor, Atlantik'i geçip Afrika'ya varan turnalar Güney Sandwich Adaları'nı ziyaret ediyordu.

Birkaç tanesi Kongolu kaçak avcılar tarafından vurulunca Birleşmiş Milletler turnalara zarar vermeyi dünyanın tüm ülkelerinde hapislik bir suç haline getiren bir kararnameyi oybirliğiyle yayınladı. Tam vaktinde yetişmişlerdi; zira koca beyaz sürü, yoğun nüfuslu bölgelerden geçmeye başlamıştı. Turnalar Fransa'nın güneyinde bir plajı mahvettiler, Venedik'te St. Marko Meydanı'nın meşhur güvercinlerini gölgede bıraktılar ve anlatılanlara bakılırsa, Thames Nehri'nde bata çıka dolaşırken çok güzel görünüyorlardı.

Kuşlar yollarına devam ettiler ve hâlâ da ediyorlar. Ne zaman nerede belireceklerini kimse bilmiyor. Ganj kıyılarında iman dolu bir coşkuyla karşılanan haykırışları, Tokyo trafiğinin korna sesleri ve lastik gıcırtıları arasında zar zor duyuluyordu. Bu satırlar yazılırken Çin'in içlerinde, bir zamanlar turnalar hakkında, yani haykırmayan turnalar hakkında günde bin şiir yazılan topraklarda oldukları sanılıyor. Ama artık Çin'de çok az turna şiiri yazılıyor.

Amerika'nın bu en muhteşem ve iri kuşu, tek başına ve özgür yaşayabileceği bir yer bulmak için dünyayı karış karış gezerek kendine bir yuva mı arıyor? Teorilerden biri bu. Turnaların seyahatleriyle ilgili efsaneler de ortaya çıktı elbette. Burma'da bir kadın, turnalardan biriyle cinsel ilişkiye girdiğini iddia ediyor. Biraz Leda,* biraz Kanada kazı.**

Belki de haykıran turnalar bir mesaj iletiyor, dünyanın dört bir yanına taşıyorlar bu mesajı. Vahşi olandan, artık vahşi olmayana bir mesaj bu. Böyle bir şey mümkün mü?

Her şey mümkün. Ve her şey yolunda. Sonu iyi biten her şey iyi olduğuna göre, artık sonuna geldik diyebilir miyiz?

Evet, neredeyse. Bir haberimiz daha var sadece; turnalar az önce Tibet sınırını geçtiler. Haykırarak hem de.

* Efsaneye göre Zeus güzeller güzeli Leda'nın koynuna kuğu kılığında girmiştir.

** Kanada kazları tehdit altında insanlara karşı saldırgan davranabilirler. Ayağa kalkıp kanatlarını açarak ıslığa benzer bir ses çıkarır ve ardından saldırıya geçerler.

Yedinci Bölüm

Kollarını çırpmak bazen uçmakla birdir.
Robert K. Hall

121

Zaman akıp gitti. Aylar geçti. Sissy'nin karnına bakılırsa, yedi sekiz ay olmuştu.

Saat mekanizmasında gece yarısı. Mağaranın üst katında uyunabilecek kadar sıcak bir haziran gece yarısı. Sissy ve Delores rüya görüyorlar ve işin garip yanı, son haftalarda birbirlerinden uzaklaşmalarına rağmen, aynı rüyayı paylaşıyorlar.

Delores, Sissy'ye gitmek istediğini söyledi. Bebek doğup Sissy kendine gelene kadar gitmeyecek. Sonuçta Sissy'yi seviyor ama onunlayken kendini bütün hissetmiyor. Şimdi bütünlüğü düşlüyor Delores; Bir'in iki zıddını, dengedeyken O'nun varolmasını ve yaşamasını sağlayan iki karşıt kuvveti. Bir kadın ya da bir erkek, karşıtı olmadan varolabilir ama yaşayamaz. Varoluş güzel olabilir ama asla bütün değildir. Delores'in yastığının altında bir iskambil kâğıdı var, kupa valesi.

Sissy'nin karın kuvvetlerinin şişkinliği, onu, sırtüstü, yani rüyaları cezbetmek için en ideal pozisyonda uyumak zorunda bırakıyor. Sissy de kendisini tamamlayabilecek, kendisinin de onu tamamlayabileceği karşıtını düşlüyor. Kuşlarla iyi anlaşan Sissy, ruhun tek kanatla uçamayacağını biliyor. Bir şeyi bir arada tutanın, karşıtı olduğunu Chink'ten öğrendi. Sissy'nin düşündeki adam Julian gibi kendini inkâr eden biri değil, tıpkı kendi gibi, kendi sınırlarına dek kendisi olan biri.

İki kadın da kıpır kıpır. Delores, adresi okunaksız bir kartpostal gibi dönüp duruyor. Sissy, mama kabı votka dolu bir kedi yavrusu gibi miyavlıyor. Gözkapakları pır pır ediyor ama açılmıyor. Doğum, başlangıç kadar tamamlanmak da sayıldığına göre, belki o kişi de tamamlanmayı düşlüyor. Uyanıp Sissy'ye bir güzel çakıyor. Ama ayağıyla değil de... Embriyonik yaşamda parmaklar, el ve ayak kısımlarının yan yüzeylerinde ışık saçan çıkıntılar halinde oluşmaya başlar. Bu çıkıntılar, vücudun diğer kısımlarından daha hızlı büyüdükleri için, çok geçmeden kenardan uzaklaşarak belirginleşirler.

Sissy, bebeğin kendi özelliklerini taşıdığının bir süredir farkındaydı. Yarı Japon, otuz ikide bir Siwash ve parmak ısırtan başparmaklarla gelecekti dünyaya. Varsın gelsin. Olanların olacağı belliydi çoktan, iyiyi kötüyü yazmış kaderi yazan.* El ediyor kaderi yazan başparmak. Madem böyle el ediyor, demek bizi de götürecek yanında.

Sissy'nin rahim ağzına otostop çekiyor Fetüs şimdi. Lumbar bölgesine. İdrar kesesine. Bu bile onu uyandırmıyor. Sonunda onu rüyasından vazgeçiren, bir el işareti değil de bir gürültü oluyor.

Tuhaf bir gürültü, uzaklardan gelmesine rağmen yüksek. Sesin kaynağı, Sissy'nin beynindeki generaller tarafından değerlendirmeye alınıyor. Gümbür gümbür bir ses bu. Kıtanın kenarlarını kıracak, Saat İnsanlarını Sonsuz Neşe'ye sıçratacak nicedir beklenen o deprem bu mu acaba? Yoksa herkesin aklının bir köşesinde yer eden o savaşın ilk nükleer kestane fişeği mi? Uluslararası vaziyet içler acısı ne de olsa. Sissy, Delores'i uyandırıp mağaranın alt katına inmeyi geçiriyor aklından.

Sonra aynı gürültüyü bir kez daha duyuyor. Bu defa daha yakından geliyor ve gümbürtüsü kıyamet gününü andırmıyor o kadar. Hatta arkasından daha yüksek, daha organik bir ses geliyor. Haykıran turnalar geri mi döndü diye merak ediyor Sissy. Yoksa yine kovboy kızın biri bir kovboy tuzağına mı yakalandı?

Gürültü yaklaşıyor...

Belki de saat mekanizmasıdır. Yepyeni bir ritim tutuyor, uzay zaman sürekliliğindeki yeni gelişmeleri ölçüyordur. Mesela kolektif bilinçdışında bir gülme krizi gibi ya da bilimin sofistike ama hassas ve müstehcen ölçüm araçlarına kafa tutan ani kozmik titreşimler.

---

* Yazar burada Ömer Hayyam'ın bir rubaisinin Edward Fitzgerald tarafından kaleme alınmış bir çevirisine göndermede bulunuyor.

"Olanların olacağı belliydi çoktan;
İyiyi kötüyü yazmış kaderi yazan;
Ta baştan gereği düşünülmüş her şeyin:
Neden boşuna uğraşır, dertlenir insan?"

"The Moving Finger writes, and, having writ,
Moves on: nor all thy Piety nor Wit
Shall lure it back to cancel half a Line,
Nor all thy Tears wash out a Word of it."

Gürültü daha da yakınlaşıyor...

Sissy döşeğinde doğruluyor. Delores de uyanık artık.

Ve en ufak ayrıntısına dek çizip çizebilecek tek kişinin, yani Chink'in elinden çıkmış bir haritayı elinde feneriyle inceleyen Dr. Robbins, yani yazarınız, Siwash patikasında tökezleyerek, devrilerek, küfrederek ve kıs kıs gülerek yaklaşıyor.

Kitabı için gerekli tüm malzemeleri toplayan Dr. Robbins, günün ağarmasını bile beklemeden Siwash mağarasına ulaşmak için Dakota'nın tehlikeli karanlığına bıyık üstü dalıyor. Peki, ne amaçla?

Yoksa, Dr. Robbins, Sissy'le eşleşeceğine, bir sonraki yumurtasını kendi tohumunun ateşleyeceğine, kehanette sözü edilen koca başparmaklı bebeklerin baba diyeceği adamın kendisi olacağına mı inanıyor gerçekten de? Siwash bayırının pagan kâhyalığına ortaklık edeceğine, Sissy Hankshaw'un benzersiz kaderinin kısmeti olduğuna mı inanıyor yoksa?

Dr. Robbins neye inandığını söylemiyor. Şu hariç:

Her şeye inanırım, hiçbir şey kutsal değildir / Hiçbir şeye inanmam, her şey kutsaldır.

Ha ha, ho ho ve hi hi.

ÖZEL BONUS KISSADAN HİSSE

Açık havada, ormanların ve tarlaların yakınında bir yerde, bir kavanoz sirke durur, hayatın simgesidir bu.

Konfüçyüs, kavanoza yaklaşır, parmağını daldırıp sirkeyi tadar. "Ekşiymiş" der. "Yine de bazı yemekleri hazırlarken çok işe yarayabilir bence."

Buda, sirke kavanozuna doğru gelir, parmağını daldırıp tadına bakar. "Acıymış" diye yorum yapar. "Damak zevkine acı verebilir ve acıdan uzak durmak gerektiğine göre, bu maddeden bir an evvel kurtulmak gerekir."

Sirkeye parmağını daldıracak bir sonraki kişi İsa'dır. "Iyk" der İsa. "Hem acı hem ekşiymiş. İçilecek gibi değil. Kimse içmek zorunda kalmasın diye hepsini ben içeyim en iyisi."

Derken, iki çıplak, kavanoza birlikte, el ele yaklaşır. Adamın sakalı ve keçi gibi tüylü bacakları vardır. Uzun dili şiir okumaktan hafif şişmiştir. Kadının başında bir kovboy şapkası, tüylerden bir kolyesi, pespembe bir teni vardır. Karnında ve memelerinde anneliğin çatlak izleri, kucağındaysa mantar ve bitkilerle dolu bir sepet. Önce adam, arkasından da kadın başparmağını sirkeye daldırır. Kadın adamın, adam da kadının başparmağını yalar. Önce şöyle bir suratlarını buruşturur, sonra bir anda kocaman gülümsemeye başlarlar. "Tatlıymış" derler neşeyle.

"Çoook tatlııııı!"

"Oyunculuk uçarılık değil bilgeliktir" diyen, paradoks ve çelişkiler üzerine kurulu oyuncul romanların yazarı Tom Robbins, başyapıtı sayılan *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir*'de kendine özgü neşeli üslubuyla karşı-kültürün sözcülüğünü yapıyor.

1970'lerin hippi kültüründen esinlenen uçuk ama eleştirel bir hikâye anlatılıyor bu kitapta. Aşktan cinsel özgürlüklere, siyasi isyandan hayvan haklarına kadar pek çok konuya değinen ve bedene, doğaya, dine, hayata dokunan, dilin sınırlarını zorlayan *Kovboy Kızlar da Hüzünlenir* 1993 yılında Gus Van Sant tarafından sinemaya da aktarıldı.

Sissy Hankshaw kocaman bir başparmakla doğmuştur. Bu sayede çok iyi otostop yapabildiğinden bütün ülkeyi dolaşır. Sonra model olmaya karar verir. "Kontes" lakaplı bir transseksüel için çalışırken reklam filmi çekimleri için Kaliforniya'ya gider ve orada kovboy kızlarla tanışır. Bu kızlardan kafa dengi Bonanza Jellybean ve II. Dünya Savaşı sırasında Japonlar için Amerika'da kurulan bir toplama kampından kaçmış The Chink ile birlikte yeni bir hayat kurmaya çalışır. Ama dikkat, amiplerden uzak durun çünkü "kesin olan bir şey var ki o da, amipler durmaksızın bölünerek çoğaldıkları, sahip oldukları tüm özellikleri aktardıkları ve kendilerinden hiçbir şey kaybetmedikleri için dünyaya gelen ilk amip bugün hâlâ hayatta. İster dört milyar ister sadece üç yüz yaşında olsun, bugün hâlâ bizimle beraber".

Vahşi Batı nın yalnızca kızlar tarafından işletilen çiftliği Rubber Rose'a hoş geldiniz...

Şu o özel romanlardan biri, sihirli, sıcak, komik ve çılgın, yanınıza alıp uzaklara, günbatımlarına gitmek isteyeceğiniz.
Thomas Pynchon

AYRINTI YAYINLARI • EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-655-2
9 789755 396552